

رِسَالَةُ نُورِ كَلِيَّاتِنْدُنْ

مَكْتُوبَاتُ
مَجْمُوعَتِي
نور کی بجلی

بَدِيعُ الزَّمَانِ

سَعِيدُ النُّورِ سَيِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَبِهِ نَسْتَعِينُ﴾

برنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

درت سؤالک مختصر جوابیدر

برنجی سؤال: حضرت خضر علیه السلام حیاته میدر؟ حیاته ایسه
نیچون بعض مهمّ علما حیاتی قبول ایتمیورلر؟

الجواب: حیاته در، فقط مراتب حیات بشدر. او، ایکنجی مرتبه در.
بو سبیدن بعض علما حیاته شبهه ایتمشلر.

برنجی طبقه حیات: بزم حیاتمزددر که، چوق قیدلرله مقیددر.

ایکنجی طبقه حیات: حضرت خضر و الیاس علیهما السلامک حیاتلیدر
که، بر درجه سربستدر. یعنی بر وقته پک چوق یرلرده بولونه ییلیرلر. بزم گبی
بشریت لوازماتیله دائمی مقید دگلدردر. بعضاً ایستدکلری وقت بزم گبی یرلر،
ایچرلر؛ فقط بزم گبی مجبور دگلدردر. تواتر درجه سنده اهل شهود و کشف اولان
أولیائک، حضرت خضر ایله ماجرالری، بو طبقه حیاتی تنویر و إثبات

ایدر. حتّی مقاماتِ ولایتده بر مقام واردر که، "مقامِ خضر" تعبیر ایدیلیر. او مقامه گلن بر ولی، خضردن درس آلیر و خضر ایله گوروشور. فقط بعضاً او مقام صاحبی یا کلیلش اولارق، عینِ خضر تلّقی اولونور.

اوچنجی طبقه حیات: حضرتِ ادریس و عیسی علیهما السلامک طبقه حیاتلیردر که، بشریت لوازمتندن تجرّد ایله، ملک حیاتنی گبی بر حیاته گیرهک نورانی بر لطافت کسب ایدر. عادتاً بدنِ مثالی لطافتنده و جسدِ نجمی نورانیتنده اولان جسمِ دنیویلیله سماواتده بولونورلر. آخر زمانده حضرتِ عیسی علیه السلام گلهجک، شریعتِ محمدیه (عصم) ایله عمل ایدهجک مثالنده کی حدیثک سرّی شودر که: آخر زمانده فلسفه طبعیهنک ویردیگی جریانِ کفرییه و انکارِ الوهیته قارشی عیسویلیک دینی تصقّی ایدرهک و خرافاتدن تجرّد ایدوب اسلامیتیه انقلاب ایدهجگی بر صیرهده، ناصلکه عیسویلیک شخصِ معنویسی، وحیِ سماوی قلنجیله او مدهش دینزلگک شخصِ معنویسنی ئولدیرر؛ او یله ده حضرتِ عیسی علیه السلام، عیسویلیک شخصِ معنویسنی تمثیل ایدرهک، دینزلگک شخصِ معنویسنی تمثیل ایدن دجالی ئولدیرر.. یعنی انکارِ الوهیت فکرنی ئولدیرهجک.

دردنجی طبقه حیات: شهدا حیاتیدر. نصّ قرآنله شهدانک، اهلِ قبورک فوقنده بر طبقه حیاتلری واردر. اوت شهدا، حیاتِ دنیویلرینی طریقِ حقده فدا ایتدکلری ایچون، جنابِ حق کمالِ کرمندن اولره حیاتِ دنیویه به بکزر، فقط کدرسز، زحمتسز بر حیاتنی عالمِ برزخده اولره احسان ایدر. اولر کندیلرینی ئولمش بیلیمیورلر.. یالکز کندیلرینک داها ای بر عالمه گیتدکلرینی بیلیورلر.. کمالِ سعادتله متلذذ اولویورلر.. ئولومده کی فراق آجیلغنی حسّ ایتیمیورلر. اهلِ قبورک چندان روحلری باقیدر، فقط کندیلرینی ئولمش بیلیورلر. برزخده

الدقلى لذت و سعادت، شهدانك لذتته يتيشمز. ناصلكه ايكى آدم بر رؤياده جنت گي بر گوزل سرايه گيرلر. بريسى رؤياده اولديغنى بيلير. آلدیغى كيف و لذت پك نقصاندر. "بن اويانسهم شو لذت قاچه جق" ديهه دوشونور. ديگرى رؤياده اولديغنى بيلمیور. حقیقى لذت ايله حقیقى سعادتته مظهر اولور.

ایشته عالم برزخده کی أموات و شهدانك حیاتِ برزخیه دن إستفاده لری، اویله فرقلیدر. حدسز واقعاتله و روایاتله شهدانك بو طرز حیاته مظهریتلری و کندیلرینی صاغ بیلدکلری ثابت و قطعیدر. حتّی سیّد الشهدا اولان حضرت حمزه رضی الله عنه، مکرّر واقعاتله کندینه إلتجا ایدن آدملری محافظه ایتمه سی و دنیوی ایشلرینی گورمسی و گوردیرمسی گي چوق واقعاتله، بو طبقه حیات تنویر و إثبات ایدیلیمش. حتّی (بن کندم) عبید إسمنده بر یگه نم و طلبه م واردی. بنم یانمده و بنم یریمه شهید اولدقدن صوگره، اوچ آیلق مسافهده أسارته بولوندیغم زمان، محلّ دفنی بیلمدیگم حالده، بنجه بر رؤیایِ صادقده، تحت الأرض بر منزل صورتنده کی قبرینه گیرمشم. اونی شهدا طبقه حیاتنده گوردیم. او، بنی ئولمش بیلیورمش. بنم ایچون چوق آغلادیغنى سویله دی. کندیسنى حیاتده بیلیور؛ فقط روسك إستیلاسندن چکیندیگی ایچون، یر آلتنده کندینه گوزل بر منزل یاپمش. ایشته بو جزئی رؤیا، بعض شرائط و أماراتله، گچن حقیقته، بگا شهود درجه سنده بر قناعت ویرمشد.

بشنجی طبقه حیات: أهل قبورك حیاتِ روحانیلریدر. أوت موت؛ تبدیل مکاندر، إطلاقِ روحدر، وظیفه دن ترخیصدر. إعدام و عدم و فنا دگلدر. حدسز واقعاتله أرواح اولیانك تمثللری و أهل کشفه تظاهرلری و سائر أهل قبورك یقظه و منامًا بزلرله مناسبتلری و واقعه مطابق اولارق بزلره إخباراتلری گي چوق دلائل، او طبقه حیاتى تنویر و إثبات ایدر. ذاتًا بقاءِ روحه دائر "یگرمی

طوقوزنجی سوز" بو طبقه حیاتی دلائل قطعیه ایله اثبات ایتمشدر.

ایکنجی سؤال: فرقانِ حکیمده ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ

أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾ گبی آیتلرده "موت دخی، حیات گبی مخلوقدر، هم بر نعمتدر." دییه إفهام ایدیلیيور. حالبوکه ظاهرًا موت؛ إخلالدر، عدمدر، تفسّخدر، حیاتک سونمه سیدر، هادُمُ اللذاتدر.. ناصل مخلوق و نعمت اولاییلیر؟

الجواب: "برنجی سؤال"ک جوابنک آخرنده دینیلدیگی گبی: موت، وظیفه

حیاتدن بر ترخیصدر، بر پایدوسدر، بر تبدیل مکاندر، بر تحویل وجوددر، حیاتِ باقیهیه بر دعوتدر، بر مبدأدر، بر حیاتِ باقیههک مقدمه سیدر. ناصلکه حیاتک دنیایه گلمه سی بر خلق و تقدیر ایله در؛ اوپله ده، دنیادن گیتمیسی ده بر خلق و تقدیر ایله، بر حکمت و تدبیر ایله در. چونکه اُک بسیط طبقه حیات اولان حیاتِ نباتیههک موتی، حیاتدن داها منتظم بر اثر صنعت اولدیغنی گوستریيور. زیرا میوه لرک، چکر دک لرک، تخم لرک موتی؛ تفسّخ ایله چورومک و طاغیلمقله گوروندیگی حالده، غایت منتظم بر معامله کیمیویه و میزانی بر إمتزاجاتِ عنصریه و حکمتلی بر تشکلاتِ ذرهویه دن عبارت اولان بر یوغورمقدر که، بو گورونمه یین إنتظاملی و حکمتلی ئولومی، سنبلک حیاتیله تظاهر ایدیيور. دیمک چکر دک گ موتی، سنبلک مبدأ حیاتیدر؛ بلکه عین حیاتی حکمنده اولدیغنی ایچون، شو ئولوم دخی، حیات قدر مخلوق و منتظمدر. هم ذی حیات میوه لرک یاخود حیوانلرک معدۀ إنسانیه ده ئولوملری، حیاتِ إنسانیه یه چیقمالرینه منشأ اولدیغندن؛ "او موت، اونلرک حیاتندن داها منتظم و مخلوق" دینیلیر.

ایشته اُڭ اَدنا طبقهٔ حیاتِ اولان حیاتِ نباتیه نڭ موتی بویله مخلوق، حکمتلی و إنتظاملی اولسه، طبقهٔ حیاتک اُڭ علویسی اولان حیاتِ انسانیه نڭ باشنه گلن موت؛ البته یر آلتنه گیرمش بر چکردگك هوا عالمنده بر آغاج اولماسی گبی، یر آلتنه گیرن بر انسان ده، عالم برزخده، البته بر حیاتِ باقیه سنبللی ویره جکدر.

امّا موت؛ نعمت اولدیغنك جهتی ایسه، چوق وجوهندن درت وجهنه إشارت ایدرز:

برنجیسی: آغیرلاشمش اولان وظیفهٔ حیاتدن و تکالیفِ حیاتیه دن آزاد ایدوب، یوزده طقسان طوقوز أحبابنه قاووشق ایچون، عالم برزخده بر وصال قپوسی اولدیغندن، اُڭ بیوک بر نعمتدر.

ایکنجیسی: طار، صیقتیلی، دغدغه لی، زلزله لی دنیا زنداندن چیقاروب؛ وسعتلی، سرورلی، إضطرابسز، باقی بر حیاته مظهریتله.. محبوبِ باقینك دائرهٔ رحمتنه گیرمکدر.

اوچنجیسی: إختیارلق گبی شرائطِ حیاتیه یی آغیرلاشدیران بر چوق أسباب واردر که؛ موتی، حیاتک پک فوقنده نعمت اولارق گوسترر. مثلا: سڭا إضطراب ویرن پک إختیار اولمش پدر و والدهك ایله برابر، جدك جدلری، سفالتِ حالریله سنك اوڭنده شیمدی بولونسه ایدی؛ حیات نه قدر نعمت، موت نه قدر نعمت اولدیغنی بیله جکدك. هم مثلا: گوزل چیچکلرك عاشقلری اولان گوزل سینکلرك، قیشك شدائدی ایچنده حیاتلری نه قدر زحمت و ئولوملری نه قدر رحمت اولدیغنی آڭلاشیلیر.

دردنجیسی: نوم ناصلکه بر راحت، بر رحمت، بر إستراحتدر؛ خصوصًا مصیبتزدهلر، یارهلیلر، خستهلر ایچون.. او یله ده: نومک بیوک قارداشی اولان موت دخی، مصیبتزدهلر و إنتحاره سَوق ایدن بلالرله مبتلا اولانلر ایچون عینِ نعمت و رحمتدر. امّا اهلِ ضلالت ایچون متعدّد سوزلرده قطعی اثبات ایدیلدیگی گبی؛ موت دخی حیات گبی نعمت ایچنده نعمت، عذاب ایچنده عذابدر. او، بحثدن خارجدر.

اوجنجی سؤال: جهنّم نرهدهدر؟

الجواب: ﴿قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ لَا يُعَلِّمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ جهنّم یری، بعض روایاتله "تحت الأرض" دینیلمشدر. باشقه یرلرده بیان ایتدیگمز گبی؛ کُرّه اَرَض، حرکتِ سنویه سیله ایلریده مجمعِ حشر اولاجق بر میدانک اطرافنده بر دائره چیزییور. جهنّم ایسه، اَرَضْک او مدارِ سنویسی آلتندهدر دیمکدر. گورونمه‌لری و حسّ ایدیلمه‌لری، پرده‌لی و نورسز آتش اولدیغی ایچوندر. کُرّه اَرَضْک سیاحت ایتدیگی مسافه عظیمه‌ده پک چوق مخلوقات وار که، نورسز اولدقلری ایچون گورونمزدر. قمر، نوری چکیلدکجه وجودینی غائب ایتدیگی گبی، نورسز چوق کره‌لر، مخلوقلر گوزیمزک اوکنده اولوب گوره‌میورز.

جهنّم ایکیدر: بری صُغرا، بری کبرادر. ایلریده صُغرا، کبرایه إنقلاب ایده‌جگی و چکرده‌گی حکمنده اولدیغی گبی، ایلریده اوندن بر منزل اولور. جهنّم صُغرا یرک آلتنده، یعنی مرکزندهدر. کره‌نک آلتی، مرکزیدر. علم طبقاتُ الأرضجه معلومدر که: اکثریا هر اوتوز اوچ متره حفریاتده، بر درجه حرارت تزاید ایدر.

دیمک مرکزہ قدر نصفِ قطرِ ارض، آلتی پیک کسور کیلومترہ اولدیغندن، ایک یوز پیک درجہ حرارتی جامع، یعنی ایک یوز دفعہ آتش دنیویدن شدید و روایتِ حدیثہ موافق بر آتش بولونویور. شو جہنم صُغرا، جہنم کبرایہ عائد چوق وظائفی، دنیادہ و عالم برزخده گورمش و أحادیثلرله إشارت ایدیلمشدر. عالم آخرتده، کُرہ ارض ناصلکه سکنه سنی مدارِ سنویسنده کی میدانِ حشره دوکر؛ اویله ده ایچنده کی جہنم صغرای دخی جہنم کبرایہ امرِ الهی ایلہ تسلیم ایدر. اهلِ اعتزالک بعضِ اماملری "جهنم صوگره دن خلق ایدیلہ جکدر" دیمهلری، حالِ حاضرده تمامیلہ انبساط ایتمدیگندن و سکنهلرینه تام مناسب بر طرزده انکشاف ایتمدیگندن، غلطدر و غباوتدر. هم پردۀ غیب ایچنده کی عالم آخرته عائد منزللری دنیا گوزیمزلہ گورمک و گوسترمک ایچون، یا کائناتی کوچولتوب ایک ولایت درجه سنه گتیرملی ویاخود گوزیمزی بیوتوب ییلدیزلر گبی گوزلیمز اولمالی که یرلرینی گوروب تعیین ایدهل. ﴿وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾ آخرت عالمنه عائد منزللر، بو دنیوی گوزیمزلہ گورولمز. فقط بعض روایاتک إشارتیلہ، آخرتده کی جہنم، بو دنیامزلہ مناسبتداردر. یازک شدتِ حرارتنه ﴿مِنْ فِیْحِ جَهَنَّمَ﴾ دینیلمشدر. دیمک بو دنیوی کوچوجک و سونوک عقل گوزیلہ، او بیوک جہنم گورولمز. فقط اسمِ حکیمک نوریلہ باقه بیلیرز. شویلہ که:

أرضک مدارِ سنویسی آلتنده بولونان جہنم کبرا، یرک مرکزنده کی جہنم صغرای گویا توکیل ایدهرک بعض وظائفی گوردیرمش. قدیر ذو الجلالک ملکی پیک چوق گنیشدر. حکمتِ إلهیه نزهی گوسترمش ایسه جہنم کبرا اورایہ یرلشیر. أوت بر قدیر ذو الجلال و امرِ ﴿کُنْ فَيَكُونُ﴾ ته مالک بر حکیم ذو الکمال، گوزیمزک اوکنده کمالِ حکمت و إنتظام ایلہ قمری ارضه باغلامش؛ عظمتِ قدرت و إنتظام ایلہ ارضی گونشه ربط ایتمش و گونشی سیاراتیلہ برابر

أَرْضُكَ سُرْعَتِ سَنُوبِهِ سَنَه يَاقِينِ بِر سُرْعَتِ اِيْلِهِ وَ حَشْمَتِ رَبُوبِيَّتِيْلِهِ، بِر اِحْتِمَالِهِ
 گُورِهِ شَمْسِ الشَّمْسِ طَرَفْنَه بِر حَرَكَتِ وَيَرْمَشِ وَ دُونَاغَا اَلْكَتْرِيقِ لَامْبَالَرِي گِي
 يِيلْدِيزْلَرِي، سُلْطَنَتِ رَبُوبِيَّتِنَه نَوْرَانِي شَاهِدْلَرِ يَإِمَشِ؛ اَوْنُكْلَه سُلْطَنَتِ رَبُوبِيَّتِنِي وَ
 عَظْمَتِ قَدَرْتِنِي گُوسْتَرْمَشِ بِر ذَاتِ ذُو الْجَلَالُكْ كِمَالِ حَكْمَتْنَدَنْ وَ عَظْمَتِ
 قَدَرْتْنَدَنْ وَ سُلْطَنَتِ رَبُوبِيَّتْنَدَنْ اَوْزَاقِ دُگْلَدِرْ كِه، جَهَنَّمِ كِبْرَإِي اَلْكَتْرِيقِ لَامْبَالَرِيْنُكْ
 فَاَبْرِيقَه سَنُكْ قَرْغَانِي حَكْمَنَه كُتِيرُوبِ آخِرْتَه بَاقَانِ سَمَانُكْ يِيلْدِيزْلَرِيْنِي اَوْنُكْلَه اِشْعَالِ
 اِيْتَسِينِ؛ حَرَارَتِ وَ قُوَّتِ وَيَرْسِينِ. يَعْنِي، عَالَمِ نَوْرِ اَوْلَانِ جَنَّتْنَدَنْ يِيلْدِيزْلَرِه نَوْرِ
 وَيُروِبِ، جَهَنَّمْدَنْ نَارِ وَ حَرَارَتِ گُونْدَرْسِينِ. عَيْنِ حَالَدَه اَو جَهَنَّمْكِ بِر قِسْمِنِي
 أَهْلِ عَذَابِه مَسْكَنْ وَ مَحْبَسِ يَإِيسِينِ. هَمْ بِر فَاطِرِ حَكِيمِ كِه؛ طَاغِ گِي قُوجَه بِر
 آغَاجِي، طِيرِنَاقِ گِي بِر چَكِرْدَكْدَه صَاقْلَارِ. أَلْبَتَه اَو ذَاتِ ذُو الْجَلَالُكْ قَدَرْتِ وَ
 حَكْمَتْنَدَنْ اَوْزَاقِ دُگْلَدِرْ كِه؛ كُرْهُ اَرْضُكَ قَلْبَنْدَه كِي جَهَنَّمِ صُغْرَا چَكِرْدَكْدَنْدَه جَهَنَّمِ
 كِبْرَإِي صَاقْلَاسِينِ.

الحاصل: جَنَّتِ وَ جَهَنَّمِ، شَجَرُهُ خَلْقْتْنَدَنْ أَبَدِ طَرَفْنَه اَوْزَانُوبِ أَكِيلَهْرُكْ
 گِيدَنْ بِر دَالُكْ اِيكِي مِيوَه سِيدِرِ. مِيوَه نُنْكِ يَرِي ايسَه، دَالُكْ مَتْنَهَاسَنْدَه دَرِ. هَمْ شُو
 سِلْسِلَه كَانَنَاتُكْ اِيكِي نَتِيجَه سِيدِرِ. نَتِيجَه لَرُكْ مَحْلَرِي، سِلْسِلَه نُنْكِ اِيكِي
 طَرَفْنَدَه دَرِ. سَفْلِيسِي، ثَقِيلِي أَشَاغِي طَرَفْنَدَه؛ نَوْرَانِيسِي، عَلُوبِيسِي يُوْقَارِي
 طَرَفْنَدَه دَرِ. هَمْ شُو سَيْلِ شُئُونَاتُكْ وَ مَحْصُولَاتِ مَعْنُويَه اَرْضِيَه نُنْكِ اِيكِي مَحْزِينِدِرِ.
 مَحْزَنُكْ مَكَانِي ايسَه، مَحْصُولَاتُكْ نَوْعَنَه گُورَه، فَنَاسِي آلْتَنْدَه، اِييسِي اَوْسْتَنْدَه دَرِ.
 هَمْ أَبَدَه قَارْشِي جَرِيَانِ اِيدَنْ وَ طَالِغَه لَانَانِ مَوْجُودَاتِ سَيَّالَه نُنْكِ اِيكِي حَوْضِيدِرِ.
 حَوْضُكْ يَرِي ايسَه، سَيْلُكْ طُورْدِيغِي وَ تَجْمَعِ اِيْتِدِيگِي يِرْدَه دَرِ. يَعْنِي خَبِيثَاتِي وَ
 مَزْخَرَفَاتِي أَسْفَلْدَه، طَيِّبَاتِي وَ صَافِيَاتِي أَعْلَاَدَه دَرِ. هَمْ لُطْفِ وَ قَهْرُكْ، رَحْمَتِ وَ
 عَظْمَتُكْ اِيكِي تَجَلِّيگَاهِيدِرِ. تَجَلِّيگَاهُكْ يَرِي ايسَه، هَر يِرْدَه اَوْلَايِيلِرِ. رَحْمَنِ ذُو

الجمال و قہارِ ذو الجلال نرہدہ ایسترسہ تجلیگاہنی آچار.

اما جنت و جہنمک وجودلری ایسہ، اوننجی و یگرمی سکرنجی و یگرمی طوقوزنجی سوزلرہ غایت قطعی بر صورتہ اثبات ایدیلمشدر. شورادہ یالکز بو قدر دیرز کہ: میوہنک وجودی دال قدر و نتیجہنک سلسلہ قدر و مخزنک محصولات قدر و حوضک ایرماق قدر و تجلیگاہک، رحمت و قہرک وجودلری قدر قطعی و یقیندر.

دردنجی سؤال: محبوبلرہ اولان عشقِ مجازی عشقِ حقیقی یہ انقلاب ایتدیگی گبی، عجباً اکثر ناسدہ بولونان دنیایہ قارشى اولان عشقِ مجازی دخی بر عشقِ حقیقی یہ انقلاب ایدہ بیلیر می؟

الجواب: اوت. دنیانک فانی یوزینہ قارشى اولان عشقِ مجازی، اگر او عاشق، او یوزک اوستندہ کی زوال و فنا چرکینلگنی گوروب اوندن یوزینی چویرسہ، باقی بر محبوب آراسہ، دنیانک پک گوزل و آیینہ اسماءِ إلهیہ و مزرعہ آخرت اولان ایکی دیگر یوزینہ باقمغہ موفق اولورسہ، او غیر مشروع مجازی عشق، او وقت، عشقِ حقیقی یہ انقلابہ یوز طوتار. فقط بر شرط ایلہ کہ، کندینک زائل و حیاتیلہ باغلی قرارسز دنیاسنی، خارجی دنیایہ التباس ایتمہ مکدر. اگر اهلِ ضلالت و غفلت گبی کندینی اونوتوب آفاقہ طالب، عمومی دنیایی خصوصی دنیاسی ظن ایدوب اوکا عاشق اولسہ، طبیعت باتاقلغنہ دوشر بوغولور. مگر کہ خارقہ اولارق بر دستِ عنایت اونى قورتارسین. شو حقیقتی تنویر ایچون شو تمثیلہ باق. مثلاً:

شو گوزل زینتلی اوطہنک درت دیوارندہ، دردیمزہ عائد درت اندام آیینہ سی بولونسہ، او وقت بش اوطہ اولور. بری حقیقی و عمومی، دردی مثالی و

خصوصی... هر بریمز کندی آیینهمز واسطه سیله، خصوصی اوطه مزك شكلى، هیئتى، رنگى دگیشدیره بیلیرز. قیرمزی بویا وورسه ق، قیرمزی؛ یشیل بویاسه ق، یشیل گوسترر. و هکذا.. آیینهمده تصرفله چوق وضعیتلر ویره بیلیرز؛ چرکینلشدیرر، گوزلشدیرر، چوق شکلره قویا بیلیرز. فقط خارجى و عمومى اوطه یی ایسه قولایقله تصرف و تغییر ایده مه یز. خصوصی اوطه ایله عمومى اوطه حقیقتده بربرینك عین ایکن، احکامده آیریدرلر. سن بر پارمق ایله اوطه کى خراب ایده بیلیرسك، اوته کینك بر طاشنى بیله قیملداته مازسك.

ایشته دنیا سوسلى بر منزلدر. هر بریمزك حیاتى، بر اندام آیینه سیدر. شو دنیادن هر بریمزه برر دنیا وار، برر عالمز وار. فقط دیرگى، مرکزى، قپوسى، حیاتمدر. بلکه او خصوصی دنیامز و عالممز، بر صحیفه در. حیاتمز بر قلم.. اونکله صحیفه اعمالمه گچه جك چوق شیلر یازیلیرور. اگر دنیامزى سؤدکسه، سوگره گوردك که: دنیامز حیاتمز اوستنده بنا ایدیلدیگی ایچون، حیاتمز گبی زائل، فانی، قرارسدر، حس ایدوب بیلدك. اوکا عائد محبتمز، او خصوصی دنیامز آیینه اولدیغى و تمثیل ایتدیگی گوزل نقوش اسماء إلهیه دونه؛ اوندن، جلوئه آسمایه إنتقال ایدر. هم او خصوصی دنیامز، آخرت و جنتك موقت بر فدانلغى اولدیغنى درك ایدوب، اوکا قارشى شدید حرص و طلب و محبت گبی حسیاتمزی اونك نتیجه سى و ثمره سى و سنبلى اولان آخرى فوائدینه چویرسه ك، او وقت او مجازى عشق، حقیقى عشقه إنقلاب ایدر. یوقسه ﴿نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾ سَرینه مظهر اولوب، نفسنى اونوتوب، حیاتك زوالنى دوشونمیه رك، خصوصی قرارسز دنیاسنى، عین عمومى دنیا گبی ثابت بیلوب، کندینى لایموت فرض ایده رك دنیایه صاپلانسه، شدید حسیات ایله اوکا صاریلسه، اونده بوغولور گیدر. او محبت اونك ایچون حدسز بلا و

عذابدر. چونکہ او محبتدن یتیمانه بر شفقت، مایوسانه بر رقت تولد ایدر. بتون ذی حیاتلره آجیر؛ حتی گوزل و زواله معروض بتون مخلوقاتہ بر رقت و بر فرقت حسّ ایدر؛ آلدن بر شی گلمز، یأسِ مطلق ایچنده ألم چکر. فقط غفلتدن قورتولان اولکی آدم، او شدید شفقتکُ ألمنه قارشی علوی بر تریاق بولور کہ؛ آجیدیغی بتون ذی حیاتلرکُ موت و زوالنده بر ذاتِ باقینکُ باقی آسماسنکُ دائمی جلوہلرینی تمثیل ایدن آیینہ ارواحلری باقی گورور؛ شفقتی، بر سرورہ انقلاب ایدر. ہم زوال و فناہ معروض بتون گوزل مخلوقاتکُ آرقہ سنده بر جمالِ منزه و حسنِ مقدّسی إحساس ایدن بر نقش و تحسین و صنعت و تزیین و إحسان و تنویرِ دائمی پی گورور. او زوال و فناہی تزئیدِ حسن و تجدیدِ لذّت و تشہیرِ صنعت ایچون بر تازہلندیرمک شکلنده گورور، لذّتی و شوقنی و حیرتنی زیادہ لشدیرر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

ایکنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ﴾ * ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(او مذکور و معلوم طلبه سنڱ هديه سنه قارشى جوابدن بر پارچه در.)

ثالثاً: بڱا بر هديه گوندر دڱ. غايت اهميتلى بر قاعده مى بوزمق ايسترسڱ. بن ديمسيورم كه "قارداشم و برادرزاده م اولان عبد المجيد و عبد الرحماندن قبول ايتمديگم گي سندن ده قبول ايتمه م." چونكه سن اونلردن داها ايلرى و روحه داها ياقين اولديغڱدن، هر كسڱ هديه سى ردّ ايديلسه، سنڱكى بر دفعه يه مخصوص اولمق اوزره ردّ ايديلمز. فقط بو مناسبتله او قاعده مڱ سرّينى سويله يه جگم. شويله كه:

أسكى سعيد مَنّت آلمازدى. مَنّتڱ آلتنه گيرمكدن ايسه، ئولومى ترجيح ايدردى. چوق زحمت و مشقّت چكديگى حالده، قاعده سنى بوزمادى. أسكى سعيدڱ سنڱ بو بيچاره قارداشڱه ارثيت قالان شو خصلتى ايسه، تزهد و صنعى بر استغنا دگل، بلكه درت بش جدّى اسبابه استناد ايدر.

برنجيسى: اهل ضلالت، اهل علمى؛ علمى واسطه جرّ ايتمكله اِتمام ايدىورلر. "علمى و دينى كنديلرينه مدارِ معيشت ياپيورلر" دىوب انصافسزجه سنه اونلره هجوم ايدىيورلر. بونلرى فعلاً تكذيب لازمدر.

ايكنجيسى: نشر حق ايچون انبيايه اتباع ايتمكله مكلفز. قرآن حكيمده، حقّى نشر ايدنلر:

﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾ ديههرك، إنسانلردن إستغنا گوسترمشله. سورة يس ده ﴿اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾ جمله سی، مسئله مز حقنده چوق معنیدارد.

اوجنچیسى: برنجی سوزده بیان ایدیلدیگی گبی: الله نامنه ویرمک، الله نامنه آلمق لازمدر. حالبوکه اکثریا یا ویرن غافلدر؛ کندی نامنه ویرر، ضمنی بر منت ایدر. یا آلا ن غافلدر؛ منعم حقیقی یه عائد شکری، ثنایی، ظاهری أسبابه ویرر، خطا ایدر.

دردنجیسى: توکل، قناعت و اقتصاد او یله بر خزینه و بر ثروتدر که، هیچ بر شی ايله دگیشلمز. إنسانلردن أخذ مال ایدوب او توکنمز خزینه و دینه لری قیامق ایسته مم. رزاق ذو الجلاله یوز بیگلر شکر ایدیورم که، کوچکلگمدن بری بنی منت و ذلت آلتنه گیرمگه مجبور ایتمه مش. اونک کرمه إستنادا، بقیه عمریمی ده او قاعده ايله گچیرمسنی رحمتدن نیاز ایدیورم.

بشنجیسى: بر ایکی سنه در چوق اماره لر و تجربه لرله قطعی قناعت اولدی که؛ خلقلرک مالنی، خصوصاً زنگینلرک و مأمورلرک هدیه لرینی آلمغه مأذون دگلم. بعضلری بگا طوقونویور.. بلکه طوقوندیریلیور، ییدیریلمیور. بعضاً بگا ضرری بر صورته چوریلیور. دیمک غیرک مالنی آلامغه معناً بر أمردر و آلمقدن بر نهیدر. هم بنده بر توحش وار؛ هرکسی، هر وقت قبول ایده میورم. خلقک هدیه سنی قبول ایتمک، اونلرک خاطرنی صایوب ایسته مدیگم وقته اونلری قبول ایتمک لازم گلیور.. او ده خوشه گیتمیور. هم تصنع و تملقدن بنی قورتاران بر پارچه قورو اکمک یمک و یوز یامالی بر لباس گیمک، بگا داها خوش گلیور. غیرک اُکْ أعلا باقلا واسنی یمک، اُکْ مرصع لباسنی گیمک و اونلرک خاطرنی

صایمغه مجبور اولمق، بڭا ناخوش گلییور.

التجیسی و إستغنا سینک اُکْ مهْمی: مذهبمزجه اُکْ معتبر اولان ابن حجر دییور که: "صلاحت نیتیله سڭا ویریلن بر شیئی، صالح اولمازسه کْ قبول ایتمک حرامدر."

ایشته شو زمانکْ انسانلری حرص و طمع یوزندن کوچک بر هدیه سنی پک بهالی صاتییورلر. بنم گبی گناهکار بر بیچاره یی، صالح ویا ولی تصوّر ایدهرک، سوڭره بر اُکمک ویریورلر. اُگر حاشا بن کندیمی صالح بیلسه م؛ او علامت غرورد، صلاحتکْ عدمنه دلیلدر. اُگر کندیمی صالح بیلمزسه م، او مالی قبول ایتمک جائز دگلدر. هم آخرته متوجّه أعماله مقابل صدقه و هدیه یی آلمق، آخرتکْ باقی میوه لرینی دنیاده فانی بر صورتده یمک دیمکدر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اوچنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ﴾ * ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(او معلوم طلبه‌سنه گوندربیلن مکتوبک بر پارچه‌سیدر.)

خامسًا: بر مکتوبده، بوراده کی حسیاتمه حصّه‌دار اولق آرزوسنی یازمشدک. ایشته بیگدن برینی ایشیت.

بر گیجه، یوز طبقه‌لق إرتفاعده، بر قطران آغاجنک باشنده کی یوواده، سمانک ییلدیزلرله یالدیدلانمش گوزل یوزینه باقدم؛ قرآن حکیمک ﴿فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ﴾ **الْجَوَارِ الْكُنَّسِ** قَسَمِنده علوی بر نور إعجاز و پارلاق بر سر بلاغت گوردم. اوت سیار ییلدیزلر و إستتار و إنتشارلرینه إشارت ایدن شو آیت، غایت عالی بر نقش صنعت و عالی بر لوحه عبرت، نظر تماشایه گوستریور. اوت شو سیاره‌لر، قوماندانلری اولان گونشک دائره‌سندن چیقییورلر، ثابت ییلدیزلر دائره‌سنه گیره‌ک سمداه یکی یکی نقشلری و صنعتلری گوستریورلر. بعضًا کندیلری گی پارلاق بر ییلدیزه اوموز اوموزه ویرر گوزل بر وضعیت گوستریورلر. بعضًا کوچک ییلدیزلر ایچنه گیروب بر قوماندان صورتی گوستریورلر. خصوصیه بو موسمده، آقشامدن صوگره أفقده زهره ییلدیزی و فجردن اول دیگر پارلاق بر آرقداشی، غایت شیرین و گوزل بر وضعیت گوستریورلر. صوگره وظیفه تفتیشیه‌لرینی و نقش صنعتده مکیکلک خدمتی ایفادن صوگره ینه دونوب سلطانلری اولان گونشک شمشعه‌لی دائره‌سنه گیروب

گیزله نیورلر. شیمدی شو "خَس، کَس" تعبیر ایدیلن سیّاره لرله شو زمینمزی کائنات فضا سنده برر گمی، برر طیاره صورتنده کمالِ إنتظامله دوندیرن و سیر و سیاحت ایتدیرن ذاتک حشمتِ ربوبیتنی و شعشعهُ سلطنتِ الوهیتنی گونش گبی پارلاقغیله گوستریورلر. باق بر سلطنتک حشمتنه که، گمیلری و طیاره لری ایچنده او یله لری وار که، بیك دفعه کُرهُ اَرْض قدر بر جسامتده و بر ثانیه ده سکر ساعت مسافه پی قطع ایدن سرعته در.

ایشته بویله بر سلطانه عبودیت و ایمانله إنتساب ایتمک و شو دنیاده اوکا مسافر اولمق نه قدر عالی بر سعادت، نه درجه بیوک بر شرف اولدیغنی قیاس ایت.

صوگره قمره باقدم. ﴿وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ﴾ آیتک غایت پارلاق بر نورِ إعجازی إفاده ایتدیگنی گوردیم. اوت قمرک تقدیری و تدویری و تدبیر و تنویری و زمینه و گونشه قارشى غایت دقیق بر حسابله وضعیتلری، او قدر حیرت فزا، او درجه خارقه در که، اونى او یله تنظیم ایدن و تقدیر ایدن بر قدیره هیچ بر شی آغیر گلمز. "اونى او یله یاپان هر شیئی یاپایلیر" فکرینی، تماشا ایدن هر بر ذى شعوره درس ویرر. هم او یله بر طرزده گونشی تعقیب ایدیور که؛ بر ثانیه قدر یولنى شاشیرمیور، ذره قدر وظیفه سندن گری قالمیور. دقتله باقانه : ﴿سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي صُنْعِهِ الْعُقُولُ﴾ دیدیرتیور. خصوصاً مایسک آخرنده اولدیغی گبی، بعض وقتده اینجه هلال شکلنده ثریّا منزله گیردیگی وقت، خرما آغاجنک اگیلمش بیاض بر دالی صورتنی و ثریّا بر صالقیم صورتنی گوستردیگندن، او یشیل سما پرده سی آرقه سنده، خیاله نورانی بیوک بر آغاجک وجودینی تحیل ایتدیرر. گویا او آغاجدن بر دالنگ بر سیوری اوجی، او پرده پی دلمش، بر صالقیميله برابر باشنى

چيقارمىش، ثرىا و هلال اولمش و سائر يىلدىزلر ده او غىي آغاچك ميوه لرى اولديغنى خياله تلقين ايدر. ايشته **«كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ»** تشبينك لطافتنى، بلاغتنى گور.

صوگره **«هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا»** آيتى خاطريمه گلدی که؛ زمین مسخر بر سفینه، بر مرکوب اولديغنى إشارت ايديور. او إشارتدن كنديمى فضاي كائناتده سرعتله سياحت ايدن پك بيوك بر گينك يوكسك بر موقعنده گوردم. آت و گمى گي بر مركوبه بينيلديكى زمان قرائتى سنت اولان **«سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ»** آيتنى اوقودم.

هم گوردم كه: كُرْهُ اَرْض شو حركتله، سينه ما لوحه لرينى گوسترن بر ماكنه وضعيتنى آلدی؛ بتون سماواتى حركته كتيردى، بتون يىلدىزلى محتشم بر اوردو گي سَوْقه باشلادى. اويله شيرين و يوكسك منظره لرى گوستردى كه، اهل فكرى مست و حيران ايدر. "فسبحان الله!" ديدم؛ نه قدر آز بر مصرفله نه قدر چوق و بيوك و غريب و عجيب، عالى و غالى ايشلر گورولويور. بو نقطه دن ايكي نكته ايمانيه خاطره گلدی:

برنجيسى: بر قاچ گون اول بر مسافر بكا سوال ايتدى. او شبهه لى سوالك اساسى شودر: جنت و جهنم پك چوق اوزاقدرلر. هايدى اهل جنت، لطف الهمى ايله برق و براق گي اوچارق حشردن گچرلر، جنته گيدرلر. فقط اهل جهنم، ثقیل جسملى و بيوك و آغير گناهلرك يوكلى آلتنده ناصل گيده جكلر؟ هانگى واسطه ايله؟

ايشته خاطره گلن شودر: ناصلكه مثلا آمريقادا، بتون ملتير عمومى بر قونغريه دعوت ايديلسه، هر ملت بيوك گميسنه بينر، اورايه گيدر. اويله ده:

بحر محیط کائناتده، بر سنهده یگر می بش پیک سنهك اوزون بر سیاحتہ آلیشان
 كُره أرض؛ أهالیسنی آلیر، گیدر محشر میداننه بوشالتیر. هم هر اوتوز اوج متردهده
 بر درجه حرارت تزاید ایتدیگی دلالتیله، مرکز أرضده بولونان جهنم آشنك
 حدیثجه بیان اولونان درجه حرارتنه موافق ایکی یوز پیک درجه حرارتی طاشییان
 و حدیثك روایتنه گوره، دنیاده و برزخده بیوك جهنمك بعض وظیفه لینی گورن
 آتشی جهنمه دوكر؛ صوكره أمر الهی ایله داها گوزل و باقی بر صورته تبدل
 ایدر؛ آخرت عالمندن بر منزل اولور.

خاطره گلن ایکنجی نكته: صانع قدیر، فاطر حکیم، واحد أحد کمال
 قدرتی و جمال حکمتی و دلیل وحدتی گوسترمك ایچون، پك آز بر شيله
 چوق ایشلری گورمك؛ پك كوچك بر شيله، پك بیوك وظیفه لری گوردیرمگی
 عادت ایتمشدر. بعض سوزلرده دیمشدم كه: اگر بتون اشیا بر تك ذاته إسناد
 ایدیلسه، وجوب درجه سنده بر سهولت، بر قولایلق پیدا ایدر. اگر اشیا متعدّد
 صانعلره، أسبابلره إسناد ایدیلسه؛ إمتناع درجه سنده بر صعوبت، بر مشکلات
 اورته یه دوشر. چونكه بر ضابط گبی ویا اوسته گبی بر تك ذات، كثرتلی أفراد
 و كثرتلی طاشلره بر فعل ایله، بر حرکت ایله و سهولتله بر وضعیت ویروب بر
 نتیجه حاصل ایدر كه؛ اگر او وضعیتی آلماسی و او نتیجه یی إستحصال
 ایتمه سی، او اوردوده کی أفراد و او دیركسز قبهده کی طاشلره حواله ایدیلسه
 پك چوق فعللرله، پك چوق مشکلاتله، پك چوق قاریشیققلرله آنجق
 یاپیلا بیلیر.

ایشته شو کائناتده کی رقص و دوران، سیر و جولان و تماشاء
 تسبیح فشان و فصول أربه و گیجه - گوندوزده کی سیران گبی أفعال، اگر
 وحدته ویریلسه؛ بر تك ذات، بر تك أمرله، بر تك کره یی تحریك ایله موسملرك

دگیشمه سنده کی عجائب صنعتی و گیجه گوندوزك دوراننده کی غرائب حکمتی و ییلدیزلرک و شمس و قمرک صوری حرکتلرنده شیرین تماشا لوحه لرینی گوسترمک گی او عالی وضعیتلری و عالی نتیجه لری إستحصال ایدر. چونکه عموم موجودات اوردوسی اونکدر. ایسته سه، أرض گی بر نفری، عموم ییلدیزلره قوماندان تعیین ایدر؛ قوجه گونشی، أهالیسنه ایصیدیچی و ایشیق ویریچی بر لامبا و ألواح نقوش قدرت اولان فصول أربعه یی ده بر مکیک و صحائف کتابت حکمت اولان گیجه گوندوزی ده بر یای یاپار. هر بر گونه، آیری بر شکلده بر قمری گوستره رک، أوقاتک حسابی ایچون تقویمجیلک یاپدیرر.. و ییلدیزلرک کندیلرینه، رقصه گلن و جذب ایدن رقص ایدن ملائکه نك ألرنده سوسلی و شیرین، پارلاق نازنین مصباحلر صورتی ویرمک گی، أرضه عائد چوق حکمتلرینی گوسترر. اگر بو وضعیتلر، عموم موجوداته حکمی و نظامی و قانونی و تدبیری متوجه اولان بر ذاتدن ایسته نیلمزسه، او وقت عموم گونشلر، ییلدیزلر، حقیقی حرکت ایله و حدسز بر سرعتله حدسز بر مسافه یی هر گون قطع ایتملری لازم گلیر.

ایشته وحدتده نهایتسز سهولت و کثرتده نهایتسز صعوبت بولوندیغندندر که؛ اهل صنعت و تجارت، کثرت بر وحدت ویرر، تا سهولت و قولایلق اولسون، یعنی شرکتلر تشکیل ایدرلر.

الحاصل: ضلالت یولنده نهایتسز مشکلات وار، هدایت و وحدت یولنده نهایتسز سهولت وار.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

دردنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿سَلَامُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى إِخْوَانِكُمْ لَا سِيَّمَا... الخره﴾

عزیز قارداشلرم!

بن شیمدی چام طاغنده، یوکسک بر تپه‌ده، بیوک بر چام آغاچنک تپه‌سنده
بر منزله بولونویورم. انسدن توخش و وحوشه انسیت ایتدم. انسانلرله صحبت
آرزو ایتدیگم وقت، خیالاً سزلی یانمده بولور، بر حسب‌حال ایدرم، سزگله متسللی
اولورم. بر مانع اولمازسه، بر ایکی آی بوراده یالکز قالمق آرزوسنده‌یم. بارلایه
دونسه‌م، آرزوگز وجهله سزدن زیاده مشتاق اولدیغم شفاهی بر مصاحبه چاره‌سنی
آرایه‌جغز. شیمدی بو چام آغاچنده خاطره‌گلن ایکی اوچ خاطره‌ی یازیورم.

برنجیسی: بر پارچه محرم بر سردر؛ فقط سندن سر صاقلانماز. شویله‌که:

أهل حقیقتک بر قسمی ناصلکه اسم و دوده مظهردرلر و أعظمی بر مرتبه‌ده
او اسمک جلوه‌لریله، موجوداتک پنجره‌لریله واجب الوجوده باقیورلر.. او یله ده:
شو هیچ أندر هیچ اولان قارداشکزه، یالکز خدمت قرآنه إستخدامی
هنگامنده و او خزینة بی‌نهایه‌نک دلّالی اولدیگی بر وقتده، اسم رحیم و اسم

حکیم مظهریتنه مدار بر وضعیت ویریللمش. بتون سوزلر، او مظهریتک جلوه‌لیدر. إن شاء الله او سوزلر، ﴿وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا﴾ سرینه مظهردرلر.

ایکنجیسی: طریق نقشی حَقْنده دینیلن:

﴿دَرْ طَرِيقِ نَقْشِبَنْدِي لَا زِمَ اَمْدَ چَارَ تَرَكْ:﴾

﴿تَرَكْ دُنْيَا تَرَكْ عَقْبِي تَرَكْ هَسْتِي تَرَكْ تَرَكْ﴾

اولان فقره رعنا بردن خاطره گلدی. او خاطره ایله برابر، بردن شو فقره طلوع ایتدی:

﴿دَرْ طَرِيقِ عَجْزَمَنْدِي لَا زِمَ اَمْدَ چَارَ چِرْ:﴾

﴿فَقَرِّ مُطْلَقْ، عَجْزِ مُطْلَقْ، شُكْرِ مُطْلَقْ، شَوْقِ مُطْلَقْ اَيَّ عَزِيْزْ!﴾

صوگره سنک یازدیغک: "باق کتاب کائناتک صفحه رنگینه، إلى آخر..". اولان رنگین و زنگین شعر خاطرمه گلدی. او شعر ایله سمانک یوزنده کی ییلدیزلره باقدم. "کاشکه شاعر اولسه ایدم، بونی تکمیل ایتسه ایدم." دیدم. حالبوکه شعر و نظمه استعدادم یوقکن ینه باشلادم، فقط نظم و شعر یاپادم؛ ناصل خطور ایتدی ایسه، اويله یازدم. بنم وارثم اولان سن، ایسترسهک نظمه چویر، تنظیم ایت. ایشته بردن خاطره گلن شو:

دیکله ده ییلدیزلری شو خطبه شیرینه
 نامه نورین حکمت، باق نه تقریر ایلهمش.
 هپ برابر نطقه گلمش، حق لسانيله دیرلر:
 بر قدیر ذو الجلالک حشمت سلطاننه
 برر برهان نورافشانز بز، وجود صانع
 هم وحدته، هم قدرته شاهدلرز بز.
 شو زمینک یوزینی یالديزلايان
 نازنین معجزاتی چون ملک سیراننه.
 شو سمانک أرضه باقان، جنته دقت ایدن
 بیگلر مدقق گوزلرز بز (حاشیه)
 طوباء خلقندن سماوات شقنه
 هپ کهکشان اغصاننه..
 بر جمیل ذو الجلالک، دست حکمتيله طاقيلمش
 پک گوزل میوهلرز بز.
 شو سماوات اهلنه برر مسجد سیار،
 برر خانه دوار، برر علوی آشیانه،

(حاشیه): یعنی جنت چیچکلرینک فدانلق و مزرعه جعی اولان زمینک یوزنده حدسز معجزات
 قدرت تشهیر ایدیلدیگندن، سماوات عالمنده کی ملائکهلر او معجزاتی و او خارقهلری تماشا
 ایتدکلری گبی؛ اجرام سماویهنک گوزلری حکمنده اولان ییلدیزلر دخی، گویا ملائکهلر گبی زمین
 یوزنده کی نازنین مصنوعاتی گوردکجه جنت عالمنه باقییورلر و او موقت خارقهلری باقی بر
 صورتده جنتده دخی تماشا ایدیورلر گبی بر زمینه، بر جنته باقییورلر. یعنی او ایکی عالمه نظارتلری
 وار دیمکدر.

برر مصباح نَوّار، برر گمّه جَبّار،
برر طیاره لِرز بز.

برر قدیر ذو الکمالک، برر حکیم ذو الجلالک
برر معجزه قدرت برر خارقہ صنعت خالقانہ،
برر نادره حکمت، برر داهیه خلقت،
برر نور عالمی یز بز.

بویله یوز پیک دیل ایله یوز پیک برهان گوستریز،
ایشیتدیریز انسان اولان انسانه.

کور اولاسی دینسز گوزی، گورمز اولدی یوزیمزی،
هم ایشیتمز سوزیمزی، حق سویله یین آیتلرز بز.
سگه مز بر، طره مز بر، ریمزه مسبحز، ذکر ایدرز عبیدانه.
کهکشانه حلقه کبراسنه منسوب برر مجذوبلرز بز.

نورک بلجی

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

بشنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ﴾ ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

سلسلہ نقشینک قهرمانی و برگونشی اولان امام ربّانی (رض) مکتوباتندہ دیمش کہ: "حقائق ایمانیہ دن بر مسئلہنک إنکشافنی، بیگلر اذواق و مواجد و کراماتہ ترجیح ایدرم."

هم دیمش کہ: "بتون طریقلرک نقطۂ منتہاسی، حقائق ایمانیہنک وضوح و إنکشافیدر."

هم دیمش کہ: "ولایت اوچ قسمدر: بری ولایت صُغرا کہ، مشهور ولایتدر. بری ولایت وسطی، بری ولایت کبرادر. ولایت کبرا ایسه؛ وراثت نبوت یولیلہ، تصوّف برزخہ گیرمہ دن، طوغریدن طوغریہ حقیقتہ یول آچمقدر."

هم دیمش کہ: "طریق نقشیدہ ایکی قناد ایله سلوک ایدیلیر. یعنی: حقائق ایمانیہ صاغلام بر صورتده اعتقاد ایتمک و فرائض دینیہی إمتثال ایتمکله اولور. بو ایکی جناحدہ قصور وارسه، او یولده گیدلمز. اویلہ ایسه طریق نقشینک اوچ پردہ سی وار:

بریسى و اُك برنجيسى و اُك بیوگی: طوغریدن طوغریہ حقائق ایمانیہیہ خدمتدر کہ، امام ربّانی ده (رض) آخر زمانندہ اوکا سلوک ایتمشدر.

ایکنجیسی: فرائض دینیہ و سنتِ سنیہ طریقت پرده سی آلتندہ خدمتدر.

اوچنجیسی: تصوّف یولیلہ أمراضِ قلبیہ نڭ ازالہ سنہ چالیشمق، قلب آیاغیلہ سلوک ایتمکدر. برنجیسی فرض، ایکنجیسی واجب، بو اوچنجیسی ایسه سنت حکمندهدر.

مادام حقیقت بویلهدر؛ بن تخمین ایدیورم که: اگر شیخ عبد القادر گیلانی (رض) و شاه نقشبند (رض) و امام ربّانی (رض) گبی ذاتلر بو زمانده اولسه ایدیلر، بتون همتلرینی، حقائقِ ایمانیہ نڭ و عقائدِ اسلامیہ نڭ تقویہ سنہ صرف ایده جکلردی. چونکه سعادتِ ابدیہ نڭ مدارِ اونلردر. اونلرده قصور ایدیلسه، شقاوتِ ابدیہ سببیت ویرر. ایمانسز جنته گیده مز، فقط تصوّفسز جنته گیدن پک چوقدر. اکمکسز انسان یاشایه مز، فقط میوهسز یاشایه بیلیر. تصوّف میوهدر، حقائقِ اسلامیہ غدار. اُسکیدن قرق گوندن طوت، تا قرق سنه یه قدر بر سیر و سلوک ایلہ بعض حقائقِ ایمانیہ یه آنجق چیقیلہ بیلیردی. شیمدی ایسه جنابِ حقّ رحمتیلہ، قرق دقیقه ده او حقائقه چیقیلایق بر یول بولونسه؛ او یوله قارشى لاقید قالمق، البته کارِ عقل دگل...

ایشته اوتوز اوچ عدد سوزلر، بویله قرآنی بر یولی آچدیغی، دقتله اوقویانلر حکم ایدیورلر. مادام حقیقت بودر؛ اُسرارِ قرآنیہ یه عائد یازیلان سوزلر، شو زمانڭ یاره لرینه اڭ مناسب بر علاج، بر مرهم و ظلماتڭ تهاجماتنه معروض هیئتِ اسلامیہ اڭ نافع بر نور و ضلالت وادیلرنده حیرته دوشنلر ایچون اڭ طوغری بر رهبر اولدیغی اعتقادندهیم. بیلیرسڭز که: اگر ضلالت جهالتدن گلسه ازاله سی قولایدر. فقط ضلالت، فندن و علمدن گلسه، ازاله سی

مشکلدر. اُسکی زمانده ایکنجی قسم، بیگده بر بولونویوردی. بولونانلردن آنجق بیگدن بری إرشاد ایله یوله گله بیلیردی. چونکه اوپله لر کندیله رینی بگه نییورلر؛ هم بیلمییورلر، هم کندیله رینی بیلیر ظن ایدیورلر. جناب حق شو زمانده، إعجاز قرآنک معنوی لمعاتندن اولان معلوم سوزلری، شو ضلالت زندقه سنه بر تریاق خاصیتنی ویرمش تصوّرنده یم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

آلتنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ﴾ ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿سَلَامُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْمَا وَ عَلَى إِخْوَانِكُمَا مَا دَامَ الْمَلَوَانِ وَ تَعَاقَبَ
الْعَصْرَانِ وَ مَا دَارَ الْقَمْرَانِ وَ اسْتَقْبَلَ الْفَرْقَدَانِ﴾

غیرتلی قارداشلرم، حمیتلی آرقداشلرم و دنیا دینیلن دیارِ غربنده مدارِ
تسلّیرم!

مادام جنابِ حق سزلی، فکرمه إحسان ایتدیگی معنالره حصّه دار
ایتمشدر؛ ألبته حسیّاتمه ده حصّه دار اولمق حقّگزدر. سزلی زیاده متأثر ایتمه مک
ایچون، غربتمده کی فرقمک زیاده ألیم قسمنی طیّ ایدوب، بر قسمنی سزله
حکایه ایده جگم. شویله که:

شو ایکی اوچ آیدر پک یالکز قالدِم. بعضّا اون بش یگرمی گونده بر دفعه
مسافر یانمده بولونور. سائر وقتلرده یالکزم. هم یگرمی گونه یاقیندر، طاغجیلر
یاقینمده یوق، طاغیلدیلر...

ایشته گیجه وقتی، شو غریبانه طاغلرده؛ سسسز، صداسز، یالکز
آغاجلرک حزنانه هممه لری ایچنده کندیمی بربری ایچنده بش مختلف رنگلی
غربترلرده گوردِم: برنجیسی: إختیارلق سرّیله، همان أَکثریتِ مطلقه ایله، أَقران و

أحبابم و أقاربم یالکُز و غریب قالدِم. اونلر بنی بیراقوب عالم برزخه گیتدکلرندن نشئت ایدن حزین بر غربتی حسّ ایتدم. ایشته شو غربت ایچنده آیری دیگر بر دائره غربت آچیلدی. او ده گچن بهار گبی علاقه دار اولدیغم اکثر موجودات بنی بیراقوب گیتدکلرندن حاصل اولان فرقتلی بر غربتی حسّ ایتدم. و شو غربت ایچنده بر دائره غربت داها آچیلدی که، وطنمدن و أقاربمدن آیری دوشوب، یالکُز قالدیغمدن تولّد ایدن فرقتلی بر غربتی حسّ ایتدم. و شو غربت ایچنده، گیجه ناک و طاغلرک غریبانه وضعیتی بکا رقتلی بر غربتی داها حسّ ایتدیردی. و شو غربتدن دخی، شو فانی مسافرخانه دن ابد الآباد طرفنه حرکت آماده اولان روحی فوق العاده بر غربته گوردم. بردن فسبحان الله دیدم؛ بو غربتله و قراکقلره ناصل طایانیلیر دوشوندم. قلبم فریاد ایله دیدی:

﴿يَا رَبِّ! غَرِيبَم، بِي كَسَم، ضَعِيفَم، نَائُوْتَم، عَلِيْلَم، عَاجِزَم، اِخْتِيَارَم،﴾
 ﴿بِي اِخْتِيَارَم، اَلْاَمَانُ كُوِيَم، عَفُو جُوِيَم، مَدَدُ خَوَاهِم زِدْرَكَا هَت اِلْهِي!﴾

بردن نور ایمان، فیض قرآن، لطفِ رحمن امدادیمه یتیشدیلر. او بش قراکقلی غربتلی، بش نورانی اُنسیت دائره لینه چویردیلر. لسانم ﴿حَسْبُنَا اللهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ سویله دی. قلبم ﴿فَانْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللهُ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ آیتنی اوقودی. عقم دخی اضطرابندن و دهشتندن فریاد ایدن نفسه خطاباً دیدی:

بیراق بیچاره فریادی، بلادن قیل توکل. زیرا فریاد؛ بلا اُندر خطا اُندر بلادر بیل.

بلا ویرنی بولدکسه اُگر؛ صفا اُندر، وفا اُندر، عطا اُندر بلادر بیل.

مادام اويله، بىراق شكوايى شكر ايت، چون بلابل، دما كيفندن گولر
هپ گُل مُل.

گر بولمازسهك، بتون دنيا جفا اندر، فنا اندر، هبا اندر بلادر بيل.

جهان طولو بلا باشكده واركن، نه باغيررسك كوچوجك بر بلادن گل
توگل قيل.

توگل ايله بلا يوزنده گول، تا او ده گولسون؛ او گولدكجه كوچولور، ايدر
تبديل.

هم استادلرمدن مولانا جلال الدينك نفسنه ديدىگى گى ديدم:

﴿أَوْ كُفْتُ أَلَسْتُ وَ تُو كُفْتِي بَلَى شُكْرٍ بَلَى چيست كَشِيدَنْ بَلَا﴾

﴿سِرِّ بَلَا چيست كِه يَعْنِي مَنَّم حَلَقَه زَن دَرَكِه فَقْرُ وَ فَنَا﴾

او وقت نفسم دخى: "أوت أوت.. عجز و توگل ايله، فقر و إلتجا ايله
نور قپوسى آچيلير، ظلمتلىر طاغيلير. "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نَوْرِ الْإِيمَانِ وَ الْإِسْلَامِ"
ديدى. مشهور حِكْم عطائيهك شو فقرهسى:

﴿مَاذَا وَجَدَ مَنْ فَقَدَهُ * وَمَاذَا فَقَدَ مَنْ وَجَدَهُ﴾

يعنى: "جنابِ حقى بولان، نه يى غائب ايدر؟ و اونى غائب ايدن، نه يى
قزانيير؟" يعنى: "اونى بولان هر شئى بولور؛ اونى بوليان هيچ بر شى بولماز،
بولسه ده باشنه بلا بولور." نه درجه عالى بر حقيقت اولديغى گوردم و ﴿طُوبَى

لِلْفَرَبَاءِ﴾ حديثك سَرِّينى آكلادم، شكر ايتدم.

ایشته قارداشلم، قراڭقلی بو غربتلر، چندان نور ایمانله نورلانیدیلر؛ فقط
ینه بنده بر درجه حکملرینی اجرا ایتدیلر و شویله بر دوشونجه‌یی ویردیلر: "مادام
بن غرییم و غربتده‌یم و غربته گیده‌جگم؛ عجا شو مسافرخانه‌ده کی وظیفه‌م
بیتمش میدر؟ تا که سزلی و سوزلی توکیل ایتسه‌م و بتون بتون علاقه‌می
کسسه‌م." فکری خاطرمه گلدی. اونڭ ایچون سزدن صورمشدم که: "عجا
یازیلان سوزلر کافی میدر، نقصانی وار می؟ یعنی: وظیفه‌م بیتمش میدر؟ تا که
راحت قلبله کندیمی نورلی، ذوقلی، حقیقی بر غربته آتوب، دنیایی اونوتوب،
مولانا جلال الدینڭ دیدیگی گی:

﴿دَانِ سَمَاعِ چِه بُودُ بِي خُودِ شُدَن زَهْسْتِ﴾
﴿اَنْدَرُ فَنَائِ مُطْلَقِ ذَوْقِ بَقَا چَشِيدَن﴾

دیوب، علوی بر غربتی آرایه‌بیلیر می‌یم؟" دییه سزی او سؤالر ایله
تصدیع ایتمشدم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسي

يدنجى مکتوب

﴿بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا﴾

عزيز قارداشلرم!

بڭا سويله مك اوزره شاملى حافظه ايكي شى ديمشسڭز:

برنجيسى: "حضرت پيغمبر عليه الصلاة والسلامك زينبي تزوجنى؛ اُسكى زمان منافقلىر گي، يڭى زمانك اهل ضلالتى دخى مدار تنقيد بولويورلر، نفسانى، شهوانى تلقي ايدويورلر." دييورسڭز.

الجواب: يوز ييك دفعه حاشا و كلا! او دامن معلايه شويله پست شبهاتك الى يتيشمز. اوت اون بش ياشندن قرق ياشنه قدر، حرارت غريزيه نك غليانى هنگامنده و هوسات نفسانيه نك التهابى زماننده، دوست و دشمنك إتفاقيه كمال عفت و تمام عصمت ايله خديجة الكبرى (رض) گي إختيارجه بر تك قادين ايله إكتفا و قناعت ايدن بر ذاتك قرقدن صوڭره، يعنى حرارت غريزيه توققى هنگامنده و هوسات نفسانيه نك سكونتى زماننده كثرث ازدواج و تزوجاتى، بالضروره و بالبداهه نفسانى اولماديغنى و باشقه اهميتلى حكمتلره مستند اولديغنى، ذره قدر إنصافى اولانه إثبات ايدر بر حجتدر.

او حکمتلردن بریسی شودر که: ذات رسالتک اَقوالی گبی، افعال و احوالی و اطوار و حرکاتی دخی منابع دین و شریعتدر و احکامک مأخذلریدر. شقی ظاهرینسه صحابه لر حمله اولدقلری گبی، خصوصی دائره سنده کی مخفی احوالاتندن تظاهر ایدن اَسرار دین و احکام شریعتک حمله لری و راویلری ده، اَزواج طاهراتدر و بالفعل او وظیفه یی ایفا ایتمشلدردر. اَسرار و احکام دینک همان یاریسی، بلکه اونلردن گلییور. دیمک بو عظیم وظیفه یه، بر چوق و مشربجه مختلف اَزواج طاهرات لازمدر.

گله لم حضرت زینبک تزوجنه: یگر می بشنجی سوزک برنجی شعله سنک اوچنجی شعاعنک مثاللرندن اولان ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ آیتنه دائر شویله یازیلمش که: انسانلرک طبقاتنه گوره بر تک آیت، متعدد وجوهلرله، هر بر طبقه نک فهمنه گوره بر معنا إفاده اییدیور. بر طبقه نک شو آیتدن حصّه فهمی شودر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک خدمتکاری ویا "اوغلم" خطابنه مظهر اولان زید (رض)، روایت صحیحه ایله إعترافنه بناءً، عزّلی زوجه سنی کندینه معنا کفو بولمادیغی ایچون تطلیق ایتمش. یعنی: حضرت زینب، باشقه یوکسک بر أخلاقده یارادیلمش و بر پیغمبره زوجه اولاجق فطرتده اولدیغنی، زید فراستله حسّ ایتمش و کندیسینی اوکا زوج اولاجق فطرتده کندینه کفو بولمادیغندن، معنوی إمتزاجسزلغه سببیت ویردیگی ایچون تطلیق ایتمشدر. اللهک آمریله رسول اکرم علیه الصلاة والسلام آلمش؛ یعنی ﴿زَوْجَنَا كَمَا﴾ نک إشارتیه، او نکاح بر عقد سماوی اولدیغنه دلالتیه، خارق العاده و عُرف و معاملاتِ ظاهریه فوقنده، صرف قدرک حکمیلدر که رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او حُکم قدره إنقیاد گوسترمشدر و مجبور اولمشدر. نفس آرزوسیه دگلدر. شو قدر حکمک ده

أَهْمِيَّتِي بِرِ حُكْمٍ شَرْعِيٍّ وَ مَهْمٍّ بِرِ حَكْمَتِ عَامَّةِي وَ شُمُولِي بِرِ مَصْلَحَتِ عُمُومِيَّةِي تَضَمَّنَ ايدَن ﴿لَيْكِي لَا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ﴾ آيتِ كَرِيْمَه سَنَكْ اِشَارَتِيلَه: بِيوَكَلَرَكْ كَوچَكَلَرَه "اوغلم" ديمه لَرِي، ظِهَارِ مَسْئَلَه لَرِي گِي، يَْعْنِي قَارِيْسَنَه "آنا مِ گِيْسَكْ" ديسه، حَرَامِ اولديغِي گِي دِگَلَرِ كَه، أَحْكَامِ اونكَلَه دِگِشْسِين. هَمِ بِيوَكَلَرَكْ رَعِيْتَلَرِيْنَه وَ پِيْغَمْبَرَلَرَكْ اَمْتَلَرِيْنَه پَدْرَانَه نَظَرِ وَ خَطَابَلَرِي، وَظِيْفَه رِسَالَتِ اِعتَبَارِيلَه دَر؛ شَخْصِيَّتِ اِنْسَانِيَه اِعتَبَارِيلَه دِگَلَرِ كَه اونلَرِدَن زَوْجَه اَلْمَقِ اويغون دوشمه سين؟

ايكنجِي بِرِ طَبَقَه نَكْ حَصَّه فَهْمِي شُودَرِ كَه: بِرِ بِيوَكْ اَمَرِ، رَعِيْتَنَه پَدْرَانَه بِرِ شَفَقَتِ ايلَه باقار. اَگَرِ او اَمَرِ، ظَاهِرِي وَ بَاطِنِي بِرِ پَادِشَاهِ رُوحَانِي اولسه؛ مَرَحْمَتِي، پَدْرَكْ يُوْزِ دَفْعَه شَفَقَتْنَدَن ايلَرِي گِيْتَدِيْگِي اِيچُون، رَعِيْتَنَكْ اَفْرَادِي، اونَكْ حَقِيْقِي اُولَادِي گِي، اوْكَا پَدْرِ نَظَرِيلَه باقارَلَر. پَدْرِ نَظَرِي ايسه، زَوْجِ نَظَرِيْنَه اِنْقِلَابِ اَيْدَه مَدِيْگَنْدَن وَ قِيْزِ نَظَرِي دَه زَوْجَه نَظَرِيْنَه قَوْلَايِجَه دِگِشْمَدِيْگَنْدَن، اَفْكَارِ عَامَّه دَه، پِيْغَمْبَرَكْ مُؤْمَنْلَرَكْ قِيْزَلَرِيْنِي اَلْمَاسِي شُو سَرَّه اويغون گَلْمَدِيْگِي اِيچُون، قُرْآنِ او وَهْمِي دَفْعِ مَقْصَدِيلَه دِير: "پِيْغَمْبَرِ رَحْمَتِ اِلْهِيَه حَسَابِيلَه سَزَه شَفَقَتِ ايدر، پَدْرَانَه مَعَامَلَه ايدر وَ رِسَالَتِ نَامَنَه سَزِ اونَكْ اُولَادِي گِيْسَكْز. فَقَطِ شَخْصِيَّتِ اِنْسَانِيَه اِعتَبَارِيلَه پَدْرِيْگْز دِگَلَرِ كَه، سَزْدَن زَوْجَه اَلْمَاسِي مَنَاسِبِ دوشمه سين؟ وَ سَزَلَرَه "اوغلم" ديسه، أَحْكَامِ شَرِيْعَتِ اِعتَبَارِيلَه سَزِ اونَكْ اُولَادِي اولاماز سَكْز!..."

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسي

سکرنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ اسملری ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ه گيردکلرينك و هر مبارک شينك باشنده ذکر ايديلمه لرینك چوق حکمتلری وار. اولرك بيانی باشقه وقته تعلیقاً، شيمدیلک کنديمه عائد بر حسمی سويله يه جگم:

قارداشم بن ﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ اسملرینی اويله بر نورِ اعظم گوروپورم كه، بتون كائناتی إحاطه ايدر و هر روحك بتون حاجاتِ ابدیه سنی تطمين ایده جك و حدسز دشمنلرندن آمین ایده جك، نورلی و قوتلی گورونوپورلر. بو ايکی نورِ اعظم اولان اسملره يتيشمك ايچون اُكْ مهّم بولديغم وسيله؛ فقر ايله شكر، عجز ايله شفقتدر. یعنی: عبودیت و إفتقاردر.

شو مسئله مناسبتيله خاطره گلن و محققينه، حتّی بر استادم اولان إمام ربّانی يه مخالف اولارق ديپورم كه: حضرت يعقوب عليه السلامك يوسف عليه السلامه قارشى شديد و پارلاق حسّیاتی، محبّت و عشق دگلدر؛ بلکه شفقتدر. چونكه شفقت، عشق و محبّتدن چوق كسکين و پارلاق و علوی و نزيهدر و مقام نبوّته لایقدر. فقط محبّت و عشق، مجازی محبوبله و مخلوقله قارشى درجه شتّده اولسه، او مقام معلای نبوّته لایق دوشمپور. ديمك قرآن حکيمك پارلاق بر إعجاز ايله، پارلاق بر صورتده گوستردیگی و اسم رحيمك وصولنه وسيله اولان حسّیات يعقوبيه، يوكسك بر درجه شفقتدر. اسم ودوده

وسیلہٗ وصولِ اولان عشق ایسہ؛ زلیخانک یوسف علیہ السلامہ قارشی اولان محبت مسئلہ سنده در. دیمک قرآن معجز البیان، حضرت یعقوب علیہ السلامک حسّیاتی، نہ درجہ زلیخانک حسّیاتندن یوکسک گوسترمشسه؛ شفقت دخی او درجہ عشقندن داها یوکسک گورونویور. استادم إمام ربّانی عشق مجازی پی مقام نبوتہ پک مناسب گورمدیگی ایچون دیمش که: "محاسن یوسفیه، محاسن أخرویه نوعندن اولدیغندن، اوکا محبت ایسہ مجازی محبتلر نوعندن دگلدر که، قصور اولسون." بن ده دیرم: "ای استاد! او، تکلفلی بر تأویلدر؛ حقیقت شو اولوق گرکدر که: او، محبت دگل، بلکه یوز دفعه محبتدن داها پارلاق، داها گنیش، داها یوکسک بر مرتبهٔ شفقتدر." اوت شفقت بتون أنواعیله لطیف و نزیهدر. عشق و محبت ایسہ، چوق أنواعنه تنزل ایدیلمیور.

هم شفقت پک گنیشدر. بر ذات، شفقت ایتدیگی اولادی مناسبتیله بتون یاورولره، حتی ذی روحلره شفقتنی إحاطه ایدر و رحیم إسمک إحاطه سنه بر نوع آیینہ دارلق گوسترر. حالبوکه عشق، محبوبنه حصر نظر ایدوب، هر شیئی محبوبنه فدا ایدر؛ یاخود محبوبنی إعلا و ثنا ایتمک ایچون، باشقه لرینی تنزیل و معنّا ذمّ ایدر و حرمتلرینی قیرار. مثلاً بری دیمش: "گونش محبوبمک حُسنی گوروب اوتانییور، گورمه مک ایچون بلوط پرده سنی باشنه چکییور." هئی عاشق أفندی! نه حقّ وار، سکز إسم أعظمک بر صحیفهٔ نورانیسی اولان گونشی بویله اوتان دیریورسک؟

هم شفقت خالصدر، مقابله ایسته مییور؛ صافی و عوّض سذر. حتی اُک عادی مرتبه ده اولان حیواناتک یاورولرینه قارشی فداکارانه عوّض سز شفقتلری بوکا دلیلدر. حالبوکه عشق اجرت ایستر و مقابله طلب ایدر. عشقک آغلامالری، بر نوع طلبدر، بر اجرت ایسته مکدر.

دېمك سُوْر قَرَانِيَه نَكْ أَكْ پارلاغى اولان سورهُ يوسفك أَكْ پارلاق نورى اولان
 حضرت يعقوبك (عس) شفقتى، إِسْمِ رَحْمٰن و رَحِيْمِ گوسترر و شفقت يولى،
 رحمت يولى اولديغى بيلديرر و او اَلَمْ شَفَقْتَه دوا اولارق ده ﴿فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ
 اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ﴾ ديديرر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسى

طوقوزنجی مکتوب

﴿بِسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(ینه او خالص طلبه‌سنه گوندردیگی مکتوبک بر پارچه‌سیدر.)

ثانیاً: نشرِ انوارِ قرآنیه‌ده کی موققتیک و غیرتک و شوقک، بر اکرامِ اِلهیدر، بلکه بر کرامتِ قرآنیه‌در، بر عنایتِ ربّانیه‌در. سزی تبریکِ ایدیورم. کرامت و اکرام و عنایتک بختی گلدیگی مناسبتیله، کرامت و اکرامک بر فرقنی سویله‌یه‌جگم. شویله‌که:

کرامتک اِظهاری، ضرورت اولمادن ضرردر. اکرامک اِظهاری ایسه، بر تحدیثِ نعمتدر. اَگر کرامت ایله مشرف اولان بر شخص، بیله‌رک خارقه بر اَمره مظهر اولورسه، او حالده اَگر نفسِ اماره‌سی باقی ایسه، کندینه گوونمک و نفسنه و کشفنه اِعتقاد ایتمک و غروره دوشمک جهتنده اِستدراج اولاییلیر. اَگر بیلمیه‌رک خارقه بر اَمره مظهر اولورسه، مثلاً بریسنک قلبنده بر سؤال وار، اِنطاقِ بِالْحَقِ نوعندن اوکا موافق بر جواب ویرر؛ صوگره آکلار. آکلادقندن صوگره کندی نفسنه دگل، بلکه کندی ریسنه اِعتمادی زیاده‌لشیر و "بنی بندن زیاده تربیه ایدن بر حفیظم واردر." دیر، توگلنی زیاده‌لشدیرر. بو قسم، خطر‌سز بر

کرامتدر؛ إخفاسنه مکلف دگل، فقط فخر ایچون قصداً إظهارينه چالیشماملی. چونکه اونده ظاهرًا انسانك کسبنك بر مدخلی بولونديغندن، نفسنه نسبت ایده بیلیر. اما إکرام ایسه؛ او، کرامتك سلامتلی اولان ایکنجی نوعندن داها سلامتلی، بنجه داها عالیدر. إظهاری، تحدیثِ نعمتدر. کسبك مدخلی یوقدر، نفسی اونی کندینه إسناد ایتمز.

ایشته قارداشم؛ هم سنك حقكده، هم بنم حقمده، باخصوص قرآن حقنده کی خدمتمزده أسکیدن بری گوردیگم و یازدیغم إحساناتِ إلهیه بر إکرامدر؛ إظهاری، تحدیثِ نعمتدر. اونك ایچون سكا قارشى تحدیثِ نعمت نوعندن ایکیمزك خدمتمزه عائد موققیاتی یازیورم. بیلیوردم که سنده فخر دگل، شکر طمارینی تحریك ایدیور.

ثالثاً: گوروپورم که: شو دنیا حیاتنده اُك بختیار اودر که: دنیایی بر مسافرخانه عسکری تلقی ایتسین و اوپله ده إذعان ایتسین و اوکا گوره حرکت ایتسین. و او تلقی ایله، اُك بیوک مرتبه اولان مرتبه رضایی چابوق آلدی ایده بیلیر. قیرپله جق شیشه بهاسنه، دائمی بر ألباسك فیاتی ویرمز؛ إستقامت و لذتله حیاتی گچیرر. أوت دنیایه عائد ایشلر، قیرپلمغه محکوم شیشه لر حکمنده در؛ باقی امور أُخروییه ایسه، غایت صاعلام ألباسلر قیمتنده در. انسانك فطرنده کی شدتلی مراق و حرارتلی محبت و دهشتلی حرص و عنادلی طلب و هکذا شدید حسّیاتلر، امور أُخروییه قزاق ایچون ویرلمشدر. او حسّیاتی، شدتلی بر صورته فانی امور دنیوییه توجیه ایتمک، فانی و قیرپله جق شیشه لر، باقی ألباس فیاتلرینی ویرمک دیمکدر. شو مناسبتله بر نقطه خاطره گلمش، سویله جهگم. سویله که:

عشق، شدتلی بر محبتدر؛ فانی محبوبله متوجّه اولدیغی وقت یا او عشق کندی صاحبنی دائمی بر عذاب و ألمده بیراقیر ویاخود او مجازی محبوب، او شدتلی محبتک فیآتنه دگمدیگی ایچون باقی بر محبوبی آراتدیرر؛ عشق مجازی، عشق حقیقی یه إنقلاب ایدر.

ایشته إنسانده بیگلرله حسیات وار. هر برسنک عشق گبی ایکی مرتبه سی وار. بری مجازی، بری حقیقی. مثلاً: اُنْدیشهٔ إستقبالِ حسی هرکسده وار؛ شدتلی بر صورتده اُنْدیشه ایتدیگی وقت باقار که، او اُنْدیشه ایتدیگی إستقباله یتیشمک ایچون اُنْده سند یوق. هم رزق جهتنده بر تعهد آلتنده و قیصه اولان بر إستقبال، او شدتلی اُنْدیشه یه دگمیور. اوندن یوزینی چویروب، قبردن صوگره حقیقی و اوزون و غافلر حقّنده تعهد آلتنه آیینامش بر إستقباله توجّه ایدر. هم ماله و جاهه قارشی شدتلی بر حرص گوسترر. باقار که: موقّه اونک نظارتنه ویریلیمش او فانی مال و آفتلی شهرت و تهلکه لی و ریاه مدار اولان جاه، او شدتلی حرصه دگمیور. اوندن، حقیقی جاه اولان مراتب معنویه و درجات قُریه یه و زادِ آخرته و حقیقی مال اولان اُعمالِ صالحه یه توجّه ایدر. فنا خصلت اولان حرصِ مجازی ایسه، عالی بر خصلت اولان حرصِ حقیقی یه إنقلاب ایدر.

هم مثلاً: شدتلی بر عناد ایله؛ اُهمیتسز، زائل، فانی امورله قارشی حسّیاتی صرف ایدر. باقار که، بر دقیقه عناده دگمه یین بر شیئه، بر سنه عناد ایدیور. هم ضررلی، زهرلی بر شیئه عناد نامنه ثبات ایدر. باقار که، بو قوّتلی حسّ، بویله شیلر ایچون ویریلیمه مش. اونی اونلره صرف ایتمک، حکمت و حقیقته منافیدر. او شدتلی عنادی، او لزومسز امورِ زائله یه ویرمه یوب، عالی و باقی اولان حقائقِ ایمانیه یه و اساساتِ اسلامیّه یه و خدماتِ اُخرویّه یه صرف

ایدر. او خصلتِ رذیله اولان عنادِ مجازی، گوزل و عالی بر خصلت اولان حقیقی عناده، (یعنی حقه شدتلی ثباته) انقلاب ایدر.

ایشته شو اوج مثال گبی؛ انسانلر، انسانه ویریلن جهازاتِ معنویه، اگر نفسک و دنیانک حسابیله استعمال ایتسه و دنیاده ابدی قالاجق گبی غافلانه طاورانه، اخلاقِ رذیلهیه و اسرافات و عبثیه مدار اولور. اگر خفیفلرینی دنیا امورینه و شدتلیلرینی وظائفِ اخرویهیه و معنویهیه صرف ایتسه، اخلاقِ حمیدهیه منشأ، حکمت و حقیقته موافق اولارق سعادتِ دارینه مدار اولور.

ایشته تخمین ایدرم که، ناصحلرک نصیحتلری شو زمانده تأثیرسز قالدیغنک بر سبی شودر که: "اخلاقسز انسانلره دیرلر: "حسد ایتمه! حرص گوسترمه! عداوت ایتمه! عناد ایتمه! دنیایی سومه!" یعنی، فطرتکی دگیشدیر گبی ظاهرًا اونلرجه مالایطاق بر تکلیفده بولونورلر. اگر دیسهلر که: "بونلرک یوزلرینی خیرلی شیلره چویریگز، مجرالرینی دگیشدیریگز." هم نصیحت تأثیر ایدر، هم دائرۀ اختیارلرنده بر امرِ تکلیف اولور.

رابعًا: علماءِ اسلام اورتہ سنده "اسلام" و "ایمانک" فرقلری چوق مدار بحث اولمش. بر قسمی "ایکیسی بردر"، دیگر قسمی "ایکیسی بر دگل، فقط بری بریسز اولماز" دیمشلر و بونک گبی چوق مختلف فکرلر بیان ایتمشلر. بن شویله بر فرق آکلادم که:

اسلامیت، التزامدر؛ ایمان، اذعاندر. تعبیرِ دیگرله: اسلامیت، حقّه طرفگیرلک و تسلیم و انقیاددر؛ ایمان ایسه، حقّی قبول و تصدیقدر. اُسکیده بعض دینسزلری گوردم که: احکام قرآنییه شدتلی طرفگیرلک گوستریورلردی. دیمک او دینسز، بر جهتده حقّک التزامیله اسلامیتہ مظهردی؛ "دینسز بر

مسلمان" دینیلیردی. صوڭره بعض مؤمنلری گوردم که؛ احکام قرآنییه طرفگیرلک گوسترمیورلر، التزام ایتمیورلر.. "غیر مسلم بر مؤمن" تعبیینه مظهر اولویورلر.

عجبا اسلامیتسز ایمان، مدار نجات اولاییلر می؟

الجواب: ایمانسز اسلامیت، سبب نجات اولمادیگی گبی؛ اسلامیتسز ایمان ده مدار نجات اولماز. **فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ**، قرآنک إعجاز معنویسنک فیضیله رسالۀ نور میزانلری، دین اسلامک و حقائق قرآنیه نك میوهلرینی و نتیجهلرینی اویله بر طرزده گوسترمشلردر که؛ دینسز دخی اونلری آڭلاسه، طرفدار اولماق قابل دگل. هم ایمان و اسلامک دلیل و برهانلرینی او درجه قوتلی گوسترمشلردر که؛ غیر مسلم دخی آڭلاسه، هر حالده تصدیق ایده جکدر. غیر مسلم قالدیگی حالده، ایمان ایدر.

أوت سوزلر، طوباء جتتک میوهلری گبی طاتلی و گوزل اولان ایمان و اسلامیتک میوهلرینی و سعادت دارینک محاسنی گبی خوش و شیرین اویله نتیجهلرینی گوسترمشدر که، گورنلره و طانیانلره نهایتسز بر طرفگیرلک و التزام و تسلیم حسنی ویرر. و سلسلۀ موجودات گبی قوتلی و ذرات گبی کثرتلی ایمان و اسلامک برهانلرینی گوسترمشدر که، نهایتسز بر إذعان و قوت ایمان ویرلر. حتی بعض دفعه أوراڭ شاه نقشبندیده شهادت گتیردیگم وقت، **﴿عَلٰی ذٰلِكَ نَحْيٰ وَ عَلَيْهِ نَمُوْتُ وَ عَلَيْهِ نُبْعَثُ غَدًا﴾** دیدیگم زمان، نهایتسز بر طرفگیرلک حس ایدیورم. اگر بتون دنیا بڭا ویرلسه، بر حقیقت ایمانییه فدا ایده مییورم. بر حقیقتک بر دقیقه عکسنی فرض ایتمک، بڭا غایت ألیم گلییور. بتون دنیا بنم

اولسه، بر تڪ حقائقِ ایمانیه نك وجود بولماسنه بلا تردد ویرمسنه، نفسم إطاعت ایدیور.

﴿وَأَمَّا بِمَا أَرْسَلْتَ مِنْ رَسُولٍ وَآمَّا بِمَا أُنْزِلَتْ مِنْ كِتَابٍ وَصَدَقْنَا﴾ دیدیگم

وقت نهایتسز بر قوتِ ایمان حسن ایدیورم. حقائقِ ایمانیه نك هر بریسنك عكسنی عقلاً محال تلقی ایدیورم، أهل ضلالتی نهایتسز ابله و دیوانه گوروپورم.

سنك والدینكك پك چوق سلام و عرضِ حرمت ایدرم. اونلر ده بٹا دعا ایتسینلر. سن بنم قارداشم اولدیغك ایچون، اونلر ده بنم پدر و والدهم حکمنده درلر. هم کویکژه، خصوصاً سندن "سوزلری" ایشیدنلره عمومًا سلام ایدیورم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسي

اوننجى مكتوب

(ايكى سؤالڭ جاويدر)

﴿بِاسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

برنجىسى: اوتونجى سوزڭ اىكنجى مقصدينڭ تحولات ذرات تعريفنه دائر اولان
اوزون جمله سنڭ حاشيه سيدر:

قرآن حكيمده "إمام مبین" و "كتاب مبین"، مكرّر يرلرده ذكر ايديلمشدر.
أهل تفسیر، "ايكىسى برذر"؛ بر قسمی، "آیری آیریدر" دیمشدر. حقیقتلرینه دائر
بیاناتلری مختلفدر. خلاصه: "علم إلهینڭ عنوانلریدر" دیمشدر. فقط قرآنڭ فیضی
ایله شویله قناعتم گلمش که: "إمام مبین"، علم و أمر إلهینڭ بر نوعنه بر عنواندر
که؛ عالم شهادتدن زیاده عالم غیبه باقییور. یعنی زمانِ خالدن زیاده، ماضی و
مستقبله نظر ایدر. یعنی، هر شیئڭ وجود ظاهر یسندن زیاده أصلنه، نسلنه و
کوکلرینه و تخمیلرینه باقار. قدر إلهینڭ بر دفتیردر. شو دفتړڭ وجودی، یگرمی
آلتنجى سوزده، هم اوننجى سوزڭ حاشیه سنده إثبات ایديلمشدر.

أوت شو "إمام مبین"، بر نوع علم و أمرِ إلهینك بر عنوانیدر. یعنی، اشیانك مبادیلری و كوكلری و أصللری، كمالِ إنتظام ايله اشیانك وجودلرینی غایت صنعتكارانه إنتاج ایتمه سی جهتیله ألبته دساتیرِ علمِ إلهینك بر دفتری ايله تنظیم ایدیلدیگی گوستیریورلر و اشیانك نتیجه لری، نسللری، تخملری؛ ایلریده گله جك موجوداتك پروگراملرینی، فهرسته لرینی تضمّن ایتدكلرندن ألبته أوامرِ إلهیه نك بر كوچك مجموعه سی اولدیغی بیلدیریورلر. مثلاً: بر چكردك بتون آغاچك تشكیلاتی تنظیم ایده جك اولان پروگراملری و فهرسته لری و او فهرسته و پروگراملری تعیین ایدن او أوامرِ تكوینیه نك كوچوچك بر مجسمی حكمنده دینیه بیلیر.

الحاصل: مادام "إمام مبین"، ماضی و مستقبلك و عالم غیك اطرافنده دال بوداق صالان شجره خلقتك بر پروگرامی، بر فهرسته سی حكمنده در. شو معناده کی "إمام مبین"، قدرِ إلهینك بر دفتری، بر مجموعه دساتیریدر. او دساتیرك إملاسی ايله و حكمی ايله ذرات، وجود اشیاده کی خدماتنه و حرکاته سوق ایدیلیر.

أما "كتاب مبین" ایسه، عالم غیبدن زیاده، عالم شهادته باقار. یعنی، ماضی و مستقبلدن زیاده، زمانِ حاضره نظر ایدر و علم و آمدن زیاده، قدرت و إرادة إلهیه نك بر عنوانی، بر دفتری، بر کتابیدر. "إمام مبین"، قدر دفتری ایسه؛ "كتاب مبین"، قدرت دفتیریدر. یعنی: هر شیئك وجودنده، ماهیتنده و صفات و شئوناتنده كمالِ صنعت و إنتظاملری گوستیریور كه؛ بر قدرت كامله نك دساتیری ايله و بر إرادة نافذه نك قوانینی ايله وجود گیدیریلیور. صورتلری تعیین، تشخیص ایدیلوب؛ بر مقدار معین، برر شكل مخصوص ویریلیور. دیمك او قدرت و إرادهنك، كلّی و عمومی بر مجموعه قوانینی، بر دفتر

اکبری وارد کرده؛ هر بر شیئ خاص و وجودی و مخصوص صورتی اوگا گوره بیچیلیر، دیکیلیر، گیدیریلیر. ایشته شو دفترک وجودی "إمام مبین" گبی قدر و جزء اختیار مسائله اثبات ایدیلمشدر. اهل غفلت و ضلالت و فلسفه‌نک احمق‌لغنه باق که: قدرت فاطره‌نک او لوح محفوظنی و حکمت و اراده ربّانیه‌نک او بصیرانه کتابنک اشیاده کی جلوه‌سنی، عکسنی، مثالی حسن ایتمشلر؛ حاشا "طبیعت" نامیله تسمیه ایتمشلر، کورلتمشلر. ایشته امام مبینک ایملاسی ایل، یعنی قدرک حکمیله و دستوریل قدرت الهیه، ایجاد اشیاده هر بری بر آیت اولان سلسله موجوداتی، "لوح محو اثبات" دینیلن زمانک صحیفه مثالیه‌سند یازیور، ایجاد ایدیور، ذراتی تحریک ایدیور. دیمک حرکات ذرات او کتابدن، او استنساخدن؛ موجودات، عالم غیبدن عالم شهادته و علمدن قدرته گچمه‌لرنده بر اهتزازدر، بر حرکاتدر.

اما "لوح محو اثبات" ایسه، ثابت و دائم اولان لوح محفوظ اعظمک دائره ممکناتده، یعنی موت و حیات، وجود و فناء دائما مظهر اولان اشیاده متبدل بر دفتری و یازار بوزار بر تخته‌سیدر که، حقیقت زمان اودر. اوت هر شیئک بر حقیقی اولدیغی گبی، زمان دیدیگمز، کائناتده جریان ایدن بر نهر عظیمک حقیقی دخی "لوح محو اثبات" ده کی کتابت قدرتک صحیفه‌سی و مرگبی حکمندهدر. ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾

ایکنجی سؤال: میدان حشر نره‌دهدر؟

الجواب: ﴿وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾ خالق حکیمک هر شیده گوستردیگی حکمت عالی، حتی تک کوچک بر شیئه، چوق بیوک حکمتلری طاقماسیله تصریح درجه‌سند اشارت ایدیور که: کُرّه ارض، سرسریانه، باد هوا عظیم بر دائره‌ی

چیزمیور. بلکه مهمّ بر شی اطرافنده دونویور و میدانِ اکبرک دائرّه محیطه سنی چیزمیور، گوستریور و بر مشهر عظیمک اطرافنده گزوب، محصولاتِ معنویه سنی اوگا دور ایدیور که؛ ایلریده او مشهرده، أنظارِ ناس اوکنده گوستریله جکدر. دیمک یگرمی بش یك سنه یه قریب بر دائرّه محیطه نك ایچنده، روایتّه بناءً شام شریف قطعہ سی بر چکردک حکمنده اولارق او دائره پی طولدیره جق بر میدانِ حشر بسط ایدیله جکدر. کُرّه ارضک بتون معنوی محصولاتِ، شیمدیلک پردّه غیب آلتنده اولان او میدانک دفترلرینه و ألواحلرینه گوندریلیور و ایلریده میدانِ آچیلدیغی وقت، سکنه سنی ده ینه او میدانه دوکه جک؛ او معنوی محصولاتِ بر ده، غائبدن شهادته گچه جکدر. اوت کُرّه ارض بر تارلا، بر چشمه، بر ئولچک حکمنده اولارق او میدانِ اکبری طولدیره جق قدر محصولاتِ ویرمش و اونی إستیعاب ایده جک مخلوقاتِ اوندن آقمش و اونی إملا ایده جک مصنوعاتِ اوندن چیقمش. دیمک کُرّه ارض بر چکردک و میدانِ حشر، ایچنده کیلرله برابر بر آغاجدر، بر سنبلدر و بر مخزندر. اوت ناصلکه نورانی بر نقطه، سرعتِ حرکتیله نورانی بر خط اولور ویا بر دائره اولور. اویله ده: کُرّه ارض سرعتی، حکمتی حرکتیله بر دائره وجودک تمثّله و او دائره وجود محصولاتِله برابر، بر میدانِ حشرِ اکبرک تشکّله مداردر. ﴿قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اون برنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَانْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(بو مکتوب، مهم بر علاج اولوب، درت آیت
خزینه سندن درت کوچک جوهرینه إشارت ایدر.)

عزیز قارداشم!

شو درت مختلف مسئله یی مختلف وقتلرده قرآن حکیم نفسمه درس ویرمش.
آرزو ایدن قارداشلم دخی بوندن بر درس ویا بر حصّه آلماری ایچون یازدم.
مبحث إعتباریله باشقه باشقه درت آیت کریمه نك خزینه حقائقندن برر کوچک
جوهر نمونه اولارق گوستریلمشدر. او درت مبحثدن هر بر مبحث آیری بر
صورتی، آیری بر فائده سی وار.

برنجی مبحث: ﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾ ای سوء وسوسه دن مأیوس

نفسم! تداعی خیالات، تحطّر فرضیات، بر نوع إرتسام غیر إختیاریدر. إرتسام
ایسه، اگر خیردن و نورانیتدن اولسه، حقیقتک حکمی بر درجه صورتنه و

مثالنه گچر. گوشك ضیاسی و حرارتی، آیینده کی مثالنه گچدیگی گبی...
اگر شردن و کثیفدن اولسه، اصلك حکمی و خاصه سی، صورتنه گچمز و
مثالنه سرایت ایتمز. مثلاً نجس و مردار بر شیئك آیینده کی صورتی نه نجسدر،
نه مردارد. و ییلاڭك تمثالی، ایصیرماز.

ایشته شو سره بناء، تصوّر کفر، کفر دگل؛ تحیل شتم، شتم دگل.
خصوصاً اختیارسز اولسه و فرضی بر تخطّر اولسه، بتون بتون ضررسزدر. هم
أهل حق اولان أهل سنت و جماعتك مذهبنده بر شیئك شرعاً چرکینلگی،
پیسلگی؛ نهي إلهی سببيله در. مادام که اختیارسز و رضاسز بر تخطّر فرضیدر،
بر تداعي خیالیدر؛ نهي اوڭا تعلّق ایتمز. او دخی نه قدر چرکین و پیس بر
شیئك صورتی دخی اولسه، چرکین و پیس اولماز.

ایکنجی مسئله: بارلا یایلاسی تپه لیجه ده؛ چام، قطران، قره قواڭك بر
میوه سیدر.

بر وقت اُسارتمده طاغ باشنده عظمتلی چام و قطران و آردیج آغاچلرینك
هیبتنما صورتلرینی، حیرت فزا وضعیتلرینی تماشا ایدرکن پك لطیف بر روزگار
أسدی. او وضعیتی، پك محتشم و شیرین ولوله آلود بر زلزله رقصنما، بر
تسبیحات جذبه ادا صورتنه چویردیگندن؛ اگلنجه تماشاسی، نظر عبرته و سمع
حکمته دوندی. بردن أحمد جزرینك کردجه شو فقره سی:

﴿هَرَكْسَ بَتَمَاشَاگَه حُسْنَاتَه زَهَر جَائِ تَشْبِيهِ نِگَارَانِ بِجَمَالَاتَه دِنَاژَن﴾

خاطریمه گلدی. قلبم، عبرت معنالرینی إفاده ایچون شویله آغلادی:

﴿يَا رَبِّ هَرِّ حَيِّ بَتَمَاشَاگِه صُنْعِ تُو زَهْرَجَائِ بَتَاژِي.. زَنَشِيْبُ اَزْ فِرَاژِي
 مَانَنْدِ دَلَالَانْ بِيْنْدَاءِ بَاوَاژِي.. دَمَ دَمَ زَجَمَالِ نَقْشِ تُو دَرِ رَقْصِ بَاژِي.. زَكَمَالِ
 صُنْعِ تُو خُوشِ خُوشِ بَگَاژِي.. زَشِيْرِيْنِي اَوَاژِ خُودِ هِيْ هِيْ دِنَاژِي.. اَزُوِي رَقْصِ
 اَمَدِ جَذْبِه خَاژِي.. اَزِيْنِ اَثَارِ رَحْمَتِ يَافْتِ هَرِّ حَيِّ
 دَرَسِ تَسْبِيْحِ نَمَاژِي. اِيَسْتَادَسْتِ﴾

﴿هَرِّ يَكِي بَرِّ سَنَگِ بَالَا سَرَفِرَاژِي.. دِرَارْ كَرْدَسْتِ دَسْتَهَارَا بَدَرْگَاهِ اِلَهِيْ هَمَّ
 چُو شَهَبَاژِي.. بَجْنِيْدَسْتِ زُلْفَهَارَا بَشُوْقِ اَنَگِيْزِ شَهْنَاژِي.. بَبَالَا مِيْزَنْدُ اَزْ پَرْدَه
 هَايِ هَايِ هُوِيْ عِشْقِ بَاژِي.. مِيْدَهْدُ هُوشَه گِرِيْنَهَايِ دَرِيْنَهَايِ زَوَالِيْ اَزْ حُبِّ
 مَجَاژِي.. بَرِّ سَرِ مَحْمُودَهَا نَعْمَهَايِ حُزْنِ اَنَگِيْزِ اِيَاژِي..﴾

﴿مُرْدَهَارَا نَعْمَهَايِ اَزَلِيْ اَزْ حُزْنِ اَنَگِيْزِ نَوَاژِي.. رُوحَه مِيْ اِيْدُ اَزُو زَمَزَمَه نَاژُ
 نِيَاژِي.. قَلْبِ مِيْخَوَانْدُ اَزِيْنِ اِيَاثَمَا سِرِّ تَوْحِيْدِ زَعْلُوْ نَظْمِ اِعْجَاژِي.. نَفْسِ
 مِيْخَوَاهْدُ دَرِ اَيْنِ وَلَوْهَا زَلْزَلَمَا دُوقِ بَاقِيْ دَرِ فَنَائِ دُنْيَا بَاژِي.. عَقْلِ مِيْپِيْنْدُ اَزِيْنِ
 زَمَزَمَهَا دَمْدَمَهَا نَظْمِ خِلَقْتِ نَقْشِ حِكْمَتِ كَنْزِ رَاژِي.. اَزُو مِيْدَارْدُ هَوَا اَزِيْنِ
 هَمَهَمَهَا هُوَهْوَهَا مَرُگِ خُودِ دَرِ تَرَكِ اَدْوَاقِ مَجَاژِي.. خِيَالِ پِيْنْدُ اَزِيْنِ اَشْجَارِ
 مَلَانِيْكَ رَا جَسَدِ اَمَدِ سَمَاوِيْ بَاهَزَارَانْ نِيْ.. اَزِيْنِ نِيْهَا شُنِيْدَتِ هُوشِ سِتَايِشَهَايِ
 دَاتِ حَيِّ.. وَرَقَهَارَا زَبَانْ دَارَنْدُ هَمَه هُو هُو ذِكْرُ اَرَنْدُ بَدَرِ مَعْنَايِ حَيِّ حَيِّ.. چُو
 لَا اِلَهَ اِلَّا هُو بَرَابَرِ مِيْزَنْدُ هَرِّ شَيْ.. دَمَادَمِ جُوِيْدَنْدُ يَا حَقِّ سَرَاَسَرِ گُوِيْدَنْدُ يَا
 حَيِّ بَرَابَرِ مِيْزَنْدُ اَللّهُ﴾

﴿فِيَا حَيِّ يَا قِيَوْمُ بِحَقِّ اِسْمِ حَيِّ قِيَوْمِ﴾

﴿حَيَاتِيْ دِهَ بَايْنِ قَلْبِ پَرِيْشَانِ رَا اِسْتِقَامَتِ دِهَ بَايْنِ عَقْلِ مُشَوْشِ رَا اَمِيْنِ﴾

بارلا يايلاسى تپەليجەدە چام، قطران، آردىچ، قرە قواق ميوەسى حَقْنَدە
يازيلان فارسى بيتلر كُ معناسى:

﴿هَرْكَسْ بَتَمَاشَاگە حُسْنَاتە زَهَر جَائِ تَشْبِيه نِگَارَانِ بِجَمَالَاتە دِنَاژَن﴾

خاطریمە گلدی. قلبم دخی عبرت معنالیینی إفاده ایچون شوپله آغلادی:
یعنی: سنڭ تماشاگە حُسْنَه، هرکس هر یردن قوشوب گلمش. سنڭ
جمالگله نازدارلق ایدیورلر.

﴿يَا رَبَّ هَرَّ حَيِّ بَتَمَاشَاگە صُنْعِ تُو زَهَرَجَائِ بَنَازِي﴾

هر ذی حیات سنڭ تماشاگە صنعتك اولان زمین یوزینه هر یردن چیقوب
باقیورلر.

﴿زَنْشِيْبُ اَزْ فِرَازِي مَانْدِ دَلَالَانِ بِنْدَاءِ بِاَوَازِي﴾

آشاغیدن، یوقاریدن دلالر گبی چیقوب باغیریورلر.

﴿دَمَ دَمَ زَجْمَالِ نَفْسِ تُو (نُسْحَه: زِهَوَايِ شَوْقِ تُو) دَر رَقْصِ بَازِي﴾

سنڭ جمالِ نقشکدن کیفلوب، او دلال مثال آجالر اوینایورلر.

﴿زَكَمَالِ صُنْعِ تُو حُوشِ حُوشِ بَگَازِي﴾

سنڭ کمالِ صنعتکدن نشهلوب، گوزل گوزل صدا ویریورلر.

﴿زَشِيرِيْنِي اَوَازِ حُودِ هَيِّ هَيِّ دِنَاژِي﴾

گویا صدالرينك طاتلیغی، اونلری ده نشهلندیروب نازنینانه بر ناز
ایتدیریور.

﴿اَزَوِي رَقْصَه اَمْدَ جَذْبَه خَازِي﴾

ایشته اوندندر که؛ شو آجالر رقصه گلمش، جذبه ایسته یورلر.

﴿اَزَيْنْ اَثَارِ رَحْمَتِ يَافَتْ هَرُ حَيِّ دَرَسِ تَسْبِيحُ نَمَازِ﴾

شو رحمتِ إلهیه نك آثاريله در كه؛ هر ذی حیات، كندینه مخصوص تسبیح و نمازك درسنی آلیورلر.

﴿اِسْتَدَسْتُ هَرُ يَكِي بَرُ سَنَكِ بَالَا سَرَفَرَايِ﴾

درس آلدقن صوگره، هر بر آعاج یوکسك بر طاش اوستنده عرشه باشنی قالدیروب طورمشلر.

﴿دِرَارُ كَرْدَسْتُ دَسْتَهَارَا بَدَرُگَاهِ اِلْهِی هَمُ چُو شَهَبَايِ﴾

هر بریسی، یوزلر آلرینی شهباز قلند (حاشیه ۱) گبی درگاهِ إلهی یه اوزاتوب محتشم بر عبادت وضعیتی آملشر.

﴿بَجْنَبِدَسْتُ زُلْفَهَارَا بَشُوقِ اَنگِيزِ شَهَبَايِ﴾ (حاشیه ۲)

اویناتدیوریورلر زلف واری کوچك دالرینی و اونگله، تماشا ایدنلره ده لطیف شوقلرینی و علوی ذوقلرینی إخطار ایدیورلر.

﴿بَبَالَا مِيزَنَنْدُ اَزْ پَرْدَه هَايِ هَايِ هُوِي عِشْقِ بَايِ﴾

عشقك "های هوی" پرده لرندن اُك حساس تلره، طمارلره طوقونویور گبی صدا ویریورلر. (نسخه)

(حاشیه ۱): شهباز قلندر، مشهور بر قهرماندر كه، شیخ گیلانی نك إرشاديله درگاهِ إلهی یه إلتجا ایدوب مرتبهُ ولایتِه چیقمشدر.

(حاشیه ۲): شهناز چلكزی، قرق ئورمه صاچ ایله مشهور بر دنیا گوزلیدر.

نسخه: شو نسخه مزارستانده کی آرديج آعاجنه باقار:

﴿بَبَالَا مِيزَنَنْدُ اَزْ پَرْدَه هَايِ هَايِ هُوِي چَرخِ بَايِ* مُزْدَهَارَا نَعْمَهَايِ اَرَلِي اَزْ حُرْنِ اَنگِيزِ نَوَازِي﴾

﴿میدهد هوشه گرینه‌های درینه‌های زوالی از حُب مجازی﴾

فکره شو وضعیتدن شویله بر معنا گلیور: مجازی محبتلرک زوال املیه گلن آغلایش، هم دریندن درینه حزین بر انینی إخطار ایدیورلر.

﴿بَر سَرِ مُحَمَّدَا نَعْمَہَايِ حُزْنِ اَنگیزِ آیازی﴾

محمودلرک، یعنی سلطان محمود گبی محبوبندن آیریلمش بتون عاشقلرک باشلرنده، حزن آلود محبوبلرینک نغمه سنک طرزینی ایشیتدیریورلر.

﴿مُرْدَهَارَا نَعْمَہَايِ اَزلی اَز حُزْنِ اَنگیزِ نَوَازی﴾

دنوی صدالرک و سوزلرک دیگله مسندن کسيلمش اولان ئولملشره؛ ازلی نغمه‌لری، حزن‌انگیز صدالری ایشیتدیریور گبی بر وظیفه‌سی وار گورونویورلر.

﴿رُوحَه می اَیْد اَزُو زَمَزَمَه نَازِ نیازی﴾

روح ایسه شو وضعیتدن شویله آکلادی که: اشیاء، تسیحات ایله صانع ذو الجلالک تجلیاتِ آسماسنه مقابله ایدوب، بر ناز نیاز زمزمه سیدر، گلیور.

﴿قَلْبِ میخواند اَیْنِ اَیَاها سِرِّ تَوْحیدِ زِعْلُو نَظْمِ إعجازی﴾

قلب ایسه، شو هر بری برر آیت مجسمه حکمنده اولان شو آغاجلردن سِرِّ توحیدی، بو إعجازک علو نظمندن اوقویور. یعنی، خلقتلرنده او درجه خارقه بر إنتظام، بر صنعت، بر حکمت واردر که: بتون اَسبابِ کائنات برر فاعل مختار فرض ایدیلسه و طویلانسه‌لر تقلید ایده‌مزلر.

﴿نَفْسِ میخواهد دَرِ اَیْنِ وَلولها زَلزَلها ذَوِقِ باقی دَرِ فَنای دُنیا بازی﴾

نفس ایسه، شو وضعیتی گوردکجه؛ بتون روی زمین، ولوله‌آلود بر زلزله فراقده یووارلانیور گبی گوردی، بر ذوقِ باقی آرادی. "دنیاپرستلک ترکنده بولاجقسک" معناسنی آلدی.

﴿عَقْلٌ مَّيِّبُنْدُ آزِينُ زَمَزَمَهَا دَمَدَمَهَا نَظْمٌ خَلَقَتْ نَقْشِ حِكْمَتِ كَنْزِ رَازِي﴾

عقل ایسه، شو زمزمه حیوان و أشجاردن و دمدمه نبات و هوادن غایت معنیدار بر إنتظام خلقت، بر نقش حکمت، بر خزینه أسرار بولویور. هر شی، چوق جهترلله صانع ذو الجلالی تسبیح ایندیگی آکلا یور.

﴿اَزُّو مِیدَارْدُ هَوَا آزِينُ هَمَهَمَهَا هُوَهْوَهَا مَرَكِبِ حُودُ دَر تَرَكِ اَذْوَاقِ مَجَازِي﴾

هوای نفس ایسه شو همهمه هوا و هوهوء یاپراقدن اوپله بر لذت آلییور که، بتون اذواق مجازی یی اوکا اونوتدیروب، او هوای نفسک حیاتی اولان ذوق مجازی یی ترک ایتمکله، بو ذوق حقیقته ئولمک ایسته یور.

﴿حِیَالِ بِنْدُ آزِينُ اَشْجَارُ مَلَأَتْكَ رَا جَسَدُ اَمْدُ سَمَآوِ بَاهَزَّارَانِ نِ﴾

خیال ایسه، گورویور؛ گویا شو آغاجلرک مؤگل ملائکه لری ایچلرینه گیروب هر بر دالنده چوق نیلر طاقیلان آغاجلری جسد اولارق گیمشلر. گویا سلطانِ سرمدی، بیگلر نی صداسیله محتشم بر رسم کشادده اونلره اونلری گیدیرمش که؛ او آغاجلر جامد، شعورسز جسم گبی دگل.. بلکه غایت شعورکارانه معنیدار وضعیتلری گوسترییورلر.

﴿آزِينُ نَيْهَا شُنَيْدَتِ هُوشِ سِنَآیْشَہَايِ ذَاتِ حَى﴾

ایشته او نیلر؛ سماوی، علوی بر موسیقیدن گلییور گبی صافی و مؤثردرلر. فکر او نیلردن، باشده مولانا جلال الدین رومی اولارق بتون عاشقلرک ایشیتدکلری المکارانه تشکیاتِ فراقی ایشیتمه یور. بلکه، ذاتِ حَى قیومه قارشی تقدیم ایدیلن تشکراتِ رحمانیه یی و تحمیداتِ ربّانیه یی ایشیدیور.

﴿وَرَفَهَا زَبَانُ دَارَنْدُ هَمَه هُو هُو ذِکْرُ اَرَنْدُ بَدَرُ مَعْنَايِ حَى حَى﴾

مادام آغاجلر، برر جسد اولدی. بتون یاپراقلر دخی دیلر اولدی. دیمک

هر بری، بیگلر دیللی ایله هوانک طوقوغسیله "هو هو" ذکرینی تکرار ایدیورلر. حیاتلرینک تحیاتیله صانعنک حی قیوم اولدیغنی إعلان ایدیورلر.

﴿جُو لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بَرَابَرٌ مِيزَنَدُ هَر شَیْءٍ﴾

چونکه بتون اشیا "لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ" دیوب، کائناتک عظیم حلقه ذکرنده برابر ذکر ایدهرک چالیشیورلر.

﴿دَمَادَمْ جُویدَنَدُ يَا حَقَّ سَرَّاسَرْ گُویدَنَدُ يَا حَيَّ بَرَابَرٌ مِيزَنَدُ اللَّهُ﴾

وقت بوقت لسانِ استعداد ایله جنابِ حقدن حقوق حیاتی "یا حق" دیوب خزینه رحمتدن ایسته یورلر. باشدن باشه ده حیاته مظهریتلری لسانیله "یا حی" اسمنی ذکر ایدیورلر.

﴿فَيَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِحَقِّ اسْمِ حَيِّ قَيُّوْمُ﴾

﴿حِیَاتِی دِه بَایْنِ قَلْبِ پَرِیْشَانِ رَا اِسْتِقَامَتِ دِه بَایْنِ عَقْلِ مُشَوَّشِ رَا اَمِیْنُ﴾

اوپنچجی مسئله: شو ایکی مسئله، یگرمی بشنجی سوزک إعجاز قرآنه قارشى مدینتک عجزینی گوسترن مثاللرندن بر قسمیدر. قرآنه مخالف اولان حقوق مدینتک نه قدر حقسز اولدیغنی إثبات ایدن بیگلر مثاللرندن ایکی مثال:

﴿فَلِلذِّكْرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ﴾ اولان حکم قرآنی، محض عدالت اولدیغی

گبی، عینِ مرحمتدر. اوت عدالتدر. چونکه اکثریت مطلقه اعتباریله بر اُرکک، بر قادین آلیر، نفقه سنی تعهد ایدر. بر قادین ایسه، بر قوجه یه گیدر، نفقه سنی اوکا یوکلر؛ اِراثتده کی نقصانی تلافی ایدر. هم مرحمتدر، چونکه او ضعیفه قیز، پدرندن شفقت و قارداشندن مرسته چوق محتاجدر. حکم قرآنه گوره او قیز،

پدرندن آنديشه سز بر شفقت گورور. پدری اوڭا، "بنم ثروتمڭ ياريسنى، آللرڭ و بيانلرڭ آللرينه گچمه سنه سبب اولاجق ضررلى بر چوجق" نظريله آنديشه ايدوب باقماز. او شفقت، آنديشه و حدّت قاريشماز. هم قارداشندن رقابتسز، حسدسز بر مرحمت و حمايت گورور. قارداشى اوڭا، "خاندانمڭ ياريسنى بوزاجق و مالزڭ مهمّ بر قسمنى آللرڭ آلنه ويژه جڭ بر رقيب" نظريله باقماز؛ او مرحمت و حمايته بر كين، بر اغېرار قاتماز. شو حالده او فطره نازك، نازنين و خلقه ضعيفه و نحيفه قيز، صوره آز بر شى غيب ايدر؛ فقط اوڭا بدل آقاربڭ شفقتندن، مرحمتندن، توكنمز بر ثروت قزانير. يوقسه رحمت حقندن زياده اوڭا مرحمت ايده جگز ديهه حقندن فضله اوڭا حق ويرمك، اوڭا مرحمت دگل، شديد بر ظلمدر. بلكه زمان جاهليتده غيرت وحشيانه بناء قيزلرينى صاغ اولارق دفن ايتمك گي غدارانه بر ظلمى آڭديره جق شو زمانڭ حرص وحشيانه سى، مرحمتسز بر شناعته يول آچمق احتمالى واردر. بونڭ گي بتون احكام قرآنيه، ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ فرمانى تصديق ايدويورلر.

دردنجى مسئله: ﴿فَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ ايشته ميمسز مدنيت، ناصل قيز

حقنده، حقندن فضله حق ويرديگندن بويله بر حقسزلغه سبب اولويور.. اويله ده: والده حقنده حقنى كسمكله داها دهشتلى حقسزلق ايدويور. اوت رحمت ربّانيه نڭ اڭ حرمتلى، اڭ حلاوتلى، اڭ لطيف و اڭ شيرين بر جلوه سى اولان شفقت والده، حقائق كائنات ايچنده اڭ محترم، اڭ مكرم بر حقيقتدر. و والده، اڭ كريم، اڭ رحيم اويله فداكار بر دوستدر كه؛ او شفقت سائقه سيله بر والده، بتون دنيا سنى و حياتنى و راحتنى، ولدى ايچون فدا ايدر. حتّى والده لڭڭ اڭ بسيط و اڭ أدنا درجه سنده اولان قورقاق طاووق، او شفقت كوچوجك بر لمعه سيله ياوروسنى مدافعه ايچون ايتّه آتيلير، آرسلا نه صالدير.

ایشته بویله محترم و معزز بر حقیقتی طاشییان بر والدهیی، ولدینک مالندن
محروم ایتمک، او محترم حقیقته قارشى نه قدر دهشتلی بر حقسزلق، نه درجه
وحشتلی بر حرمتسزلك، نه مرتبه جنایتلی بر حقارت و عرشِ رحمتی تیتزه تن بر
کفرانِ نعمت و حیاتِ اجتماعی بشریه نك غایت پارلاق و نافع بر تریاقنه بر
زهر قاتمق اولدیغنی، انسانیت پرورلك إدعا ایدن انسان جاناوارلری آکلامازلرسه،
ألبته حقیقی انسانلر آکلار. قرآن حکیمك ﴿فَلَا مِمَّ السُّدُسُ﴾ حکمنی، عینِ حق و
محض عدالت اولدیغنی بیلیرلر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

نورک بکجی

اون ايکنجی مکتوب

﴿بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَانْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ عَلَى رُفَقَائِكُمْ﴾

عزیز قارداشلرم!

او گيجه بندن سؤال ايتديگىز، بن جوانی ویرمدم. چونکه مسائل ایمانیه نڭ مناقشه صورتنده بحثی جائز دگلدر. سز مناقشه صورتنده بحث ایتمشدیگىز. شیمدیلک مناقشه گىزك اساسی اولان اوج سؤالگزه غایت مختصر بر جواب یازیورم. تفصیلی، اجزاجی أفندیك إسملرینی یازمش اولدیغی سوزلرده بولورسگىز. یالگىز، قدر و جزء اختیاریه عائد یگرمی آلتنجی سوز خاطریه گلمه مشدی، سزه سویله مه مشدم، اوڭا ده باقگىز، فقط غزته گى او قومایگىز. اجزاجی أفندیك او سوزلری مطالعه ایتمه سنی حواله ایتدیگىك سرى شودر که: او چشید مسئله لرده کی شبهه لر، ارکان ایمانیه نڭ ضعفندن ایلری گلیبور. او سوزلر ایسه، ارکان ایمانیه یی تماميله إثبات ایدرلر.

برنجی سؤالگىز: حضرت آدمك (عس) جنتدن إخراجی و بر قسم بنی آدمك جهنمه إدخالى نه حکمه مبنیدر؟

الجواب: حکمتی، توظیفدر. اوپله بر وظیفه ايله مأمور ایدیلهرک گوندریلمشدر که؛ بتون ترقیات معنویہ بشریہنک و بتون إستعدادات بشریہنک إنکشاف و إنبساطلری و ماهیت إنسانیہنک بتون أسماء إلهیه بر آیینہ جامعہ اولماسی، او وظیفهنک نتائجنددر. اگر حضرت آدم جنتده قالسه ایدی؛ ملک گبی مقامی ثابت قالیردی، إستعدادات بشریہ إنکشاف ایتزدی. حالبوکه یکنسق مقام صاحبی اولان ملائکهلر چوقدر، او طرز عبودیت ایچون إنسانه إحتیاج یوق. بلکه حکمت إلهیه، نهایتسر مقاماتی قطع ایده جک اولان إنسانک إستعدادینه موافق بر دار تکلیفی إقتضا ایتدیگی ایچون، ملائکهلرک عکسنه اولارق مقتضای فطرتلری اولان معلوم گناهلر جنتدن إخراج ایدیلدی. دیمک حضرت آدمک جنتدن إخراجی، عین حکمت و محض رحمت اولدیگی گبی؛ کفارک ده جهنمه إداخللری، حقدر و عدالتدر.

اوننجی سوزک اوچنجی إشارتنده دینیلدیگی گبی: چندان، کافر آز بر عمرده بر گناه ایشله مش، فقط او گناه ایچنده نهایتسر بر جنایت وار. چونکه کفر، بتون کائناتی تحقیردر، قیمتلرینی تنزیل ایتمکدر و بتون مصنوعاتک وحدانیتہ شهادتلرینی تکذیبدر و موجودات آیینهلرنده جلوهلری گورونن أسماء إلهیه یی تزییفدر. اونک ایچون، موجوداتک حقنی کافردن آلق اوزره، موجوداتک سلطانی اولان قهار ذو الجلالک کافرلری أبدی جهنمه آتمه سی، عین حق و عدالتدر. چونکه نهایتسر جنایت، نهایتسر عذابی ایستر.

ایکنجی سؤالک: شیطانلرک خلقی و ایجادی نه ایچوندر؟ جناب حق، شیطانی و شرلری خلق ایتمش، حکمتی نه در؟ شرک خلقی شدر، قبیحک خلقی قبیحدر؟

الجواب: حاشا!.. خلقِ شر، شر دگل، بلکه کسبِ شر شردر. چونکه خلق و ایجاد، بتون نتایج باقار؛ کسب، خصوصی بر مباشرت اولدیغی ایچون، خصوصی نتایج باقار. مثلاً: یاغمورک گلمه سنک بیگلرله نتیجه لری وار، بتونی ده گوزلدر. سوءِ اختیارله بعضلری یاغموردن ضرر گورسه، "یاغمورک ایجاد رحمت دگلدر" دییه مز؛ "یاغمورک خلقی شردر" دییه حکم ایده مز. بلکه سوءِ اختیارله و کسبیلله اونک حَقْنده شر اولدی. هم آتشک خلقنده چوق فائده لر وار؛ بتونی ده خیردر. فقط بعضلر سوءِ کسبیلله، سوءِ استعمالله آتشدن ضرر گورسه، "آتشک خلقی شردر" دییه مز. چونکه آتش یالکز اونی یاقمق ایچون یارادیلماش؛ بلکه او، کندی سوءِ اختیارله، یمگنی پیشین آتسه اونی سوقدی و او خدمتکارینی کندنه دشمن ایتدی.

الحاصل: خیرِ کثیر ایچون، شرِّ قلیل قبول ایدیلیر. اگر شرِّ قلیل اولماق ایچون، خیرِ کثیری إنتاج ایدن بر شر ترک ایدیلسه؛ او وقت شرِّ کثیر اِرتکاب ایدیلیمش اولور. مثلاً: جهاده عسکر سَوَق ایتمکده البته بعض جزئی و مادی و بدنی ضرر و شر اولور. فقط او جهاده خیرِ کثیر وار که، اسلام کَفَّارک اِستیلانندن قورتولور. اگر او شرِّ قلیل ایچون جهاد ترک ایدیلسه، او وقت خیرِ کثیر گیتدکن صوگره شرِّ کثیر گلیر. او عینِ ظلمدر. هم مثلاً: غانغن اولمش و کسيلمسی لازم گلن بر پارمغک کسيلمسی خیردر، ایدر؛ حالبوکه ظاهرًا بر شردر. پارمق کسيلمزسه، آل کسيلمیر؛ شرِّ کثیر اولور.

ایشته کائناتده کی شرلرک، ضررلرک، بلیه لرک و شیطانلرک و مضرلرک خلق و ایجادلری، شر و چرکین دگلدر؛ چونکه چوق نتائج مهمّه ایچون خلق اولوغشلدر. مثلاً: ملائکه لره شیطانلر مسلط اولماقلری ایچون، ترقیاتلری یوقدر؛ مقاملری ثابتدر، تبدل ایتمز. کذا حیواناتک دخی، شیطانلر مسلط

اولمادقلری ایچون، مرتبه‌لری ثابتدر، ناقصدر. عالمِ انسانیتده ایسه مراتبِ ترقیات و تدبّیات نهایتسزدر. نمودلردن، فرعونلردن طوت، تا صدّیقینِ اولیا و انبیایه قدر غایت اوزون بر مسافه ترقّی وار.

ایشته کومور گبی اولان ارواحِ سافله‌یی، الماس گبی اولان ارواحِ عالیهدن تمیز و تفریق ایچون، شیطانلرک خلقتیله و سرّ تکلیف و بعثِ انبیا ایله، بر میدانِ إمتحان و تجربه و جهاد و مسابقه آچیلمش. اگر مجاهده و مسابقه اولماسه ایدی، معدنِ انسانیتده کی الماس و کومور حکمنده اولان إستعدادلر، برابر قالاجقدی. أعلايِ علیینده کی أبو بکر الصّدّیْقُ روحی، أسفلِ سافلینده کی أبو جهلک روحیله بر سویه‌ده قالاجقدی. دیمک شیاطین و شرلرک یارادیلماسی، بیوک و کلّی نتیجه‌یه باقدیغی ایچون ایجادلری شر دگل، چرکین دگل؛ بلکه سوءِ إستمالاتدن و کسبِ دینیلن مباشرتِ خصوصیه‌دن گلن شرلر، چرکینلکلر، کسبِ انسانه عائددر؛ ایجادِ إلهی‌یه عائد دگلدر.

اگر سؤال ایتسه کز که: بعثتِ انبیا ایله برابر شیطانلرک وجودندن اکثر انسانلر کافر اولویور، کفره گیدیور، ضرر گورویور. **"الْحُكْمُ لِلْكَثَرِ"** قاعده‌سنجه، اکثر اوندن شر گورسه، او وقت خلقِ شر شدر، حتّی بعثتِ انبیا دخی رحمت دگل دینیه‌بیلیر؟

الجواب: کیتک، کیفیته نسبةً أهمّیتی یوق. أصل اکثریت، کیفیته باقار. مثلاً: یوز خرما چکردگی بولونسه، طوپراق آلتنه قونوب صو ویریلمزسه و معامله کیمیویه گورمزسه و بر مجاهده حیاتیه‌یه مظهر اولمازسه، یوز پاره قیمتنده یوز چکردک اولور. فقط صو ویریلدیگی و مجاهده حیاتیه‌یه معروض قالدیغی وقت، سوء مزاجندن سکسانی بوزولسه، یگرمیسی میوه‌دار یگرمی خرما آغاجی

اولسه، ديه بيلير ميسك كه "صوبى ويرمك شر اولدى، اكثريسنى بوزدى؟" آلتبه ديه مزسك. چونكه او يگرى، يگرى ييك حكمنه گچدى. سكسانى غائب ايدن، يگرى بيگى قزانان، ضرر ايتمز؛ شر اولماز. هم مثلاً: طاووس قوشنك يوز يمورطه سى بولونسه، يمورطه اعتباريله بش يوز غروش ايدر. فقط او يوز يمورطه اوستنده طاووس اوطوردولسه، سكسانى بوزولسه؛ يگرى سى، يگرى طاووس قوشى اولسه، دينيله بيلير مى كه: "چوق ضرر اولدى، بو معامله شر اولدى، بو قولوچقه يه قبانق چركين اولدى، شر اولدى؟" خاير اويله دگل، بلكه خيردر. چونكه او طاووس ملّتى و او يمورطه طائفه سى، درت يوز غروش فيآتنده بولونان سكسان يمورطه ي غائب ايدوب، سكسان ليرا قيمتنده يگرى طاووس قوشى قزاندى.

ايشته نوع بشر بعثت انبيا ايله، سرّ تكليف ايله، مجاهده ايله، شيطانلرله محاربه ايله قزانقلرى يوز بيكلرله انبيا و ميليونلرله اوليا و ميليارلرله اصفيا گي عالم انسانيتك گونشلىرى، آيلرى و ييلديزلرى مقابلنده؛ كميتجه كترلى، كيفيتجه اهميتسز حيوانات مضرّه نوعندن اولان كقارى و منافقلرى غائب ايتدى.

اوپچنجى سؤال: جناب حق مصيبتلى ويريور، بلالرى مسلط ايدويور. خصوصاً معصوملره، حتى حيوانلره بو ظلم دگل مى؟

الجواب: حاشا! ملك اونكدر. ملكنده ايستديگى گي تصرف ايدر. هم عجباً: صنعتكار بر ذات، بر اجرت مقابلنده سنى بر مودهل ياپوب غايت صنعتكارانه ياپديغى مرصع بر لباسى سكا گيديريور، هنرينى، مهارتنى گوسترمك ايچون قيصه لتيور، اوزالتيور، بيچيور، كسيور.. سنى اوطوردويور، قالديريور. سن اوڭا ديه بيلير ميسك كه: "بنى گوزلشدرين آلبيه ي

چرکینلشدیردڭ؛ بڭا، اوطوردوب قالديرمقله زحمت ویردڭ؟" ألبته دییه مزرسڭ. دیرسهڭ، دیوانه لك ایدرسڭ. عینا اویله ده: صانع ذو الجلال گوز، قولاق، لسان گبی طویغولرله مرصع غایت صنعتکارانه بر وجودی سڭا گیدیرمش. متنوع آسمانسڭ نقشلرینی گوسترمك ایچون سنی خسته ایدر، مبتلا ایدر، آج ایدر، طوق ایدر، صوسز ایدر.. بو گبی أحوالده یووارلاتیر. ماهیت حیاتییه یی قوتلشدیرمك و جلوۀ آسماسنی گوسترمك ایچون، سنی بویله چوق طورلرده گزديریور. سن اگر دیسهڭ: "بنی نه ایچون بو مصائبه مبتلا ایدیورسڭ؟" تمثیلده إشارت ایدیلدیگی گبی، یوز حکمت سنی صوصدیره جق. ذاتا سکون و سکونت، عطالت، یکنسقلق، توقّف؛ بر نوع عدمدر، ضرردر. حرکت و تبدل؛ وجوددر، خیردر. حیات، حرکاتله کمالاتنی بولور؛ بلیات واسطه سیله ترقی ایدر. حیات جلوۀ أسماء ایلله مختلف حرکاته مظهر اولور، تصقی ایدر، قوت بولور، إنکشاف ایدر، إنبساط ایدر، کندی مقدراتنی یازماسنه متحرک بر قلم اولور، وظیفه سنی ایفا ایدر، اجرت أخرویه یه کسب إستحقاق ایدر.

ایشته، مناقشه گزڭ ایچنده کی اوج سؤالگزڭ مختصر جوابلری بو قدردر. ایضاحلری اوتوز اوج عدد "سوزلر" ده در.

عزیز قارداشم، سن بو مکتوبی أجزاجی یه و مناقشه یی ایشیدنلردن مناسب گوردکلریگه اوقو. بنم طرفمدن ده، یڭی بر طلبهم اولان أجزاجی یه سلام ایت؛ دی که: "مذکور مسائل گبی دقیق مسائل ایمانییه یی، میزانشز مجادله صورتنده جماعت ایچنده بحث ایتمك جائز دگلدر. میزانشز مجادله اولدیغندن، تریاق ایکن زهر اولور. دیینلره، دیڭله ینلره ضرردر. بلکه بویله مسائل ایمانیه نڭ إعتدال دمله، إنصافله، بر مداولۀ أفکار صورتنده بحثی جائزدر." و دی که: "اگر سنڭ قلبگه بو نوع مسائلده شبهه لر گلیرسه و سوزلردن ده جوابنی بولمازسهڭ،

خصوصى بگا يازارسىز...

هم اجزاجى يه دى كه: مرحوم پدرى حقّنده گوردیگی رۇيا ايچون خاطريمه شويله بر معنا گلدی كه: مرحوم پدرى دوقتور اولمق مناسبتيله، چوق صالح و مبارك، بلکه ولى انسانلره فائده سى طوقونمش و اوندن ممنون اولان و منفعت گورن او مباركلكرۇ ارواحلرى، اونك وفاتى هنگامنده قوشلر صورتنده اك ياقين اقرباسى اولان اوغلنه گورونمش، اونك روحنه شفاعتكارانه بر خوش آمدی نوعدن بر إستقبال ايتدكلرى خاطريمه گلدی. او گيجه بوراده برابر بولونان بتون دوستلره سلام و دعا ايدرم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسى

نورك بلكجى

اون اوچنچى مکتوب

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى وَالْمَلَامُ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهَوَى﴾

عزيز قارداشلرم!

حال و إستراحتى و وثيقه ايچون عدم مراجعتى و حالِ عالم سياستنه قارشى لاقيدلغى پك چوق صورييورسكز. شو سؤالريكز چوق تكرر ايتديگندن، هم معنا ده بندن صورولديغندن؛ شو اوچ سؤاله، يگى سعيد دگل، بلکه أسكى سعيد لسانيله جواب ويرمگه مجبور اولدم.

برنجى سؤالكر: إستراحتك ناصل؟ حالك نه در؟

الجواب: جنابِ أرحم الراحمينه يوز پيك شكر ايدييورم كه؛ أهل دنيا نك بگا ايتديگى أنواع ظلمى، أنواع رحمة چويدى. شويله كه:

سياستى ترك و دنيا دن تجرد ايدهر ك بر طاغث مغاره سنده آخرتى دوشونغكه ايكن، أهل دنيا ظلمًا بنى اورادن چيقاروب نفى ايتديلر. خالق رحيم و حكيم او نفى بگا بر رحمة چويدى. أمنيتسز و إخلاصى بوزاجق أسبابه معروض او طاغده كى إنزواي؛ أمنيتلى، إخلاصلى بارلا طاغلرنده كى خلوته چويدى.

روسیه ده آسارته ایکن نیت ایتدم و نیاز ایتدم که، آخر عمرمه بر مغاره یه چکیلهیم. أرحم الراحمین بگا بارلای او مغاره یاپدی، مغاره فائده سنی ویردی. فقط صیقنتیلی مغاره زحمتی، ضعیف وجودیه یوکلهمدی. یالکز بارلاده، ایکی اوچ آدمده بر وهاملق واردی. او وهاملق سببیل بگا اذیت ویریلدی. حتی او دوستلرم، گویا إستراحتمی دوشونویورلر. حالبوکه او وهاملق سببیل هم قلبمه، هم قرآنك خدمتنه ضرر ویردیلر. هم اهل دنیا بتون منفیله وثیقه ویردیگی و جانیلری حپسدن چیقاروب عفو ایتدکلی حالده، بگا ظلم اولارق ویرمدیلر. بنم رب رحیم، بنی قرآنك خدمتنده زیاده إستخدام ایتمک و سوزلر نامیله أنوار قرآنیه یی بگا فضله یازدیرمق ایچون، دغدغه سز بر صورتده بنی شو غربتنده بیراقوب، بر بیوک مرحمته چویردی. هم اهل دنیا، دنیالینه قاریشه بیله جک بتون نفوذلی و قوتلی رؤسالی و شیخلری، قصبه لرده و شهرلرده بیراقوب اقبالریله برابر هرکسله گورشمگه إذن ویردکلی حالده، بنی ظلمًا تجرید ایتدی، بر کویه گوندردی. هیچ اقربا و همشهریلیمی، (بر ایکی دانه سی مستشنا اولمق اوزره) یانمه گلیمگه إذن ویرمدی. بنم خالق رحیم او تجریدی، بنم حقمده بر عظیم رحمته چویردی. ذهنمی صافی بیراقوب، غل و غشدن آزاده اولارق قرآن حکیمك فیضنی اولدیغی گبی آلمغه وسیله ایتدی. هم اهل دنیا بدایتده، ایکی سنه ظرفنده ایکی عادی مکتوب یازدیغمی چوق گوردی. حتی شیمدی بیله، اون ویا یگرمی گونده ویا بر آیده بر ایکی مسافرک صرف آخرت ایچون یانمه گلیمه سنی خوش گورمدیلر، بگا ظلم ایتدیلر. بنم رب رحیم و خالق حکیم او ظلمی بگا مرحمته چویردی که، طقسان سنه معنوی بر عمری قزاندیره حق شو شهر ثلاثه ده، بنی بر خلوت مرغوبه یه و بر عزلت مقبوله یه قویغنه چویردی. "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ" ایشته حال و إستراحتم بویله...

ایکنجی سؤالگزر: نه دن وثیقه آلمق ایچون مراجعت ایتمیورسک؟

الجواب: شو مسئله ده بن قدرک محکومی یم، اهل دنیاڭ محکومی دگلم. قدره مراجعت ایدیورم. نه وقت إذن ویررسه، رزقی بورادن نه وقت کسرسه، او وقت گیدرم. شو معنائک حقیقی شودر که: باشه گلن هر ایشده ایکی سبب وار؛ بری ظاهری، دیگرى حقیقی. اهل دنیا ظاهری بر سبب اولدی، بنی بورایه گتیردی. قدرِ الهی ایسه، سببِ حقیقیدر؛ بنی بو انزویه محکوم ایتدی. سببِ ظاهری ظلم ایتدی؛ سببِ حقیقی ایسه عدالت ایتدی. ظاهریسی شویله دوشوندی: "شو آدم، زیاده سیله علمه و دینه خدمت ایدر، بلکه دنیامزه قاریشیر" احتمالیله بنی نفی ایدوب اوچ جهته قتمرلی بر ظلم ایتدی. قدرِ الهی ایسه بنم ایچون گوردی که، حقّیله و إخلاصه علمه و دینه خدمت ایده میورم؛ بنی بو نفیه محکوم ایتدی. اونلرک بو قتمرلی ظلمنی مضاعف بر رحمته چویردی. مادام که نفیمده قدر حاکمدر و او قدر عادلدر؛ اوڭا مراجعت ایدرم. ظاهری سبب ایسه، ذاتاً بهانه نوعندن بر شیلری وار. دیمک اونلره مراجعت معناسذر. اگر اونلرک آئنده بر حق ویا قوّتلی بر أسباب بولونسه ایدی، او وقت اونلره قارشى ده مراجعت اولونوردی.

باشلرینی یسین، دنیالرینی تماماً بیراقدیغم و آیاقلرینه طولاشسین، سیاستلرینی بوسبتون ترک ایتدیگم حالده؛ دوشوندکلری بهانه لر، اوهاملر، البته اصلسز اولدیغندن، اونلره مراجعتله او اوهاملره بر حقیقت ویرمک ایسته میورم. اگر اوجلری اجنبی آئنده اولان دنیا سیاستنه قاریشقم ایچون بر اشتهم اولسیدی؛ دگل سکز سنه، بلکه سکز ساعت قالمیه جق ترشح ایده جکدی، کندینی گوستره جکدی. حالبوکه سکز سنه در بر تک غزته اوقومق آرزوم اولمادی و اوقومدم. درت سنه در بوراده تحتِ نظارتده بولونویورم؛ هیچ بر ترشح

گورونمى. ديمك قرآن حكيمك خدمتك بتون سياستلرك فوقنده بر علويتى وار كه،
چوغى يالانچيلقدن عبارت اولان دنيا سياستنه تنزله ميدان ويرميور.

عدم مراجعتك ايكنجى سببى شودر كه: حقسزلغى حق ظن ايدن آدميله
قارشى حق دعوا ايتمك، حقه بر نوع حقسزلقدر. بو نوع حقسزلغى ايرتكاب
ايتمك ايسته م.

اوپنجى سؤالكز: دنيا نك سياستنه قارشى نه ايچون بو قدر لاقيدسك؟ بو
قدر صفحات عالمه قارشى طورينى هيچ بوزميورسك؟ بو صفحاتى خوش مى
گوريورسك؟ ويا خود قورقويور ميسك كه، سكوت ايدييورسك؟

الجواب: قرآن حكيمك خدمتى، بنى شدتلى بر صورتده سياست عالمندن
منع ايتدى. حتى دوشونمسنى ده بگا اونوتديردى. يوقسه بتون سرگذشت حياتم
شاهددر كه، حق گوردىگم مسلكده گيتمگه قارشى قورقو اليمى طوتوب منع
ايدمه مش و ايدمه ييور. هم نه دن قورقوم اولاجق؟ دنيا ايله، اجملمدن باشقه بر
علاقه م يوق. چولوق چوجغمى دوشونه جگم يوق. مالمى دوشونه جگم يوق.
خاندانك شرفنى دوشونه جگم يوق. رياكار بر شهرت كاذبه دن عبارت اولان شان
و شرف دنيويه نك محافظه سنه دگل، قيريلماسنه يارديم ايدنه رحمت... قالدى اجملم.
او، خالق ذو الجلالك آنده در. كيمك حدى وار كه، وقتى كلمه دن اوگا ايليشسين.
ذاتاً عزتله موتى، ذلتله حياته ترجيح ايدنلرده نر. أسكى سعيدگى بريسى شوييله
ديمش: ﴿وَنَحْنُ أَنَا لَا تَوَسُّطَ بَيْنَنَا ۖ لَنَا الصَّدْرُ دُونَ الْعَالَمِينَ أَوِ الْقَبْرِ﴾ بلكه
خدمت قرآن، بنى حيات اجتماعيه سياسيه بشريه يي دوشونمكدن منع
ايديور. شوييله كه: حيات بشريه بر يولچيلقدر. شو زمانده، قرآنك نوريله گوردم
كه، او يول بر باتاقلغه گيردى. ملوث و عفونتلى بر چامور ايچنده قافله

بشر دوشه قالقه گیدیور. بر قسمی، سلامتی بر یولده گیدر. بر قسمی، ممکن اولدیغی قدر چاموردن، باتاقلقدن قورتولق ایچون بعض واسطه‌لری بولمش. بر قسم اکثری او عفونتلی، پیس، چامورلی باتاقلق ایچنده قراڭلقده گیدیور. یوزده یگرمیسی سرخوشلق سببیه، او پیس چاموری مسک و عنبر ظن ایدهرک یوزینه گوزینه بولاشدیریور.. دوشهرک قالقه‌رق گیدر، تا بوغولور. یوزده سکسانی ایسه، باتاقلغی آڭلار، عفونتلی، پیس اولدیغنی حس ایدر.. فقط متحیردرلر، سلامتی یولی گوره‌میورلر.

ایشته بونلره قارشى ایکی چاره وار:

بررسی: طوپوز ایله او سرخوش یگرمیسی آیلتمقدرد.

ایکنجیسی: بر نور گوسترمکله متحیرلره سلامت یولنی إرائه ایتمکدر.

بن باقییورم که؛ یگرمی‌یه قارشى سکسان آدم، أئنده طوپوز طوتویور. حالبوکه او بیچاره و متحیر اولان سکسانه قارشى حقیله نور گوستریلمیور. گوستریلسه ده؛ بر أئنده هم صوپا، هم نور اولدیغی ایچون امنیتسز اولویور. متحیر آدم "عجبا نورله بنی جلب ایدوب، طوپوزله دوگمک می ایسته‌یور؟" دییه تلاش ایدر. هم ده بعضاً عارضه‌لرله طوپوز قیریلدیغی وقت، نور دخی اوچار ویا سونر.

ایشته او باتاقلق ایسه، غفلتکارانه و ضلالت‌پیشه اولان سفیهانه حیات اجتماعی بشریه‌در. او سرخوشلر، ضلالتله تلذذ ایدن متمرّددرلر. او متحیر اولانلر، ضلالتدن نفرت ایدنلردر، فقط چیقامیورلر؛ قورتولق ایسته‌یورلر، یول بولامیورلر.. متحیر انسانلردر. او طوپوزلر ایسه، سیاست جریانلری‌در. او نورلر

ایسه، حقائق قرآنیه در. نوره قارشى غاوغه ایدیلمز، اوڭا قارشى عداوت ایدیلمز. صرف شیطان رجیمدن باشقه اوندن نفرت ایدن اولماز. ایشته بن ده نور قرآنی آله طومتق ایچون ﴿اعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ السَّيَاسَةِ﴾ دیوب، سیاست طوپوزینی آتارق، ایکی ألیم ایله نوره صاریلدم. گوردم که: سیاست جریانلرنده هم موافقه، هم مخالفده او نولرک عاشقلى وار. بتون سیاست جریانلرینک و طرفگیرلکلرک چوق فوقنده و اونلرک غرضکارانه تلقیاتلرندن مبرّ و صافی اولان بر مقامده ویریلن درس قرآن و گوستریلن أنوار قرآنیه دن هیچ بر طرف و هیچ بر قسم چکینمه مک و إتهام ایتمه مک گرکدر. مگر دینسزلگی و زندقه بی سیاست ظن ایدوب اوڭا طرفگیرلک ایدن انسان صورتنده شیطانلر اوله ویا بشر قیافتنده حیوانلر اوله...

الحمد لله، سیاستدن تجرد سببيله، قرآنک ألماس گبی حقیقتلرینی پروپاغنده سیاست إتهامی آلتنده جام پارچه لرینک قیمتنه ایندیرمدم. بلکه گیتدکجه او ألماسلر قیمتلرینی هر طائفه نك نظرنده پارلاق بر طرزده زیاده لشدیریور.

﴿الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ هَدٰیْنَا لِهٰذَا وَمَا کُنَّا لِیَنْهٰدِیْ لَوْ لَا

اَنْ هَدٰیْنَا اللّٰهُ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿الْبَاقِ هُوَ الْبَاقِ﴾

سعید النورسی

اون دردنجی مکتوب

تألیف ایدیلمه مشدر.

اون بشنجى مکتوب

﴿بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

عزیز قارداشم!

سنڭ برنجى سؤالڭ كه: صحابه لر نظرِ ولايتله مفسدلى نهدن كشف ايدمهديلر؟ تا خلفاي راشدينڭ اوچينڭ شهادتنى نتيجه وىردى. حالبوكه كوچك صحابه لره، بيوك ولىلردن داها بيوك دينىلييور؟

الجواب: بونده ايكي مقام وار.

برنجى مقام: دقيق بر سرِّ ولايتڭ بيانيله سؤال حل ايدىلير. شويله كه:

صحابه لرڭ ولايتى، ولايتِ كبرا دينىلن، وراثتِ نبوتدن گلن، برزخ طريقنه اوغرامىارق، طوغرىدن طوغرىيه ظاهردهن حقيقته گچوب، اقربيتِ الهيه نڭ انكشافنه باقان بر ولايتدر كه، او ولايت يولى، غايت قيصه اولديغى حالده غايت يوكسكدر. خارقه لرى آز، فقط مزىياتى چوقدر. كشف و كرامت اوراده آز گورونور. هم اوليانڭ كرامتلى ايسه، اكثريسى اختيارى دگل. اوممادىغى يردن، اكرامِ الهى اولارق بر خارقه اوندن ظهور ايدر. بو كشف و كرامتلكڭ اكثريسى ده، سىر و سلوك زماننده، طريقت برزخندن گچدكلى وقت، عادى

بشريتدن بر درجه تجرد ايتدکلرندن، خلافِ عادت حالاته مظهر اولورلر. صحابه‌لر ايسه، صحبتِ نبوتک انکاسيله و انجدايله و اکسیريله طريقتده کی سير و سلوک دائره عظیمک طینه مجبور دگلدرلر. بر قدمده و بر صحبتده ظاهر دن حقیقته گچه بیلرلر. مثلاً: ناصلکه دون گيجه کی ليله قدره اولاشمق ایچون ایکی یول وار:

بری: بر سنه گزوب طولاشوب، تا او گيجه یه گلمکدر. بو قریقی قزانمق ایچون بر سنه مسافه یی طی ایتمک لازم گلیر. شو ايسه، اهل سلوکک مسلکیدر که، اهل طریقتک چوغی بونگله گیدر.

ایکنجیسی: زمانله مقید اولان جسم مادی غلافندن صیریلوب، تجردله روحاً یوکسلوب، دون گيجه کی ليله قدری اوبر گون ليله عید ايله برابر بوگونکی گبی حاضر گورمکدر. چونکه روح زمانله مقید دگل. حسیاتِ انسانیه روح درجه سنه چیقدیغی وقت، او حاضر زمان گیشلنیر. باشقه لرینه نسبة ماضی و مستقبل اولان وقتلر، اوکا نسبة حاضر حکمنده در.

ایشته بو تمثیله گوره، دون گيجه کی ليله قدره گچمک ایچون، مرتبه روحه چیقوب، ماضی یی حاضر درجه سنده گورمکدر. شو سر غامضک اساسی اقریبتِ إلهیه نك انکشافیدر. مثلاً: گونش بزه یاقیندر؛ چونکه ضیاسی، حرارتی و مثالی آیینهمزده و ألمزده در. فقط بز اوندن اوزاغز. اگر بز نورانیت نقطه سنده اونک اقریبتنی حس ایتسهک، آیینهمزده کی مثالی اولان تمثالنه مناسبتیزی آکلاسهق، او واسطه ايله اونی طانیسهق؛ ضیاسی حرارتی، هیئت نه اولدیغنی بیلسهک، اونک اقریبتی بزه انکشاف ایدر و یاقینهمزده اونی طانیوب مناسبتدار اولورز. اگر بز بعدیتمز نقطه نظرندن اوکا یاقینلاشمق و طانیقم ایسته سهک،

پك چوق سیر فكريه و سلوك عقلي يه مجبور اولورز كه؛ قوانينِ فنيّه ايله فكرًا سماواته چيقوب سماده كي گونشي تصوّر ايدرك، صوگره ماهيتنده كي ضيا و حرارتی و ضياسنده كي ألوانِ سبعة يي اوزون اوزادی يه تدقيقاتِ فنيّه ايله آڭلادقدن صوگره، برنجی آدمك كندی آيينه سنده آز بر تفكرله آلدّه ايتديگي قريبتِ معنويه يي آنجق آلدّه ايدّه بيليرز.

ايشته شو تمثيل گي، نبوت و وراثتِ نبوتده كي ولايت، سرّ اقرينتك انكشافنه باقار. ولايتِ سائره ايسه، اكثري قريبتِ اساسی اوزرينه گيدر. بر چوق مراتبده سیر و سلوكه مجبور اولور.

ايكنجی مقام: او حادثاته سببيت ویرن و فسادى چويرن بر قاچ يهوديدن عبارت دگلدر كه، اونلری كشف ايتمكله فسادك اوڭی آينسين. چونكه پك چوق مختلف ملّتركِ اسلاميته گيرملريله بربرينه ضد و مخالف چوق جريانلر و افكار قاريشدى. باخصوص بعضلرك غرورِ ملّيلری، حضرتِ عُمرك (رض) ضربه لريله دهشتلی ياره لاندیغدن، سجيّه إنتقامه فرصت بکلرلردی. چونكه اونلرك هم اُسكى دينی إبطال ايديلمش، هم مدارِ شرفی اولان اُسكى حكومتی و سلطنتی تخريب ايديلمش. إنتقامنی، بيلهرك ويا بيلميهرك حاكميتِ اسلاميه دن آلمغه حسًا طرفدار بر صورت آلمش. اونك ايچون، يهودی گي ذكى و دئاس بر قسم منافقلى، او حالتِ اجتماعيه دن إستفاده ايتديلر دينيلمش. ديمك او حادثاتك اوڭنی آلق، او وقتده كي حیاتِ اجتماعيه يي و مختلف افكارى إصلاح ايله اولوردی. يوقسه بر ايكي مفسدك كشف ايديلمه سيله اولمازدی.

اگر دينيلسه: حضرتِ عُمرك (رض) منبر اوستنده، بر آيلى مسافه ده بولونان ساريه نامنده كي بر قوماندانه ﴿يَا سَارِيَةَ الْجَبَلِ الْجَبَلِ﴾ ديبوب،

ساریه یه ایشیتدیروب، سَوُقُ الجیش نقطه سندن ظفرینه سبیت ویرن کرامتکارانه قومانداسی نه درجه کسکین نظری اولدیغنی گوستردیگی حالده، نه دن یاننده کی قاتلی فیروزی او کسکین نظر ولایتیله گورمدی؟

الجواب: حضرت یعقوب علیه السلامک ویردیگی جواب ایله جواب ویررز. (حاشیه) یعنی: حضرت یعقوبدن صورولمش که: "نه ایچون مصردن گلن گوملگنک قوقوسنی ایشیتدک ده، یاقینکده بولونان کنعان قویوسنده کی یوسفی گورمدک؟" جواباً دیمش که: "بزم حاملز شمشکلهر گیدر؛ بعضاً گورونور، بعضاً صاقلانیر. بعض وقت اولور که، اُک یوکسک موقعده اوطوروب هر طرفی گورویورز گی اولورز. بعض وقتده ده آیاغمزک اوستنی گوره میورز."

الحاصل: انسان هر نه قدر فاعل مختار ایسه ده، فقط ﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ﴾ سرنجه، مشیئتِ إلهیه أصلدر و قدر حاکمدر. مشیئتِ إلهیه، مشیئتِ انسانیه یی گری ویرر. ﴿إِذَا جَاءَ الْقَدَرُ غَمِي الْبَصَرُ﴾ حکمنی اجرا ایدر. قدر سویله سه؛ اقتدار بشر قونوشماز، اختیار جزئی صوصار.

ایکنجی سؤالکزک مثالی: حضرت علی (رض) زمانده باشلایان محاربه لک ماهیتی نه در؟ محاربه و او حربده تولن و تولدیرنلر نه نام ویره ییلیرز؟

الجواب: جمل وقعه سی دینیلن حضرت علی ایله حضرت طلحه و حضرت زبیر و عائشه صدیقه (رضی الله تعالی عنهم أجمعین) آراسنده اولان

(حاشیه): ﴿زِ مَصْرَشْ بُوِ پیراهن شینیدی * چَرَا دَر چَاوِ کُنْعَانَشْ نَدیدی
بَغْمَتْ اَحْوَالِ مَا بَرَقَ جِهَانَسْت * دَمِ پَیْدَا وِ دِیْگَر دَمَ هَانَسْت
گَهی بَر طَارْمِ اَعْلَى نَشِیْم * گَهی بَر پُشتِ پَایِ حُودِ نَشِیْم﴾

محاربه؛ عدالتِ محضه ايله، عدالتِ إضافیه نڭ مجادلہ سیدر. شویله که:

حضرتِ علی، عدالتِ محضه بی اساس ایدوب، شیخین زمانده کی گبی او
 اساس اوزرینه گیتیمک ایچون إجتهد ایتمش. معارضلری ایسه: شیخین
 زمانده کی صفوتِ اسلامیہ عدالتِ محضه یه مساعد ایدی، فقط مرور زمانه
 اسلامیترلی ضعیف مختلف اقوام حیاتِ اجتماعیة اسلامییه گیردکلی ایچون،
 عدالتِ محضه نڭ تطبیقاتی چوق مشکل اولدیغندن، "أهون الشرى اختیار"
 دینیلن عدالتِ نسبیہ اساسی اوزرینه إجتهد ایتدیلر. مناقشه إجتهدیه سیاسته
 گیردیگی ایچون، محاربه بی إنتاج ایتمشدر. مادام صرف لله ایچون و اسلامیٹ
 منافع ایچون إجتهد ایدیلمش و إجتهددن محاربه تولد ایتمش؛ البته هم قاتل،
 هم مقتول ایکسی ده اهل جتندر، ایکسی ده اهل ثوابدر دییه بیلیرز. هر نه
 قدر حضرت علی نڭ إجتهدی مصیب و مقابلنده کیلرڭ خطا ایسه ده، ینه
 عذابه مستحق دگلر. چونکه إجتهد ایدن حقّی بولسه، یکی ثواب وار.
 بولمازسه، بر نوع عبادت اولان إجتهد ثوابی اولارق بر ثواب آلیر. خطاسندن
 معذوردر. بزده غایت مشهور و سوزی حجت بر ذاتِ محقق کردجه دیمش که:

﴿ثِي شَرِّ صَحَابَانِ مَكَّةَ قَالَ وَ قِيلَ لَوْ رَا جَنَّتَيْنِه قَاتِلُ وَ هَمَّ قَتِيلُ﴾

یعنی: صحابه لرڭ محاربه سنده قیل و قال ایتمه. چونکه هم قاتل و هم
 مقتول ایکسی ده اهل جتندرلر.

عدالتِ محضه ايله عدالتِ إضافیه نڭ ایضاحی شودر که:

﴿مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا﴾ آیتڭ

معنایِ إشاریسیله: بر معصومك حقّی، بتون خلق ایچون دخی إبطال ایدیلمز.
 بر فرد دخی، عمومك سلامتی ایچون فدا ایدیلمز. جنابِ حقّك نظرِ مرحمتنده

حق حقدر، کوچکنه بیوکنه باقیلماز. کوچک، بیوک ایچون إبطال ایدیلمز. بر جماعتک سلامتی ایچون، بر فردک رضاسی بولونمه دن حیاتی و حقّی فدا ایدیلمز. حمیت نامنه رضاسیله اولسه، او باشقه مسئلهدر.

عدالتِ اضافیه ایسه: کلک سلامتی ایچون، جزئی فدا ایدر. جماعت ایچون، فردک حقّی نظره آلماز. أهون الشّر دییه بر نوع عدالتِ اضافیه یی یایمغه چالیشیر. فقط عدالتِ محضه قابلِ تطبیق ایسه، عدالتِ اضافیه یه گیدلمز، گیدیلسه ظلمدر.

ایشته إمام علی رضی الله عنه، عدالتِ محضه یی شیخین زماننده کی گبی قابلِ تطبیقدر دیوب، خلافتِ اسلامییه یی او أساس اوزرینه بنا ایدیوردی. مقابللری و معارضلری ایسه، "قابلِ تطبیق دگل، چوق مشکلاتی وار." دییه عدالتِ اضافیه اوزرینه إجتهد ایتمشلر. تاریخک گوستردیگی سائر أسباب ایسه، حقیقی سبب دگلر، بهانه لردر.

اگر دیسهک: خلافتِ اسلامییه نقطه سنده إمام علی نك فوق العاده إقتداری، خارق العاده ذکاسی و یوکسک لیاقتیله برابر سلفلرینه نسبةً موقّیتسزلگی نه دندر؟

الجواب: او مبارک ذات، سیاست و سلطنتدن زیاده، داها چوق مهم باشقه وظیفه لره لایق ایدی. اگر تام موقّیتِ سیاسییه و تمام سلطنت اولسیدی، "شاهِ ولایت" عنوانِ معنیدارینی بحقّ قزانامیه جقدی. حالبوکه ظاهری و سیاسی خلافتک پک چوق فوقنده معنوی بر سلطنت قزانندی و استاد کل حکمنه گچدی؛ حتّی قیامته قدر سلطنتِ معنویسی باقی قالدی.

امّا حضرتِ إمام علی‌نک و قعّه صفّنده، حضرتِ معاویه‌نک طرفدارلریله محاربه‌سی ایسه، خلافت و سلطنتک محاربه‌سیدر. یعنی: حضرتِ إمام علی، احکامِ دینی و حقائقِ اسلامییه‌ی و آخرتی اساس طوتوب، سلطنتک بر قسم قانونلرینی و سیاستک مرحمتسز مقتضیاتلرینی اولنره فدا ایدیوردی. حضرتِ معاویه و طرفدارلری ایسه؛ حیاتِ اجتماعیّه اسلامییه‌ی، سلطنت سیاستلریله تقویه ایتمک ایچون عزیمتی بیراقوب رخصتی إلتزام ایتدیلر، سیاست عالمنده کندیلرینی مجبور ظن ایدوب رخصتی ترجیح ایتدیلر، خطایه دوشدیلر.

امّا حضرتِ حسن و حسینک امویلره قارشى مجادلهرى ایسه، دین ايله مليّت محاربه‌سى ایدی. یعنی: امویلر، دولتِ اسلامییه‌ی، عرب مليّتی اوزرينه إستناد ایتدیروب رابطه‌ی اسلامیّتی، رابطه‌ی مليّتدن گری بیراقدقلرندن، ایکی جهتله ضرر ویردیلر:

بریسى: ملل سائرهي رنجیده ایده‌رك توحیش ایتدیلر.

دیگری: عنصريت و مليّت اساسلری، عدالتی و حقّی تعقیب ایتمدیگندن ظلم ایدر. عدالت اوزرينه گیتمز. چونکه عنصريت پرور بر حاکم، ملّتداشنى ترجیح ایدر، عدالت ایده‌مز. ﴿الْإِسْلَامِيَّةُ جَبَّتِ الْعَصَبِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ لَا فَرْقَ بَيْنَ عَبْدٍ حَبَشِيٍّ وَسَيِّدٍ قُرَيْشِيٍّ إِذَا أَسْلَمَا﴾ فرمانِ قطعيسيله: رابطه‌ی دینیه یرینه رابطه‌ی مليّه إقامه ایدیلمز؛ ایدیلسه عدالت ایدیلمز، حقّانیت گیدر.

ایشته حضرتِ حسین رابطه‌ی دینییه‌ی اساس طوتوب، مُحق اولارق اولنره قارشى مجادله ایتمش، تا مقامِ شهادتی إحرار ایتمش.

اگر دینیلسه: بو قدر حقلی و حقیقتلی اولدیغی حالده، نه دن موقق اولمادی؟ هم نه دن قدرِ إلهی و رحمتِ إلهیه اونلرک فجیع بر عاقبتیه اوغراماسنه مساعده ایتمش؟

الجواب: حضرت حسینک یاقین طرفدارلری دگل، فقط جماعتنه إلتحاق ایدن سائر ملترده، یاره لانمش غرورِ ملیه لری جهتیه، عرب ملتیه قارشی بر فکرِ إنتقام بولونماسی حضرت حسین و طرفدارلرینک صافی و پارلاق مسلکلینه خلل ویروب، مغلوبیتلرینه سبب اولمش.

اما قدر نقطه نظرده فجیع عاقبتک حکمتی ایسه: حسن و حسین و اونلرک حاندانلری و نسللری، معنوی بر سلطنته نامزد ایدیلر. دنیا سلطنتی ایله معنوی سلطنتک جمعی غایت مشکلدیر. اونک ایچون اونلری دنیادن کوسدوردی، دنیانک چرکین یوزینی گوستردی. تا، قلبا دنیایه قارشی علاقه لری قالماسین. اونلرک آلری موقت و صوری بر سلطنتدن چکیلدی؛ فقط پارلاق و دائمی بر سلطنت معنویه تعیین ایدیلدیلر؛ عادی والیر یرینه، اولیا اقطابلرینه مرجع اولدیلر.

اوچنجی سؤالک: "او مبارک ذاتلرک باشنه گلن او فجیع غدارانه معامله نک حکمتی نه در؟" دییورسکز.

الجواب: سابقا بیان ایتدیگمز گبی، حضرت حسینک معارضلری اولان امویلر سلطنتنده، مرحمتسز غدره سببیت ویره جک اوچ اساس واردی:

بریس: مرحمتسز سیاستک بر دستوری اولان: "حکومتک سلامتی و آسایشک دوامی ایچون، اشخاص فدا ایدیلیر."

ایکنجیسی: اولرک سلطنتی، عنصرت و ملیته إستناد ایتدیگی ایچون، ملیتک غدارانه بر دستوری اولان: "ملتک سلامتی ایچون هر شی فدا ایدیلیر."

اوچنجیسی: امویلرک هاشمیلره قارشی عنعنه سنده کی رقابت طماری، یزید گی بعضلرده بولوندیگی ایچون، شفقتسز بر غدره قابلیت گوسترمشدی.

دردنجی بر سبب ده حضرت حسینک طرفدارلرنده بولونویوردی که؛ امویلرک عرب ملیتنی اساس طوتوب، سائر ملتک افرادینه "ممالیک" تعبیر ایدرک کوله نظریله باقمه لری و غرور ملیه لری قیرمالری یوزندن، ملل سائر حضرت حسینک جماعتنه انتقامکارانه و مشوش بر نیتله إلحاق ایتدکلرندن، امویلرک عصیت ملیه لرینه فضله طوقومش، غایت غدارانه و مرحمتسزجه سنه مشهور فاجعه یه سببیت ویرمشلردر.

مذکور درت أسباب، ظاهریدر. قدر نقطه سندن باقیلدیگی وقت؛ حضرت حسین و افراسنه او فاجعه سببیه حاصل اولان نتایج اُخرویه و سلطنت روحانیه و ترقیات معنویه او قدر قیمتمداردر که، او فاجعه ایله چکدکلری زحمت، غایت قولای و اوجوز دوشر. ناصلکه بر نفر، بر ساعت ایشکنجه آلتنده شهید ایدیلسه؛ او یله بر مرتبه یی بولور که، اون سنه باشقه سی چالیشسه، آنجق او مرتبه یی بولور. اگر او نفر شهید اولدقدن صوگره اوکا صوریلایلسه، "آز بر شی ایله پک چوق شیلر قزاندم" دییه جکدر.

دردنجی سؤالکڑک مثالی: آخر زمانده حضرت عیسی علیه السلام دجالی نولدیردکن صوگره، انسانلر اکثریتله دین حقّه گیرلر. حالبوکه روایتلرده

گلمشدر كه: "ير يوزنده الله الله دينلر بولوندىجه قيامت قويماز." بويله عموميتله ايمانه گلدكدن صوگره ناصل عموميتله كفره گيدرلر؟

الجواب: حديث صحيحده روايت ايديلن: "حضرت عيسى عليه السلامك گله جگنى و شريعت اسلاميه ايله عمل ايده جگنى، دجالى ئولديره جگنى" ايمانى ضعيف اولانلر استبعاد ايدىيورلر. اونك حقيقتى ايضاح ايديلسه، هيچ استبعاد يري قالماز. شويله كه:

او حديثك و سفيان و مهدى حقه كده كى حديثلرك إفاده ايتدكلرى معنا بودر كه: آخر زمانده دينسزلگك ايكى جريانى قوت بولاجق:

بريسى: نفاق پرده سى آلتنده، رسالت احمديه يي (عصم) إنكار ايده جك سفيان نامنده مداهش بر شخص، اهل نفاقك باشنه گچه جك، شريعت اسلاميه نك تحريينه چاليشه جقدر. او كقارشى آل بيت نبويك سلسله نورانيسنه باغلانان، اهل ولايت و اهل كمالك باشنه گچه جك آل بيتدن محمد مهدى اسمنده بر ذات نورانى، او سفيانك شخص معنويسى اولان جريان منافقانه يي ئولديروب طاغيداجقدر.

ايكنجى جريان ايسه: طبعيون، مادّيون فلسفه سندن تولد ايدن بر جريان نمردانه، گيتدكجه آخر زمانده فلسفه مادّيه واسطه سيله انتشار ايدهرق قوت بولوب، الوهيتى إنكار ايده جك بر درجه يه گلير. ناصل بر پادشاهى طانيميان و اوردوده كى ضابطان و افراد اونك عسكرلى اولديغنى قبول ايتمه ين وحشى بر آدم، هر كسه، هر عسكره بر نوع پادشاهلق و بر گونا حاكميت ويرر. اويله ده: اللهى إنكار ايدن او جريان افرادلى، برر كوچك نمرد حكمنده نفسلرينه برر ربوبيت ويرر. و اونلرك باشنه كچن اك بيوكلرى، اسپر تيزمه و مانيه تيزمه نك

حادثاتی نوعندن مدهش خارقه‌لره مظهر اولان دجال ایسه؛ داها ایلری گیدوب، جبارانه صوری حکومتی بر نوع ربوبیت تصوّر ایدوب الوهیتی إعلان ایدر. بر سینکه مغلوب اولان و بر سینک قنادینی بیله ایجاد ایدمه‌مین عاجز بر انسانک الوهیت دعوا ایتمه‌سی، نه درجه احمقجه‌سنه بر مسخره‌لق اولدیغی معلومدر.

ایشته بویله بر صیره‌ده، او جریان پک قوتلی گوروندیگی بر زمانده، حضرت عیسی علیه السلامک شخصیت معنویه‌سندن عبارت اولان حقیقی عیسویک دینی ظهور ایده‌جک، یعنی رحمت‌الهیةک سماسندن نزول ایده‌جک؛ حال حاضر خریستیانلق دینی او حقیقته قارشی تصقّی ایده‌جک، خرافاتدن و تحریفاتدن صییریلایق، حقائق اسلامیه ایله برلشه‌جک؛ معنّا خریستیانلق بر نوع اسلامیه انقلاب ایده‌جکدر. و قرآنه اقتدا ایده‌رک، او عیسویک شخص معنویسی تابع و اسلامیت متبوع مقامنده قالایق؛ دین حق بو إلتحاق نتیجه‌سنده عظیم بر قوّت بولایققدر. دینسزک جریاننه قارشی آیری آیری ایکن مغلوب اولان عیسویک و اسلامیت إتحاد نتیجه‌سنده، دینسزک جریاننه غلبه ایدوب طاغیده‌حق إستعدادنده ایکن؛ عالم سماواتده جسم بشریسیله بولونان شخص عیسی علیه السلام، او دین حق جریانک باشنه گچه‌جگنی، بر مخبر صادق، بر قادر کلّ شیئک وعدینه إستناد ایده‌رک خبر ویرمشدر. مادام خبر ویرمش، حقدر؛ مادام قادر کلّ شیئ وعد ایتمش، ألبته یاپه‌جقدر.

أوت هر وقت سماواتدن ملائکه‌لری یره‌گوندرن و بعض وقتده انسان صورتنه وضع ایدن (حضرت جبریلک "دحیه" صورتنه گیرمه‌سی گبی) و روحانیلری عالم ارواحدن گوندروب بشر صورتنه تمثّل ایتدیرن، حتّی ئولمش أولیالرک چوقلرینک ارواحلرینی جسد مثالیله دنیایه‌گوندرن بر حکیم ذو الجلال،

حضرت عيسى عليه السلامى، عيسى ديننه عائد اڭ مهمم بر حسن خاتمه سى
ايچون، دگل سماء دنياده جسديله بولونان و حياتده اولان حضرت عيسى،
بلکه عالم آخرتک اڭ اوزاق کوشه سنه گيتسه ایدی و حقیقه ئولسه ایدی، ینه
شویله بر نتیجه عظیمه ایچون اوڭا یگیدن جسد گیدیروب دنیایه گوندرمک، او
حکیمک حکمتندن اوزاق دگل.. بلکه اونڭ حکمتی اوילה اقتضا ایتدیگی ایچون
وعد ایتمش و وعد ایتدیگی ایچون البته گوندره جک.

حضرت عيسى عليه السلام گلدیگی وقت، هرکس اونڭ حقیقی عيسى
اولدیغنى بيلمک لازم دگلدر. اونڭ مقرب و خواصی، نور ایمان ایله اونی طانیر.
یوقسه بداعت درجه سنده هرکس اونی طانیمیه جقدر.

سؤال: روایتلرده گلمش که: "دجالک بر یالانجی جنتی وار؛ کندینه تابع
اولانلری اوڭا آتار. هم یالانجی بر جهنمی وار؛ تابع اولمیانلری اوڭا آتار. حتی
او کندى مرکینک ده بر قولاغنى جنت گبی، بر قولاغنى ده جهنم گبی یاپمش.
عظمت بدنیه سى بو قدردر، شو قدردر..." دییه تعریفات وار؟

الجواب: دجالک شخص صوریسی انسان گبیدر. مغرور، فرعونلاشمش،
اللہى اونوتمش اولدیغندن؛ صوری، جبارانه اولان حاکمیتنه، الوهیت نامنى
ویرمش بر شیطان احمقدر و بر انسان دئاسدر. فقط شخص معنویسی اولان
دینسزک جریان عظیمی، پک جسیمدر. روایتلرده دجاله عائد توصیفات
مدهشه اوڭا اشارت ایدر. بر وقت ژاپونیانک باش قوماندانک رسمی، بر آیاغی
بحر محیطده، دیگر آیاغی اون گونلک مسافه ده کی پورت آرتر قلعه سنده تصویر
ایدیلمش. او کوچک ژاپون قوماندانک بو صورتده تصویریله، اوردوسنک شخص
معنویسی گوستریلمش.

امّا دجّالک یا لانجی جنتی ایسه، مدینتک جاذبه دار لهویاتی و فانتازیه لریدر. مرکبی ایسه، شمندوفر گبی بر واسطه در که بر باشنده آتش اوجاغی بولونور، کندینه تابع اولیانلری بعضاً آتسه آتار. او مرکبک بر قولاغی، یعنی دیگر باشی جنت گبی تفریش ایدیلیمش، تابع اولانلری اورایه اوطوردور. ذاتاً سفیه و غدار مدینتک مهم بر مرکبی اولان شمندوفر، اهل سفاهت و دنیا ایچون یالانجی بر جنت گتیرر. بیچاره اهل دیانت و اهل اسلام ایچون مدینت ائنده جهنم زبانیسی گبی تهلکه گتیرر، اسارت و سفالت آتنه آتار.

ایشته عیسویلگک دین حقیقیسی ظهور ایله و اسلامیتیه انقلاب ایتمه سیله، چندان عالمده اکثریت مطلقه یه نورینی نشر ایدر. فقط ینه قیامت قویماسنه یاقین تکرار بر دینسزلک جریانی باش گوسترر، غلبه ایدر و "الْحُكْمُ لِلْكَثَرِ" قاعده سنجه، یر یوزنده "الله الله" دییه جک قالمیه جق، یعنی اُهمیتی بر جماعت، کُرؤ أرضده مهم بر موقعه صاحب اولاجق بر صورتده "الله الله" دینیلیمیه جک دیمکدر. یوقسه اقلیتده قالان ویاخود مغلوب دوشن اهل حق، قیامته قدر باقی قالاجق؛ یالکز، قیامتک قویه جعی آنده، قیامتک دهشتلرینی گورمه مک ایچون، بر اثر رحمت اولارق، اهل ایمانک روحلری داها اول قبض ایدیله جک، قیامت کافرلرک باشنه قوپاجقدر.

بشنجی سؤالکڑک مثالی: قیامتک حادثاتندن ارواح باقیه متأثر اولاجقلمی؟

الجواب: درجاتلرینه گوره متأثر اولاجقلمر. ملائکه لرک تجلیات قهریه ده کندیلرینه گوره متأثر اولدقلری گبی متأثر اولورلر. ناصلکه بر انسان، صیجاق بر یرده ایکن، خارجه قار و تیپی ایچنده تیتره ینلری گورسه، عقل و وجدان اعتباریله متأثر اولور. او یله ده: ذی شعور اولان ارواح باقیه، کائناتله علاقه دار

اولدقلری ایچون، کائناتک حادثاتِ عظیمه سندن درجه لرینه گوره متأثر اولمالرینی؛ اهل عذاب ایسه املکارانه، اهل سعادت ایسه حیرتکارانه، استغرابکارانه، بلکه بر جهته استبشارکارانه تأثراتلری بولونماسنی، اشاراتِ قرآنیه گوستریور. زیر قرآن حکیم، هر زمان قیامتک عجائبی تهدید صورتنده ذکر ایدیور. "گوره جکسگز..." دیور. حالبوکه جسمِ انسانی ایله اونی گورنلر، قیامته یتیشنلردر. دیمک، قبرده جسدلری چورون ارواحلرک ده او تهدید قرآنیه دن حصه لری وار.

آلتنجی سؤالکژک مثالی: ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ بو آیتک آخرته، جنته، جهنمه و اهل لرینه شمولی وار می، یوق می؟

الجواب: شو مسئله، پک چوق اهل تحقیق و اهل کشف و اهل ولایتک مدارِ بحثی اولمش. شو مسئله ده سوز اونلرکدر. هم ده شو آیتک چوق کنیشلگی و چوق مراتبی وار. اهل تحقیقک بر قسم اکثری دیمشدر که: عالم بقایه شمولی یوق. دیگر قسمی ایسه: آنی اولارق اونلر ده آز بر زمانده، بر نوع هلاکته مظهر اولورلر. او قدر آز بر زمانده اولویور که، فنایه گیدوب گلمش حس ایتیمیه جکلر. اما بعض مفرط فکری اهل کشفک حکم ایتدکلری فناي مطلق ایسه، حقیقت دگلدر. چونکه ذاتِ اقدسِ الهی مادام سرمدی و دائمیدر؛ البته صفاتی و آسماسی دخی سرمدی و دائمیدرلر. مادام صفاتی و آسماسی دائمی و سرمدیدرلر؛ البته اونلرک آیینهلری و جلوه لری و نقشلری و مظهرلری اولان عالم بقاده کی باقیات و اهل بقا، فناي مطلقه بالضروره گیده مز.

قرآن حکیمک فیضندن شیمدیلک ایکی نقطه خاطره گلمش، إجمالاً
یا زاجز:

برنجیسی: جناب حق اوپله بر قدیر مطلقدر که؛ عدم و وجود، قدرتیه و
إرادیه سنه نسبتاً ایکی منزل گبی، غایت قولای بر صورتده اورایه گوندر و گتیرر.
ایسترسه بر گونده، ایسترسه بر آنده اورادن چویرر. هم عدم مطلق ذاتاً یوقدر،
چونکه بر علم محیط وار. هم دائره علم إلهینک خارجی یوق که، بر شی اوکا
آتیلسین. دائره علم ایچنده بولونان عدم ایسه، عدم خارجیدر و وجود علمی یه
پرده اولمش بر عنواندر. حتی بو موجودات علمی یه بعض اهل تحقیق "أعیان
ثابته" تعبیر ایتمشلر. اوپله ایسه فنایه گیتمک، موقه خارجی لباسنی چیقاروب،
وجود معنوی یه و علمی یه گیرمکدر. یعنی هالک و فانی اولانلر وجود خارجی یی
بیراقوب، ماهیتلری بر وجود معنوی گیه، دائره قدرتدن چیقوب دائره علمه
گیرر.

ایکنجیسی: چوق سوزلرده ایضاح ایتدیگمز گبی: هر شی، معنای إسمیله
و کندینه باقان وجهده هیچدر. کندی ذاتنده مستقل و بذاته ثابت بر وجودی
یوق. و یالکز کندی باشیله قائم بر حقیقتی یوق. فقط جناب حقه باقان
وجهده ایسه، یعنی معنای حرفیله اولسه، هیچ دگل. چونکه اونده جلوه سی
گورونن أسماء باقیه وار. معدوم دگل؛ چونکه سرمدی بر وجودک گولگه سنی
طاشیور. حقیقتی واردر، ثابتدر، هم یوکسکدر. چونکه مظهر اولدیغی باقی بر
إسمک ثابت بر نوع گولگه سیدر. هم «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ» انسانک ألی
ماسوادن کسمک ایچون بر قلنجدر که؛ او ده جناب حقه حسابنه اولمیان فانی
دنیا، فانی شیلره قارشی علاقه لری کسمک ایچون، حکمی دنیا، فانیاته

باقار. دیمک الله حسابنه اولسه، معنای حرفیله اولسه، لوجه الله اولسه؛ ماسوايه گيرمز که ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ قلنجيله باشی کسיליםین.

الحاصل: اگر الله ایچون اولسه، اللهی بولسه؛ غیر قالماز که، باشی کسיליםین. اگر اللهی بولمازسه و حسابيله باقمازسه، هر شی غیردر.

﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ قلنجنی استعمال ایتملی، پرده بی بیرتمالی، تا اونی بولمالی!..

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اون آلتنجى مكتوب

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

شو مكتوب ﴿فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّنَّاسٍ﴾ سَرِّينه مظهر اولمش، شدتلى يازيلمالمش.

چوقلر طرفندن صريحًا و معنا گلن بر سؤاله جوابدر.

(شو جوابى ويرمك بنم ايچون خوش دگل، آرزو ايتميورم. هر شيئى، جنابِ
حقّ توكلنه باغلامشدم. فقط بن كندى حاملده و عالمده راحت بيراقيلمديغم
و يوزيمى دنيايه چويردكلرى ايچون، يڭى سعيد دگل، بالمجبوريه اُسكى سعيد
لسانيه، شخصم ايچون دگل، بلكه دوستلريمى و سوزلريمى اهلِ دنيانك اوهام
و اذيتندن قورتارمق ايچون؛ حقيقتِ حالى هم دوستلريمه، هم اهلِ دنيايه و اهلِ
حكمه بيان ايتمك ايچون "بش نقطه" بى بيان ايدييورم.)

برنجى نقطه: دينيلمش: "نه ايچون سياستدن چكيلدك؟ هيچ ياناشميورسك؟"

الجواب: طوقوز اون سنه اولده كى اُسكى سعيد، بر مقدار سياسته گيردى.
بلكه سياست واسطه سيله دينه و علمه خدمت ايده جگم ديه بيهوده

یورولدی.. و گوردی که؛ او یول مشکوک و مشکلاتلی و بگا نسبة فضولیانه، هم اُك لزوملی خدمته مانع و خطرلی بر یولدر. چوغی یالانچیلق و بيلمیهرك أجنبی پارمغنه آلت اولمق احتمالی وار. هم سیاسته گیرن، یا موافق اولور ویا مخالف اولور. اُگر موافق اولسه؛ مادام مأمور و مبعوث دگلم، او حالدده سیاستجیلک بگا فضولی و مالایعنی بر شیدر. بگا احتیاج یوق که، بیهوده قاریشهیم. اُگر مخالف سیاسته گیرسه، یا فکرله ویا قوتله قاریشه جغم. اُگر فکرله اولسه، بگا احتیاج یوق. چونکه مسائل توضّح ایتمش، هرکس بنم گبی بیلیر. بیهوده چڭه چالمق معناسذر. اُگر قوت ایله و حادثه چیقارمق ایله مخالفت ایتسه، حصولی مشکوک بر مقصد ایچون بیڭلر گناهه گیرمک احتمالی وار. برینک یوزندن چوقلر بلایه دوشر. هم اون احتمالدن بر ایکی احتماله بناء گناهلره گیرمک، معصوملری گناهه آتمق؛ وجدانم قبول ایتمیور دییه اُسکی سعید، سیغاره ایله برابر غزته لری و سیاستی و صحبت دنیوییه سیاسیه یی ترک ایتدی. بوڭا قطعی شاهد، او وقتدن بری سکر سندهر بر تک غزته نه اوقودم و نه دیگله دم. اوقودیغمی و دیگله دیگمی، بری چیقسین سویله سین. حالبوکه سکر سنه اُول، گونده بلکه سکر غزته اُسکی سعید اوقویوردی. هم بش سندهر بتون دقت ایله بنم حالمه نظارت ایدیلیور. سیاست واری بر ترشح گورن سویله سین. حالبوکه بنم گبی عصبی و «إِنَّمَا الْحِيلَةُ فِي تَرْكِ الْحِيلِ» دستوريله، اُك بیوک حیله یی حیله سزلکده بولان پرواسز، علاقه سز بر انسانک، دگل سکر سنه، سکر گون بر فکری گیزی قالماز. سیاسته اشتهاسی و آرزوسی اولسیدی؛ تدقیقاته، تحریاته لزوم بیراقمیه رق طوپ گلّه سی گبی صدا ویره جکدی.

ایکنجی نقطه: یگی سعید نه ایچون بو قدر شدّتله سیاستدن تجنّب ایدیور؟

الجواب: میلیارلر سنه دن زیاده اولان حیاتِ ابدیه یه چالیشماسنی و قزانماسنی؛ مشکوک بر ایکی سنه حیاتِ دنیویه یه لزومسز، فضولی بر صورتده قاریشمه ایله فدا ایتمه مک ایچون.. هم اُکْ مهمم، اُکْ لزوملی، اُکْ صاف و اُکْ حقیقتلی اولان خدمتِ ایمان و قرآن ایچون شدتله سیاستدن قاجییور. چونکه دییور: "بن اختیار اولویورم، بوندن صوگره قاج سنه یاشایه جغمی بیلمیورم. او یله ایسه بگا اُکْ مهمم ایش، حیاتِ ابدیه یه چالیشمق لازم گلییور. حیاتِ ابدیه یی قزانمده اُکْ برنجی واسطه و سعادتِ ابدیه نك آناختاری ایماندر؛ اوکا چالیشمق لازم گلییور. فقط علمِ اعتباریله انسانلره دخی بر منفعت طوقوندیرمق ایچون شرعاً خدمته مکلف اولدیغمدن، خدمت ایتمک ایسترم. لکن او خدمت، یا حیاتِ اجتماعیه و دنیویه یه عائد اولاجق؛ او ایسه اُلیمدن گلمز. هم فورطنه لی بر زمانده صاغلام خدمت ایدیلمز. اونک ایچون او جهتی بیراقوب، اُکْ مهمم، اُکْ لزوملی، اُکْ سلامتلی اولان ایمانه خدمت جهتی ترجیح ایتدم. کندی نفسمه قزاندیغم حقائقِ ایمانیه یی و نفسمده تجربه ایتدیگم معنوی علاجلی، سائر انسانلرکْ اُلنه گچمک ایچون او قپویی آچیق بیراقییورم. بلکه جنابِ حق بو خدمتی قبول ایدر و اُسکی گناهمه کفارت یاپار. بو خدمته قارشى شیطانِ رجیمدن باشقه هیچ کیمسه نك، (مؤمن اولسون کافر اولسون، صدیق اولسون زندیق اولسون) قارشى گلمگه حقّی یوقدر. چونکه ایمانسزلق باشقه شیلره بگره مییور. ظلمده، فسقده، کبائرده برر منحوس لَدّت شیطانیه بولونه بیلیر. فقط ایمانسزلقده هیچ بر جهتِ لَدّت یوق. اَلم ایچنده اَلمدر، ظلمت ایچنده ظلمتدر، عذاب ایچنده عذابدر.

ایشته بویله حدسز بر حیاتِ ابدیه یه چالیشمایى و ایمان گبی قدسی بر نوره خدمتی بیراقمق، اختیارلق زماننده لزومسز تهلکه لی سیاست اویونجقرلینه

آتيلمق؛ بنم گبی علاقه سز و یالکز و اُسکی گناهلرینه کفارت آرامغه مجبور بر آدمده نه قدر خلاف عقلدر، نه قدر خلاف حکمتدر، نه درجه بر دیوانه لکدر، دیوانه لر ده آگلایه بیلیرلر.

امّا قرآن و ایمانک خدمتی نه ایچون بنی منع ایدیور دیرسهک، بن ده دیرم که: حقائق ایمانیه و قرآنیه برر اُلماس حکمنده اولدیغی حالده، سیاست ایله آلوده اولسه ایدم؛ اُلمیده کی او اُلماسلر اغفال اولونه بیلن عوام طرفندن، "عجبا طرفدار قزاق ایچون بر پروپاگنده سیاست دگل می؟" دییه دوشونورلر. او اُلماسلره، عادی شیشه لر نظریله باقه بیلیرلر. او حالده بن او سیاسته تماس ایتمکله، او اُلماسلره ظلم ایده رم و قیمتلرینی تنزیل ایتمک حکمنه گچر. ایشته اُی اهل دنیا! نه دن بنم ایله اوغراشیورسکز؟ بنی کندی حاملده بیراقمیورسکز؟

اگر دیرسه کز: شیخ لر بعضاً ایشمره قاریشیورلر. سکا ده بعضاً شیخ دیرلر.

بن ده دیرم: هَی اُفندیلر! بن شیخ دگلم، بن خواجه یم. بوکا دلیل: درت سنه در بوراده یم؛ بر تک آدمه طریقت ویرسه ایدم، شبهه یه حقکز اولوردی. بلکه یانغه گلن هرکسه دیمشم: ایمان لازم، اسلامیت لازم؛ طریقت زمانی دگل.

اگر دیرسه کز: سکا سعید کردی دیرلر. بلکه سنه عنصریت پرورلک فکری وار؛ او ایشمره گلمیور.

بن ده دیرم: هَی اُفندیلر! اُسکی سعید و یکی سعیدک یازدقلری میدانده. شاهد گوستریورم که: بن **«الْإِسْلَامِيَّةُ جَبَّتِ الْعَصْبِيَّةُ الْجَاهِلِيَّةُ»** فرمانِ قطع سیله، اُسکی زماندن بری منفی ملیت و عنصریت پرورلکه، آوروپانک بر نوع فرنک علّتی اولدیغندن، بر زهر قاتل نظریله باقمشم. و آوروپا، او فرنک

علتنی اسلام ایچنه آتمش؛ تا تفرقه ویرسین، پارچه لاسین، یوتماسنه حاضر اولسون دییه دوشونور. او فرنك علتنه قارشى اُسکیدن برى تداوی یه چالیشدیغمی، طلبه لرم و بڭا تماش ایدنلر بیللیورلر. مادام بویله در؛ هئی اُفندیلر! هر بر حادثه یی بهانه طوتوب، بڭا صیقنتی ویرمگه سبب نه در عجباً؟ شرقده بر نفر خطا ایتسه، غربده بر نفره عسکرلک مناسبتیله زحمت و جزا ویرمک.. ویا اِستانبولده بر اَصنافك جنایتیله، بغدادده بر دکاَنجی یی اَصنافلق مناسبتیله محکوم ایتمک نوعندن، هر حادثه دنیویه ده بڭا صیقنتی ویرمک، هانگی اصول ایله در؟ هانگی وجدان حکم ایدر؟ هانگی مصلحت اِقتضا ایدر؟

اوجنجی نقطه: حامی، اِستراحتمی دوشونن و هر مصیبتیه قارشى صبر ایله سکوتمی اِستغراب ایدن دوستلریمك شویله بر سؤالری وار که: "سڭا گلن زحمتلره، صیقنتیلره ناصل تحمّل ایدیورسڭ؟ حالبوکه اُسکیدن چوق حدّتی و عزّتی ایدك، اَدنا بر تحقیره تحمّل ایده مزدك؟"

الجواب: ایکی کوچك حادثه یی و حکایه یی دیڭله یڭز، جوابنی آلیڭز:

برنجی حکایه: ایکی سنه اُول بنم حَقّمه بر مدیر سبیسز، غیابمه تزییفکارانه، حقارتلی سوزلر سویله مشدی. صوڭره بڭا سویله دیلر. بر ساعت قدر اُسکی سعید طماريله متأثر اولدم. صوڭره جنابِ حَقّ رحمتیله شویله بر حقیقت قلبه گلدی، صیقنتی یی اِزاله ایدوب او آدمی ده بڭا حلال ایتدیردی. او حقیقت شودر:

نفسمه دیدم: اَگر اونك تحقیری و بیان ایتدیگی قصورلر، شخصمه و نفسمه عائد ایسه؛ الله اوندن راضی اولسون که، بنم نفسمك عییلرینی سویلر.

اگر طوغری سویله مش ایسه، بنی نفسمک تربیه سنه سۆق ایدر و غروردن بنی قورتارمغه یاردیمدر. اگر یالان سویله مش ایسه، بنی ریادن و ریانک اساسی اولان شهرت کاذبه دن قورتارمغه یاردیمدر. اوت بن نفسم ایله مصالحه ایتمه مشم. چونکه تربیه ایتمه مشم. بنم بوینمده ویا قوینمده بر عقرب بولوندیغنی بری سویله سه ویا گوسترسه؛ اوندن طاریلمق دگل، بلکه ممنون اولمق لازم گلیر. اگر او آدمک تحقیراتی، بنم ایمانه و قرآنه خدمتکارلغم صفتمه عائد ایسه، او بگا عائد دگل. او آدمی، بنی استخدام ایدن صاحب قرآنه حواله ایدیورم. او عزیزدر، حکیمدر. اگر صرف بنی سوگمک، تحقیر ایتمک، چوروتمک نوعندن ایسه؛ او ده بگا عائد دگل. بن منفی و اسیر و غریب و اَلیم باغلی اولدیغندن، حیثیتی کندی املله دوزلتمگه چالیشمق بگا دوشمز. بلکه مسافر اولدیغم و بگا نظارت ایدن شو کویه، صوگره قضایه، صوگره ولایته حکم ایدنلره عائددر. بر انسانک اَلنده کی اسیرینی تحقیر ایتمک، صاحبنه عائددر؛ او مدافعه ایدر. مادام حقیقت بودر، قلبم اِستراحت ایتدی. ﴿وَأَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾ دیدم. او واقعه یی اولماش گبی صایدیم، اونوتدم. فقط مع التأسف صوگره اگلاشیلدی که، قرآن اونی حلال ایتمه مش...

ایکنجی حکایه: شو سنه ده ایشیتدم که، بر حادثه اولمش. او حادثه نك وقوعندن صوگره یالکز اجمالاً وقوعنی ایشیتدیگم حالده، او واقعه ایله جدی علاقه دار ایمیشم گبی بر معامله گوردیم. ذاتاً مخابره ایتیمیوردیم؛ ایتسه ده پک نادر اولارق بر مسئله ایمانیه یی بر دوستمه یازاردیم. حتی درت سنه ده قارداشمه بر تک مکتوب یازدم. و اختلاطدن هم بن کندیمی منع ایدیوردم، هم ده اهل دنیا بنی منع ایدیوردی. یالکز بر ایکی اُحاب ایله، هفته ده بر دفعه گوروشه بیلیوردیم. کویه گلن مسافرلر ایسه؛ آیده بر ایکیسی، بعض بر ایکی

دقیقه بر مسئله آخرته دائر بنمله گوروشیوردی. بو غربت حاملده؛ غریب، یالکز، کیمسه سز، نفقه ایچون چالیشمغه بنم گبیلره موافق اولیان بر کویده، هر شیدن هرکسدن منع ایدیلدم. حتی درت سنه اول، خراب اولمش بر جامعی تعمیر ایتدیردم. مملکتده ایملق و واعظلك وثیقه مألیمده اولدیغندن، او جامعه درت سنه در (الله قبول ایتسین) ایملق ایتدیگم حالده، شو مبارک گچن رمضانده مسجده گیده مدم. بعضا یالکز نمازی می قیلدم. جماعتله قیلینان نمازک یگر می بش ثوابندن و خیرندن محروم قالدیم.

ایشته باشمه گلن بو ایکی حادثه یه قارشی، عینا ایکی سنه اول، او مأمورک بکا قارشی معامله سنه گوستردیگم صبر و تحملی گوستردم. ان شاء الله دوام ده ایتدیره جگم. شویله ده دوشونویورم و دییورم که: اگر اهل دنیا طرفندن باشمه گلن شو اذیت، شو صیقنتی، شو تضییق؛ عییلی و قصورلی نفسم ایچون ایسه، حلال ایدیورم. بنم نفسم بلکه بونگله اصلاح حال ایدر؛ هم اوکا کفارت الذنوب اولور. دنیا مسافرخانه سنک صفاسنی چوق گوردیم؛ آزیچق جفاسنی گورسه م، ینه شکر ایدرم. اگر ایمانه و قرآنه خدمتکارلغم جهتیه اهل دنیا بنی تضییق ایدیورسه، اونک مدافعه سی بکا عائد دگل، اونی عزیز جباره حواله ایدیورم. اگر اصلسز و ریایه سبب و إخلاصی قیره جق بر شهرت کاذبه بی قیرمق ایچون توجّه عامّه بی حقمده بوزمق مراد ایسه اونلره رحمت. چونکه توجّه عامّه یه مظهر اولمق و خلقلرک نظرنده شهرت قزاقق، بنم گبی آدملره ضرردر ظن ایدرم. بنم ایله تماس ایدنلر بنی بیلیرلر که؛ شخصمه قارشی حرمت ایسته مییورم، بلکه نفرت ایدیورم. حتی قیمتدار مهم بر دوستمی، فضله حرمتی ایچون بلکه اللی دفعه تکدیر ایتمشم. اگر بنی چوروتمک و افکار عامّه دن دوشورتکم، إسقاط ایتدیرمکدن مرادلری، ترجمانلق ایتدیگم حقائق

ایمانیه و قرآنیه عائد ایسه بیهوده در. زیرا قرآن ییلدیزلرینه پرده چکیلمز. گوزینی قیایان یالگز کندی گورمز، باشقه سنه گیجه یاپاماز.

دردنجی نقطه: اوهاملی بر قاچ سؤالک جوابیدر:

برنجیسی: أهل دنیا بگا دیر: "نه ایله یاشایورسک؟ چالیشمه دن ناصل گچینیورسک؟ مملکت مزده تنبلجه اوطورانلری و باشقه سنک سعی ایله گچیننلری ایسته میورز."

الجواب: بن إقتصاد و برکتله یاشایورم. رزاقمدن باشقه کیمسه نك متنی آلمایورم و آلامغه ده قرار ویرمشم. اوت گونده یوز پاره، بلکه قرق پاره ایله یاشایان بر آدم، باشقه سنک متنی آلماز. شو مسئله نك ایضاحنی هیچ آرزو ایتیمیوردم. بلکه بر غروری و بر آنانیتی احساس ایدر فکریله، بیان ایتمک بگا پك ناخوشدر. فقط مادام أهل دنیا اوهاملی بر صورتده صورییورلر، بن ده دیرم که: کوچکلگمدن بری خلقلرک مالنی قبول ایتمه مک (وَلَوْ زَكَاتِ دُخِ اولسه) هم معاشی قبول ایتمه مک (یالگز بر ایکی سنه دار الحکمة الإسلامیه ده دوستلریمک إجباریله قبول ایتمگه مجبور اولدم و او پاره یی ده معنا ملته إعاده ایتدک) هم معیشت دنیویه ایچون منت آلتنه گیرمه مک، بتون عمرمده بر دستور حیاتدر. أهل مملکت و باشقه یرلرده بنی طانیانلر بونی بیلیورلر. بو بش سنه کی نفیمده، چوق دوستلر بگا هدیه لرینی قبول ایتدیرمک ایچون چوق چالیشدیلر، قبول ایتدم. "اوله ایسه ناصل اداره ایدرسک؟" دینیلسه، دیرم: برکت و إکرام إلهی ایله یاشایورم. نفسم چندان هر حقارته، هر إهانتته مستحق ایسه ده؛ فقط قرآن خدمتک کرامتی اولارق، أرزاق خصوصنده إکرام إلهی اولان برکته مظهر اولویورم. ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ سربله، جناب حَقَّ بگا

ایتدیگی إحساناتی یاد ایدوب، بر شکر معنوی نوعنده بر قاچ نمونه سنی سویله جهگم. بر شکر معنوی اولقله برابر، قورقویورم که، بر ریا و غروری إحساس ایدهرک او مبارک برکت کسپلسین. چونکه مفتخرانه گیزی برکتی إظهار ایتمک، کسپلمه سنه سبب اولور. فقط نه چاره، سویله مگه مجبور اولدم.

ایشته بریسی: شو آلتی آیدر اوتوز آلتی اُکمکدن عبارت بر کیله بغدای بگا کافی گلدی. داها وار، بیتمه مش. نه مقدار کفایت (حاشیه) ایده جک، بیلمیورم.

ایکنجیسی: شو مبارک رمضانده، یالکز ایکی خانه دن بگا یمک گلدی، ایکسی ده بنی خسته ایتدی. آکلادم که، باشقه سنک یمگنی یمکدن ممنوعم. متباقیسی، بتون رمضانده بنم اداره مه باقان مبارک بر خانه نک و صادق بر آرقداشم اولان او خانه صاحبی عبد الله چاوشک إخباری و شهادتيله؛ اوچ اُکمک، بر قیه (کیلو دیمک) پرنج بگا کافی گلمشدر. حتّی او پرنج، اون بش گون رمضاندن صوگره بیتمشدر.

اوچنجیسی: طاغده، اوچ آی بگا و مسافرلریمه بر قیه تره یاغی، (هر گون اُکمکله برابر یمک شرطيله) کافی گلدی. حتّی سلیمان إسمنده مبارک بر مسافرم واردی. بنم اُکمگم ده و اونک اُکمگی ده بیتیوردی. چهارشنبه گونی ایدی؛ دیدم اوڭا: گیت اُکمک گتیر. ایکی ساعت، هر طرفمزده کیمسه یوق که، اورادن اُکمک آلینسین. "جمعه گیجه سی سنک یانکده بو طاغده برابر دعا ایتمک آرزو ایدیورم" دیدی. بن ده دیدم: **"تَوَكَّلْنَا عَلَى اللَّهِ"**، قال. "صوگره هیچ

مناسبتی اولمادیغی حالده و بر بهانه یوقکن، ایکیمز یوری یه یوری یه بر طاغث تپه سنه چیققدق. إبریقده بر پارچه صو واردی. بر پارچه شکر ایلہ چایمز واردی. دیدم: "قارداشم، بر پارچه چای یاپ." او اوڭا باشلادی، بن ده درین بر دره یه باقار بر قطران آغاجی آلتنده اوطوردم. متأسفانه شویله دوشوندم که: کوفلنمش بر پارچه اکمگمز وار؛ بو آقشام آنجق ایکیمزه یتر. ایکی گون ناصل یاپاجغز و بو صافی قلب آدمه نه دییه جگم؟ دییه دوشونمده ایکن، بردن بره باشم چوریلیر گی باشمی چویردم؛ گوردم که: قوجه بر اکمک، قطران آغاجنڭ اوستنده، دالری ایچنده بزه باقیور. دیدم: "سلیمان مزده! جناب حق بزه رزق ویردی." او اکمگی آلدق؛ باقیورز که، قوشلر و حیوانات وحشیه هیچ بری ایلشیمه مش. یگرمی اوتوز گوندر هیچ بر انسان او تپه یه چیقماشدی. او اکمک، ایکیمزه ایکی گون کافی گلدی. بز بیرکن، بیتمک اوزره ایکن، درت سنه صادق بر صدیقم اولان مستقیم سلیمان، اکمکله آشاغیدن چیقہ گلدی.

دردنجیسی: شو اوستمده کی ساقویی، یدی سنه اول، اُسکی اولارق آلمشدم. بش سنه در اَلبسه، چماشیر، پاپوچ، چوراب ایچون درت بچق لیرا ایلہ اداره ایتدم. برکت إقتصاد و رحمت إلهیه بڭا کافی گلدی.

ایشته شو نمونه لر گی چوق شیلر وار و برکت إلهیه نڭ چوق جهتلی وار. بو کوی خلقی چوغنی بیلیرلر. فقط صاقین بونلری فخر ایچون ذکر ایدیورم ظن ایتمه یڭز، بلکه مجبور اولدم. هم بنم ایچون اییلگه بر مدار اولدیغنی دوشونمه یڭز. بو برکتلر، یا یانمه گلن خالص دوستلریمه إحساندر ویا خدمت قرآنییه بر إکرامدر ویا إقتصادک برکتلی بر منفعتیدر ویاخود "یا رحیم، یا رحیم" ایلہ ذکر ایدن و یانمده بولونان درت کدینڭ رزقلیدر که، برکت صورتنده گلیر،

بن ده اوندن استفاده ایدرم. اوت حزین میرمیرلرینی دقتله دیگلهسهك، "یا رحیم، یا رحیم" چكدکلرینی آكلارسك.

كدی بحثی گلدی، طاووغی خاطره گتیردی. بر طاووغم وار. شو قیشده، یمورطه ماکینهسی گبی پك آز فاصله ایله هر گون رحمت خزینه سندن بگا بر یمورطه گتیریوردی. هم بر گون ایکی یمورطه گتیردی؛ بن ده حیرتده قالدیم. دوستلرمدن صوردم: "بویله اولور می؟" دیدیم. دیدیلر: "بلکه بر إحسان إلهیدر." هم شو طاووغك یازك چیقاردیغی كوچك بر یاوروسی واردی. رمضان شریفك باشنده یمورطه یه باشلادی، تا قرق گون دوام ایتدی. هم كوچك، هم قیشده، هم رمضانده، بو مبارك حالی بر إكرام ربانی اولدیغنه، نه بنم و نه ده بگا خدمت ایدنلرك شبهه مز قالمادی. هم نه وقت آنهسی كسدی، همان او باشلادی.. بنی یمورطه سز بیراقمدی.

ایکنجی وهملی سؤال: اهل دنیا دیورلر که: سکا ناصل امنیت ایده جگر که، سن دنیا مزه قاریشمیه جقسك؟ سنی سربست بیراقسهق، بلکه دنیا مزه قاریشیرسك. هم ناصل بیله جگر که، سن قورنازلق یامپیورسك؟ کندیگی تارك دنیا گوستروب خلقك مالنی ظاهرًا آلماز، گیزی آلیر بر قورنازلق اولمادیغنی ناصل بیله جگر؟

الجواب: یگرمی سنه اولکی دیوان حرب عُرفیده و حریتدن داها اول زمانده چوقلره معلوم حال و وضعیتم و "ایکی مکتب مصیبتك شهادتنامه سی" نامنده او زمان دیوان حربده کی مدافعاتم قطعی گوسترر که، دگل قورنازلق بلکه ادنا بر حیه یه تنزل ایتمز بر طرزده حیات گچیرمشم. اگر حیه اولسه ایدی، بو بش سنه ظرفنده سزله تملقکارانه بر مراجعت ایدیله جکدی. حیه لی آدم

کندینی سۆدیرر، کندینی چکمز؛ إغفال و آلداتمه دائما چالیشیر. حالبوکه بڭا قارشى اڭ مهمم هجوملره و تنقیدلره مقابل تذللّه تنزل ایتدم. "تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ" دییوب، اهل دنیایه آرقه می چویردم. هم ده آخرتی بیلن و دنیانڭ حقیقتنی کشف ایدن؛ عقلی وارسه پشیمان اولماز، یڭیدن دنیایه دونوب اوغراشماز. اُللی سنه دن صوڭره، علاقه سز، تک باشیله بر آدم؛ حیات ابدیه سنی دنیانڭ بر ایکی سنه گوه زلگنه، شارلاتانلغنه فدا ایتمز.. فدا ایتسه، قورناز اولماز، بلکه ابله بر دیوانه اولور. ابله بر دیوانه نڭ اُلندن نه گلیر که، اونڭ ایله اوغراشیلسین. اما ظاهرًا تارک دنیا، باطنًا طالب دنیا شبهه سی ایسه، ﴿وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ﴾ سرنجه: بن نفسمی تبرئه ایتمیورم، نفسم هر فنا لعی ایستر. فقط شو فانی دنیاده، شو موقت مسافر خانه ده، اختیارلق زماننده، قیصه بر عمرده، آز بر لذت ایچون؛ ابدی، دائمی حیاتنی و سعادت ابدیه سنی برباد ایتمک، اهل عقلڭ کاری دگل. اهل عقلڭ و ذی شعورڭ کاری اولمادیغدن، نفس اماره ایستر ایسته مز عقله تابع اولمشدر.

اوپنچى وهملی سؤال: اهل دنیا دییورلر که: سن بزی سور میسڭ؟ بگه نیور میسڭ؟ اگر سورسهڭ، نه دن بزه کوسوب قاریشمییورسڭ؟ اگر بگنمیورسهڭ بزه معارضسڭ؛ بز معارضلیمزی آرزو؟

الجواب: بن دگل سزی، بلکه دنیاڭزی سوسه ایدم، دنیادن چکیلیمدم. نه سزی و نه ده دنیاڭزی بگنمیورم. فقط قاریشمییورم. چونکه بن باشقه مقصده یم؛ باشقه نقطه لر بنم قلبمی طولدیرمش، باشقه شیلری دوشونگه قلبمده یر بیراقمامش. سزڭ وظیفه ڭز اُله باقمقدر، قلبه باقمق دگل! چونکه اداره ڭزی، آسایشڭزی ایسته یورسڭز. آل قاریشمیدیغی وقت، نه حقڭز وار که،

هیچ لایق اولمادیغئز حالدده "قلب ده بزى سوسین" دیمگه... قلبه قاریشسه گز... اوت بن ناصل بو قیش ایچنده بهاری تمّی ایدیورم و آرزو ایدیورم؛ فقط إرادة ایده میورم، گتیرمگه تشبّث ایده میورم. اویله ده: حالِ عالمک صلاحنی تمّی ایدیورم، دعا ایدیورم و اهلِ دنیاڭک إصلاحنی آرزو ایدیورم؛ فقط إرادة ایده میورم، چونکه اَلِمدن گلمیور. بِالْفعل تشبّث ایده میورم؛ چونکه نه وظیفه مدر، نه ده إقتدارم وار.

دردنجی شبهه لی سؤال: اهلِ دنیا دیورلر که: او قدر بلالر گوردک که، کیمسه یه اَمْنِیتمز قالمادی. سکا ناصل اَمین اولاییلرز که؛ فرصت سنک اَلْکْه گچسه، آرزو ایتدیگک گی قاریشمازسک؟

الجواب: اَوَلْکی نقطه لر سزه اَمْنِیت ویرمکله برابر.. مملکتده، طلبه و اقربام ایچنده، بنی دیگله ینلرک اورتیه سنده، هیجانلی حادثه لر ایچنده دنیا گزه قاریشمدیغم حالدده؛ دیارِ غربتده و یالکز، تک باشیله، غریب، ضعیف، عاجز، بتون قَوْتِیله آخرته متوجّه، إختلاطدن، مخبره دن کسيلمش، ایمان و آخرت مناسبتیله اوزاقدن اوزاغه یالکز بعض اهلِ آخرتی دوست بولان و باشقه هرکسه بیانی و هرکس ده اوکا بیانی نظریله باقان بر انسان؛ ثمره سز تهلکه لی دنیا گزه قاریشسه، مضاعف بر دیوانه اولمق گرکدر.

بشنجی نقطه: بش کوچک مسئله یه دائردر:

برنجیسی: اهلِ دنیا بکا دیورلر که: بزم اصولِ مدنیتمزی، طرزِ حیاتی و صورتِ تلبّسمزی نه ایچون سن کندیگه تطبیق ایتمیورسک؟ دیمک بزه معارضسک؟

بن ده دیرم: هئی آفندیلر! نه حق ایله بگا اصول مدنیٲگزى تکلیف ایدیورسکز؟ حالبوکه سز، بنی حقوق مدنیٲدن إسقاط ایتمش گی، حقسز اولارق بش سنه بر کویده مخابره دن و إختلاطدن ممنوع بر طرزده إقامت ایٲدیردیگز. هر منفی یی شهرلرده دوست و آقرباسیله برابر بیراقدیگز و صوگره وثیقه ویردیگز حالده، سبسز بنی تجرید ایدوب، بر ایکی دانه مستثنا هیچ بر همشهری ایله گوروشدیرمدیگز. دیمک بنی أفراد ملٲدن و رعیتدن صایمیورسکز. ناصل قانون مدنیٲگز بگا تطبیقنی تکلیف ایدیورسکز؟ دنیای بگا زندان ایٲدیگز. زندانده اولان بر آدمه بویله شیلر تکلیف ایدیلمز. سز بگا دنیا قپوسنی قبادیگز؛ بن ده آخرت قپوسنی چالدم؛ رحمت إلهیه آچدی. آخرت قپوسنده بولونان بر آدمه، دنیانک قارمه قاریشیق اصول و عاداتی اوکا ناصل تکلیف ایدیلر؟ نه وقت بنی سربست بیراقوب مملکتمه إعاده ایدوب حقوقمی ویردیگز، او وقت اصولگزک تطبیقنی ایستییهیلیرسکز.

ایکنجی مسئله: أهل دنیا دیورلر که: بزه أحكام دینییه و حقائق اسلامییه یی تعلیم ایده جک رسمی بر دائره مز وار. سن نه صلاحیتله نشریات دینییه یاییورسک؟ سن مادام نفیه محکومسک، بو ایشلره قاریشمغه حقک یوق.

الجواب: حق و حقیقت إحصار آلتنه آیینماز! ایمان و قرآن ناصل إحصار آلتنه آینهیلیر؟ سز دنیاگزک اصولی، قانونی إحصار آلتنه آلابیلیرسکز. فقط حقائق ایمانیه و أساسات قرآنیه، رسمی بر شکلده و اجرت مقابلنده دنیا معاملاتى صورتنه صوقولماز؛ بلکه بر موهبه إلهیه اولان او أصرار، خالص بر نیٲ ایله و دنیادن و حظوظات نفسانیه دن تجرد ایتمک وسیله سیله او فیضلر گله ییلیر. هم ده سزک او رسمی دائره گز دخی، مملکتده ایکن بنی واعظ قبول ایتدی، تعیین ایتدی. بن او واعظلگی قبول ایتدم، فقط معاشنی ترک ایتدم.

آلیمده وثیقه‌م وار. واعظلك، إماملق وثیقه‌سیله هر یرده عمل ایده‌بیلیرم؛ چونکه بنم نفیم حقسز اولشددر. هم منفیلر مادام إعاده ایدیلدی، أسکی وثیقه‌لریمك حكمی باقیدر.

ثانیاً: یازدیغم حقائق ایمانیه‌ی طوغریدن طوغریه نفسمه خطاب ایتشم. هرکسی دعوت ایتمیورم. بلکه روحلری محتاج و قلبلری یاره‌لی اولانلر، او أدویه قرآنیه‌ی آریوب بولیورلر. یالکز مدار معیشتم ایچون، یثی حروف چیقمه‌دن أول، حشره دائر بر رساله‌می طبع ایتدیردم. بونی ده، بگا قارشی انصافسز أسکی والی، او رساله‌ی تدقیق ایدوب، تنقید ایده‌جك بر جهت بولامدیغی ایچون ایلیشه‌مدی.

اوچنجی مسئله: بنم بعض دوستلرم، اهل دنیا بگا شبهه‌لی باقدقلری ایچون، اهل دنیایه خوش گورونمك ایچون؛ بندن ظاهراً تبری ایدیورلر، بلکه تنقید ایدیورلر. حالبوکه قورناز اهل دنیا، بونلرك تبریسنی و بگا قارشی إجتنابلرینی، او اهل دنیایه صداقته دگل، بلکه بر نوع ریایه، وجدانسزلغه حمل ایدوب، او دوستلریمه قارشی فنا نظرله باقیورلر.

بن ده دیرم: ای آخرت دوستلرم! بنم قرآنه خدمتکارلغمدن تبری ایدوب قاچماییکز. چونکه إن شاء الله بندن سزه ضرر گلمز. اگر فرضاً مصیبت گلسه ویا بگا ظلم ایدیلسه، سز بندن تبری ایله قورتولامازسکز. او حال ایله، مصیبتیه و طوقاده داها زیاده إستحقاق کسب ایدرسکز. هم نه وار که، اوهامه دوشویورسکز؟

دردنجی مسئله: شو نفی زمانده گوروپورم که: خودفروش و سیاست باتاقلغنه دوشمش بعض انسانلر، بگا طرفگیرانه، رقیبانه بر نظرله باقیورلر. گویا

بن ده اونلر گېي دنيا جريانلريله علاقه دارم.

هَمى أفنديلر! بن ايمانك جرياننده يم. قارشيمده ايمانسلق جريانى وار. باشقه جريانلرله علاقه م يوق. او آدملردن اجرت مقابلنده ايش گورنلر، بلكه كنديني بر درجه معذور گوروپور. فقط اجرتسز، حميت نامنه بگا قارشى طرفگيرانه، رقيبانه وضعيت آلق و ايليشمك و اذيت ايتمك؛ غايت فنا بر خطادر. چونكه سابقاً اثبات ايديلديگى گېي، سياست دنيا ايله هيچ علاقه دار دگلم؛ يالكز بتون وقتى و حياتى، حقائق ايمانیه و قرآنيه حصر و وقف ايتمشم. مادام بويله در، بگا اذيت ويروب رقيبانه ايليشن آدم دوشونسون كه؛ او معامله سى زندقه و ايمانسلق نامنه ايمانه ايليشمك حكمنه گچر.

بشنجى مسئله: دنيا مادام فانيدر. هم مادام عمر قيصه در. هم مادام غايت لزوملى وظيفه لر چوقدر. هم مادام حيات ابدیه بوراده قزانىلاجقدر. هم مادام دنيا صاحبسز دگل. هم مادام شو مسافرخانه دنياك غايت حكيم و كريم بر مدبرى وار. هم مادام نه ايلك و نه فنالق، جزاسز قالميه جقدر. هم مادام ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ سرنجه تكليف مالايطاق يوقدر. هم مادام ضررسز يول، ضررلى يوله مرجحدر. هم مادام دنيوى دوستلر و رتبه لر، قبر قپوسنه قدردر.

ألته اُك بختيار اودر كه: دنيا ايچون آخرتى اونوتماسين، آخرتى دنيايه فدا ايتمه سين، حيات ابدیه سنى حيات دنيويه ايچون بوزماسين، مالايعنى شيلرله عميرنى تلف ايتمه سين؛ كنديني مسافر تلقي ايدوب مسافرخانه صاحبك امرلرينه

گوره حرکت ایتسین؛ سلامتله قبر قپوسنی آچوب سعادت ابدیهه گیرسین.
(حاشیه)

اون آلتنجی مکتوبک ذیلی

﴿بِاسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

أهل دنیا سببسر، بنم گی عاجز، غریب بر آدمدن توهم ایدوب بیگلر آدم
قوتنده تخیل ایدهرک، بنی چوق قیدلر آلتنه آلمشدر. بارلانک بر محله سی اولان
برده ده و بارلانک بر طاغنده، بر ایکی گیجه قالمقلغمه مساعده ایتمه مشدر.
ایشیتدم که، دیورلر: "سعید اُللی یئک نفر قوتنده در، اونک ایچون سربست
بیراقمیورز."

بن ده دیرم که: ای بدبخت أهل دنیا! بتون قوتکزله دنیایه چالیشدیغکز
حالده، نه دن دنیانک ایشنی دخی بیلمیورسکز؟ دیوانه گی حکم ایدیورسکز.
اگر قورقوکز شخصمدن ایسه؛ اُللی یئک نفر دگل، بلکه بر نفر اُللی دفعه بندن
زیاده ایشدر گوره بیلیر. یعنی، اوطه مک قپوسنده طوروب، بکا "چیقیمیجقسک"
دییه بیلیر.

(حاشیه): بو ماداملر ایچوندر که؛ شخصمه قارشى اولان ظلملره، صیقتیلره آلدیرمیورم و
أهمیت ویرمیورم. "مراقه دگمیور" دیورم و دنیایه قاریشمیورم.

اگر قورقوڭز مسلگمدن و قرآنه عائد دلاللغمدن و قوۋه معنويه ايمانيه دن ايسه؛ اَللى بىڭ نفر دگل، ياڭلشسكز! مسلك اِعتباريله اَللى مليون قوتندهيم، خبريڭز اولسون! چونكه قرآن حكيمڭ قوتيله سزڭ دىنسزليڭز داخل اولديغى حالده، بتون آوروپايه ميدان اوقويورم. بتون نشر ايتديگم اَنوار ايمانيه ايله اونلرڭ فنون مئته و طبيعت ديدكلرى محكم قلعهلرینی زیر و زیر ایتمشم. اونلرڭ اُڭ بيوك دىنسز فيلسوفلرینی، حيواندن آشاغى دوشورمشم. دىنسزليڭز دخى ايچنده بولونان بتون آروپا طوپلانسه، اللهڭ توفيقيله بنى او مسلگمڭ بر مسئله سندن گرى چوپره مزلر؛ اِن شاء الله مغلوب ايده مزلر!..

مادام بويله در، بن سزڭ دنياڭزه قارىشمييورم، سز ده بنم آخرمه قارىشمايىڭز! قارىشسه گز ده بيهوده در.

تقدير خدا، قوت بازو ايله دونمز
بر شمع كه، مولا ياقه، اوفله مكله سونمز.

بنم حقمده، مستشنا بر صورتده، پك زياده اهل دنيا توهم ايدوب، عادات قورقويورلر. بنده بولونميان و بولونسه دخى سياسى بر قصور تشكيل ايتمهين و اِتهامه مدار اولميان شىخلك، بيوكلك، خاندان، عشيرت صاحبي، نفوذلى، اتباعى چوق، همشهرييله گوروشمك، دنيا احوالييله علاقه دار اولمق، حتى سياسته گيرمك، حتى مخالف اولمق گي بنده بولونميان اُمرلى تحيل ايدهرك اوهامه دوشمشلر. حتى چپسده و خارجه كى، يعنى كنديلرنجه قابل عفو اولميانلرڭ دخى عفو لرينى مذاكره ايتدكلرى صيره ده، بنى عادات هر شيدن منع ايتديلر. فنا و فاني بر آدمڭ، گوزل و باقى شويله بر سوزى وار:

ظلمك طويي وار، گلّه سی وار، قلعه سی وارسه؛
حقّك ده بوكولز قولى، دونمز يوزى واردر.

بن ده دیرم:

أهل دنیاك حكمی وار، شوكتی وار، قوتی وارسه؛
قرآنك فیضیله، خادمنده ده:
شاشیرماز علمی، صوصماز سوزی واردر؛
یاگیلماز قلبی، سوغز نوری واردر.

چوق دوستلرله برابر بگا نظارت ایدن بر قوماندان، مکرّرًا سؤال ایتدیلر:
نه دن وثیقه ایچون مراجعت ایتمیورسك؟ إستدعا ویرمیورسك؟

الجواب: بش آلتی سبب ایچون مراجعت ایتمیورم و ایده میورم:

برنجیسی: بن أهل دنیاك دنیا سنه قاریشما دم که اونلرک محکومی اولایم،
اونلره مراجعت ایده میم. بن، قدر إلهینك محکومی یم و اوگا قارشى قصورم وار، اوگا
مراجعت ایدیورم.

ایکنجیسی: بو دنیا چابوق تبدل ایدر بر مسافرخانه اولدیغی یقینا ایمان
ایدوب بیلدم. اونك ایچون، حقیقی وطن دگل، هر یر بردر. مادام وطنمده
باقی قالمیه جغم؛ بیهوده اوگا قارشى چابالامق، اورایه گیتمك بر شیئه یارامییور.
مادام هر یر مسافرخانه در؛ اگر مسافرخانه صاحبك رحمتی یار ایسه، هرکس
یاردر، هر یر یارار. اگر یار دگلسه، هر یر قلبه باردرد و هرکس دشمندر.

اوچنجیسی: مراجعت، قانون دائره سنده اولور. حالبوکه بو آلتی سنه در بگا
قارشى معامله، کیفی و فوق القانوندر. منفیلر قانونیه بگا معامله ایدیلمدی.

حقوقِ مدنیتدن و بلکه حقوقِ دنیویهدن إسقاط ایدیلمش بر طرزده بگا باقدیلر. بو فوق القانون معامله ایدنلره، قانون نامنه مراجعت معناسز اولور.

دردنجیسی: بو سنه بورانک مدیری، بنم نامه، بارلانک بر محلّہسی حکمنده اولان بدره قریه‌سنده، تبدیل هوا ایچون بر قاچ گون قالمغه دائر مراجعت ایتدی؛ مساعده ایتمدیلر. بویله اُهمیتسز بر احتیاجمه جواب رد ویرنلره ناصل مراجعت ایدیلیر؟ مراجعت ایدیلسه، ذلت ایچنده فائده‌سز بر تذلل اولور.

بشنجیسی: حقسزلغی حق ادّعا ایدنلره قارشی حق دعوا ایتمک و اونلره مراجعت ایتمک؛ بر حقسزلقدر، حقّ قارشی بر حرمتسزلکدر. بن بو حقسزلغی و حقّ قارشی حرمتسزلگی ارتکاب ایتمک ایسته‌مم والسلام.

آلتنجی سبب: بگا قارشی اهل دنیاڭ ویردکلری صیقنتی، سیاست ایچون دگل؛ چونکه اونلر ده بیلیرلر که، سیاسته قاریشمیورم، سیاستدن قاچیورم. بلکه بیلهرک ویا بیلیمیه‌رک زندقه حسابنه، بنم دینه مربوطیتمدن بنی تعذیب ایدیورلر. اوילה ایسه اونلره مراجعت ایتمک، دیندن پيشمانلق گوسترمک و مسلک زندقه‌یی اوقشامق دیمکدر. هم بن اونلره مراجعت و دخالت ایتدکجه؛ عادل اولان قدر اِلهی، بنی اونلرک ظالم اَلیله تعذیب ایده‌جکدر. چونکه اونلر دیانته مربوطیتمدن بنی صیقیورلر. قدر ایسه، بنم دیاننده و إخلاصده نقصانیتم وار؛ آرا صیره اهل دنیایه ریاکارلقلمدن ایچون بنی صیقیور. اوילה ایسه، شیمدیلک شو صیقنتیدن قورتولوشم یوق. اگر اهل دنیایه مراجعت ایتسه‌م، قدر دیر: "أی ریاکار! بو مراجعتک جزاسنی چک!" اگر مراجعت ایتمزسه‌م، اهل دنیا دیر: "بزی طانیمیورسک، صیقنتیده قال!"

یدنجی سبب: معلومدر که، بر مأمورک وظیفه سی، هیئت اجتماعیه مضر
 أشخاصه میدان ویرمه مک و نافعلره یاردم ایتمکدر. حالبوکه بنی نظارت آلتنه
 آلان مأمور، قبر قپوسنه گلن، مسافر بر اختیار آدمه ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ده کی ایمانک
 لطیف بر ذوقنی ایضاح ایتدیگم وقت، (بر جرم مشهود حالنده بنی یاقالامق گبی)
 چوق زمان یاغمه گلمدیگی حالده، او وقت گویا بر قباحت ایشله یورم گبی یاغمه
 گلدی. إخلاص ایله دیگله بن او بیچاره یی ده محروم بیراقدی؛ بنی ده حدّته
 گتیردی. حالبوکه بوراده بعض آدملر واردی؛ او اونلره اُهمیت ویرمیوردی. صوگره
 ادبسلکلرده و کویده کی حیات اجتماعیه زهر ویره جک صورتده بولونقلری
 وقت، اونلره إلتفات ایتمگه و تقدیر ایتمگه باشلادی. هم معلومدر که: زندانده
 یوز جنایتی بولونان بر آدم، نظارته مأمور ضابط اولسون، نفر اولسون، هر زمان
 اونلره گوروشه بیلیر. حالبوکه بر سنه در، هم آمر، هم نظارته مأمور حکومت
 ملیّه جه ایکی مهمّ ذات قاچ دفعه اوطه مک یانندن گچدکلری حالده، قطعاً و
 أصلاً نه بنم ایله گوروشدیلر و نه ده حاملی صوردیلر. بن اُول ظن ایتدم که،
 عداوتلرندن یا ناشیمیورلر. صوگره تحقّق ایتدی که، اوهاملرندن... گویا بن اونلری
 یوته جغم گبی قاچیورلر. ایشته شو آدملر گبی أجزاسی و مأمورلری بولونان بر
 حکومتی، حکومت دیهرک مرجع طانیوب مراجعت ایتمک، کار عقل دگل،
 ییهوده بر ذلتدر. اُسکی سعید اولسه ایدی عنتره گبی دییه جکدی : ﴿مَاءُ الْحَيَاةِ

بِذَلَّةٍ كَجَهَنَّمَ ۖ وَ جَهَنَّمَ بِالْعِزِّ فَاخْرُ مَنْزِلِ﴾

اُسکی سعید یوق؛ یگی سعید ایسه، اهل دنیا ایله قونوشمهی معناسز
 گوروپور. دنیالری باشلرینی یسین! نه یاپارلرسه یاپسینلر! محکمه کبراده اونلره
 محاکمه اولاجغز دیر، سکوت ایدر.

عدم مراجعتكم سبيلرندن سكرنجيسى: "غير مشروع بر محبتك نتیجه سى،
مرحمتسز بر عداوت اولديغى" قاعده سنجه، عادل اولان قدر إلهى، لايق
اولماقلى حالده ميل ايتديگم شو اهل دنيانك ظالم أليه بنى تعذيب ايدييور.
بن ده بو عذابه مستحقم ديوب سكوت ايدييورم. چونكه حرب عموميده
گوڭلى آلاى قوماندانى اولارق ايكى سنه چاليشدم، چارپيشدم. اوردو
قوماندانى و انور پاشا تقديراتى آلتنده قيمتدار طلبه لريمى، دوستلريمى فدا ايتدم.
ياره لانوب أسير دوشدم. أسارتدن گلدكدن صوڭره خطوات سته گي ائرلمه
كنديمى تهلكه يه آتوب، انگليزلرك إستانبوله تسلطى آلتنده، انگليزلرك باشلرينه
وورددم. شو بنى إشكنجهلى و سببسز أسارت آلتنه آلانلره يارديم ايتدم. ايشته
اونلر ده بڭا، او يارديم جزاسنى بويله ويرييورلر. اوچ سنه روسيه ده أسارتمده
چكديگم زحمت و صيقتى يى، بوراده بو دوستلرم بڭا اوچ آيده چكديرديلر.
حالبوكه روسلر، بنى كرد گوڭلى قوماندانى صورتنده، قازاقلرى و أسيرلى كسن
غدار آدم نظريله بڭا باقدقلى حالده، بنى درسدن منع ايتمديلر. آرقداشم اولان
طقسان أسير ضابطلرك قسم أكثريسنه درس ويرييوردم. بر دفعه روس قوماندانى
گلدى، ديڭله دى. توركجه بيلمديگى ايچون سياسى درس ظن ايتدى؛ بر دفعه
بنى منع ايتدى، صوڭره ينه اذن ويردى. هم عين قيشله ده بر اوطه يى جامع
ياپدق. بن إماملق ياپييوردم. هيچ مداخله ايتمديلر، إختلاطدن منع ايتمديلر،
بنى مخابره دن كسمديلر. حالبوكه بو دوستلرم گويا وطنداشلم و دينداشلم و
اونلرك منفعت ايمانيه لرينه اوغراشديغم آدملر، هيچ بر سبب يوقكن، سياستدن
و دنيادن علاقه مى كسديگمى بيليرلركن.. اوچ سنه دگل، بلكه بنى آلتى سنه
صيقتىلى بر أسارت آلتنه آلديلر؛ إختلاطدن منع ايتديلر. وثيقه اولديغى
حالده درسدن، حتى اوطه مده خصوصى درسمى ده منع ايتديلر؛ مخابره يه سد
چكديلر. حتى وثيقه اولديغى حالده، كندم تعمير ايتديگم و درت سنه إماملق

ایتدیگم مسجدمدن بنی منع ایتدیلر. شیمدی دخی جماعت ثوابندن بنی محروم ایتمک ایچون، (دائمی جماعت و آخرت قارداشلرم) مخصوص اوچ آدمه دخی إمامت ایتمه می قبول ایتمیورلر.

هم ایسته مدیگم حالده، بریسی بگا ائی دیسه، بگا نظارت ایدن مأمور قیصقانارق قیزیور؛ نفوذینی قیرهیم دییه وجدانسزجه سنه تدبیرلر یاپییور؛ آمرلرندن إلتفات گورمک ایچون بنی تعجیز ایدیور.

ایشته بویله وضعیته بر آدم، جنابِ حقدن باشقه کیمه مراجعت ایدر؟ حاکم، کندی مدعی اولسه، ألبته اوگا شکوا ایدیلمز. گل سن سویله بو حاله نه دییه جگز؟ سن نه دیرسه ک دی.. بن دیرم که: بو دوستلرم ایچنده چوق منافقار وار. منافق کافردن أشدر. اونک ایچون، کافر روسک بگا چکدیرمدیگنی چکدیریورلر.

هَی بدبختلر! بن سزه نه یاپدم و نه یاپییورم؟ ایمانکژق قورتولسنه و سعادتِ أبدیه کزه خدمت ایدیورم! دیمک خدمتم خالص، لله ایچون اولماش که عکس العمل اولویور. سز اوگا مقابل، هر فرصته بنی اینجیتیورسکژ. ألبته محکمہ کبراده سز کله گوروشه جگز.

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾ دیرم.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اون يدنجى مكتوب

(يگرمى بشنجى لمعه نك ذيلى)

(چوجق تعزیه نامه سی)

﴿بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

عزیز آخرت قارداشم حافظ خالد أفندی!

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۞ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾

﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ قضایه رضا،

قادره تسلیم اسلامیتک بر شعاریدر. جناب حق سزله صبر جمیل ویرسین. مرحومی ده، سزه ذخیره آخرت و شفاعتجی یاپسین. سزه و سزک گبی متقی مؤمنلره بیوک بر مژده و حقیقی بر تسلی گوستره جک "بش نقطه" یی بیان ایدرز:

برنجی نقطه: قرآن حکیمده «وَلَدَانٌ مُّخَلَّدُونَ» سَرّی و مثالی شودر که:

مؤمنلرک قبل البلوغ وفات ایدن اولادلری، جنتده ابدی، سَویملی، جنتّه لایق بر صورتده دائمی چوجق قالاجقلرینی.. و جنتّه گیدن پدر و والدہلرینک قوجاقلرنده ابدی مدار سرورلری اولاجقلرینی.. و چوجق سومک و اولاد اوقشامق گبی اُک لطیف بر ذوقی، اُبویننه تأمینہ مدار اولاجقلرینی.. و هر بر لذتلی شیئک جنتده بولوندیغی.. "جنت تناسل یری اولمادیغدن، اولاد محبّتی و اوقشاماسی اولمادیغی"نی دینلرک حکملری حقیقت اولمادیغی.. هم دنیاده اون سنه‌لک قیصه بر زمانده تألّماتله قاریشق اولاد سومسنه و اوقشاماسنه بدل صافی، اُلمسز میلیونر سنه ابدی اولاد سومسنی و اوقشاماسنی قزانق، اهل ایمانک اُک بیوک بر مدار سعادتلی اولدیغی شو آیت کریمه «وَلَدَانٌ مُّخَلَّدُونَ» جمله سیله اِشارت ایدیور و مژده ویریور.

ایکنجی نقطه: بر زمان بر ذات، بر زندانده بولونویور. سَویملی بر چوجغی یاننه گوندریلمش. او بیچاره محبوس، هم کندلی اُلمنی چکییور، هم ولدینک اِستراحتنی تأمین ایده‌مدیگی ایچون، اونک زحمتیله متألّم اولویوردی. سوگره مرحمتکار حاکم اوکا بر آدم گوندرر، دیر که: "شو چوجق چندان سنک اولادکدر، فقط بنم رعیتیم و ملتّمدر. اونی بن آلاجغم، گوزل بر سرایده بسلندیره‌جگم." او آدم آغلار، صیزلار؛ "بنم مدار تسلیم اولان اولادیعی ویرمیه‌جگم" دیر. اوکا آرقداشلی دیر که: "سنک تأثراتک معناسذر. اُگر سن چوجغه آجیورسه‌ک، چوجق شو ملوْث، عفونتلی، صیقنتیلی زندانه بدل؛ فرحلی، سعادتلی بر سرایه گیده‌جک. اُگر سن نفسک ایچون متأثر اولویورسه‌ک، منفعتکّی آرایورسه‌ک؛ چوجق بوراده قالسه، موقّه شهبه‌لی بر منفعتکله برابر، چوجغک مشقتلرندن چوق صیقنتی و اُلم چکمک وار. اُگر اورایه گیتسه، سکا

پیک منفعتی وار. چونکه پادشاهک مرحمتی جلبه سبب اولور، سکا شفاعتجی حکمنه گچر. پادشاه، اونی سنکله گوروشدیرمک آرزو ایده جک. البته گوروشمک ایچون اونی زندانه گوندرمیه جک، بلکه سنی زنداندن چیقاروب او سرایه جلب ایده جک، چوجقله گوروشدیره جک. شو شرطله که، پادشاهه امنیتک و اطاعتک وارسه..."

ایشته شو تمثیل گی، عزیز قارداشم، سنک گی مؤمنلرک اولادی وفات ایتدکلری وقت شویله دوشونملی: شو ولد معصومدر، اونک خالق دخی رحیم و کریمدر. بنم ناقص تربیه و شفقتمه بدل، غایت کامل اولان عنایت و رحمتنه آلدی. دنیانک املی، مصیبتلی، مشقتلی زنداندن چیقاروب جنت الفردوسنه گوندردی. او چوجغه نه موطلی! شو دنیاده قالسه ایدی، کیم بیلیر نه شکله گیردی؟ اونک ایچون بن اوکا آجیمیورم، بختیار بیلیورم. قالدی کندی نفسمه عائد منفعتی ایچون، کندیمه دخی آجیمیورم، الیم متأثر اولمایورم. چونکه دنیاده قالسه ایدی، اون سنه لک موقت املله قاریشق بر اولاد محبتی تأمین ایده جکدی. اگر صالح اولسه ایدی، دنیا ایشنده مقتدر اولسه ایدی، بلکه بکا یاردم ایده جکدی. فقط وفاتيله، أبدی جنتده اون میلیون سنه بکا اولاد محبتنه مدار و سعادت ابدیهیه وسیله بر شفاعتجی حکمنه گچر. البته و البته مشکوک، معجل بر منفعتی غائب ایدن، محقق و مؤجل پیک منفعتی قزانان؛ الیم تأثرات گوسترمز؛ مایوسانه فریاد ایتمز.

اوپنچی نقطه: وفات ایدن چوجق، بر خالق رحیمک مخلوقی، مملوکی، عبدی و بتون هیئتيله اونک مصنوعی و اوکا عائد اولارق ابوینک بر آرقداشی ایدی که؛ موقه ابوینک نظارتنه ویریلیمش. پدر و والدهی اوکا خدمتکار ایتمش. ابوینک او خدمتترینه مقابل، معجل بر اجرت اولارق لدتلی بر شفقت ویریمش.

شیمدی بیگدن طوقوز یوز طقسان طوقوز حصّه صاحبی اولان او خالق رحیم، مقتضای رحمت و حکمت اولارق او چوجغی سنک اُلکدن آلسه، خدمتگه خاتمه ویرسه؛ صوری بر حصّه ایله، حقیقی پیک حصّه صاحبنه قارشی شکوایی آکدییره جق بر طرزده مایوسانه حزن و فریاد ایتمک اهل ایمانه یاقیشماز، بلکه اهل غفلت و ضلالت یاقیشیور.

دردنجی نقطه: اگر دنیا ابدی اولسه ایدی، انسان ایچنده ابدی قالسه ایدی و فراق ابدی اولسه ایدی؛ ایلیمانه تأثرات و مایوسانه تاللماتک بر معناسی اولوردی. فقط مادام دنیا بر مسافرخانه در؛ وفات ایدن چوجق نرهیه گیتمشسه، سز ده بز ده اورایه گیده جگز. و هم بو وفات اوکا مخصوص دگل، عمومی بر جاده در. هم مادام مفارقت دخی ابدی دگل؛ ایلریده هم برزخده، هم جنتده گوروشوله جکدر. ﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ دیمه لی.. او ویردی، او آلدی. "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ" صبر ایله شکر ایتملی.

بشنجی نقطه: رحمتِ إلهیه نك اُك لطیف، اُك گوزل، اُك خوش، اُك شیرین جلوه لرندن اولان شفقت؛ بر اِکسیر نورانیدر. عشقندن چوق کسکیندر. چابوق جنابِ حقّه وصوله وسیله اولور. ناصل عشقِ مجازی و عشقِ دنیوی پک چوق مشکلاتله عشقِ حقیقی یه انقلاب ایدر، جنابِ حقّی بولور. او یله ده شفقت (فقط مشکلاتسز) داها قیصه، داها صافی بر طرزده قلبی جنابِ حقّه ربط ایدر. گرک پدر و گرک والده، ولدینی بتون دنیا گبی سورلر. ولدی اُلندن آلیندیغی وقت، اگر بختیار ايسه، حقیقی اهل ایمان ايسه؛ دنیادن یوزینی چویرر، منعم حقیقی یی بولور. دیر که: "دنیا مادام فانیدر، دگمیور علاقه قلبه... " ولدی نرهیه گیتمشسه اورایه قارشی بر علاقه پیدا ایدر، بیوک معنوی بر حال قزانیر.

أهل غفلت و ضلالت، شو بش حقیقتده کی سعادت و مژده دن محرومدرلر. اولرک حالی نه قدر أليم اولدیغنی شونکله قیاس ایدیگز که: بر اختیار خانم غایت سؤدیگی سؤیملی تک بر چوجغنی سکرانده گوروب، دنیاده توهم ابدیت حکمنجه غفلت ویا ضلالت نتیجه سنده؛ موتی، عدم و فراق ابدی تصوّر ایتدیگندن، یوموشاق دوشکنه بدل قبرک طوبراغنی دوشونوب غفلت ویا ضلالت جهتيله، أرحم الراحمینک جنّت رحمتی، فردوس نعمتی دوشونمديگندن، نه قدر مأیوسانه بر حزن و ألم چکدیگنی قیاس ایده بیلیرسک. فقط وسیله سعادت دارین اولان ایمان و اسلامیت، مؤمنه دیر که: شو سکرانده اولان چوجغک خالق رحیمی، اونی بو فانی دنیادن چیقاروب جنّته گوتوره جک. هم سکا شفاعتجی، هم ابدی بر اولاد یاپاجق. مفارقت موقتدر، مراق ایتمه؛ ﴿الْحُكْمُ لِلَّهِ * اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ﴾ دی، صبر ایت.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اون سکزنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَ إِنَّ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(بو مکتوب اوچ مسئله مهمه در.)

برنجی مسئله مهمه: "فتوحات مکیه" صاحبی محی الدین عرب (قس) و "إنسان کامل" دینیلن مشهور بر کتابک صاحبی سیّد عبد الکرم (قس) گبی اولیاء مشهوره؛ کُرُّ اَرْضُک طبقات سبعة سندن و قاف طاغی آرقه سنده کی اَرْض بیضادن و فتوحاتده مشمشیه دیدکلری عجائبدن بحث ایدیورلر؛ "گوردک" دیورلر. عجباً بونلرک دیدکلری طوغری میدر؟ طوغری ایسه؛ حالبوکه، بو یرلرک یرده یرلری یوقدر. هم جغرافیا و فن اونلرک بو دیدکلرینی قبول ایده میور. اگر طوغری اولمازسه، بونلر ناصل ولی اولاییلر؟ بویله خلاف واقع و خلاف حق سویله ناصل اهل حقیقت اولاییلر؟

الجواب: اونلر اهل حق و حقیقتدرلر؛ هم اهل ولایت و شهوددرلر. گوردکلرینی طوغری گورمشلر، فقط إحاطه سز اولان حالت شهودده و رؤیا گبی رؤیتلرینی تعبیرده و یردکلری حکملرنده حقلری اولمادیغی ایچون، قسمًا یا کیشدر. رؤیاده کی آدم کندی رؤیاسنی تعبیر ایده مدیگی گبی، او قسم اهل کشف و شهود دخی رؤیتلرینی او حالده ایکن کندیلری تعبیر ایده مزلر. اونلری تعبیر ایده جک، "أصفیا" دینیلن وراثت نبوت محققدرلر. البته او قسم اهل شهود دخی، أصفیا مقامنه چیققدقلری زمان، کتاب و سنتک إرشادیلله یا کیشلرینی آکلارلر، تصحیح ایدرلر؛ هم ایتمشلر.

شو حقیقتی ایضاح ایده جک شو حکایه تمثیلیه پی دیگله. شویله که:

بر زمان اهل قلب ایکی چوبان وارمش. کندیلری آغاج کاسه سنه سوت صاغوب یانلرینه بیراقدیلر. قوال تعبیر ایتدکلری دودوکلرینی، او سوت کاسه سی اوزرینه اوزاتمشلردی. بریسی "ایقوم گلدی" دییوب یاتار. اویقوده بر زمان قالیر. اوته کیسی یاتانه دقت ایدر، باقار که؛ سینک گی بر شی، یاتانک بورنندن چیقوب، سوت کاسه سنه باقییور و صوگره قوال ایچنه گیرر، اوبر اوجندن چیقار گیدر، بر گه وهن آلتنده کی دلیگه گیروب غائب اولور. بر زمان صوگره ینه او شی دونر، ینه قوالدن گچر، یاتانک بورننه گیرر؛ او ده اویانیر. دیر که: "ای آرقداش! عجیب بر رؤیا گوردم." او ده دیر: "الله خیر ایتسین، نه در؟" دیر که: "سوتدن بر دگز گوردم. اوستنده عجیب بر کویری اوزانمش. او کوپرینک اوستی قپالی، پنجره لی ایدی. بن او کوپریدن گچدم. بر میشه لک گوردم که، باشلی هپ سیوری. اونک آلتنده بر مغاره گوردم، ایچنه گیردم، آلتون طولو بر خزینه گوردم. عجا تعبیری نه در؟"

اویانیق آرقداشی دیدی: "گوردیگک سوت دگری، شو آغاج چناقدر. او کوپری ده، شو قوالمزد. او باشی سیوری میشه لک ده شو گه وهندر. او مغاره ده، شو کوچک دلیکدر. ایشته قازمای گتیر، سکا خزینه پی ده گوستره جگم." قازمای گتیرر. او گه وهنک آلتنی قازدیلر، ایکسینی ده دنیاده مسعود ایده جک آلتونلری بولدیلر.

ایشته یاتان آدمک گوردیگی طوغریدر، طوغری گورمش، فقط رؤیاده ایکن إحاطه سز اولدیغی ایچون تعبیرده حقّی اولمادیغندن، عالم مادی ایله عالم معنوی پی بریرندن فرق ایتمدیگندن، حکمی قسماً یا کلیشدر که، "بن حقیقی

مادّی بر دڭز گوردم. " دیر. فقط اویانیق آدم، عالم مثال ایله عالم مادّی یی فرق ایتدیگی ایچون تعبیرده حقّی واردر که، دیدی: "گوردیگڭ طوغریدر، فقط حقیقی دڭز دگل؛ بلکه شو سوت کاسه مز سنڭ خیالڭه دڭز گبی اولمش، قوال ده کوپری گبی اولمش و هکذا..." دیمک اولویور که؛ عالم مادّی ایله عالم روحانی یی بربرندن فرق ایتمک لازم گلیر. بربرینه مزج ایدیلسه، حکملری یاڭلیش گورونور. مثلاً: سنڭ طار بر اوطهڭ وار؛ فقط درت دیوارینی قپایه جق درت بیوک آینه قونولمش. سن ایچنه گیردیگڭ وقت، او طار اوطه یی بر میدان قدر گنیش گورورسڭ. اگر دیسهڭ "اوطه می گنیش بر میدان قدر گورویورم"، طوغری دیرسڭ. اگر "اوطه م بر میدان قدر گنیشدر" دیه حکم ایتسهڭ، یاڭلیش ایدرسڭ. چونکه عالم مثالی، عالم حقیقی یه قاریش دیرسڭ.

ایشته گُره اَرَضْک طبقاتِ سبعه سنه دائر بعض اهل کشفڭ، کتاب و سنڭ میزانیله طارمه دن بیان ایتدیگی تصویرات، یالڭز جغرافیا نقطه نظرنده کی مادّی وضعیتدن عبارت دگلدر. مثلاً، دیمشدر: "بر طبقه اَرَضْ، جنّ و عفرتلرڭدر. بیگلر سنه گنیشلگی وار." حالبوکه بر ایکی سنه ده دور ایدیلن کره مزده، او عجیب طبقه لر یرلشه مز. فقط عالم معنا و عالم مثالده و عالم برزخ و ارواحده، (کره مز ی بر چامڭ چکردگی حکمنده فرض ایتسهڭ) اوندن تمثّل و تشکّل ایدن مثالی شجره سی، او چکردگه نسبة قوجه بر چام آجایی قدر اولدیغندن، بر قسم اهل شهود، سیر روحانیلرنده، اَرَضْک طبقه لرندن بعضلرینی عالم مثالده پک چوق گنیش گورویورلر؛ بیگلر سنه بر مسافه طوندقلرینی گورویورلر. گوردکلری طوغریدر؛ فقط عالم مثال، صوره عالم مدّی یه بڭزه دیگی ایچون، ایکی عالمی ممزوج گورویورلر؛ او یله تعبیر ایدیورلر. عالم صحویه دوندکلری وقت، میزانشز اولدیغی ایچون، مشهوداتلرینی عیناً یازدقلرندن خلاف حقیقت

تلقی ایدیلیور. ناصل کوچک بر آینه ده بیوک بر سرای ایله بیوک بر باغچه نڭ وجود مثالیه لری اوندە یرلشیر. اویله ده عالم مادّینک بر سنه لک مسافه سنده، بیگلر سنه وسعتنده وجود مثالی و حقائق معنویه یرلشیر.

خاتمه: شو مسئله دن آکلاشیلیور که: درجه شهود، درجه ایمان بالغیدن چوق آشاغیدر. یعنی: یالکز شهودینه إستناد ایدن بر قسم اهل ولایت إحاطه سز کشفیاتی، وراثت نبوت اهل اولان اصفیا و محققینک شهوده دگل، قرآنه و وحیه، غیبی فقط صافی، إحاطه لی، طوغری حقائق ایمانیه لرینه دائر احکاملرینه یتیشمز. دیمک بتون احوال و کشفیاتک و اذواق و مشاهداتک میزانی: کتاب و سنتدر. و محنکری، کتاب و سنتک دساتیر قدسیه لری و اصفیاء محققینک قوانین حدسیه لریدر.

ایکنجی مسئله مهمه:

سؤال: وحدت الوجود مسئله سی، چوقلر طرفندن اڭ یوکسک مقام تلقی ایدیلیور. حالبوکه ولایت کبراده بولونان باشده خلفای اربعه اولمق اوزره صحابه لر و هم باشده خمسہ آل عبا اولارق ائمه اهل بیت و هم باشده ائمه اربعه اولارق مجتهدین و تابعیندن بو چشید وحدت الوجود مشربی صریحاً گورولمه مش. عجباً اونلردن صوگره چیقانلر داها ایلری می گیتمشلر، داها مکمل بر جاده کبرا می بولمشلر؟

الجواب: حاشا! شمس رسالتک اڭ یاقین ییلدیزلری و اڭ قریب ورته لری بولونان او اصفیادن هیچ کیمسه نڭ حدی دگل، داها ایلری گیده بیلسین. بلکه جاده کبرا اونلر کدر.

وحدت الوجود ایسه، بر مشرب و بر حال و بر ناقص مرتبه‌در. فقط ذوقلی، نشئه‌لی اولدیغندن، سیر و سلوکه او مرتبه‌یه گیردکلی وقت چوغی چیقماق ایسته‌میورلر، اوراده قالیورلر؛ اُکُ منتهای مرتبه ظن ایدیورلر.

ایشته شو مشرب صاحبی، اگر مادیاتدن و وسائطدن تجرّد ایتمش و اسباب پرده‌سنی بیرتمش بر روح ایسه، استغراقکارانه بر شهوده مظهر ایسه؛ وحدت الوجوددن دگل، بلکه وحدت الشهوددن نشئت ایدن، علمی دگل، حالی بر وحدت وجود اونک ایچون بر کمال، بر مقام تأمین ایده‌بیلیر. حتّی الله حسابنه کائناتی انکار ایتماک درجه‌سنه گیده‌بیلیر. یوقسه اسباب ایچنده طالمش ایسه، مادیاته متوغّل ایسه، وحدت الوجود دیمسی، کائنات حسابنه اللّهی انکار ایتماکه قدر چیقار.

أوت جادّه کبرا، صحابه و تابعین و أصفیانک جادّه‌سیدر. ﴿حَقَائِقُ الْأَشْيَاءِ ثَابِتَةٌ﴾ جمله‌سی، اونلرک قاعدۀ کلیه‌لیردر. و جنابِ حقّ ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾ مضمونی اوزره، هیچ بر شی ایله مشابحتی یوق. تحیز و تجزیدن منزه‌در. موجوداتله علاقه‌سی، خالقیتدر. أهل وحدت الوجودک دیدکلی گبی؛ موجودات، اوهام و خیالات دگل. گورونن اُشیا دخی، جنابِ حقّ آثاریدر. "هَمّه اوست" دگل، "هَمّه اَز اُوست" در. یعنی هر شی او دگل، بلکه هر شی اوندندر. چونکه حادثات، عینِ قدیم اولاماز. شو مسئله‌یی ایکی تمثیل ایله فهمه تقریب ایده‌جگز:

برنجیسی: مثلاً بر پادشاه وار. او پادشاهک حاکم عادل اسمیله بر عدلیه دائره‌سی وار که، او اسمک جلوه‌سنی گوستریور. بر اسمی ده خلیفه‌در. بر مشیخت و بر علمیه دائره‌سی، او اسمک مظهریدر. بر ده قوماندانِ اعظم اسمی

وار. او اسم ايله دوائر عسکريده فعاليت گوسترر. اوردو، او اسمک مظهريدر. شيمدی بری چيقتسه ديسه که: "او پادشاه، يالکز حاکم عادلدر؛ دوائر عدليه دن باشقه دائره يوق." او وقت بالجوريه، عدليه مأمورلری ايچنده، حقيقي دگل اعتباری بر صورتده، مشيخت دائره سنده کی علمانک اوصافنی و احوالی اونلره تطبيق ايدوب، ظلّی و خیالی بر طرزده، حقيقي عدليه ايچنده تبعی و ظلّی بر مشيخت دائره سی تصوّر ايديلير. هم دائره عسکريه عائد احوال و معاملاتنی ينه فرضی بر طرزده، او مأمورين عدليه ايچنده اعتبار ايدوب، غير حقيقي بر دائره عسکريه اعتبار ايديلير و هکذا... ايشته شو حالده، پادشاهک حقيقي اسمی و حقيقي حاکمیتی، حاکم عادل اسميدر و عدليه ده کی حاکميتدر. خليفه، قوماندان اعظم، سلطان گبی اسملری حقيقي دگلر، اعتباريدرلر. حالبوکه پادشاهلق ماهیتی و سلطنت حقيقي، بتون اسملری حقيقي اولارق اقتضا ايدر. حقيقي اسملر ايسه، حقيقي دائره لری ايسته يور و اقتضا ايدیورلر.

ايشته سلطنت الوهيت رحمن، رزاق، وهّاب، خلاق، فعال، کریم، رحيم گبی پک چوق اسماء مقدسه بی حقيقي اولارق اقتضا ايدیور. او حقيقي اسماء دخی، حقيقي آيينه لری اقتضا ايدیورلر. شيمدی اهل وحدت الوجود مادام **﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾** دير، حقائق اشيايی خیال درجه سنه ايندير. جناب حقّ واجب الوجود و موجود و واحد و أحد اسملرينک حقيقي جلوه لری و دائره لری وار. بلکه آيينه لری، دائره لری حقيقي اولمازسه؛ خیالی، عدمی دخی اولسه، اونلره ضرر ایتمز. بلکه وجود حقيقي آيينه سنده وجود رنگی اولمازسه، داها زیاده صافی و پارلاق اولور. فقط رحمن، رزاق، قهار، جبار، خلاق گبی اسملری ايسه، تجليلری حقيقي اولمايور، اعتباری اولويور. حالبوکه او اسمالر، موجود

إسمی گبی حقیقتدرلر، گولگه اولامازلر؛ أصلیدرلر، تبعی اولامازلر.

ایشته صحابه و أصفیاء مجتهدین و أئمة أهل بیت، ﴿حَقَائِقُ الْأَشْيَاءِ

ثَابِتَةٌ﴾ دیرلر که، جنابِ حَقِّ بتون أسماسیله حقیقی بر صورتده تجلیاتی وار. بتون أشیانک، اونک ایجادیلره بر وجود عارضیسی وارد. و او وجود چندان واجب الوجودک وجودینه نسبةً غایت ضعیف و قرارسز بر ظلّ، بر گولگه در؛ فقط خیال دگل، وهم دگلدر. جنابِ حق، خلاقِ إسمیله وجود ویریور و او وجودی ادامه ایدیور.

ایکنجی تمثیل: مثلاً شو منزلک درت دیوارنده درت دانه أندام آینه سی

بولونسه، هر بر آینه ایچنده هر نه قدر او منزل اوته کی اوج آینه ایلره برابر إرتسام ایدیور.. فقط هر بر آینه، کندینک هیئتنه و رنگه گوره أشیایی کندی ایچنده إحتوا أیلر؛ کندینه مخصوص مثالی بر منزل حکمنده در. ایشه شیمدی ایکی آدم او منزله گیرسه؛ بریسی بر تک آینه یه باقار، دیر که: "هر شی بونک ایچنده در." باشقه آینه لری و آینه لرک ایچلرنده کی صورتلری ایشیتدیگی وقت، مسموعاتنی او تک آینه ده کی ایکی درجه گولگه اولمش، حقیقتی کوچولمش، تغیر ایتمش او آینه نک کوچک بر کوشه سنده تطبیق ایدر. هم دیر: "بن اویله گورو یورم، اویله ایسه حقیقت بویله در." دیگر آدم اوکا دیر که: "أوت سن گوریورسک.. گوردیگک حقدَر؛ فقط واقعه و نفسُ الأمرده حقیقتک حقیقی صورتی اویله دگل. سنک دقت ایتدیگک آینه گبی داها باشقه آینه لر وار؛ گوردیگک قدر کوچوجک، گولگه نک گولگه سی دگلر."

ایشته أسماء إلهیه نک هر بری، آیری آیری برر آینه ایستر. هم مثلاً: رحمن،

رَزَّاق حقیقتلی، أصل اولدقلری ایچون، کندیلرینه لایق، رزقه و مرحمته محتاج

موجوداتی ایستر. رحمن ناصل حقیقی بر دنیاده رزقه محتاج حقیقتلی ذی روحلری ایستر؛ رحیم ده، اوپله حقیقی بر جنتی ایستر. اگر یالکز موجود و واجب الوجود و واحد أحد اسملری حقیقی طوتولوب اوتیه کی اسملر اونلرک ایچنه گولگه اولق حیثیتیه آینسه، او اسمایه قارشی بر حقسزلق حکمنه گچر.

ایشته شو سردندر که: جادّه کبرا، آلبته ولایت کبرا صاحبلی اولان صحابه و اصفیا و تابعین و ائمه اهل بیت و ائمه مجتهدینک جادّه سیدر که، طوغریدن طوغریه قرآنک برنجی طبقه شاکردلیر.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾
 ﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾
 ﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ﴾

اوپنچی مسئله:

حکمت و عقل ایله حل ایدیلیمهین بر مسئله مهمه.

﴿كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ * فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ﴾

سؤال: کائناتده کی متمادیا شو حیرت انگیز فعالیتک سّری و حکمتی نه در؟
 نه دن شو طور میانلر طور مییورلر، دائما دونوب تازه نییورلر؟

الجواب: شو حکمتک ایضاحی بیك صحیفه ایستر. اوپله ایسه ایضاحی بیراقوب غایت مختصر بر اجمالی ایکی صحیفه یه صیغیشدیره جغز.

ایشته ناصلکه بر شخص، بر وظیفه فطریه یی و یاخود بر وظیفه اجتماعی یی یاپسه و او وظیفه ایچون حرارتلی بر صورته چالیشسه؛ آلبته اوکا

دقت ایدن آځلار که، او وظیفه یی اوځا گوردیرن ایکی شیدر:

بریسې: وظیفه یه ترتب ایدن مصلحتلر، ثمره لر، فائده لردر که؛ اوځا "علّه" غائیة "دینیلیر.

ایکنجیسې: بر محبت، بر اشتیاق، بر لذت واردر که: حرارتله او وظیفه یی یاپدیریور که، اوځا "داعی و مقتضی" تعبیر ایدیلیر.

مثلاً: یمک یمک، إشتهادن گلن بر لذت، بر إشتیاقدر که، اونی یمکه سَوَق ایدر. صوگره ده یمگک نتیجه سی، وجودی بسله مکدر؛ حیاتی ادامه ایتمکدر.

اوپله ده: ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ شو کائناتده کی دهشت انگیز و حیرت نما حدسز فعالیت، ایکی قسم اَسْمَاءِ إلهیه یه إستناد ایدره ک ایکی حکمت واسعه ایچوندرد که، هر بر حکمتی ده نهایتسزدر:

برنجیسې: جنابِ حَقِّك اَسْمَاءِ حسنی سنك حدّ و حسابه گلمز اَنواع تجلیاتی وار. مخلوقاتك تنوّعلری، او تجلیاتك تنوّعدن گلییور. او اَسْمَاءِ ایسه، دائمی بر صورتده تظاهر ایستلر. یعنی، نقشلرینی گوسترمك ایستلر. یعنی نقشلرینك آیینهلرنده جلوّه جمالرینی گورمك و گوسترمك ایستلر. یعنی، کائنات کتابی و موجودات مکتوباتنی آناً فأنّاً تازه لندیرمك ایستلر. یعنی، یځیدن یځی په معنیدار یازمق و هر بر مکتوبی، ذاتِ مقدّس و مسمّایِ اقدس ایله برابر، بتون دی شعورلرک نظرِ مطالعه سنه گوسترمك و اوقوتدیرمق إقتضا ایدرلر.

ایکنجی سبب و حکمت: ناصلکه مخلوقاتده کی فعالیت بر إشتها، بر اشتیاق، بر لذتدن گلییور. و حتّی هر بر فعالیتده قطعاً لذت واردر؛ بلکه هر

بر فعالیت، بر نوع لذتدر. اوپله ده واجب الوجوده لایق بر طرزده و استغناء ذاتیسنه و غناء مطلقنه موافق بر صورتده و کمال مطلقنه مناسب بر شکله حدسز بر شفقت مقدسه و حدسز بر محبت مقدسه وار. و او شفقت مقدسه و او محبت مقدسه دن گلن حدسز بر شوق مقدس وار. و او شوق مقدس دن گلن حدسز بر سرور مقدس وار. و او سرور مقدس دن گلن (تعبیر جائز ایسه) حدسز بر لذت مقدسه وار. هم او لذت مقدسه دن گلن حدسز ترحدن، مخلوقاتک فعالیت قدرت ایچنده و استعدادلری قوه دن فعله چیقماسندن و تکمل ایتمه سندن نشئت ایدن ممنونیتلرندن و کماللرندن گلن و ذات رحمن رحیمه عائد (تعبیر جائز ایسه) حدسز ممنونیت مقدسه و حدسز افتخار مقدس واردر که، حدسز بر صورتده، حدسز بر فعالیتی اقتضا ایدیور.

ایشته شو حکمت دقیقه بی فلسفه و فن و حکمت بیلمدیگی ایچوندنر که، شعورسز طبیعتی و کور تصادفی و جامد اسبابی؛ شو غایت درجه ده علیمانه، حکیمانه، بصیرانه فعالیتیه قاریشدیرمشلر، ضلالت ظلماتنه دوشوب نور حقیقتی بولامامشلر.

﴿قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُغِمْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى كَاشِفِ طُلُغِ كَاثِنَاتِكَ بِعَدَدِ ذَرَّاتِ الْمَوْجُودَاتِ وَعَلَى إِلِهِ وَ

صَحْبِهِ مَا دَامَ الْأَرْضُ وَالسَّمَوَاتُ﴾

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

اون طوقوزنجی مکتوب

بو رساله، اوچ یوزدن فضله معجزاتی بیان ایدر. رسالتِ اُحمدیه‌نڭ (عصم) معجزه‌سنی بیان ایتدیگی گبی، کندیزی ده او معجزه‌نڭ بر کرامتیدر. اوچ درت نوع ایله خارقه اولمشدر:

برنجیسی: نقل و روایت اولمقله برابر، یوز صحیفه‌دن فضله اولدیغی حالده، کتابلره مراجعت ایدیلمه‌دن، اُزیر اولارق، طاغ، باغ کوشه‌لرنده، اوچ درت گون ظرفنده هر گونده ایکی اوچ ساعت چالیشمق شرطیله مجموعی اون ایکی ساعتده تألیف ایدیلرسی، خارقه بر واقعه‌در.

ایکنجیسی: بو رساله، اوزونلغی ایله برابر نه یازماسی اوصانج ویرر و نه ده اوقوماسی حلاوتنی غائب ایدر. تنبل اهلِ قلمی اويله بر شوق و غیرته گتیردی که؛ بو صیقنتیلی و اوصانجلی بر زمانده، بو جوارده بر سنه ظرفنده یتمش عدده یاقین نسخه‌لر یازیلدیغی، او معجزه‌ رسالتڭ بر کرامتی اولدیغنی، مطلع اولانلره قناعت ویردی.

اوچنجیسی: عجمی و توافقدن خبری یوق و بزه ده داها توافق تظاهر ایتمه‌دن اول اونڭ و باشقه سکر مستسخڭ بربرینی

گورمه دن یازدقلری نسخه لرده؛ لفظِ رسولِ اکرم (علیه الصلاة والسلام) کلمه سی بتون رساله ده و لفظِ قرآن بشنجی پارچه سنده اوپله بر طرزده توافق ایتمه لری گوروندی که، ذره مقدار انصافی اولان تصادفه ویرمز. کیم گورمشسه قطعی حکم ایدیور که؛ بو بر سرّ غیبیدر، معجزه احمديه نك (عصم) بر کرامتیدر.

شو رساله نك باشنده کی اساسلر چوق مهمدرلر. هم شو رساله ده کی احادیث، همان عموماً ائمه حدیثجه مقبول و صحیح اولقله برابر، ائک قطعی حادثات رسالتی بیان ایدیورلر. او رساله نك مزایاسنی سویله مک لازم گلسه؛ او رساله قدر بر اثر یازمق لازم گلدیگندن، مشتاق اولانلری اونی بر کره اوقوماسنه حواله ایدیورز...

سعيد النورسی

إخطار: شو رساله ده چوق احادیث شریفه نقل ایتشم. یانمده کتب حدیثیه بولونمیور. یازدیغم حدیثلرک لفظنده یا کلیشم وارسه؛ یا تصحیح ایدیلسین ویاخود "حدیث بالمعنا" در دینیلسین. چونکه قول راجح اودر که: "نقل حدیث بالمعنا جائزدر." یعنی: حدیثک یالکز معناسنی آلوب، لفظنی کندی ذکر ایدر. مادام اوپله در؛ لفظنده یا کلیشم وارسه، حدیث بالمعنا نظریله باقیلسین.

معجزاتِ اَحمديه (عصم)

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ

وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ إِلَى آخِر...﴾

رسالتِ اَحمديه (عصم) دائرِ اُون طوقوزنجی سوزله اوتوز برنجی سوز،
نبوتِ محمدیه (عصم) دلائلِ قطعیه ایله اثبات ایتدکلرندن، اثبات جهتی اونلره
حواله ایدوب، یالکز اونلره بر تتمه اولارق اُون طوقوز نکتہ لی اِشارت لرله، او بیوک
حقیقتک بعض لمعه لرینی گوستره جگزر:

برنجی نکتہ لی اِشارت: شو کائناتک صاحب و متصرفی اَلْبته بیلهرک یاپییور
و حکمتله تصرف ایدیور و هر طرفی گوره رک تدویر ایدیور و هر شیئی بیلهرک،
گوره رک تربیه ایدیور و هر شیده گورونن حکمتلری، غایه لری، فائده لری اراده
ایده رک تدویر ایدیور. مادام یاپان بیلیر؛ اَلْبته بیلن قونوشور. مادام قونوشه جق،
اَلْبته ذی شعور و ذی فکر و قونوشماسنی بیلنلره قونوشه جق. مادام ذی فکرله
قونوشه جق، اَلْبته ذی شعورک ایچنده اُک جمعیتلی و شعوری کلّی اولان انسان
نوعی ایله قونوشه جقدر. مادام انسان نوعی ایله قونوشه جق، اَلْبته انسانلر
ایچنده قابلِ خطاب و مکمل انسان اولانلره قونوشه جق. مادام اُک

مکمل و إستعدادى اُڭ يوکسك و أخلاقى علوى و نوع بشره مقتدا اولاجق اولانلرله قونوشه جقدر؛ ألبته دوست و دشمنك إتفاقيه، اُڭ يوكسك إستعدادده و اُڭ عالى أخلاقده و نوع بشرك خُمسى اوڭا إقتدا ايتمش و نصف اُرض اونك حُكم معنويسى آلتنه گيرمش و إستقبال اونك گتيرديگى نورك ضياسيله بيك اوچ يوز سنه ايشيقلانمش و بشرك نورانى قسمى و أهل ايمانى، متماديًا گونده بش دفعه اونكله تجديد بيعت ايدوب، اوڭا دعاي رحمت و سعادت ايدوب، اوڭا مدح و محبت ايتمش اولان محمد عليه الصلاة والسلام ايله قونوشه جق و قونوشمش و رسول ياپاجق و ياپمش و سائر نوع بشره رهبر ياپاجق و ياپمشدر.

ايكنجى نكته لى إشارت: رسول أكرم عليه الصلاة والسلام إدّعاي نبوت ايتمش؛ قرآن عظيم الشان گي بر فرمانى گوسترمش و أهل تحقيقك ياننده بيكه قدر معجزات باهره يي گوسترمشدر. او معجزات، هيئت مجموعه سيله، دعواي نبوتك وقوعى قدر وجودلرى قطعيدر. قرآن حكيمك چوق يرلرنده اُڭ معند كافرلردن نقل ايتديگى سحر إسناد ايتمه لرى گوسترييور كه؛ او معند كافرلر دخى معجزاتك وجودلرينى و وقوعلرينى إنكار ايدهميورلر. يالكز، كنديلرينى الداتمق ويا أتباعلرينى قانديرمق ايچون، (حاشا) سحر ديمشدر.

أوت معجزات أحمديه نك (عصم) يوز تواتر قوتنده بر قطعتى واردر. معجزه ايسه؛ خالق كائنات طرفدن اونك دعواسنه بر تصديقدر، **"صَدَقْتَ"** حكمنه گچر. ناصلكه سن بر پادشاهك مجلسنده و دائرهُ نظرنده ديسه ك كه: "پادشاه بنى فلان ايشه مأمور ايتمش." سندن او دعوايه بر دليل ايسته نيلسه؛ پادشاه "أوت" ديسه، ناصل سنى تصديق ايدر. اويله ده، عادتنى و وضعيتنى سنك إلتماسكله دگيشديررسه؛ "أوت" سوزندن داها قطعى داها صاغلام، سنك

دعواڻی تصدیق ایدر. اویله ده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دعوا ایتمش که: "بن، شو کائنات خالقنک مبعوثی یم. دلیلم ده شودر که: مستمر عادتنی، بنم دعا و إلتماسله دگیشدیره جک. ایشته پارمقلمه باقکز، بش موصلقلی بر چشمه گبی آقیتدیریور. قمره باقکز، بر پارمغنک إشارتيله ایکی پارچه ایدیور. شو آغاجه باقکز؛ بنی تصدیق ایچون یاغمه گلیور، شهادت ایدیور. شو بر پارچه طعامه باقکز؛ ایکی اوج آدمه آنجق کافی گلدیگی حالده، ایشته ایکی یوز اوچیور آدمی طوق ایدیور." و هکذا.. یوزر معجزاتی بویله گوسترمشدر.

شیمدی، شو ذاتک دلائل صدقی و براهین نبوتی یالکز معجزاتنه منحصر دگلدر. بلکه اهل دقت ایچون، همان عموم حرکاتی و أفعالی، أحوال و أقوالی، أخلاق و أطواری، سیرت و صورتی، صدقنی و جدیتنی إثبات ایدر. حتی مشهور علماء بنی اسرائیلیه دن عبد الله ابن سلام گبی پک چوق ذاتلر، یالکز او ذات اکرم علیه الصلاة والسلامک سیماسنی گورمکله، "شو سیماده یالان یوق، شو یوزده حيله اولاماز!" دییه رک ایمانه گلمشدر.

چندان محققین علما، دلائل نبوتی و معجزاتی بیك قدر دیمشدر؛ فقط بیكدر، بلکه یوز بیكدر دلائل نبوت واردر. و یوز بیكدر یول ایله یوز بیكدر مختلف فکرلی آدملر، او ذاتک نبوتنی تصدیق ایتمشدر. یالکز قرآن حکیمده قرق وجه إعجازدن باشقه، نبوت أحمدیه نك (ع ص م) بیك برهانی گوستریور.

هم مادام نوع بشرده نبوت واردر. و یوز بیكدر ذات، نبوت دعوا ایدوب معجزه گوسترنلر، گلوب گچمشدر. ألبته عمومک فوقنده بر قطعیت ایله، نبوت أحمدیه (ع ص م) ثابتدر. چونکه عیسی علیه السلام و موسی علیه السلام گبی عموم رسوللره نبی دیدیرتن و رسالتلرینه مدار اولان دلائل و أوصاف و وضعیتلر

و اَمْتَلَرِيْنَه قارشى معاملهلر؛ رسول اَكْرَم عليه الصلاة والسلامده داها اَكْمَل، داها جامع بر صورتده موجوددر. مادام حُكْم نبوّتْكَ عِلّتى و سببى، ذات اَحْمَدى ده (عصم) داها مَكْمَل موجوددر. اَلْبَتَه حُكْم نبوّت، عموم اَنْبِيَادَن داها واضح بر قطعيت ايله اوڭا ثابتدر.

اوپچنجى نكتهلى إشارت: رسول اَكْرَم عليه الصلاة والسلامك معجزاتى چوق متنوّعدر. رسالتى عمومى اولديغى ايچون، همان اَكْثَر اَنْواع كائاناتن برر معجزهيه مظهردر. گويا ناصلكه بر پادشاه ذى شانك بر ياور اَكْرَمى متنوّع هديه لرله مختلف اقوامك مجعئ اولان بر شهره گلدیكى وقت، هر طائفه اونك إستقبالنه بر ممثّل گوندرر؛ كندى طائفه سى لسانيله اوڭا "خوش آمدى" ايدر، اونى اَلْقِيْشَلار. اويله ده: سلطان اَزَل و اَبْدُك اَكْ بِيوك ياورى اولان رسول اَكْرَم عليه الصلاة والسلام، عالمه تشریف ايدوب و كُرّه اَرْضُك اَهَالِيْسِى اولان نوع بشره مبعوث اولارق گلدیكى و عموم كائاناتك خالقى طرفندن عموم كائاناتك حقائقنه قارشى علاقه دار اولان اَنْوار حقيقت و هدايائى معنويه يي گتيرديكى زمان؛ طاشدن، صودن، آغاجدن، حيواندن، اِنساندن طوت تا آيدن، گونشدن، ييلديزلره قدر هر طائفه، كندى لسانِ مخصوصيله و اَلْرَنْده برر معجزه سنى طاشيماسيله، اونك نبوّتنى اَلْقِيْشَلامش و خوش آمدى ديمش.

شيمدى او معجزاتك عمومى بحث ايتمك ايچون، جلدلرله يازى يازمق لازم گلير. محققين اَصْفِيَا، دلائل نبوّتْكَ تفصيلاتنه دائر چوق جلدلر يازمشلر. بز يالكز اِجْمالى اِشارتلىر نوعندن، او معجزاتك قطعى و معنوى متواتر اولان كَلّى اَنْواعنه اِشارت ايدرز.

ايشته نبوّت اَحْمَدِيَه نك (عصم) دلائلى، اَوّلا ايكى قسمدر:

برېسی: "إرهاصات" دینیلن نبوتدن اوّل و ولادتې وقتنده ظهور ایدن خارق العاده حالدر.

ایکنجی قسم: سائر دلائل نبوتدر. ایکنجی قسم ده ایکی قسمدر: بری: نبوتندن سوکره، فقط نبوتنی تصدیقاً ظهوره گلن خارقه لدر. ایکنجیسی: عصر سعادتنده مظهر اولدیغی خارقه لدر. شو ایکنجی قسم دخی ایکی قسمدر: بری: ذاتنده، سیرتنده، صورتنده، أخلاقنده، کمالنده ظاهر اولان دلائل نبوتدر. ایکنجیسی: آفاقی، خارجی شیلرده مظهر اولدیغی معجزاتدر. شو ایکنجی قسم دخی ایکی قسمدر: بری: معنوی و قرآنیدر. دیگرى: مادى و اکوانیدر. شو ایکنجی قسم دخی ایکی قسمدر: بری: دعواي نبوت وقتنده، اهل کفرک عنادینی قیرمق و یاخود اهل ایمانک قوت ایمانی زیاده لشدیرمک ایچون ظهوره گلن خارق العاده معجزاتدر. شقّ قمر و پارمغندن صویک اقماسی و آز طعامله چوقلری طویورماسی و حیوان و آج و طاشک قونوشماسی گبی یگرى نوع و هر بر نوعی معنوی تواتر درجه سنده و هر بر نوعک ده چوق مکرر افرادی واردر. ایکنجی قسم: إستقبالده إخبار ایتدیگی حادثه لدر که؛ جناب حقّ تعلیميله او ده خبر ویرمش، خبر ویردیگی گبی طوغری چیقمشدر. ایشه بز ده شو آخرکی قسمدن باشلايوب إجمالی بر فهرسته گوستره جگزر. (حاشیه)

دردنجی نکته لی إشارت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک، علام الغیوبک تعلیميله خبر ویردیگی امور غیبیه، حدّ و حسابه گلمز. إعجاز قرآنه دائر اولان یگرى بشنجی سوزده أنواعنه إشارت و بر درجه ایضاح و إثبات ایتدیگمزدن،

(حاشیه): مع التأسف نیت ایتدیگم گبی یازامدم. إختیارسز اولارق ناصل قلبه گلدی؛ اويله یازیلدی. شو تقسیماتده کی ترتیبی تماميله مراعات ایده مدم.

گچمش زمانه دائر و انبیای سابقه‌یه دائر و حقائقِ اِلهیه و حقائقِ کونیه و حقائقِ اُخروهیه دائر اخباراتِ غیبیه‌لرینی یگرمی بشنجی سوزه حواله ایدوب، شیمدیلک بحث ایتیمیه‌جگز. یالکُز، کندندن صوگره صحابه و آل بیتک باشنه گلن و اُمتک ایلریده مظهر اولاجغی حادثاته دائر پک چوق اخباراتِ صادقّه غیبیه‌سی قسمندن جزئی بر قاچ مثالنه اِشارت ایده‌جگز. و شو حقیقتِ تمامیه اَکْلاشیلْمق ایچون، آلتی اُساس مقدّمه اولارق بیان ایده‌جگز:

برنجی اُساس: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک چندان هر حالی و هر طوری، صدقته و نبوّته شاهد اولایلیر؛ فقط هر حالی، هر طوری خارق العاده اولْمق لازم دگلدر. چونکه جنابِ حق اونی بشر صورتنده گوندرمش، تا اِنسانک اُحوالِ اِجتماعیه‌لرنده و دنیوی، اُخروی سعادتلرینی قزانديره‌جق اُعمال و حرکاتلرنده رهبر اولسون و اِمام اولسون و هر بری برر معجزاتِ قدرتِ اِلهیه اولان عادیات ایچنده کی خارق العاده اولان صنعتِ ربّانیه‌یی و تصرفِ قدرتِ اِلهیه‌یی گوسترسین. اَگر اُفعالنده بشریتدن چیقوب خارق العاده اولسه ایدی، بالذات اِمام اولامازدی؛ اُفعاليله، اُحواليله، اُطوريله درس ویره‌مزدی. فقط یالکُز نبوّتی معنّدره قارشى اِثبات ایتْمک ایچون خارق العاده ایشلره مظهر اولور و عند الحاجة آرا صیره معجزاتی گوستیردی. فقط سَرّ تکلیف اولان اِمْتَحان و تجربه مقتضاسيله، اَلْبته بداهت درجه‌سنده و ایستر ایسته‌مز تصدیقه مجبور قالاجق درجه‌ده معجزه اولمازدی. چونکه سَرّ اِمْتَحان و حکمتِ تکلیف اِقتضا ایدر که، عقله قپو آچیلْسین و عقلک اِختیاری اَلندن اَلینماسین. اَگر غایت بدیهی بر صورتده اولسه، او وقت عقلک اِختیاری قالماز. اَبو جهل ده، اَبو بکر گبی تصدیق ایدر. اِمْتَحان و تکلیفک فائده‌سی قالماز. کومور ايله اَلْماس بر سویه‌ده قالیردی.

جایِ حیرت‌در که: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامُ مبالغه‌سز بیگلر وجهده بیگلر چشید انسان، هر بری بر تک معجزه‌سیله ویا بر دلیلِ نبوت ايله ویا بر کلامی ايله ویا یوزینی گورمسیله و هکذا برر علامتیه ایمان گتیردکلری حالده، بتون بو بیگلر آیری آیری انسانلری و مدقق متفکرلری ایمانه گتیرن بتون او بیگلر دلائلِ نبوتی، نقلِ صحیح ايله و آثارِ قطعیه ايله شیمدیکی بدبخت بر قسم انسانلره کافی گلمیور گی، ضالته صاپیور لر.

ایکنجی اساس: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام هم بشردر، بشریت اعتباریه بشر گی معامله ایدر؛ هم رسولدر، رسالت اعتباریه جنابِ حقّ ترجمانیدر، ألچیسیدر. رسالتی، وحیه إستناد ایدر. وحی ایکی قسمدر:

بری: "وحی صریحی" در که، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام اونده صرف بر ترجماندر، مبلّغدر، مداخله‌سی یوقدر. قرآن و بعض احادیثِ قدسیه گی...

ایکنجی قسم: "وحی ضمنی" در. شو قسمک مجمل و خلاصه‌سی، وحیه و إلهامه إستناد ایدر؛ فقط تفصیلاتی و تصویراتی، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامه عائددر. او وحیدن گلن مجمل حادثه‌بی تفصیل و تصویرده، ذاتِ اُحمديه علیه الصلاة والسلام بعضاً ینه إلهامه، یا وحیه إستناد ایدوب بیان ایدر ویاخود کندی فراستیه بیان ایدر. و کندی إجتهدایله یاپدیغی تفصیلات و تصویراتی، یا وظیفهٔ رسالت نقطه‌سنده علوی قوهٔ قدسیه ايله بیان ایدر ویاخود عُرف و عادت و افکارِ عامّه سویه‌سنه گوره، بشریتی نقطه‌سنده بیان ایدر. ایشته هر حدیثده بتون تفصیلاتنه، وحی محض نقطه‌سیله باقیلماز. بشریتک مقتضاسی اولان افکار و معاملاتنه، رسالتک علوی آثاری آرانیلماز. مادام

بعض حادثه‌لر مجمل اولارق مطلق بر صورتده اوڭا وحیاً گلیر، او ده کندی فراستیه و تعارفِ عمومی جهتیله تصویر ایدر. شو تصویرده کی متشابهاته و مشکلاته بعضاً تفسیر لازم گلیور، حتی تعبیر لازم گلیور. چونکه بعض حقیقتلر وار که، تمثیل ایله فهمه تقریب ایدیلر. ناصلکه بر وقت حضور نبوده درینجه بر گورولتی ایشیدلدی. فرمان ایتدی که: "شو گورولتی، یتیمش سنه‌در یووارلانونب، شیمدی جهنمک دینه دوشمش بر طاشک گورولتیسیدر." بر ساعت صوگره جواب گلدی که: "یتیمش یاشنه گیرن مشهور بر منافق ثولوب، جهنمه گیتدی." ذاتِ اُحمديه علیه الصلاة والسلامک بلیغ بر تمثیل ایله بیان ایتدیگی حادثه‌نک تأویلی گوستردی.

اوجنجی اساس: نقل اولونان خبرلر اگر تواتر صورتنده اولسه، قطعیدر. تواتر ایکی قسمدر. (حاشیه) بری "صریح تواتر"، بری "معنوی تواتر" در. معنوی تواتر ده ایکی قسمدر: بری سکوتدر. یعنی، سکوت ایله قبول گوستریلمش. مثلاً: بر جماعت ایچنده بر آدم، او جماعتک نظری آلتنده بر حادثه‌یی خبر ویرسه، جماعت اونی تکذیب ایتمزسه، سکوت ایله مقابله ایتسه، قبول ایتیمش گبی اولور. خصوصاً خبر ویردیگی حادثه‌ده جماعت اونکله علاقه‌دار اولسه، هم تنقیده مهیا و خطایی قبول ایتمز و یالانی چوق چرکین گورور بر جماعت اولسه، البته اونک سکوتی او حادثه‌نک وقوعنه قوتلی دلالت ایدر. ایکنجی قسم تواتر معنوی شودر که: بر حادثه‌نک وقوعنه، مثلاً "بر قیه طعام، ایکی یوز آدمی طوق ایتیمش" دینیلسه؛ فقط اونی خبر ویرنلر، آیری آیری صورتده خبر ویریور. بری بر چشید، بری باشقه بر صورتده، دیگری باشقه بر شکلده بیان ایدر.. فقط عموماً، عین حادثه‌نک وقوعنه متفقدرلر.

(حاشیه): شو رساله‌ده "تواتر" لفظی، تورکجه "شایعه" معناسنده کی تواتر دگل، بلکه یقینی إفاده ایدن، یالان احتمالی اولمیان قوتلی إخباردر.

ایشته مطلق حادثه‌نک و قوعی؛ متواتر بالمعنادر، قطعیدر. إختلاف صورت ایسه، ضرر ویرمز. هم بعضاً اولور که؛ خبر واحد، بعض شرائط داخلنده تواتر گبی قطعیتی إفاده ایدر. هم بعضاً اولور که؛ خبر واحد خارجی أماره‌لرله قطعیتی إفاده ایدر.

ایشته رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن بزه نقل اولونان معجزاتی و دلائل نبوتی، قسم اعظمی تواتر ایله‌در؛ یا صریحی، یا معنوی، یا سکوتی. و بر قسمی چندان خبر واحد ایله‌در. فقط اويله شرائط داخلنده، نقاد محدثین نظرند قباله شایان اولدقدن صوگره، تواتر گبی قطعیتی إفاده ایتمک لازم گلیر. أوت محدثینک محققیندن "الحافظ" تعبیر ایتدکلی ذاتلر، لا أقل یوز بیك حدیثی حفظنه آلمش بیگلر محقق محدثلر، هم ألی سنه صباح نمازینی عشاء آبدستیله قیلان متقی محدثلر و باشده بخاری و مسلم اولارق کتب سته حدیثیه صاحبلی اولان علم حدیث داهیلری، علامه‌لری تصحیح و قبول ایتدکلی خبر واحد، تواتر قطعیتندن گری قالماز. أوت فن حدیثک محققلی، نقادلی او درجه حدیث ایله خصوصیت پیدا ایتمشلر که، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک طرز إفاده‌سنه و أسلوب عالیسنه و صورت إفاده‌سنه أنسیت ایدوب ملکه کسب ایتمشلر که؛ یوز حدیث ایچنده بر موضوعی گورسه، "موضوعدر" دیر. "بو، حدیث اولماز و پیغمبرک سوزی دگلدر" دیر، رد ایدر. صراف گبی حدیثک جوهرینی طانیر، باشقه سوزی اوکا إلتباس ایده‌مز. یالکز ابن جوزی گبی بعض محققلر تنقیده إفراط ایدوب، بعض أحادیث صحیحیه ده موضوع دیمشدر. فقط هر موضوع شیثک معناسی یا کلیشدر دیمک دگلدر؛ بلکه "بو سوز حدیث دگلدر" دیمکدر.

سؤال: عنعنه لی سندک فائده‌سی نه‌در که؛ لزومسز یرده، معلوم بر واقعه‌ده

"عَنْ فلان، عَنْ فلان، عَنْ فلان" دیرلر؟

الجواب: فائده‌لری چوقدر. أزمه، بر فائده‌سی شودر: عننه ايله گوستریلییور که، عننه‌ده داخل اولان موثوق و حجتلی و صادق اهل حدیثک بر نوع إجماعنی إرائه ایدر و او سندده داخل اولان اهل تحقیقک بر نوع إتفاقی گوسترر. گویا او سندده، او عننه‌ده داخل اولان هر بر إمام، هر بر علامه؛ او حدیثک حکمنی إمضا ایدیور، صحتنه دائر مُهرینی باصییور.

سؤال: نه‌دن حادثاتِ إعجازیه سائر ضروری احکام شرعیه گبی تواتر صورتنده، پک چوق طریقلره، چوق اهمیتلی نقل ایدیلمه‌مش؟

الجواب: چونکه اکثر احکام شرعیه‌یه، اکثر ناس، اکثر اوقاتده محتاجدر. فرض عین گبی، او احکامک هر شخصه علاقه‌سی وار. اما معجزات ایسه؛ هر کسک هر بر معجزه‌یه احتیاجی یوق. اگر احتیاج اولسه ده، بر دفعه ایشیتیمک کافی گلیر. عادتاً فرض کفایه گبی، بر قسم انسانلر اونلری بیلسه، یتر.

ایشته بونک ایچوندر که؛ بعض اولور، بر معجزه‌نک وجودی و تحقیقی، بر حکمک وجودندن اون درجه داها قطعی اولدیغی حالده، اونک راویسی بر ایکی اولور؛ حکمک راویسی اون یگرمی اولور.

دردنجی أساس: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک إستقبالدن خبر ویردیگی بعض حادثه‌لر، جزئی برر حادثه دگل؛ بلکه تکرر ایدن برر حادثه کله‌یی، جزئی بر صورتده خبر ویرر. حالبوکه او حادثه‌نک متعدّد وجهلری وار. هر دفعه بر وجهنی بیان ایدر. صوگره راوی حدیث او وجهلری برلشدیرر، خلاف واقع گبی گورونور. مثلاً: حضرت مهدی‌یه دائر مختلف روایتلر وار. تفصیلات و تصویرات، باشقه باشقه‌در. حالبوکه یگرمی دردنجی سوزک بر دالنده اثبات ایدیلدیگی گبی؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، وحیه إستناداً، هر بر عصرده

قُوَّةٌ معنویةٌ اهلِ ایمانی محافظه ایتمک ایچون، هم دهشتلی حادثه‌لرده یأسه دوشمه‌مک ایچون، هم عالمِ اسلامیتک بر سلسلهٔ نورانیه‌سی اولان آل بیتنه اهلِ ایمانی معنوی ربط ایتمک ایچون، مهدی‌یی خبر ویرمش. آخر زمانده گلن مهدی‌گی، هر بر عصر آل بیتدن بر نوع مهدی، بلکه مهدیلر بولمش. حتّی آل بیتدن معدود اولان عبّاسیه خلفاسندن، بیوک مهدینک چوق اوصافنه جامع بر مهدی بولمش.

ایشته بیوک مهدیدن اوّل گلن امثاللری، نمونه‌لری اولان خلفای مهدیین و اقطابِ مهدیین اوصافلری، اصل مهدینک اوصافنه قاریشمش و اوندن روایتلر اختلافه دوشمش.

بشنجی اساس: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، ﴿لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا

الله﴾ سرّنجه کندی کندینه غیبی بیلمزدی؛ بلکه جنابِ حق اوکا بیلدیردی، او ده بیلدیردی. جنابِ حق هم حکیمدر، هم رحیمدر. حکمت و رحمتی ایسه، امورِ غیبیه‌دن چوغنک سترینی إقتضا ایدیور، مبهم قالماسنی ایسته‌یور. چونکه شو دنیاده إنسانک خوشنه گیتمه‌ین شیلر داها چوقدر. وقوعندن اوّل اونلری بیلمک الیمدر.

ایشته بو سرّ ایچوندر که: ئولوم و أجل مبهم بیراقیلمش و إنسانک باشنه گله‌جک مصیبتلر دخی، پردهٔ غیبده قالمش. ایشه حکمت ربّانیه و رحمتِ إلهیه بویله إقتضا ایتدیگی ایچون رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک امتنه قارشى زیاده حسّاس مرحمتنی زیاده رنجیده ایتمه‌مک و آل و أصحابنه قارشى شدید شفقتنی فضله اینجیتمه‌مک ایچون، وفاتِ نبویدن سوگره، آل و أصحابک و

امتنك باشلرینه گلن مدھش حادثاتی، عمومیتله و تفصیلاتیله گوسترمه مك (حاشیه) مقتضای حکمت و رحمتدر. فقط ینه بعض حکمتلر ایچون مهم حادثاتی، (فقط دهشتلی بر صورتده دگل) اوڭا تعلیم ایتمش. او ده إخبار ایتمش. هم گوزل حادثه لری قسماً مجمل، قسماً تفصیل ایله بیلدیرمش. او ده خبر ویرمش. اونك خبرلینی ده اُك یوکسك بر درجه تقواده و عدلده و صدقه چالیشان و **﴿وَمَنْ كَذَبَ عَلَىٰ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ﴾** حدیثنده کی تهدیددن شدتله قورقان و **﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ﴾** آیتنده کی شدتلی تهدیددن شدتله قاچان محدثین کاملین، بزه صحیح بر صورتده او خبرلری نقل ایتمشلر.

التنجی اساس: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك احوال و اوصافی، سیر و تاریخ صورتیله بیان ایدیلمش. فقط او اوصاف و احوال غالی، بشریتنه باقار. حالبوکه او ذات مباركك شخص معنویسی و ماهیت قدسیه سی او درجه یوکسك و نورانیدر که؛ سیر و تاریخده بیان اولونان اوصاف، او بالا قامته او یغون گلمیور، او یوکسك قیمته موافق دوشمیور. چونکه **﴿السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ﴾** سرنجه: هر گون، حتی شیمدی ده، بتون امتنك عبادت لری قدر بر عظیم عبادت صحیفه کمالاته علاوه اولویور. نهایتسز رحمت إلهیه، نهایتسز بر صورتده،

(حاشیه): ذات احمديه علیه الصلاة والسلامه عائشه صدیقیه قارشى زیاده محبت و شفقتی رنجیده ایتمه مك ایچون، وقعۀ جمل حادثه سنده او بولونه جعی قطعی گوستریلمدیگنه دلیل ایسه، أزواج طاهراته فرمان ایتمش که: "کاشکه بیلسه ایدم هانگیژ او وقعده بولونه جق؟" فقط صوڭره، خفیف بر صورتده بیلدیریلمش که، حضرت علی یه (رض) فرمان ایتمش: "سنك ایله عائشه بیئنده بر حادثه اولسه، **﴿فَارْفُقْ وَبَلِّغْهَا مَأْمَنَهَا﴾**"

نهایتسز بر إستعداد ايله مظهر اولدیغی گبی، هر گون حدسز اَمْتَنَك حدسز دعاسنه مظهر اولویور. و شو کائناتك نتیجهسی و اَكْ مکمل میوهسی و خالق کائناتك ترجمانی و سَوْگیلیسی اولان او ذاتِ مبارکك تمام ماهیتی و حقیقتِ کمالاتی، سیر و تاریخه گچن بشری احوال و اطواره صیغیشماز. مثلاً: حضرت جبرائیل و میکائیل، ایکی محافظ یاور حکمنده غزوه بدرده یاننده بولونان بر ذاتِ مبارک؛ چارشو ایچنده، بدوی بر عربله آت مبايعه‌سنده منازعه ایتمک، بر تَك شاهد اولان حدیفه‌یی شاهد گوسترمکله گورونن اطواری ایچنده صیغیشماز.

ایشته یا کلیلش گیتمه‌مک ایچون؛ هر وقت ماهیتِ بشریتی إعتباریله ایشیدیلن اوصافِ عادیه ایچنده باشنی قالدیروب، حقیقی ماهیتنه و مرتبه رسالته طورمش نورانی شخصیتِ معنویه‌سنه باقمق لازمدر. یوقسه، یا حرمتسزلك ایدر ویا شبهه‌یه دوشر. شو سرّی ایضاح ایچون شو تمثیلی دیکله:

مثلاً بر خرما چکردگی وار. او خرما چکردگی طوپراق آلتنه قونوب، آچیلارق قوجه میوه‌دار بر آغاج اولدی. هم گیتدکجه توسّع ایدر، بیور. ویا طاووس قوشنك بر یمورطه‌سی واردی. او یمورطه‌یه حرارت ویریلدی، بر طاووس جیوجیوی چیقدی. صوگره تام مکمل، هر طرفی قدرتدن یازیلی و یالذیزی بر طاووس قوشی اولدی. هم گیتدکجه داها بیور و گوزللشیر. شیمدی او چکردك و او یمورطه‌یه عائد صفتلر، حاللر وار. ایچنده اینجه‌جك ماده‌لر وار. هم اوندن حاصل اولان آغاج و قوشك ده، او چکردك و یمورطه‌نك عادی کوچك کیفیت و وضعیتلرینه نسبة، بیوک و عالی صفتلری و کیفیتلری وار. شیمدی او چکردك و او یمورطه‌نك اوصافنی، آغاج و قوشك اوصافیه ربط ایدوب بحث ایتمکده لازم گلیر که؛ هر وقت عقلِ بشر، باشنی چکردکدن آغاجه قالدیروب

باقسین و یمورطه دن قوشه گوزینی توجیه ایدوب دقت ایتسین. تا ایشیتدیگی
أوصافی اونك عقلی قبول ایده بیلسین. یوقسه "بر درهم چکردکن یك بظمان
خرما آلدن." و "شو یمورطه، جو آسمانده قوشلرک سلطانیدر." دیسه، تکذیب
و إنکاره صاپه جق.

ایشته بونك گی رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك بشریتی؛ او چکردگه، او
یمورطه یه بگز. و وظیفه رسالتله پارلایان ماهیتی ایسه، شجره طوبی گی و جنتك
طیر همایونی گبیدر. هم دائما تکملده در. اونك ایچون چارشو ایچنده بر بدوی
ایله نزاع ایدن او ذاتی دوشوندیگی وقت؛ رفره بینوب، جبرائیلی آرقه ده
بیراقوب، قاب قوسینه قوشوب گیدن ذات نورانیسنه، خیال گوزینی قالدیروب
باقمق لازم گلیر. یوقسه یا حرمتسزلک ایده جک ویا نفس اماره سی ایناغیه جق.

بشنجی نکته لی إشارت: امور غیبیه دائر حدیثلرک بر قاچ مثالنی ذکر
ایدرز: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، نقل صحیح ایله و متواتر بر درجه ده
بزه واصل اولمش که؛ منبر اوستنده، جماعت صحابه ایچنده فرمان ایتمش که :

﴿إِنِّي حَسَنٌ هَذَا سَيِّدٌ سَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِتْنَتَيْنِ عَظِيمَتَيْنِ﴾

ایشته قرق سنه صوگره اسلامك ائک بیوک ایکی اوردوسی قارشى قارشى یه
گلدیگی وقت، حضرت حسن رضی الله عنه، حضرت معاویه (رض) ایله
مصالحه ایدوب، جد امجدینک معجزه غیبیه سنی تصدیق ایتمشدر.

ایکنجیسی: نقل صحیح ایله حضرت علی یه دیمش:

﴿سَتَقَاتِلُ الْتَّائِبِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ﴾

هم وقعه جمل، هم وقعه صفین، هم وقعه خوارج حادثه لرینی خبر ویرمش.

هم حضرت علی (رض) حضرت زبیر ایلہ سَویشدیگی بر زمان دیدی:
 "بو سکا قارشی محاربه ایدہ جک، فقط حقسزدر."

هم أزواج طاهراتنه دیمش: "ایچگزده بریسی، مهم بر فتنه نك باشنه
 گچه جک و أطرفنده چوقلر قتل ایدیلہ جک." ﴿وَتَنْبُحُ عَلَيْهَا كِلَابُ الْحَوْبِ﴾

ایشته شو صحیح، قطعی حدیثلر؛ اوتوز سنه سوگره حضرت علی نك
 حضرت عائشه و زبیر و طلحه یه قارشی وقعہ جملده.. و معاویہ یه قارشی
 صفینده.. و خوارجه قارشی حروراده و نهروراده محاربه سی، او إخبار غیبیه نك بر
 تصدیق فعلیسیدر.

هم حضرت علی یه: "سنك صقالثی سنك باشكك قانیله ایصلا تديره جق بر
 آدمی" إخبار ایتمش. حضرت علی او آدمی طانیرمش؛ او ده عبد الرحمن ابن
 ملجم الخارجیدر.

هم خارجیلرک ایچنده ذو الثدیہ دینیلن بر آدمی، غریب بر نشانله
 علامت اولارق خبر ویرمشدر که؛ خوارجلرک مقتوللری ایچنده او آدم بولونمش؛
 حضرت علی، اونى حقانیتنه حجت گوسترمش. هم معجزه نبویه یی إعلان
 ایتمش.

هم رسول اکرم علیه الصلاة والسلام؛ اُم سلمه نك، داها دیگرلرک روایت
 صحیحی ایلہ خبر ویرمش که: "حضرت حسین، طف یعنی کربلا ده قتل
 ایدیلہ جکدر." اُللی سنه سوگره، عین وقعہ جگرسوز وقوعه گلوب، او إخبار
 غیبی یی تصدیق ایتمش.

هم مکرراً إخبار ایتمش که: "بنم آل بیتم، بندن صوگره ﴿يَلْقَوْنَ قَتْلًا وَ تَشْرِيدًا﴾ یعنی؛ قتله و بلایه و نفیه معروض قالا جقلمر." و بر درجه ایضاح ایتمش، عیناً او یله چیقمشدر.

شو مقامده بر مهمّ سؤال واردر که؛ دینیلیر که: "حضرت علی، او درجه خلافته لیاقتی اولدیغی و رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه قرابتی و خارق العاده جسارت و علمی ايله برابر، نهدن خلافتده تقدّم ایتدیریلمه‌دی و نهدن اونک خلافتی زماننده اسلام چوق کشماکشه مظهر اولدی؟"

الجواب: آل بیتدن بر قطب اعظم دیمش که: "رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حضرت علی‌نک (رض) خلافتنی آرزو ایتمش، فقط غائبدن اوکا بیلدیریلمش که: مراد إلهی باشقه‌در. او ده، آرزوسنی بیراقوب، مراد إلهی‌یه تابع اولمش." مراد إلهینک حکمتلرندن بریسی شو اولمق گرکدر که:

وفات نبویدن صوگره، اُک زیاده إتفاق و إتّحاده گلمگه محتاج اولان صحابه‌لر؛ اگر حضرت علی باشه گچسه ایدی، حضرت علی‌نک خلافتی زماننده ظهوره گلن حادثاتک شهادتيله و حضرت علی‌نک مماشاتسز، پرواسز، زاهدانه، قهرمانانه، مستغنیانه طوری و شهرتگیر عالم شجاعتی إعتباريله، چوق ذاتلرده و قبيله‌لرده رقابت طمارینی حرکتیه گتیروب، تفرقه‌یه سبب اولمق قویاً محتملدی.

هم حضرت علی‌نک خلافتنک تأخّر ایتمه‌سنک بر سرّی ده شودر که: غایت مختلف اقوامک بربرینه قاریشمه‌سیله، پیغمبر علیه الصلاة والسلامک خبر ویردیگی گبی، صوگره إنکشاف ایدن یتمش اوچ فرقه أفکارینک اساسلرینی طاشییان او اقوام ایچنده، فتنه‌انگیز حادثاتک ظهوری زماننده، حضرت علی

گبی خارق العاده بر جسارت و فراست صاحبی، هاشمی و آل بیت گبی قوّتلی، حرمتلی بر قوّت لازم ایدی که، طایانه بیلسین. اوت طایاندی... رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک خبر ویردیگی گبی: "بن قرآنک تنزیلی ایچون حرب ایتدم، سن ده تأویلی ایچون حرب ایده جکسک!" هم اگر حضرت علی اولماسه ایدی، دنیا سلطنتی، ملوک أمویه پی بتون بتون یولدن چیقارمق محتملدی. حالبوکه قارشیلرنده حضرت علی و آل بیتی گوردکلری ایچون، اونلره قارشى موازنه گلمک و أهل اسلام نظرنده موقعلرینی محافظه ایتمک ایچون ایستر ایسته مز أمویه دولتی رئیس لرینک عمومی، کندیلری اولماسه ده، هر حالده تشویق و تصویبلرله أتباعلری و طرفدارلری، بتون قوّت لرله حقائق اسلامییه پی و حقائق ایمانییه پی و احکام قرآنییه پی محافظه و نشره چالیشدیلر. یوز بیگلرله مجتهدین محققین و محدثین کاملین و اولیالر و اصفیالر یتیشدیردیلر. اگر قارشیلرنده آل یتک غایت قوّتلی ولایت و دیانت و کمالاتی اولماسه ایدی، عباسیلرک و أمویلرک آخرلرنده کی گبی، بتون بتون چیغیردن چیقماق قویّا محتملدی.

اگر دینیلسه: نه دن خلافت اسلامیّه آل بیت نبویه تقرر ایتمدی؟
 حالبوکه اُنک زیاده لایق و مستحق اونلردی؟"

الجواب: سلطنت دنیویه آلداتیجیدر. آل بیت ایسه، حقائق اسلامییه پی و احکام قرآنییه پی محافظه مأمور ایدیلر. خلافت و سلطنته گچن، یا نبی گبی معصوم اولمالی، ویاخود خلفای راشدین و عُمَر ابن عبد العزیز أموی و مهدی عباسی گبی خارق العاده بر زهد قلبی اولمالی که آلدانماسین. حالبوکه مصرده آل بیت نامنه تشکّل ایدن دولت فاطمیّه خلافتی و آفریقاده موحدین حکومتی و ایرانده صفویلر دولتی گوستریور که؛ سلطنت دنیویه آل بیت یاراماز، وظیفه اصلیه سی اولان حفظ دینی و خدمت اسلامیتی اونلره اونوتدیرر. حالبوکه

سلطنتی ترک ایتدکلی زمان، پارلاق و یوکسک بر صورتده اسلامیته و قرآنه خدمت ایتمشلر.

ایشته باق! حضرت حسنک نسلندن گلن أقطابلر، خصوصاً أقطاب اربعه و بالخاصه غوث اعظم اولان شیخ عبد القادر گیلانی و حضرت حسینک نسلندن گلن اماملر، خصوصاً زین العابدین و جعفر صادق که، هر بری برر معنوی مهدی حکمنه گچمش، معنوی ظلمی و ظلماتی طاغیتوب، أنوار قرآنیه یی و حقائق ایمانیه یی نشر ایتمشلر. جد اجمدلرینک برر وارثی اولدقلرینی گوسترمشلر.

اگر دینیلسه: مبارک اسلامیت و نورانی عصر سعادتك باشنه گلن او دهشتلی قانلی فتنه نك حکمتی و وجه رحمتی نه در؟ چونکه اولر، قهره لایق دگل ایدیلر؟

الجواب: ناصلکه بهارده دهشتلی یاغمورلی بر فورطنه، هر طائفه نباتاتک، تخملرک، آغاجلرک استعدادلرینی تحریک ایدر، انکشاف ایتدیر؛ هر بری کندینه مخصوص چیچک آچار؛ فطری برر وظیفه باشنه گچر. اوپله ده: صحابه و تابعینک باشنه گلن فتنه دخی، چکردکلر حکمنده کی مختلف آیری آیری استعدادلری تحریک ایدوب قامچیلا دی؛ "اسلامیت تهلکه ده در، یانغین وار!" دییه هر طائفه یی قورقوتدی، اسلامیتک حفظنه قوشدیدی. هر بری، کندی استعدادینه گوره جامع اسلامیتک کثرتلی و مختلف وظیفه لرندن بر وظیفه یی اوموزینه آلدی، کمال جدیتله چالیشدی. بر قسمی حدیثلرک محافظه سنه، بر قسمی شریعتک محافظه سنه، بر قسمی حقائق ایمانیه نك محافظه سنه، بر قسمی قرآنک محافظه سنه چالیشدی و هکذا.. هر بر طائفه بر خدمته گپردی. وظائف

إسلامیتده حُمّالی بر صورتده سعی ایتدیلر. مختلف رنکدرده چوق چیچکلر آچیلدی. پک گنیش اولان عالم اسلامیتک اقطارینه، او فورطنه ایله تخملر آتیلدی؛ یاری یری گلستانه چویردی. فقط مع التأسف او گلر و گلستان ایچنده اهل بدعه فرقه لرینک دیکنلری دخی چیقدی.

گویا دست قدرت، جلال ایله او عصری چالقالادی، شدتله تحریک ایدوب چویردی، اهل همّتی غیرته گتیروب الکتریقلندی. او حرکتدن گلن بر قوّه عن مرکزیه ایله پک چوق منور مجتهدلری و نورانی محدثلری، قدسی حافظلری، اصفیالری، اقطابلری عالم اسلامک اقطارینه اوچوردی، هجرت ایتدیردی. شرقدن غربه قدر اهل اسلامی هیجانه گتیروب، قرآنک خزینه لرندن استفاده ایچون گوزلرینی آچدیردی... شیمدی صده گلیورز.

رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک، امور غیبیه دن خبر ویردیگی گبی طوغری وقوعه گلن ایشلر بیگلردر، پک چوقدر. بز یالکز جزئی بر قاچ مثالنه ایشارت ایده جگز:

ایشته باشده بخاری و مسلم، صحتله مشهور کتب سته حدیثیه صاحبلری، بیان ایده جگمز خبرلرک چوغنده متفق و او خبرلرک چوغی معنأ متواتر و بر قسمی دخی، اهل تحقیق اولرک صحتنه اتفاق ایتمه سیله، متواتر گبی قطعی دینیله بیلیر.

ایشته (نقل صحیح قطعی ایله) أصحابنه خبر ویرمش که: "سز عموم دشمنلریکزه غلبه ایده جکسکز؛ هم فتح مکه، هم فتح خیبر، هم فتح شام، هم فتح عراق، هم فتح ایران، هم فتح بیت المقدسه موقّق اولاجکسکز. هم او زمانک اّک بیوک دولتلری اولان ایران و روم پادشاهلرینک خزینه لرینی بینگزده تقسیم

ایده جکسگز!.." خبر ویرمش، هم "تخمینم بویله ویا ظن ایدرم" دیمه مش. بلکه گورور گبی قطعی اخبار ایتمش، خبر ویردیگی گبی چیقمش. حالبوکه خبر ویردیگی وقت، هجرته مجبور اولمش. صحابه لری آز، مدینه اطرافی و بتون دنیا دشمندی.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) چوق دفعه فرمان ایتمش: ﴿عَلَيْكُمْ بِسِرَةٍ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِي أَبِي بَكْرٍ وَ عُمَرُ﴾ دیوب، أبو بکر و عُمَر کنندن صوگرهیه قالا جقلمر، هم خلیفه اولاجقلمر، هم مکمل بر صورتده و رضاء إلهی و مرضی نبوی دائره سنده حرکت ایده جکلر. هم أبو بکر آز قالاجق، عُمَر چوق قالاجق و پک چوق فتوحات یاپاجق.

هم فرمان ایتمش که: ﴿زُوَيْتَ لِي الْأَرْضُ فَأَرَيْتُ مَشَارِقَهَا وَمَغَارِبَهَا وَسَيَبُلُغُ مُلْكُ أُمَّتِي مَا زُوِيَ لِي مِنْهَا﴾ دیوب: "شرقدن غربه قدر بنم اُمتک ألنه گچه جکدر. هیچ بر اُمت، او قدر ملک ضبط ایتمه مش." خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) غزاء بدردن اول فرمان ایتمش: ﴿هَذَا مَضْرَعُ أَبِي جَهْلٍ، هَذَا مَضْرَعُ عُتْبَةَ، هَذَا مَضْرَعُ أُمَيَّةَ، هَذَا مَضْرَعُ فُلَانٍ وَ فُلَانٍ﴾ دیوب، مشرک قُریش رئیس لرینک هر بری نرهده قتل ایدیله جگنی گوسترمش و دیمش: "بن کندی أمله اُبی ابن خَلْفی ئولدی ره جگم." خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) بر آی اوزاق مسافه ده شام اطرافنده، موته نام موقعه کی غزوهُ مشهوره ده محاربه ایدن صحابه لرینی گورور گبی فرمان ایتمش ﴿أَخَذَ الرَّأْيَةَ زَيْدٌ فَأَصِيبَ، ثُمَّ أَخَذَهَا إِبْنُ رَوَاحَةَ فَأَصِيبَ، ثُمَّ أَخَذَهَا

جَعْفَرُ فَأَصِيبَ، ثُمَّ أَخَذَهَا سَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللَّهِ﴾ دییوب، برر برر حادثاتی
 أصحابنه خبر ویرمش. ایکی اوچ هفته صوگره یعلی ابن مُنَبِّه میدانِ حربدن
 گلدی؛ داها سویله مدن مخبر صادق (ع ص م) حربک تفصیلاتنی بیان ایتدی.
 یعلی قَسَم ایتدی: "دیديگک گبی عینا اویله اولدی."

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ایله) فرمان ایتمش: ﴿إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً
 ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَصُوفًا وَإِنَّ هَذَا الْأَمْرَ بَدَأَ نُبُوَّةً وَرَحْمَةً ثُمَّ يَكُونُ رَحْمَةً وَخِلَافَةً ثُمَّ
 يَكُونُ مُلْكًا عَصُوفًا ثُمَّ يَكُونُ عُتْوًا وَجَبْرُوتًا﴾ دییوب، حضرتِ حسنک آلتی آی
 خلافتیله؛ چهارِ یارِ گزینک (خلفایِ راشدینک) زمانِ خلافتلرینی و اونلردن
 صوگره سلطنت شکلنه گیرمسنی، صوگره او سلطنتدن جبروت و فسادِ اُمت
 اولاجغنی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ایله) فرمان ایتمش: ﴿يُقْتَلُ عُثْمَانُ وَهُوَ يَقْرَأُ
 الْمُصْحَفَ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ أَنْ يُلْبِسَهُ قَمِيصًا وَ إِنَّهُمْ يُرِيدُونَ خَلْعَهُ﴾ دییوب، حضرت
 عثمان خلیفه اولاجغنی و خلعی ایسته نیله جگنی و مظلوم اولارق قرآن اوقورکن
 قتل ایدیله جگنی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ایله) حجامت ایدوب مبارک قانی عبد الله ابن
 زبیر تبرگًا شربت گبی ایچدیگی زمان فرمان ایتمش: ﴿وَيْلٌ لِلنَّاسِ مِنْكَ وَ وَيْلٌ
 لَّكَ مِنَ النَّاسِ﴾ دییوب، خارقه بر شجاعتله اُمتک باشنه گچه جگنی و مدهش
 هجوملره معروض قالا جقلرینی و انسانلر اونک یوزندن دهشتلی حادثه لره گرفتار
 اولاجقلرینی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گبی چیقمش. عبد الله ابن زبیر، اُمویلر
 زماننده خلافتی مگده ده اعلان ایده رک قهرمانانه چوق مصادمه ایتمش؛ نهایت

حَجَّاجِ ظالِمِ بِيوِكْ بر اوردو ايله اوزرينه هجوم ايدهرک، شدتلی مصادمه دن صوگره او قهرمانِ عالیشان شهید ایدیلمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ايله) اُمویه دولتنک ظهورینی و اونلرک پادشاهلرینک چوغی ظالم اولاجغنی و ایچلرنده یزید و ولید بولونه جغنی و حضرت معاویه اُمّتک باشنه گچه جگنی، **﴿وَإِذَا مَلَكَتْ فَاسْجِحْ﴾** فرمانیله، رفق و عدالتی توصیه ایتمش. و اُمویه دن صوگره **﴿يَخْرُجُ وَلَدُ الْعَبَّاسِ بِالرَّايَاتِ السُّودِ وَيَمْلِكُونَ أضعافَ مَا مَلَكَوا﴾** دییوب، دولتِ عباسیه نك ظهورینی و اوزون مدّت دوام ایده جگنی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گی چیقمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ايله) فرمان ایتمش: **﴿وَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرِّ قَدِ اقْتَرَبَ﴾** دییوب، جنگیز و هلاکونک دهشتلی فتنه لیرینی و عرب دولتِ عباسیه سنی محو ایده جکلرینی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گی چیقمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ايله) سعد ابن ابی وقّاص غایت آغیر خسته ایکن اوکا فرمان ایتمش: **﴿لَعَلَّكَ تُخَلَّفُ حَتَّى يَنْتَفِعَ بِكَ أَقْوَامٌ وَيَسْتَضِرَّ بِكَ آخَرُونَ﴾** دییوب، ایلریده بیوک بر قوماندان اولاجغنی، چوق فتوحات یاپاجغنی، چوق ملّتلر و قوملر اوندن منفعت گوروب، یعنی اسلام اولوب و چوقلر ضرر گوره جک، یعنی دولتلری اونک ایلله خراب اولاجغنی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گی چیقمش. حضرت سعد اوردویِ اسلام باشنه گچدی، دولتِ ایرانیه یی زیر و زیر ایتدی؛ چوق قوملرک دائرهٔ اسلامه و هدایته گیرمه لرینه سبب اولدی.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ايله) ایمانه گلن حبش ملکی اولان نجاشی، هجرتک یدنجی سنه سنده وفات ایتدیگی گون اصحابنه خبر ویرمش، حتّی

جنازه نمازینی قیلمش. بر هفته سوگره جواب گلدی که، عین گونه وفات ایتمش.

هم (نقلِ صحیحِ قطعی ایله) چهار یارِ گزین ایله برابر اُحد ویا حراء طاغَنک باشنده ایکن طاغ تیره دی، زلزله لندی. طاغه فرمان ایتدی که: ﴿اُتْبُتْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدٌ﴾ دیوب، حضرتِ عُمَر و عثمان و علی نك شهید اولاجقیرینی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گبی چیقمش.

شیمدی آی بدبخت، قلبسز، بیچاره آدم! محمدِ عربی عقللی بر آدم ایدی دییه او شمسِ حقیقته قارشی گوزینی یومان بیچاره انسان! اون بش انواعِ کلیّه معجزاتندن بر تک نوعی اولان امورِ غیبیه دن اون بش و بلکه یوز قسمندن بر قسمنی ایشیتدک. معنوی تواتر درجه سنده قطعی بر قسمنی طویدک. شو اخبارِ غیب قسمنک یوزدن بریسنی عقل گوزیله گورن بر ذاته "داهئی اعظم" دینیلیر که، فراستیه إستقبالی کشف ایدیور. بناءً علیه سنک گبی هایدی ده دسه ک؛ یوز داهئی اعظم درجه سنده بر دهائی قدسیه بی طاشییان بر آدم یا کلش گورور می؟ یا کلش خبر ویرمگه تنزل ایدر می؟ بویله یوز درجه بر دهائی اعظم صاحبنک سعادتِ دارینه دائر سوزلرینی دیگله مەمەمە، البته یوز درجه دیوانه لگک علامتیدر.

آلتنجی نکته لی إشارت: (نقلِ صحیحِ قطعی ایله) حضرتِ فاطمه یه (رض) فرمان ایتمش که: ﴿أَنْتِ أَوَّلُ أَهْلِ بَيْتِي لُحُوقًا بِي﴾ دیوب، "آل بیتمدن هرکسدن اَوَّل وفات ایدوب، بگا إلتحاق ایده جکسک. "دییه سویله مش. آلتی آی سوگره، خبر ویردیگی گبی عیناً ظهور ایتمش.

هم ابا ذره فرمان ایتمش: ﴿سَتُخْرَجُ مِنْ هُنَا وَتَعِيشُ وَحْدَكَ وَتَمُوتُ وَحْدَكَ﴾

دییوب، مدینه دن نفی ایدیلوب، یالکز حیات گچیروب، یالکز بر صحرا ده وفات ایده جگنی خبر ویرمش. یگر می سنه صوگره خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم انس ابن مالک خاله سی اولان اُم حرامک خانه سنده اویقودن قالقمش، تبسم ایدوب فرمان ایتمش: **«رَأَيْتُ أُمَّتِي يَغْزُونَ فِي الْبَحْرِ كَالْمُلُوكِ عَلَى الْأَسْرِ»** اُم حرام نیاز ایتمش: "دعا ایدیگز، بن ده اونلرله برابر اولایم." فرمان ایتمش: "برابر اولاجقسک." قرق سنه صوگره، زوجی اولان عباد ده ابن صامت رفاقتیله قبریسک فتحنه گیتمش؛ قبریسده وفات ایدوب، مزاری زیارتگاه اولمش. خبر ویردیگی گبی عینا ظهور ایتمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) فرمان ایتمش که: **«يَخْرُجُ مِنْ ثَقِيفَ كَذَّابٌ وَ مُبِيرٌ»** یعنی: "ثقیف قبیله سندن بری دعوی نبوت ایده جک؛ و بری، خونخار ظالم ظهور ایده جک." دییوب، نبوت دعوا ایدن مشهور مختاری و یوز پیک آدم تولدیرن حجاج ظالمی خبر ویرمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) **«سَتُفْتَحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ فَنِعْمَ الْأَمِيرُ أَمِيرُهَا وَ نِعْمَ الْجَيْشُ جَيْشُهَا»** دییوب، استانبولک اسلام ایلله فتح اولاجغنی و حضرت سلطان محمد فاتحک یوکسک بر مرتبه صاحبی اولدیغنی خبر ویرمش. خبر ویردیگی گبی ظهور ایتمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) فرمان ایتمش که: **«إِنَّ الدِّينَ لَوْ كَانَ مَنْوُطًا بِالْثُرَيَّا لَنَا لَهُ رِجَالٌ مِنْ أَبْنَاءِ فَارَسٍ»** دییوب، باشده أبو حنیفه اولارق ایرانک أمثالسز بر صورتده یتیشدیردیگی علما و اولیایه اشارت ایدیور، خبر ویریور.

هم فرمان ایتمش که: **«عَالِمٌ قُرَيْشٍ يَمْلَأُ طَبَاقَ الْأَرْضِ عِلْمًا»** دییوب، امام

شافعی به اشارت ایدوب خبر ویریور.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) فرمان ایتمش که: **﴿سَتَفْتَرُقُ أُمَّتِي ثَلَاثًا وَ سَبْعِينَ فِرْقَةً النَّاجِيَةُ وَاحِدَةٌ مِنْهَا. قِيلَ مِنْهُمْ؟ قَالَ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَ أَصْحَابِي﴾** دیوب، اُمّتی یتمش اوج فرقه‌یه انقسام ایده‌جگنی و ایچنده فرقه ناجیه کامله، اهل سنت و جماعت اولدیغنی خبر ویریور.

هم فرمان ایتمش که: **﴿الْقَدَرِيَّةُ مَجُوسُ هَذِهِ الْأُمَّةِ﴾** دیوب، چوق شُعبه‌لره انقسام ایدن و قدری انکار ایدن قدریه طائفه‌سنی خبر ویرمش. هم چوق شُعبه‌لره انقسام ایدن رافضیلری خبر ویرمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) امام علی‌یه (رض) دیمش: سنده حضرت عیسی (ع‌س) گبی یکی قسم انسان هلاکته گیدر. بریسی، إفراط محبت؛ دیگر، إفراط عداوتله. حضرت عیسی‌یه نصرانی محبتدن حدّ مشروعدن تجاوز ایله حاشا "ابن الله" دیدیلر. یهودی، عداوتندن چوق تجاوز ایتدیلر، نبوتنی و کمالنی انکار ایتدیلر. سنڭ حقّ‌کده ده بر قسم، حدّ مشروعدن تجاوز ایده‌جک، محبتکدن هلاکته گیده‌جکدر. **﴿لَهُمْ نَبَأٌ يُقَالُ لَهُمُ الرَّافِضِيَّةُ﴾** دیمش. بر قسمی، سنڭ عداوتکدن چوق ایلری گیده‌جکلر، اونلر ده خوارجدر و امویلرک مفراط بر قسم طرفدارلریدر که، اونلر ناصبه دینیلر.

اگر دینیلسه: آل بیته محبتی، قرآن امر ایدیور. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام چوق تشویق ایتمش. او محبت، شیعه‌لر ایچون بلکه بر عذر تشکیل ایدر. چونکه اهل محبت، بر درجه اهل سکردر. نه ایچون شیعه‌لر خصوصاً رافضیلر، او محبتدن استفاده ایتمیورلر؛ بلکه اشارت نبویه ایله او فرط

محبّتن محکومدرلر؟

الجواب: محبّت ایکی قسمدر. بری: معنای حرفیله، یعنی: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حسابنه، جناب حق نامنه، حضرت علی ایله حسن و حسین و آل بیقی سومکدر. شو محبّت رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک محبّتی زیادهلشدیرر. جناب حقک محبّتنه وسیله اولور. شو محبّت مشرودر، إفراطی ضرر ویرمز، تجاوز ایتمز، باشقهلرینک ذمّنی و عداوتنی إقتضا ایتمز.

ایکنجیسی: معنای إسمیله محبّتدر. یعنی بالذات اونلری سَور. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی دوشونمهدن حضرت علینک قهرمانلقلرینی و کمالنی و حضرت حسن و حسینک یوکسک فضیلتلرینی دوشونوب سَور. حتّی اللّهی بيلمسه ده، پیغمبری طانیماسه ده ینه اونلری سَور. بو سومک، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک محبّتنه و جناب حقک محبّتنه سببیت ویرمز؛ هم إفراط اولسه، باشقهلرک ذمّنی و عداوتنی إقتضا ایدر.

ایشته إشارت نبویه ایله، حضرت علی حقّنده زیاده محبّتلرندن، حضرت أبو بکر الصّدّیق ایله حضرت عُمردن تبرّی ایتدکلرندن خسارته دوشمشلر. و او منفی محبّت، سبب خسارتدر.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) فرمان ایتمش که: **﴿إِذَا مَشَا الْمُطِیَّاءُ وَ**

خَدَمَتُهُمْ بَنَاتُ فَارِسَ وَ الرُّومِ، رَدَّ اللَّهُ بِأَسْهُمَ بَيْنَهُمْ وَ سَلَّطَ شِرَارَهُمْ عَلَى خِيَارِهِمْ﴾

دیوب، "نه وقت سزه فارس و روم قیزلری خدمت ایتدی؛ او وقت بلائز، فتنه کز ایچکزه گیره جک، حربکز داخلی اولاجق؛ شریرلریکز باشه گچوب، خیرلیر و ایلریکزه مسلّط اولاجقلر!" خبر ویرمش. اوتوز سنه صوگره خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) فرمان ایتمش که: **﴿وَتُفْتَحُ خَيْبَرُ عَلَى يَدَيْ عَلِيٍّ﴾** دیوب، "خیبر قلعه سنک فتحی، علی نك ایلله اولاجق." مأمولك پك فوقنده ایکنجی گون بر معجزه نبویه اولارق خیبر قلعه سنک قپوسنی حضرت علی چکوب قالقان گبی استعمال ایده رک، فتحه موفق اولدقدن صوگره قپویی یره آتمش؛ سکز قوتلی آدم، او قپویی یردن قالدیره مامش؛ بر روایتده قرق آدم قالدیره مامش.

هم فرمان ایتمش که: **﴿لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَقْتَتِلَ فِئَتَانِ دَعَاؤُهُمَا وَاحِدَةً﴾** دییه، صفینده حضرت علی ایله معاویه نك حربنی خبر ویرمش.

هم فرمان ایتمش که: **﴿إِنَّ عَمَّارًا تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْبَاغِيَّةُ﴾** دییه، "باغی بر طائفه، عماری قتل ایده جک." صوگره، صفین حربنده قتل ایدیلدی. حضرت علی، اونی معاویه نك طرفدارلری باغی اولدقلرینه حجت گوستردی. فقط معاویه تأویل ایتدی. عمر ابن العاص دیدی: "باغی یالکز اونك قاتلریدر، عمومز دگلز."

هم فرمان ایتمش که: **﴿إِنَّ الْفِتْنَةَ لَا تَظْهَرُ مَا دَامَ عُمَرُ حَيًّا﴾** دییه، "حضرت عمر صاغ قالدقجه، ایچکزده فتنه لر ظهور ایتمز!" خبر ویرمش، او یله ده اولمش.

هم سهل ابن عمر داها ایمانه گلمه دن أسیر اولمش. حضرت عمر، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه دیمش که: "إذن ویر، بن بونك دیشلرینی چکه جگم. چونکه او فصاحتیله کفار قُریشی حرمزه تشویق ایدیوردی." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش که: **﴿وَعَسَى أَنْ يَقُومَ مَقَامًا يَسْرُكَ يَا عُمَرُ﴾** دییه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام وفاتی هنگامنده اولان دهشت انگیز و

صبرسوز حادثه ده، حضرت ابو بکر الصدیق ناصلکه مدینه منوره ده کمال متانتله هرکسه تسلی ویروب مهم بر خطبه ایله صحابه لری تسکین ایتمش.. عیناً اونک گبی: شو سهل او هنگامده، مکّه مکرمه ده عین ابو بکر الصدیق گبی صحابه یه تسکین و تسلی ویروب، معلوم فصاحتیله ابو بکر الصدیق عین خطبه سنک مئالنده بر نطق سویله مش. حتی ایکی خطبه نک کلمه لری بربرینه بگزُر.

هم سراقه یه فرمان ایتمش که: **﴿كَيْفَ بِكَ إِذَا الْبِسْتُ سَوَارِي كِسْرِي﴾** دییه، "کسری نک ایکی بیله زیگنی گیجه کسک!" حضرت عمر زماننده کسری محو ایدیلدی، زینتلی و شاهانه بیله زیکلری گلدی؛ حضرت عمر سراقه یه گیدیردی. دیدی: **﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَلَبَهُمَا كِسْرِي وَ أَلْبَسَهُمَا سُرَاقَةً﴾** إخبار نبوی پی تصدیق ایتدیردی.

هم فرمان ایتمش که: **﴿إِذَا ذَهَبَ كِسْرِي فَلَا كِسْرِي بَعْدَهُ﴾** دییه، "کسرای فارس گیتدکدن سوگره، داها کسری چیقیمی هق!" خبر ویرمش، هم او یله اولمش.

هم کسری آلچیسنه دیمش: "شیمدی کسری نک اوغلی شیرویه پرویز، کسری پی ئولدیردی." او آلچی تحقیق ایتمش، عین وقتده او یله اولمش؛ او ده اسلام اولمش. بعض احادیثده، او آلچینک آدی فیروزدر.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) حاطب ابن بلتعنه نک، گیزی قُریشه گوندردیگی مکتوبی خبر ویرمش. حضرت علی ایله مقدادی گوندرمش. "فلان موقعده بر شخصده شویله بر مکتوب وار. آلیگز، گتیریگز!" گیتدیلر، عین یردن عین مکتوبی گتیردیلر. حاطبی جلب ایتدی. "نه دن یاپدک؟" دیمش؛ او ده عذر

بیان ایتمش، عذرینی قبول ایتمش.

هم (نقل صحیح ایله) عْتَبَه ابن اَبی لَهَب حَقْنده فرمان ایتمش که:
﴿يَاكُلُهُ كَلْبُ اللَّهِ﴾ دییه، عْتَبَه نَك عاقبتِ فجیعہ سنی خبر ویرمش. صوگره یمن
 طرفه گیدرکن بر آرسلان گلوب اوئی یمیش. پیغمبر علیه الصلاة والسلامك هم
 بددعاسنی، هم خبرینی تصدیق ایتمش.

هم (نقل صحیح ایله) فتح مَكّه وقتنده، حضرت بلال حبشی، کعبه
 طامنه چیقوب اذان اوقومش. رؤسای قُریشدن اَبی سفیان، عتاب ابن اُسید و
 حارث ابن هشام اوطوروب قونوشدیلر. عتاب دیدی: "پدرم اُسید بختیار ایدی
 که، بوگون گورمدی." حارث دیدی که: "محمد، بو سیاه قارغه دن باشقه آدم
 بولمادی می که مؤدّن یاپسین؟" حضرت بلال حبشی یی تزییف ایتدی. اَبی
 سفیان دیدی: "بن قورقارم، بر شی دیمیه جگم؛ کیمسه اولماسه ده شو بطحانك
 طاشلری، اوڭا خبر ویره جك، او بیله جك." حقیقهً بر پارچه صوگره رسول اَکرم
 علیه الصلاة والسلام اونلره راست گلدی، حرفیّا قونوشدقلرینی سویله دی. او
 وقت عتاب ایله حارث شهادت گتیردیلر، مسلمان اولدیلر.

ایشته اَی بیچاره ملحد! پیغمبر علیه الصلاة والسلامی طانیمیان قلبسز
 آدم! باق، قُریشك ایکی معنّد بیوکلی، بر تك إخبار غیبی ایله ایمانه گلدیلر. نه
 قدر قلبك بوزولمش که؛ معنوی تواترله، بو إخبار غیبی گبی بیگلر معجزاتی
 ایشیدیورسك، ینه قناعتِ تامّه ك گلمیور!.. هر نه ایسه، صده دونیورز.

هم (نقل صحیح ایله) غزوۀ بدرده، حضرت عَبّاس صحابه لرك اَلنه اُسیر
 دوشدیگی وقتده، فدیۀ نجات ایسته نیلمش. او ده دیمش: "پارم یوق."
 حضرت رسول اَکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش که: "زوجه ك اُم فَضْل

یاننده بو قدر پاره‌ی فلان یره بیراقشسک. " حضرت عباس تصدیق ایدوب،
 "ایکیمزدن باشقه کیمسه‌نک بیلمدیگی بر سر ایدی. " او وقت کمال ایمانی
 قزانوب اسلام اولمش.

هم (نقل صحیح قطعی ایله) مضر بر ساحر اولان لیبید یهودی؛ رسول
 اکرم علیه الصلاة والسلامی رنجیده ایتمک ایچون عجیب و مؤثر بر سحر
 یاپمش. بر طراغه صاچلری صارمش، اوستنده سحر یاپمش، بر قویویه آتمش.
 رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حضرت علی‌یه و صحابه‌لره فرمان ایتمش:
 "گیدیگز، فلان قویوده بو چشید سحر آلتلرینی بولوب گتیریگز!" گیتمشلر،
 عیناً او یله بولوب گتیرمشلر. هر بر ایپی آچیلدقجه، رسول اکرم علیه الصلاة
 والسلام دخی راحتسزلغندن خفت بولویوردی.

هم (نقل صحیح ایله) أبو هریره و حذیفه گبی مهمّ ذاتلر بولوندیغی بر
 هیئته، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش که: ﴿زُرْسُ أَحَدِكُمْ فِي
 النَّارِ أَظْمَمَ مِنْ أَحَدٍ﴾ دییه، برینک إرتدادیله مدهش عاقبتنی خبر ویرمش. أبو
 هریره دیدی: "او هیئتدن، بن بر آدم‌له ایکیمز قالدق؛ بن قورقدم. صوگره
 اوته کی آدم، یمامه حربنده مسیلمه طرفنده بولونوب، مرتد اولارق قتل
 ایدیلدی. " إخبار نبونک حقیقتی چیقدی.

هم (نقل صحیح ایله) عمیر و صفوان مسلمان اولمادن اؤل، مهمّ بر ماله
 مقابل، پیغمبرک (عصم) قتلنه قرار ویروب؛ عمیر ایسه پیغمبرک (عصم) قتلنی
 نیت ایدهرک مدینه‌یه گلمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام عمیری گوردی،
 یاننه چاغیردی. دیدی: "صفوان ایله ماجراگز بودر!" ألی عمیرک گوگسنه
 قویدی؛ عمیر "أوت" دیدی، مسلمان اولدی.

داها بونلر گبی پک چوق صحیح اخبارات غیبیه وقوع بولمش. مشهور کتبِ ستّه صحیحّه حدیثیه ده ذکر ایدیلیمشدر و سندلریله بیان ایدیلیمشدر. بو رساله ده بیان ایدیلن واقعاتک اکثری، تواتر معنوی حکمنده قطعیدر، یقینیدرلر. باشده بخاری و مسلم که، قرآندن سوگره اُک صحیح کتاب اولدقلرینی، اهل تحقیق قبول ایتمش. و سائر صحیح ترمیزی، نسائی و ابو داود و مسندِ حاکم و مسندِ احمد ابن حنبل و دلائل بیهقی گبی کتابلرده عنعنه سیله بیان ایدیلیمشدر.

شیمدی ای ملحد بی هوش! "محمدِ عربی (ع صم) عقللی بر آدم ایدی" دییوب گچمه. چونکه شو امور غیبیه دائر اخبارات صادقّه اُحمديه (ع صم) ایکی شقدن خالی دگل؛ یا دییه جکسک که: او ذاتِ قدسیده اوپله کسکین بر نظر و گنیش بر دها وار که، ماضی و مستقبل و عموم دنیای گورور، بیلیر و اطرافِ عالمی و شرق و غربی تماشا ایدر بر گوزی و گچمش و گله جک بتون زمانلری کشف ایدر بر دهاسی واردر. بو حال ایسه، بشرده اولاماز؛ اگر اولسه، خالقِ عالم طرفندن ویریلیمش بر خارقه، بر موهبه اولور. بو ایسه، تک باشیله بر معجزه اعظمدر. ویاخود اینانه جقسک که: او ذاتِ مبارک، اوپله بر ذاتک مأموری و شاگردیدر که، هر شی اونک نظرنده و تصرفنده در و بتون انواع کائنات و بتون زمانلر، اونک تحتِ امرنده در.. دفتر کبیرنده هر شی یازیلیدر؛ ایستدیگی زمان طلبه سنه بیلدیرر و گوسترر. دیمک محمدِ عربی علیه الصلاة والسلام، استادِ اُزلیسندن درس آلیر، اوپله درس ویرر...

هم (نقل صحیح ایله) حضرتِ خالدی، حرب ایچون دُومّه الجندل رئیس اولان اُکیدره گوندردیگی وقت فرمان ایتمش که: ﴿إِنَّكَ تَجِدُهُ يَصِيدُ

البَقَرَة دییه، بقرِ وحشی آوونده بولاجغنی، غاوغاسز اُسیر ایدیله جگنی اِخبار ایتمش. حضرتِ خالد گیتمش، عینا اویله بولمش، اُسیر ایتمش گتیرمش.

هم (نقلِ صحیح ایله) قُریش، بنی هاشمی علیهنده یازدقلری و کعبه نڭ سقفنه آصدقلری صحیفه حَقّنده فرمان ایتمش که: "قوردلر یازیلریکزی یمیش، یالکُز صحیفه ده کی اَسْمَاءُ اِلْهیه یه ایلشمه مشلر!" خبر ویرمش. صوگره صحیفه یه باقمشلر، عینا اویله اولمش.

هم (نقلِ صحیح ایله) "بیت المقدسک فتحنده بیوک بر طاعون چیقه جق." فرمان ایتمشدی. حضرتِ عُمَرُ زماننده بیت المقدس فتح اولندی. و اویله بر طاعون چیقدی که، اوچ گونده یتمش پیک و فیات اولدی.

هم (نقلِ صحیح ایله) او زماننده وجودی اولیان بصره و بغدادک وجوده گله جکلرینی و بغداده دنیا خزینه لرینک گیره جگنی و تورکلر و بحرِ حزر اُطرفنده کی ملّتلر ایله عربلر محاربه ایده جکلرینی و صوگره اونلر چوققلقه اِسلامیته گیره جک، عربلره عربلر ایچنده حاکم اولاجقلرینی خبر ویرمش. دیمش که: **﴿يُوشِكُ اَنْ يَكْثَرَ فِيْكُمْ الْعَجَمُ يَأْكُلُوْنَ فَيْتَكُمُ وَ يَضْرِبُوْنَ رِقَابَكُمْ﴾**

هم فرمان ایتمش که: **﴿هَلَاكُ اُمَّتِيْ عَلَى يَدِ اَغْلِيْلَةٍ مِّنْ قُرَيْشٍ﴾** دییه، اُمویه نڭ یزید و ولید گبی شریر رئیس لرینک فسادینی خبر ویرمش. هم یمامه گبی بر قسم یرلرده، اِرتداد وقوع بولاجغنی خبر ویرمش.

هم غزوه مشهوره خندقه ده فرمان ایتمش که: **﴿اِنَّ قُرَيْشًا وَّ الْاَحْزَابَ لَا يَغْزَوْنِيْ اَبَدًا وَّ اَنَا اَغْزُوْهُمْ﴾** دییه، "بوندن صوگره اونلر بڭا دگل، بلکه بن اونلره هجوم ایده جگم!" خبر ویرمش، خبر ویردیگی گبی چیقمش.

هم (نقل صحیح ايله) وفاتندن بر ايکي آي اُول فرمان ايتمش که :
﴿إِنَّ عَبْدًا خَيْرٌ فَاخْتَارَ مَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ ديهه، وفاتني خبر ويرمش.

هم زيد ابن صُوْحَان حَقَّنده فرمان ايتمش که: **﴿يَسْبِقُ عُضْوٌ مِنْهُ إِلَى الْجَنَّةِ﴾**
 زیددن اُول، بر عضوی شهید ایديله جگنی خبر ويرمش. بر زمان صوگره، نھاوند
 حربنده بر آلی کسيلمش. ديمك اُك اُول او آل شهید اولوب، معنًا جنتّه
 گيتمش.

ايشته بتون بحث ايتديگمز امور غيبه، اون قسم أنواع معجزاتندن بر تك
 نوعيدر. او نوعك اون قسمندن بر قسمنی سويله مدك. شيمدی بو قسمله برابر
 إعجاز قرآنه دائر يگرمی بشنجی سوزده، غایت گنیش إخبار غيب نوعك درت
 نوعی إجمالاً بيان ايتمشز. ايشته بوراده کی نوعی ايله برابر، قرآنك لسانيله
 غيبدن خبر ويريلن او درت بيوك نوعی برابر دوشون. گور که: نه قدر قطعی،
 شبهه سز، پارلاق، قوتلی، قوی بر برهان رسالتدر که؛ بتون بتون قلبی، عقلی
 بوزولیمان ألبته ایمان ایده جك که: ذات أحمدیه علیه الصلاة والسلام، خالق کل
 شی و علام الغیوب اولان بر ذات ذو الجلالک رسولیدر و اوندن خبر آلییور.

يدنجی نکته لی إشارات: معجزات نبویه نك برکت طعام خصوصنده اولان
 قسمندن بر قاچ قطعی و معنًا متواتر مثالنه إشارات ایده جگز. بچندن اُول بر
 مقدمه ذکرى مناسبدر.

مقدمه: شو گله جك برکتلی معجزات مثاللری، هر بری متعدد طریقله،
 حتّی بعضلری اون آلتی طریقله صحیح بر صورتده نقل ایديلمش. اکثریسی، بر
 جماعت کثیره حضورنده وقوع بولمش؛ او جماعت ایچنده معتبر و صادق

إنسانلر اولردن بحث ایدوب نقل ایتمشلر. مثلاً: "صاع دینیلن درت آووج طعامدن یتمش آدم یمیشلر، طوق اولمشلر" نقل ایدیور. او یتمش آدم، اونلک سوزینی ایشیدیور، تکذیب ایتمیور. دیمک سکوت ایله تصدیق ایدیورلر. حالبوکه او عصر صدق و حقیقتده و او حقپرست و جدی و طوغری آدم اولان صحابه‌لر، ذره مقدار یالانی گورسه، رد و تکذیب ایدرلر. حالبوکه بحث ایده‌جگمز واقعه‌لری چوقلر روایت ایتمش و اوته‌کیلر ده سکوت ایله تصدیق ایتمشلر. دیمک هر بر حادثه معنأ متواتر گبی قطعیدر.

هم صحابه‌لر، قرآنک و آیتلرک حفظندن سوگره اُک زیاده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک أفعال و أقوالنک محافظه‌سنه، باخصوص احکامه و معجزاته دائر أحوالنه بتون قوتلریله چالیشدکلرینی و صحتلرینه پک چوق دقت ایتدکلرینی، تاریخ و سیر شهادت ایدیور. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه عائد اُک کوچک بر حرکتی، بر سیرتی، بر حالی إهمال ایتمه‌مشلر. و ایتدکلرینی و قید ایتدکلرینی، کتب احادیثیه شهادت ایدیور. هم عصر سعادتده، معجزاتی و مدار احکام احادیثی، کتابتله چوقلر قید ایدوب یازدیلر. خصوصاً عبّادلّه سبعه، کتابتله قید ایتدیلر. خصوصاً ترجمان القرآن اولان عبد الله ابن عبّاس و عبد الله ابن عمر ابن العاص، باخصوص اوتوز قرق سنه سوگره، تابعینک بیگلر محققلری، احادیثی و معجزاتی یازی ایله قید ایتدیلر. داها اوندن سوگره، باشده درت إمام مجتهد و بیگلر محقق محدثلر نقل ایتدیلر؛ یازی ایله محافظه ایتدیلر. داها هجرتدن ایکی یوز سنه سوگره باشده بخاری، مسلم، کتب سنیّه مقبوله وظيفه حفظی اوموزلرینه آلدیلر. ابن جوزی گبی شدتلی بیگلر منقّدرلر چیقوب؛ بعض ملحدلرک ویا فکرسز ویا حفظسز ویا نادانلرک قاریشدیردقلری موضوع احادیثی تفریق ایتدیلر، گوستردیلر. سوگره اهل کشفک تصدیقیله؛

یتیمش دفعه رسول اکرم علیه الصلاة والسلام تمثّل ایدوب، یقظه حالنده اونک صحبتیله مشرف اولان جلال الدین سیوطی گبی علامه لر و محقق لر، أحادیث صحیحہ نك الماسلرینی، سائر سوزلردن و موضوعاتدن تفریق ایتدیلر. ایشته بحث ایده جگمز حادثه لر، معجزه لر بویله آلدن آله (قوتلی، آمین، متعدّد و چوق، بلکه حدسز آلردن) صاغلام اولارق بزه گلمش. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾

ایشته بوکا بناء؛ "بو زمانه قدر اوزون مسافه دن گلن شو زماندن تا او زمانه قدر بو حادثه لری ناصل بیله جگز که قاریشمامش و صافیدر" خاطره کلمه ملیدر.

برکته دائر معجزاتِ قطعیه نك برنجی مثالی: باشده بخاری و مسلم، کتبِ ستّه صحیحہ متفقاً خبر ویریورلر که؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حضرت زینب ایله تزوجی ولیمه سنده، حضرت انسک والده سی اُم سلیم، بر ایکی آوج خرمایی یاغ ایله قاوورارق بر قابه قویوب حضرت انسله پیغمبر علیه الصلاة والسلامه گوندردی. انسّه فرمان ایتدی که: "فلان، فلانی چاغیر. هم کیمه تصادف ایتسه ک دعوت ایت. "انس ده کیمه راست گلدی ایسه چاغیردی. اوچ یوز قدر صحابه گلوب، صفّه و حجره سعادتی طولدیردیلر. فرمان ایتدی: ﴿تَحَلَّقُوا عَشْرَةَ عَشْرَةَ﴾ یعنی: "اونر اونر حلقه اولکز!" صوگره مبارک آلی او آز طعام اوزرینه قویدی، دعا ایتدی، "بیورک" دیدی. بتون او اوچ یوز آدم ییدیلر، طوق اولوب قالدیلر. انسّه فرمان ایتمش: "قالدیر!" انس دیمش که: "بیلمه دم، طعام قابنی قویدیغم وقت می طعام چوقدی، یوقسه قالدیردیغم وقت می چوقدی فرق ایده مدم."

ایکنجی مثال: مهماندار نبوی أبو ایوب الأنصاری خانه سنه تشریف

نبوی هنگامنده أبو ایوب دیر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام و أبو بکر الصدیقه کافی گله جک ایکی کیشیلک یمک یاپدم. اوڭا فرمان ایتدی:

﴿أَدْعُ ثَلَاثِينَ مِنْ أَشْرَافِ الْأَنْصَارِ﴾ اوتوز آدم گلدیلر، ییدیلر. صوڭره فرمان ایتدی: ﴿أَدْعُ سَبْعِينَ﴾ آلتمش داها دعوت ایتدم؛ گلدیلر، ییدیلر. صوڭره فرمان ایتدی: ﴿أَدْعُ سَبْعِينَ﴾ یتمش داها دعوت ایتدم؛ گلدیلر، ییدیلر. قابلرده یمک داها قالدی. بتون گلنلر او معجزه قارشیسنده اسلاميته گيروب، بیعت ایتدیلر. او ایکی کیشیلک طعامدن یوز سکسان آدم ییدیلر.

اوجنجی مثال: حضرت عُمَرُ ابن الخطاب و أبو هريره و سلمه ابن الأكوع و أبو عمرة الأنصاری گبی، متعدّد طریققلرله دییورلر که: بر غزوه ده اوردو آج قالدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه مراجعت ایتدیلر. فرمان ایتدی که: "هگبه لریڭزده قالان بقیّه أرزاقی طویلايڭز!" هرکس آزر برر پارچه خرما گتیردی. اڭ چوق گتیرن درت آووج گتیره بیلدی. بر کلیمه قویدیلر. سلمه دیر که: "مجموعی بن تخمین ایتدم، اوطورمش بر کچی قدر آنجق واردی." صوڭره رسول اکرم علیه الصلاة والسلام برکتله دعا ایدوب، فرمان ایتدی: "هرکس قابنی گتیرسین!" قوشوشدیلر، گلدیلر. او اوردو ایچنده هیچ بر قاب قالمادی، هپسنی تولدیردیلر. هم فضله قالدی. صحابه دن بر راوی دیمش: "او برکتڭ گیدیشانتدن آڭلادم؛ اگر أهل أرض گلسه ایدی، اونلره دخی کافی گله جکدی."

دردنجی مثال: باشده بخاری و مسلم، کتب صحیحه بیان ایدیورلر که:

عبد الرحمن ابن أبی بکر الصدیق دیر: بز یوز اوتوز صحابه، بر سفرده رسول

أكرم عليه الصلاة والسلام ايله برابر دك. درت آووج مقداری اولان بر صاع،
 أكمك ایچون خمرور یاپیلدی. بر کچی دخی کسیلدی، پیشیریلدی؛ یالکز
 جگر و بوبرکلی کباب یاپیلدی. قَسَم ایدرم، او کبابدن یوز اوتوز صحابه دن
 هر بریسنه بر پارچه کسدی، ویردی. صوگره رسول أكرم عليه الصلاة والسلام،
 پیشمش ائی ایکی کاسه یه قویدی. بز عموئمز طوق اولونجه یه قدر ییدک، فضله
 قالدی. بن فضله سنی دوه یه یوکلهدم.

بشنجی مثال: کتب صحیحہ قطعیتله بیان ایدیورلر که: غزوۀ غزّاء
 احزابده، مشهور یوم الخندقده، حضرت جابر الأنصاری قَسَم ايله إعلان
 ایدیور: او گونده، درت آووج اولان بر صاع آریه أکمگندن، بر سنه لك بر
 کچی اوغلاغندن ییك آدم ییدیلر و اویله جه قالدی. حضرت جابر دیر که: "او
 گون یمک، خانه مده پیشیریلدی؛ بتون ییك آدم او صاعدن، او اوغلاقدن
 ییدیلر، گیتدیلر. داها تنجره مز طولو قاینایور، داها خمریمز أكمك یاپیلیور. او
 خمره، او تنجره یه مبارک آغزینک صوینی قویوب، برکتله دعا ایتمشدی.

ایشته شو معجزۀ برکتی، ییك ذاتک حضورنده، اونلری اوڭا علاقه دار
 گوستره رک حضرت جابر قَسَم له إعلان ایدیور. دیمک شو حادثه، ییك آدم
 روایت ایتمش گبی قطعی دینیه ییلیر.

آلتنجی مثال: (نقل صحیح قطعی ايله) خادم نبوی حضرت انسك
 عموجه سی مشهور أبو طلحه دیر که: رسول أكرم عليه الصلاة والسلام؛ یتمش
 سکسان آدمی، انسك قولتوغی آلتنده گتیردیگی آز آریه أکمگندن طوق
 اولونجه یه قدر ییدیردی. "او آز أکمکلی پارچه پارچه ایدیگز!" امر ایتدی و
 برکتله دعا ایتدی. منزل طار اولدیغندن، اونر اونر گلوب ییدیلر، طوق اولارق
 گیتدیلر.

یدنجی مثال: (نقل صحیح قطعی ایله) شفاء شریف و مسلم گبی کتب صحیحہ بیان ایدرلر که: حضرت جابر الأنصاری دییور: بر ذات، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن عیالی ایچون طعام ایستدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، یاریم یوک آریه ویردی. چوق زمان او آدم عیالی ایله و مسافرلریله او آریه دن ییدیلر. باقییورلر، بیتیمیور. نقصانیتنی آکلامق ایچون ئولچدیلر. صوگره برکت دخی قالقدی، نقصان اولمغه باشلادی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه گلدی، وقعه یی بیان ایتدی. اوکا جوابا فرمان ایتدی: ﴿لَوْ لَمْ تَكَلُّ لَأَكَلْتُمْ مِنْهُ وَ لَقَامَ بِكُمْ﴾ یعنی: "اگر کیله ایله تجربه ایتمسه ایدیگز، حیاتگزجه سزه یتردی."

سکزنجی مثال: ترمیزی و نسائی و بیهقی و شفاء شریف گبی کتب صحیحہ بیان ایدیورلر که: حضرت سَمُرَة بن جندب دیر: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه بر کاسه ات گلدی. صباحدن آقشامه قدر فوج فوج آدملر گلدیلر، ییدیلر.

ایشته مقدمه ده بیان ایتدیگمز سرّه بناء؛ شو واقعہ برکت، یالکز سَمُرَة بن روایتی دگل، بلکه سَمُرَة، او یمگی بین جماعتلرک ممثلی گبی، اونلرک نامنه و تصدیقلرینه بناء إعلان ایدیور.

طوقوزنجی مثال: شفاء شریف صاحبی و مشهور ابن ابی شیبه و طبرانی گبی موثوق و صحیح محققلر روایتیله، حضرت ابو هریره دیر: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام بکا امر ایتدی: "مسجد شریفک صفه سنی مسکن إتحاذ ایدن یوزدن زیاده فقراي مهاجرینی دعوت ایت!" بن دخی اونلری آرادم، طویلادم. عمومزه بر طبله طعام قونولدی. بز، ایستدیگمز قدر ییدک، قالقدق. او کاسه

قونولدیغی وقت ناصل ایدی، ینه او یله طولو قالدی؛ یالکز پارمقلرک ایزی طعامده گورونویوردی.

ایشته حضرت ابو هریره، عموم کاملین اهل صفه تصدیقنه إستنادًا، اونلر نامنه خبر ویرر. دیمک، معنًا عموم اهل صفه روایت ایتمش گبی قطعیدر. هم هیچ ممکن میدر که، او خبر حق و طوغری اولماسه، او صادق و کامل ذاتلر سکوت ایدوب، تکذیب ایتمه سینلر.

اونجی مثال: (نقل صحیح قطعی ایله) حضرت إمام علی دیر: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، بنی عبد المطلبی جمع ایتدی. اونلر قرق آدم ایدیلر. اونلردن بعضلری بر دوه یاوروسنی یر ایدی و درت قیه سوت ایچردی. حالبوکه عموم اونلره، بر آوج قدر بر یمک یاپدی؛ عموم یه یوب طوق اولدیلر. یمک اُسکیسی گبی قالدی. صوگره اوچ درت آدمه آنجق کافی گلیر آغاجدن بر قاب ایچنده سوت گتیردی. عمومًا ایچدیلر، طویدیلر. ایچیلمه مش گبی باقی قالدی.

ایشته حضرت علی نك شجاعتی و صداقتی قطعیتنده بر معجزه برکت!...

اون برنجی مثال: (نقل صحیح ایله) حضرت علی و فاطمة الزهرا ولیمه سنده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، بلال حبشی یه امر ایتدی: "درت بش آوج اون اکمک یاپیلین و بر دوه یاوروسی کسیلین." حضرت بلال دیر: بن طعامی گتیردم، مبارک اَلنی اوستنه ووردی؛ صوگره طائفه طائفه صحابه لر گلدیلر، ییدیلر، گیتدیلر. او یمکدن باقی قالان مقداره ینه برکتله دعا ایتدی، بتون أزواج طاهراته هر برینه برر کاسه گوندردی. امر ایتدی که: "هم ییسینلر، هم یانلرینه گلنلره ییدیرسینلر."

اوت بویله مبارک بر ازدواجده، آلبته بویله بر برکت لازمدر و وقوعی قطعیدر!..

اون ایکنجی مثال: حضرتِ امام جعفر صادق، پدرلری امام محمد الباقرن، او ده پدری امام زین العابدیندن، او دخی امام علی دن نقل ایدر که: فاطمة الزهراء، یالکُز ایکیسنه کافی گله جک بر یمک پیشردی. صوگره علی پی گوندردی؛ تا رسول اکرم علیه الصلاة والسلام گل سین، برابر یی سینلر. تشریف ایتدی و امر ایتدی که: او یمکدن هر بر أزواجه برر کاسه گوندرلدی. صوگره کندینه، هم علی یه، هم فاطمه و اولادلرینه برر کاسه آیرلدقن صوگره، حضرت فاطمه دیر: "تنجره مزی قالدیردق، داها طولو اولوب طاشیوردی. مشیئتِ إلهیه ایله، خیلی زمان او یمکدن ییدک."

عجبا نیچون بو نورانی، یوکسک سلسله روایتدن گلن شو معجزه برکته، گوزک ایله گورمش گبی اینامیورسک؟ اوت بوکا قارشى، شیطان دخی بهانه بولاماز.

اون اوچنجی مثال: أبو داود و أحمد ابن حنبل و امام بیهقی گبی صدوق اماملر، دکین الأحمسی ابن سعید المُنیدن، هم آلتی قارداش ایله برابر صحبتیه مشرف و صحابه لردن اولان نعمان ابن مقرن الأحمسی المُنیدن، هم جریردن نقل ایدهرک، متعدّد طریق لرله حضرت عُمَر ابن الخطّاب دن نقل ایدیورلر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حضرت عُمَره امر ایتدی: "أحمسی قبيله سندن گلن درت یوز آتلی یه یوجلیق ایچون زاد و ذخیره ویر!" حضرت عُمَر دیدی: "یا رسول الله! موجود ذخیره، بر قاچ صاعدر. کومه سی، اوطورمش بر دوه یاوروسی قدردر." فرمان ایتدی: "گیت ویر!" او ده گیتدی، یاریم یوک خرمدان، درت یوز سواری یه کفایت درجه سنده زاد و ذخیره ویردی.

و دیدی: هیچ نقصان اولماش گبی اُسکی حالنده قالدی.

ایشته شو معجزه برکت، درت یوز آدمله و باخصوص حضرتِ عَمَر ايله مناسبتدار بر صورتده وقوعه گلمشدر. روایتلرک آرقه سنده بونلر وار. بونلرک سکوتی، تصدیقدر. ایکی اوچ خبر واحد دیوب گچمه! بویله حادثه لر خبر واحد دخی اولسه، تواتر معنوی حکمنده قناعت ویرر.

اون دردنجی مثال: باشده بخاری و مسلم، کتب صحیحه خبر ویریورلر که: حضرت جابرک پدری وفات ایدر؛ بورجی چوق، زیاده مدیون. بورج صاحببری ده یهودیلر. جابر، پدرینک اصل مالنی غُرمایه ویردی، قبول ایتمدیلر. حالبوکه باغنده کی میوه لری، قاچ سنه ده دیننه کافی گلمیه جک. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: "باغک میوه لرینی قوپاریکیز، خرمان ایدیگز!" اويله یاپدیلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام خرمان ایچنده گزدی، دعا ایتدی. صوگره جابر خرماندن پدرینک بتون غُرماسنک بورجلرینی ویردکدن صوگره، ینه بر سنه ده باغدن گلن محصولات قدر خرمانده قالدی. بر روایتده، بتون غُرمایه ویردیگی قدر قالدی. او حادثه دن بورج صاحببری اولان یهودیلر، چوق تعجب ایدوب حیرته قالدیلر.

ایشته شو معجزه باهره برکت، یالکیز حضرت جابر گبی بر قاچ راولرک خبری دگل، بلکه معنوی تواتر حکمنده، او حادثه ايله مناسبتدار، حدّ تواتر درجه سنده چوق آدملری تمثیل ایدهرک روایت ایتمشدر.

اون بشنجی مثال: باشده ترمیزی و إمام بیهقی گبی محققلر، حضرت أبو هریره دن نقل صحیح ايله برابر خبر ویریورلر که: أبو هریره دیمش که: بر غزوه ده

(باشقه بر روایتده غزوة تبوکده) اوردو آج قالدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: «هَلْ مِنْ شَيْءٍ؟» "بر شی وار می؟" دییه امر ایتدی. بن دیدم: "هگبه ده بر پارچه خرما وار." (بر روایتده، اون بش دانه ایمش) دیدی: "گتیر!" گتیردم. مبارك أَلَنِي صَوْغَدِي، بر قبضه چیقاردی، بر قابه بیراقدی؛ برکتله دعا بیوردیلر. صوگره اونر اونر عسکری چاغیردی، عمومًا ییدیلر. صوگره فرمان ایتدی: «خُذْ مَا جِئْتَ بِهِ وَافْبِضْ عَلَيْهِ وَلَا تَكْبَهُ» بن آلدی، آلمی او هگبهیه صوقدم. اَوَّلْ گتیردیگم قدر آلیمه گچدی. صوگره رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حیاتنده، أبو بکر و عُمر و عثمان حیاتنده، او خرماردن ییدم. باشقه بر طریقه روایت ایدیلیمش که: او خرماردن قاچ یوک، فی سبیل الله صرف ایتدم. صوگره حضرت عثمانك قتلنده، او خرما قابی ایله هَب و غارات ایدیلدی، گیتدی.

ایشته خواجه کائنات اولان فخر عالم علیه الصلاة والسلامك قدسی مدرسه سی و تکیه سی اولان صفه نك دمیرباش بر مهم طلبه سی و مریدی و قوه حافظه نك زیاده سی ایچون دعای نبویه مظهر اولان حضرت أبو هریره، غزوة تبوک گبی بر مجمع ناسده وقوعی خبر ویردیگی شو معجزه برکت؛ معنا بر اوردو سوزی قدر قطعی و قوتلی اولمق گرکدر.

اون آلتنجی مثال: باشده بخاری، کتب صحیحه (نقل قطعی ایله) بیان ایدیورلر که: حضرت أبو هریره آج اولمش، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك آرقه سندن گیدوب، منزل سعادتده گیتمشلر. باقارلر که بر قدح سوت، اورایه هدیه گتیریلیمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام امر ایتدی که: "أَهْلِي صَفَّيْ چاغیر!" بن قلمدن دیدم که: "بو سوتك بتونی بن ایچه بیلیرم. بن داهای زیاده

محتاجم." فقط امرِ نبوی ایچون اونلری طویلادم، گتیردم. یوزی متجاوز ایدیلر. فرمان ایتدی: "اونلره ایچیر!" بن ده او قدحده کی سوتی برر برر ویردم. هر بریسی طویونجیه قدر ایچر، دیگرینه ویرم. بویله برر برر ایچیرهك، بتون اهل صفّه او صافی سوتدن ایچدیلر. صوگره فرمان ایتدی که: ﴿بَقِيَ أَنَا وَ أَنْتَ فَاشْرَبْ﴾ بن ایچدم. "ایچدکجه، ایچ!" فرمان ایدر؛ تا بن دیدم: "سنی حق ایله إرسال ایدن ذاتِ ذو الجلاله قَسَم ایدرم، یر قالمادی که ایچهیم." صوگره کندیسی آلدی. بسم الله دیوب حمد ایدهك بقیّه سنی ایچدی. یوز یك عافیت اولسون.

ایشته شو صافی، خالص سوت گبی لطیف، شبهه سز معجزه باهره برکت، بشیوز یك حدیثی حفظنه آلان حضرت بخاری باشده اولارق، کتبِ سته صحیحه ایله نقللری، گوزله گورمك قدر قطعی اولمقله برابر؛ مدرسه قدسیه احمدیه (عصم) اولان صفّهك نامدار، صادق، حافظ بر شاکردی اولان أبو هریرهك، عموم اهل صفّه بی معنا إشهد ایدهك، عاداتا عمومنی تمثیل ایدوب شو اخباری، تواتر درجه سنده قطعی تلقی ایتمه یك یا قلبی بوزوق ویا عقلی یوق. عجباً حضرت أبو هریره گبی صادق و بتون حیاتی حدیثه و دینه وقف ایدن، ﴿وَمَنْ كَذَبَ عَلَىٰ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ﴾ حدیثی ایشیدن و نقل ایدن؛ هیچ ممکن میدر که، حفظنده کی أحادیث نبویهك قیمتی و صحتی شبهه یه دوشوروب، اهل صفّهك تکذیبینه هدف ایدهك مخالف بر سوز و اصلسز بر وقعه سویله سین؟ حاشا...

یا رب! شو رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك برکتی حرمتنه، بزه إحسان ایتدیگك مادی و معنوی رزقمزه برکت إحسان ایت!..

بر نکته مهمّه: معلومدر که؛ ضعیف شیلر اجتماع ایتدکجه قوّتلشیر. اینجه جک ایپلر طوپاق یاپیلسه، قوّتلی خلاط اولور. قوّتلی خلاطلر طوپاق یاپیلسه، کیمسه قوپاراماز. ایشته اون بش انواع معجزاتدن یالکڑ برکت قسمنده کی معجزاتی و او قسمک اون بش قسمندن آنجق بر قسمنی، اون بش مثال ایله گوستردک. هر بر مثال، تک باشیله، نبوّتی إثبات ایدر بر درجه ده قوّتلی ایدی. فرض محال اولارق، بونلرک بر قسمنی قوّتسز صایسه ق ده، ینه قوّتسز دییه مه یز. چونکه قوی ایله إتفاق ایدن قویلشیر.

هم شو اون بش مثالک اجتماعی؛ قطعی شبهه سز بر تواتر معنوی ایله، قوّتلی بر معجزه کبرای گوسترر. شیمدی شو مجموعه کی معجزه کبرا، برکت معجزه لرندن ذکر ایدیلمه مش اولان اون درت قسم آخره مزج ایدیلسه؛ قوّتلی خلاطلری طوپاق یایمق گی، قوپارلمسی ممکن اولیان بر معجزه اکبر، ایچنده گورونور. صوگره شو معجزه اکبری، سائر اون درت نوع معجزاتک مجموعه علاوه ایت، گور که: نه درجه قوّتلی، صارصیلماز، قطعی بر برهان نبوّت احمديه یی (ع صم) گوسترر. ایشته نبوّت احمديه نک (ع صم) دیرگی، شو مجموعه دن تشکّل ایدن طاغ گی قوّتلی بر دیرکدر. شیمدی جزئیاتده و مثالدرده، سوء فهمدن گلن شبهه لرله، او متین سقف معلایی ثباتسز و قابل سقوط گورمک نه درجه عقلسزلق اولدیغنی آکلا دک. اوت برکته دائر او معجزه لر گوستریورلر که: محمد عربی علیه الصلاة والسلام، عمومه رزق ویرن و رزقلری خلق ایدن بر ذات رحیم و کریمک سؤگیلی مأموریدر، پک حرمتلی بر عبدیدر که؛ رزقک انواعنده، خلاف عادت اولارق، اوکا هیچدن و صرف غیبدن ضیافتلر گوندیریور. معلومدر که: جزيرة العرب، صوبی و زراعتی آز بر یردر. اونک ایچون أهالیسی، خصوصًا بدایت اسلامده کی صحابه لر، ضیق معیشته

معروضدیلر. هم صوسزلغه چوق دفعه گرفتار اولویورلردی. ایشته بو حکمته بناءً، معجزاتِ باهرهٔ احمديه عليه الصلاة والسلامك مهملری، طعام و صو خصوصنده تظاهر ایتمش. بو خارقه‌لر دعوايِ نبوته دلیل و معجزه اولمقدن زیاده، احتیاجه بناءً رسولِ اکرم عليه الصلاة والسلامه بر اِکرامِ اِلهی، بر اِحسانِ ربّانی، بر ضیافتِ رحمانیه حکمنده‌در. چونکه او معجزاتی گورنلر، نبوتی تصدیق ایتمشلر. فقط معجزه ظهور ایتدکجه، ایمان زیاده‌لشیر، **"نورٌ عَلَى نُّور"** اولور.

سکرنجی اِشارت: صو خصوصنده تظاهر ایدن بر قسم معجزاتی بیان ایدر.

مقدمه: معلومدر که جماعتلر ایچنده وقوع بولان حادثه‌لر آحادی بر صورتده نقل ایدیلسه، تکذیب ایدیلمدیگی وقت، طوغریلغنی گوسترر. چونکه انسانك فطرتنده یالانه یالاندر دیمگه جیلّی بر میل واردر. خصوصًا هر قومدن زیاده یالانه قارشى سکوت ایتمز صحابه‌لر اولسه.. خصوصًا حادثه‌لر، رسولِ اکرم عليه الصلاة والسلامه تعلق ایتسه و بِالْخَاصَّةِ نقل ایدن، مشاهیر صحابه‌دن اولسه؛ اَلْبَتَّه او خبرِ واحد صاحبی، او حادثه‌ی گورن جماعتی تمثیل ایدر حکمنده روایت ایدر. حالبوکه شیمدی بحث ایده‌جگمز معجزاتِ مائیه‌ی، هر بر مثالی چوق طریق‌لرله، چوق صحابه‌لرک اَللَرْدَن، بیگلر تابعینك محقق‌لری اَلِ آتوب اَمْشَلَر؛ صاغلام اولارق ایکنجی عصر مجتهدلرینك اَللَرینَه ویرمشلر. اونلر ده، کمالِ جدّیتله و حرمتله اَلِ آتوب، قبول ایدوب، آرقه‌لرنده کی عصرک محقق‌لرینك اَللَرینَه ویرمشلر. هر طبقه، بیگلر قوتلی اَللَرْدَن گچوب، گله‌گله تا عصریمزه گلمش. هم عصرِ سعادتده یازیلان کتبِ احادیثیه صاغلام اولارق دور ایدیلوب، تا بخاری و مسلم گبی علمِ حدیثك داهی

إماملرینک اَلنه گچمش. اولر ده، کمالِ تحقیق ایله مراتبنی تفریق ایدهرک، صحتی شبهه سز اولانلری جمع ایدهرک بزه درس ویرمشلر، تقدیم ایتمشلر. ﴿جَزَاهُمْ اللهُ

خَيْرًا كَثِيرًا﴾

ایشته رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک مبارک پارمقلرندن صویک اقماسی و پک چوق آدمه ایچیرمسی متواتردر. اوپله بر جماعت نقل ایتمش که، یالانه اِتفاقلری محالدر. شو معجزه غایت قطعیدر. هم اوچ دفعه، اوچ جمعِ عظیمده تکرر ایتمش. باشده بخاری، مسلم، إمام مالک، إمام شعیب، إمام قتاده گبی پک چوق اهلِ صحیح بر جماعت، صحابه لردن، باشده خادم نبوی حضرت انس، حضرت جابر، حضرت ابن مسعود گبی مشاهیر صحابه نث بر جماعتندن، پارمقلرندن صویک کثرتله اقماسی و اوردویه ایچیرمسی نقل صحیح قطعی ایله بیان ایدیلمشدر. بو نوع معجزه مائیه دن، پک چوق مثاللرندن طوقوز مثالی بیان ایده جگزر.

برنجی مثال: باشده بخاری، مسلم، کتب صحیحه حضرت انسدن نقل صحیح ایله خبر ویریورلر که: حضرت انس دیور: زُوراً نام محله ده، اوچ یوز کیشی قدر، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام ایله برابرک. ایکندی نمازی ایچون آبدست آلمای ایتدی. صو بولونمادی. یالکز بر پارچه صو امر ایتدی، گتیرک. مبارک آلرینی ایچنه باتیردی. گوردم که، پارمقلرندن چشمه گبی صو آقیور. صوگره بتون معیتنده کی اوچ یوز آدم گلدیلر، عمومی آبدست آلوب ایچدیلر. ایشته شو مثالی حضرت انس، اوچ یوز کیشی بی تمثیل ایدهرک خبر ویریور. ممکن میدر که، او اوچ یوز کیشی، شو خبره معنا اِشتراک ایتمه سینلر؛ هم اِشتراک ایتمدکلری حالده، تکذیب ایتمه سینلر.

ایکنجی مثال: باشده بخاری، مسلم، کتب صحیحہ خبر ویریورلر که: حضرت جابر ابن عبد الله الأنصاری بیان ایدیور: بز یئک بش یوز کیشی، غزوۀ حدیبیہده صوصادق. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام قره دینیلن دریدن بر قاب صودن آبدست آلدی، صوگره آلی ایچنه صوقدی. گوردم که، پارمقلرندن چشمه گبی صو آقیور. یئک بش یوز کیشی ایچوب، قابلرینی او قره دن تولدیردی. سالم ابن ابی الجعدہ، جابردن صورمش: "قاج کیشی ایدیگز؟" جابر دیمش که: "یوز یئک کیشی ده اولسیدی، ینه کافی گلیردی. فقط بز، اون بش یوز (یعنی یئک بش یوز) ایدک." ایشته شو معجزۀ باهره نئ راویلری، معنًا یئک بش یوز قدردرلر. چونکه فطرت بشریہده، یالانه یالان دیمک بر میل آرزوسی واردر. صحابه لر ایسه صدق و طوغریلق ایچون، جان و مال و پدر و والدہ لرینی و قوم و قبیله لرینی فدا ایدوب، صدق و حق ایچون فدائی اولدقلری حالده؛ هم "بندن بیلهرک یالان بر شی خبر ویرن، جهنم آتشدن یرینی حاضرلا سین!" مثالنده کی حدیث شریفک تهدیدینه قارشی، یالانه مقابل سکوت ایتمه لری ممکن دگلدر. مادام سکوت ایتدیلر؛ او خبری قبول ایتدیلر، معنًا اشتراک ایدوب تصدیق ایدیورلر دیمکدر.

اوپنچی مثال: غزوۀ بواطده، ینه بخاری، مسلم باشده، کتب صحیحہ بیان ایدیورلر که: حضرت جابر دیدی که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: **﴿نَادِ بِالْوُضُوءِ﴾** "آبدست آلق ایچون ندا ایت" دیدیلر. "صو یوق" دینیلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دیدی: "بر پارچه صو بولگز." غایت آز صو گتیردک. صوگره او آز صو اوستنه آلی قپادی، بر شیلر او قودی؛ بیلمه دم نه ایدی. صوگره فرمان ایتدی: **﴿رُدْنَا بِجَفْنَةِ الرَّكَبِ﴾** یعنی، قافله نئ بیوک تشتنی (تکنه) گتیر. بئکا گتیریلدی؛ بن ده رسول اکرم علیه الصلاة

والسلامك اوڭنه قويدم. او ده ألى ايچنه قويدى، پارمقلىنى آچدى. بن ده او آز صويى، مبارك ألى اوزرينه دوکويوردم. گوردم که، مبارك پارمقلىندن کثرتله صو آقدى؛ صوڭره تشت طولدى. صويه محتاج اولانلرى چاغيردم؛ بتون گلدیلر، او صودن آبدست آلوب ايچدیلر. بن دیدم: "داها کیمسه قالمادی." ألى قالدیردى، او جفنه (یعنی تکنه) لبال طولو قالدی.

ایشته شو معجزه باهره أحمديه (عصم) معنا متواتردر. چونکه حضرت جابر او ایشده باشده اولدیغی ایچون، برنجی سوز اونك حقیدر. او، عمومك نامنه إعلان ایدیور. چونکه او وقت خدمت ایدن او ذات ایدی؛ إعلان، باشده اونك حقیدر. ابن مسعود ده، عینا روایتنده دیور که: بن گوردم که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك پارمقلىندن چشمه گبی صو آقیور. عجا مشاهیر صدیقین صحابه دن اولان انس، جابر، ابن مسعود گبی بر جماعت دیسه: "بن گوردم." گورمه مسی ممکن میدر؟ شیمدی شو اوچ مثالی برلشدیر، نه قدر قوتلی بر معجزه باهره اولدیغی گور و شو اوچ طریق برلشسه، حقیقی تواتر حکمنده پارمقلىندن صو آقماسنی قطعی إثبات ایدر.

حضرت موسی علیه السلامك طاشدن اون ایکی یرده چشمه گبی صو آقیماسی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك اون پارمغندن اون موصلق صویك آقماسنك درجه سنه چیقماز. چونکه طاشدن صو آقماسی ممکندر، عادیات ایچنده نظیری بولونور. فقط ات و کمیکدن آب کوثر گبی صویك کثرتله آقماسنك نظیری، عادیات ایچنده یوقدر.

دردنجی مثال: باشده إمام مالک، مُوطَّأ کتاب معتبرنده، معاذ ابن جبل گبی مشاهیر صحابه دن خبر ویریور که: حضرت معاذ ابن جبل دیدی که:

غزوۀ تبوکده بر چشمه‌یه راست گلدک، سیجیم قالینلغنده گوج ایله آقییوردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام أمر ایتدی که: "بر پارچه او صوی طویلایکز." آووجلرنده بر پارچه طویلادیلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، اونکله أَلنی یوزینی ییقادی؛ صوی چشمه‌یه قویدق. بردن چشمه‌نک منفذی آچیلوب، کثرتله آقدی؛ بتون اوردویه کافی گلدی. حتّی بر راوی اولان إمام ابن إسحق دیر که: گوک گورولتییسی گبی، طوپراق آلتنده او چشمه‌نک صوی گورولتی یاپارق او یله آقدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حضرت معاذ فرمان ایتدی که: ﴿يُوشِكُ يَا مُعَاذُ إِنَّ طَالَتْ بِكَ حَيَاةٌ أَنْ تَرَى مَا هَهُنَا قَدْ مُلِئَ جَنَانًا﴾ یعنی: بو اثر معجزه اولان مبارک صو دوام ایدوب، بورالری باغه چوپره‌جک؛ عمرک وارسه گوره‌جکسک. و او یله اولمشدر.

بشنجی مثال: باشده بخاری حضرت براءدن و مسلم حضرت سلمة ابن اکوعدن و سائر کتب صحیحه باشقه راویلردن متّفقاً خبر ویریورلر که: غزوۀ حدیبیه‌ده بر قویویه راست گلدک. بز ییگ درت یوز کیشی ایدک. او قویونک صوی، أَللی کیشی‌یی آنجق إدارة ایدردی. بز صوی چکدک، ایچنده بر شی بیرقمقد. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام گلدی، قویونک باشنه اوطوردی، بر قوغه صو ایستدی؛ گتیردک. کوغه‌نک ایچنه مبارک آغزینک صوینی بیراقدی و دعا ایتدی، صوگره او قوغه‌یی قویویه دوکدی. بردن قویو جوشدی و قاینادی؛ آغزینه قدر طولدی. بتون اوردو، کندیلری و حیواناتی طویونجیه قدر ایچدیلر، قابلرینی ده طولدیردیلر.

آلتنجی مثال: ینه مسلم و ابن جریر طبری گبی حدیثک داهی إماملری باشده اولارق، کتب صحیحه نقل صحیح ایله مشهور أبی قتاده‌دن خبر

ویریورلر که: اُبی قتاده دییور: موته غزوة مشهوره سنده، رئیس لرک شهادت لری اوزرینه امداده گیدیوردق. بنده بر قره واردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام بگا فرمان ایتدی: ﴿احْفَظْ عَلَىٰ مِضْعَتِكَ فَسَيَكُونُ لَهَا نَبَأٌ عَظِيمٌ﴾ یعنی: "قره کئی صاقلا، اونک بیوک ایشی وار." صوگره صوسزلق باشلادی. یتمش ایکی کیشی ایدک، (طبرینک نقلنه گوره، اوچ یوز ایدک) صوسز قالدق. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دیدی: "قره کئی گتیر." بن گتیردم. او ده آلدی، آغزینی آغزینه گتیردی، ایچنه نَفَس ایتدی ایتدی بيلم؛ صوگره یتمش ایکی کیشی گلدی لر، ایچدی لر، قابلرینی طولدی ردی لر. صوگره بن آلدی، ویردی گم گی قالمش دی.

ایشته شو معجزه باهره احمديه یی (عصم) گور، ﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَ عَلَىٰ آلِهِ بِعَدَدِ قَطَرَاتِ الْمَاءِ﴾ دی.

یدنجی مثال: باشده بخاری و مسلم اولارق کتب صحیحه، حضرت عمران ابن حُصَیْنَدَن خبر ویریورلر که: عمران دیر: بر سفرده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ايله برابر صوسز قالدق. بگا و علی یه فرمان ایتدی که: "فلان موقعده بر قادی ن، ایکی قره صوی حیوانه یوکلتمش گیدیور؛ آلوب بورایه گتیریگز." بن و علی برابر گیتدک، عین یرده قادی نی، صو یوکی ايله بولدق، گتیردک. صوگره أمر ایتدی: "بر قابه بر پارچه صو بوشالتکز." بوشالتدق. برکتله دعا ایتدی. صوگره ینه صوی، او حیوانده کی قره یه قویدق. فرمان ایتدی که: "هرکس گل سین، قابنی طولدی رسون." بتون قافله گل دی، قابلرینی طولدی ردی لر، ایچدی لر. صوگره فرمان ایتدی: "قادی نه بر شیلر طویلایگز." قادی نک اُتگنی طولدی ردی لر. عمران دییور که: بن تحیل ایدیوردم که، گیتدکجه ایکی قره طولویور، داها زیاده لشیور. رسول اکرم علیه الصلاة

والسلام او قادینه فرمان ایتدی که: ﴿إِذْهَبِي فَإِنَّا لَمُ نَأْخُذُ مِنْ مَّائِكَ شَيْئًا وَلَكِنَّ اللَّهَ سَقِينَا﴾ یعنی: سنڭ صویڭدن آمادق، بلکه جناب حق بزه خزینه سندن صو ایچیردی.

سکزنجی مثال: باشده مشهور ابن حزم صحیحنده، راویلر حضرت عُمَرَدَن نَقْل ایدیورلر که: غزوة تبوکده صوسز قالدق. حتّی بعضلر دوه سنی کسر، صوسزلقدن ایچنی صیقار، ایچردی. أبو بکر الصّدّیق، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه دعا ایتمک ایچون رجا ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام أَلْنِی قَالِدِیرْدِی؛ داهَا أَلْنِی اَیْنَدِیرْمَهْدَن بِلُوط طَوِیلَانْدِی؛ یَاغْمُور اَوِیلَه گلدی که، قابِلِیرْمِزِی طُولْدِیرْدِی. صوڭره صو چکیلدی، اوردومزه مخصوص اولارق حدودیمزِی تجاوز ایتدی. دیمک تصادف ایچنه قاریشمامش، صِرف بر معجزه اُحمديه در. (عصم)

طوقوزنجی مثال: مشهور عبد الله ابن عَمَر ابن العاصک حفیدی و درت إِمَامک اَوْکَا اِعْتِمَاد ایدوب و اوندن تخریج حدیث ایتدکلری عَمَر ابن شَعْبِدَن نَقْل صحیح ایلَه خبر ویریورلر که، دیمش: نَبُوتْدَن اَوَّل، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام عموجه سی أبو طالب ایلَه دوهیه بینوب عرفه جوارنده ذی المجاز نام موقعه گلدکلری وقت أبو طالب دیمش: "بن صوصادم." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اینمش، یره آیاغنی وورمش، صو چیقمش؛ أبو طالب ایچمشدر. مُحَقِّقِینْدَن بریسی دیمش که: شو حادثه نَبُوتْدَن اَوَّل اولدیغندن، اِرْهَاصَات قِیْلِنْدَن اولقله برابر، بیک سنه صوڭره عین یرده عرفات چشمه سی چیقماسی، او حادثه یه بناءً بر کرامت اُحمديه (عصم) صایلا بیلیر.

ایشته شو طوقوز مثال لرگی، طقسان مثال اولماسه ده، بلکه طقسان

صورته روایتلر؛ معجزاتِ مائیه‌ی خبر ویرمشر. باشده کی یدی مثال، معنوی تواتر گبی قطعی و قوتلیدرلر. آخرده کی ایکی مثال، چندان او درجه طریقلری قوتلی و متعدّد دگل، راویلری چوق دگلر. فقط سکرنجی مثالده، حضرت عُمرّدن روایت اولونان معجزهٔ سحابیه‌ی تأیید و تقویه ایدن ایکنجی بر معجزهٔ سحابیه:

باشده إمام بیهقی و حاکم اولارق، کتبِ صحیحه، حضرت عُمرّدن خبر ویریورلر که: حضرت عُمرّ، رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلامدن یاغمور دعاسنی نیاز ایتدی. چونکه اوردو صویه محتاجدی. رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلام أَلَنی قالیدیدی، بردن بلوط طویلانندی، یاغمور گلدی. اوردونکُ احتیاجی قدر صو ویردی، گیتدی. عادتاً یالکُز اوردویه صو ویرمک ایچون مأمور ایدی. گلدی، احتیاجه گوره ویردی گیتدی.

شو حادثه، ناصلکه سکرنجی مثالی تأیید و قطعی إثبات ایدر؛ اوپله ده: شو حادثه‌ده، مشهور علامه‌لردن و تصحیحده چوق مشکل‌پسند، حتّی چوق صحیح‌لره موضوع دیوب قبول ایتمه‌ین ابن جوزی گبی بر محقق دیر که: شو حادثه غزوهٔ مشهورهٔ بدرده وقوع بولمش. ﴿وَيُرِثُ عَلَيْكُمُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءٌ لِّیُطَهِّرَکُمْ بِهِ﴾ آیتِ کریمه‌سی، او حادثه‌ی بیان ایدوب، إفاده ایدر. مادام آیت او حادثه‌ی گوسترر؛ قطعیتنده شبهه قالماز.

هم دعاءِ نبوی ایله، بردن و سرعتله و داها أَلَنی ایندیرمه‌دن یاغمورکُ گلمه‌سی، چوق تکرّر ایتمش، تک باشیله بر معجزهٔ متواتره‌در. بعض دفعه جامعده، منبر اوستنده أَلَنی قالدیرمش، داها ایندیرمه‌دن یاغمش؛ تواتر ایله نقل ایدیلمش.

طوقوزنجی اشارت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك انواع معجزاتندن بریسی ده، آغاچلرک انسانلر گبی آمرینی دیگله مهلری و یرندن قالقوب یاننه گلدکلریدر که؛ شو معجزه شجریه، مبارک پارمقلرندن صویک آقماسی گبی، معنا متواتردر. متعدد صورتلری وار و چوق طریقلرله گلمشدر. اوت رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك امری ایچون؛ آغاچ، یرندن چیقوب یاننه گلمه سی، صریحاً متواتر دینیله بیلیر. چونکه مشاهیر صدیقین صحابه دن حضرت علی، حضرت ابن عباس، حضرت ابن مسعود، حضرت ابن عمر، حضرت یعلی ابن مره، حضرت جابر، حضرت انس ابن مالک، حضرت بریده، حضرت أسامه بن زید و حضرت غیلان ابن سلمه گبی صحابه لر؛ هر بری قطعیت ایله، عین معجزه شجریه یی خبر ویرمش. تابعینک یوزر اماملری، مذکور صحابه لردن هر بر صحابه دن آیری بر طریق ایله، او معجزه شجریه یی نقل ایتمشلر. عادتاً مضاعف تواتر صورتنده بزه نقل ایتمشلر. ایشته شو معجزه شجره، هیچ بر شبهه قبول ایتمز بر تواتر معنوی قطعی حکمنده در.

شیمدی او معجزه کبرانک، تکرر ایتدیگی حالده، بر قاچ صحیح صورتلرینی، بر قاچ مثال ایله بیان ایده جگز:

برنجی مثال: باشده امام ماجه و دارمی و امام بیهقی نقل صحیحله حضرت انس ابن مالکدن و حضرت علی دن و بزاز و امام بیهقی حضرت عمر دن خبر ویریورلر که: اوچ صحابه دیمشدر: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، کفارک تکذیبندن متأثر اولارق محزون ایدی. دیدی: **﴿يَا رَبِّ اَرِنِي آيَةً لَا اُبَالِي مَنْ كَذَّبَنِي بَعْدَهَا﴾** انسک روایتنده، حضرت جبرائیل حاضر ایدی. وادی کنارنده بر آغاچ واردی. حضرت جبرائیلک إعلامیله، رسول اکرم علیه الصلاة

والسلام او آغاجی چاغیردی؛ تا یاننه گلدی. صوگره گیت دیدی. تکرار گیتدی، یرینه یرلشدی.

ایکنجی مثال: علامه مغرب قاضی عیاض شفاء شریفده علوی بر سندله، طوغری و صاغلام بر عنعنه ایله، حضرت عبد الله ابن عمر دن خبر ویریور که: بر سفرده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننه بر بدوی گلدی. فرمان ایتدی: **«أَيْنَ تُرِيدُ»** نزهیه گیدیورسک؟" بدوی دیدی: "أهلمه." فرمان ایتدی: **«هَلْ لَكَ إِلَى خَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ؟»** "اوندن داها ای بر خیر ایسته میور میسک؟" بدوی دیدی: "نه در؟" فرمان ایتدی: **«أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»** بدوی دیدی: "بو شهادته شاهد نه در؟" فرمان ایتدی: **«هَذِهِ الشَّجَرَةُ السَّمُرَةُ»** "وادی کنارنده کی آغاج شاهد اولاجق." ابن عمر دیر که: او آغاج یرندن صاللانهرق چیقدی، یری شق ایتدی، گلدی؛ تا رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننه. اوچ دفعه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او آغاجی إستههاد ایتدی. آغاج ده، صدقنه شهادت ایتدی. أمر ایتدی ینه یرینه گیدوب یرلشدی.

حضرت بریده ابن حصیب الأسلمی طریقنده، نقل صحیح ایله بریده دیدی که: بز، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننده ایکن، بر سفرده بر أعرابی گلدی. بر آیت، یعنی بر معجزه ایستدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: **«قُلْ لِيَتْلِكَ الشَّجَرَةَ رَسُولُ اللَّهِ يَدْعُوكُ»** بر آغاجه إشارت ایتدی؛ آغاج صاغه و صوله میل ایدهرک کواکیرینی یردن چیقاروب، حضور نبوی به گلدی. **«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ»** دیدی. صوگره أعرابی دیدی: "ینه

یرینه گیتسین. "أمر ایتدی، یرینه گیتدی. أعرابی دیدی: "إذن ویر، سکا سجده ایدهم. "دیدی: "إذن یوق کیمسهیه. "دیدی: "اویلہ ایسه، سنک أَلْکَى آیاغکی اویہ جگم. "إذن ویردی.

اوپنجی مثال: باشده صحیح مسلم، کتب صحیحہ خبر ویریورلر که، جابر دیور: بز بر سفرده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایلہ برابرک. قضای حاجت ایچون بر یر آرادی. ستارهلی بر یر یوقدی. صوگره گیتدی، ایکی آغاج یاننه. بر آغاجک دالنی طوتدی، چکدی. آغاج إطاعت ایدهرک برابر گیتدی، اوتہ کی آغاجک یاننه گتیردی. مطیع دوهنک یولارینی طوتوب چکیلدکه گلدیگی گی، او ایکی آغاجی او صورتله یان یانه گتیردی. صوگره دیدی: **﴿التَّيْمَا عَلَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ﴾** یعنی: "اوستمه برلشکز. "دیدی. ایکیسی برلشهرک ستاره اولدیلر. آرقه لرنده قضای حاجت ایتدکدن صوگره اونلره أمر ایتدی، یرلرینه گیتدیلر.

ایکنجی بر روایتده، ینه حضرت جابر دیر که: بکا أمر ایتدی که: **﴿يَا جَابِرُ قُلْ لِهَذِهِ الشَّجَرَةِ يَقُولُ لَكَ رَسُولُ اللَّهِ الْخَقَى بِصَاحِبَتِكَ حَتَّى أَجْلِسَ خَلْفَكُمَا﴾** یعنی: "او آغاجلره دی: رسول اللهک حاجتی ایچون برلشکز. "بن اویلہ دیدم، اونلر ده برلشدیلر. صوگره بن بکلرکن، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام چیقہ گلدی. باشیله صاغه صوله إشارت ایتدی، او ایکی آغاج یرلرینه گیتدیلر.

دردنجی مثال: نقل صحیح ایلہ، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک جسور قوماندانلرنندن و خدمتکارلرنندن اولان أسامه بن زید دیر که: بر سفرده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایلہ برابرک. قضای حاجت ایچون خالی، ستارهلی بر یر بولونمیوردی. فرمان ایتدی که: **﴿هَلْ تَرَى مِنْ نَخْلٍ أَوْ حِجَارَةٍ﴾**

دیدم: اوت، وار. أمر ایتدی و دیدی: ﴿إِنطَلِقْ وَقُلْ لَهُنَّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ يَأْمُرُكُنَّ أَنْ تَأْتِينَ لِمَخْرَجِ رَسُولِ اللَّهِ وَقُلْ لِلْحِجَارَةِ مِثْلَ ذَلِكَ﴾ یعنی آغاچلره دی که: "رسول الله! حاجتی ایچون برلشکز" و طاشلره ده دی: "دیوار گبی طویلانکز." بن گیتدم، سویلهدم. قَسَم ایدیورم که، آغاچلر برلشدیلر و طاشلر دیوار اولدیلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حاجتندن صوگره ینه أمر ایتدی: ﴿قُلْ لَهُنَّ يَفْتَرْنَ﴾ بنم نفسم قبضه قدرتنده اولان ذاتِ ذو الجلاله قَسَم ایدرم، آغاچلر و طاشلر آیریلوب یرلرینه گیتدیلر.

شو حضرت جابر و أسامه نك بیان ایتدیگی ایکی حادثه بی، عینا یعلی ابن مرّه و غیلان ابن سلمة الثقفی و حضرت ابن مسعود، غزوّه حنینده عینا خبر ویریورلر.

بشنجی مثال: إمام ابن فورك که، کمالِ إجتهد و فضلندن کنایه اولارق شافعی ثانی عنوانی آلان علامه عصر، قطعی خبر ویریور که: غزوّه طائفده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام گيجه آت اوستنده گیدرکن اویقوسی گلییوردی. او حالده ایکن، بر سدره آغاچنه راست گلدی. آغاچ اوکا یول ویروب، آتی اینجیتمه مک ایچون، ایکی شق اولدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، حیوان ایله ایچندن گچدی. تا زمانمه قدر او آغاچ، ایکی آیاق اوستنده، محترم بر وضعیته قالدی.

آلتنجی مثال: حضرت یعلی طریقنده (نقل صحیح ایله) خبر ویریور که: بر سفرده، طلحه ویا سمرّه دینیلن بر آغاچ گلدی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک اطرافنده طواف ایدر گبی دوندی. صوگره ینه یرینه گیتدی. رسول

أكرم عليه الصلاة والسلام فرمان ايتدی که: ﴿إِنَّهَا إِسْتَأْذَنَتْ أَنْ تُسَلِّمَ عَلَيَّ﴾ یعنی: او آغاچ، جنابِ حقدن ایستدی که، بڭا سلام ایتسین.

یدنجی مثال: محدثر نقلِ صحیح ایلہ ابن مسعوددن بیان ایدیورلر که: ابن مسعود دیدی: بطنِ نخل دینیلن نام موقعده، نوصیین أجنیلری إهتدا ایچون رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامه گلدکلری وقت، بر آغاچ او أجنیلرک گلدکلرینی خبر ویردی. هم إمام مجاهد، او حدیثده ابن مسعوددن نقل ایدر که: او جنیلر بر دلیل ایستدیلر. رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلام بر آغاچه أمر ایتدی؛ یرندن چیقوب گلدی، صوڭره ینه یرینه گیتدی. ایشته جن طائفه سنه بر تک معجزه کافی گلدی. عجا بو معجزه گبی یئک معجزات ایشیدن بر انسان ایمانه گلمزسه، جنیلرک ﴿يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا﴾ تعبیر ایتدکلری شیطانلردن داها شیطان اولماز می؟

سکزنجی مثال: صحیح ترمیزی نقلِ صحیح ایلہ حضرت ابن عباسدن خبر ویریورلر که: ابن عباس دیدی که: رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلام بر أعرابییه فرمان ایتدی: ﴿أَرَأَيْتَ إِنْ دَعَوْتُ هَذَا الْعِدْقَ مِنْ هَذِهِ النَّخْلَةِ أَتَشْهَدُ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ؟﴾ "بن، بو آغاچک شو دالنی چاگیرسه، یانمه گلسه، ایمان ایده جک میسک؟" "أوت" دیدی. رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلام چاگیردی. او عرجون، آغاچک باشندن قویوب، رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامک یاننه آتلادی، گلدی. صوڭره أمر ایتدی، ینه یرینه گیتدی.

ایشته بو سکز مثال گبی چوق مثاللر وار؛ چوق طریققرله نقل ایدیلمشلر. معلومدر که؛ یدی سکز اورغان طویلانسه، قوتلی بر خلاط اولور. بناءً علیه شو أك مشهور صدیقین صحابهدن، بویه متعدد طریققرله إخبار ایدیلن شو

معجزه شجریه، البته تواتر معنوی قوتنده در؛ بلکه تواتر حقیقیدر. ذاتاً صحابه دن سوگره تابعینک ألنه گچدیگی وقت، تواتر صورتی آلیر. خصوصاً بخاری، مسلم، ابن حبان، ترمیزی گبی کتب صحیحه؛ تا زمان صحابه یه قدر، او یولی او قدر صاغلام یایمشر و طومتشر که، مثلاً بخاریده گورمک، عین صحابه دن ایشیتتمک گبیدر.

عجبا او رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه آغاجلر، (مثالرده گوروندیگی گبی) اونی طانییوب، رسالتی تصدیق ایدوب، اوکا سلام ایدهرک زیارت ایدوب، آمرلرینی دیگله یهرک إطاعت ایتدیگی حالده، کندیلرینه انسان دین بر قسم جامد، عقلسز مخلوقلر؛ اونی طانیمازسه، ایمان ایتمزسه، قورو آغاجدن چوق أدنا، اودون پارچه سی گبی اهمیتسز، قیمتسز اولارق آتسه لایق اولماز می؟

اوننجی إشارت: شو معجزه شجریه یی داها زیاده تقویه ایدن متواتر بر صورته نقل ایدیلن، حنین الجذع معجزه سیدر. اوت مسجد شریف نبویه قورو دیرلک بیوک بر جماعت ایچنده، موقه فراق أحمدیدن (عصم) آغلامه سی؛ بیان ایتدیگمز معجزه شجریه نك مثاللرینی هم تأیید ایدر، هم قوت ویرر. چونکه او ده آغاجدر، جنسی بردر. فقط شونك شخصی متواتردر، اوته کی قسملر هر برینك نوعی متواتردر. جزئیاتلری، مثاللری چوغی صریح تواتر درجه سنه چیقیمیور. اوت مسجد شریفه خرما آغاجندن اولان قورو دیرک، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام خطبه اوقورکن اوکا طانیییوردی. سوگره منبر شریف یاپیلدیغی وقت، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام منبره چیقوب خطبه یه باشلادی. اوقورکن، دیرک دوه گبی انین ایدوب آغلادی؛ بتون جماعت ایشیتدی. تا رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننه گلدی، ألنی اوستنه قویدی. اونکله قونوشدی، تسلی ویردی؛ سوگره طوردی. شو معجزه أحمدیه علیه

الصلاة والسلام يك چوق طریقلره، تواتر درجه سنده نقل ایدیلمشدر.

أوت حنینُ الجذع معجزه سی چوق منتشر و مشهور و حقیقی متواتردر. صحابه لرک بر جماعتِ عالیشان، اون بش طریق ایله گلوب، تابعینک یوزر إماملری او معجزه یی، او طریقلره آرقه ده کی عصرلره خبر ویرمشلر. صحابه نك او جماعتندن علماء صحابه نامدارلری و روایتِ حدیثک رئیس لرندن حضرت انس ابن مالک (خادم نبوی)، حضرت جابر بن عبد الله الأنصاری (خادم نبوی)، حضرت عبد الله ابن عمر، حضرت عبد الله بن عباس، حضرت سهل بن سعد، حضرت أبو سعید الخدری، حضرت أبی ابن الکعب، حضرت بریده، حضرت أم المؤمنین أم سلمه گبی مشاهیر علماء صحابه و روایتِ حدیثک رؤسالی گبی، هر بری بر طریقک باشنده، عین معجزه یی أمته خبر ویرمشلر. باشده بخاری، مسلم، کتب صحیحه؛ آرقه لرنده کی عصرلره، او متواتر معجزه کبرایی طریقلریله خبر ویرمشلر.

ایشته حضرت جابر طریقنده دیر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام خطبه اوقورکن، مسجد شریفده ﴿جِذْعُ النَّخْلِ﴾ دینیلن قورو دیرگه طایانوب، اوقوردی. منبر شریف یاپیلدقن صوگره، منبره گچدیگی وقت؛ دیرک تحمّل ایدهمیه رک، حامله دوه گبی سس ویروب ایگلهیه رک آغلادی. حضرت انس طریقنده دیر که: جاموس گبی آغلادی، مسجدی لرزه یه گتیردی. سهل ابن سعد طریقنده دیر: هم اونک آغلامه سی اوزرینه، خلقلرده آغلامق چوغالیدی. حضرت أبی ابن الکعب طریقنده دیور: هم او یله آغلادی که، إنشفاق ایتدی. دیگر بر طریقده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: ﴿إِنَّ هَذَا بَكِي لِمَا فَقَدَ مِنَ الذِّكْرِ﴾ یعنی: "اونک موقعنده اوقونان ذکر و خطبه ده کی ذکر إلهینک

إفتراقنددر آغلامه سی. " دیگر بر طریقه فرمان ایتمش: ﴿لَوْ لَمْ اَلْتَزِمُهُ لَمْ يَزَلْ هَكَذَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ تَحَرُّنًا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ﴾ یعنی: "بن اونی قوجا قلا یوب تسلی ویرمه ایدم، رسولُ اللهؐ إفتراقندن قیامته قدر بویله آغلامه سی دوام ایده جکدی. " حضرت بریده طریقه دیر که: جذع آغلا دقدن صوگره، رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلام، أَلْنِ اَوْسْتَنَه قَوِیُوبِ فَرْمَانِ اِیْتَدِی: ﴿إِنْ شِئْتَ اَرُدُّكَ إِلَى الْحَائِطِ الَّذِي كُنْتَ فِيهِ تَنْبُتُ لَكَ عُرُوقُكَ وَ يَكْمُلُ خَلْقُكَ وَ يُجَدِّدُ خُوصُكَ وَ ثَمَرُكَ وَ اِنْ شِئْتَ اَغْرِسُكَ فِي الْجَنَّةِ يَأْكُلُ اَوْلِيَاءُ اللَّهِ مِنْ ثَمَرِكَ﴾ صوگره، او جذعی دیگله دی نه سویله یور؛ جذع سویله دی، آرقه ده کی آدم لر ده ایشیتدی : ﴿اِغْرِسْنِي فِي الْجَنَّةِ يَأْكُلُ مِنِّي اَوْلِيَاءُ اللَّهِ فِي مَكَانٍ لَا يَبُلَى﴾ یعنی: "جنتده بنی دیک که؛ بنم میوه لرمدن جنابِ حقِّ سَوْگِیْلِ قوللری یسین. هم بر مکان که، اوراده بقا بولوب، چورومک یوقدر. " رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: ﴿قَدْ فَعَلْتُ﴾ صوگره فرمان ایتدی: ﴿اِخْتَارَ دَارَ الْبَقَاءِ عَلَى دَارِ الْفَنَاءِ﴾ علم کلامک بیوک إماملرندن مشهور أبو إسْحَقِ إِسْفَرَانِی نقل ایدیور که: رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلام دیر گک یاننه گیتمه دی؛ بلکه دیرک اونک آمریله، اونک یاننه گلدی. صوگره أمر ایتدی، یرینه دوندی. حضرت اُبی ابن کعب دیر که: شو حادثه خارقه دن صوگره رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلام أمر ایتدی که: "دیرک، منبرکُ آلتنه قونولسون. " منبرکُ آلتنه قونولدی، تا مسجد شریفک تعمیر ایچون هدم ایدیلنجیه قدر. او وقت حضرت اُبی ابن کعب یاننه آلدی، چوروینجیه قدر محافظه ایدیلدی.

مشهور حسنِ بصری، شو حادثه معجزه یی شاکردلرینه درس ویردیگی وقت، آغلاردی و دیردی که: " آغاج، رسولُ اکرم علیه الصلاة والسلامه میل و اشتیاق گوستریور.. سز لر داها زیاده اشتیاقه، میله مستحقسگز. " بز ده دیرز

که: اوت هم اوکا اشتیاق و میل و محبت، اونک سنت سنیه سنه و شریعت غراسنه اتباع ایله در.

بر نکته مهمه: اگر دینیلسه: نه دن غزو خندقه درت آووج طعامله ییڭ آدمی طویورمق اولان معجزه طعامیه و مبارک پارمقلرندن آقان صو ایله، ییڭ بش یوز کیشی یه صوی طویورنجه یه قدر ایچیرن معجزه مائی، نه دن شو حنین جذع معجزه سی گی شعشعه ایله چوق کترلی طریقارله نقل ایدیلمه مش؟ حالبوکه او ایکسی، بوندن داها زیاده بر جماعته وقوع بولمش...

الجواب: ظهور ایدن معجزه لر، ایکی قسمدر. بر قسمی، نبوتی تصدیق ایتدیرمک ایچون، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام آنده اظهار ایدیلیور. حنین جذع شو نوعدندر که، صرف نبوتک تصدیقی ایچون بر حجت اولارق ظهوره گلمش که؛ مؤمنلرک ایمانی زیاده لشدیرمک و منافق لری إخلاصه و ایمانه سوق ایتمک و کفاری ایمانه گتیرمک ایچون ظاهر اولمش. اونک ایچون عوام و خواص هرکس اونی گوردی، اونک نشرینه فضله اهتمام ایدیلدی. فقط شو معجزه طعامیه و معجزه مائی ایه، معجزه دن زیاده بر کرامتدر، بلکه کرامتدن زیاده بر إکرامدر، بلکه إکرامدن زیاده إحتیاجه بناء بر ضیافت رحمانیه در. اونک ایچون چندان دعوی نبوته دلیلدر و معجزه در؛ فقط أصل مقصد: اوردو آج قالمش؛ بر چکر دکن ییڭ بظمان خرما یی خلق ایتدیگی گی، جناب حق خزینة غیبدن بر صاع طعامدن، ییڭ آدمه ضیافت ویریور. هم صوسز قالمش مجاهد بر اوردویه، قوماندان اعظمک پارمقلرندن، آب کوثر گی صو آقیتدیروب ایچیریور. ایشته شو سر ایچوندر که، معجزه طعامیه و معجزه مائی نه هر بر مثالی، حنین جذع درجه سنه چیقیمیور. فقط او ایکی معجزه نک جنسلری و نوعلری کلیت إعتباریه، حنین جذع گی متواتر و کترتیلدر. هم طعامک برکتی و پارمقلرندن

صویک آقماسنی هرکس گوره میور، یالکز اثرلرینی گوروپور. دیرگک آغلاماسنی ایسه هرکس ایشیدیور. اونک ایچون فضله إنتشار ایتدی.

اگر دینیلسه: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک هر حال و حرکتنی کمال إهتمام ایله صحابه لر محافظه ایده رک نقل ایتمشلر. بویله معجزات عظیمه، نه دن اون یگرمی طریق ایله گلیور؟ یوز طریق ایله گلمه لی ایدی. هم نه دن حضرت انس، جابر، أبو هریره دن چوق گلیور؛ حضرت أبو بکر و عمر از روایت ایدیور؟

الجواب: برنجی شقک جوابی: دردنجی إشارتک اوچنجی اساسنده گچمش. ایکنجی شقک جوابی ایسه: ناصلکه انسان، بر علاجه محتاج اولسه، بر طبییه گیدر؛ هندسه ایچون مهندسه گیدر، مهندسدن نقل ایدر؛ مسئله شرعیه، مفتیدن خبر آلینیر و هکذا... ایله ده، صحابه ایچنده أحادیث نبویه یی گله جک عصرلره درس ویرمک ایچون، علماء صحابه دن بر قسم، اوکا معنا موطّف ایدیلر. بتون قوتلریله اوکا چالیشیورلردی. اوت حضرت أبو هریره بتون حیاتی، حدیثک حفظنه ویرمش؛ حضرت عمر، سیاست عالمیله و خلافت کبرا ایله مشغول ایمش. اونک ایچون، أحادیثی اّمته درس ویرمک ایچون، أبو هریره و انس و جابر گکی ذاتلره إعتقاد ایدوب؛ اوندن، روایتی از ایدردی. هم مادام صدیق، صدوق، صادق و مصدّق بر صحابه نك مشهور بر نامداری، بر طریق ایله بر حادثه یی خبر ویرسه؛ یتر دینیلیر، باشقه سنک نقلنه إحتیاج ده قالماز. اونک ایچون بعض مهمّ حادثه لر، ایکی اوچ طریق ایله گلیور.

اون برنجی إشارت: اوننجی إشارت، ناصلکه شجر طائفه سنده کی معجزه نبویه یی گوستردی. اون برنجی إشارت دخی، جماداتده طاش و طاغ

طائفه سنڌ معجزه نبويه پي گوستردڪلرينه اِشارت ايدہ جڪ. ايشته بز ده، او چوق
ڪثرتلى مثالرندن يدى سڪز مثالى ذڪر ايدہ جگزر:

برنجى مثال: علامه مغرب حضرت قاضى عياض، شفاء شريفنده علوى
بر سندله و بخارى صاحبي گبي مهم اِماملردن نقل صحيح ايله خبر ويريورلر
كه: خادم نبوى حضرت ابن مسعود دير كه: "بز، رسول اكرم عليه الصلاة
والسلامك ياننده طعام بيركن، طعامك تسبيحلىرى ايشيديوردق."

ايكنجى مثال: نقل صحيح ايله، انس و ابو ذردن كتب صحيحه خبر
ويريورلر كه: حضرت انس (خادم نبوى) ديمش كه: رسول اكرم عليه الصلاة
والسلامك ياننده ايدك. آووجنه كوچك طاشلىرى آلدى، مبارك ائنده تسبيح
ايتمگه باشلاديلر. صوگره ابو بكر الصديقك ائنه قويدى، ينه تسبيح ايتديلر.
ابو ذر غفارى طريقنده دير كه: صوگره حضرت عمرك ائنه قويدى، ينه تسبيح
ايتديلر. صوگره آلدى يره قويدى، صوصديلر. صوگره ينه آلدى، حضرت
عثمانك ائنه قويدى، ينه تسبيحه باشلاديلر. صوگره حضرت انس و ابو ذر
دييورلر كه: "الريمزه قويدى، صوصديلر."

اوچنجى مثال: حضرت على و حضرت جابر و حضرت عائشه
صديقه دن نقل صحيح ايله ثابتدر كه: طاع، طاش، رسول اكرم عليه الصلاة
والسلامه "السلام عليك يا رسول الله" دييورلردى. حضرت على نك طريقنده
دييور كه: بدايت نبوتده، نواحي مگده، رسول اكرم عليه الصلاة والسلام ايله
برابر گزديگمزه، آجاج و طاشه راست گلدیگمز وقت، "السلام عليك يا
رسول الله" دييورلردى. حضرت جابر، طريقنده دير كه: رسول اكرم عليه
الصلاة والسلام طاش و آجاجة راست گلدیگى وقت، اوڭا سجده ايدیوردیلر؛

یعنی إنقیاد ایدوب، "السَّلامُ عَلَیکَ یا رسولَ اللّٰه" دیوردیلر. جابرک بر روایتنده، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: **﴿إِنِّي لَأَعْرِفُ حَجْرًا كَانَ يُسَلِّمُ عَلَيَّ﴾** بعضلری دیمشله که: او، حجر الأسوده إشارتدر. حضرت عائشه نك طریقنده دیمش: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش: **﴿لَمَّا اسْتَقْبَلَنِي جِبْرَائِيلُ بِالرِّسَالَةِ جَعَلْتُ لَا أَمْرُ بِحَجَرٍ وَلَا شَجَرٍ إِلَّا قَالَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ﴾**

دردنجی مثال: نقلِ صحیح ایله حضرت عبّاسدن خبر ویریورلر که: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، عبّاسی و درت اوغلنی (عبد الله، عبید الله، فضل، قُثم) برابر، ملالت دینیلن بر پرده آلتنه آلاق، اوزرلینه اورتدی. دیدی: **﴿يَا رَبِّ هَذَا عَمِيَّ وَصَنُو أَبِي وَهَؤُلَاءِ بَنُوهُ فَاسْتُرْهُمْ مِنَ النَّارِ كَسْتُرِي إِيَّاهُمْ بِمَلَائِكِي﴾** دیوب، دعا ایتدی. بردن أوك طامی و قپوسی و دیوارلری، "آمین، آمین" دیهرک دعایه إشتراك ایتدیلر.

بشنجی مثال: باشده بخاری، ابن حبان، داود، ترمیزی گبی کتبِ صحیحه متّفقاً حضرتِ أنسندن، أبو هریره دن، عثمانِ ذی النّوریندن، عشره مبشره دن سعید ابن زیددن خبر ویریورلر که: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، أبو بکر الصّدّیق، عُمَرُ الفاروق و عثمانِ ذی النّورین ایله أُحد طاغنک باشنه چیقیدیلر. جبلِ أُحد یا اونلرک مهابتلرندن ویا کندی سُور و سَونجندن لرزه گلدی، قیملداندی. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی که: **﴿أُثْبِتُ يَا أَحَدُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ﴾**

شو حدیث، حضرتِ عُمَر و عثمان شهید اولاجقلرینه بر إخبار غییدر. شو مثالك تتمه سی اولارق نقل ایدیلمش که: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام

مگہ دن ہجرت ایتدیگی و کفارلر تعقیبہ چیققدقلری وقت، ثبیر نامندہ کی طاغہ
 چیققدیلر. ثبیر دیدی: "یا رسول اللہ، بندن اینیگز! قورقارم، بنم اوستمدہ سزی
 وورورلرسہ، اللہ بنی تعذیب ایدر. اونک ایچون قورقارم." جبلِ حراء چاغیردی:
﴿يَا رَسُولَ اللَّهِ اِلَيَّ﴾ "بکا گل." بو سر ایچوندر کہ، اہلِ قلب، ثبیردہ خوف و
 حرادہ دہ امنیتِ حسّ ایدرلر. بو مثالدن آکلاشیلیر کہ: او قوجہ طاغلر، برر
 مستقل عبددر، مسبحدر و وظیفہ داردرلر. پیغمبر علیہ الصلاۃ والسلام طانیر
 و سولر؛ باشی بوش دگلرلدر.

التنجی مثال: نقلِ صحیح ایلہ عبد اللہ ابن عمردن خبر ویریورلر کہ،
 دیمش: رسولِ اکرم علیہ الصلاۃ والسلام منبردہ خطبہ اوقورکن **﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ**
حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ﴾
 آیتنی اوقودی. و دیدی: **﴿إِنَّ الْجَبَّارَ يُعْظِمُ نَفْسَهُ وَيَقُولُ أَنَا الْجَبَّارُ أَنَا**
الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى﴾ دیدیگی وقت، منبر اویلہ صارصیلدی و اویلہ لرزہیہ گلدی و
 تیتزہدی، قورقدق کہ؛ رسولِ اکرم علیہ الصلاۃ والسلام دوشورہ جک بر
 درجہ دہ صاللانندی.

یدنجی مثال: نقلِ صحیح ایلہ، حبرُ الأُمّہ و ترجمان القرآن اولان حضرت
 ابن عباس و خادمِ نبوی و علماء عظیمہ صحابہ دن اولان ابن
 مسعوددن خبر ویریورلر کہ، دیمش: فتح مگہ گونندہ، کعبہ و اطرافندہ،
 طاشدہ رصاصلہ میخلانمش اوچ یوز آلتمش صنم واردی. رسولِ اکرم علیہ
 الصلاۃ والسلام آندہ قوسہ بگزُر بر دگنکلہ، او صنملرہ برر برر إشارت ایدہ رک
﴿جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ دیبوب، هانگیسنہ إشارت
 ایتدی، یرہ دوشدی. صنمک یوزینہ إشارت ایتدیسہ، آرقہ سنہ دوشر؛ آرقہ سنہ
 إشارت ایتدیسہ، یوز اوستنہ دوشر و هکذا.. صنملر یرہ یووارلانیدیلر.

سکزنجی مثال: مشهور بحیرایِ راهبک مشهور قصّه سیدر که: نبوّتدن اَوّل، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، عموجه سیّ أبو طالب و بر قسم قُریشی ایلّه برابر، شام طرفنه تجارتّه گیدیورلر. بحیرایِ راهبک کلیساسی جوارینه گلدکلری وقت اوطوردیلر. إنسانلر ایلّه إختلاط ایتمه یین منزوی بحیرایِ راهب بردن چیقّه گلدی. قافله ایچنده محمدُ الأمینی (عصم) گوردی. قافله یه دیدی: "شو سیّد العالمیندر و پیغمبر اولاجقدر." قُریشیلر دیدیلر: "نه دن بیلیورسک؟" مبارک راهب دیدی که: "سز گلیرکن باقدم که، هواده اوستکژده بر پارچه بلوط واردی. سز اوطورورکن، شو محمدُ الامین (عصم) طرفنه بلوط میل ایتدی، گولگه یاپدی. هم گوروپوردم که: طاش، آغاج اوکا سجده ایدر گی بر وضعیت گوردم. بو ایسه، نبی لره یاپیلیر."

ایشته بو سکز مثال گی، بلکه سکسان مثال وار. بو سکز مثال برلشدیرلسه؛ اوילה قوپماز بر زنجیر اولور که، هیچ بر شبهه اونی قوپاراماز و صارصه ماز. شو جنس معجزه عمومیتی إعتباریله، یعنی جماداتک دعوائی نبوّته دلیل اولارق قونوشمالری، معنوی تواتر حکمنده یقینی و قطعیتی إفاده ایدر. هر بر مثال، مجموعک قوّتندن، کندی قوّتندن فضله بر قوّت داها آلیر. اوت ضعیف بر دیرک، قوّتلی دیرکلرله اوموز اوموزه گلدیگی وقت، مُحکمله شیر. ضعیف، قوّتسز بر آدم، عسکر اولوب اوردویه گیرسه؛ اوילה قوّتلشیر که، ییگ آدمه میدان اوقور.

اون ایکنجی إشارت: اون برنجی إشارتله علاقه دار اولان اوج مثال، فقط غایت مهمّ مثالدر.

برنجی مثال: ﴿وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾ نصّ قطعسیله و

أهل تحقیق عموم مفسرلرک تحقیقيله و عموم أهل حدیث اخباريله، غزوۀ بدرده، شو آیت خبر ویریور که؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلام بر آوج طوپراق ايله کوچک طاشلری آلدی، کفار اوردوسنک یوزینه آتدی، **﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ﴾** دیدی.

﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ﴾ کلمه سی بر کلام ایکن، اونلرک هر برینک قولاغنه گیتمسی گی؛ او بر آوج طوپراق دخی، هر بر کافرک گوزینه گیتدی. هر بری کندی گوزی ايله مشغول اولوب، هجومده ایکن بردن قاجدیلر.

هم غزوۀ حنینده، باشده إمام مسلم اولارق أهل حدیث خبر ویریورلر که: غزوۀ حنینده (بدر گی) کفار، شدتله هجوم ایدرکن، ینه بر آوج طوپراق آتوب، **﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ﴾** دییه رک، هر برینک قولاغنه بر **﴿شَاهَتِ الْوُجُوهُ﴾** کلمه سی گیردیگی گی؛ بِإِذْنِ اللَّهِ، هر برینک یوزینه بر آوج طوپراق گیتدی. گوزلریله مشغول اولوب، قاجدیلر. ایشته بدرده و حنینده کی خارقه اولان شو حادثه، أسباب عادی و قدرت بشر داخلنده اولمادیغندن، قرآن معجز البیان **﴿وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾** فرمان ایدر. یعنی "او حادثه، قدرت بشر خارجنده در. قوۀ بشریه ايله دگل؛ بلکه فوق العاده بر صورتده، قدرت إلهیه ايله اولمشدر."

ایکنجی مثال: باشده بخاری، مسلم، کتب صحیحه خبر ویریورلر که: غزوۀ خیبرده بر یهودی قادینی، بر کچی بی بریان یاپوب پیشیرمش، غایت مؤثر بر زهر ايله زهرله مش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه گوندرمش. صحابه لر ییمگه باشلادیلر. بردن فرمان ایتدی: **﴿ارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ إِنَّهَا أَخْبَرْتَنِي أَنَّهَا مَسْمُومَةٌ﴾** یعنی، پیشیریلن کچی بکا دیر که: "بن زهرلیم" دییه خبر ویریور. هرکس أَلْنِ چکدی. فقط او شدتلی زهرک تأثیرندن، بشر ابن البراء، آلدیغی بر تک

لقمه دن وفات ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او زینب ائسمنده کی قادینی چاغیردی. فرمان ایتدی: "نه دن بویله یاپدک؟" او منحوسه دیدی: "اگر پیغمبر ايسهك، سگا ضرر ویرمیهك؛ اگر پادشاه ايسهك، انسانلری سندن قورتارمق ایچون یاپدم." بعض روایتده اونی ئولدی رتمه مش، بعض طریقه ده ئولدی رتمش. اهل تحقیق دیمش که: کندی ئولدی رتمه مش؛ فقط بشرک ورته سنه ویریلیمش، اونلر ئولدی رتمشلر. شو وقعۀ عجیبه ده کی وجه إعجازی گوسترهك ایکی اوچ نقطه یی دیگله:

برنجیسی: بر روایتده وار که، او کچی نك قولى خبر ویردیگی وقت، بعض صحابه لر ده ایشیتدیلر.

ایکنجیسی: هم بر روایتده واردر که، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام خبر ویردکدن سوگړه دیدی: "بسم الله دیگړ، اوندن سوگړه ییگړ. زهر داها تاثیر ایتیمیه جکدر." شو روایتی چندان ابن حجر عسقلانی قبول ایتمه مش، فقط باشقه لری قبول ایتمشلر.

اوچنجیسی: هم دئاس یهودیلر، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه و مقربین صحابه یه بردن ضربه وورمق ایستدکلری حالده، بردن غائبدن خبر ویریلیمش گی، حادثه نك إنکشافی و دسیسه لرینك عقیم قلماسی و او اخبارك إفاده ایتدیگی واقعه طوغری چیقماسی و هیچ بر وقت صحابه لری نظرنده متخالف بر خبری گورولمه یین ذات احمديه نك "شو کچی نك قولى بگا سویله یور" دیمسی؛ هرکسك قولاغیله او کچیدن، او سوزی ایشیتمه سی قدر قناعت قطعیه لری اولمش.

اوچنجی مثال: حضرت موسیٰ علیه السلامك "ید بیضا" و "عصا"

معجزه سنه نظیره اولارق، اوچ حادثه ده بر معجزه احمديه:

برنجیسی: حضرت امام احمد ابن حنبل، ابی سعید الخدری دن تخریج و تصحیح ایدر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام قتاده ابن نعمانه قراکلی، یاغمورلی بر گیجه ده بر دگنک ویرر و فرمان ایدر که: "سکا لامباگی، اونر آرشین هر طرفه ایشیق ویره جک. اویکه گیتدیگک زمان، بر سیاه شخص گولگه گوره جکسک. او، شیطاندر. اونی خانه گدن چیقار، طرد ایت. "قتاده دگنکی آیر، گیدر. ید بیضاگی ایشیق ویرر. اوینه گیدر؛ او سیاه شخصی گورور، طرد ایدر.

ایکنجیسی: بر منبع غرائب اولان غزوه کبرای بدرده، عکاشه ابن المحسن الأسدینک مشرکرله دوگوشورکن قلنجی قیریلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکا قیلنجه مقابل قالینجه بر دگنک ویردی. دیدی: "بونکله حرب ایت. "بردن دگنک، بِإِذْنِ اللَّهِ اوزون، بیاض بر قلنج اولدی. اونکله حرب ایتدی. حیاتی مقدارنجه، تا یمامه حربنده شهید اولونجه یه قدر بویننده طاشیدی. شو حادثه قطعیدر. چونکه عکاشه بتون حیاتنده اونکله افتخار ایتمش و او قلنج "العون" نامیله مشهور اولمش. ایشته حضرت عکاشه نك افتخاری و قلنجك عون نامیله، قلنجلرک فوقنده إشتهاری، شو حادثه نك ایکی حجتیدر.

اوچنجیسی: ابن عبد البر گبی بر علامه عصر و اهل تحقیقک بیوکلرندن نقل و تصحیح ایدیورلر که: غزوه اُحده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك خاله زاده سی اولان عبد الله ابن جحش حرب ایدرکن قلنجی قیریلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکا بر دگنک ویردی. او دگنک، اونك اُنده بر قلنج اولدی. اونك ایله حرب ایتدی. او اثر معجزه اولان قلنج، باقی قالدی. مشهور

ابن سیّد الناس سیرنده خبر ویریور که: بر زمان صوگره، عبد الله او قلنجی بُغای تُرکی نامنده بر آدمه، ایکی یوز لیرایه صاتدی. ایشته بو ایکی قلنج عصای موسی گبی برر معجزه در. فقط عصای موسی، وفات موسی دن صوگره وجه إعجازی قالمادی. فقط شونلر باقی قالدیلر.

اون اوچنجی إشارت: معجزاتِ احمديه عليه الصلاة والسلام هم متواتر، هم مثاللری پک چوق بر نوعی دخی؛ خسته لر و یاره لیلر نفّس مبارکیله شفا بولمالیردر. شو نوع معجزه احمديه (عليه الصلاة والسلام)، نوعی إعتباریله معنوی متواتر در. جزئیاتلری، بر قسمی دخی معنوی متواتر حکمنده در. دیگر قسمی آحادی ایسه ده، علم حدیث مدقق إماملری تصحیح و تخریج ایتدکلری ایچون، قناعت علمیه ویرر. بز ده پک چوق مثاللرندن بر قاچ مثالنی ذکر ایده جگن:

برنجی مثال: علامه مغرب قاضی عیاض، شفاء شریفنده، علوی بر عنعنه ایله و متعدّد طریقلرله، رسول اکرم عليه الصلاة والسلام خادمی و بر قوماندانی و حضرت عُمرک زماننده اوردوی اسلامک باش قوماندانی و ایرانک فاتحی و عشره مبشره دن اولان حضرت سعد ابن ابی وقّاص دییور:

غزوه اُحده بن رسول اکرم عليه الصلاة والسلام یاننده ایدم. رسول اکرم عليه الصلاة والسلام، او گون قوسی قیریلنجهیه قدر کفار اوqlر آتدی. صوگره بگا اوqlری ویریوردی. "آت!" دییوردی. نصلسز، یعنی اوqlک اوچماسنه یاردیم ایدن قنادلری اولیان اوqlری ویرردی. و بگا أمر ایدردی: "آت!" بن ده آتاردم. قنادلی اوqlر گبی اوچاردی، کفارک جسدینه یرلشیردی. او حالده ایکن، قتاده ابن نعمانک گوزینه بر اوق إصابت ایتمش، گوزینی چیقاروب، گوزینک حدقه سی یوزینک اوستنه ایندی. رسول اکرم عليه الصلاة والسلام مبارک،

شفالی ایلله اونڭ گوزینی آلوب، اُسکی یوواسنه یرلشدیروب، ایکی گوزندن اُڭ گوزلی اولارق، هیچ بر شی اولماش گبی شفا بولدی. شو واقعه چوق إشتهار ایتمش. حتّی قتاده نڭ بر حفیدی، عُمَر ابن عبد العزیز نڭ یاننه گلدیگی وقت، کندینی شویله تعریف ایتمش: "بن اویله بر ذاتڭ حفیدییم که: رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام اونڭ چیقمش گوزینی یرینه قویوب، بردن شفا بولدی. اُڭ گوزل گوز او اولمش. " دییه، نظم صورتنده (حاشیه) حضرت عُمَره سویله مش؛ اونڭ ایلله کندینی طانیتدیرمش.

هم نقل صحیح ایلله خبر ویریلمش که: مشهور اُبی قتاده نڭ، یوم ذی قُرد دینیلن غزوه ده، بر اوق مبارک یوزینه إصابت ایتمش. رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام، مبارک ایلله مسح ایتمش. اُبی قتاده دیر که: "قطعیا و أصلا نه آجیسنی و نه ده جراحتنی گورمدم."

ایکنجی مثال: باشده بخاری و مسلم، کتب صحیحه خبر ویریورلر که: غزوه خیرده، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام علی حیدری بی بایراقدار تعیین ایتدیگی حالده، علی نڭ گوزلری خسته لقدن چوق آغریوردی. رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام تریاق گبی توکروگنی گوزینه سوردیگی دقیقه ده، شفا بولارق هیچ بر شی قالمادی. صباحلین خیبر قلعه سنڭ پک آغیر دمیر قپوسنی چکوب، اُنده قالقان گبی طوتوب، قلعه خیبری فتح ایتدی. هم او واقعه ده، سلمة ابن اُکوع نڭ باجاغنه قلنج وورولمش، یاریلمش. رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام اوڭا نَفَس ایدوب، بردن آیاغی شفا بولمش.

(حاشیه): ﴿أَنَا ابْنُ الْأَبِي سَالْتٍ عَلَى الْخَدِّ عَيْنُهُ * فَرَدَّتْ بِكَفِّ الْمُصْطَفَى أَحْسَنَ الرِّدَّةِ فَعَادَتْ كَمَا كَانَتْ

لَاوَلِ أَمْرِهَا * فَبَا حُسْنٍ مَا عَيْنٍ وَيَا حُسْنٍ مَا رَدِّ﴾

اوجنجی مثال: باشده نسائی اولارق ارباب سیر، عثمان ابن حنیفدن خبر ویریورلر که: عثمان دیور که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننه بر اعلی گلدی، دیدی: "بنم گوزلریمک آچیلمه سی ایچون دعا ایت." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکا فرمان ایتدی: ﴿فَانْطَلِقْ وَتَوَضَّأْ ثُمَّ صَلِّ رَكْعَتَيْنِ وَقُلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ نَبِيَّ مُحَمَّدٍ إِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى رَبِّكَ أَنْ يَكْشِفَ عَنِّي بَصَرِي اللَّهُمَّ شَفِّعْهُ فِيَّ﴾ او گیتدی اويله یاپدی، گلدی. گوزی آچیلمش، گوزل گوریورمش، گوردک.

دردنجی مثال: بیوک بر امام اولان ابن وهب خبر ویریور که: غزوۀ بدرک اون درت شهیدندن بریسی اولان معوذ ابن عفراء، أبو جهل ایله دوگوشورکن؛ أبو جهل لعین، او قهرمانک بر اونی کسمش. او ده اوته کی ایلله اونی طوتوب، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننه گلمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اونک اونی ینه یرینه یاپیشدیردی، توکروگنی اوکا سوردی؛ بردن شفا بولدی. ینه حربه گیتدی، شهید اولونجه یه قدر حرب ایتدی. هم ینه امام جلیل ابن وهب خبر ویریور که: او غزوه ده حبیب ابن یسافک اوموز باشنه بر قلنج وورولمش که، بر شقی آیریلمش گی دهشتلی بر یاره آچیلمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اونک قولنی اوموزینه ایلله یاپیشدیرمش، نفس ایتمش؛ شفا بولمش. ایشته شو ایکی واقعه، چندان آحادیدر و خبر واحددر؛ فقط ابن وهب گی بر امام تصحیح ایتسه، غزوۀ بدر گی بر منبع معجزات اولان بر غزوه ده اولسه، هم بو ایکی واقعه یی آکدیره جق چوق مثالر بولونسه؛ البته شو ایکی واقعه، قطعی و واقعدر دینیله بیلیر.

ایشته أحادیث صحیحه ایله ثبوت بولان بلکه ییک مثال وار که، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام مبارک الی اوکا شفا اولمش.

بو پارچه آلتون و آلماس ايله يازيلسه لياقتي وار

أوت سابقًا بحثي گچمش: آووجنده كوچك طاشرك ذكر و تسبيح ايتمه سي؛ **﴿وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ﴾** سريله عين آووجنده، كوچوجك طاش و طوپراق، دشمنه طوپ و گله حكمنده اونلري انهمزه سوق ايتمه سي؛ **﴿وَاشَقَّ الْقَمَرُ﴾** نصي ايله عين آووجنك پارمغيله قمرى ايكي پارچه ايتمه سي؛ و عين آل، چشمه گي اون پارمغندن صويك آقماسى و بر اوردويه ايچيرمسي؛ و عين آل، خسته لره و ياره ليله شفا اولماسى، ألبته او مبارك آل، نه قدر خارقه بر معجزه قدرت إلهيه اولديغنى گوسترر. گويا أحباب ايچنده او ألك آووجى كوچك بر ذكرخانه سبحانيدر كه، كوچوجك طاشلر دخى ايچنه گيرسه، ذكر و تسبيح ايدرلر. و أعدايه قارشى كوچوجك بر جبخانه ربانيدر كه؛ ايچنه طاش و طوپراق گيرسه، گله و بومبا اولور. و ياره ليلر و خسته لره قارشى كوچوجك بر اجزاخانه رحمانيدر كه، هانگى درده تماس ايتسه درمان اولور. و جلال ايله قالدغي وقت، قمرى پارچه لايوب قاب قوسين شكلنى ويرر؛ و جمال ايله دونديكى وقت، آب كوثر آقيتان اون موصلقلى بر چشمه رحمت حكمنه گيرر. عجا بويله بر ذاتك بر تك ألى، بويله عجيب معجزاته مظهر و مدار اولسه؛ او ذاتك خالق كائنات ياننده نه قدر مقبول اولديغى و دعواسنده نه قدر صادق بولونديغى و او آل ايله بيعت ايدنلر، نه قدر بختيار اولاجقلى، بداعت درجه سنده آكلاشيلماز مى؟..

بر سؤال: دینیلیور که: سن چوق شیلره متواتر دیرسک، حالبوکه بز اونلرک چوغنی یگی ایشیدیورز. متواتر بر شی بویله گیزی قالماز؟

الجواب: علماء شریعت یاننده چوق متواتر و بدیهی شیلر وار که، اونلردن اولمیانہ گوره مجهولدر. اهل حدیث یاننده ده چوق متواتر وار، سائرلرک یاننده آحادی ده اولمایور و هکذا... هر فک اهل اختصاصی، او فته گوره بدیهیاتی، نظریاتی بیان ایدیلیر. عموم خلق ایسه، او فک اهل اختصاصه اعتماد ایدر، تسلیم اولور ویا ایچنه گیرر، گورور. شیمدی خبر ویردیگمز حقیقی متواتر ویا معنوی متواتر ویا تواتر حکمنده قطعیتی إفاده ایدن واقعه لر، هم اهل حدیث، هم اهل شریعت، هم اهل اصول الدین، هم اکثر طبقات علماده حکمنی اوپله گوسترمش. غفلته بولونان عوام ویا گوزینی قپایان نادانلر بیلمزلسه، قباحث اونلره عائددر.

بشنجی مثال: امام بغوی تخریجی و تصحیحی ایله خبر ویریور که: علی ابن الحکم غزوۀ خندقده کفارک ضربه سیله آیاغی قیریلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام مسح ایتدی. دقیقه سنده اوپله شفا بولدی که، آتندن اینمدی.

التنجی مثال: باشده امام بیهقی، اهل حدیث خبر ویریورلر که: امام علی غایت خسته ایدی. اضطرابندن کندی کندینه دعا ایدوب ایکله یوردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام گلدی، دیدی: **«اللَّهُمَّ اشْفِهِ»** و آیاغیله حضرت علی یه طوقوندی، "قالق!" دیدی. بردن شفا بولدی. امام علی دیر که: "اوندن سوگره او خسته لغی هیچ گورمدم."

یدنجی مثال: شرحبیل الحفینک مشهور قصه سیدر که: آووجنده آتدن بر اور واردی که، قلنجی و آتک دیزگینی طوته میوردی. رسول اکرم علیه الصلاة

والسلام ألیله آووجنده کی اوری مسح ایتدی و مبارک ألیله اوغدی. او اوردن هیچ بر اثر قالمادی.

سکرنجی مثال: آلتی چوجغٹ هر بری آیری آیری برر معجزه احمديه مظهر اولدی.

برنجیسی: ابن ابی شیبہ (محقق کامل و محدث مشهور) خبر ویریور که: بر قادین بر چوجغی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننه گتیردی. او چوجقده بر بلا واردی، قونوشمیوردی، آبدال ایدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام بر صو ايله مضمضه ایتدی، ألتی ییقادی. او صوی قادینه ویردی، چوجغه ایچیرسین فرمان ایتدی. چوجق او صوی ایچدکن صوگره، خسته لغندن و بلاسندن بر شی قالمادی. اویله بر عقل و کمال صاحبی اولدی که، عقلای ناسک فوقنه چیقدی.

ایکنجیسی: نقل صحیح ايله، حضرت ابن عباس دیمش که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه مجنون بر چوجق گتیریلدی. مبارک ألتی اونک گوگسنه قویدی؛ بردن چوجق إستفراغ ایتدی. ایچندن کوچک خیار قدر سیاه بر شی چیقدی، چوجق شفا بولوب گیتدی.

اوچنجیسی: إمام بیهقی و نسائی نقل صحیح ايله خبر ویریورلر که: محمد ابن حاطب إسمنده بر چوجغٹ قولنه قاینایان تنجره دوکولمش، بتون قولنی یاقمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام مسح ایدوب توکروگنی سوردی، دقیقه سنده شفا بولدی.

دردنجیسی: بیومش فقط لسانی یوق، بیوکجه بر چوجق رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننه گلدی. چوجغه فرمان ایتمش: "بن کیمم؟" هیچ

قونوشمیان دیلسز چوجق، **﴿أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ﴾** دییوب تکلمه باشلامش.

بشنجی چوجق: عالم یقظهده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامله مکرر صورتده مشرف اولان جلال الدین سیوطی و عصرک إمامی تخریج و تصحیح ایله مبارک الیمامه إسمیله مشهور بر ذاتی، داها یثی دنیایه گلدیگی وقت، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننه گتیرمشلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوڤا متوجّه اولمش. چوجق تکلمه باشلامش، **﴿أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ﴾** دیمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام "بارک الله" دیمش. چوجق اوندن صوڤره بیوینجهیه قدر داها قونوشمامش. او چوجق، بو معجزه أحمدیهیه و "بارک الله" دعای نبویسنه مظهر اولدیغندن، "مبارک الیمامه" إسمیله شهرت بولمش.

التنجی چوجق: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام نماز قیلارکن، خیرچین بر چوجق، نمازینی قطع ایدوب گچدیگندن، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام **﴿اللَّهُمَّ افْطَعْ آفَرَهُ﴾** دیمش. اوندن صوڤره چوجق داها یورومه مش اویله قالمش، خیرچینلنڭ جزاسنی بولمش.

یدنجی چوجق: چوجق طبیعتنده حیاسز بر قادین، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یمک بیرکن لقمه ایسته مش، ویرمش. دیمش: "یوق، سنڭ آغزکده کینی ایسته یورم." اونی ده ویرمش. او غایت حیاسز قادین، او لقمه یی یدکدن صوڤره، اڤ حیالی قادین و مدینه قادینلرینڭ فوقنده بر حیا صاحبی اولدی.

ایشته بو سکر مثال گبی، سکسان دگل، بلکه سکر یوز مثاللری وار. چوغی کتب سیر و أحادیثده بیان ایدیلیمشدر. اوت رسول اکرم علیه الصلاة

والسلامك مبارك الى حكيم لقمانك بر اجزاخانه سی گبی و توکروگی حضرت خضرک آب حیات چشمه سی گبی و نفسی حضرت عیسی علیه السلامك نفسی گبی مددرس و سفارسان اولسه و نوع بشر چوق مصیبت و بلالره گرفتار اولسه؛ البته رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه حدسز مراجعتلر اولمش. خسته لر، چوجقفلر، مجنونلر پک کثرتلی گلمشلر، جمله سی شفا بولوب گیتمشلر. حتی قرق دفعه حج ایدن و قرق سنه صباح نمازینی یاتسو آبدستیه قیلان، تابعنیک عظیم إماملرندن و چوق صحابه لرله گوروشن، طاؤس دینیلن أبو عبد الرحمن الیمانی، قطعیا خبر ویرر و حکم ایدر و دیمش که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه نه قدر مجنون گلمش ایسه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام سینه سنه آلی قویمش ایسه، قطعیا شفا بولمشدر؛ شفا بولیان قالماش.

ایشته عصر سعادته یتیشمش بویله بر إمام، بویله قطعی و کلی حکم ایتمشسه؛ البته اوکا گلن هیچ بر خسته قالماش که، إلا شفا بولمش. مادام شفا بولمش، البته مراجعتلر بیگلر اولاجقدر.

اون دردنجی إشارت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك انواع معجزاتندن بر نوع عظیمی، دعاسیله ظاهر اولان خارقه لردر. اوت شو نوع، قطعی و حقیقی متواتردر. جزئیات و مثاللری او قدر چوقدر که، حساب ایدیلمز. مثاللرک چوقلری وار که، اونلر ده متواتر درجه سنه چیقمشلر. بلکه تواتره یاقین مشهور اولمشلر. بر قسمی او یله إماملر نقل ایتمش که، مشهور متواتر گبی، قطعیتی إفاده ایدر. بز شو پک چوق مثاللرندن، تواتره یاقین و مشهور درجه سنه منتشر بعض مثاللری، نمونه اولارق و هر مثالنده بر قاچ جزئیاتی ذکر ایده جگز:

برنجی مثال: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك یاغموور دعاسی، تواتر

درجه‌سنده و چوق دفعه تکرار ايله، دائما سرعتله قبول اولماسی، باشده إمام بخاری و إمام مسلم، ائمه حدیث نقل ایتمشلر. حتی بعض دفعه منبر شریف اوستنده، یاغمر دعاسی ایچون آلنی قالدیروب، ایندیرمه‌دن یاغمش. سابقاً ذکر ایتدیگمز گبی، بر ایکی دفعه اوردو صوسز قالدیغی وقت بلوط گلیوردی، یاغمر ویریوردی. حتی نبوتدن اول، جدّ نبی عبد المطلب، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك كوچكلک زماننده مبارک یوزيله یاغمر دعاسنه گیدردی. اونك یوزی حرمتنه گلیردی که؛ او حادثه، عبد المطلبک بر شعرى ايله إشتهار بولمش. هم وفات نبویدن صوگره، حضرت عُمَر، حضرت عَبَّاسی وسیله یاپوب دیمش: "یا ربّ! بو سنك حبیبكك عموجه سیدر. اونك یوزی حرمتنه یاغمر ویر." یاغمر گلمش.

هم إمام بخاری و مسلم خبر ویریورلر که: یاغمر ایچون دعا طلب ایدیلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دعا ایتدی. یاغمر اويله گلدی که، مجبور اولدیلر: "امان دعا ایت، کسلسین." دعا ایتدی، بردن کسیلدی.

ایکنجی مثال: تواتره یاقین مشهوردر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، صحابه و ایمانه گلنلر داها قرقه واصل اولمادن و گیزلی عبادت ایتمکه ایکن دعا ایتدی: ﴿اللَّهُمَّ اعِزَّ الْإِسْلَامَ بِعُمَرَ ابْنِ الْخَطَّابِ أَوْ بِعُمَرَ ابْنِ الْهَشَامِ﴾ بر ایکی گون صوگره، حضرت عُمَر ابن الخطّاب ایمانه گلدی و اسلامیتی إعلان و إعزاز ایتمکه وسیله اولدی. "فاروق" عنوان عالینسی آلدی.

اوچنجی مثال: بعض صحابه گزینه، آیری آیری مقصدلر ایچون دعا ایتمش. دعاسی اويله پارلاق بر صورتده قبول اولمش که، او کرامت دعائیه، معجزه درجه‌سنه چیقمش. أزجمله، باشده بخاری و مسلم خبر ویریورلر که: ابن

عبّاسه شویله دعا ایتمش: **«اللَّهُمَّ فَقِّهْهُ فِي الدِّينِ وَ عَلِّمَهُ التَّوْبِيلَ»** دعاسی او یله مقبول اولمش که؛ ابن عبّاس، ترجمان القرآن عنوان ذی شاننی و حبرُ الأمّه، یعنی علامه اُمت رتبه عالینسی قزاقمش. حتی چوق گنج ایکن، حضرت عُمر، اونی علما و قدماي صحابه مجلسنه آلیوردی.

هم باشده إمام بخاری، أهل کتب صحیحه خبر ویریورلر که: أنسک والدهسی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه نیاز ایتمش که: "سنک خادمک اولان أنسک اولاد و مالی حقّنده برکت ایله دعا ایت. " او ده دعا ایتمش: **«اللَّهُمَّ أَكْثِرْ مَالَهُ وَ وَلَدَهُ وَ بَارِكْ لَهُ فِيمَا أَعْطَيْتَهُ»** دیمش. حضرت أنس آخر عمرنده قَسَم ایله إعلان ایدیور که: "بن کندی أمله یوز اولادیمنی دفن ایتمشم. بنم مالم و ثروتم إعتباریله ده، هیچ بریسی بنم گبی مسعود یاشامامش. بنم مالمی گوریورسکز که پک چوقدر. بونلر، بتون دعای نبویهنک برکتندندر."

هم باشده إمام بیهقی، أهل حدیث خبر ویریورلر که: عشره مبشره دن عبد الرحمن بن عوفه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام کثرت مال و برکتله دعا ایتمش. او دعانک برکتیله او قدر ثروت قزاقمش که، بر دفعه یدی یوز دوهی یوکلیله برابر "فی سبیل الله" تصدّق ایتمش. ایشته دعای نبویهنک برکتنه باقکز، "بارک الله" دییگز.

هم إمام بخاری باشده اولارق راویلر نقل ایدیورلر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، عروه ابن أبی جعدیه تجارتده کار و قزانج ایچون برکتله دعا ایتمش. عروه دیور که: بن بعض کوفه چارشوسنده طورویوردم، بر گونده قرق ییک قزانیوردم، صوگره أویه دونویوردم. إمام بخاری دیر که: "طوپراغی ده أله آلسه، اونده بر قزانج بولوردی."

هم عبد الله ابن جعفره، کثرت مال و برکت ایچون دعا ایتمش. حضرت عبد الله ابن جعفر، او درجه ثروت قزاقمش که، او عصرده شهرتگیر اولمش. او برکت دعای نبوی ایله حاصل اولان ثروتی قدر، سخاوتله ده اشتهار ایتمش. بو نوعدن چوق مثاللر وار. نمونه ایچون بو درت مثالله اکتفا ایدیورز.

هم باشده امام ترمیزی، خبر ویریور که: سعد ابن ابی وقاص ایچون رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دعا ایتمش: **«اللَّهُمَّ اجِبْ دَعْوَتَهُ»** دیمش. سعدک دعاسنک قبولی ایچون دعا ایتمش. او عصرده، سعدک بددعاسندن هرکس قورقوبوردی. دعاسنک قبولی ده شهرت بولدی.

هم مشهور أبو قتادهیه فرمان ایتمش: **«أَفْلَحَ اللَّهُ وَجْهَكَ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُ فِي شَعْرِهِ وَبَشَرِهِ»** دییه، گنج قالماسنه دعا ایتمش. أبو قتاده یتیمش یاشنده وفات ایتدیگی وقت اون بش یاشنده بر گنج گبی اولدیغی، نقل صحیح ایله شهرت بولمش.

هم مشهور شاعر نابغهک قصه مشهوره سیدر که، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننده بر شعرینی اوقومش. شو فقره: **«بَلَّغْنَا السَّمَاءَ مَجْدُنَا وَسَنَّا نَا»** وَاِنَّا نُرِيدُ فَوْقَ ذَلِكَ مَظْهَرًا یعنی: "شرفمز گوگه چیقدی، بز داها اوستنه چیقماق ایسته یورز!" رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، ملاطفه صورتنده فرمان ایتدی: **«إِلَى أَيْنَ يَا أَبَا لَيْلَا؟»** دیدی: **«إِلَى الْجَنَّةِ يَا رَسُولَ اللَّهِ»** یعنی: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام لطیفه اولارق دیدی: "گوکدن او بر طرفه نره ی ایسته یورسک که، شعرکده اورای نیت ایدیورسک؟" نابغه دیدی: "گوکلرک فوقنده جنته گیتمک ایسته یورز." صوگره بر معنیدار شعرینی داها اوقودی. رسول

أكرم عليه الصلاة والسلام دعا ایتدی: ﴿لَا يَفْضُضُ اللَّهُ فَاكَ﴾ یعنی، "سنڭ آغزڭ بوزولماسین." ایشته او دعای نبویڭ برکتیله، او نابغه یوز یگرمی یاشنده بر دیشی نقصان اولمادی. حتی بعض بر دیشی دوشدیگی وقت، یرینه بر داهای کلیوردی.

هم نقل صحیح ایله امام علی ایچون دعا ایتمش که: ﴿اللَّهُمَّ اكْفِهِ الْحَرَّ وَالْقَرَّ﴾ یعنی: "یا رب! صوغوق و صیجاڭ زحمتی اوڭا گوسترمه." ایشته شو دعا برکتیله، امام علی قیشده یاز لباسنی گیهردی، یازده قیش لباسنی گیهردی. دیر ایدی که: او دعاڭ برکتیله هیچ بر صوغوق و صیجاڭ زحمتی چکمیورم.

هم حضرت فاطمه ایچون دعا ایتمش: ﴿اللَّهُمَّ لَا تُجِعْهَا﴾ یعنی: "آجلق المنی اوڭا ویرمه." حضرت فاطمه دیر که: "او دعادن صوڭره آجلق المنی گوردم."

هم طفیل ابن عمر، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن بر معجزه ایستدی که، گوتوروب قومنه گوسترسین. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، ﴿اللَّهُمَّ نَوِّرْ لَهُ﴾ دیمش. ایکی گوزی اورته سنده بر نور ظهور ایتمش. صوڭره دگنگی اوجنه نقل اولمش. بونڭ ایله "ذی النور" دییه إشتهار بولمش. ایشته بو واقعه لر، أحادیث مشهوره دندر که، قطعیت پیدا ایتمشلر.

هم أبو هریره، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه شکوا ایتمش که، "نسیان بڭا عارض اولویور." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش، بر مندیل شکلنده بر شی آچمش. صوڭره مبارک آووجی ایله غائبدن بر شی آلیر گی، اويله آووجنی اورایه بوشالتمش. ایکی اوچ دفعه اويله یاپارق أبو هریره یه

دیمش: "شیمدی مندیلی طویلا." طویلامش. بو سرّ معنوی دعای نبوی ایله
أبو هريره قَسَم ایدر که: "اوندن صوگره هیچ بر شی اونوتمادم." ایشته بو
واقعه لر، أحادیث مشهوره دندرلر.

دردنجی مثال: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك بددعاسنه مظهر اولمش
بر قاچ واقعه یی بیان ایدرز:

برنجیسی: پرویز دینیلن فارس پادشاهی، نامه نبویه یی بیرتمش. رسول اکرم
علیه الصلاة والسلامه خبر گلدی. شویله بددعا ایتدی: ﴿اللَّهُمَّ مَرِّقْهُ﴾ "یا رب!
ناصل مکتوبی پاره لادی، سن ده اونی و اونك ملكنی پارچه پارچه ایت." ایشته
شو بددعانك تأثیر یله در که؛ او کسری پرویزك اوغلی شیرویه، خنجر ایله اونی
پاره لادی. سعد ابن ابی وقّاص ده، سلطنتی پارچه پارچه ایتدی. ساسانیه
دولتك هیچ بر یرده شوکتی قالمادی. فقط قیصر و سائر ملکلر، نامه نبویه یه
حرمت ایتدکلری ایچون، محو اولمادیلر.

ایکنجیسی: تواتره یاقین مشهوردر و آیات قرآنیه إشارات ایدیور که:
بدايتِ إسلامده رسول اکرم علیه الصلاة والسلام مسجد الحرامده نماز قیلارکن؛
رؤسای قُریش طویلانیدیلر، اوکا قارشى غایت بد بر معامله ایتدیلر. او ده، او
وقت اونلره بددعا ایتدی. ابن مسعود دیر که: قَسَم ایدرم، او بد معامله یی یاپان
و اونك بددعاسنه مظهر اولانلرک، غزوۀ بدرده برر برر لاشه لرینی گوردیم.

اوچنجیسی: مُضَرَّیّه دینیلن عربك بیوک بر قبیله سی، پیغمبر علیه الصلاة
والسلامی تکذیب ایتدکلری ایچون، اونلره قحط ایله بددعا ایتدی. یاغمور
کسیلدی، قحط و غلا باش گوستردی. صوگره مُضَرَّیّه قومندن اولان قبیله

قُریش، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامہ ایتدیلر. دعا ایتدی؛ یاغمرور گلدی، قحطلق قالدی. بو واقعه تواتر درجه‌سنده مشهوردر.

بشنجی مثال: خصوصی آدملره بددعاسنک دهشتلی قبولیدر. بونک چوق مثالری وار. قطعی اوج مثالی نمونه اولارق بیان ایدرز:

برنجیسی: عتبه ابن ابي لهب حقّنده شویله بددعا ایتدی: ﴿اللَّهُمَّ سَلِّطْ عَلَيْهِ كَلْبًا مِنْ كِلَابِكَ﴾ یعنی: "یا رب! اوکا بر ایتکی مسلط ایت." صوگره عتبه سفره گیدرکن، بر آرسالن گلوب، قافله ایچنده اوئی آریوب بولمش، پارچه لامش. شو واقعه مشهوردر. ائمه حدیث، نقل و تصحیح ایتمشلر.

ایکنجیسی: مُحَلَّم ابن جثامه در که، عامر ابن اضبطی غدر ایله قتل ایتمشدی. حالبوکه عامری رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام اوئی جهاد و حرب ایچون قوماندان ایدوب، بر بولوک ایله گوندرمشدی. مُحَلَّم ده برابریدی. بو غدرک خبری، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامه یتیشدیگی وقت حدّث ایتمش. ﴿اللَّهُمَّ لَا تَغْفِرْ لِمُحَلَّمٍ﴾ دییه بددعا بیورمش. یدی گون صوگره او مُحَلَّم تُولدی. قبره قویدیلر، قبر طیشارییه آتدی. قاچ دفعه قویدیلرسه یر قبول ایتمدی. صوگره مجبور اولدیلر؛ ایکی طاش اورتہ‌سنده محکمجه بر دیوار یاپیلمش، او صورتده یر آلتنده ستر ایدیلمش.

اوجنجیسی: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام گوریوردی بر آدم صول آلیله یمک یر. فرمان ایتمش: ﴿كُلْ بِيَمِينِكَ﴾ "صاغ آلکله یه." دیمش. او آدم دیمش: ﴿لَا اسْتَطِيعُ﴾ "صاغ آلمله یاپامیورم." رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام دیمش: ﴿لَا اسْتَطَعْتُ﴾ دییه بددعا ایتمش. "قالدیره میه جقسک." ایشته اوندن

صوگره او آدم صاغ ألنی هیچ قالدیره مامش.

التجی مثال: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك هم دعاسی، هم تماسندن ظهور ایدن پك چوق خارقه لرندن، قطعیت كسب ایتمش بر قاچ حادثه بی ذكر ایده جگزر:

برنجیسی: حضرت خالد ابن ولیده (سیف اللهه) بر قاچ صاچنی ویروب، نصرته دعا ایتمش. حضرت خالد، او صاچلری کلاهنده حفظ ایتمش. ایشته او صاچ و دعانك برکتی حرمتنه، هیچ بر حربه گیرمه مش إِلَّا مظفر چیقمش.

ایکنجیسی: سلمان فارسی، اولجه یهودیلرک عبدی ایمش. اونك سیّدلری، اونی آزاد ایتمك ایچون چوق شیلر ایستدیلر. "اوج یوز خرما فداننی دیکوب میوه ویردکدن صوگره، قرق اوقیه آلتون ویرمکله آزاد ایدیلیرسك" دیدیلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه گلدی، بیان حال ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام کندی ألیله، مدینه جوارنده اوج یوز فداننی دیکدی. یالکز بر دانه سنی باشقه سی دیکدی. او سنه ظرفنده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك دیکدیگی بتون فدانلر میوه ویردی. یالکز بر تك باشقه سی دیکمشدی، او تك میوه ویرمدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اونی چیقاردی، یثیدن دیکدی. او ده میوه ویردی. هم طاووق یورطه سی قدر بر آلتونی، آغزینك توکروگنی اوکا سوردی، دعا ایتدی، سلمان ویردی. دیدی: "گیت یهودیلره ویر." سلمان فارسی گیدوب او آلتوندن قرق اوقیه بی اونلره ویردی؛ او طاووق یورطه سی قدر اولان آلتون، اُسکیسی گبی باقی قالدی. ایشته شو واقعه، حضرت سلمان پاکك سرگذشته حیاتك اُك مهم بر حادثه معجزه کارانه سیدر. معتبر و موثوق اماملر خبر ویرمشلر.

اوچنجیسی: اُمّ مالکِ اِسْمَندِه بر صحابیّه، "عُکّه" دینیلن کوچک بر یاغ طولومندن، رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامه یاغ هدیّه ایدردی. بر دفعه رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلام اوڭا دعا ایدوب عکّه یی ویرمش؛ فرمان ایتمش که: "اونی بوشالتوب صیقمايڭز." اُمّ مالکِ عکّه یی آلمش. نه وقت اولادلری یاغ ایسترلرسه، برکتِ دعایِ نبوی ایلّه عکّه ده یاغ بولورلردی. خیلی زمان دوام ایتدی. صوڭره صیقديلر، برکت کسیلدی.

یدنجی مثال: رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامک دعاسیله و تماسیله، صولرک طاتلیلاشماسی و گوزل قوقو ویرمه سنک چوق حادثه لری وار. ایکی اوچ دانه یی، نمونه اولارق بیان ایدرز:

برنجیسی: اِمَام بیهقی باشده، اَهلِ حدیث خبر ویریورلر که: بئر قُبَا دینیلن قویونک صوی بعض کسلییوردی. یعنی بیتییوردی. رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلام آبدست صوینی ایچنه قویوب دعا ایتدکدن صوڭره، کثرتله دوام ایتدی، داها هیچ کسيلمه دی.

ایکنجیسی: باشده اَبُو نُعَیم دلائلِ نبوّتده، اَهلِ حدیث خبر ویریورلر که: اُنسک اُونده کی قویویه، رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلام توکروگنی ایچنه آتوب دعا ایتمش، مدینه منوره ده اُک طاتلی صو او اولمش.

اوچنجیسی: ابن ماجه خبر ویریور که: ماء زمزمدن بر قوغه صو، رسولِ اُکرم علیه الصلاة والسلامه گتیردیلر. بر پارچه آغزینه آلدی، قوغه یه بوشالتدی. قوغه مسک گبی رایحه ویردی.

دردنجیسی: اِمَام اَحمَد ابن حنبل خبر ویریور که: بر قویودن، بر قوغه

صو چیقاردیلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایچنه آغزینک صوینی آقیتوب قویویه بوشالتدقدن صوگره، مسک گبی رایحه ویرمگه باشلادی.

بشنجیسی: رجال اللّٰهدين و إمام مسلم و علماء مغربك معتمدی و مقبولی اولان حمّاد ابن سلمه خبر ویریور که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دریدن بر طولوغه صو طولدیروب آغزینه اوفله مش، دعا ایتمش. باغلادی، بر قسم صحابه یه ویردی. "آغزینی آچمايکڭز! یالکڭز آبدست آلدیغکڭز وقت آچیکڭز." دیمش. گیتمشلر، آبدست آلق وقتنده آغزینی آچمشلر. گوروپورلر که، خالص بر سوت، آغزنده ده قایماق یاغ. ایشته بو بش جزئی؛ بعضلری مشهور، بعض ده مهمّ إماملر نقل ایدیورلر. بونلر و بوراده نقل ایدیلمه ینلرله مجموعی؛ معنوی تواتر گبی بر معجزه مطلقه نك تحقّقنی گوستریورلر.

سکرنجی مثال: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک مسح و دعاسیله، سوتسز و قیصیر کچیلرک مبارک ألینک تماسیله و دعاسیله سوتلی، هم چوق سوتلی اولملری مثاللری و جزئیاتلری چوقدر. بز یالکڭز مشهور و قطعی ایکی اوچ مثالی، نمونه اولارق ذکر ایدیورز:

برنجیسی: أهل سیرک بتون معتبر کتابلری خبر ویریورلر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، أبو بکر الصّدّيق ایله برابر هجرت ایدرکن، عاتکة بنت الحزّاعیه دینیلن اُمّ معبد خانه سنه گلمشلر. غایت ضعیف، سوتسز، قیصیر بر کچی اوراده واردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، اُمّ معبد فرمان ایتدی: "بونده سوت یوق میدر؟" اُمّ معبد دیمش که: "بونک وجودنده قان یوقدر، نره دن سوت ویره جک؟" رسول اکرم علیه الصلاة والسلام گیدوب او کچی نك بلنه ألنی سورمش، ممه سنی ده مسح ایتمش، دعا ایتمش. صوگره دیمش: "قاب

گتیریگز، صاغئز! " صاغدیله. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، أبو بکر الصدیق ایله ایچدکدن صوگره، او خانه خلقی ده طویونجیه قدر ایچمشلر. او کچی قوتلنمش، او یله ده مبارک قالمش.

ایکنجیسی: شاة ابن مسعودك مشهور قصه سیدر که: ابن مسعود اسلام اولمادن اول، بعضلرک چوبانی ایدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام أبو بکر الصدیق ایله برابر، ابن مسعودك کچیلری ایله بولوندیغی یره گیتمشلر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، ابن مسعوددن سوت ایسته مش. او ده دیمش: "کچیلر بنم دگل، باشقه سنك مالیدرلر." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام دیمش: "قیصیر، سوتسز بر کچی بگا گتیر." او ده ایکی سنه در تکه گورمه مش بر کچی گتیردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایلله اونك ممه سنه مسح ایدوب دعا ایتمش. صوگره صاغمشلر، خالص بر سوت آلمشلر، ایچمشلر. ابن مسعود بو معجزه یی گوردکدن صوگره ایمان ایتمش.

اوچنجیسی: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك مرضعه سی یعنی سوت آنه سی اولان حلیمه سعدیه نك کچیلرینك قصه مشهوره سیدر که؛ او قبیلده بر درجه قحطلق واردی. حیوانات ضعیف و سوتسز اولویوردیلر و طوق اولونجه یه قدر یمیورلردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اورایه، سوت آنه سنك یاننه گوندرلدیگی زمان، اونك برکتیله، حلیمه سعدیه نك کچیلری، آقشام وقتی باشقه لرینك خلافنه اولارق، هم طوق و ممه لری طولو اولارق گلییورلردی. ایشته بونك گبی سیر کتابلرنده داها باشقه جزئیاتلری وار؛ فقط بو نمونه لر، اصل مقصده کافیدر.

طوقوزنجی مثال: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، بعض ذاتلرک باشنی و یوزینی مبارک ایلله مسح ایدوب دعا ایتدکدن صوگره، ظاهر اولان خارقه لرک

چوق جزئیاتندن إشتهار بولمش بر قاجنی نمونه اولارق بیان اییدیورز:

برنجیسی: عُمَر ابن سعدك باشنه أَلنی سورمش، دعا ایتمش. سکسان یاشنده او آدم، او دعانك برکتيله، ئولدیگی وقت باشنده بیاض یوقدی.

ایکنجیسی: قیس ابن زیدك باشنه أَلنی قویوب، مسح ایدوب دعا ایتمش. او دعانك برکتيله، یوز یاشنه گیردیگی وقت، مسحك تأثیريله، بتون باشی بیاض، یالکز رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك أَلنی قویدیگی یر سیم سیاه اولارق قالمش.

اوچنجیسی: عبد الرحمن ابن زید ابن الخطاب هم کوچك، هم چرکین ایدی. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام ألی ایله باشنی مسح ایدوب دعا ایتمش. او دعانك برکتيله؛ قامتجه أک بالاً قامت و صورتجه أک گوزل بر صورته گیرمش.

دردنجیسی: عائذ ابن عَمَرَك غزوه حنینده یوزی یاره لائمش. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، ألیله یوزنده کی قانی سیلمش. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك أَلینك تماس ایتدیگی یر، پارلاق بر نورانیت ویرمش که، محدثلر **﴿کَفَرَةُ الْفَرَسِ﴾** تعبیر ایتمشلر. یعنی، طورو آتک آلنده کی بیاض گبی، تماس یری اوילה پارلا یوردی.

بشنجیسی: قتاده ابن ملحانك یوزینه أَلنی سورمش، دعا ایتمش. قتادهك یوزی آیینه گبی پارلامغه باشلامش.

آلتنجیسی: أُمُّ الْمُؤْمِنِین أُمُّ سَلَمَهَنك قیزی و رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك اووگی قیزی زینه، کوچك ایکن رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام

اونڭ يوزينه آبدست صوبي آتوب تلطيف ايتمش. او صويڭ تماسندن صوڭره، زينڭ حسن و جمالي عجيب صورت آلمش، بديع الجمال اولمش.

ايشته شو جزئياتلر گي داها چوق مثاللر وار. اونلرڭ چوغني ائمه حديث نقل ايتمشلر. بو جزئياتڭ هر بريني، خبر واحد و ضعيف فرض ايتسهك دخي، ينه مجموعي معنوي بر تواتر حكمنده، مطلق بر معجزه احمديه عليه الصلاة والسلامي گوسترر. چونكه بر حادثه، آيري آيري و چوق صورتلرله نقل ايديلسه، اصل حادثهڭ وقوعي قطعي اولور. صورتلرڭ هر بري ضعيف دخي اولسه، ينه اصل حادثه يي اثبات ايدويور. مثلاً:

بر گورولتي ايشيدلدي. بعضلر ديديلر كه، فلان او خراب اولدي؛ ديگري، باشقه او خراب اولدي ديدى؛ داها باشقه سي، باشقه بر اوي سويله دي و هكذا... هر بر روايت، خبر واحد ده، ضعيف ده، خلاف واقع ده اولاييلير. فقط اصل واقعه كه: بر او خراب اولمش، او قطعيدر؛ اونده بتون متفقدلر. حالبوكه بحث ايتديگمز شو آلتى جزئييات؛ هم صحيحدرلر، هم بعضلري شهرت درجه سنه چيقمشلر. فرضا بونلرڭ هر بريني ضعيف عد ايتسهك، تمثيله مطلق بر خانه خراب اولماسي گي، ينه جزئيياتڭ مجموعنده، مطلق بر معجزه احمديه عليه الصلاة والسلامڭ وجوديني قطعيا گوسترر.

ايشته رسول اكرم عليه الصلاة والسلامڭ معجزات باهره سي، هر بر نوعده قطعي اولارق موجوددر. جزئيياتي دخي، او كلي و مطلق معجزهڭ صورتلري وياخود نمونه ليردر. رسول اكرم عليه الصلاة والسلامڭ ناصلكه آلي، پارمقلى، توكروگي، نفسي، سوزي يعنى دعاسي چوق معجزاتڭ مبدئي اولويور. عينا اويله ده، رسول اكرم عليه الصلاة والسلامڭ سائر لطائف و طويغولري و

جهازاتی، چوق خارقه‌لره مداردر. کتبِ سیر و تاریخ، او خارقه‌لری بیان ایتمشله؛ سیرت و صورت و طویغولرنده، چوق دلائل نبوت بولوندیغنی گوسترمشله.

اون بشنجی إشارت: ناصلکه طاشله، آعاجله، قمر، گونش اونى طانیورلر؛ برر معجزه‌سنی گوسترمکله، نبوتنی تصدیق ایدیورلر. اويله ده: حیوانات طائفه‌سی، ئولولر طائفه‌سی، جنلر طائفه‌سی، ملائکه‌لر طائفه‌سی او ذاتِ مبارکی طانیورلر و نبوتنی تصدیق ایدیورلر که؛ اونلر، اونى طانیقلرینی، هر بر طائفه‌سی، بعض معجزاتنی گوسترمکله گوستریورلر و نبوتنک تصدیقنی إعلان ایدیورلر. شو اون بشنجی إشارتنک اوج شُعبه‌سی وار:

برنجی شُعبه‌سی: حیوانات جنسی، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامی طانیورلر و معجزاتنی ده إظهار ایدیورلر. شو شعبه‌نک چوق مثاللری وار. بز یالکز بوراده، مشهور و معنوی تواتر درجه‌سنده قطعی اولمش ویا محققینِ اُئمه‌نک مقبولی اولمش ویا اُمت تلقی بالقبول ایتمش اولان بر قسم حادثه‌لری، نمونه اولارق ذکر ایده‌جگز:

برنجی حادثه: معنوی تواتر درجه‌سنده بر شهرتله، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام أبو بکر الصدیق ایله، کفارنک تعقیبندن قورتولمق ایچون تحصن ایتدکلری غارِ حرانک قپوسنده، ایکی نوبتجی گبی ایکی گوگرچین گلوب بکله‌مه‌لری و ئورومجک دخی پرده‌دار گبی، خارقه بر طرزده، قالین بر آغ ایله مغاره قپوسنی اورتمه‌سیدر. حتّی رؤسای قُریشدن، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک الی ایله غزوۀ بدرده ئولدیریلن اُبی ابن خَلَف مغاره‌یه باقمش. آرقداشله‌ری دیمشله: "مغاره‌یه گیره‌لم." او دیمش: "ناصل گیره‌لم؟ بوراده بر آغ

گوروپورم که، حضرت محمد تولد ایتمه دن بو آغ یاپیلیمش گبیدر. بو ایکی گوگرچین ایشته اوراده طورپیور، آدم اولسه اوراده طورورلر می؟" ایشته بونک گبی، مبارک گوگرچین طائفه سی، فتح مگه ده دخی رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک باشی اوزرنده گولگه یاپدقلرینی، امام جلیل ابن وهب نقل ایدیور. هم نقل صحیح ایله حضرت عائشه صدیقه خبر ویریور که: گوگرچین گبی، داجین دینیلن بر قوش خانه مزده واردی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حاضر اولسه ایدی هیچ دبه لنمزدی، سکوتله طوروردی. نه وقت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام چیقسه ایدی، او قوش باشلاردی حرکت؛ گیدردی گلیردی، هیچ طورمیوردی. دیمک او قوش، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی دیگله یوردی، حضورنده تمکین ایله سکوت ایدردی.

ایکنجی حادثه: بش آلتی طریقله معنوی بر تواتر حکمنی آلمش قورد حادثه سیدر که؛ بو قصه عجیبه چوق طریقله مشهور صحابه لردن نقل ایدیلیمش. أزجمله: أبو سعید الخدری و سلمه ابن الأكوع و ابن أبی وهب و أبو هریره و بر وقعه صاحبی چوبان (أهبان) گبی متعدّد طریقله خبر ویریورلر که: بر قورد، کچیلردن بریسنی طومش؛ چوبان، قوردک ألدن قورتارمش. ذئب دیمش: "اللّهدن قورقمادک، بنم رزقمی ألیمدن آلدک." چوبان دیمش: "عجائب، ذئب قونوشور می؟" ذئب اوکا دیمش: "عجیب سنک حالگده در که، بو یرک آرقه طرفنده بر ذات وار که؛ سزی جنته دعوت ایدیور، پیغمبردر، اونی طانیمیورسکز!" بتون طریقله قوردک قونوشماسنده متفق اولقله برابر، قوتلی بر طریق اولان أبو هریره إخبارنده دیور که: چوبان قورده دیمش: "بن گیده جگم؛ فقط کیم بنم کچیلریمه باقه جق؟" ذئب دیمش: "بن باقه جغم." چوبان ایسه، چوبانلغی قورده دور ایدوب گلیمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی

گورمش، ایمان ایتمش، دونوب گیتمش. ذئی چوبان بولمش. ضایعات یوق. بر کچی اوکا کسمش، چونکه اوکا استادلق ایتمش.

بر طریقده: رؤسای قُریشدن أبو سفیان ایله صفوان بر قوردی گوردیلر، بر جیلانی تعقیب ایدوب حرم شریفه گوردی. قورد دونمش، صوگره تعجب ایتمش. قورد قونوشمش، رسالت اُحمدیه یی خبر ویرمش. أبو سفیان، صفوانه دیمش که: "بو قصّه یی کیمسه یه سویله میه لم، قورقارم مگّه بوشالوب اونلره إلتحاق ایده جکله." الحاصل، قورد قصّه سی قطعی و معنوی متواتر گبی قناعت ویرر.

اوجنجی حادثه: بش آلتی طریقله مهم صحابه لردن نقل ایدیلن جمل حادثه سیدر که: اُزجمله: أبو هریره و ثعلبه ابن مالک و جابر ابن عبد الله و عبد الله ابن جعفر و عبد الله ابن اُبی اُوفی گبی متعدّد طریقله و او طریقله کُ باشنده کی صحابه لر متّفقاً خبر ویریورلر که: دوه گلمش، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامه تحیه اُکرام نوعندن سجده ایدوب قونوشمش. و بر قاچ طریقده خبر ویریلیور که: او دوه بر باغده قیزمش، وحشی اولمش؛ یاننه کیمسه یی صوقمیور، هجوم ایدیوردی. رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام گوردی؛ دوه گلدی، اُکراماً سجده ایتدی، یاننده ایخدی. رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام یولار طاقدی. دوه، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامه دیدی: "بنی چوق مشقتلی شیلرده چالیشدیردیلر، شیمدی ده بنی کسمک ایسته یورلر. اونک ایچون قیزدم." دوه صاحبنه سویله دی: "بویله میدر؟" "اوت" دیدیلر.

هم رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامک عضبا اُسمنده کی دوه سی، وفات نبویدن صوگره کدرندن نه یدی، نه ایچدی، تا ئولدی. هم او دوه، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام ایله مهم بر قصّه یی قونوشدیغنی، أبو إسحق اُسفرانی

گبی بعض مهمّ إماملر خبر ویرمشلر. هم نقل صحیح ايله؛ جابر ابن عبد اللّٰه
بر سفرده دوه سی چوق یورولمشدی، داها یورویه مییوردی. رسول اکرم علیه
الصلاة والسلام او دوهیه اوفاق بر دورتمک ايله دورتدی. او دوه، او إلتفات
أحمدیدن او قدر بر چویکلک، بر سوينجلك پیدا ایتدی که؛ داها سرعتندن
دیزگینی ضبط ایدیلمیور، یولده یتیشیلمیوردی. حضرت جابر خبر ویریور.

دردنجی حادثه: باشده إمام بخاری، أئمة حدیث خبر ویریورلر که: بر
دفعه گیجه ده، مدینه منوره نك خارجنده، دشمن هجوم ایدیور گبی مهمّ بر حادثه
إشاعه ایدیلدی. صوگره جسور آتیلر چیقديلر، گیتديلر. یولده گورویورلر، بر
ذات گلیور. باقديلر، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدر. فرمان ایتمش: "بر
شی یوقدر." مشهور أبو طلحه نك آتیه بینوب، شجاعت قدسیه سی
مقتضاسنجه، هرکسدن اول گیتمش، تحقیق ایتمش و دونمشدی. أبو طلحه یه
فرمان ایتمش: **«وَجَدْتُ فَرَسَكَ بَحْرًا»** یعنی: "سنگ آتک صارصمادن، غایت
چابوقدر." حالبوکه أبو طلحه نك آتی، قطوف تعبیر ایدیلن یورویشسز قسمندن
ایدی. او گیجه دن صوگره، هیچ بر آت اوکا قارشی یورویشده مقابله
ایده مییوردی. هم نقل صحیح ايله؛ بر دفعه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام
سفرده نماز قیلاحق وقتنده آتیه دیدی: "طور." او ده طوردی. نماز بیتنجه یه
قدر هیچ بر اعضاسنی قیمیلداتمدی.

بشنجی حادثه: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك خدمتکاری سفینه،
یمن والیسی معاذ ابن جبلک یاننه گیتمک ایچون، رسول اکرم علیه الصلاة
والسلامدن امر آلوب گیتمش. یولده بر آرسلان راست گلمش. او سفینه، اوکا
دیمش: "بن، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك خدمتکاری یم." آرسلان سس
ویروب آیریلمش. ایلیشمه مش. دیگر بر طریقده خبر ویریورلر که: سفینه

دوندیگی وقت یولی غائب ایتمش، بر آرسالنه راست گلمش؛ آرسالان اوڭا ایلیشمه مکله برابر، یولی ده گوسترمش.

هم حضرت عُمَرَدَن خبر ویریورلر که دیمش: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننه بر بدوی گلدی. عربجه "ضَبَّ" دینیلن بر سوسمار، یعنی کَلَرُ آنده ایدی. دیدی: "اگر بو حیوان سکا شهادت ایتسه، بن سکا ایمان گتیریم؛ یوقسه ایمان گتیرمم." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او حیواندن صورتی؛ او سوسمار فصیح بر دیلله، رسالتنه شهادت ایتدی.

هم اُمُّ الْمُؤْمِنِیْن اُمُّ سلمه خبر ویریور که: بر جیلان، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ایله قونوشمش و رسالتنه شهادت ایتمش.

ایشته بونک گبی چوق مثاللر وار. هم ده قطعی شهرت بولمش بر قاچ نمونه یی گوستردک. و رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی طانیمیانه و إطاعت ایتمهینه دیرز:

ای انسان! عبرت آلیکمز... قورد، آرسالن؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی طانیور، إطاعت ایدیورلر. سزلرک حیواندن، قورددن آشاغی دوشمه مگه چالیشماکمز إقتضا ایدر.

ایکنجی شعبه: جنازه لرک و جنلرک و ملائکه لرک، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی طانیمالریدر. بونک ده چوق حادثه لری وار. نمونه ایچون، شهرت بولمش و موثوق إماملر خبر ویرمش بر قاچ نمونه یی، اولا جنازه لردن گوستره جگزر. اما جن و ملائکه ایسه، او متواتردر.. اونلرک مثاللری بر دگل، بیگذر. ایشه ئولولرک قونوشماسی مثاللردن:

برنجیسی شودرکه: علماء ظاهر و باطنك، تابعین زماننده اُك بیوك رئیسى و إمام علی نك مهم و صادق بر شاكردی اولان حسن بصرى خبر ویریور که: بر آدم، رسول اُكرم علیه الصلاة والسلامك یاننه گلهرك آغلايوب صیزلادی. دیدی: "بنم كوچك بر قیزم واردی، شو یاقین دردهه ئولدی، اورایه آتدم." رسول اُكرم علیه الصلاة والسلام اوڭا آجیدی. اوڭا دیدی: "گل اورایه گیده جگزر." گیتدیلر. رسول اُكرم علیه الصلاة والسلام او ئولمش قیزی چاغیردی: "یا فلانه!" دیدی. بردن او ئولمش قیز، "لَبَّيْكَ وَ سَعْدَيْكَ" دیدی. رسول اُكرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: "تکرار پدر و والدۀ نك یاننه گلمگی آرزو ایدر میسك؟" او دیدی: "یوق، بن اونلردن داها خیرلیسنی بولدم."

ایکنجیسی: إمام بیهقی و إمام ابن عدی گبی بعض مهم إماملر، حضرت أنس ابن مالکدن خبر ویریورلر که: أنس دیمش: بر إختیاره قادینك بر تك اوغلی واردی، بردن وفات ایتدی. او صالحه قادین چوق متأثر اولدی، دیدی: "یا رب! سنك رضاك ایچون، رسول اُكرم علیه الصلاة والسلامك بیعتی و خدمتی ایچون هجرت ایدوب بورایه گلدم. بنم حیاتمده إستراحتمی تأمین ایده جك تك اولادجغمی، او رسولك حرمتنه باغیشلا." أنس دیر: او ئولمش آدم قالقدی، بزمله یمك یدی.

ایشته شو حادثۀ عجیبیه إشارت و إفاده ایدن، إمام بوصیری نك قصیدۀ بُردهده شو فقره سیدر: ﴿لَوْ نَاسَبَتْ قَدْرَهُ آيَاتُهُ عِظَمًا ۖ أَحْيَى اسْمُهُ حِينَ يُدْعَى دَارِسَ الرِّمَمِ﴾ یعنی: "اگر علامتلى، اونك قدرینه موافق درجه سنده عظمتنى و مقبولیتنى گوسترسه ایدیلر؛ دگل یڭى ئولمشلر، بلکه اونك اسميله چورومش کمیکلر ده إحیا ایديله بیلیردی."

اوچنجی حادثه: باشده إمام بیهقی گبی راویلر، عبد الله ابن عبید الله الأنصاریدن خبر ویریورلر که: عبد الله دیمش: ثابت ابن قیس ابن شماسک یمامه حربنده شهید دوشدیگی و قبره قویدیغمز وقت، بن حاضرمد. قبره قونورکن، بردن اوندن بر سس گلدی: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَأَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ وَعُمَرُ الشَّهِيدُ وَعُثْمَانُ الْبَرُّ الرَّحِيمُ﴾ دیدی. صوگره آچدق، باقدق؛ ئولو، جانسز. ایشته او وقت، داها حضرت عُمَر خلافته گچمه دن، شهادتنی خبر ویریور.

دردنجی حادثه: إمام طبرانی و أبو نُعَيم دلائل نبوتده نعمان ابن بشیردن خبر ویریورلر که: زید ابن خارجه، چارشو ایچنده بردن دوشوب وفات ایتدی. اوه گتیردک. آقشام و یاتسو آراسنده أطرافنده قادینلر آغلارکن بردن ﴿أَنْصِتُوا﴾ اَنْصِتُوا "صوصکزا!" دیدی. صوگره فصیح بر لسانله: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ﴾ دییه رک بر مقدار قونوشدی. صوگره باقدق که، جانسز وفات ایتمش.

ایشته جانسز جنازه لر اونک رسالتنی تصدیق ایتسه؛ جانلی اولانلر تصدیق ایتسمه؛ آلبته او جانی جانلیلر، جانسزلردن داها جانسز و ئولولردن داها ئولودرلر.

أما ملائکه لرک، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه خدمتی و گورونمسی و جنیلرک اوکا ایمان و إطاعتی، متواتردر. نصّ قرآن و چوق آیاتله مصرّحدر. غزوه بدرده بش بیك ملائکه، (نصّ قرآن ایله) اوکده، صحابه لر گبی اوکا خدمت ایدوب، عسکر اولمشلر. حتّی او ملکالر، ملائکه لر ایچنده، أصحاب بدر گبی شرف قزانمشلر. شو مسئله ده ایکی جهت وار:

بررسی: جنّ و ملائکه‌نک طائفه‌لری، حیوان و انسانک طائفه‌لری گبی، وجودلری قطعی و بزملة مناسبتدار اولدیغی، یگرمی طوقوزنجی سوزده ایکی کرّه ایکی درت ایدر درجه‌سنده بر قطعیتله اثبات ایتمشز. اولرک اثباتنی، او سوزه حواله ایدرز.

ایکنجی جهت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک شریفله، اثر معجزه‌سی اولارق، أفراد اُمّتی اولرلی گورمک و قونوشمقدرد. ایشته باشده بخاری و إمام مسلم، اُثمّه حدیث متّفقا خبر ویریورلر که: بر دفعه ملک یعنی حضرت جبرائیل، بیاض لباسلی بر انسان صورتنده گلمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام صحابه‌لری ایچنده اوطورورکن، یاننه گیتمش، دیمش: ﴿مَا الْإِسْلَامُ وَمَا الْإِيمَانُ وَمَا الْإِحْسَانُ﴾ یعنی: "ایمان، اسلام، إحسان نه‌در؟ تعریف ایت." رسول اکرم علیه الصلاة والسلام تعریف ایتمش. اوراده کی جماعت صحابه هم درس آلمش، هم ده او ذاتی ای گورمشلر. او ذات مسافر گبی گورونورکن، اوستنده علامت سفر اثری هیچ یوقدی. قالقدی، بردن غائب اولدی. او وقت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتمش که: "سزه درس ویرمک ایچون جبرائیل بویله یاپدی."

هم خبر صحیح ایله و خبر قطعی ایله و معنوی تواتر درجه‌سنده، اُثمّه حدیث خبر ویریورلر که: "حضرت جبرائیلی چوق دفعه، حسن و جمال صاحبی اولان دحیه صورتنده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یاننده صحابه‌لر گورویورلردی. أزجمله، حضرت عُمر و ابن عبّاس و أسامه ابن زید و حارث و عائشه صدّیقه و اُمّ سلمه، قطعیا ثابتدر که، بونلر قطعیا خبر ویریورلر که: بز حضرت جبرائیلی دحیه صورتنده، رسول اکرم علیه الصلاة

والسلامك ياننده چوق گوروپورز. عجا هېچ ممکن میدر که، بو ذاتلر، گورمه‌دن گوروپورز دیسینلر؟

هم نقل صحیح قطعی ایله، عشره مبشره‌دن، ایران فاتحی سعد ابن ابی وقاص خبر ویریور که: "غزوه اُحده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك ایکی طرفنده، ایکی بیاض لباسلی، اوکا نوبتدار گبی محافظ صورتنده گوردک. ایکیسی ده آکلاشیلدی که، مَلکلردر. و حضرت جبرائیل ایله میکائیل اولدیغنی آکلاشق. "عجا بویله بر قهرمانِ اسلام گوردک دیسه، گورمه‌مک ممکن میدر؟

هم أبو سفیان ابن حارث ابن عبد المطلب (عمّ زاده نبوی) نقل صحیح ایله خبر ویریور که: "غزوه بدرده، گوک ایله یر آراسنده، بیاض لباسلی آتلی ذاتلری گوردک."

هم حضرت حمزه رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن نیاز ایتدی که: "بن جبرائیلی گورمک ایسته‌یورم." کعبه‌ده اوکا گوستردی. طایانه‌مدی، بی‌هوش اولدی، یره دوشدی. بو چشید ملائکه‌لری گورمک وقوعاتی چوقدر. بتون بو وقوعات، بر نوع معجزه اُحمديه علیه الصلاة والسلامی گوستریور و دلالت ایدیور که؛ اونک مصباح نبوتنه ملائکه‌لر دخی پروانه‌لردر.

جنّیلر ایسه؛ اونلر ایله گوروشمک و گورمک، دگل صحابه‌لر، بلکه عوام اُمت دخی چوقلری ایله گوروشملری چوق وقوع بولویور. فقط اُک قطعی، اُک صحیح خبر ایله اُتمه حدیث بزه دیورلر که: ابن مسعود "بطن نخلده اُجنّیلرک اِهنداسی گیجه‌سنده، اُجنّیلری گوردم و صودن قبیله‌سندن زُط دینیلن اوزون بویلی طائفه‌یه بگزتم، اونلره بگزهیوردیلر."

هم مشهوردر و حدیث إماملری تخریج و قبول ایتدکلری حضرت خالد ابن ولید وقعه سیدر که: عَزَّا دینیلن صنمی تخریب ایتدکلری وقت، سیاه بر قادین شککنده، او صنم ایچندن بر جَنِّیه چیقدی. حضرت خالد، بر قلنج ایلہ او جَنِّیه یی ایکی پارچه ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او حادثه ایچون فرمان ایتمش که: "عَزَّا صنمی ایچنده اوڭا عبادت ایدیلیوردی، داها اوڭا عبادت ایدیلمز."

هم حضرت عُمَرَدن مشهور بر خبردر که، دیمش: "بز رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننده ایکن، اختیار شککنده، اَلَنده بر عصا، "هامه" اِسمنده بر جَنِّی گلدی، ایمان ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوڭا قیصه سوره لردن بر قاچ سوره یی درس ویردی. درسنی آلدی، گیتدی. شو آخرکی حادثه یه، چندان بعض حدیث إماملری ایلیشمشلر؛ فقط مهمم إماملر، صَحَّته حکم ایتمشلر. هر نه ایسه، بو نועده اوزون سویله مگه لزوم یوق؛ مثاللری چوقدر.

هم دیرز که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام نوریلہ، تربیه سیله و اونڭ آرقه سنده گیتمه سیله، بیگلر شیخ گیلانی گبی اَقطابلر، اَصْفیالر، ملائکه لر و جنلر ایلہ گوروشمشلر و قونوشویورلر و بو حادثه، یوز تواتر درجه سنده و چوق کثرتده در. اَوْت اُمّتِ مُحَمَّدْ (ع صم) ملائکه و جنلرله تماسلری و تکلّملری ایسه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام تربیه و اِرشادِ اِعجازکارانه سنڭ بر اُثریدر.

اوپنجی شعبه: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حفظی و عصمتی، بر معجزه باهره در. ﴿وَاللّٰهُ يَعْلَمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾ آیت کریمه سنڭ حقیقت

باهرہ سی، چوق معجزاتی گوسترر. اوت رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلام چیقدیغی وقت، دگل یالکز بر طائفہیہ، بر قومہ، بر قسم اہل سیاستہ ویا بر دینہ؛ بلکہ عموم پادشاہلرہ و عموم اہل دینہ تک باشیلہ میدان اوقودی. حالبوکہ اونک عموجہ سی اُک بيوک دشمن و قوم و قبیلہ سی دشمن ایکن؛ یگرمی اوچ سنہ نوبتدارسز، تکلفسز، محافظہ سز و پک چوق دفعہ سوء قصده معروض قالدیغی حالده، کمال سعادتلہ، راحت دوشگندہ وفات ایدوب، ملأ اعلایہ چیقماسنہ قدر حفظ و عصمتی، ﴿وَاللّٰهُ يَعْصِيكَ مِنَ النَّاسِ﴾ نہ قدر قوتلی بر حقیقتی إفادہ ایتدیگنی و نہ قدر متین بر نقطہ استناد اولدیغنی، گوش گبی گوسترر. بز یالکز نمونہ ایچون، قطعیت کسب ایتمش بر قاچ حادثہ بی ذکر ایدہ جگز:

برنجی حادثہ: اہل سیر و حدیث، متفقاً خبر ویریورلر کہ: قُریش قبیلہ سی، رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلامی ئولدیرتمک ایچون، قطعی إتفاق ایتدیلر. حتّی انسان صورتنہ گیرمش بر شیطانک تدبیریلہ، قُریش ایچنہ فتنہ دوشمہ مک ایچون، ہر قبیلہ دن لا اقل بر آدم ایچندہ بولونوب، ایکی یوزہ یاقین، أبو جہل و أبو لہبک تحت حکمندہ اولارق، رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلامک خانہ سعادتنی باصدیلر. رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلامک یانندہ حضرت علی واردی. اوکا دیدی: "سن بو گیجہ بنم یاتاغمده یات." رسول اکرم علیہ الصلاۃ والسلام بکلہ مش، تا قُریش گلمش، بتون خانہ نک اطرافنی طومتشلر. او وقت چیقدی، بر پارچہ طوپراق باشلرینہ آتدی. ہیچ بریسی اونی گورمدی، ایچلرندن چیقدی گیتدی. غار حرادہ ایکی گوگرچین و بر ئورومجک، بتون قُریشہ قارشى اوکا نوبتدار اولوب، محافظہ ایتدیلر.

ایکنجی حادثه: واقعاتِ قطعیه دندر که، مغاره دن چیقوب مدینه طرفنه گیتدکلری وقت، قُریش رؤسası مهمّ بر مال مقابلنده، سُرَاقه اِسمنده غایت جسور بر آدمی گوندردیله؛ تا تعقیب ایدوب، اونلری ئولدیرمگه چالیشسین. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، أبو بکر الصّدّیق ایله برابر غاردن چیقوب گیدرکن گوردیلر که، سُرَاقه گلیور. أبو بکر الصّدّیق تلاش ایتدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام مغاره ده دیدیگی گبی ﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾ دیدی. سُرَاقه یه بر باقدی، سُرَاقه نڭ آتڭ آياقلری یره صاپلاندى قالدى. تکرار قورتولدى، ینه تعقیب ایتدی. تکرار آتڭ آياقلرینڭ صاپلاندىغی یردن دومان گبی بر شی چیقیوردی. او وقت آڭلادی که: نه اونڭ أَلندن و نه ده کیمسه نڭ أَلندن گلمز که، اوڭا ایلشسین. "الأمان!" دیدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام امان ویردی. فقط دیدی: "گیت اویله یاپ که، باشقه سی کلمه سین!"

شو حادثه مناسبتیله بونی ده بیان ایدرز که: صحیح بر صورته خبر ویریورلر: بر چوبان، اونلری گوردکدن صوڭره قُریشه خبر ویرمک ایچون مڭه یه گیتمش. مڭه یه داخل اولدیغی وقت، نه ایچون گلدیگنی اونوتمش. نه قدر چالیشمش ایسه، خاطرینه گتیره مه مش. مجبور اولمش دونمش. صوڭره آڭلامش که، اوڭا اونوتدیرلمش.

اوچنجی حادثه: غزوۀ غَطَفَان و أَمَّارده متعدّد طریقلره اُئْمَةُ حدیث خبر ویریورلر که: غَوْرَت اِسمنده جسور بر قبيله رئیسى، کیمسه گورمه دن تام رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك باشی اوزرینه گلهرک، یالین قلنج أَلنده اولدیغی حالده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامه دیدی: "کیم سنی بندن قورتاره جق؟"

دیمش: "الله!" صوگره بویله دعا ایتدی: ﴿اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِ بِمَا شِئْتَ﴾ بردن او غَوَرْتُ، ایکی اوموزی اورته سنه غائبدن بر ضربه یر؛ او قلنج اَلندن دوشر، یره یووارلانیر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام قلنجی اَلنه آلیر، "شیمدی سنی کیم قورتاره جق؟" دیر، صوگره عفو ایدر. او آدم گیدر طائفه سنه. او پک جرئتکار، جسور آدمه هرکس حیرتده قالیر. "نه اولدی سکا، نه ایچون بر شی یاپامدک؟" دیدیلر. او دیدی: "حادثه بویله اولدی. بن شیمدی، إنسانلرک اُک ايسنک یانندن کلیورم."

هم شو حادثه گبی، غزوۀ بدرده بر منافق، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی بر غفلت وقتنده کیمسه گورمه دن، تام آرقه سندن قلنج قالدیروب وورورکن، بردن رسول اکرم علیه الصلاة والسلام باقمش. او تیتزه یوب، قلنج اَلندن یره دوشمش.

دردنجی حادثه: معنوی تواتره یاقین بر شهرتله و اکثر اهل تفسیرک ﴿إِنَّا جَعَلْنَا فِيْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَالًا فَبِیْ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ﴿۱۰﴾ وَ جَعَلْنَا مِنْ بَیْنِ اَیْدِهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ﴾ آیتنک سبب نزولی و اهل تفسیر علامه لری و اهل حدیث اماملری خبر ویریورلر که: أبو جهل یمین ایتمش که: "بن سجده ده محمدی گورسه م، بو طاشله اونی ووره جغم." بیوک بر طاش آلوب گیتمش. سجده ده گوردیگی وقت قالدیروب وورمده ایکن، آلری یوقاریده قالمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام نمازی بیتیردکن صوگره قالمش، أبو جهلک آلی چوزلمش. او ایسه؛ یا رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک مساعده سیله ویاخود احتیاج قالمادیغندن چوزلمش.

هم ینه ابو جهل قبيله سندن (بر طریقده) ولید ابن مُغیره، ینه رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی وورمق ایچون، بیوک بر طاشی آلوب سجده ده ایکن وورمغه گیتمش؛ گوزی قپانمش. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی مسجد حرامده گورمدی، گلدی. اوئی گوندرنلری ده گورمیوردی، یالکز سسلرینی ایشیدیوردی. تا رسول اکرم علیه الصلاة والسلام نمازدن چیقدی، احتیاج قالمادیغندن اونک گوزی ده آچیلدی.

هم نقل صحیح ایله ابو بکر الصدیقن خبر ویریورلر که: سورة ﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ﴾ نازل اولدقدن صوگره، ابو لهب قاریسی اُم جمیل دینیلن "حَمَّالَةَ الْحَطَبِ" بر طاش آلوب، مسجد حرامه گلمش. ابو بکر ایله رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوراده اوطورویورلرمش. گوزی ابو بکر الصدیقی گوروپور، صوروپور: "یا ابا بکر! سنک آرقداشک نرده؟ بن ایشیتشم که، بنی هجو ایتمش. بن گورسه، بو طاشی آغزینه ووره جغم." یاننده ایکن حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی گورمه مش. ألبته حفظ إلهیده اولان بر سلطان لولاکی، بویله بر جهنم اودونجیسی، اونک حضورینه گیروب گوره مز. آغزینه می دوشمش!...

بشنجی حادثه: خبر صحیح ایله خبر ویریلیور که: عامر ابن طفیل و اَزْبَد ابن قیس ایکسی إتفاق ایدهرک رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک یانه گیتمشلر. عامر دیمش: "بن اوئی مشغول ایده جگم، سن اوئی ووراجقسک!" صوگره باقیپور که، بر شی یاپمیور. گیتدکدن صوگره آرقداشنه دیدی: "نه دن وورمدک؟" دیدی: "ناصل ووره جغم، نه قدر نیت ایتدم، باقیپورم که، ایکیمزک اورتیه سنه سن گچیپورسک. سنی ناصل ووره جغم؟"

آلتجی حادثه: نقل صحیح ایله خبر ویریلیور که: غزوۀ اُحُدده ویا حنینده شیهه ابن عثمان الحجی (که، حضرت حمزه، اونک هم عموجه سنی، هم پدرینی ئولدیرمشدی) إنتقامنی آلمق ایچون گیزی گلدی. تا رسول اکرم علیه الصلاة والسلام آرقه سندن یالین قلنج قالدیددی. بردن قلنج آلدن دوشدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکا باقدی، آلی گوگسنه قویدی. شیهه دیر که: "او دقیقه ده دنیا ده اوندن داها سؤگیلی آدم بکا اولمازدی." ایمانه گلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام فرمان ایتدی: "هایدی گیت، حرب ایت!" شیهه دیدی: "بن گیتدم، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکنده حرب ایتدم. اگر او وقت پدرم ده راست گلسیدی، ووره جقدم."

هم فتح مکه گوننده فضاله نامنده بریسی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام یاننه وورمق نیتیه گلدی. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوکا باقوب تبسم ایتدی، "نفسکله نه قونوشدک؟" دیدی و فضاله ایچون طلب مغفرت ایتدی. فضاله ایمانه گلدی و دیدی که: "او وقت اوندن داها زیاده دنیا ده سؤگیلم اولمازدی."

یدنجی حادثه: (نقل صحیح ایله) یهودیلر سوء قصد نیتیه، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوطوردیغی یره اوستندن بیوک بر طاش آتمق آننده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام او دقیقه ده حفظِ إلهی ایله قالمش؛ او سوء قصد ده عقیم قالمش.

بو یدی مثال گبی چوق حادثه لر واردر. باشده إمام بخاری و إمام مسلم و أئمة حدیث، حضرت عائشه دن نقل ایدیورلر که: ﴿وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾ آیتی نازل اولدقدن صوگره، آرا صیره رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی محافظه

ایدن ذاتلره فرمان ایتدی: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ انْصَرِفُوا فَقَدْ عَصَمَنِي رَبِّي عَزَّ وَ جَلَّ﴾ یعنی: "نوبتدارلغه لزوم یوق، بنم رَّبّ بنی حفظ اییدیور."

ایشته شو رساله ده، باشند بورایه قدر گوسترییور که: شو کائناتک هر نوعی، هر عالمی؛ رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی طانیر، علاقه دارد. هر بر نوع کائناتده، اونک معجزاتی گورونویور. دیمک او ذات اُحمديه (عصم) جناب حَقِّک (فقط کائناتک خالقى اعتباريله و بتون مخلوقاتک رَبِّ عنوانيله) مأموریدر و رسولیدر. اوت ناصلکه بر پادشاهک بیوک و مفتش بر مأمورینی هر بر دائره بیلیر و طانیر؛ هانگی دائره یه گیرسه، اونکله مناسبتدار اولور. چونکه عمومک پادشاهی نامنه بر مأموریتی وار. اگر مثلاً یالکُز عدلیه مفتشی اولسه، او وقت عدلیه دائره سیله مناسبتدار اولور. باشقه دائره لر او نی پک طانیماز. و عسکریه مفتشی اولسه، ملکیه دائره سی او نی بیلمز. اویله ده، آکلاشیلییور که؛ بتون دوائر سلطنتِ إلهیه ده، ملکدن طوت تا سینگه و ئورومجگه قدر هر بر طائفه او نی طانیر و بیلیر ویا بیلدیریلیر. دیمک خاتم الانبیا و رسول رب العالمیندر. و عموم انبیانک فوقنده رسالتک شمولی وار.

اون آلتنجی إشارت: إرهاصات دینیلن؛ بعثت نبوتدن اُول فقط نبوتله علاقه دار اولارق وجوده گلن خارقه لر دخی، دلائل نبوتدر. شو ده اوچ قسمدر:

برنجی قسم: نصّ قرآنله؛ تورات، إنجیل، زبور و صحف انبیانک، نبوت اُحمديه علیه الصلاة والسلامه دائر ویردکلی خبردر. اوت مادام او کتابلر سماویدرلر و مادام او کتاب صاحبلى انبیادرلر؛ ألبته و هر حالده اونلرک دینلرینی نسخ ایدن و کائناتک شکلنی دگیشدیرن و یرک یاریسنی گتیردیگی بر

نور ایله ایشیق‌لاندیران بر ذاتدن بحث ایتمه‌لری، ضروری و قطعیدر. اوت کوچک حادثه‌لری خبر ویرن او کتابلر، نوع بشرک اُک بیوک حادثه‌سی اولان حادثه محمدیه علیه الصلاة والسلامی خبر ویرمه‌مک قابل میدر؟ ایشته مادام بالبداهه خبر ویره‌جکلر، هر حالده یا تکذیب ایده‌جکلر، تا که دینلرینی تخریدن و کتابلرینی نسخدن قورتارسینلر.. ویا تصدیق ایده‌جکلر، تا که او حقیقتلی ذات ایله، دینلری خرافاتدن و تحریفاتدن قورتولسون. حالبوکه دوست و دشمنک ائتفاقیله، تکذیب اُماره‌سی هیچ بر کتابده یوقدر. او یله ایسه، تصدیق واردر. مادام مطلق بر صورتده تصدیق واردر و مادام شو تصدیق وجودینی ایتضا ایدن قطعی بر علّت و اساسلی بر سبب واردر؛ بز دخی، او تصدیق وجودینه دلالت ایدن اوج حجت قاطعه ایله اثبات ایده‌جگز:

برنجی حجت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام قرآنک لسانیه اونلره دیر که: "کتابلریگزده، بنم تصدیقم و اوصافم واردر. بنم بیان ایتدیگم شیلرده، کتابلریگز بنی تصدیق ایدیور." ﴿قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ قُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ﴾ گبی آیتلره، اونلره میدان اوقویور. "توراتگزی گتیریکز، اوقویگز و گلیگز؛ بز چولوق و چوجغمزی آلوب جناب حقّ درگاهنه ال آچوب، یالانجیلر علیهنده لعنتله دعا ایده‌جگز!" دییه متمادیاً اونلرک باشنه ووردیغی حالده، هیچ یهودی بر عالم ویا نصرانی بر قسّیس، اونک بر یاگلیشنی گوستره‌مدی. اگر گوسترسه ایدی، پک چوق کشرته بولونان و پک چوق عنادلی و حسدلی اولان کافرلر و منافق یهودیلر و بتون عالم کفر، هر طرفده إعلان ایده‌جکلردی. هم دیمش: "یا یاگلیشمی بولگز ویاخود سزگله محو اولنجه‌یه قدر جهاد ایده‌جگم!" حالبوکه بونلر، حربی و پریشانی و هجرتی

إختیار ایتدیلر. دیمک یاڭلیشنى بولامدیلر. بر یاڭلیش بولونسه ایدی، اونلر قورتولورلردی.

ایکنجی حجت: تورات، إنجیل و زبورک عبارهلری؛ قرآن گئی إعجازلری اولمادیغندن، هم متمادیًا ترجمه ترجمه اوستنه اولدیغندن، پک چوق ییانی کلمهلر ایچلرینه قاریشدی. هم مفسرلرک سوزلری و یاڭلیش تأویللری، اونلرک آیتلریله إلتباس ایدیلدی؛ هم بعض نادانلرک و بعض أهل غرضک تحریفاتی ده علاوه ایدیلدی. شو صورتده او کتابلرده تحریفات، تغییرات چوغالدى. حتّی شیخ رحمة الله هندى (علامه مشهور) کتب سابقه نڭ بیگلر یرده تحریفاتی، کشیشلرینه و یهودی و نصارا علماسنه إثبات ایدهرک، إسکات ایتمش. ایشته بو قدر تحریفاتله برابر، شو زمانده دخی مشهور حسین جسرى (رحمة الله علیه) او کتابلردن یوز اون درت دلیل نبوت احمدیه یه دائر چیقارمشدر. "رساله حمیدیه" ده یازمش. او رساله یی ده، مناسترلی مرحوم إسماعیل حقّی ترجمه ایتمش. کیم آرزو ایدرسه، اوڭا مراجعت ایدر، گورور.

هم پک چوق یهودی علماسی و نصارا علماسی، إقرار و إعتراف ایتمشلر که: "کتابلریمزده محمد عربی علیه الصلاة والسلامک أوصافی یازیلیدر." أوت غیر مسلم اولارق باشده مشهور روم ملکلرندن هرقل إعتراف ایتمش، دیمش که: "أوت عیسی علیه السلام، محمد علیه الصلاة والسلامدن خبر ویریور."

هم روم ملکی مُقَوْسَن نامنده مصر حاکمی و علماء یهودک أڭ مشهورلردن ابن صوريا و ابن أخطب و اونڭ قارداشی کعب بن أسد و زبیر بن باطیا گئی مشهور علما و رئیسلر، غیر مسلم قالدقلری حالده إقرار ایتمشلر که: "أوت کتابلریمزده اونڭ أوصافی واردر، اوندن بحث ایدیورلر."

هم يهودك مشهور علماسندن و نصارانك مشهور قسّيسلرندن، كتب سابقه ده أوصاف محمدية (عصم) گوردكدن صوگره عنادی ترك ايدوب ايمانه گنلر، أوصافنى تورات و إنجيلده گوسترمشلىر و سائر يهودى و نصرانى علماسنى اونكله إلزام ايتمشلىر. أزجمله، مشهور عبد الله ابن سلام و وهب ابن مُنَبِّه و أبى ياسير و شامول (كه بو ذات، مَلِكِ يَمَن تَبَعَ زماننده ايدى. تَبَعَ ناصل غيابًا و بعثدن أَوَّل ايمان گتيرمش، شامول ده اويله.) و سعيه نك ايكى اوغلى اولان أسيد و ثعلبه كه؛ ابن هييان دينيلن بر عارف بالله بعثدن أَوَّل بنى نضير قبيله سنه مسافر اولمش. **«قَرِيبٌ ظُهُورُ نَبِيِّ هَذَا دَارُ هِجْرَتِهِ»** ديمش، اوراده وفات ايتمش. صوگره او قبيله رسول أكرم عليه الصلاة والسلام ايله حرب ايتدكلرى زمان أسيد و ثعلبه ميدانه چيقديلر، او قبيله يه باغريلر: **«وَاللّٰهُ هُوَ الَّذِى عَمَدَ إِلَيْكُمْ فِيهِ ابْنُ هَيْبَانَ»** يعنى: "ابن هييانك خبر ويرديكى ذات بودر؛ اونكله حرب ايتمه ييكر!" فقط اونلر اونلرى ديكله مديلر، بلالرينى بولديلر.

هم علماء يهوددن ابن بنيامن و مُحْيِرُق و كعب الأخبار گى چوق علماء يهود، أوصاف نبويه يى كتابلرنده گوردكلرندن، ايمانه گلمشلىر؛ سائر ايمانه كلمه ينلرى ده إلزام ايتمشلىر.

هم علماء نصارادن، بحثى گچن مشهور بحيراء راهب كه؛ رسول أكرم عليه الصلاة والسلام شام طرفنه عموجه سيله گيتيديكى وقت اون ايكى ياشنده ايدى. بحيراء راهب، اونك خاطرى ايچون قُرَيْشيلرى دعوت ايتمش. باقدى كه، قافله يه گولگه ايدن بر پارچه بلوط، داها قافله يرنده گولگه ايدىيور. "ديمك آراديغم آدم اوراده قالمش!" صوگره آدم گوندرمش، اونى ده گتيرتمش. أبو طالبه ديمش: "سن دون مگه يه گيت! يهوديلر حسوددرلر؛ بونك أوصافى توراتده مذكورد؛ خيانت ايدرلر."

هم نَسْطُورُ الْحَبَشَةِ و حبش رئيسی اولان نجاشی، أوصافِ محمدیه بی
(عصم) کتابلرنده گوردکلری ایچون، برابر ایمان ایتمشلر.

هم ضَعَاظِرُ إِسْمَنْدِه مشهور بر نصرانی عالمی؛ أوصافِ گورمش، ایمان
ایتمش؛ روملر ایچنده إعلان ایتمش، شهید ایدیلمش.

هم نصرانی رؤْساندن حارث ابن أبی شَمْرِ الغَسَّانِی و شامك بیوك دینی
رئیسلی و مَلِکلری، یعنی صاحبِ إلیا و هرقل و ابن ناطور و جاروت گبی
مشهور ذاتلر، کتابلرنده أوصافِ گورمشلر و ایمان ایتمشلر. یالکُز هرقل، دنیا
سلطنتی ایچون ایمانی إظهار ایتمه مش.

هم بونلر گبی سلمان الفارسی، او ده أَوَّل نصرانی ایدی. رسولِ اکرم علیه
الصلاة والسلامك أوصافِ گوردکدن صوگره، اونی آرایوردی.

هم تَمِّیم نامنده مهمّ بر عالم، هم مشهور حبش رئيسی نجاشی، هم حبش
نصاراسی، هم نجران پاپاسلری؛ بتون متّفَقًا خبر ویریورلر که: "بز، أوصافِ
نبویه بی کتابلریمزده گوردک، اونك ایچون ایمانه گلدک."

اوچنجی حَجَّت: ایشته بر نمونه اولارق تورات، إنجیل، زبورک پیغمبریمز
علیه الصلاة والسلامه عائد آیتلرینک بر قاچ نمونه سنی گوستره جگز:

برنجیسی: زبورده شویله بر آیت وار: ﴿اللَّهُمَّ ابْعَثْ لَنَا مُقِيمَ السُّنَّةِ بَعْدَ
الْفَتْرِ﴾ "مُقِيمُ السُّنَّةِ" ایسه، إِسْمِ أَحْمَدِدر.

إنجیلک آیتی: ﴿قَالَ الْمَسِيحُ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى أَبِي وَ أَيْبِكُمْ لِيَبْعَثَ لَكُمْ
الْفَارْقُلِيطًا﴾ یعنی: "بن گیدیورم، تا سزه فارقلیط گل سین!" یعنی، أحمد گل سین.

إنجیلک ایکنجی بر آیتی: ﴿إِنِّي أَطْلُبُ مِنْ رَبِّي فَارْقَلِيطًا يَكُونُ مَعَكُمْ إِلَى الْأَبَدِ﴾ یعنی: "بن رېمدن؛ حقّی باطلدن فرق ایدن بر پیغمبری ایسته یورم که، أبده قدر برابر یگزده بولونسون." فارقلیط، ﴿الْفَارِقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ﴾ معناسنده پیغمبرک او کتابلرده إسمیدر.

توراتک آیتی: ﴿إِنَّ اللَّهَ قَالَ لِإِبْرَاهِيمَ إِنَّ هَاجَرَ تَلَدُ وَ يَكُونُ مِنْ وَلَدِهَا مَنْ يَدُهُ فَوْقَ الْجَمِيعِ وَ يَدُ الْجَمِيعِ مَبْسُوطَةٌ إِلَيْهِ بِالْخُشُوعِ﴾ یعنی: "حضرت إسماعیلک والدهسی اولان هاجر، اولاد صاحبهسی اولاجق و اونک اولادندن اويله بریسی چیقہ جق که، او ولدک آلی، عمومک فوقنده اولاجق و عمومک آلی خشوع و إطاعتله اوکا آچیلاجق."

توراتک ایکنجی بر آیتی: ﴿وَقَالَ يَا مُوسَى إِنِّي مُقِيمٌ لَّهُمْ نَبِيًّا مِنْ بَنِي إِخْوَتِهِمْ مِثْلَكَ وَ أَجْرِي قَوْلِي فِي فَمِهِ وَ الرَّجُلُ الَّذِي لَا يَقْبَلُ قَوْلَ النَّبِيِّ الَّذِي يَتَكَلَّمُ بِاسْمِي فَأَنَا أَنْتَقِمُ مِنْهُ﴾ یعنی: "بنی اسرائیلک قارداشلری اولان بنی إسماعیلدن سنک گبی برینی گوندره جگم. بن سوزیمی اونک آغزینه قویه جغم، بنم وحیمله قونوشه جق. اونی قبول ایتمهینه عذاب ویره جگم."

توراتک اوچنجی بر آیتی: ﴿قَالَ مُوسَى رَبِّ إِنِّي آجِدُ فِي التَّوْرَةِ أُمَّةً هُمْ خَيْرُ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ فَاجْعَلْهُمْ أُمَّتِي قَالَ تِلْكَ أُمَّةٌ مُحَمَّدٍ﴾

إخطار: محمد إسمی، او کتابلرده "مُشَفَّح" و "الْمُنْحَمَّات" و "حِطَاط" گبی سُریانی إسملر صورتنده، "محمد" معناسنده کی عبرانی إسملریله گلمش. یوقسه

صریح محمد اسمی آز واردی. صریح مقدارینی دخی، حسود یهودیلر تحریف ایتمشله.

زبورک آیتی: ﴿يَا دَاوُدُ يَاقِي بَعْدَكَ نَبِيٌّ يُسَمِّي أَحْمَدَ وَ مُحَمَّدًا صَادِقًا سَيِّدًا أُمَّتُهُ مَرْحُومَةٌ﴾ هم عبادله سبعة دن و کتب سابقه ده چوق تدقیقات یاپان عبد الله ابن عمر ابن العاص و مشهور علماء یهوددن اَكْ اَوَّل اسلامه گلن عبد الله ابن سلام و مشهور کعب الاحبار دینیلن بنی اسرائیلک علامه لرندن؛ او زمانده داها چوق تحریفاته اوغرامیان توراتده عینا شو گله جک آیتی إعلان ایدره ک گوسترمشله. آیتک بر پارچه سی شودر که: حضرت موسی ایله خطابدن صوگره، گله جک پیغمبره خطابا شویله دییور: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَحِرْزًا لِلْأُمِّيِّينَ أَنْتَ عَبْدِي سَمِيْتُكَ الْمُتَوَكَّلُ لَيْسَ بِفِظٍّ وَلَا غَلِيظٍ وَلَا صَخَابٍ فِي الْأَسْوَاقِ وَلَا يَدْفَعُ بِالسَّيِّئَةِ السَّيِّئَةَ بَلْ يَغْفُو وَ يَغْفِرُ وَلَنْ يَقْبِضَهُ اللَّهُ حَتَّى يُقِيمَ بِهِ الْمِلَّةَ الْمُوجَاءَ بَانَ يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

توراتک بر آیتی داها: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ مَوْلَدُهُ بِمَكَّةَ وَ هِجْرَتُهُ بِطَيْبَةَ وَ مُلْكُهُ بِالشَّامِ وَ أُمَّتُهُ الْحَمَادُونَ﴾ ایشته شو آیتده "محمد" لفظی، محمد معناسنده سُرپانی بر اسمده گلمشدر.

توراتک دیگر بر آیتی داها: ﴿أَنْتَ عَبْدِي وَ رَسُولِي سَمِيْتُكَ الْمُتَوَكَّلُ﴾ ایشته شو آیتده، بنی إسحق قارداشلی اولان بنی إسماعیلدن و حضرت موسی دن صوگره گلن پیغمبره خطاب ایدیور.

توراتک دیگر بر آیتی داها: ﴿عَبْدِي الْمُخْتَارُ لَيْسَ بِفِظٍّ وَلَا غَلِيظٍ﴾ ایشته "مختار" ک معناسی؛ "مصطفی" در، هم اسم نبویدر.

إنجیلده، عیسی دن صوگره گلن و إنجیلک بر قاچ آیتنده "عالم رئیس" عنوانیله مژده ویردیگی نبی نك تعریفنه دائر: **﴿مَعَهُ قَضِيبٌ مِنْ حَدِيدٍ يُقَاتِلُ بِهِ وَ أُمَّتُهُ كَذَلِكَ﴾** ایشته شو آیت گوستریور که: "صاحب السیف و جهاده مأمور بر پیغمبر گله جکدر. " قضیب حدید، قلنج دیمکدر. هم اُمّتی ده اونک گبی صاحب السیف، یعنی جهاده مأمور اولاجغنی، سورة فتحک آخرنده **﴿وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَفِظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ﴾** آیتی، إنجیلک شو آیتی گبی، باشقه آیتلرینه إشارت ایدوب، محمد علیه الصلاة والسلام صاحب السیف و جهاده مأمور اولدیغنی إنجیل ایله برابر إعلان ایدیور.

توراتک بشنجی کتابک اوتوز اوچنجی بابنده شو آیت وار: "حق تعالی، طُور سینادن إقبال ایدوب بزه ساعیردن طلوع ایتدی و فاران طاغلرنده ظاهر اولدی."

ایشته شو آیت ناصلکه "طُور سیناده إقبال حق" فقره سیله نبوت موسویه یی و شام طاغلرندن عبارت اولان "ساعیردن طلوع حق" فقره سیله، نبوت عیسویه یی إخبار ایدر. او یله ده بالاتفاق حجاز طاغلرندن عبارت اولان فاران طاغلرندن ظهور حق فقره سیله، بالضروره رسالت أحمدیه یی (ع ص م) خبر ویریور. هم سورة فتحک آخرنده **﴿ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ﴾** حکمنی تصدیقاً، توراتده فاران طاغلرندن ظهور ایدن پیغمبرک صحابه لری حَقّنده شو آیت وار: "قدسیلرک بایراقلری برابرنده در و اونک صاغنده در." "قدسیلر" نامیله توصیف ایدر. یعنی: "اونک صحابه لری قدسی، صالح اولیالردر."

أشعيا پیغمبرك ڪتابنده، قرق ايكنجي بابنده شو آيت واردر: "حق سبحانه آخر زمانده، كندينك إصطفاگرده و بَرزُزیده سی قولی بعث ایدہ جك و اوڳا روح الأمين حضرت جبریلی یوللا یوب، دین إلهیسی اوڳا تعلیم ایندیره جك. و او دخی، روح الأمينك تعلیمی وجهله ناسه تعلیم ایلہ یه جك و بین الناس حق ایلہ حکم ایدہ جکدر. او بر نوردر، خلقی ظلماتدن چیقاره جقدر. ربك بڳا قبل الوقوع بیلدیردیگی شیئی، بن ده سزه بیلدیریورم."

ایشته شو آیت غایت صریح بر صورتده، آخر زمان پیغمبری اولان محمد علیه الصلاة والسلامك أوصافی بیان ایدیور.

میشائل نامیلہ مسما میخائیل پیغمبرك ڪتابنك دردنجی بابنده شو آیت وار: "آخر زمانده بر اُمّت مرحومه قائم اولوب، اوراده حقّه عبادت ایتمك اوزره، مبارك طاغی اختیار ایدرلر. و هر إقلىمدن اوراده بر چوق خلق طویلانوب، ربّ واحده عبادت ایدرلر. اوڳا شرك ایتمزلر."

ایشته شو آیت، ظاهر بر صورتده دنیاڻك اُك مبارك طاغی اولان جبل عرفات و اوراده هر إقلىمدن گلن حاجیلرڪ تكبیر و عبادت لرینی و اُمّت مرحومه نامیلہ شهرت شعار اولان اُمّت محمدیه بی تعریف ایدیور.

زبورده یتمش ايكنجي بابنده شو آیت وار: "بجردن بحره مالك و نهرلردن، أرضك مقطع و منتهاسنه قدر مالك اوله.. و كنديسنه يمن و جزائر ملوكی هديهلر گتورهلر.. و پادشاهلر اوڳا سجده و إنقياد ایدهلر.. و هر وقت اوڳا صلات و هر گون كنديسنه بركتله دعا اولونه.. و أنوارى مدینه دن منور اوله.. و ذكرى ابد الآباد دوام ایده.. اونك إسمى، شمسك وجودندن اُول موجوددر. اونك آدى، گونش طور دقجه منتشر اوله..."

ایشته شو آیت، پک آشکار بر طرزده فخرِ عالم علیه الصلاة والسلامی توصیف ایدر. عجباً حضرت داود علیه السلامدن صوگره محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامدن باشقه هانگی نبی گلمش که؛ شرقدن غربه قدر دینی نشر ایتمش و ملوکی جزیه به باغلامش و پادشاهلری کندینه سجده ایدر گی بر إنقیاد آلتنه آلمش و هر گون نوعِ بشرک نُحسَنک صلوات و دعالرینی کندینه قزائمش و اُنواری مدینه دن پارلامش کیم وار؟ کیم گوستریله بیلیر؟

هم تورکجه یوحنا إنجیلنک اون دردنجی باب و اوتوزنجی آیتی شودر:
 "آرتیق سزگله چوق سویلشمه، زیرا بو عالمک رئیسی گلیبور. و بنده، اونکُ نسنه سی أصلاً یوقدر!" ایشته "عالمک رئیسی" تعبیری، "فخرِ عالم" دیمکدر. فخرِ عالم عنوانی ایسه، محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامک اُکُ مشهور عنوانیدر.

ینه إنجیل یوحنا، اون آلتنجی باب و یدنجی آیتی شودر: "اما بن، سزه حقی سویله یورم. بنم گیتیدیگم، سزه فائده لیدر. زیرا بن گیتمه ینجه، تسلّیچی سزه گلمز." ایشته باقکُز! رئیسِ عالم و انسانلره حقیقی تسلّی ویرن، محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامدن باشقه کیمدر؟ اوت فخرِ عالم اودر و فانی انسانلری اعدام اُبدیدن قورتاروب تسلّی ویرن اودر.

هم إنجیل یوحنا، اون آلتنجی باب، سکزنجی آیتی: "او دخی گلدکده؛ دنیایی گناهه دائر، صلاحه دائر و حکمه دائر ایده جکدر." ایشته دنیانکُ فسادینی صلاحه چویرن و گناهلردن و شرکدن قورتاران و سیاست و حاکمیتِ دنیایی تبدیل ایدن محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامدن باشقه کیم گلمش؟ هم إنجیل یوحنا، اون آلتنجی باب، اون برنجی آیت: "زیرا بو عالمک رئیسَنکُ

گلمه سنڱ حڪمى گلمشدر. " ايشته "عالمڱ رئيسى" (حاشيه) اُلبته سيّد البشر
اولان اُحمدِ محمد عليه الصلاة والسلامدر.

هم انجيلِ يوحنا، اون آلتنجى باب و اون اوچنجى آيت: "اما او حق
روحى گلدىگى زمان، سزى بالجمله حقيقته ارشاد ايده جكدر. زيرا كنديسندن
سويله ميور. بالجمله ايشيتديگنى سويله يهرك، گله جك نسنه لردن سزه خبر
ويده جك. " ايشته بو آيت صريحدر. عجباً عموم انسانلرى بردن حقيقته دعوت
ايدن و هر خبرينى وحيدن ويرن و جبرائيلدن ايشيتديگنى سويله ين و قيامت و
آخرتدن تفصيلاً خبر ويرن، محمدِ عربى عليه الصلاة والسلامدن باشقه كيمدر و
كيم اولاييلير؟

هم كتبِ انبياده، رسول اكرم عليه الصلاة والسلامڱ محمد، اُحمد، مختار
معناسنده سُرپانى و عبرانى اسملرى وار. ايشته:

حضرتِ شعيكڱ صحفنده اسمى، محمد معناسنده ﴿مُشَفَّحٌ﴾ در. هم توراتده
ينه محمد معناسنده ﴿مُنْحَمَّنًا﴾، هم نَبِيُّ الحَرَمِ معناسنده ﴿حَمِيَّاطًا﴾. زبورده
﴿الْمُخْتَارُ﴾ اسميله مسمّادر. ينه توراتده ﴿الْخَاتَمُ الْخَاتَمُ﴾. هم توراتده و زبورده
﴿مُقِيمُ السُّنَّةِ﴾. هم صحفِ ابراهيم و توراتده ﴿مازماز﴾ در. هم توراتده
﴿أَحِيدٌ﴾ در.

(حاشيه): اوت، او ذات، اويله بر رئيس و سلطاندر كه؛ بيڱ اوچيوز اُللى سنهده و اَكْثَر
عصرلردن هر بر عصرده، لا اقل اوچ يوز اُللى مليون تبعه سى و رعيتى وار. كمالِ تسليم و
انقيادله، اُوامرينه اطاعت ايدرلر، هر گون اوڱا سلام ايتمكله تجديد بيعت ايدرلر.

رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام دیمش: ﴿إِسْمِي فِي الْقُرْآنِ مُحَمَّدٌ وَفِي الْإِنْجِيلِ أَحْمَدُ وَفِي التَّوْرَةِ أَحِيدُ﴾ بیورمشدر. هم إنجیلده، أسماء نبویدن "صاحب القضيبي و الهراوة" یعنی "سیف و عصا صاحبی". اوت صاحب السیف أنبیلار ایچنده ائک بیوگی؛ امتیله جهاده مأمور، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامدر. ینه إنجیلده "صاحب التاج"در. اوت "صاحب التاج" عنوانی، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامه مخصوصدر. تاج، عمامه یعنی صاریق دیمکدر. أسکی زمانده ملّتلر ایچنده، ملّتجه عمومیت إعتباریله صاریق و عَکْلُ صاران، قوم عربدر. إنجیلده "صاحب التاج"، قطعی اولارق "رسولِ اکرم" (علیه الصلاة والسلام) دیمکدر.

هم إنجیلده "البارقلیط" ویاخود "الفارقلیط" که إنجیل تفسیرلرنده، "حق و باطلی بربرندن تفریق ایدن حق پرست" معناسی ویریلمش که؛ صوگره گله جک إنسانلری، حقّه سَوَق ایده جک ذاتک إسمیدر.

إنجیلک بر یرنده، عیسی علیه السلام دیمش: "بن گیده جگم؛ تا دنیانک رئیس گلسین." عجباً حضرتِ عیسی علیه السلامدن صوگره دنیانک رئیس اولاجق و حق و باطلی فرق و تمیز ایدوب حضرتِ عیسی علیه السلامک یرنده إنسانلری إرشاد ایده جک، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامدن باشقه کیم گلمشدر؟ دیمک حضرتِ عیسی علیه السلام امتنه دائماً مژده ایدیور و خبر ویریور که: "بریسى گله جک، بئاً إحتیاج قالمیه جق. بن، اونک بر مقدّمه سیم و مژده جیسیم." ناصلکه شو آیتِ کریمه: ﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَآئِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي

مَنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ (حاشیه) اوت انجیلده حضرت عیسی علیه السلام، چوق دفعه لر امتنه مژده ویریور. انسانلرک اُکْ مهّم بر رئیس گله جگنی و او ذاتی ده بعض اسملر ایله یاد ایدیور. او اسملر، اَلْبَتَّه سُرْیَانِی و عبرانیدرلر. اهل تحقیق گورمشلر. او اسملر، "أحمد، محمد، فارق بَيْنَ الْحَقِّ و الْبَاطِل" معناسنده درلر. دیمک عیسی علیه السلام، چوق دفعه أحمد علیه الصلاة والسلامدن بشارت ویریور.

سؤال: اگر دیسهک: "نه دن حضرت عیسی علیه السلام، هر نی دن زیاده مژده ویریور؛ باشقه لر یالکز خبر ویریورلر، مژده صورتی آذر."

الجواب: چونکه أحمد علیه الصلاة والسلام، عیسی علیه السلامی یهودیلرک مدهش تکذیبندن و مدهش إفترا لردن و دینی مدهش تحریفاتدن قورتارمقله برابر.. عیسی علیه السلامی طانیمیان بنی اسرائیلک صعوبتلی شریعتنه مقابل، سهولتلی و جامع و احکامجه شریعت عیسویهک نقصانی إکمال ایده جک بر شریعت عالییه صاحبدر. ایشته اونک ایچون چوق دفعه، "عالمک رئیس گلیور!" دییه مژده ویریور.

(حاشیه): **﴿أُمَّتُهُ الْحَمَادُونَ﴾** سیّاح مشهور اولیا چلبی؛ حضرت شمعون صفانک تربیه سنده، جیلان دریسنده یازیلی انجیل شریفده، بو گلن آیتی اوقومشدر. رسول اکرم علیه الصلاة والسلام حقّنده نازل اولان آیت: **﴿آیتون﴾** بر اوغلان، **﴿ازریون﴾** یعنی: ابراهیم نسلندن اوله، **﴿پروفتون﴾** پیغمبر اوله، **﴿لوغسلین﴾** یالانچی اولیه، **﴿بنت﴾** اونک **﴿افزولات﴾** مولدی مکّه اوله، **﴿که کالوشیر﴾** صالحلکله گلمش اوله، **﴿تونومنین﴾** اونک مبارک آدی **﴿موامیت﴾** (*) أحمد محمد اوله. **﴿اسفندوس﴾** اوکا اویانلر، **﴿تاکردیس﴾** بو جهان اسی اولالر. **﴿بیست بیت﴾** دخی، اول جهان اسی اوله.

(*) بو "موامیت" کلمه سی "مَمْد" دن و "مَمْد" دخی "محمد" دن تحریف ایدیلمش.

ایشته تورات، إنجیل، زبورده و سائر صحفِ انبیاده چوق اُهمیتله، آخرده گله جک بر پیغمبردن بحثلر وار، چوق آیتلر وار. ناصل بر قسم نمونه لرینی گوستردک. هم چوق ناملر ایله او کتابلرده مذکوردر. عجباً بتون بو کتبِ انبیاده بو قدر اُهمیتله، مکرر آیتلرده بحث ایتدکلری، آخر زمان پیغمبری حضرتِ محمد علیه الصلاة والسلامدن باشقه کیم اولایلیر؟

ایکنجی قسم إرهاصاتدن و دلائل نبوتدن مقصد شودر که: بعثت احمدیه دن اَوّل، زمانِ فترتده کاهنلر، هم او زمانک بر درجه اولیا و عارفِ بالله اولان بر قسم انسانلری؛ رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک گله جگنی خبر ویرمشلر و إخبارلرینی ده نشر ایتمشلر، شعرلیله گله جک عصرلره بیراقمشلر. اونلر چوقدر؛ بز، اهلِ سیر و تاریخک نقل و قبول ایتدکلری مشهور و منتشر اولان بر قسمنی ذکر ایده جگزر. اُزجمله:

یمن پادشاهلرندن تُبّعِ إسمنده بر مَلِک، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامک اوصافی اُسکی کتابلرده گورمش، ایمان ایتمش. شویله بر شعرینی إعلان ایتمش:

﴿شَهِدْتُ عَلَى أَحْمَدَ أَنَّهُ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ بَارِي النَّسَمِ﴾
﴿فَلَوْ مَدُّ عُمْرِي إِلَى عُمْرِهِ لَكُنْتُ وَزِيرًا لَهُ وَابْنَ عَمٍّ﴾

یعنی: "بن أحمدک (عصم) رسالتنی تصدیق ایدیورم. بن اونک زمانه یتیشسه ایدم، اوکا وزیر و عمّ زاده اولوردم." (یعنی، علی گبی اوکا فدائی بر خادم اولوردم).

ایکنجیسی: مشهور قس ابن ساعده که، قَوْمِ عربک اُکْ مشهور و مهمّ خطیبی و مَوْحِدْ بر ذاتِ روشن ضمیردر. ایشته شو ذات ده، بعثتِ نبویدن اَوّل

رسالتِ احمديه پي شو شعرله إعلان ايدييور: ﴿أَرْسَلَ فِينَا أَحْمَدَ خَيْرَ نَبِيٍّ قَدْ بُعِثَ ۖ صَلَّى عَلَيْهِ اللَّهُ مَا عَجَّ لَهُ رَكْبٌ وَحُتٌ﴾

اوچنجیسی: رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك أجدادندن اولان کعب ابن لؤی، نبوتِ احمديه يي (عصم) إلهام اثری اولارق شویله إعلان ایتمش: ﴿عَلَى غَفْلَةٍ يَأْتِي النَّبِيُّ مُحَمَّدٌ فَيُخْبِرُ أَخْبَارًا صَدُوقًا خَيْرُهَا﴾ یعنی: "فجئته، محمد النبي كله جك، طوغری خبرلری ویره جك."

دردنجیسی: یمن پادشاهلرندن سیف ابن ذی یزن، کتبِ سابقه ده رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك أوصافنی گورمش؛ ایمان ایتمش، مشتاق اولمش ایدی. رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك جدی عبد المطلب یمنه قافله قُریش ایله گیتدیگی زمان، سیف ابن ذی یزن اونلری چاغیرمش. اونلره دیمش که: ﴿إِذَا وَلَدَ بَيْتِهَا مَ وَلَدٌ بَيْنَ كَتَفَيْهِ شَامَةٌ كَانَتْ لَهُ الْإِمَامَةُ وَإِنَّكَ يَا عَبْدَ الْمُطَّلِبِ لَجَدُهُ﴾ یعنی: "حجازده بر چوجق دنیايه گلیر. اونك ايكي اوموزی آراسنده خاتم گبی بر نشان وار. ایشته او چوجق عموم انسانلره إمام اولاجق!" صوگره گیزلی عبد المطلبی چاغیرمش، "او چوجغك جدی ده سنسك" دییه کرامتکارانه، بعثتدن اول خبر ویرمش.

بشنجیسی: ورقه ابن نؤفل (خدیجه کبرانك عمّ زاده لرندن) بدايتِ وحیده رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك تلاش ایتمش. خدیجه کبرا او حادثه یی، مشهور ورقه ابن نوفله حکایه ایتمش. ورقه دیمش: "اونی بگا گوندر." رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامك ورقه نك یاننه گیتمش، مبدأ وحیده کی وضعیتی حکایه ایتمش. ورقه دیمش: ﴿بَشِّرْ يَا مُحَمَّدُ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ النَّبِيُّ الْمُنْتَظَرُ وَبَشِّرْ بِكَ

عیسیٰ ﴿یعنی: "تلاش ایتمه، او حالت وحیدر. سکا مژده! انتظار ایدیلن نبی سنسک! عیسی، سنکله مژده ویرمش."﴾

التنجیسی: عسقلان الحِمیری نام عارفِ بالله، بعثدن اَوَّل قُریشیلری گوردیگی وقت، "ایچکزده دعواي نبوت ایدن وار می؟" "یوق" دیرلردی. صوگره بعثت وقتنده ینه صورمش؛ "اوت" دیمش، "بری دعواي نبوت ایدیور." دیمش: "ایشته عالم اونی بکلهیور."

یدنجیسی: نصارا علماي بنامندن ابن العلا، بعثدن و پیغمبری گورمهدن اَوَّل خبر ویرمش. صوگره گلمش. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامی گورمش، دیمش: ﴿وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ لَقَدْ وَجَدْتُ صِفَتَكَ فِي الْإِنْجِيلِ وَبَشَّرَ بِكَ ابْنُ الْبُتُولِ﴾ یعنی: "بن سنک صفاتکی إنجیلده گوردم، ایمان ایتدم. ابن مریم، إنجیلده سنک گلهجگنی مژده ایتمش."

سکرنجیسی: بجئی گچن حبش پادشاهی نجاشی دیمش: ﴿لَيْتَ لِي خِدْمَتُهُ بَدَلًا عَنْ هَذِهِ السُّلْطَانَةِ﴾ یعنی: "کاشکه شو سلطنته بدل محمد عربی علیه الصلاة والسلامک خدمتکاری اولسه ایدم. او خدمتکارلق، سلطنتک پک فوقندهدر."

شیمدی إلهام ربّانی ایله غائبدن خبر ویرن بو عارفلردن صوگره؛ غائبدن روح و جنّ واسطه سیله خبر ویرن کاهنلر، پک صریح بر صورتده رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک گلهجگنی و نبوتنی خبر ویرمشلر. اونلر چوقدر؛ بز، اونلردن مشهورلری و معنوی تواتر حکمنه گچمش و اکثر تاریخ و سیرده نقل ایدیلمش بر قاجنی ذکر ایده جگز. اونلرک اوزون قصّه لیرنی و سوزلیرنی سیر کتابلیرنه حواله ایدوب، یالکز إجمالاً بحث ایده جگز.

برنجیسی: شقِ اِسْمَنده مشهور بر کاهندر که؛ بر گوزی، بر اُلی، بر آیاهی وارمش. عادتا یاریم اِنسان... ایشته او کاهن، معنوی تواتر درجه سنده قطعی بر صورتده تاریخلره گچمش که؛ رسالتِ اَحمَدیه علیه الصلاة والسلامی خبر ویروب، مکرراً سویله مشدر.

ایکنجیسی: مشهور شام کاهنی سَطیحدر که؛ کمیکسز، عادتا اَعْضاسز بر وجود، یوزی گوگسی ایچنده بر اَعْجوبه خَلقت و چوق ده یاشامش بر کاهندر. غائبدن ویردیگی طوغری خبرلر، او زمان اِنسانلرده شهرت بولمش. حتّی کسری (یعنی فارس پادشاهی) گوردیگی عجیب رؤیایی و ولادتِ اَحمَدیه (عصم) زماننده سَرایک اون درت شرفه سنک دوشمه سنک سَرینی سَطیحدن صورمق ایچون، مُویزان دینیلن عالم بر اَلچِیسنی گوندرمش. سَطیح دیمش: "اون درت ذات سزلرده حاکمیت ایده جک، صوگره سلطنتکُز محو اولاجق. هم بریسی گله جک، بر دین اِظهار ایده جک. ایشته او سزک دین و دولتکُزی قالدیره جق!" مئالنده کسرایه خبر گوندرمش. ایشته او سَطیح، صریح بر صورتده، آخر زمان پیغمبرینک کلمه سنی خبر ویرمش.

هم کاهنلردن سواد ابن قارب الدوسی و خنافر و افعاسیه نُجران و جزل ابن جزل الکندی و ابن خلصة الدوسی و فاطمه بِنْتِ نَعْمَانِ نُجاریه گبی مشهور کاهنلر، سَیر و تاریخ کتابلرنده تفصیلاً بیان ایتدکلری وجه اوزره؛ آخر زمان پیغمبرینک گله جگنی، او پیغمبر ده، مُحَمَّد علیه الصلاة والسلام اولدیغنی خبر ویرمشلر.

هم حضرتِ عثمانک اَقرباسندن سعد ابن بِنْتِ کُرَیز کاهنلک واسطه سیله، رسولِ اَکرم علیه الصلاة والسلامک نبوتنی غائبدن خبر آلمش. بدایتِ اِسلامیتده

حضرت عثمان ذی التورینه دیمش که: "سن گیت ایمان ایت." عثمان بدایتده گلمش، ایمان ایتمش. ایشته او سعد، او واقعه‌یی بویله بر شعر ایله سویله‌یور :
﴿هَدَى اللَّهُ عُثْمَانَ بِقَوْلِي إِلَى الْتِي بِهَا رُشِدُهُ وَاللَّهُ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ﴾

هم کاهنلر گبی؛ "هاتف" دینیلن، شخصی گورونمه‌ین و سسی ایشیدیلن جنیلر، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک گله‌جگنی مکرراً خبر ویرمشلر. أزجمله: ذیاب ابن الحارثه هاتف جتی بویله باغیرمش، اونک و باشقه‌سنک سبب اسلامی اولمش: **﴿يَا ذِيَابُ يَا ذِيَابُ اِسْمِعِ الْعَجَبَ الْعَجَابَ﴾** **﴿يُعِثُّ مُحَمَّدٌ بِالْكِتَابِ يَدْعُو بِمَكَّةَ فَلَا يُجَابُ﴾** ینه بر هاتف جتی، سامعه ابن قرّة الغطفانی‌یه بویله باغیرمش، بعضلرینی ایمانه گتیرمشدر: **﴿جَاءَ الْحَقُّ فَسَطَعَ وَدُمِرَ بَاطِلٌ فَاَنْقَمَعَ﴾** بو هاتفلرک بشارتلری و خبر ویرمه‌لری پک مشهوردر و چوقدر.

هم ناصل کاهنلر، هاتفلر خبر ویرمشلر؛ اويله ده صنملر دخی و صنملره کسیلن قربانلر دخی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک رسالتنی خبر ویرمشلر. أزجمله:

قصّه مشهوره‌دندر که: مازن قبيله‌سنک صنمی باغیروب دیمش: **﴿هَذَا النَّبِيُّ الْمُرْسَلُ جَاءَ بِالْحَقِّ الْمُنْزَلِ﴾** دیهرک، رسالت احمدیه‌یی (ع‌ص‌م) خبر ویرمش.

هم عبّاس ابن مرّداسک سبب اسلامیتی اولان مشهور واقعه شودر که: ضمّار نامنده بر صنمی وارمش؛ او صنم، بر گون بویله بر سس ویرمش: **﴿أَوْدَى ضِمَارٌ وَكَانَ يُعْبَدُ مَدَّةً قَبْلَ الْبَيَانِ مِنَ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ﴾** یعنی: "محمد گلمه‌دن اول بگا عبادت ایدیلییوردی، شیمدی محمدک بیانی گلمش؛ دها او ضلالت اولاماز."

حضرت عمر، اسلامیتن اول صنمه کسیلن بر قرباندن بویله ایشیتمش:

﴿يَا آلَ الدَّبِيحِ أَمْرٌ نَجِيحٌ رَجُلٌ فَصِيحٌ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ايشته بو نمونه لر گي چوق واقعه لر وار، موثوق كتابلر قبول ايدوب نقل ايتمشلر.

ناصلكه كاهنلر، عارف باللهلر، هاتفلر، حتّی صنملر و قربانلر، رسالتِ احمديه يي (ع ص م) خبر ویرمشلر؛ هر بر حادثه دخی، بر قسم انسانلرک ایمانه سبب اولمش. اویله ده، بعض طاشلر اوستنده و قبرلرده و قبرلرک مزار طاشلرنده خطّ قدیم ایله ﴿مُحَمَّدٌ مُصْلِحٌ آمِينَ﴾ گي عبارلر بولونمش؛ اونکله بر قسم انسانلر ایمانه گلمشلر. اوت خطّ قدیم ایله بعض طاشلرده بولونان ﴿مُحَمَّدٌ مُصْلِحٌ آمِينَ﴾، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامدن عبارتدر. چونکه اوندن اُول، زمانه پک یاقین، یالکُز یدی محمدِ اِسمی وار، باشقه یوقدر. او یدی آدمک هیچ بر جهته "مُصلِحِ آمین" تعبیینه لیاقتلری یوقدر.

اوجنجی قسم اِرهاصاتدن رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک ولادتِی هنگامنده وجوده گلن خارقه لردر و حادثه لردر. اونک ولادتیه علاقه دار بر صورتده وجوده گلمش.

هم بعثتدن اُول بعض حادثه لر وار که، طوغریدن طوغرییه برر معجزه سیدر. بونلر چوقدر. نمونه اولارق، مشهور اولمش و ائمه حدیث قبول ایتمش و صحتلری تحقّق ایتمش بر قاچ نمونه یی ذکر ایده جگز:

برنجیسی: ولادتِ نبوی گيجه سنده هم آنه سی، هم آنه سنک یاننده بولونان عثمان ابن العاصک آنه سی، هم عبد الرحمن ابن عوفک آنه سنک گوردکلری عظیم بر نوردر که؛ اوچی ده دیمشلر: "ولادتِی آنده بز اویله بر نور گوردک که؛ او نور، مشرق و مغربی بزه آیدینا لاتدیردی."

ایکنجیسی: او گيجه کعبه ده کی صنملرک چوغی باشی آشاغی دوشمش.

اوچنجیسی: مشهور کسرى نك ايوانى (يعنى سراي مشهوره سى) او گيجه سالالانوب إنشقاق ایتمه سى و اون درت شرفه سنك دوشمه سیدر.

دردنجیسی: صاوه نك تقدیس ایدیلن کوچك دگزینك او گيجه ده یره باتماسی و إصطخر آبادده پك سنه در دائما إشعال ایدیلن، یانان و سونمه یین، مجوسیلرک معبود إتحاذ ایتدکلری آتشك، ولادت گيجه سنده سونمه سى. ايشته شو اوچ درت حادثه إشارتدر كه: او يكي دنيايه گلن ذات؛ آتش پرستلگی قالدیره جق، فارس سلطنتك سرائینی پارچه لایه جق، إذن إلهی ایله اولیان شیلرک تقدیسنی منع ایده جکدر.

بشنجیسی: چندان ولادت گيجه سنده دگل، فقط ولادته پك یاقین اولدیغی جهتله، او حادثه لر ده إرهاصات اُحمديه در كه (عصم)، سورهُ **﴿الْمُتَرَكِّفُ﴾** ده نصّ قطعى ایله بیان ایدیلن "وقعه فیل" در كه؛ کعبه یی تخریب ایتمك ایچون، أبرهه نامنده حبش ملکی گلوب، فیل محمودی نامنده جسیم بر فیلی اوگه سوروپ گلمش. مگه یه یاقین اولدیغی وقت فیل یورومه مش. چاره بولامامش، دونمشلر. أبابیل قوشلری اونلری مغلوب ایتمش و پریشان ایتمش، قاجمشلر. بو قصه عجیبه، تاریخ کتابلرنده تفصیلاً مشهوردر. ايشته شو حادثه، رسول اُكرم علیه الصلاة والسلامك دلائل نبوتندندر. چونكه ولادته پك یاقین بر زمانده، قبله سى و مولدی و سؤگیلی وطنی اولان کعبه مکرّمه، غیبی و خارقه بر صورتده أبرهه نك تخریبندن قورتولمشدر.

آلتنجیسی: رسول اُكرم علیه الصلاة والسلام کوچکلگنده حلیمه

سعدیه نځ یاننده ایکن، حالیمه و حلیمه نځ زوجنځ شهادت لریله؛ گونشدن راحتسز اولماق ایچون، چوق دفعه اوستنده بر بلوط پارچه سنځ اوځا گولگه ایتدیگنی گورمشلر و خلقه سویله مشلر و او واقعه صحتله شهرت بولمش.

هم شام طرفنه اون ایکی یاشنده ایکن گیتدیگی وقت، بحیرای راهبځ شهادت لیه، بر پارچه بلوط، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامځ باشنه گولگه ایتدیگنی گورمش و گوسترمش.

هم ینه بعثتدن اؤل رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، بر دفعه خدیجیه کبرانځ میسره اِسمنده کی خدمتکار لیه تجارتدن گلدیگی زمان، خدیجیه کبرا، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامځ یاشنده ایکی ملکځ بلوط طرزنده گولگه ایتدکلرینی گورمش. کندی خدمتکاری اولان میسره یه دیمش. میسره دخی خدیجیه کبرایه دیمش: "بتون سفریمزده بن اویله گورو یوردم."

یدنجیسی: نقل صحیح ایله ثابتدر که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، بعثتدن اؤل بر آغاځځ آلتنده اوطوردی؛ او یر قورو ایدی، بردن یشیللندی. آغاځځ دالری، اونځ باشی اوزرینه اگیلوب قیوریلارق گولگه یاپمشدر.

سکزنجیسی: رسول اکرم علیه الصلاة والسلام اوافق ایکن، أبو طالبځ اوندده قالییوردی. أبو طالب، چولوق و چوجغی ایله اونځله برابر یرلرسه، قارینلری طویاردی. نه وقت او ذات یمکده بولونمازسه، طوق اولمایورلردی. شو حادثه هم مشهوردر، هم قطعیدر.

هم رسول اکرم علیه الصلاة والسلامځ کوچکلگنده اوځا باقان و خدمت ایدن اُمُ اَیمن دیمش: "هیچ بر وقت رسول اکرم علیه الصلاة والسلام آجلق و صوسزلقدن شکایت ایتمدی، نه کوچکلگنده و نه ده بیوکلگنده."

طوقوزنجىسى: مرضعهسى اولان حليمه سعدیه نىڭ مالنده و كچىلرينىڭ سوتنده، قىيله سنڭ خلافنه اولارق چوق بركى و زياده اولماسيدر. بو واقعه هم مشهوردر، هم قطعيدر.

هم سىنك اوني تعجيز ايتمزدى، اونىڭ جسد مباركنه و لباسنه قونمازدى. ناصلكه اولادندن اولان سىد عبد القادر گيلانى (ق س) دخى، جلدن او حالى اړىت ائمشدى؛ سىنك اوڭا ده قونمازدى.

اوننجىسى: رسول اكرم عليه الصلاة والسلام دنيايه گلدكدن سوڭره، باخصوص ولادت گيجه سنده، يىلدىزلرڭ دوشمه سنڭ چوغالماسيدر كه؛ شو حادثه اون بشنجى سوزده قطعيا برهانلريله اثبات ايتديگمز اوزره؛ شو يىلدىزلرڭ سقوطى، شياطين و جنلرڭ غىي خبرلردن كسىلمه سنه علامت و اىشارتدر. ايشته مادام رسول اكرم عليه الصلاة والسلام وحى ايله دنيايه چىقدى؛ البته ياريم يامالاق و يالانلر ايله قارشىق، كاهنلرڭ و غائبدن خبر وىرنلرڭ و جنلرڭ اخباراتنه سد چكمك لازمدر كه، وحيه بر شبهه ايراث ايتمه سينلر و وحيه بڭزمسون. اوت بعثتنن اول كاهنلڭ چوقدى. قرآن نازل اولدقن سوڭره اونلره خاتمه چكدى. حى چوق كاهنلر ايمانه گلدلر. چونكه داها جنلر طائفه سندن اولان مخبرلرني بولامدىلر. دىمك قرآن خاتمه چكمشدى. ايشته اُسكى زمان كاهنلرى گىي، شىمدى ده مديوملر صورتنده ينه بر نوع كاهنلڭ اوروپاده اىسپرتيزمه جيلرڭ اىچلرنده باش گوسترمش. هر نه ايسه...

الحاصل: رسول اكرم عليه الصلاة والسلام نىڭ نبوتندن اول نبوتنى تصديق ايتدىرن و تصديق ايدن پك چوق واقعه لر، پك چوق ذاتلر ظاهر اولمشلر.

أوت دنيایه معنًا رئیس اولاجق (حاشیه) و دنیانك معنوی شكلی دگیشدیره جك و دنیایی آخرته مزرعه یاپاجق و دنیانك مخلوقاتك قیمتلرینی إعلان ایده جك و جنّ و إنسه سعادت ابدیه یه یول گوستره جك و فانی جنّ و إنسی إعدام ابدیدن قورتاره جق و دنیانك حكمت خلقتنی و طلسم مغلقتنی و معماسنی آچاجق و خالق كائناتك مقاصدینی بیله جك و بیلدیره جك و او خالق طانیوب عمومه طانیتدیره جق بر ذات؛ ألّبتّه او داها گلّمه دن هر شی، هر نوع، هر طائفه اونك گله جگنی سّوه جك و بکله یه جك و حسن إستقبال ایده جك و آلقیشلا یه جق و خالق طرفندن بیلدیریلیرسه، او ده بیلدیره جك. ناصلکه سابق إشارتلدّه و مثاللدّه گوردك که؛ هر بر نوع مخلوقات، اونی حسن إستقبال ایدیور گبی معجزاتی گوستریورلر، معجزه لسانیله نبوّتی تصدیق ایدیورلر.

اون یدنجی إشارت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك قرآندن صوگره اُك بیوك معجزه سی، کندی ذاتیدر. یعنی اونده إجتمع ایتمش أخلاق عالیّه در که؛ هر بر خصلتده اُك یوکسك طبقه ده اولدیغنه، دوست و دشمن إتفاق ایدیورلر. حتّی شجاعت قهرمانی حضرت علی، مکرّرًا دیوردی: "حربك دهشتلندیگی وقت، بز رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك آرقه سنه إلتجا ایدوب تحصّن ایدیوردق." و هکذا... بتون أخلاق حمیده ده اُك یوکسك و یتیشیلیمیه جك بر درجه یه مالک ایدی. شو معجزه اکبری، علامه مغرب قاضی عیاضك شفاء شریفنه حواله ایدیورز. الحقّ او ذات، او معجزه أخلاق حمیده یی پك گوزل بیان ایدوب إثبات ایتمشدر.

(حاشیه): أوت سلطان **لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ**، او یله بر رئیسدر که: یك اوچ یوز اُللی سنه در سلطنتی دوام ایدیور. برنجی عصردن صوگره هر بر عصرده لا اقل اوچ یوز اُللی میلیون تبعه سی و رعیتی واردر. گُرّه أرضك یاریسنی بایراغی آلتنه آلمش و تبعه سی، کمال تسلیمیتله اوگا هر گون صلات و سلام ایله تجدد بیعت ایدهرک آمرلرینه إطاعت ایدرلر.

هم پك بيوك و دوست و دشمنله مصدق بر معجزه احمديه (عصم) شريعت كبراسيدر كه، نه مثلي گلمش و نه ده گله جك. شو معجزه اعظمك بر درجه بياني، بتون يازديغمز اوتوز اوچ سوز و اوتوز اوچ مكتوبه و اوتوز بر لمعه يه و اون اوچ شعاعه حواله ايدويورز.

هم رسول اكرم عليه الصلاة والسلامك متواتر و قطعي بر معجزه كبراسي، شق قمردر. اوت شو انشقاق قمر؛ چوق طريقلره متواتر بر صورته، ابن مسعود، ابن عباس، ابن عمر، امام علي، انس، حذيفه گبي پك چوق اعظم صحابه دن متعدد طريقلره خبر ويريلمكله برابر، نص قرآنله **﴿اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَ** **اِنْشَقَّ الْقَمَرُ﴾** آيتي، او معجزه كبرايي عالمه اعلان ايتمشدر. او زمانك عنادجي قريش مشركلري، شو آيتك ويرديگي خبره قارشي انكار ايله مقابله ايتمه مشلر، بلكه يالكز "سحردر" ديمشدر. ديمك كافرلرجه دخي قمرك انشقاق قطعيدير. شو معجزه كبرايي، شق قمره دائر يازديغمز اوتوز برنجي سوزه ذيل اولان شق قمر رساله سنه حواله ايدرز.

هم رسول اكرم عليه الصلاة والسلام، ناصلكه ارض اهالي سنه انشقاق قمر معجزه سني گوسترمش؛ اويله ده سماوات اهالي سنه معراج معجزه اكبريني گوسترمشدر. ايسته معراج دينيلن شو معجزه اعظمي، اوتوز برنجي سوز اولان معراج رساله سنه حواله ايدرز. چونكه او رساله، او معجزه كبرايي، نه قدر نوراني و عالي و طوغري اولديغني قطعي برهانلرله، حتي ملحدلره قارشي ده اثبات ايتمشدر. يالكز معجزه معراجك مقدمه سي اولان بيت المقدس سياحتي و صباحلين قريش قومي، اوندن بيت المقدسك تعريفاتي ايسته مسي اوزرينه حاصل اولان بر معجزه يي بحث ايده جگزر. شويله كه:

معراج گيجه سنڭ صباحنده، معراجنى قُريشه خبر ويردى. قُريش تڪذيب ايتدى. ديديلر: "اگر بيت المقدسه گيتمش ايسهڭ، بيت المقدسڭ قپولرني و ديوارلرني و احوالنى بزه تعريف ايت!" رسول اكرم عليه الصلاة والسلام فرمان ايديور كه: ﴿فَكَرَبْتُ كَرَبًا لَمْ أَكْرُبْ مِثْلَهُ قَطُّ فَجَلَّى اللَّهُ لِي بَيْتَ الْمُقَدَّسِ وَكَشَفَ الْحُجُبَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ حَتَّى رَأَيْتُهُ فَنَعَّمْتُ وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَيْهِ﴾ يعنى: "اونلرڭ تڪذيبلرندن و سؤللرندن پك چوق صيقيلدم. حَتَّى اويله بر صيقتنى هيچ چكمه مشدم. بردن جناب حق، بيت المقدسى بڭا گوستردى؛ بن ده بيت المقدسه باقييورم، برر برر هر شيئى تعريف ايدييوردم." ايشته او وقت قُريش باقديلر كه، بيت المقدسدن طوغرى و تام خبر ويريور.

هم رسول اكرم عليه الصلاة والسلام قُريشه ديمش كه: "يولده گيدركن سزڭ بر قافله كزى گوردم، قافله كز يارين فلان وقتده گله جك. سوڭره او وقت، قافله يه منتظر قالديلر. قافله بر ساعت تأخّر ايتمش. رسول اكرم عليه الصلاة والسلامڭ اخبارى طوغرى چيقمق ايچون، أهل تحقيقات تصديقيله، گونش بر ساعت توقّف ايتمش. يعنى أرض، اونڭ سوزيني طوغرى چيقارمق ايچون وظيفه سنى، سياحتنى بر ساعت تعطيل ايتمشدر و او تعطيلي، گونشڭ سكونتيله گوسترمشدر.

ايشته محمد عربى عليه الصلاة والسلامڭ بر تك سوزينڭ تصديقى ايچون قوجه أرض وظيفه سنى ترك ايدر، قوجه گونش شاهد اولور. بويله بر ذاتى تصديق ايتمهين و آمريني طوميانڭ نه درجه بدبخت اولديغنى و اونى تصديق ايدوب آمرينه ﴿سَمِعْنَا وَ اطَعْنَا﴾ ديينلرڭ نه قدر بختيار اولدقلىرى آڭلا، "الحمد لله على الايمان و الإسلام" دى.

اون سکزنجی إشارت: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك اُك بیوك و اُبدی و یوزر دلائل نبوتی جامع و قرق وجهله إعجازی إثبات ایدیلمش بر معجزه سی دخی، قرآن حکیمدر. ایشته شو معجزه اُکبرك بیاننه دائر یگرمی بشنجی سوز تقریبًا یوز اُللی صحیفه ده، قرق وجه إعجازینی إجمالًا بیان و إثبات ایتمشدر. اويله ايسه، شو مخزن معجزات اولان معجزه اعظمی او سوزه حواله ایده رک، یالکز ایکی اوچ نکته یی بیان ایده جگز:

برنجی نکته: اگر دینیلسه: إعجاز قرآن بلاغته در. حالبوکه عموم طبقاتك حقلى وار که، إعجازنده حصه لری بولونسون. حالبوکه بلاغته کی إعجازی، بیکنده آنجق بر محقق عالم آگلایه بیلیر؟

الجواب: قرآن حکیمك هر طبقه قارشى بر نوع إعجازی واردر. و بر طرزده، إعجازینك وجودینی إحساس ایدر. مثلاً: اهل بلاغت و فصاحت طبقه سنه قارشى، خارق العاده بلاغته کی إعجازینی گوسترر. و اهل شعر و خطابت طبقه سنه قارشى؛ غریب، گوزل، یوکسك اُسلوب بدیعك إعجازینی گوسترر. او اُسلوب هر کسك خوشنه گیتدیگی حالده، کیمسه تقلید ایده مییور. مرور زمان او اسلوبی اختیارلا تمیور، دایما گنج و تازه در. اويله منتظم بر نثر و منشور بر نظمدر که؛ هم عالی، هم طاتلیدر. هم کاهنلر و غائبدن خبر ویرنلر طبقه سنه قارشى، خارق العاده إخبارات غیبیه ده کی إعجازینی گوسترر. و اهل تاریخ و حادثات عالم علماسی طبقه سنه قارشى، قرآنده کی إخبارات و حادثات اُمم سالفه و احوال و واقعات إستقبالیه و برزخیه و اُخروییه ده کی إعجازینی گوسترر. و إجماعیات بشریه علماسی و اهل سیاست طبقه سنه قارشى، قرآنك دساتیر قدسیه سنده کی إعجازینی گوسترر. اوت او قرآندن چیقان

شریعتِ کبرا، او سَرِّ إعجازی گوستَر. هم معارفِ إلهیه و حقائقِ کونیه‌ده توغّل ایدن طبقه‌یه قارشی، قرآن‌ده کی حقائقِ قدسیهٔ إلهیه‌ده کی إعجازی گوستَر ویا إعجازک وجودینی إحساس ایدر. و اهلِ طریقت و ولایتِ قارشی، قرآن بر دَکَز گبی دائما تمّوجده اولان آیاتک اُسرارنده کی إعجازینی گوستَر و هکذا... قرق طبقه‌دن هر طبقه‌یه قارشی بر پنجره آچار، إعجازینی گوستَر.

حتّی یالکَز قولاغی بولونان و بر درجه معنا فهم ایدن عوام طبقه‌سنه قارشی، قرآنک اوقونماسیله باشقه کتابلره بکزه‌مدیگی، قولاق صاحبی تصدیق ایدر. و او عامی دیر که: "یا بو قرآن بتون دیکله‌دیگمز کتابلرک آشاغیسنده‌در. بو ایسه، هیچ بر دشمن دخی دییه‌مز و هم یوز درجه محالدر. او یله ایسه، بتون ایشیدیلن کتابلرک فوقنده‌در. او یله ایسه، معجزه‌در." ایشته بو قولاقلی عامینک فهم ایتدیگی إعجازی، اوکا یاردیم ایچون بر درجه ایضاح ایده‌جکَز. شویله که:

قرآن معجز البیان میدانه چیقدیگی وقت بتون عالمه میدان اوقودی و إنسانلرده ایکی شدّتی حسّ اوپاندیردی:

بررسی: دوستلرنده حسّ تقلیدی؛ یعنی سَوْگیلی قرآنک اُسلوبنه قارشی بکزه‌مکَلک آرزوسی و اونک گبی قونوشمق حسّی...

ایکنجیسی: دشمنلرده بر حسّ تنقید و معارضه؛ یعنی قرآن اُسلوبنه مقابله ایتمکله دعوای إعجازی قیرمق حسّی...

ایشته بو ایکی حسّ شدید ایله میلیونلر عربی کتابلر یازیلمشلر، میدانده‌در. شیمدی بتون بو کتابلرک اُک بلیغلی، اُک فصیحلری قرآنله برابر اوقوندیگی وقت، هر کیم دیکله‌سه، قطعیا دییه‌جک که؛ قرآن بونلرک هیچ

بریسنه بگزمییور. دیمک قرآن، عموم بو کتابلرک درجه سنده دگلدر. اویله ایسه هر حالده، یا قرآن عمومئک آلتنده اولاجق؛ او ایسه یوز درجه محال اولقله برابر، هیچ کیمسه، حتّی شیطان بیله اولسه دییه مز. (حاشیه) اویله ایسه قرآن معجز البیان، یازیلان عموم کتابلرک فوقنده در.

حتّی معنایی ده فهم ایتمه یین جاهل عامی طبقه یه قارشى ده قرآن حکیم، اوصاندرما مق صورتیله إعجازینی گوسترر. اوت او عامی، جاهل آدم دیر که: "اُک گوزل، اُک مشهور بر بیتى ایکی اوچ دفعه ایشیتسه م، بگا اوصانج ویریور. شو قرآن ایسه هیچ اوصاندرمیور، گیتدکجه داها زیاده دیکله مسی خوشمه گیدیور. اویله ایسه بو انسان سوزی دگلدر."

هم حفظه چالیشان چوجقلرک طبقه سنه قارشى دخى، قرآن حکیم او نازک، ضعیف، بسیط و بر صحیفه کتابی حفظنده طوته میان او چوجقلرک کوچک قفالرنده، او بیوک قرآن و چوق یرلرنده إلباس و مشوشیته سبیت ویرن بربرینه بگزمین آیتلرک و جمله لرک تشابهیله برابر؛ کمال سهولتله، قولایقله او چوجقلرک حافظه لرنده یرلشمسی صورتنده، إعجازینی اونلره دخى گوسترر.

حتّی آز سوزدن و گورولتیدن متأثر اولان خسته لره و سکرانده اولانلره قارشى قرآنک زمزمه سی و صداسی؛ زمزم صوی گبی اونلره خوش و طاتلی گلدیگی جهتله، بر نوع إعجازینی اونلره ده إحساس ایدر.

الحاصل: قرق مختلف طبقاته و آیری آیری انسانلره، قرق وجهله قرآن حکیم إعجازینی گوسترر ویا إعجازینک وجودینی إحساس ایدر. کیمسه یی محروم

(حاشیه): یگرمی آلتنجی مکتوبک اُهمیتلی برنجی مبحثی، شو جمله نک حاشیه سی و ایضا حیدر.

بیراقماز. حتّی یالکُز گوزی بولونان (حاشیه) قولاقسز، قلبسز، علمسز طبقه سنه قارشى ده، قرآنک بر نوع علامتِ إعجازی واردر. شویله که:

حافظ عثمان خطّیله و باصمه سیله اولان قرآن معجز البیانک یازیلان کلمه لری بربرینه باقییور. مثلاً: سورهُ كهفده ﴿وَأَمِنُهُمْ كُلبُهُمْ﴾ کلمه سی آلتنده یاپراقلر دلینسه؛ سورهُ فاطرده کی ﴿قُطْمِيرٍ﴾ کلمه سی، آز بر إنخرافله گورونه جک و او کلبکِ اسمی ده آکلاشیلاجق. و سورهُ یس ده ایکی دفعه ﴿مُحْضَرُونَ﴾ بربری اوستنه؛ والصفّاتده کی ﴿مُحْضَرِينَ﴾ و ﴿مُحْضَرُونَ﴾ هم بربرینه، هم اونلره باقییور؛ بری دلینسه، اوته کیلر آز بر إنخرافله گورونه جک. مثلاً: سورهُ سبأک آخرنده، سورهُ فاطرک اُولنده کی ایکی ﴿مَثْنٍ﴾ بربرینه باقار. بتون قرآنده یالکُز اوچ ﴿مَثْنٍ﴾ دن ایکسی بربرینه باقمه لری تصادفی اولاماز. و بونلرک امثالی پک چوقدر. حتّی بر کلمه، بش آلتی یرده یاپراقلر آرقه سنده، آز بر إنخرافله بربرینه باقییورلر. و قرآنک بربرینه باقان ایکی صحیفه سنده، بربرینه باقان جمله لری قیرمزی قلمله یازیلان بر قرآنی بن گوردیم. "شو وضعیت دخی، بر نوع معجزه نڭ اماره سیدر"، او وقت دیدیم. داها سوگره باقدم که: قرآنک، متعدّد یاپراقلر آرقه سنده بربرینه باقار چوق جمله لری وار که، معنیدار بر صورتده بربرینه باقار.

(حاشیه): یالکُز گوزی بولونان؛ قولاقسز، قلبسز طبقه سنه قارشى وجهِ إعجازی، بوراده غایت مجمل و مختصر و ناقص قالمشدر. فقط بو وجهِ إعجازی یگرمی طوقوزنجی و اوتوزنجی مکتوبلرده (*) غایت پارلاق و نورانی و ظاهر و باهر گوستریلمشدر، حتّی کورلر ده گوره ییلیر. او وجهِ إعجازی گوستره جک بر قرآن یازدیردق. إن شاء الله طبع ایدیله جک، هرکس ده او گوزل وجهی گوره جکدر.

(*) اوتوزنجی مکتوب پک پارلاق تصوّر و نیت ایدیلیمشدی؛ فقط یرینی باشقه سنه، إشارات الإعجازه ویردی. کندیسی میدانه چیقمدی.

ایشته ترتیبِ قرآنِ إرشادِ نبوی ایله، منتشر و مطبوع قرآنلر ده إلهامِ إلهی ایله اولدیغندن؛ قرآنِ حکیمکِ نقشنده و او خطّنده، بر نوع علامتِ إعجازِ إشارتی وار. چونکه او وضعیت، نه تصادفکِ ایشی و نه ده فکرِ بشرکِ دوشونشیدر. فقط بعضِ إنحراف وار که، او ده طبعکِ نقصانیدر که؛ تام منتظم اولسه ایدی، کلمه لر تام بربری اوزرینه دوشه جکدی.

هم قرآنکِ مدینه ده نازل اولان متوسط و اوزون سوره لرینکِ هر بر صحیفه سنده "لفظ الله" پک بدیع بر طرزده تکرار ایدیلیمش. أغلباً یا بش، یا آتی، یا یدی، یا سکز، یا طوقوز، یا اون بر عدد تکرار ایله برابر بر یاپراغکِ ایکی یوزنده و قارشی قارشی یه گلن صحیفه ده گوزل و معنیدار بر مناسبتِ عددیه گوسترر. (حاشیه ۱، ۲، ۳، ۴)

(حاشیه ۱): هم اهلِ ذکر و مناجاته قارشی، قرآنکِ زینتلی و قافیه لی لفظی و فصاحتلی، صنعتلی اسلوبی و نظری کندینه چوپره جکِ بلاغتکِ مزایاسی چوق اولمقله برابر؛ علوی جدّیتی و إلهی حضوری و جمعیتِ خاطری ویریور، إخلال ایتمیور. حالبوکه او چشید مزایای فصاحت و صنعتِ لفظیه و نظم و قافیه؛ جدّیتی إخلال ایدر، ظرافتی إشمام ایدیور، حضوری بوزار، نظری طاغیتیر. حتّی مناجاتکِ اُکْ لطیفی و اُکْ جدّیسی و اُکْ علوی نظملی و مصرکِ قحط و غلاسنکِ سببِ رفعی اولان إمام شافینکِ مشهور بر مناجاتی چوق دفعه اوقویوردم؛ گوردم که: نظملی، قافیه لی اولدیغی ایچون مناجاتکِ علوی جدّیتی إخلال ایدر. سکز طوقوز سنه در وردمدر. حقیقی جدّیتی، اونده کی قافیه و نظمله برلشدیره مدم. اوندن آکلام که: قرآنکِ خاص، فطری، ممتاز اولان قافیه لرنده، نظم و مزایاسنده بر نوع إعجازی وار که؛ حقیقی جدّیتی و تام حضوری محافظه ایدر، إخلال ایتمز. ایشته اهلِ مناجات و ذکر، بو نوع إعجازی عقلاً فهم ایتمزسه ده قلباً حسّ ایدر.

(حاشیه ۲): قرآنِ معجز البیانکِ معنوی بر سَر إعجازی شودر که: قرآن، إسمِ أعظمه مظهر اولان رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامکِ پک بیوک و پک پارلاق درجه ایمانی إفاده ایدیور.

هم مقدس بر خريطه گي عالم آخرتک و عالم ربوبيتک يوکسک حقيقتلريني بيان ايدن، غايت بيوک و گنيش و عالي اولان حق دينک مرتبه علويه سني فطري بر طرزده إفاده ايديور، درس ويريور.

هم خالق کائناتک عموم موجوداتک ربي جهتده، حدسز عزت و حشمتيله خطابني إفاده ايديور. البته بو صورتده کي إفاده فرقانه و بو طرزده کي بيان قرآنه قارشى، **﴿قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ﴾** سرييله بتون عقول بشريه اتحاد ايتسه، بر تک عقل اولسه دخي قارشيسنه چيقاماز، معارضه ايدهمز. **﴿أَيْنَ الثَّرَا مِنَ الثَّرَا﴾** چونکه شو اوج اساس نقطه نظرنده، قطعيا قابل تقليد دگلدر و تنظير ايديلمز!..

(حاشيه ۳): قرآن حکيمک عموم صحيفه لري آخرنده آيت تمام اوليور. گوزل بر قافيه ايله نهايتي ختام بولويور. بونک سري شودر که: اُک بيوک آيت اولان مداينه آيتي صحيفه لري ايچون، سورهُ إخلاص و کوثر سطرلر ايچون بر واحد قياسي اتحاد ايديلديگندن، قرآن حکيمک بو گوزل مزيتي و إعجاز علامتي گورولويور.

(حاشيه ۴): بو مقامک بو مبحثنده غايت اهميتلي و حشمتلي و بيوک و رساله نورک موقفيتي نقطه سنده غايت زينتلي و سويملی و مشوق کرامتک، پک آز و جزئي وضعيت و قيصه حق نمونه لرينه و کوچوجک اماره لرينه، عجله لک بلاسييله اکتفا ايديلمش. حالبوکه او بيوک حقيقت و او سويملی کرامت ايسه، توافق ناميله بش آلتی نوعلری ايله رساله نورک بر سلسله کرامتنی و قرآنک گوزه گورونن بر نوع إعجازينک لمعاتنی و رموزات غيبينهک بر منبع إشاراتنی تشکيل ايديور. صوگره دن، قرآنده "لفظ الله"ک توافقندن چيقان بر لمعه إعجازی گوسترن يالديز ايله بر قرآن يازديرلدى. هم رموزات ثمانيه نامنده کي سکز کوچک رساله لر، حروفات قرآنيه نک توافقاتندن چيقان مناسب لطيفه و إشارات غيبه لرينک بياننده تأليف ايديلدى. هم رساله نوری توافق سرييله تصديق و تقدير و تحسين ايدن کرامت غوثيه و اوج کرامت علويه و إشارات قرآنيه نامنده کي بش عدد رساله لر يازيلدى. ديمک معجزات أحمديه نک تأليفنده او بيوک حقيقت إجمالاً حس ايديلمش؛ فقط مع التأسف مؤلف يالکز بر طيرناغنی گوروب گوسترمش، داها آرقه سنه باقميه رق قوشوب گيتمش.

ایکنجی نکته: حضرت موسی علیه السلامک زماننده سحرک رواجی اولدیغندن، مهمّ معجزاتی اوکا بکزر بر طرزده گلدیگی؛ و حضرت عیسی علیه السلامک زماننده علم طب رواجده اولدیغندن، معجزاتک غالبی او جنسندن گلدیگی گبی، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک دخی زماننده جزیره العربده اؤک زیاده رواجده درت شی ایدی:

برنجیسی: بلاغت و فصاحت.

ایکنجیسی: شعر و خطابت.

اوچنجیسی: کاهنلک و غائبدن خبر ویرمک.

دردنجیسی: حادثاتِ ماضیهی و واقعاتِ کونییهی بیلمک ایدی.

ایشته قرآن معجز البیان گلدیگی زمان، بو درت نوع معلومات صاحبهرینه قارشى میدان اوقودی:

باشده اهل بلاغته بردن دیز چوکدیردی. حیرتله قرآنی دیگلدیلر.

ایکنجیسی اهل شعر و خطابت، یعنی منتظم نطق اوقویان و گوزل شعر سویلهینلره قارشى اوپله بر حیرت ویردی که، پارمقهرینی ایصیرتدی. آلتون ایلله یازیلان اؤک گوزل شعرلرینی و کعبه دیوارلرینه مدارِ إفتخار ایچون آصیلان مشهور "معلقاتِ سبعة" لرینی ایندیرتدی، قیمتدن دوشوردی.

هم غائبدن خبر ویرن کاهنلری و ساحرلری صوصدیردی. اونلرک غیبی خبرلرینی اونلره اونوتدیردی. جنیلرینی طرد ایتدیردی. کاهنلکه خاتمه چکدیردی.

هم اُمم سالفه نځ وقايعنه و حادثاتِ عالمك احوالنه واقف اولانلری
خرافاتدن و يالاندن قورتاروب، حقيقي حادثاتِ ماضيه يي و نورلی اولان وقايع
عالمی اونلره درس ویردی.

ایشته بو درت طبقه، قرآنه قارشی کمال حیرت و حرمتله اونځ اوځنه دیز
چوکه رک شاکرد اولدیلر. هیچ بریسی، هیچ بر وقت بر تک سوره یله معارضه یه
قالقیشه مدیلر.

اگر دینیلسه: ناصل بیلپورز که، کیمسه معارضه ایده مدی و معارضه
قابل دگل؟

الجواب: اگر معارضه ممکن اولسه ایدی، هر حالده تشبث
ایدیله جکدی. چونکه معارضه یه احتیاج شدید ایدی. زیرا دینلری، ماللری،
جانلری، عیاللری تهلکه یه دوشویور. معارضه ایدیلسه ایدی قورتولورلردی. اگر
معارضه ممکن اولسه ایدی، هر حالده معارضه ایده جکدیلر. اگر معارضه
ایدیلسه ایدی، معارضه طرفدارلری کافرلر، منافقلر چوق، هم پک چوق
اولدیغندن هر حالده معارضه یه طرفدار چیقوب التزام ایده رک، هرکسه نشر
ایده جکلردی. (ناصلکه اسلامیتک علیهنده هر شیئی نشر ایتمشلر.) اگر نشر
ایتسه ایدیلر و معارضه اولسه ایدی؛ هر حالده تاریخلره، کتابلره شعشعلی بر
صورته گچه جکدی. ایشته میدانده بتون تاریخلر، کتابلر؛ هیچ بریسنده
مسيلمۀ کذابک بر قاچ فقره سندن باشقه یوقدر. حالبوکه قرآن حکیم، یگرمی
اوج سنه متمادیا طمارلره طوقوندیره جق و عنادی تحریک ایده جک بر طرزده
میدان اوquدی. و دیر ایدی که:

"شو قرآنك، محمد الأمين گبی بر اُمیدن نظیرینی یاپیڭز و گوستریڭز. هایدی بونی یاپامیورسڭز؛ او ذات اُمی اولماسین، غایت عالم و کاتب اولسون. هایدی بونی ده گتیره میورسڭز؛ بر تک ذات اولماسین، بتون عالم لریڭز، بلیغ لریڭز طویلانسین، بربرینه یاردیم ایتسین.. حتی گوندیگڭز آله لریڭز سزه یاردیم ایتسین. هایدی بونڭله ده یاپامیه جقسڭز؛ اُسکیدن یازیلیمش بلیغ اُثرلردن ده اِستفاده ایدوب، حتی گله جکلری ده یاردیمه چاغیروب، قرآنك نظیرینی گوستریڭز، یاپیڭز. هایدی بونی ده یاپامیورسڭز؛ قرآنك مجموعنه اولماسین ده، یالڭز اون سوره سنڭ نظیرینی گتیریڭز. هایدی اون سوره سنه مقابل حقیقی طوغری اولارق بر نظیره گتیره میورسڭز؛ هایدی حکایه لردن، اصل سز قصه لردن ترکیب ایدیڭز. یالڭز نظم نه و بلاغت نه نظیره اولسون گتیریڭز. هایدی بونی ده یاپامیورسڭز؛ بر تک سوره سنڭ نظیرینی گتیریڭز. هایدی سوره اوزون اولماسین، قیصه بر سوره اولسون نظیرینی گتیریڭز. یوقسه دین، جان، مال، عیال لریڭز؛ دنیا ده آخرته ده تهلکه یه دوشه جکدر!"

ایشته سکر طبقه ده، اِلزام صورتنده، قرآن حکیم یگر می اوچ سنه ده دگل، بلکه ییڭ اوچ یوز سنه ده بتون اِنس و جنّه قارشى بو میدانی اوقومش و اوقویور. حالبوکه اُولکی زمانده او کافرلر جان، مال و عیالنی تهلکه یه آتوب اُڭ دهشتلی یول اولان حرب یولنی اِختیار ایده رک، اُڭ قولای و اُڭ قیصه اولان معارضه یولنی ترک ایتدیلر. دیمک معارضه یولی ممکن دگلدی.

ایشته هیچ بر عاقل، خصوصاً او زمانده جزیره العربده کی آدم لر، خصوصاً قُریشیلر گبی ذکی آدم لر؛ بر تک اُدیلری، قرآنك بر تک سوره سنه نظیره یاپوب قرآنك هجومندن قورتولماسنی تأمین ایده رک، قیصه و قولای یولی ترک ایدوب جان، مال، عیالنی تهلکه یه آتوب اُڭ مشکلاتلی یوله سلوک ایدر می؟

الحاصل: مشهور جاحظك دیدیگی گئی: "معارضه بالحروف ممکن اولمادی، محاربه بالسیوفه مجبور اولدیلهر..."

اگر دینیلسه: بعض محقق علما دیمشلهر که: "قرآنك بر سورہ سنه دگل؛ بر تك آیتنه، حتی بر تك جمله سنه، حتی بر تك کلمه سنه معارضه ایدیلمز و ایدیلمه مش." بو سوزلهر مبالغه گورونویور و عقل قبول ایتمیور. چونکه بشرک سوزلنده قرآن جمله لرینه بکزه یین چوق جمله لر وار. بو سوزك سِر حکمتی نه در؟

الجواب: إعجاز قرآنده ایکی مذهب وار. مذهب اکثر و راجح اودر که، قرآنده کی لطائف بلاغت و مزایای معانی، قدرت بشرک فوقنده در.

ایکنجی مرجوح مذهب اودر که: قرآنك بر سورہ سنه معارضه، قدرت بشر داخلنده در. فقط جناب حق، معجزه احمديه (عصم) اولارق منع ایتمش. ناصلکه بر آدم آياغه قالقه بیلیر، فقط اثر معجزه اولارق بر نبی دیسه که: "سن قالقه میه جقسك!" او ده قالقه مازسه، معجزه اولور. شو مذهب مرجوحه، صرفه مذهبی دینیلیر. یعنی جناب حق جن و انسی منع ایتمش که، قرآنك بر سورہ سنه مقابله ایده مسینلر. اگر منع ایتمه ایدی، جن و انس بر سورہ سنه مقابله ایدردی. ایشته شو مذهبه گوره، "بر کلمه سنه ده معارضه ایدیلمز" دیین علمانك سوزلری حقیقتدر. چونکه مادام جناب حق، إعجاز ایچون اولنری منع ایتمش؛ معارضه یه آغزلرینی آچامازلر. آغزلرینی آچسه لر ده؛ إذن الهی اولمازسه، کلمه یی چیقارامازلر.

اما مذهب راجح و اکثر اولان مذهب اوله گوره دخی، او علمانك بیان ایتدیگی فکرک شویله بر اینجه وجهی واردر که: قرآن حکیمك جمله لری، کلمه لری بربرینه باقار. بعض اولور بر کلمه، اون یره باقار؛ اونده، اون نکتہ

بلاغت، اون مناسبت بولونویور. ناصلکه إشارات الإعجاز نامنده کی تفسیرده، فاتحه‌نک بعض جمله‌لری ایچنده و ﴿الْم * ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ﴾ جمله‌لری ایچنده، شو نکته‌لردن بعض نمونه‌لری گوسترمشز. مثلاً: ناصلکه منقش بر سرایده، متعدّد، مختلف نقشلرک دوگومی حکمنده بر طاشی، بتون نقشلره باقه‌جق بر یرده یرلشدیرمک؛ بتون او دیواری نقوشیله بیلمگه متوقّفدر. هم ناصلکه انسانک باشنده کی گوزبگنی یرنده یرلشدیرمک، بتون جسدک مناسباتی و وظائف عجیبه‌سنی و گوزک او وظائفه قارشى وضعیتی بیلمکله اولویور. اوילה ده: أهل حقیقتک چوق ایلری گیدن بر قسمی، قرآنک کلماتنده پک چوق مناسباتی و سائر آیتلرده کی جمله‌لره باقان وجوه‌لری، علاقه‌لری گوسترمشلر. خصوصاً علماء علم حروف داها ایلری گیدوب، بر حرف قرآنده، بر صحیفه قدر أسرارى، اهلنه بیان ایدهرک إثبات ایتمشلر. هم مادام خالق کل شیئک کلامیدر؛ هر بر کلمه‌سی، قلب و چکردک حکمنه گچه‌بیلیر. (أطرافنده، أسرارندن متشکل بر جسد معنوی‌یه قلب و بر شجره معنوی‌یه چکردک حکمنه گچه‌بیلیر.) ایشته انسانک سوزلرنده، قرآنک کلمه‌لری گبی کلمه‌لر، بلکه جمله‌لر، آیتلر بولونه‌بیلیر. فقط قرآنده، چوق مناسبات گوزه‌تیلهرک بر طرز ایله یرلشدیریلدیگی یرده؛ بر علم محیط لازم که، اوילה یرلی یرینه یرلشسین.

اوپونجی نکته: قرآن معجز البیانک خلاصة الخلاصه بر إجمال ماهیتی

ایچون بر وقت عربی عباره ایله بر تفکر حقیقی‌ی، جناب حق بنم قلبمه إحسان ایتمشدی. شیمدی عیناً او تفکری، عربی اولارق یازاجغز، صوگره معناسنی بیان ایده‌جگز. ایشته:

﴿سُبْحَانَ مَنْ شَهِدَ عَلَى وَحْدَانِيَّتِهِ وَ صَرَّحَ بِأَوْصَافِ جَمَالِهِ وَ جَلَالِهِ وَ كَمَالِهِ
الْقُرْآنُ الْحَكِيمُ الْمُنَوَّرُ جِهَاتُهُ السَّتُّ الْحَاوِي لِسِرِّ إجماعِ كُلِّ كُتُبِ الْأَنْبِيَاءِ وَ
الْأَوْلِيَاءِ وَ الْمُوَحِّدِينَ الْمُخْتَلِفِينَ فِي الْأَعْصَارِ وَ الْمَشَارِبِ وَ الْمَسَالِكِ الْمُتَفَقِينَ
بِقُلُوبِهِمْ وَ عُقُولِهِمْ عَلَى تَصْدِيقِ آسَاسَاتِ الْقُرْآنِ وَ كُلِّيَّاتِ أَحْكَامِهِ عَلَى وَجْهِ
الْإِجْمَالِ وَ هُوَ مَحْضُ الْوَحْيِ بِإِجْمَاعِ الْمُنْزِلِ وَ الْمُنْزِلِ وَ الْمُزِيلِ عَلَيْهِ وَ عَيْنُ
الْهُدَايَةِ بِالْبَدَاهَةِ وَ مَعْدَنُ أَنْوَارِ الْإِيمَانِ بِالضَّرُورَةِ وَ مَجْمَعُ الْحَقَائِقِ بِالْيَقِينِ وَ
مُوصِلٌ إِلَى السَّعَادَةِ بِالْعَيَانِ وَ ذُو الْأَثْمَارِ الْكَامِلِينَ بِالْمُشَاهَدَةِ وَ مَقْبُولُ الْمَلِكِ وَ
الْإِنْسِ وَ الْجَانِّ بِالْحَدْسِ الصَّادِقِ مِنْ تَفَارِيقِ الْأَمَارَاتِ وَ الْمُؤَيَّدُ بِالذَّلَائِلِ الْعُقْلِيَّةِ
بِاتِّفَاقِ الْعُقَلَاءِ الْكَامِلِينَ وَ الْمُصَدَّقُ مِنْ جِهَةِ الْفِطْرَةِ السَّلِيمَةِ بِشَهَادَةِ إِطْمِئْنَانِ
الْوُجْدَانِ وَالْمُعْجَزَةِ الْأَبَدِيَّةِ الْبَاقِي وَجْهُ إِعْجَازِهِ عَلَى مَرِّ الزَّمَانِ بِالْمُشَاهَدَةِ وَ
الْمُنْبَسِطُ دَائِرَةُ إِرْشَادِهِ مِنَ الْمَلَا الْأَعْلَى إِلَى مَكْتَبِ الصَّبِيَّانِ يَسْتَفِيدُ مِنْ عَيْنِ
دَرْسِ الْمَلَكَةِ مَعَ الصَّبِيَّانِ وَ كَذَا هُوَ ذُو الْبَصَرِ الْمُطْلَقِ يَرَى الْأَشْيَاءَ بِكَمَالِ
الْوُضُوحِ وَ الظُّهُورِ وَ يُحِيطُ بِهَا وَ يُقَلِّبُ الْعَالَمَ فِي يَدِهِ وَ يَعْرِفُهُ لَنَا كَمَا يُقَلِّبُ صَانِعُ
السَّاعَةِ السَّاعَةَ فِي كَفِّهِ وَ يَعْرِفُهَا لِلنَّاسِ فَهَذَا الْقُرْآنُ الْعَظِيمُ الشَّانِ هُوَ الَّذِي يَقُولُ
مُكْرَّرًا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

ایشته شو تفکرِ عرینک ترجمه سی و مثالی شودر که، یعنی: قرآنِ معجز
البیانک آلتی جہتی پارلاقدر و نورلیدر. اُوہام و شبہات ایچنہ گیرہمز. چونکہ
آرقہ سی عرشہ طایانیور؛ او جہتہ نور وحی وار. اوکندہ و ہدفندہ سعادتِ
دارین وار. اُبدہ، آخرتہ آل آتمش؛ جنت و سعادت نوری وار. اوستندہ سکّہ

إعجاز پارلايور. آلتنده برهان و دليل ديرکلى وار. ايچى خالص هدايت. صاغى «أَفَلَا يَعْلَمُونَ» لر ايله عقولى إستنطاقله "صدقته" ديديرتييور. صولنده؛ قلبلره أذواق روحانى ويرمكله، وجدانلرى إستشهاد ايدهرک "بارک الله" ديديرن قرآن معجز البيانه هانگى کوشه دن، هانگى جهتن أوهام و شبهاتک خيرسزلى گيره بيلير؟

أوت قرآن معجز البيان عصرلى، مشربلى، مسلکلى مختلف اولان أنبيانک، أوليانک، موحدينک کتابلرينک سرّ إجماعى جامعدر. يعنى بتون او أهل قلب و عقل، قرآن حکيمک مجمل أحکامنى و أساساتنى تصديق ايدر بر صورتده، او أساساتى کتابلرنده ذکر ايدوب قبول ايتمشلر. ديمک اونلر، قرآن شجره سماويسنک کوکلى حکمنده درلر. هم قرآن حکيم، وحيه إستناد ايدويور و وحيدر. چونکه قرآن نازل ايدن ذات ذو الجلال، معجزات أحمديه (ع ص م) ايله، قرآن وحى اولديغنى گوسترر، إثبات ايدر. و نازل اولان قرآن دخی، اوستنده کى إعجاز ايله گوسترر که، عرشدن گلييور. و مُنزل عليه اولان رسول أكرم عليه الصلاة والسلامک بدايت وحيدہ کى تلاشى و نزول وحى وقتنده کى وضعيت بيهوشى و هرکسدن زياده قرآنه قارشى إخلاص و حرمتى گوسترييور که: وحى اولوب أزلدن گلييور، اوکا مسافر اولويور.

هم او قرآن بالبداهه محض هدايتدر. چونکه اونک مخالفى، بالمشاهده کفرک ضالالتيدر. هم بالضروره قرآن أنوار ايمانيه نك معدنيدر. ألبته أنوار ايمانيه نك عكسى، ظلماتدر. چوق سوزلرده بونى قطعى اولارق إثبات ايتمشز.

هم قرآن باليقين حقائقک جمعيدر. خيالات و خرافات، ايچنه گيره مز. تشکيل ايتديگى حقيقتلى عالم اسلاميت، إظهار ايتديگى أساسلى شريعت و

گوستردیگی عالی کمالاتک شهادتيله، عالم غيبه عائد اولان بحثلرنده دخی، عالم شهادتده کی بحثلری گبی، عین حقائق اولدیغنی و ایچنده خلاف بولونمادیغنی اثبات ایدر.

هم قرآن بالعیان و شبهه سز، سعادت دارینه ایصال ایدر، بشری اوڭا سوق ایدر. کیمک شبهه سی وارسه، بر دفعه قرآنی اوقوسون و دیگله سین نه دییور؟ هم قرآنک ویردیگی میوه لر؛ هم مکملدر، هم حیاتداردر. اوپله ایسه، قرآن آغاچک کوکی حقیقتده در، حیاتداردر. چونکه میوه نڭ حیاتی، آغاچک حیاتنه دلالت ایدر. ایشته باق؛ هر عصرده نه قدر اصفیا و اولیا گبی مکمل و کامل ذی حیات و ذی نور میوه لر ویرمش.

هم حدسز متفرق اماره لردن نشئت ایدن بر حدس و قناعتله، قرآن هم انس، هم جن، هم ملکک مقبولی و مرغوبیدر که؛ اوقوندیغی وقت اونلر اشتیاقله پروانه گبی اطرافنه طویلانیورلر.

هم قرآن وحی اولمقله برابر، دلائل عقلیه ایله تأیید و تحکیم ایدیلمش. اوت کامل عقلانک إتفاقی بوڭا شاهددر. باشده علماء علم کلامک علامه لری و ابن سینا، ابن رشد گبی فلسفه نڭ داهیلری متفقاً اساسات قرآنییه یی اصوللریله، دلیللریله اثبات ایتمشلر. هم قرآن، فطرت سلیمه جهتیه مصدقدر. اگر بر عارضه و بر مرض اولمازسه؛ هر بر فطرت سلیمه اونی تصدیق ایدر. چونکه اطمئنان وجدان و إستراحت قلب، اونک أنواریه اولور. دیمک فطرت سلیمه، وجدانک اطمئنانی شهادتيله، اونی تصدیق ایدیور. اوت فطرت، لسان حالیه قرآنه دیر: "فطرتک کمالی سنسز اولاما!" شو حقیقتی چوق یرلرده اثبات ایتمشز.

هم قرآن بِلْمشاهده و بالبداهه، اُبدی و دائمی بر معجزه در. هر وقت إعجازینی گوسترر. سائر معجزات گبی سونغز، وقتی بیتمز، اُبدیدر.

هم قرآنك مرتبۀ إرشادنده اويله بر گنیشلك وار كه؛ بر تك درسنده، حضرت جبریل (عس)، بر طفل نُورسیده ايله اوموز اوموزه او درسی دینلر، حصّه لیرینی آلیرلر. و ابن سینا گبی اُك داهی فیلسوف، اُك عامی بر اهل قرائتله دیز دیزه عین درسی اوقورلر، درس لیرینی آلیرلر. حتّی بعضّا اولور كه؛ او عامی آدم، قوّت و صفوت ایمان جهتيله، ابن سینادن داها زیاده استفاده ایدر.

هم قرآنك ایچنده اويله بر گوز وار كه؛ بتون کائناتی گورور، إحاطه ایدر و بر کتابك صحیفه لری گبی کائناتی گوز اوکنده طوتار، طبقاتنی و عالم لیرینی بیان ایدر. بر ساعتك صنعتکاری ناصل ساعتنی چوپیر، آچار، گوسترر، تعریف ایدر؛ قرآن دخی، اُنده کائناتی طومش اويله یاپیور. ایشته شویله بر قرآن عظیم الشاندر كه ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ دیر، وحدانیتی إعلان ایدر.

﴿اللَّهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْآنَ لَنَا فِي الدُّنْيَا قَرِينًا وَفِي الْقَبْرِ مُؤْنَسًا وَفِي الْقِيَامَةِ شَفِيعًا وَ عَلَى الصِّرَاطِ نُورًا وَ مِنَ النَّارِ سِتْرًا وَ حِجَابًا وَ فِي الْجَنَّةِ رَفِيقًا وَ إِلَى الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيلًا وَ إِمَامًا﴾ اللَّهُمَّ تَوَرَّ قُلُوبَنَا وَ قُبُورَنَا بِنُورِ الْإِيمَانِ وَ الْقُرْآنِ وَ تَوَرَّ بُرْهَانَ الْقُرْآنِ بِحَقِّ وَ بِحُرْمَةِ مَنْ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ عَلَيْهِ وَ عَلَى إِلِهِ الصَّلَاةِ وَ السَّلَامُ مِنَ الرَّحْمَنِ الْحَنَّانِ آمِينَ

اون طوقوزنجی نکته لی إشارت: سابق إشارتلرده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلام جناب حقك رسولی اولدیغی غایت قطعی و شبهه سز بر صورتده إثبات ایدیلدی. ایشته رسالتی بیثکر دلائل قطعیه ايله ثابت اولان محمد عربی علیه

الصلاة والسلام، وحدانیتِ إلهیه‌نک و سعادتِ أبدیه‌نک اُکْ پارلاق بر دلیلی و اُکْ قطعی بر برهانیدر. بز شو إشارتده؛ او مشرق، پارلاق دلیله و ناطق صادق برهانه، خلاصة الخلاصه بر إجمال ایله کوچک بر تعریف یاپاجغز. چونکه مادام او دلیلدز و نتیجه‌سی معرفتِ إلهیه‌در؛ اُلبته دلیلی طانیمق و وجهِ دلالتی بیلمک لازمدر. اوپله ایسه، بز ده غایت مختصر بر خلاصه ایله، وجهِ دلالتی و صحّتی بیان ایده‌جگز. شویله که:

رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، شو کائناتک موجوداتی گبی، خالقِ کائناتک وجودینه و وحدته کندی ذاتی دلالت ایتدیگی گبی؛ او کندی دلالتِ ذاتیه‌سنی، بتون موجوداتک دلالیله برابر، لسانیله إعلان ایتمشدر. مادام دلیلدز؛ بز او دلیلک حجّت و إستقامتنه و صدق و حقّانیتنه، اون بش اُساسده إشارت ایدرز:

برنجی اُساس: هم ذاتیله، هم لسانیله، هم دلالتِ حالیله، هم قالیله کائناتک صانعنه دلالت ایدن شو دلیل؛ هم حقیقتِ کائناتجه مصدّق، هم صادقدر. چونکه بتون موجوداتک وحدانیتنه دلالتری، اُلبته وحدانیتی سویله‌ین ذاتی تصدیق حکمنده‌در. دیمک سویله‌دیگی دعوا ده، عموم کائناتجه مصدّقدر. هم بیان ایتدیگی کمالِ مطلق اولان وحدانیتِ إلهیه و خیرِ مطلق اولان سعادتِ أبدیه، بتون حقائقِ عالمک حُسن و کمالنه موافق و مطابق اولدیغندن؛ او، دعواسنده اُلبته صادقدر. دیمک رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، وحدانیتِ إلهیه‌یه و سعادتِ أبدیه‌یه بر برهانِ ناطقِ صادق و مصدّقدر.

ایکنجی اُساس: هم او دلیلِ صادق و مصدّق، مادام عموم اُنبیانک فوقنده بیگلر معجزات و نسخ ایدیلمه‌ین بر شریعت و عموم جنّ و إنسه شامل

بر دعوت صاحبی اولدیغندن، البته عموم انبیانک رئیسیدر. اوپله ایسه، عموم انبیانک معجزاتلرینک سرینی و إتفاقلرینی جامعدر. دیمک بتون انبیانک قوّت إجماعی و معجزاتلرینک شهادتی، اونک صدق و حقانیتنه بر نقطهٔ إستناد تشکیل ایدر. هم اونک تربیه‌سی و إرشادی و نور شریعتیله کمال بولان بتون اولیا و اصفیانک سلطانی و استادیدر. اوپله ایسه، اونلرک سر کرامتلرینی و إجماعکارانه تصدیقلرینی و تحقیقلرینک قوّتی جامعدر. چونکه اونلر استادلرینک آچدیغی و قپویی آچیق بیراقدیغی یولده گیتمشلر، حقیقتی بولمشلر. اوپله ایسه، اونلرک بتون کرامتلی و تحقیقاتلری و إجماعلری، او مقدس استادلرینک صدق و حقانیتی ایچون بر نقطهٔ إستناد تأمین ایدر. هم او برهان وحدانیت، سابق إشارتلرده گورولدیگی گبی؛ او قدر قطعی، یقینی و باهر معجزه‌لری و خارقه إره‌صاتلری و شبهه‌سز دلائل نبوتی وار و او ذاتی اوپله بر تصدیق ایدیور که، کائنات طویلانسه اونلرک تصدیقنی إبطال ایده‌مز!

اوپننجی أساس: هم او معجزات باهره صاحبی اولان وحدانیت دلّالی و سعادت ابدیه مژده‌جیسی، کندی ذات مبارکنده اوپله أخلاق عالیّه و وظیفهٔ رسالتنده اوپله سجایای سامیه و تبلیغ ایتدیگی شریعت و دیننده اوپله خصائل غالیّه واردر که؛ اُک شدید دشمن دخی اونی تصدیق ایدیور، إنکاره مجال بولامیور. مادام ذاتنده و وظیفه‌سنده و دیننده، اُک یوکسک و گوزل أخلاقلری و اُک علوی و مکمل سجیه‌لری و اُک قیمتدار و مقبول خصلتلی بولونویور؛ البته او ذات، موجوداتده کی کمالاتک و أخلاق عالیّه‌نک مثالی و ممثلی و تمثالی و استادیدر. اوپله ایسه، ذاتنده و وظیفه‌سنده و دیننده شو کمالات ایسه؛ حقانیتنه و صدقنه او قدر قوّتلی بر نقطهٔ إستناددر که، هیچ بر جهته صارصیلماز.

دردنجی اساس: هم معدن کمالات و معلّم اخلاقِ عاليه اولان او دلّال وحدانیت و سعادت، کندی کندینه سویله مییور؛ بلکه سویلتدیریلییور. اوت خالق کائنات طرفندن سویلتدیریلییور. استاد ازیلسندن درس آلیر، صوگره درس ویرر. چونکه سابق إشارتدرده قسمّا بیان ایدیلن بیگلر دلائل نبوتله؛ خالق کائنات بتون او معجزاتی اونک ائنده خلق ایتمکله گوستردی که؛ او، اونک حسابنه قونوشویور، اونک کلامنی تبلیغ ایدیور. هم اوکا گلن قرآن ایسه ایچنده، طیشنده قرق وجهِ إعجاز ایله گوسترر که، او جنابِ حقّ ترجمانیدر. هم او کندی ذاتنده بتون إخلاصیله و تقواسیله و جدّیتیله و امانتیله و سائر بتون احوال و أطواریه گوسترر که؛ او کندی نامنه، کندی فکریله دیمیور.. بلکه خالقی نامنه قونوشویور. هم اوئی دیکلهین بتون اهلِ حقیقت، کشف و تحقیق ایله تصدیق ایتمشلر و علم الیقین ایمان ایتمشلر که؛ او کندی کندینه قونوشیمیور، بلکه خالق کائنات اوئی قونوشدیرییور، درس ویریور، اونکله درس ویردیریور. اويله ایسه اونک صدق و حقّانیتی، بو درت غایت قوتلی اساسلرک إجماعنه إستناد ایدر.

بشنجی اساس: هم او ترجمان کلام ازی ارواحلری گوروپور، ملائکه لرله صحبت ایدیور، جنّ و انسی ده إرشاد ایدیور. دگل انس و جنّ عالمی، بلکه عالم ارواح و عالم ملائکه فوقنده درس آلییور. و ماوراسنده مناسبتی وار و اطلاعاتی واردر. سابق معجزاتی و تواترله قطعی ماجرای حیاتی شو حقیقتی اثبات ایتمشدر. اويله ایسه کاهنلر و سائر غائبدن خبر ویرنلر گی، اونک خبرلینه دگل جنّ، دگل ارواح، دگل ملائکه، بلکه جبریلدن باشقه ملائکه مقربین دخی قاریشه مییور. حتّی اکثر اوقاتده اونک آرقداشی اولان حضرت جبرائیلی دخی بعض گری بیراقیور.

آلتنجی اساس: هم او ملک، جن و بشرک سیدی اولان ذات، شو کائنات آغاجنک اؤ منور و مکمل میوه سی و رحمت إلهیه نك تمثالی و محبت ربّانیه نك مثالی و حقّ اؤ منور برهانی و حقیقتک اؤ پارلاق سراجی و طلسم کائناتک مفتاحی و معمای خلقتک کشافی و حکمت عالمک شارحی و سلطنت إلهیه نك دلّالی و محاسن صنعت ربّانیه نك وصافی و جامعیت استعداد جهتیه او ذات، موجوداتده کی کمالاتک اؤ مکمل نمودجیدر. اوپله ایسه او ذاتک شو أوصافی و شخصیت معنویه سی إشارت ایدر، بلکه گوسترر که؛ او ذات، کائناتک علّت غائییه سیدر. یعنی او ذاته شو کائناتک خالق باقمش، کائناتی خلق ایتمشدر. اگر اونی ایجاد ایتسه ایدی، کائناتی دخی ایجاد ایتزدی دینیله بیلیر. اوت جن و إنسه گتیردیگی حقائق قرآنیه و أنوار ایمانیه و ذاتنده گورونن أخلاق عالیّه و کمالات سامیه، شو حقیقته شاهد قاطعدر.

یدنجی اساس: هم او برهان حق و سراج حقیقت، اوپله بر دین و شریعت گوسترمشدر که؛ ایکی جهانک سعادتنی تأمین ایده جک دساتیری جامعدر. و جامع اولقله برابر، کائناتک حقائقنی و وظائفنی و خالق کائناتک أسماسنی و صفاتنی، کمال حقانیتله بیان ایتمشدر. ایشته او اسلامیت و شریعت، اوپله بر طرزده محیط و مکملدر و اوپله بر صورتده کائناتی کندیله برابر تعریف ایدر که، اونک ماهیتنه دقت ایدن ألبته آکلار که؛ او دین، بو گوزل کائناتی یاپان ذاتک، او کائناتی کندیله برابر تعریف ایده جک بر بیاننامه سیدر و بر تعریفه سیدر. ناصلکه بر سرايک اوسته سی، او سرايه مناسب بر تعریفه یاپار. کندینی وصفلریله گوسترمک ایچون، بر تعریفه قلمه آلیر؛ اوپله ده: دین و شریعت محمدیه ده (عصم) اوپله بر إحاطه، بر علویت، بر حقانیت گورونوپور که؛ کائناتی خلق و تدبیر ایدنک قلمندن چیقیدیغنی گوسترر. و او کائناتی گوزلجه تنظیم ایدن کیم ایسه، شو دینی گوزلجه تنظیم ایدن ینه اودر. اوت او

نظام اکمل، البته بو نظم اجملی ایستر.

سکرنجی اساس: ایشته مذکور صفتلره متّصف و هر جهتله صارصیلماز قوّتلی إستناد نقطه لرینه طایانان محمد عربی علیه الصلاة والسلام، عالم شهادته متوجّه اولارق، عالم غیب نامنه، جنّ و إنسک باشلری اوزرینه إعلان ایدهرک؛ إستقبالده گله جک عصرلر آرقه سنده طوران أقوامه و ملتله خطاب ایدوب اوپله بر ندا ایدر که؛ عموم جنّ و إنسه، عموم یرلره، عموم عصرلره ایشیتدیریور. اوت، ایشیدیورز!..

طوقوزنجی اساس: هم اوپله یوکسک، قوّتلی خطاب ایدیور که؛ بتون عصرلر اونی دیگئر. اوت عکس صداسنی هر بر عصر ایشیدیور.

اونجی اساس: هم او ذاتک گیدیشاتنده گورونویور که؛ گوروپور، اوپله خبر ویریور. چونکه اُک تهلکه لی وقتلرده، کمال متانتله تردّسز، تلاشسز سویله یور. بعض اولور تک باشیله دنیا یه میدان اوقویور.

اون برنجی اساس: هم بتون قوّتیه اوپله قوّتلی دعوت ایدوب چاغیرر که: یاری یری و نوع بشرک بشده برینی سسنه قارشى "لَبَّيْكَ" دیدیرتدی، ﴿سَمِعْنَا وَ اطَعْنَا﴾ سویلتدیردی.

اون ایکنجی اساس: هم اوپله بر جدّیتله دعوت و اوپله اساسلی بر صورتده تربیه ایدر که؛ دستورلرینی عصرلرک جبهه سنده و اقطارک طاشلرنده نقش ایدیور و دهرلرک یوزلرنده پایدار ایدیور.

اون اوچنجی اساس: هم تبلیغ ایتدیگی احکامک صاغلاملغنه اوپله بر وثوق و گوونمکله سویله یور و دعوت ایدیور که؛ دنیا طویلانسه، اونی بر

حکمندن گری چوپروب پشیمان ایده‌مز. بوڭا شاهد، بتون تاریخ حیاتی و سیرِ سنیه‌سیدر.

اون دردنجی اساس: هم اوילה بر إطمئنان ايله، بر إعتقاد ايله دعوت ایدر، تبلیغ ایدر که؛ کیمسه‌دن منت آماز، هیچ بر مشکلاته قارشی تلاش ایتمز، تردّسز، کمال صمیمیتله و صفوتله و هرکسدن اول کنديسی عمل ایدوب قبول ایده‌رک، گتیردیگی احکامی إعلان ایدر. بوڭا شاهد ایسه؛ هرکسجه، دوست و دشمنجه معلوم اولان مشهور زهدی و إستغناسی و دنیانک فانی مزیناتنه عدم تنزیدر.

اون بشنجی اساس: هم گتیردیگی دینه هرکسدن زیاده إطاعتی و خالقنه قارشی هرکسدن زیاده عبودیتی و منهیاته قارشی هرکسدن زیاده تقواسی، قطعیا گوستر که: او، سلطانِ ازل و أبدک مبلّغیدر، ألچیسیدر و او معبود بِالْحَقِّ أَكْ خالص عبدیدر و کلام ازلینک ترجمانیدر.

شو اون بش عدد اساسلرک نتیجه‌سی شودر که: مذکور أوصاف ايله متّصف شو ذات؛ بتون قوّتيله، بتون حیاتنده مکرّرًا و متمادیا ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ دیر، وحدانیتی إعلان ایدر.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ عَدَدَ حَسَنَاتِ أُمَّتِهِ﴾
 ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

بر اِکرامِ اِلهی و بر اَثرِ عِنايَتِ رَبّانیه

﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾ مضموننه ماصدق اولمق اَملیله دیرز: شو رساله‌نڭ

تألیفنده، جنابِ حَقِّک بر اَثرِ عِنايتی و رحمتی ذکر ایدہ جگم. تا، شو رساله‌ی اوقویانلر، اَهمیتله باقسینلر.

ایشته شو رساله‌نڭ تألیفی هیچ قلبمده یوقدی. چونکه رسالتِ اَحمديه (عصم) دائر اوتوز برنجی و اون طوقوزنجی سوزلر یازیلیمشدی. بردن بره، شو رساله‌ی یازمق ایچون مُجبر بر خاطره قلبه گلدی. هم قوّه حافظهم، مصیبتلر نتیجه‌سی اولارق سونمشدی. هم مشرعمده، یازدیغم اَثرلرده، نقل صورتیله (قَالَ قِيلَ صورتیله) گیتمه‌مشدم. هم یانمده کتبِ حدیثیه و سیرِ کتابلری یوقدر. بونکله برابر، "تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ" دیهرک باشلادم. اوپله بر موقّیت اولدی که، اُسکی سعیدک قوّه حافظه‌سندن زیاده حافظهم یاردیم ایتدی. هر ایکی اوچ ساعتده، سرعتله اوتوز قرق صحیفه یازیلدی. بر تک ساعتده، اون بش صحیفه یازیلیوردی. اکثر بخاری، مسلم، بیهقی، ترمیذی، شفاء شریف، أبو نُعیم، طبری گبی کتابلردن نقل ایدیلیور. حالبوکه بو نقلده خطا اولسه (حدیث اولدیغی ایچون) گناه اولماسی لازم گلدیگندن، قلبم تیتزه‌یوردی. فقط آکلاشیلدی که عنایت وار و شو رساله‌یه احتیاج وار. اِنْ شاءَ اللهُ صحیح بر صورتده یازیلیمشدر. شاید بعض اَلفاظِ حدیثیه‌ده ویا راویلرک اِسمنده بر یاکلیش بولونسه، تصحیح ایدیلهرک مسامحه ایله باقمه‌لرینی اِخوانلرمدن رجا ایدیورم.

أوت بز مسودّه‌یی یازیوردق، استادیمز ده سویله‌یوردی. یاننده هیچ کتاب یوقدی؛ هیچ مراجعت ده ایتمییوردی. بردن بره غایت سرعتلی سویله‌یوردی، بز ده یازیوردق. ایکی اوچ ساعتده، اوتوز قرق، داها فضله صحیفه یازیوردق. بزم ده قناعتمز گلدی که: بو موفّقیت، معجزات نبویه‌نڭ بر کرامتیدر.

دائمی	خدمتکاری و	مسودّه کاتبی	مسودّه و
خدمتکاری:	مسودّه کاتبی:	آخرت قارداشی:	تبیض کاتبی:
عبد الله چاوش	سلیمان سامی	حافظ خالد	حافظ توفیق

نورک بکجیی

معجزاتِ احمديه نځ برنجی ذیلی

(اون طوقوزنجی سوز، رسالتِ احمديه (عصم) و ذیلی شقّ قمر معجزه سنه
دائر اولدیغندن؛ مقام مناسبتيله بورایه آیینمشدر.)

بسم الله الرحمن الرحيم

"اون درت رشحاتی" تضمّن ایدن اون دردنجی لمعه نځ

برنجی رشحه سی: رمزی بزه تعریف ایدن اوچ بیوک، کلی معرف وار.
برسی: شو کتاب کائناتدر که، بر نبذه شهادتی اون اوچ لمعه ایله نور رساله سندن
اون اوچنجی درسدن ایشیتدک. برسی: شو کتاب کبیرک آیت کبراسی اولان
خاتم الأنبیا علیه الصلاة والسلامدر. برسی ده قرآن عظیم الشاندر. شیمدی
شو ایکنجی برهان ناطقی اولان خاتم الأنبیا علیه الصلاة والسلامی طانیمالی یز،
دیگله ملی یز.

أوت او برهانك شخص معنویسنه باق: سطح أرض بر مسجد، مگه بر
محراب، مدینه بر منبر... او برهان باهر اولان پیغمبریمز علیه الصلاة والسلام بتون
أهل ایمانه إمام، بتون إنسانلره خطیب، بتون أنبیایه رئیس، بتون أولیایه سیّد،
بتون أنبیا و أولیادن مرکب بر حلقه ذکرک سرذاکری.. بتون أنبیا حیاتدار
کوکلری، بتون أولیا طراوتدار ثمره لری بر شجره نورانیه در که؛ هر بر دعواسنی،

معجزاتلرینه إستناد ایدن بتون أنبیا و کرامتلرینه إعتماد ایدن بتون أولیا تصدیق ایدوب إمضا ایدیورلر. زیرا او، «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» دیر، دعوا ایدر. بتون صاغ و صول، یعنی ماضی و مستقبل طرفلرنده صف طوتان او نورانی ذاکرلر عین کلمه‌ی تکرار ایده‌رک، إجماع ایده‌رک معنًا "صدقت و بِالْحَقِّ نطقت" دیرلر. هانگی و همک حدی وار که، بویله حسابسز إمضالره تأیید ایدیلن بر مدّعا‌یه پارمق قاریشدیرسین؟

ایکنجی رشحہ: او نورانی برهان توحید، ناصلکه ایکی جناحک إجماع و تواتریله تأیید ایدیلیور. اویله ده، تورات و إنجیل گبی کتبِ سماویه‌نک (حاشیه) یوزلر إشاراتی و إرهاصاتک بیگلر رموزاتی و هاتفلرک مشهور بشاراتی و کاهنلرک متواتر شهاداتی و شقّ قمر گبی بیگلر معجزاتنک دلالاتی و شریعتک حَقّانیتی ایلله تأیید و تصدیق ایتدکلری گبی؛ ذاتنده غایت کمالده کی أخلاق حمیده‌سی و وظیفه‌سنده نهایت حُسننده کی سجایایِ غالیه‌سی و کمالِ اُمنیتی و قوّتِ ایمانی و غایت اطمئنانی و نهایت وثوقنی گوسترن فوق العاده تقواسی، فوق العاده عبودیتی، فوق العاده جدّیتی، فوق العاده متانتی؛ دعواسنده نهایت درجه‌ده صادق اولدیغنی گونش گبی آشکاره گوستریور.

اوچنجی رشحہ: اگر ایسترسه‌ک گل، عصرِ سعادت، جزیره‌ العربیه گیدرز. خیالاً اولسون اونی وظیفه باشنده گوروب زیارت ایدرز. ایشته باق: حسنِ سیرت و جمالِ صورت ایلله ممتاز بر ذاتی گوروپورز که: أَلنده معجزنما بر کتاب، لساننده حقائق آشنا بر خطاب، بتون بنی آدمه، بلکه جنّ و إنسه و مَلَکَ،

(حاشیه): حسینِ جسرّی "رساله حمیدیه" سنده یوز اون درت إشاراتی، او کتابلردن چیقارمشد. تحریفدن صوگره بو قدر بولونسه، أَلته داها أَوّل چوق تصریحات وارمش.

بلکه بتون موجوداته قارشی بر خطبہ اُزیہی تبلیغ ایدیور. سرّ خلقتِ عالم اولان معمائ عجیبانه سنی حلّ و شرح ایدوب و سرّ کائنات اولان طلسم مغلقی فتح و کشف ایدهرک، بتون موجوداتدن صوریلان، بتون عقولی حیرت ایچنده مشغول ایدن اوچ مشکل و مدھش سؤال عظیم اولان "نه جیسک؟ نرهدن گلیورسک؟ نرہیہ گیدیورسک؟" سؤالرینه مقنع، مقبول جواب ویرر.

دردنجی رشحه: باق! اویله بر ضیایِ حقیقت نشر ایدر که: اُگر اونک او نورانی دائرہ حقیقتِ إرشادندن خارج بر صورتده کائناته باقسهک؛ اَلْبته کائناتک شکنی بر ماتمخانه عمومی حکمنده و موجوداتی بربرینه اجنبی، بلکه دشمن و جامداتی دهشتلی جنازهلر و بتون ذوی الحیاتی زوال و فراقک سیلله سیله آغلایان یتیملر حکمنده گورورسک. شیمدی باق: اونک نشر ایتدیگی نور ایلہ او ماتمخانه عمومی، شوق و جذبہ ایچنده بر ذکرخانهیہ إنقلاب ایتدی. او اجنبی، دشمن موجودات، برر دوست و قارداش شکلنه گپردی. او جامداتِ مِیْتَه صامته برر مونس مأمور، برر مسخّر خدمتکار وضعیتنی آلدی و او آغالیجی و شکوا ایدیجی کیمسه سز یتیملر، برر تسبیح ایچنده ذاکر ویا وظیفه پایدوسندن شاكر صورتنه گپردی.

بشنجی رشحه: هم او نور ایلہ؛ کائناتده کی حرکات، تنوعات، تبدلات، تغییرات؛ معناسزلقدن و عبثیتدن و تصادف اویونجقلغندن چیقوب برر مکتوبات ربّانیہ، برر صحیفه آیاتِ تکوینیہ، برر مرایایِ اسماءِ اَلْهیہ و عالم دخی بر کتابِ حکمتِ صمدانیہ مرتبه سنه چیقديلر. هم إنسانی بتون حیواناتک مادونه دوشورن حدسز ضعف و عجزی، فقر و إحتیاجاتی و بتون حیوانلردن داها بدبخت ایدن، واسطه نقلِ حزن و اَلْم و غم اولان عقلی، او نور ایلہ نورلاندیغی وقت، إنسان بتون حیوانات، بتون مخلوقات اوستنه چیقار. او نورلانش عجز،

فقر، عقل ایله، نیاز ایله نازنین بر سلطان و فیزار ایله نازدار بر خلیفه زمین اولور. دیمک او نور اولمازسه کائنات ده، انسان ده، حتی هر شی دخی هیچه اینر. اوت البته بویله بدیع بر کائناتده، بویله بر ذات لازمدر. یوقسه کائنات و أفلاك اولماملیدر.

آلتنجی رشحه: ایشته او ذات، بر سعادت ابدیهنک مخبری، مژده جیسی و رحمت بی نهایه نک کاشفی و إعلانجیسی و سلطنت ربوینک محاسنک دلالی، سیرجیسی و کنوز اسماء إلهیهنک کشافی، گوستریجیسی اولدیغندن؛ بویله باقسه نک (یعنی عبودی قجهتیه) اونی بر مثال محبت، بر مثال رحمت، بر شرف انسانیت، اُن نورانی بر ثمره شجره خلقت گوره جکسک. شویله باقسه نک، (یعنی رسالتی قجهتیه) بر برهان حق، بر سراج حقیقت، بر شمس هدایت، بر وسیله سعادت گورورسک. ایشته باق: ناصل برق خاطف گبی اونک نوری، شرقدن غربی طوتدی و نصف ارض و خمس بشر، اونک هدیه هدایتی قبول ایدوب حرز جان ایتدی. بزم نفس و شیطانمزه نه اولویور که: بویله بر ذاتک بتون دعوالرینک اساسی اولان ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ی، بتون مراتبیه برابر قبول ایتمه سین؟

یدنجی رشحه: ایشته باق: شو جزیره واسعه ده وحشی و عادتلرینه متعصب و عنادجی مختلف اقوامی، نه چابوق عادات و أخلاق سیئه وحشیانه لرینی دفعه قلع و رفع ایدهرک بتون أخلاق حسنه ایله تجهیز ایدوب بتون عالمه معلّم و مدنی اُمّه استاد ایلدی. باق! دگل ظاهری بر تسلط، بلکه عقللری، روحلری، قبللری، نفسلری فتح و تسخیر ایدیور. محبوب قلوب، معلّم عقول، مربی نفوس، سلطان ارواح اولدی.

سکزنجی رشحه: بیلیرسک که: سیغاره گبی کوچک بر عادت، کوچک بر قومده بیوک بر حاکم، بیوک بر همتله آنجق دائمی قالدیره بیلیر. حالبوکه باق بو

ذات، بیوک و چوق عادتلی؛ هم عنادجی، متعصب بیوک قوملردن، ظاهری کوچک بر قوتله، کوچک بر همتله، آز بر زمانده رفع ایدوب یرلرینه اوپله سجایای عالییه بی که، دم و طمارلرینه قاریشمش درجهده ثابت اولارق وضع و تثبیت ایله یور. بونک گبی داها پک چوق خارقه اجرا آتی یاپیور. ایشته شو عصر سعادت گورمه یولره جزیره العربی گوزلرینه صوقویورز. هایدی یوزر فیلسوفی آلسینلر، اورایه گیتسینلر، یوز سنه چالیشسینلر. او ذاتک، او زمانه نسبه بر سنهده یاپدیغنک یوزدن بریسنی عجا یاپایلرلر می؟

طوقوزنجی رشحه: هم بیلیرسک: کوچک بر آدم، کوچک بر حیثیتله، کوچک بر جماعتده، کوچک بر مسئلهده، مناظره لی بر دعواده حجابسز، پرواسز؛ کوچک، فقط خجالت آور بر یالانی؛ دشمنلری یاننده حیلہ سنی حس ایتدیرمیه جک درجهده تأثر و تلاش گوسترمه دن سویله یه مز. شیمدی باق بو ذاته؛ پک بیوک بر وظیفهده، پک بیوک بر وظیفه دار، پک بیوک بر حیثیتله، پک بیوک امنیتیه محتاج بر حالده، پک بیوک بر جماعتده، پک بیوک خصومت قارشیسینده، پک بیوک مسئله لرده، پک بیوک دعواده، پک بیوک بر سربستیتله، بلا پروا، بلا تردّد، بلا حجاب، تلاشسز، صمیمی بر صفوتله، بیوک بر جدّیتله، خصملرینک طمارلرینه طوقوندیره جق شدید، علوی بر صورتهده سویله دیگی سوزلرنده هیچ خلاف بولونه بیلیر می؟ هیچ حیلہ قاریشماسی ممکن میدر؟ کلا! ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى﴾ اوت حق آلداتماز، حقیقت بین آلداتماز. حق اولان مسلگی حیلہ دن مستغیدر؛ حقیقت بین گوزینه خیالک نه حدی وار که، حقیقت گورونسون، آلداتسین؟

اوننجی رشحه: ایشته باق: نه قدر مراق آور، نه قدر جاذبه دار، نه قدر لزوملی، نه قدر دهشتلی حقائق گوسترر و مسائلی اثبات ایدر.

بیلیرسڭ که، اڭ زیاده إنسانی تحریک ایدن مراقدر. حتی اگر سڭا دینیلسه:
 "یاری عمریڭی، یاری مالڭی ویرسهڭ؛ قمردن و مشتیدن بری گلیر، قمرده و
 مشتیده نه وار نه یوق، أحوالی سڭا خبر ویره جڭ. هم طوغری اولارق سنڭ
 إستقبالڭی و باشڭه نه گله جڭنی طوغری اولارق خبر ویره جڭ." مراقڭ وارسه
 ویره جڭسڭ. حالبوکه شو ذات، اوپله بر سلطانڭ اخبارینی سویله یور که:
 مملکتنده قمر بر سینک گبی بر پروانه أطرافنده دونر. او أرض اولان او پروانه
 ایسه، بر لامبا أطرافنده پرواز ایدر و او گونش اولان لامبا ایسه، او سلطانڭ
 بیڭلر منزلرندن بر مسافرخانه سنده بیڭلر مصباحلر ایچنده بر لامباسیدر. هم
 اوپله عجائب بر عالمدن حقیقی اولارق بحث ایدیور و اوپله بر إنقلابدن خبر
 ویریور که: بیڭلر کُرُ أرض بومبا اولسه پاطلاسه لر، او قدر عجیب اولماز.
 باق! اونڭ لساننده ﴿إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ * إِذَا السَّمَاءُ انفطَرَتْ * الْقَارِعَةُ﴾ گبی
 سوره لری ایشیت. هم اوپله بر إستقبالدن طوغری اولارق خبر ویریور که: شو
 دنیوی إستقبال، اوڭا نسبةً بر قطره سراب حکمنده در. هم اوپله بر سعادتدن
 پڭ جدی اولارق خبر ویریور که: بتون سعادت دنیویه، اوڭا نسبةً بر برق
 زائڭ بر شمس سرمده نسبتی گبیدر.

اون برنجی رشحه: بویله عجیب و معما آلود شو کائناتڭ پردۀ ظاهریه سی
 آلتنده ألبته و ألبته بویله عجائب بزی بکله یور. بویله عجائبی خبر ویره جڭ،
 بویله خارقه و فوق العاده معجزغا بر ذات لازمدر. هم بو ذاتڭ گیدیشاتندن
 گورونویور که: او، گورمش و گوروپور و گوردیڭنی سویله یور. هم "بزی
 نعمتلیله پرورده ایدن شو سماوات و أرضڭ إلهی بزدن نه ایسته یور، مرضیاتی
 نه در؟" پڭ صاغلام اولارق بزه درس ویریور. هم بونلر گبی داها پڭ چوق
 مراق آور، لزوملی حقائقی درس ویرن بو ذاته قارشى هر شیئی بیراقوب اوڭا

قوْشْمَق، اونی دِیْکَلَه مَک لازم گَلیرکن؛ أَکْثَر اِنسانلره نه اولمش که صاغیر اولوب، کور اولمشلر، بلکه دیوانه اولمشلر که؛ بو حَقّی گورمیورلر، بو حقیقتی ایشیتمیورلر، آکلامیورلر؟

اون ایکنجی رشحه: ایشته شو ذات، شو موجودات خالقنْک وحدانیتنه حَقّانیتی درجه سنده حق بر برهانِ ناطق، بر دلیلِ صادق اولدیغی گبی؛ حشرْک و سعادتِ اُبدیه نْک دخی بر برهانِ قاطعی، بر دلیلِ ساطعیدر. بلکه ناصلکه او ذات؛ هدایتیله سعادتِ اُبدیه نْک سببِ حصولی و وسیلهٔ وصولیدر. او یله ده دعاسیله، نیازیه او سعادتْک سببِ وجودی و وسیلهٔ ایجادیدر. حشر مسئله سنده گچن شو سَرّی، مقامِ مناسبتیله تکرار ایدرز:

ایشته باق: او ذات او یله بر صلاتِ کبراده دعا ایدیور که: گویا شو جزیره، بلکه اَرْض، اونْک عظمتلی نمازیله نماز قیلار، نیاز ایدر. باق، هم او یله بر جماعتِ عظماده نیاز ایدیور که: گویا بنی آدمْک زمانِ آدمدن عصریمزه، قیامته قدر بتون نورانی کامل اِنسانلر، اوْگا اِتّباع ایله اِقندا ایدوب دعاسنه آمین دیورلر. هم باق، او یله بر حاجتِ عامّه ایچون دعا ایدیور که: دگل اَهلِ اَرْض، بلکه اَهلِ سماوات، بلکه بتون موجودات، نیازینه: "اوت یا رَئنا ویر. بز دخی ایسته یورز." دیوب اِشْتَرَاک ایدیورلر. هم او یله فقیرانه، او یله حزینانه، او یله محبوبانه، او یله مشتاقانه، او یله تضرّعکارانه نیاز ایدیور که، بتون کائناتی آغلاتدیریور. دعاسنه اِشْتَرَاک ایتدیریور.

باق! هم او یله بر مقصد، او یله بر غایه ایچون دعا ایدیور که: اِنسانی و عالمی، بلکه بتون مخلوقاتی؛ اَسْفَلِ سافلیندن، سقوْطدن، قیمتسزلکدن، فائده سزلکدن اَعْلایِ عِلّیّنه یعنی قیمتّه، بقایه، علوی وظیفه یه چیقاریور.

باق! هم اويله يوكسك بر فيزار إستمدادكارانه و اويله طاتلى بر نیاز
 إسترحامكارانه ايله ايسته‌يور، يالواريور كه؛ گويا بتون موجوداته و سماواته و
 عرشه ايشيتديروب، وجده گتيروب دعاسنه " آمين اللّٰهُمَّ آمين " ديديرتيور. باق!
 هم اويله سمیع، کریم بر قدیردن، اويله بصیر، رحیم بر علیمدن حاجتی ایسته‌يور
 كه؛ بِالْمُشَاهَدَةِ أَكْ خَفَى بِرِ ذِي حَيَاتِكَ أَكْ خَفَى بِرِ حَاجَتِي، بِرِ نِیَازِنِیْ گورور،
 ایشیتیر، قبول ایدر، مرحمت ایدر. چونكه ایستدیگنی، (وَلَوْ لِسَانِ حَالِ اَيْلِه
 اُولُسُون) ویرر و اويله بر صورتِ حکیمانه، بصیرانه، رحیمانه‌ده ویرر كه، شبهه
 بیراقماز: بو تربیه و تدبیر اويله بر سمیع و بصیر و اويله بر کریم و رحیمه
 خاصدر.

اون اوچنجی رشحه: عجا بتون أفاضلِ بنی آدمی آرقه‌سنه آلوب، أرض
 اوستنده طوروب، عرشِ أعظمه متوجّهًا أَلْ قالدیروب دعا ایدن شو شرفِ نوع
 إنسان و فریدِ کون و زمان و بِحَقِّ فخرِ کائنات نه ایسته‌يور؟ باق دیگله:
 سعادتِ أبدیه ایسته‌يور، بقا ایسته‌يور، لقاء ایسته‌يور، جنّت ایسته‌يور. هم
 مرایای موجوداتده أحكامنی و جمالترینی گوسترن بتون أسماءِ قدسیهٔ إلهیه ايله
 برابر ایسته‌يور. حتّی اگر رحمت، عنایت، حکمت، عدالت گبی حسابسر او
 مطلوبك أسبابِ موجهه‌سی اولماسه ایدی، شو ذاتك تك دعاسی، بهاریمزك
 ایجادِ قدر قدرتنه خفیف گلن شو جنّت بناسنه سببیت ویره‌جکدی. اوت
 ناصلکه اونك رسالتی شو دارِ إمتحانك آچیلمه‌سنه سببیت ویردی. اويله ده،
 اونك عبودیتی دخی اوته‌کی دارك آچیلمه‌سنه سببدر. عجا أهلِ عقل و
 تحقیقه، ﴿لَيْسَ فِي الْإِمْكَانِ أَبَدُ عَمَّا كَانَ﴾ دیدیرن شو مشهودِ إنتظامِ فائق، شو
 رحمت ایچنده قصورسر حسنِ صنعت و مثلسر جمالِ ربوبیت؛ هیچ بویله بر
 چرکینلگی، بویله بر مرحمتسزلگی، بویله بر إنتظامسزلگی قبول ایدر می كه: أَكْ

جزئی، اُکْ اُهمیتسز آرزولری، سسلری اُهمیتله ایشیدوب ایفا ایتسین؛ اُکْ اُهمیتلی، اُکْ لزوملی آرزولری اُهمیتسز گوروب ایشیتمه سین، آکلاماسین، یاپماسین؟ حاشا و کلا! یوز پیک دفعه حاشا! بویله بر جمال، بویله بر چرکینلگی قبول ایتمز، چرکین اولماز.

یاهو اُی خیالی آرقداشم! شیمدیلک کافیدر، گری گیتملی یز. یوقسه یوز سنه شو زمانده، شو جزیره ده قالسه ق، ینه او ذاتک غرائب اجرا آتی و عجائب وظائفی، یوزدن بریسنه تمامًا إحاطه ایدوب تماشاسنده طویامایز.

شیمدی گل! اوستنده دونه جگمز هر عصره برر برر باقه جغز. باق ناصل هر عصر، او شمس هدایتدن آلدقلى فیض ایله چیچک آچمشلر! أبو حنیفه، شافعی، بایزید بسطامی، شاه گیلانی، شاه نقشبند، امام غزالی، امام ربّانی گبی میلیونر منور میوه لر ویریور. مشهوداتمزک تفصیلاتنی باشقه وقته تعلیق ایدوب او معجزنا و هدایت اُدایه بر قسم قطعی معجزاته إشارت ایدن بر صلوات گتیرملی یز:

﴿عَلَىٰ مَنْ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْفُرْقَانُ الْحَكِيمُ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مِنَ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَ أَلْفُ أَلْفِ سَلَامٍ بَعْدَ حَسَنَاتٍ أُمَّتِهِ عَلَىٰ مَنْ بَشَّرَ بِرِسَالَتِهِ التَّوْرَةَ وَ الْإِنْجِيلَ وَ الزَّبُورَ * وَ بَشَّرَ بِنُبُوتِهِ الْأَرْهَاصَاتُ وَ هَوَاتِفُ الْجِنِّ وَ أَوْلِيَاءُ الْإِنْسِ وَ كَوَاهِنُ الْبَشَرِ * وَ انْشَقَّ بِإِشَارَتِهِ الْقَمَرُ * سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَ سَلَامٍ بَعْدَ أَنْفَاسٍ أُمَّتِهِ * عَلَىٰ مَنْ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الشَّجَرُ وَ نَزَلَ سُرْعَةً بِدُعَائِهِ الْمَطَرُ وَ أَظْلَمَتْهُ الْقَمَامَةُ مِنَ الْحَرِّ * وَ شَبَعَ مِنْ صَاعٍ مِنْ طَعَامِهِ مِائَتٌ مِنَ الْبَشَرِ وَ نَبَعَ الْمَاءُ مِنْ بَيْنِ أَصَابِعِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ كَالْكُوْثَرِ وَ أَنْطَقَ اللَّهُ لَهُ الصَّبَّ وَ الطَّبْيَ وَ الْجَذَعَ وَ

الدَّرَاعَ وَالْجَمَلَ وَالْجَبَلَ وَالْحَجَرَ وَالْمَدَرَ صَاحِبِ الْمِعْرَاجِ وَمَا زَاغَ الْبَصَرُ * سَيِّدِنَا
وَشَفِيعِنَا مُحَمَّدٍ أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَسَلَامٍ بِعَدَدِ كُلِّ الْحُرُوفِ الْمُتَشَكِّلَةِ فِي الْكَلِمَاتِ
الْمُتَمَثِّلَةِ بِأَذْنِ الرَّحْمَنِ فِي مَرَايَا تَمَوُّجَاتِ الْهَوَاءِ عِنْدَ قِرَاءَةِ كُلِّ كَلِمَةٍ مِنَ الْقُرْآنِ مِنْ
كُلِّ قَارِئٍ مِنْ أَوَّلِ النُّزُولِ إِلَى آخِرِ الزَّمَانِ وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
يَا إِلَهَنَا بِكُلِّ صَلَاةٍ مِنْهَا أَمِينٌ ﴿﴾

(شعاعات معرفه النبي نامنده کی تورکجه بر رساله ده و اون طوقوزنجی
مکتوبده و شو سوزده إجمالاً إشارت ایتدیگمز دلائل نبوتِ اُحمديه پی (ع ص م)
بیان ایتمشم. هم اونده قرآنِ حکیمک ووجوهِ إعجازی إجمالاً ذکر ایدیلیمش. ینه
"لمعات" نامنده تورکجه بر رساله ده و یگرمی بشنجی سوزده قرآنک قرق وجهله
معجزه اولدیغنی إجمالاً بیان و قرق ووجوهِ إعجازینه إشارت ایتمشم. او قرق
وجهده، یالکز نظمده اولان بلاغتی، "إشارات الإعجاز" نامنده کی بر تفسیر
عربده قرق صحیفه ایچنده یازمشم. اگر إحتیاجک وارسه شو اوج کتابه
مراجعت ایده بیلیرسک.)

اون دردنجی رشحه: مخزنِ معجزات و معجزه کبرا اولان قرآنِ حکیم؛
نبوتِ اُحمديه ایله وحدانیتِ إلهیه پی او درجه قطعی إثبات ایدیور که، باشقه
برهانه حاجت بیراقمیور. بز ده اونک تعریفنه و مدارِ تنقید اولمش بر ایکی لمعه
إعجازینه إشارت ایدرز.

ایشته ربّمی بزّه تعریف ایدن قرآنِ حکیم؛ شو کتابِ کبیر کائناتک بر ترجمه
أزلیه سی... شو صحائفِ أرض و سماده مستتر کنوزِ أسماءِ إلهیه نک کشافی...
شو سطورِ حادثاتک آلتنده مضمّر حقائقک مفتاحی... شو عالمِ شهادت
پرده سی آرقه سنده کی عالمِ غیب جهتندن گلن إلتفاتاتِ رحمانیه و خطاباتِ

أزلیه نڭ خزینه سی... شو عالم معنویہ اسلامیہ نڭ گونشی، قملی، هندسه سی،
عولم أخرویه نڭ خریطه سی... ذات و صفات و شئون إلهیه نڭ قول شارحی،
تفسیر واضحی، برهان ناطقی، ترجمان ساطعی... شو عالم إنسانیتک مرئیی،
حکمت حقیقیسی، مرشد و هادیس... هم بر کتاب حکمت و شریعت، هم
بر کتاب دعا و عبودیت، هم بر کتاب أمر و دعوت، هم بر کتاب ذکر و
معرفت گئی؛ بشرک بتون حاجات معنویه سنه قارشی برر کتاب و بتون مختلف
أهل مسالك و مشارب اولان اولیا و صدیقینک، أصفیا و محققینک (هر برینک)
مشربلرینه لایق برر رساله إبراز ایدن بر "کتبخانه مقدسه" در.

سبب قصور توهم ایدیلن تکراراتنده کی لمعہ إعجازه باق که: قرآن هم بر
کتاب ذکر، هم بر کتاب دعا، هم بر کتاب دعوت اولدیغندن ایچنده تکرار
مستحسندر، بلکه ألزم و أبلغدر. أهل قصورک ظنی گئی دگل... زیرا ذکرک
شأنی، تکرار ایله تنویردر؛ دعانک شأنی، تردد ایله تقریردر؛ أمر و دعوتک شأنی،
تکرار ایله تأکیددر. هم هرکس هر وقت بتون قرآنی اوقومغه مقتدر اولاماز.
فقط بر سورهیه غالبًا مقتدر اولور. اونک ایچون أک مهم مقاصد قرآنیه اکثر
اوزون سورهلرده درج ایدیلهرک هر بر سوره بر کوچک قرآن حکمنه گچمش.
دیمک، هیچ کیمسه بی محروم ایتمه مک ایچون توحید و حشر و قصه موسی گئی
بعض مقصدلر تکرار ایدیلمش.

هم جسمانی إحتیاج گئی، معنوی حاجات دخی مختلفدر. بعضسنه
إنسان هر نفس محتاج اولور. (جسمه هوا، روحه هو گئی). بعضسنه هر
ساعت (بسم الله گئی) و هکذا... دیمک تکرار آیت، تکرر إحتیاجدن ایلری
گلمش. او إحتیاجه إشارت ایدهرک و اوپانندیروب تشویق ایتمک، هم إشتیاقی
و إشتهایی تحریک ایتمک ایچون تکرار ایدر.

هم قرآن مؤسسدر. بر دین مبینک اساساتیدر و شو عالم اسلامیتک تمللیدر و حیات اجتماعی بشریه یی دگیشدیروب، مختلف طبقاتک مکرر سؤالرینه جوابدر. مؤسسسه، تثبیت ایتمک ایچون تکرار لازمدر. تأکید ایچون ترداد لازمدر. تأیید ایچون تقریر، تحقیق، تکریر لازمدر. هم اوپله مسائل عظیمه و حقائق دقیقه دن بحث ایدیور که؛ عمومک قبلرنده یرلشدیرمک ایچون چوق دفعه مختلف صورتلرده تکرار لازمدر. بونگله برابر صورت تکرارد. فقط معنا هر بر آیتک چوق معنالی، چوق فائده لری، چوق وجوه و طبقاتی وارد. هر بر مقامده آیری بر معنا و فائده و مقصدلر ایچون ذکر ایدیلیور.

هم قرآنک مسائل کونیه نک بعضسنده إهام و إجمالی ایسه، إرشادی بر لمعه إعجازدر. اهل الحادک توهم ایتدکلری گبی مدار تنقید اولاماز و سبب قصور دگلدر.

اگر دیسهک: "عجبا نه دن قرآن حکیم، فلسفه نک موجوداتدن بحث ایتدیگی گبی ایتمیور. بعض مسائلی مجمل بیراقیر، بعضینی نظر عمومی یی اوقشایه جق، حسن عامه یی رنجیده ایتمیجهک، فکر عوامی تعجیز ایدوب یورمیه جق بر صورت بسیطانه ظاهرانده سویله یور؟

جوابا دیرز که: فلسفه، حقیقتک یولنی شاشیرمش اونک ایچون... هم گچمش درسلدن و سوزلدن آلبته آکلامشک که: قرآن حکیم شو کائناتدن بحث ایدیور، تا ذات و صفات و اسماء إلهیه یی بیلدیرسین. یعنی بو کتاب کائناتک معانیسنی آکلاتدیروب، تا خالقنی طانیتدیرسین. دیمک موجوداته کندیلری ایچون دگل، بلکه موجدلری ایچون باقیور. هم عمومه خطاب ایدیور. علم حکمت ایسه موجوداته موجودات ایچون باقیور، هم خصوصاً

أهلِ فَنِّه خطاب ایدیور. اویله ایسه مادام که قرآن حکیم موجوداتی دلیل یاپیور، برهان یاپیور. دلیل ظاهر اولق، نظرِ عمومه چابوق آکلاشیلیمق گرکدر. هم مادام که قرآن مرشد، بتون طبقاتِ بشره خطاب ایدر. کثرتلی طبقه ایسه، طبقهٔ عوامدر. البته إرشاد ایستر که: لزومسز شیلری إِبْهَام ايله إجمال ایتسین و دقیق شیلری تمثیل ايله تقریب ایتسین و مغلطه‌لره دوشورمه‌مک ایچون ظاهری نظرلرنده بدیهی اولان شیلری، لزومسز بلکه ضررلی بر صورتده تغیرر ایتمه‌مکدر.

مثلا گونشه دیر: "دور بر سراجدر، بر لامبادر." زیرا گونشدن، گونش ایچون، ماهیتی ایچون بحث ایتمیور. بلکه بر نوع إنتظامک زبرگی و نظامک مرکزی اولدیغندن، إنتظام و نظام ایسه؛ صانعک آیینهُ معرفتی اولدیغندن بحث ایدیور. اوت دیر: ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي﴾ "گونش دور." بو دور تعبیرله؛ قیش، یاز، گیجه، گوندوزک دوراننده کی منتظم تصرفاتِ قدرتی إخطار ايله عظمتِ صانعی إفهام ایدر. ایشته بو دوعک حقیقتی نه اولورسه اولسون، مقصود اولان و هم منسوج، هم مشهود اولان إنتظامه تأثیر ایتمز. هم دیر: ﴿وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا﴾ شو سراج تعبیرله، عالمی بر قصر صورتنده، ایچنده اولان اشیای ایسه؛ إنسانه و ذی‌حیاته إحضار ایدیلیمش مزینات و مطعومات و لوازمات اولدیغنی و گونش دخی مسخر بر مومدار اولدیغنی إخطار ايله رحمت و إحسانِ خالقِ إفهام ایدر.

شیمدی باق، شو سرسم و گوهزه فلسفه نه دیر؟ باق دیور که: "گونش، بر کتلهٔ عظیمهٔ مایعهٔ ناریه‌در. اوندن فیرلامش اولان سیاراتی أطرافنده دوندیروب، جسامتی بو قدر، ماهیتی بویه‌در شویله‌در." موخش بر دهشتدن،

مدهش بر حیرتدن باشقه روحه بر کمالِ علمی ویرمیور، بحثِ قرآن گبی ایتمیور. بوکا قیاساً باطناً قوف، ظاهرًا مظنن فلسفی مسئله لرک نه قیمتده اولدیغنی آگلارسک. اونک شعثعه صوريسنه آلدانوب، قرآنک غایت معجزنما بیاننه قارشى حرمتسزلك ایتمه!..

إخطار: عربی رساله النورده اون دردنجی رشحه نك آلتی قطره سی وار. باخصوص دردنجی قطره نك آلتی نکته سی وار. قرآن حکیمک قرق قدر أنواع إعجازندن اون بشنی بیان ایدر. اوکا إكتفاء بوراده إختصار ایتدک. ایسترسه ک اوکا مراجعت ایت، بر خزینۀ معجزات بولورسک.

﴿اللَّهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْآنَ شِفَاءً لَنَا مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ مَوْسًا لَنَا فِي حَيَاتِنَا وَ بَعْدَ مَمَاتِنَا وَ فِي الدُّنْيَا قَرِينًا وَ فِي الْقَبْرِ مَوْسًا وَ فِي الْقِيَامَةِ شَفِيعًا وَ عَلَى الصِّرَاطِ نُورًا وَ مِنَ النَّارِ سِتْرًا وَ حِجَابًا وَ فِي الْجَنَّةِ رَفِيقًا وَ إِلَى الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيلًا وَ إِمَامًا يَفْضِلُكَ وَ جُودَكَ وَ كَرَمَكَ وَ رَحْمَتَكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ﴾ ﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْفُرْقَانُ الْحَكِيمُ وَ عَلَى إِلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ﴾

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسى

شق قمر معجزه سنه دائردر

(اون طوقوزنجی و اوتوز برنجی سوزلرک ذیلی)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿اَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۚ وَانْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا
وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ﴾

قمر گبی پارلاق بر معجزه احمديه (عصم) اولان إنشقاق قمری، اوهام فاسده ايله إخسافه اوغراتمق ایستهین فیلسوفلر و اونلرک محاکمه سز مقلدلی دیورلر که: "اگر إنشقاق قمر وقوع بولسه ایدی عموم عالمه معلوم اولوردی. بتون تاریخ بشرک نقل ایتمسی لازم گلیردی؟"

الجواب: إنشقاق قمر؛ دعوی نبوته دلیل اولمق ایچون او دعوی ایشیدن و إنکار ایدن حاضر بر جماعته، گیجه ده، وقت غفلته آنی اولارق گوستریلدیگندن؛ هم إختلاف مطالع و سیس و بلوط گبی رؤیته مانع أسبابک وجودی ايله برابر، او زمانده مدنیت تعمم ایتمدیگندن و خصوصی قالدیغندن و ترصّدات سماویه پک آز اولدیغندن؛ بتون أطراف عالمده گورولمک، عموم تاریخله گچمک، ألبته لازم دگلدر. شق قمر یوزندن بو اوهام بلوطلرینی طاغیده جق چوق نقطه لردن شیمدیلک بش نقطه بی دیگله.

برنجی نقطه: او زمان، او زمینده کی کفارک غایت شدید درجه ده عنادلری، تاریخاً معلوم و مشهور اولدیغی حالده؛ قرآن حکیمک **﴿وَأَنشَقَّ الْقَمَرُ﴾** دیمه سیله شو وقعہ یی عموم عالمه إخبار ایتدیگی حالده؛ قرآنی إنکار ایدن او کفاردن هیچ بر کیمسه، شو آیتک تکذیبینه، یعنی إخبار ایتدیگی شو واقعہ نك إنکارینه آغز آچماشلر. اگر او زمانده او حادثه، او کفارجه قطعی و واقع بر حادثه اولماسه ایدی؛ شو سوزی سررشته ایدهرک، غایت دهشتلی بر تکذیبه و پیغمبرک إبطال دعواسنه هجوم گوستره جکلردی. حالبوکه شو وقعیه دائر سیر و تاریخ، او وقعہ ایله مناسبتدار کفارک عدم وقوعنه دائر هیچ بر شیئی نقل ایتمه مشلردر. یالکز **﴿وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ﴾** آیتک بیان ایتدیگی گبی، تاریخجه منقول اولان شودر که: او حادثه یی گورن کفار، "سحردر" دیمشله و "بزه سحر گوستردی. اگر سائر طرفلرده کی کروان و قافله لر گورمشلر سه حقیقتدر. یوقسه بزه سحر ایتمش. "دیمشله. صوگره صباحلین یمن و باشقه طرفلردن گلن قافله لر إخبار ایتدیلر که: "بویله بر حادثه یی گوردک. "صوگره کفار، فخرِ عالم (عصم) حقّنده (حاشا) "یتیم أبو طالبک سحری، سمایه ده تأثیر ایتدی. "دیدیلر.

ایکنجی نقطه: سعدِ تفتازانی گبی أعاضِمِ محققینک اکثری دیمشله که: إنشقاقِ قمر؛ پارمقلرندن صو آقماسی عموم بر اوردویه صو ایچیرمسی، جامعده خطبه اوقورکن طایاندیغی قورو دیرگٹ مفارقتِ أحمدیه دن (عصم) آغلامه سی عموم جماعتک ایشیتمه سی گبی متواتردر. یعنی، او یله طبقه دن طبقه یه بر جماعتِ کثیره نقل ایتمشدر که، کذبہ إتفاقلری محالدر. هاله گبی مشهور بر قویروقلی ییلدیزک ییک سنه اول چیقماسی گبی متواتردر. گورمديگمز سرنديب آطه سنک وجودی گبی تواترله وجودی قطعیدر، دیمشله. ایشته بویله غایت قطعی و شهودی مسائلده تشکیکات و همیه یایمق، عقلسزلقدر. یالکز محال اولماق

کافیدر. حالبوکه شقّ قمر، بر وولقانه إنشقاق ایدن بر طاع گبی ممکندر.

اوجنجی نقطه: معجزه دعوی نبوّتک إثباتی ایچون، منکرلری إقناع ایتمک ایچوندر، إجبار ایتمک ایچون دگلدر. اويله ايسه دعوی نبوّتی ایشیدنلر ایچون، إقناع ایده جک بر درجه ده معجزه گوسترمک لازمدر. سائر طرفلره گوسترمک ویاخود إجبار درجه سنده بر بداهتله إظهار ایتمک، حکیم ذو الجلالک حکمتنه منافی اولدیغی گبی، سرّ تکلیفه دخی مخالفدر. چونکه "عقله قپو آچق، إختیاری أندن آمامق" سرّ تکلیف إقتضا ایدیور. اگر فاطر حکیم، إنشقاق قمری، فیلسوفرک هوساتنه گوره بتون عالمه گوسترمک ایچون بر ایکی ساعت اويله بیراقسه ایدی و بشرک عموم تاریخلرینه گچسه ایدی، او وقت سائر حادثات سماویه گبی یا دعوی نبوّته دلیل اولمازدی و رسالت أحمديه (عصم) خصوصیتی قالمازدی ویاخود بداهت درجه سنده اويله بر معجزه اولاجقدی که، عقلی إجبار ایده جک، عقلک إختیارینی أندن آلاجق، ایستر ایسته مز نبوّتی تصدیق ایده جک. أبو جهل گبی کومور روحلی، أبو بکر الصدیق گبی ألباس روحلی آدمیر بر سویه ده قالب، سرّ تکلیف ضایع اولاجقدی. ایشته بو سرّ ایچوندر که: هم آنی، هم گیجه، هم وقت غفلت، هم إختلاف مطالع و سیس و بلوط گبی سائر موانعی پرده ایده رک عموم عالمه گوستریلمدی ویاخود تاریخلره گچیرلمدی.

دردنجی نقطه: شو حادثه، گیجه وقتی هرکس غفلته ایکن آنی بر صورتده وقوع بولدیغندن أطراف عالمده ألبته گورولمیه جک. بعض افراده گورونسه ده، گوزینه اینانمیه جق. ایناندرسه ده، ألبته بویله مهمّ بر حادثه، خبر واحد ایله تاریخلره باقی بر سرمایه اولمیه جق.

بعض کتابلرده "قمر ایکی پارچه اولدقدن صوگره يره اينمش" علاوه سی ایسه، اهل تحقیق ردّ ایتمشلر. "شو معجزه باهره یی قیمتدن دوشورمک نیتيله، بلکه بر منافق إلحاق ایتمش. " دیمشلر.

هم مثلا او وقت، جهالت سیسیله محاط İngلتره، إسپانیه ده یگی غروب؛ آمریقاده گوندوز؛ چینده، ژاپونیاده صباح اولدیگی گبی، باشقه يرلرده باشقه أسباب مانعه یه بناءً البته گورولمیه جک. شیمدی بو عقلسز معترضه باق، دییور که: "İنگلتره، چین، ژاپون، آمریکا گبی أقوامک تاریخلری بوندن بحث ایتمیور. اویله ایسه وقوع بولماش. " ییك نفرین اونک گبی آوروپا کاسه لیسلرینک باشنه!

بشنجی نقطه: إنشقاقِ قمر، کندی کندینه بعض أسبابه بناءً وقوع بولمش، تصادفی، طبیعی بر حادثه دگل که؛ عادى و طبیعى قانونلرینه تطبیق ایدیلسین. بلکه شمس و قمرک خالق حکیمی، رسولک رسالتنی تصدیق و دعواسنی تنویر ایچون خارق العاده اولارق او حادثه یی ایقاع ایتمشدر. سرّ إرشاد و سرّ تکلیف و حکمت رسالتک إقتضاسیله، حکمت ربویتیک ایستدیگی İnsanلره إلزام حجت ایچون گوستریلمشدر. او سرّ حکمتک إقتضا ایتمدکلری، ایسته مدکلری و دعواي نبوتی هنوز ایشیتمدکلری أقطار زمینده کی İnsanلره گوسترمه مک ایچون، سیس و بلوط و إختلاف مطالع حیثیتيله؛ بعض مملکتک قمری داها چیقمه مسی و بعضلرک گونشلی چیقماسی و بر قسمک صباحی اولماسی و بر قسمک گونشی یگی غروب ایتمه سی گبی، او حادثه یی گورمگه مانع یك چوق أسبابه بناءً گوستریلمه مش. اگر، عموم اونلره دخی گوستریلسه ایدی، او حالده یا إشارت أحمدیه نک (عصم) نتیجه سی و معجزه نبوت اولارق گوستریله جکدی؛ او وقت رسالتی بداعت درجه سنه چیقه جقدی. هرکس تصدیقه مجبور اولوردی، عقلک إختیاری قالمازدی. ایمان ایسه عقلک إختیاريله در.

سرّ تکلیف ضایع اولوردی. اگر صرف بر حادثه سماویه اولارق گوستریلسه ایدی؛ رسالت احمدیه (عصم) ایله مناسبتی کسایلردی و اونکله خصوصیتی قلمازدی.

الحاصل: شقّ قمرک امکانده شبهه قالمادی، قطعی اثبات ایدیلدی. شیمدی، وقوعه دلالت ایدن چوق برهانلرندن آلتیسنه (حاشیه) إشارت ایدرز. شویله که:

أهل عدالت اولان صحابه لرک، وقوعه إجماعی و أهل تحقیق عموم مفسر لرک، ﴿وَأَنشَقَّ الْقَمَرُ﴾ تفسیرنده اونک وقوعه إتفاقی و أهل روایت صادقہ بتون محدّثینک، پک چوق سندلرله و مختلف طریقلرله وقوعی نقل ایتمسی و أهل کشف و إلهام بتون اولیا و صدّیقینک شهادتی و علم کلامک مسلکجه بربرندن چوق اوزاق اولان إماملرینک و متبحر علماک تصدیقی و نصّ قطعی ایله ضلالت اوزرینه إجماعلری واقع اولمیان اُمّت محمدیه نک (عصم) او وقعہ یی تلقّی بالقبول ایتمه سی؛ گونش گبی إنشقاق قمری اثبات ایدر.

الحاصل: بورایه قدر تحقیق نامنه و خصمی إلزام حسابنه ایدی. بوندن صوگره کی جمله لر، حقیقت نامنه و ایمان حسابنه در. اوت تحقیق اویله دیدی، حقیقت ایسه دیور که:

سمای رسالتک قمر منیری اولان خاتم دیوان نبوّت، ناصلکه محبوبیت درجه سنه چیقان عبودیتنده کی ولایتک کرامت عظماسی و معجزه کبراسی اولان

(حاشیه): یعنی، آلتی دفعه إجماع صورتنده، وقوعه دائر آلتی حجّت واردر. بو مقام چوق ایضاحه لایق ایکن، مع التأسّف قیصه قالمشدر.

معراج ایله، یعنی بر جسم ارضی سماواتده گزديرمکله سماواتک سکنه سنه و عالم علوی اهلنه رجحانیتی و محبوبیتی گوستریلیدی و ولایتی اثبات ایتدی. اويله ده: ارضه باغلی، سمايه آصیلی اولان قمری، بر ارضلینک إشارتيله ایکی پارچه ایدهرک ارضک سکنه سنه، او ارضلینک رسالته اويله بر معجزه گوستریلیدی که: ذاتِ احمديه (عصم) قمرک آچیلمش ایکی نورانی قنادی گبی؛ رسالت و ولایت گبی ایکی نورانی قناديله، ایکی ضیادار جناح ايله، اوج کمالاته اوچمش؛ تا قاب قوسینه چیقمش، هم اهلِ سماوات هم اهلِ ارضه مدارِ فخر اولمشدر.

﴿عَلَيْهِ وَعَلَى إِلِهِ الصَّلَاةُ وَالتَّسْلِيمَاتُ مِلًّا الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ﴾
 ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

معجزاتِ احمديه (عصم) ذیلنک بر پارچه سیدر

(رسالتِ احمديه (عصم) دلائلی حَقّنده اولوب، معراج رساله سنک اوچنجی اساسنک نهایتنده کی اوج مهمّ مشکلدن برنجی مشکله عائد سؤاله، مختصر بر فهرسته صورتنده ویریلن جوابدر.)

سؤال: شو معراج عظیم، نه ایچون محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامه مخصوصدر؟

الجواب: شو برنجی مشکلکز، اوتوز اوج عدد سوزلرده تفصیلاً حلّ ایدیلمشدر. یالکز شوراده ذاتِ احمديه نک (عصم) کمالاته و دلائل نبوتنه و

او معراجِ اعظمه اَكْ اَلِیق او اولدیغنه اِجمالی اِشارتِلر نوعنده، بر مختصر فهرسته گوستریورز. شویله که:

أَوَّلًا: تورات، انجیل، زبور گبی کتبِ مقدّسه، پک چوق تحریفاتِه معروض اولدقلری حالده، شو زمانده دخی، حسینِ جبری گبی بر محقق، نبوّتِ اُحمديه (عصم) دائر او کتابلردن یوز اون درت اِشاری بشارتِلری چیقاروب "رساله حمیدیه" ده گوسترمشدر.

ثانیًا: تاریخچه مثبتدر که: شق و سطح گبی مشهور ایکی کاهنک، نبوّتِ اُحمديه دن (عصم) برآز اُول، نبوّتنه و آخر زمان پیغمبری اولدیغنه بیاناتلری گبی چوق بشارتِلر، صحیح بر صورته تاریخًا نقل ایدیلمشدر.

ثالثًا: ولادتِ اُحمديه (عصم) گيجه سنده کعبه ده کی صنم لرك سقوطی ايله، کسرای فارسک سرای مشهوره سی اولان ايوانی اِنْشِقاق ایتمه سی گبی، اِرهاصات دینیلن یوزر خارقه لر تاریخچه مشهوردر.

رابعًا: بر اوردویه پارمغندن گلن صوبی ایچیرمسی و جامعده بر جماعتِ عظیمه نك حضورنده، قورو دیرگك، منبرك نقلندن طولایي مفارقتِ اُحمديه دن (عصم) دوه گبی اُنین ایدهرک آغلامه سی؛ ﴿وَأَشَقُّ الْقَمَرُ﴾ نصی ايله، شقّ قمر گبی، محقق لرك تحقیقاتیله بیگه بالغ اولان معجزاتیله سرفراز اولدیغنی تاریخ و سیر گوستریورز.

خامسًا: دوست و دشمنك اِتّفاقیله اُخلاقِ حسنه نك شخصنده اَكْ یوکسك درجه ده؛ و بتون معاملاتك شهادتیله سجاياي سامیه، وظیفه سنده و تبلیغاتنده اَكْ عالی بر درجه ده؛ و دینِ اسلامده کی محاسنِ اُخلاق شهادتیله، شریعتنده

أَكْ عَالِي خِصَالِ حَمِيدِه أَكْ مَكْمَلِ دَرَجَهَدِه بُولُونْدِيغْنِي أَهْلِ إِنْصَافِ وَ دَقَّتْ تَرَدَّدِ اِيْتَمَز.

سادساً: اوننجی سوزك ايكنجی إشارتنده إشارت ايديلديگی گي:
الوهيت، مقتضايِ حکمت اولارق تظاهر ايسته مسنه مقابل، أَكْ أَعْظَمِي بِر
درجده ذاتِ اُحمديه (ع ص م) ديننده کي أَعْظَمِي عبوديتله أَكْ پارلاق بر درجده
گوسترمشدر.

هم خالقِ عالمك نْهايت كمالده کي جمالني بر واسطه ايله مقتضايِ
حکمت و حقيقت اولارق گوسترمك ايسته مسنه مقابل؛ أَكْ گوزل بر صورته
گوستريجي و تعريف ايديجي، بالبداهه ينه او ذاتدر.

هم صانعِ عالمك نْهايت جمالده اولان كمالِ صنعتي اوزرينه اَنْظَارِ دَقَّتِي جَلْبِ
اَيْتَمَكْ، تشهير ايتمك ايسته مسنه مقابل؛ أَكْ يوكسك بر صدا ايله دَلَالِقْ ايدن،
ينه بالمشاهده او ذاتدر.

هم بتون عالمك رُبِّي، كثر ت طبقاتنده وحدانيتي اعلان ايتمك ايسته مسنه
مقابل، أَكْ أَعْظَمِي بِر درجده بتون مراتبِ توحيدى اعلان ايدن ينه بالضروره او
ذاتدر.

هم صاحبِ عالمك نْهايت درجده آثارنده کي جمالك إشارتيله، نْهايتسز
حسنِ ذاتيسني و جمالنك محاسني و حُسْنُكَ لَطَائِفِي آيينهلرده مقتضايِ حقيقت
و حکمت اولارق گورمك و گوسترمك ايسته مسنه مقابل؛ أَكْ شَعْشَعْلِي بِر
صورته آيينه دارلق ايدن و گوسترن و سَووب، باشقه سنه سَوْدِيرِن ينه بالبداهه او
ذاتدر.

هم شو سرايِ عالمك صانعی، غایت خارقه معجزه‌لر ايله و غایت قیمتدار جوهرلر ايله طولو خزینه غیبیه‌لرینی اظهار و تشهیر ایسته‌مسی و اونلره کمالاتی تعریف ایتمک و بیلدیرمک ایسته‌مسنه مقابل، اُكْ أعظمی بر صورتده تشهیر ایدیجی، توصیف ایدیجی و تعریف ایدیجی ینه بالبداهه او ذاتدر.

هم شو کائناتك صانعی، شو کائناتی انواع عجائب و زینت‌لره سوسلندیرمک صورتنده یایماسی و ذی‌شعور مخلوقاتنی سیر و تنزه و عبرت و تفکر ایچون اوڭا إدخال ایتمه‌سی و مقتضای حکمت اولارق اونلره او آثار و صنایعك معنارینی، قیمت‌لرینی، اهل تماشا و تفکره بیلدیرمک ایسته‌مسنه مقابل؛ اُكْ أعظمی بر صورتده جنّ و إنسه، بلکه روحانیلره و ملائکه‌لره ده قرآن حکیم واسطه‌سیله رهبرلك ایدن، ینه بالبداهه او ذاتدر.

هم شو کائناتك حاکم حکیمی، شو کائناتك تحولاتنده کی مقصد و غایه‌یی تضمّن ایدن طلسم مغلقنی و موجوداتك "نره‌دن؟ نره‌یه؟ و نه اولدقلری" اولان شو اوچ سؤال مشکلك معماسنی بر ألچی واسطه‌سیله عموم ذی‌شعورلره آچدیرمق ایسته‌مسنه مقابل، اُكْ واضح بر صورتده و اُكْ أعظمی بر درجه‌ده حقائق قرآنیه واسطه‌سیله او طلسمی آچان و او معمای حلّ ایدن، ینه بالبداهه او ذاتدر.

هم شو عالمك صانع ذو الجلالی، بتون گوزل مصنوعاتیله کندینی ذی‌شعور اولانلره طانیتدیرمسی و قیمتلی نعمت‌لر ايله کندینی اونلره سؤدیرمسی، بالضروره اونك مقابلنده ذی‌شعور اولانلره مرضیاتی و آرزوی إلهیه‌لرینی بر ألچی واسطه‌سیله بیلدیرمسنی ایسته‌مسنه مقابل، اُكْ أعلا و اکمل بر صورتده، قرآن واسطه‌سیله او مرضیات و آرزولری بیان ایدن و گتیرن، ینه بالبداهه او ذاتدر.

هم ربّ العالمین، میوهٔ عالم اولان انسانه، عالمی ایچنه آلاجق بر وسعتِ
 استعداد ویردیگندن و بر عبودیتِ کلّیه مهیا ایتدیگندن و حسّیاتجه کثرتّه،
 دنیایه مبتلا اولدیغندن، بر رهبر واسطه سیله، یوزلرینی کثرتدن وحدته، فانیدن
 باقییه چویرمک ایسته مسنه مقابل؛ اُکْ اعظم بر درجه ده، اُکْ اُبلغ بر صورته ده،
 قرآن واسطه سیله اُکْ احسن بر طرزده رهبرلک ایدن و رسالتک وظیفه سنی اُکْ
 اکمل بر طرزده ایفا ایدن، ینه بالبداهه او ذاتدر.

ایشته موجوداتک اُکْ اشرفی اولان ذی حیات و ذی حیات ایچنده اُکْ
 اشرف اولان ذی شعور و ذی شعور ایچنده اُکْ اشرف اولان حقیقی انسان و
 حقیقی انسان ایچنده گچمش وظائفی اُکْ اعظمی بر درجه ده، اُکْ اکمل بر
 صورته ایفا ایدن ذات؛ اُلبته بر معراج اعظم ايله قاب قوسینه چیقّه جق،
 سعادتِ ابدیه قپوسنی چالاجق، خزینۀ رحمتی آچاجق، ایمانک حقائق غیبیه سنی
 گوره جک، ینه او اولاجقدر.

سابعا: بالمشاهده شو مصنوعاتده غایت گوزل تحسینات، نهایت درجه ده
 سوسلی تزیینات واردر. و بالبداهه شویله تحسینات و تزیینات، اونلرک
 صانعنده، غایت شدتلی بر ارادۀ تحسین و قصدِ تزیین وار اولدیغنی گوسترر. و
 ارادۀ تحسین و تزیین ايسه، بالضروره او صانعده، صنعتنه قارشى قوتلی بر رغبت
 و قدسی بر محبّت اولدیغنی گوسترر. و مصنوعات ایچنده اُکْ جامع و لطائف
 صنعتی بردن کندنده گوسترن و بیلن و بیلدیرن و کندینی سؤدیرن و باشقه
 مصنوعاتده کی گوزللکلی "ما شاء الله" دیوب استحسان ایدن، بالبداهه او
 صنعت پرور و صنعتی چوق سون صانعک نظرنده اُکْ زیاده محبوب، او
 اولاجقدر.

ایشته مصنوعاتى يالديزلايان مزاي و محاسنه و موجوداتى ايشيقلانديران لطائف و كمالاته قارشى، "سبحان الله، ما شاء الله، الله أكبر" ديهرك سماواتى چينلاتديران و قرآنك نغماتيله كائناتى ولولهيه ويردين، إستحسان و تقدير ايله، تفكر و تشهير ايله، ذكر و توحيد ايله، برّ و بحرى جذبهيه گتيرن، ينه بالمشاهده او ذاتدر.

ایشته بويله بر ذات كه: ﴿السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ﴾ سرنجه بتون امتنك ايشلديگى حسناتك بر مثلى، اونك كفه ميزاننده بولونان و عموم امتنك صلواتى، اونك معنوى كمالاتنه إمداد ويرن و رسالتنده گوردیگی وظائفك نتائجنى و معنوى اجر تدريله برابر رحمت و محبت إلهيه نك نهايتسز فيضنه مظهر اولان بر ذات، ألبته معراج نردبانيله جنته، سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى يه، عرشه، قاب قوسينّه قدر گيتمك، عين حق، نفس حقيقت، محض حكمتدر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسى

(حاشيه): اُكْ مهمّ بر جريدۀ إسلاميه ده، عموم عالم إسلامه تعلق ايدن و غايت اهميتلى سياسيلردن و حيات اجتماعيه ايله چوق علاقه دار اولان عموم حقوقچيلردن ۱۹۲۷ سنه سنده آوروپاده طويلانان بر قونغرده مهمّ أجنبى فيلسوفلر، شريعت محمديه يه (عصم) دائر بو آشاغيده يازيلان عربى فقره نك عينى كندى لساندريله سويله مشلر. او عربى جريده نك نقل ايتديگى عربى إفاده يي عيناً يازييورز و ترجمه سنى ده عربى إفاده نك آلتنه علاوه ايد ييورز. نور چشمه سنك آخرنده يازيلان أجنبى فيلسوفلردن قرق اوچ دانه سنك بياناتى، بو ايكي قهرمان

فیلسوفک بیاناتیلہ قرق بش دانه شاهدِ صادق اولویور. ﴿الْفَضْلُ مَا شَهِدَتْ بِهِ
الْأَعْدَاءُ﴾ "فضیلت اودر کہ؛ دشمنلر دخی اونی تصدیق ایتسین."

عربی جریدهنک بیاناتی:

﴿وَقَدْ اعْتَرَفَ حَتَّىٰ عُلَمَاءُ الْغَرْبِ بِسُمُوِّ مَبَادِي الْإِسْلَامِ وَصَلَاحِهَا لِلْعَالَمِ... قَالَ عَمِيدُ
كُلِّيَّةِ الْحُقُوقِ بِجَامِعَةِ فَيِّنَا الْأُسْتَاذُ شَبُولُ فِي مُؤْتَمَرِ الْحُقُوقِيِّينَ الْمُنْعَقِدِ فِي سَنَةِ ١٩٢٧:﴾

﴿إِنَّ الْبَشَرِيَّةَ لَتَفْتَحِرُ بِإِنْتِسَابِ رَجُلٍ كَمُحَمَّدٍ (ع ص) إِلَيْهَا إِذْ إِنَّهُ رَغَمَ أُمِّيَّتِهِ
إِسْتِطَاعَ قَبْلَ بَضْعَةِ عَشَرَ قَرْنًا أَنْ يَأْتِيَ بِتَشْرِيعٍ سَنَكُونُ نَحْنُ الْأَوْرُوبَائِيِّينَ أَسْعَدَ مَا نَكُونُ
لَوْ وَصَلْنَا إِلَى قِيَمَتِهِ بَعْدَ أَلْفِي عَامٍ.﴾

﴿وَقَالَ بَرْنَارْدُ شَوْ: لَقَدْ كَانَ دِينَ مُحَمَّدٍ (ع ص) مَوْضِعَ التَّقْدِيرِ السَّامِيِّ دَائِمًا لِمَا
يَنْطَوِي عَلَيْهِ مِنْ حَيَوِيَّةٍ مُدْهِشَةٍ لِأَنَّهُ عَلَى مَا يَلُوحُ بِهُ هُوَ الدِّينُ الْوَحِيدُ الَّذِي لَهُ مَلَكَةٌ
الْهَضْمُ لِأَطْوَارِ الْحَيَاةِ الْمُخْتَلِفَةِ وَالَّذِي يَسْتَطِيعُ لِذَلِكَ أَنْ يَجْذِبَ إِلَيْهِ كُلَّ جِيلٍ مِنَ
النَّاسِ وَارَى وَاجِبًا أَنْ يُدْعَى مُحَمَّدٌ (ع ص) مُنْقِذَ الْإِنْسَانِيَّةِ وَاعْتَقَدُ أَنَّ رَجُلًا مِثْلَهُ
إِذَا تَوَلَّى زَعَامَةَ الْعَالَمِ الْحَدِيثِ نَجَحَ فِي حَلِّ مُشْكَلاتِهِ وَاحْلَ فِي الْعَالَمِ السَّلَامَةِ وَ
السَّعَادَةِ (يَعْنِي الْمُسَالَمَةَ وَالصُّلْحَ الْعُمُومِيَّ) وَمَا أَشَدَّ حَاجَةَ الْعَالَمِ الْيَوْمَ إِلَيْهَا...﴾

ترجمه سنڌ بر خلاصه سی:

أوت غرب علماسی و فیلسوفلری إعتراف و إقرار ایتمشلر که: "إسلامیتک قانونلری، یوکسک بر طرزده عالمک إصلاحنه کافیدر."

هم کلّیه الحقوق قونغره سنڌ جمعیتنده، بتون حقوقونک طویلاندیغی او قونغرهده ۱۹۲۷ سنه سنده اونک رئیس فیلسوف استاد شبول دیمش که: "محمدک (عصم) بشریته إنتسابیله بتون بشریت محقق إفتخار ایدر. چونکه او ذات اُمّی اولماسیله برابر، اون اوچ عصر اَوّل اویله بر شریعت گتیرمش که؛ بز اوروپالیرلر ایکی یلک سنه صوگره اونک قیمتته و حقیقتنه یتیشسهک، اُک مسعود، اُک سعادتلی اولورز."

ایکنجیسی ویاخود نور چشمه سنڌ آخینه علاوه ایدیلنلرله قرق بشنجیسی اولان بَرَنَارْدُ شَو دیمش: "دین محمدینک (عصم) اُک یوکسک مقام تقدیره چیقمه سنڌ سبی: غایت عجیب و صاغلام بر حیاتی تأمین ایتمه سیدر. بڭا آچیلان بودر که: او دین تک، یکتا، أمثالسز بر دین فرید اولوب، بتون مختلف آیری آیری حیاتک اُطوارلرینی و چشیدلرینی هضم ایتدیریور. یعنی، إصلااح و إستحاله طرزنده تصفیّه و ترقّی ایتدیریور. هم محمدک (عصم) دینی اویله بر دیندر که، إنسانک آیری آیری بتون ملّتلرینی کندینه جلب ایده بیلیر. بن گوروپورم و إعتقاد ایدیورم که: بشره واجدیر که دیسین: "محمد (عصم) إنسانیتک خلاصکاریدر. و خلاصکارلق نامی، اوڭا ویریلیمک لازمدر."

هم دییور: "بن إعتقاد ایدیورم که: محمدک مِثلی، یعنی سیرتنده، طرزنده بر آدم شیمدیکی یڭی عالمه رئیس اولسه، حکم ایتسه؛ بو یڭی عالمک مشکلاتنی حلّ ایدوب، بو یڭی قارمه قاریشیق عالمده مسالمت عمومیه یه و سعادت حیاتک

حصولنه سبب اولاجق. اوت، بو یئگی عالمک مسالمت و سعادت حیاتیه نه قدر شدید احتیاجی وار اولدیغنی هرکس آڭلار!"

آیت الکبرا رساله سنک رسالت احمدیه دن بحث ایدن

اون آلتنجی مرتبه سی

(مقام مناسبتیه بورایه إلحاق ایدیلمشدر.)

صوڭره او دنیا سیّاحی، کندی عقلنه دیدی که: مادام بو کائناتک موجوداتیه مالکمی و خالقمی آرایورم. ألبته هر شیدن أول بو موجوداتک أک مشهوری و أعداسنک تصدیقیله دخی أک مکملی و أک بیوک قوماندانی و أک نامدار حاکمی و سوزجه أک یوکسگی و عقلجه أک پارلاخی و اون درت عصری فضیلتیه و قرآنیه ایشیقلا ندران محمد عربی علیه الصلاة والسلامی زیارت ایتمک و آراداغمی اوندن صورمق ایچون عصر سعادتیه گیتملی یز دیهرک، عقلیه برابر او عصره گیردی. گوردی که: او عصر، حقیقه او ذات ایله، بر سعادت بشریه عصری اولمش. چونکه أک بدوی و أک أمی بر قومی، گتیردیگی نور واسطه سیله، قیصه بر زمانده دنیایه استاد و حاکم ایله مش.

هم کندی عقلنه دیدی: "بز، أک أول بو فوق العاده ذاتک بر درجه قیمتی و سوزلرینک حقانیتی و إخباراتک طوغریلغنی بیلمه لی یز، صوڭره خالقمری اوندن صورمالی یز." دیهرک تحرّی یه باشلادی. بولدیغی حدسز قطعی دلیللردن بوراده

يالکڙ طوقوز کليلرينه برر قيصه إشارت ايديله جک.

برنجیسی: بو ذاته (حتی دشمنلرینک تصدیقیله دخی) بتون گوزل خویلرک و خصلتلرک بولونماسی، ﴿وَأَشَقُّ الْقَمَرُ ۖ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾ ایتلرینک صراحتیله، بر پارمغڭ إشارتیله قمر ایکی پارچه اولماسی و بر آووچی ایله، أعداسنک اوردوسنه آتدیغی آز بر طوپراق، عموم او اوردونک گوزلرینه گیرمه سیله قاچمه لری و صوسز قالمش کندی اوردوسنه، بش پارمغندن آقان کوثر گبی صوی کفایت درجه سنده ایچیرمسی گبی؛ نصّ قطعی ایله و بر قسمی تواتر ایله، یوزر معجزاتک اونک ألدنّه ظاهر اولماسیدر. بو معجزاتک اوچ یوزدن زیاده بر قسمی، اون طوقوزنجی مکتوب معجزاتِ أحمديه (عصم) نامنده کی خارقه و کرامتلی بر رساله ده قطعی دلیلرله برابر بیان ایدیلدیگندن، اونلری اوڭا حواله ایدهرک دیدی که:

بو قدر أخلاقِ حسنه و کمالاتله برابر، بو قدر معجزاتِ باهره سی بولونان بر ذات، ألبته أک طوغری سوزلیدر. أخلاقسزلرک ایشی اولان حیلله یه، یالانه، یا کلیشه تنزل ایتمه سی قابل دگل.

ایکنجیسی: ألدنّه بو کائنات صاحبنک بر فرمانی بولوندیغی و او فرمانی، هر عصرده اوچ یوز میلیوندن زیاده إنسانلرک اونی قبول و تصدیق ایتدکلری و او فرمان اولان قرآن عظیم الشانک یدی وجهله خارقه اولماسیدر. و بو قرآنک، قرق وجهله معجزه اولدیغی و کائنات خالقنک سوزی بولوندیغی قوتلی دلیلرله برابر، "یگرمی بشنجی سوز معجزاتِ قرآنیّه" نامنده و رساله نورک بر گونشی اولان مشهور بر رساله ده تفصیلاً بیان ایدیلمه سندن؛ اونی، اوڭا حواله ایدهرک دیدی: بویله عین حق و حقیقت بر فرمانک ترجمانی و تبلیغ ایدیجیسی بر ذاته

(عصم) فرمانه جنایت و فرمان صاحبنه خیانت حکمنده اولان یالان اولاماز و بولوناماز!

اوجنجیسی: او ذات (عصم) اوپله بر شریعت، بر اسلامیّت، بر عبودیت، بر دعا، بر دعوت، بر ایمان ایله میدان چیقمش که، اونلرک نه مثلی وار نه ده اولور. و اونلردن داها مکمل نه بولونمش و نه ده بولونور. چونکه اُمّی بر ذاتده ظهور ایدن او شریعت؛ اون درت عصری و نوع بشرک حُسنی، عادلانه حقّانیت اوزره، مدقّقانه، حدسز قانونلریله اداره ایتمه سی اُمثال قبول ایتمز. هم اُمّی بر ذاتک، اُفعال و اُقوال و احوالندن چیقان اسلامیّت؛ هر عصرده اوچ یوز میلیون انسانک رهبری و مرجعی و عقللرینک معلّمی و مرشدی و قلبلرینک منوری و مصفّیسی و نفسلرینک مریّسی و مزکیسی و روحلرینک مدارِ انکشافاتی و معدنِ ترقّیاتی اولماسی جهتیله مثلی اولاماز و اولاماش.

هم دیننده بولونان بتون عباداتک بتون اُنواعنده اُک ایلری اولماسی.. و هرکسدن زیاده تقواده بولونماسی.. و اللّهدن قورقماسی.. و فوق العاده دائمی مجاهدات و دغدغه لر ایچنده، تام تامنه عبودیتک اُک اینجه اُسارینه قدر مراعاتی.. و هیچ کیمسه یی تقلید ایتمیهرک تام معناسیله مبتدیانه، فقط مکمل اولارق ابتدا و انتهای برلشدیرهک یایماسی، اَلَبته مثلی گورولمز و گورولمه مش.

هم بیگلر دعا و مناجاتلرندن یالکز جوشن الکبیر ایله، اوپله بر معرفت ربّانیه ایله، اوپله بر درجه ده ربّی توصیف ایدیور که؛ او زماندن بری گلن اهل معرفت و اهل ولایت، تلاّحق اُفکار ایله برابر، نه او مرتبّه معرفته و نه ده او درجه توصیفه یتیشه مهملری گوستریور که، دعاده دخی اونک مثلی یوقدر. رسالّه مناجاتک باشنده، جوشن الکبیرک طقسان طوقوز فقره سندن بر فقره نک

قیصه جق بر مئالڻک بیان ایدیلدیگی یره باقان آدم، جوشنڭ دخی مِثلی یوقدر دییه جک.

هم تبلیغ رسالته و ناسی حقّه دعوتده او درجه متانت و ثبات و جسارت گوسترمش که؛ بیوک دولتر، بیوک دینلر، حتّی قوم و قبیله سی و عموجه سی اوڭا شدّتلی عداوت ایتدکلی حالده، ذره مقدار بر اثر تردّد، بر تلاش، بر قورقارلق گوسترمه سی و تک باشیله بتون دنیایه میدان اوقوماسی و باشه ده چیقارمسی و اسلامیتی دنیانڭ باشنه گچیرمسی إثبات ایدر که؛ تبلیغ و دعوتده دخی مِثلی اولامش و اولاماز.

هم ایمانده اوپله فوق العاده بر قوّت و خارقه بر یقین و معجزانه بر انکشاف و جهانی ایشیقلاندیان بر علوی اعتقاد طاشیمش که؛ او زمانڭ حکمرانی اولان بتون افکاری و عقیده لری و حکمانڭ حکمتلری و روحانی رئیس لرڭ علملری اوڭا معارض و مخالف و منکر اولدق لری حالده؛ اونڭ نه یقیننه، نه اعتقادینه، نه اعتمادینه، نه اطمیناننه هیچ بر شبهه، هیچ بر تردّد، هیچ بر ضعف، هیچ بر وسوسه ویرمه سی.. و معنویاتده و مراتب ایمانیه ده ترقّی ایدن باشده صحابه لر، بتون اهل ولایت هر وقت اونڭ مرتبه ایمانندن فیض آملاری و اونی اڭ یوکسک درجه ده بومالری بالبداهه گوسترر که، ایمانی دخی أمثالسزدر. ایشته بویله أمثالسز بر شریعت و مِثلسز بر اسلامیّت و خارقه بر عبودیت و فوق العاده بر دعا و جهان پسندانه بر دعوت و معجزانه بر ایمان صاحبنده، البته هیچ بر جهته یالان اولاماز و آلداتماز دییه آڭلادی و عقلی دخی تصدیق ایتدی.

دردنجیسی: أنبیالرک إجماعی ناصلکه وجود و وحدانیت إلهیه غایت قوتلی بر دلیلدر. اوپله ده بو ذاتک طوغریلغنه و رسالته غایت صاغلام بر شهادتدر. چونکه أنبیا علیهم السلامک طوغریلقلرینه و پیغمبر اولمالرینه مدار اولان نه قدر قدسی صفتلر، معجزه لر و وظیفه لر وارسه؛ او ذاتده اُک ایلریده اولدیغی تاریخجه مصدقدر. دیمک اونلر ناصلکه لسانِ قال ایله تورات، إنجیل و زبور و صحفلرنده بو ذاتک گله جگنی خبر و یروب انسانلره بشارت و یرمشرکه؛ کتبِ مقدسه ناک او بشارتلی إشاراتندن یگرمیدن فضله و پک ظاهر بر قسمی، اون طوقوزنجی مکتوبده گوزلجه بیان و إثبات ایدیلمش. اوپله ده لسانِ حاللریله، یعنی نبوتلریله و معجزه لریله؛ کندی مسلکلرنده و وظیفه لرنده اُک ایلری، اُک مکمل اولان بو ذاتی تصدیق ایدوب، دعواسنی إمضا ایدیورلر. و لسانِ قال و إجماع ایله وحدانیت دالت ایتدکلی گی، لسانِ حال و إتفاقله بو ذاتک صادقیتنه شهادت ایدیورلر، دییه آکلادی.

بشنجیسی: بو ذاتک دستورلریله و تربیتی و تبعیتیه و آرقه سنده گیتمه لریله حقّه، حقیقته، کمالاته، کراماته، کشفیاته، مشاهداته یتیشن بیگلر اولیا وحدانیت دالت ایتدکلی گی؛ استادلری اولان بو ذاتک صادقیتنه و رسالته إجماع و إتفاق ایله شهادت ایدیورلر. و عالم غیبدن و یردیگی خبرلرک بر قسمی نور ولایتله مشاهده ایتمه لری و عمومنی نور ایمانله یا علم یقین ویا عین یقین ویا حق یقین صورتنده إعتقاد و تصدیق ایتمه لری، استادلری اولان بو ذاتک درجه حقانیت و صادقیتنی گونش گی گوستردیگی گوردی.

التنجیسی: بو ذاتک أمیلگیله برابر گتیردیگی حقائق قدسیه و إختراع ایتدیگی علوم عالیه و کشف ایتدیگی معرفتِ إلهیه ناک درسيله و تعلیميله، مرتبه علمیه ده اُک یوکسک مقامه یتیشن میلیونلر أصفیاء مدققین و صدیقین محققین و

داهی حکماء مؤمنین، بو ذاتک اُسّ الأساس دعواسی اولان وحدانیتی، قوّتلی برهانلریله بالإتّفاق إثبات و تصدیق ایتدکلری گبی؛ بو معلّم اکبرک و بو استاد اعظمک حقّانیتنه و سوزلرینک حقیقت اولدیغنه إتّفاقله شهادتلی، گوندوز گبی بر حجت رسالتی و صادقیتیدر. مثلاً: رسالهُ نور یوز پارچه سیله، صداقتک بر تک برهانیدر.

یدنجیسی: آل و أصحاب نامنده نوع بشرک اُنبیادان صوگره فراست و درایت و کمالاتله اُک مشهور، اُک محترم، اُک نامداری، اُک دیندار، اُک کسکین نظرلی طائفه عظیمه سی؛ کمال مراق ایله و غایت دقت و نهایت جدّیتله، بو ذاتک بتون گیزلی و آشکار حاللرینی و فکرلرینی و وضعیتلرینی تحرّی و تفتیش و تدقیق ایتمه لری نتیجه سنده، بو ذاتک دنیاده اُک صادق و اُک یوکسک و اُک حقّلی و حقیقتلی اولدیغنه إتّفاقله، إجماع ایله صارصیلماز تصدیقلری و قوّتلی ایمانلری، گونشک ضیاسنه دلالت ایدن گوندوز گبی بر دلیلدر، دییه آکلادی.

سکرنجیسی: بو کائنات ناصلکه کندینی ایجاد و إدارة و ترتیب ایدن و تصویر و تقدیر و تدبیر ایله بر سرای گبی، بر کتاب گبی، بر سرگی گبی، بر تماشاگاه گبی تصرف ایدن صانعنه و کاتبه و نقاشنه دلالت ایدر. اوپله ده؛ کائناتک خلقتنده کی مقاصد إلهیه یی بیله جک و بیلدیره جک و تحولاتنده کی ربّانی حکمتلری تعلیم ایده جک و وظیفه دارانه حرکاتنده کی نتیجه لری درس ویره جک و ماهیتنده کی قیمتنی و ایچنده کی موجوداتک کمالاتنی إعلان ایده جک و او کتاب کبیرک معنالرینی إفاده ایده جک بر یوکسک دلال، بر طوغری کشاف، بر محقق استاد و بر صادق معلّم ایستدیگی و إقتضا ایتدیگی و هر حالده بولونماسنه دلالت ایتدیگی جهته، اُلبته بو وظیفه لری هرکسدن

زیاده یاپان بو ذاتک حَقانیتنه و بو کائنات خالقنک اُک یوکسک و صادق بر مأموری اولدیغنه شهادت ایتدیگنی بیلدی.

طوقوزنجیسی: مادام بو صنعتلی و حکمتلی مصنوعاتیله کندی هنرلینی و صنعتکارلغنک کمالاتنی تشهیر ایتمک.. و بو سوسلی و زینتلی نهایتسز مخلوقاتیله کندینی طانیتدیرمق و سؤدیرمک.. و بو لَدَنلی و قیمتلی حسابسز نعمتلیله کندینه تشکر و حمد ایتدیرمک.. و بو شفقتلی و حمایتلی عمومی تربیه و إعاشه ایله، حتّی آغزلرک اُک اینجه ذوقلرینی و إشتهالرک هر نوعی تطمین ایده جک بر صورتده إحضار ایدیلن ربّانی إعطاملر و ضیافتلرله، کندی ربوبیتنه قارشی مّتدارانه، متشکرانه و پرستشکارانه عبادت ایتدیرمک.. و موسملرک تبدیلی و گیجه و گوندوزک تحویلی و إختلافی گبی، عظمتلی و حشمتلی تصرفات و إجراآت و دهشتلی و حکمتلی فعالیت و خلاقیت ایله، کندی الوهیتنی إظهار ایده رک، او الوهیتنه قارشی ایمان و تسلیم و إنقیاد و إطاعت ایتدیرمک.. و هر وقت اییلگی و اییلری حمایه و فنالغی و فنالری إزاله و سماوی طوقاتلرله ظالمیری و یالانچیلری إحقا ایتمک جهتیهله، حَقانیت و عدالتنی گوسترمک ایستهین پرده آرقه سنده بریسی وار. ألبته و هر حالده او غیبی ذاتک یاننده اُک سؤگیلی مخلوقی و اُک طوغری عبدی؛ اونک مذکور مقصدلرینه تام خدمت ایده رک، خلقت کائناتک طلسمنی و معّاسنی حلّ و کشف ایدن و دائما او خالقنک نامنه حرکت ایدن و اوندن إستمدا ایدن و موقّیت ایستهین و اونک طرفندن إمداده و توفیقه مظهر اولان محمد قُریشی (عصم) دینیلن بو ذات اولاجق!..

هم عقلنه دیدی: مادام بو مذکور طوقوز حقیقتلر بو ذاتک صدقنه شهادت ایدرلر؛ ألبته بو آدم، بنی آدمک مدار شرفی و بو عالمک مدار

إفتخاریدر. و اوڭا فخرِ عالم و شرفِ بنی آدم دینیلمه سی پک لایقدر. و اونڭ
 أئنده بولونان فرمانِ رحمانی اولان قرآن معجز البیانڭ حشمتِ سلطنتِ
 معنویه سنڭ نصفِ أرضی إستیلاسی و شخصی کمالاتی و یوکسک خصلتلی
 گوسترییور که؛ بو عالمده اڭ مهم ذات بودر، خالقمر حقّنده اڭ مهم سوز
 اونڭدر.

ایشته گل باق: بو خارقه ذاتڭ یوزر ظاهر و باهر قطعی معجزه لرینڭ
 قوّته و دیننده کی بیڭر عالی و أساسلی حقیقتلرینه إستنادًا بتون دعوالرینڭ
 أساسی و بتون حیاتڭ غایه سی، واجب الوجودڭ وجودینه و وحدته و صفاته
 و أسماسنه دلالت و شهادت و او واجب الوجودی إثبات و إعلان و إعلام
 ایتمکدر. دیمک بو کائناتڭ بر معنوی گونشی و خالقمرڭ اڭ پارلاق برهانی، بو
 حبیب الله دینیلن ذاتدر که؛ اونڭ شهادتنی تأیید و تصدیق و إمضا ایدن،
 آلدانماز و آلدانماز اوچ بیوک إجماع وار:

برنجیسی: "اگر پردۀ غیب آچیلسه یقینم زیاده لشمیه جک" دینن إمام علی
 (رض) و یرده ایکن عرشِ أعظمی و إسرائیلڭ عظمتِ هیکلنی تماشا ایدن غوثِ
 أعظم (قس) گبی کسکین نظر و غیب بین گوزلری بولونان بیڭر أقطاب و
 أولیاءِ عظیمه یی جامع و آلِ محمد علیه الصلاة والسلام نامیله شهرت شعارِ عالم
 اولان جماعتِ نورانیه نڭ إجماع ایله تصدیقلریدر.

ایکنجیسی: بدوی بر قوم و أمّی بر محیطده، حیاتِ اجتماعیهدن و
 أفکارِ سیاسیهدن خالی و کتابسز و فترت عصرینڭ قراڭقلرنده بولونان و پک
 آز بر زمانده اڭ مدنی و معلوماتلی و حیاتِ اجتماعیهده و سیاسیهده اڭ ایلری
 اولان ملّتلره و حکومتلره استاد و رهبر و دیپلومات و حاکم عادل اولارق،

شرقدن غربه قدر جهان پسندانه اداره ایدن و صحابه ناميله دنياده نامدار اولان جماعت مشهوره نك اتفاق ايله؛ جان و مالريني، پدر و عشيرتلريني فدا ايتديرن بر قوتلی ایمان ايله تصدیق لریدر.

اوچنجیسی: هر عصرده بیگلرله افرادی بولونان و هر فنده داهیانه ایلری گیدن و مختلف مسلک لریده چالیشان و اُمتنده یتیشن حدسز محقق و متبحر علماسنك جماعت عظاماسنك توافق ايله و علم الیقین درجه سنده تصدیق لریدر. دیمك بو ذاتك وحدانیت شهادتی شخصی و جزئی دگل، بلکه عمومی و کلی و صارصیلماز و بتون شیطانلر طویلانسه قارشیسنه هیچ بر جهته چیقماز بر شهادتدر دییه حکم ایتدی.

ایشته عصر سعادته عقلیله برابر سیاحت ایدن دنیا مسافری و حیات یولجیسنك، او مدرسه نورانیه دن آلدیغی درسه قیصه بر إشارت اولارق، برنجی مقامك اون آلتنجی مرتبه سنده بویله:

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الَّذِي دَلَّ عَلَى وُجُوبِ وُجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ فَخَرُ الْعَالَمِ وَشَرَفُ نَوْعِ بَنِي آدَمَ بِعَظَمَةِ سُلْطَنَةِ قُرْآنِهِ وَحِشْمَةِ وَسْعَةِ دِينِهِ وَكَثْرَةِ كَمَالَاتِهِ وَعُلُوبَةِ أَخْلَاقِهِ حَتَّى بِتَصْديقِ أَعْدَائِهِ وَكَذَا شَهِدَ وَبَرَهَنَ بِقُوَّةِ مَاتِ الْمُعْجَزَاتِ الظَّاهِرَاتِ الْبَاهِرَاتِ الْمُصَدِّقَةِ الْمُصَدِّقَةِ وَبِقُوَّةِ آلاَفِ حَقَائِقِ دِينِهِ السَّاطِعَةِ الْقَاطِعَةِ بِاجْمَاعِ إِلِهِ ذَوِي الْأَنْوَارِ وَبِاتِّفَاقِ أَصْحَابِهِ ذَوِي الْأَبْصَارِ وَبِتَوَافُقِ مُحَقِّقِي أُمَّتِهِ ذَوِي الْبَرَاهِينِ وَالْبَصَائِرِ النَّوَّارَةِ﴾

دینیلمشدر.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

يگرمنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾

(صبح و آقشام نمازندن سوڳره تکراری، پک چوق فضیلتی بولونان و بر روایت صحیحہده اسم اعظم مرتبه سنی طاشییان شو جملہ توحیدیه ناک اون بر کلمہ سی وار. هر بر کلمہ سنده هم برر مژده و بشارت، هم برر مرتبہ توحید ربوبیت، هم بر اسم اعظم نقطه سنده بر کبریاء وحدت و بر کمال وحدانیت واردر. بو بیوک و علوی حقیقتلرک ایضاحنی سائر سوزلره حواله ایدوب، بر وعده بناء، شیمدیلک مجمل بر خلاصه صورتنده؛ "ایکی مقام"، بر "مقدمه" ایله اوڭا بر فهرسته یاپاجغز.)

مقدمه

قطعياً بیل که: خلقتک اڭ یوکسک غایه سی و فطرتک اڭ یوجه نتیجه سی ایمان بالله در. و انسانیتک اڭ عالی مرتبه سی و بشریتک اڭ بیوک مقامی، ایمان بالله ایچنده کی معرفت الله در. جن و انسک اڭ پارلاق سعادت و اڭ طاتلی نعمتی، او معرفت الله ایچنده کی محبت الله در. و روح بشر ایچون اڭ خالص سُور و قلبِ انسان ایچون اڭ صافی سَونج، او محبت الله ایچنده کی لذت روحانیه در.

أوت بتون حقیقی سعادت و خالص سُور و شیرین نعمت و صافی لذت ألبته معرفت الله و محبت الله در. اونلر، اونسز اولاماز. جنابِ حقّی طانییان و سَون، نهایتسز سعادت، نعمته، أنواره، أسرار، یا بالقوه ویا بالفعل مظهر در. اونی حقیقی طانییمان، سومه یین؛ نهایتسز شقاوته، آلامه و أوهامه معناً و مادّة مبتلا اولور.

أوت شو پریشان دنیاده، آواره نوعِ بشر ایچنده، ثمره سز بر حیاتده؛ صاحبسز، حامیسز بر صورتده؛ عاجز، مسکین بر انسان، بتون دنیانک سلطانی ده اولسه قاچ پاره ایدر. ایشته بو آواره نوعِ بشر ایچنده، بو پریشان فانی دنیاده؛ انسان، صاحبنی طانیمازسه، مالکنی بولمازسه، نه قدر بیچاره سرگردان اولدیغنی هرکس آڭلار. اگر صاحبنی بولسه، مالکنی طانیسه، او وقت رحمتنه إلتجا ایدر، قدرتنه إستناد ایدر. او وحشتگاه دنیا، بر تنزهگاهه دونر و بر تجارتگاه اولور.

برنجی مقام

شو کلام توحیدینک، اون بر کلمه سنک هر برنده برر مژده وار. و او مژده ده برر شفا و او شفاده برر لذت معنویه بولونور.

برنجی کلمه: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ده شویله بر مژده وار که: حدسز حاجاته

مبتلا، نهایتسز أعدانک هجومه هدف اولان روح إنسانی شو کلمه ده اویله بر نقطه إستمدا بولور که، بتون حاجاتنی تأمین ایده جک بر خزینۀ رحمت قپوسنی اوکا آچار و اویله بر نقطه إستناد بولور که، بتون أعداسنک شرندن آمین ایده جک بر قدرت مطلقه نك صاحبی اولان کندی معبودینی و خالقنی بیلدیرر و طانیتدیرر، صاحبنی گوسترر، مالکی کیم اولدیغنی إرائه ایدر. و او إرائه ایل، قلبی وحشت مطلقه دن و روحی حزن ألیمدن قورتاروب، أبدی بر فرحی، دائمی بر سروری تأمین ایدر.

ایکنجی کلمه: ﴿وَحْدَهُ﴾ شو کلمه ده شفالی، سعادتلی بر مژده واردر.

شویله که:

کائناتک اکثر أنواعیله علاقه دار و او علاقه دارلق یوزندن پریشان و کشماکش ایچنده بوغولمق درجه سنه گلن روح بشر و قلب إنسان ﴿وَحْدَهُ﴾ کلمه سنده بر ملجأ، بر خلاصکار بولور که؛ اونی بتون او کشماکشدن، او پریشانیتدن قورتاریر. یعنی، ﴿وَحْدَهُ﴾ معنا دیر: "الله بردر. باشقه شیلره مراجعت ایدوب یورولمه، اونلره تذلل ایدوب منت چکمه، اونلره تملق ایدوب بوین اُگمه، اونلرک آرقه سنه دوشوب زحمت چکمه، اونلردن قورقوب تیتزومه. چونکه سلطان

کائنات برادر، هر شيئڻڻ آناختاري اونڻڻ ياننده، هر شيئڻڻ ديزگيني اونڻڻ آلنده در؛ هر شي اونڻڻ آمريله حلّ ايديلير. اوني بولسهڻڻ، هر مطلوبڻڻ بولدڻڻ؛ حدسز منترلرڻڻ، قورقورلرڻڻ قورتولدڻڻ.

اوجنجي كلمه: ﴿لَا شَرِيكَ لَهُ﴾ يعني: ناصلكه الوهيتنده و سلطنتنده شريكي يوقدر؛ "الله" بر اولور، متعدّد اولاماز. اويله ده؛ ربوبيتنده و اجراآتنده و ايجاداتنده دخي شريكي يوقدر. بعضًا اولور كه؛ سلطان بر اولور، سلطنتنده شريكي اولماز.. فقط اجراآتنده، اونڻڻ مأمورلري اونڻڻ شريكي صايليلرلر و اونڻڻ حضورينه هر كسڻڻ گيرمه سنه مانع اولورلر. "بزه ده مراجعت ايت" ديرلر. فقط ازل، ابد سلطاني اولان جناب حق، سلطنتنده شريكي اولماديغي گي؛ اجراآت ربوبيتنده دخي معينلره، شريكلره محتاج دگلدر. أمر و إرادة سي، حول و قوّتي اولمازسه هيچ بر شي، هيچ بر شيئه مداخله ايدهمز. طوغريدن طوغري يه هر كس اوڻا مراجعت ايدهمز. شريكي و معيني اولماديغندن، او مراجعتجي آدمه "ياساقدر، اونڻڻ حضورينه گيره مزسڻڻ" دينيلمز.

ايشته شو كلمه، روح بشر ايچون شويله بر مژده ويرر كه: ايماني آلدّه ايدن روح بشر؛ مانعسز، مداخله سز، حائل سز، ممانعت سز، هر حالنده، هر آرزوسنده، هر آنده، هر يرده او ازل و ابد و خزائن رحمت مالكي و دفائن سعادت صاحبي اولان جميل ذو الجلال، قدير ذو الكمالڻڻ حضورينه گيروب، حاجاتني عرض ايدهمز. و رحمتني بولوب، قدرتنه إستناد ايدهمز، كمال فرح و سروري قزانه بيلير.

دردنجي كلمه: ﴿لَهُ الْمُلْكُ﴾ يعني: ملك عمومًا اونڻڻڻڻ. سن، هم اونڻڻڻڻ ملكيسڻڻڻ، هم مملوكيسڻڻڻ، هم ملكنده چاليشييورسڻڻڻ. شو كلمه، شويله شفالي بر

مژده ویریور و دیور: آی انسان! سن کنديځی، کنديځه مالک صایمه. چونکه سن کنديځی اداره ايده مزرښ، او یوک آغیردر. کندي باشځه محافظه ايده مزرښ، بلالردن صاقینوب، لوازماتځی پرينه گتیره مزرښ. اویله ایسه بیهوده اضطرابه دوشوب عذاب چکمه، ملک باشقه سنگدر. او مالک، هم قدیردر، هم رحیمدر؛ قدرتنه استناد ایت، رحمتی إتهام ایتمه. کدری بیراق، کیفځی چک. زحمتی آت، صفایي بول.

هم دیر که: معنًا سؤدیځ و علاقه دار اولدیځ و پریشانیندن متأثر اولدیځ و إصلاح ايده مديځ شو کائنات، بر قدیر رحیمک ملکيدر. ملکی صاحبنه تسلیم ایت، اوځا بیراق.. جفاسنی دگل، صفاسنی چک. او هم حکیمدر، هم رحیمدر. ملکنده ایستدیځی گبی تصرف ایدر، چویرر. دهشت آلدیځ زمان، إبراهيم حقّی گبی "مولا گوره لم نیلر، نیلرسه گوزل ایلر" دی، پنجره لردن سیر ایت، ایچلرینه گیرمه.

بشنجی کلمه: ﴿وَلَهُ الْحَمْدُ﴾ یعنی: حمد و ثنا، مدح و منت اوځا

مخصوصدر، اوځا لایقدر. دیمک نعمت لر اونځدر و اونځ خزینه سندن چیقار. خزینه ایسه، دائميدر. ایشته شو کلمه، شویله مژده و یروب دیور که: آی انسان! نعمتک زوالندن ألم چکمه. چونکه رحمت خزینه سی توکنمز. و لذتک زوالنی دوشونوب، او ألمدن فریاد ایتمه. چونکه او نعمت میوه سی، بر رحمت بی نهایه نځ ثمره سیدر. آغاجی باقی ایسه، میوه گیتسه ده پرينه گلن وار. نعمتک لذتی ایچنده، او لذتدن یوز درجه داها زیاده لذتلی بر إلتفات رحمتی حمد ایله دوشونوب، لذتی بردن یوز درجه یاپایلیرسک. ناصلکه بر پادشاه ذی شانک سځا هدیه ایتدیځی بر ألما لذتی ایچنده یوز بلکه یځک ألمانک لذتک فوقنده، بر إلتفات

شاهانه لذتی سگا احساس و إحسان ایدر. اویله ده: ﴿لَهُ الْحَمْدُ﴾ کلمه سیله، یعنی حمد و شکر ایله، یعنی نعمتدن إنعامی حسّ ایتمکله، یعنی منعمی طانیمقله و إنعامی دوشونمکله، یعنی اونڭ رحمتڭ إلتفاتنی و شفقتڭ توجّهنی و إنعامڭ دوامنی دوشونمکله؛ نعمتدن پیک درجه داها لذیذ، معنوی بر لذت قپوسنی سگا آچار.

التنجی کلمه: ﴿يُحْيِي﴾ یعنی: حیاتی ویرن اودر. و حیاتی رزق ایله إدامه ایدن ده اودر. و لوازمات حیاتی ده إحضار ایدن ینه اودر. و حیاتڭ عالی غایه‌لری اوڭا عائددر و مهمّ نتیجه‌لری اوڭا باقار، یوزده طقسان طوقوز میوه‌سی اونڭدر. ایشته شو کلمه؛ شویله فانی و عاجز بشره ندا ایدر، مژده ویرر و دیر:

ای انسان! حیاتڭ آغیر تکالیفنی اوموزیڭه آلوب زحمت چکمه. حیاتڭ فنا‌سنی دوشونوب، حزنه دوشمه. یالڭز دنیوی اُهمیت‌سز میوه‌لرینی گوروب دنیایه گلشکدن پیشمانلق گوسترمه. بلکه او سفینه وجود‌کده کی حیات ماکینه‌سی، حیّ قیومه عائددر. مصارف و لوازماتنی، او تدارک ایدر. و او حیاتڭ پک کثرتلی غایه‌لری و نتیجه‌لری وار و اوڭا عائددر. سن، او گمیده بر دومنجی نفریسڭ. وظیفه‌ڭی گوزل گور، اجرتڭی آل، کیفڭه باق. او حیات سفینه‌سی، نه قدر قیمتدار اولدیغنی و نه قدر گوزل فائده‌لر ویردیگنی و او سفینه صاحبی ذاتڭ، نه قدر کریم و رحیم اولدیغنی دوشون، مسرور اول و شکر ایت و آڭلا که: وظیفه‌ڭی إستقامتله یاپدیغڭ وقت، او سفینه‌نڭ ویردیگی بتون نتائج؛ بر جهتله سنڭ دفتر اعمالڭه گچر، سگا بر حیات باقیه‌بی تأمین ایدر، سنی أبدی إحیا ایدر.

یدنجی کلمه: ﴿وَيُمِيتُ﴾ یعنی: موتی ویرن اودر. یعنی: حیات وظیفه سندن ترخیص ایدر، فانی دنیادن یریگی تبدیل ایدر، کلفت خدمتدن آزاد ایدر. یعنی: حیات فانیه دن، سنی حیات باقیه یه آلیر. ایشته شو کلمه، شویله جه فانی جن و اینسه باغیرر، دیر که:

سزله مژده! موت إعدام دگل، هیچلک دگل، فنا دگل، إنقراض دگل، سونمک دگل، فراق ابدی دگل، عدم دگل، تصادف دگل، فاعلسز بر إعدام دگل. بلکه بر فاعل حکیم رحیم طرفندن بر ترخیصدر، بر تبدیل مکاندر. سعادت ابدیه طرفنه، وطن اصلیلرینه بر سوقیاتدر. یوزده طقسان طوقوز اُحبابکُ مجموعی اولان عالم برزخه بر وصال قیوسیدر.

سکرنجی کلمه: ﴿وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ﴾ یعنی: بتون کائناتک موجوداتنده گورون و وسیله محبت اولان کمال و حُسن و إحسانک حدسز بر درجه فوقنده بر جمال و کمال و إحسانک صاحبی و بتون محبوبره بدل، بر تک جلوؤ جمالی کافی گلن بر معبود لم یزل، بر محبوب لا یزالک اُزلی و ابدی بر حیات دائمه سی وار که؛ شائبه زوال و فنادن منزه و عوارض نقص و قصوردن مبرّادر. ایشته شو کلمه، جن و اینسه و بتون ذی شعوره و اهل محبت و عشقه إعلان ایدر که:

سزله مژده! محبوبلریکژدن نهایتسز فراقلرک یاره لرینی تداوی ایدوب مرهم سورن بر محبوب باقیکژ وار. مادام او وار و باقیدر، باشقه لری نه اولورسه اولسون مراق چکمه یکژ. بلکه او محبوبلرده، سبب محبتکژ اولان حسن و إحسان، فضل و کمال، او محبوب باقینک جلوؤ جمال باقیسندن چوق پرده لردن گچوب، غایت ضعیف بر گولگه نک گولگه سیدر. اونلرک زواللری، سزلی اینجیتمه سین. چونکه اونلر بر نوع آیینهلردر. آیینهلرک دگیشمسی شعشعه

جمالک جلوه سنی تازه لشدیرر، گوزلشدیرر. مادام او وار، هر شی وار.

طوقوزنجی کلمه: ﴿بَيْدَهُ الْخَيْرُ﴾ یعنی: هر خیر، اونک اَلنده در. هر یاپدیغکز خیرات، اونک دفترینه گچر. هر ایشلدیگکز اَعمالِ صالحه، یاننده قید ایدیلیر. ایشته شو کلمه، جنّ و اِنسه ندا ایدوب مژده ویریور. دیور که:

ای بیچاره لر! مزارستانه گوچدیگکز زمان، "ایواه! مالز خراب اولوب، سعیمز هبا اولدی؛ شو گوزل و گنیش دنیادن گیدوب، طار بر طویراغه گیردک." دیمه یگزر، فریاد ایدوب مأیوس اولمایگزر... چونکه سزک هر شیئگزر محافظه ایدیلیور. هر عملگزر یازیلمشدر. هر خدمتگزر قید ایدیلمشدر. خدمتگزرک مکافاتنی ویره جک و هر خیر اَلنده و هر خیری یاپاییله جک بر ذاتِ ذو الجلال، سزی جلب ایدوب، یر اَلتنده موقّه طوردیرر. صوگره حضورینه آلدیرر. نه موطلی سزله که؛ خدمتگزی و وظیفه گزی بیتیردیگزر. زحمتگزر بیتدی، راحت و رحمته گیدیورسگزر. خدمت، مشقّت بیتدی؛ اجرت آلمغه گیدیورسگزر.

اوت گچن بهارک دفترِ اَعمالنک صحیفه لری و خدماتنک صندوقچه لری اولان تخملری، چکردکلی محافظه ایدن.. و ایکنجی بهارده غایت شعشعه لی، بلکه یوز درجه اَصلندن داها برکتلی بر طرزده محافظه ایدن، نشر ایدن قدیرِ ذو الجلال؛ اَلتبه سزک ده نتائج حیاتگزی اوپله محافظه ایدیور و خدمتگزه پک کثرتلی بر صورتده مکافات ویره جکدر.

اوننجی کلمه: ﴿وَمَوْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ یعنی: او واحددر، اُحددر، هر شیئه قادردر. هیچ بر شی اوکا آغیر گلمز. بر بهاری خلق ایتمک بر چیچک قدر اوکا قولایدر. جنتی خلق ایتمک، بر بهار قدر اوکا راحتدر. هر گونده، هر

سنه ده، هر عصرده، یځیدن یځی په ایجاد ایتدیگی حدسز مصنوعاتی، نهایتسز قدرتنه نهایتسز لسانلرله شهادت ایدرلر. ایشته شو کلمه دخی شویله مژده ایدر. دیر که:

ای انسان! یاپدیغځ خدمت، ایتدیگځ عبودیت بوش بوشنه گیتمز. بر دارِ مکافات، بر محلّ سعادت سنځ ایچون إحضار ایدیلیمشدر. سنځ شو فانی دنیاځه بدل، باقی بر جنّت سنی بکلر. عبادت ایتدیگځ و طانیدیغځ خالقِ ذو الجلال و عدینه ایمان و اعتماد ایت. اوځا وعدنده خلف ایتمک محالدر. قدرتنده هیچ بر جهتله نقصانیت یوقدر. ایشلرینه، عجز مداخله ایده مز. سنځ کوچک باغچه ځی خلق ایتدیگی گبی، جنّتی دخی سنځ ایچون خلق ایده بیلیر و خلق ایتمش و سځا وعد ایتمش. و وعد ایتدیگی ایچون، ألّبتّه سنی اونځ ایچنه آلاچق.

مادام بالمشاهده گوروپورز: هر سنه ده، یر یوزنده، حیوانات و نباتاتځ اوچ یوز بیځدن زیاده أنواعلرینی و ملّتلرینی، کمالِ إنتظام و میزان ایلّه، کمالِ سرعت و سهولتله حشر ایدوب، نشر ایدر. ألّبتّه بویله بر قدیرِ ذو الجلال، وعدینی یرینه گتیرمگه مقتدردر. هم مادام هر سنه ده، اوپله بر قدیرِ مطلق، حشرک و جتنځ نمونه لرینی بیځلر طرزده ایجاد ایدیور. هم مادام بتون سماوی فرمانلری ایلّه سعادتِ أبدیه پی وعد ایدوب، جنّتی مژده ویریور. هم مادام بتون اجراآتی و شئوناتی حق و حقیقتدر و صدق و جدّیتله در. هم مادام آثارینځ شهادتیلّه، بتون کمالات، اونځ نهایتسز کمالنه دلالت و شهادت ایدر. و هیچ بر جهتهده نقص و قصور اونده یوقدر. هم مادام خلف الوعد و خلاف و کذب و آلداتمق، اځ چرکین بر خصلت و نقص و قصوردر. ألّبتّه و ألّبتّه او قدیرِ ذو الجلال، او حکیمِ ذو الکمال، او رحیمِ ذو الجمال وعدینی یرینه گتیره جک؛

سعادَتِ اُبدِيه قپوسنی آچاجق، آدم باباڙڪُ وطنِ اُصلیسی اولان جَنّته سزلی
أی اهلِ ایمان إدخال ایدہ جکدر.

اون برنجی کلمه: ﴿وَالِيهِ الْمَصِيرُ﴾ یعنی: تجارت و مأموریت ایچون، مهم

وظیفه لرله بو دارِ إمتحان اولان دنیايه گوندریلن انسانلر؛ تجارتلرینی یاپوب،
وظیفه لرینی بیتوروب و خدمت لرینی إتمام ایتدکدن صوڭره، ینه اونلری گوندرن
خالقِ ذو الجلالنه دونه جکدر و مولایِ کریم لرینه قاووشه جقذر. یعنی، بو دارِ
فانیدن گیدوب دارِ باقیده حضورِ کبریايه مشرّف اولاجقذر. یعنی، أسباب
دغدغه سندن و وسائطُ قراکلق پرده لرندن قورتولوب، ربِّ رحیم لرینه مقرّر
سلطنتِ اُبدیسنده پرده سز قاووشه جقذر. طوغریدن طوغری یه هرکس، کندي
خالقی و معبودی و ربّی و سیدی و مالکی کیم اولدیغنی بیله جک و بولاجقذر.
ایشته شو کلمه بتون مژده لرک فوقنده شویله مژده ایدر. و دیر که:

أی انسان! بیلیر میسک نزهه گیدیورسک و نزهه سَوق اولونویورسک؟ اوتوز
ایکنجی سوزکُ آخرنده دینیلدیگی گبی: دنیاڭکُ بیكُ سنه مسعودانه حیاتی، بر
ساعت حیاته مقابل گلمه ین جَنّت حیاتکُ و او جَنّت حیاتکُ دخی بیكُ
سنه سی، بر ساعت رؤیتِ جمالنه مقابل گلمه ین بر جمیلِ ذو الجلالکُ دائرّه
رحمتنه و مرتبهٔ حضورینه گیدیورسک. مبتلا و مفتون و مشتاق اولدیغکُز مجازی
محبوبلرده و بتون موجوداتِ دنیویه ده کی حُسن و جمال، اونکُ جلوهٔ جمالکُ و
حسنِ اُسماسنکُ بر نوع گولگه سی و بتون جَنّت، بتون لطائفیله بر جلوهٔ رحمتی و
بتون اشتیاقلر و محبّتلر و إنجذابلر و جاذبه لر، بر لمعهٔ محبّتی اولان بر معبودِ لم
یزلکُ، بر محبوبِ لا یزالکُ دائرّه حضورینه گیدیورسکُز و ضیافتگاهِ اُبدیسی اولان
جَنّته چاغیریلییورسکُز. اویله ایسه قبر قپوسنه آغلایه رق دگل، گوله رک گیریکُز.

هم شو کلمه شویله مژده ویریور، دیور که: آی انسان! فنایه، عدمه، هیچلگه، ظلماته، نسیانه، چورومگه، طاغیلمغه و کثرتده بوغولمغه گیتدیگژی توهم ایدوب دوشونمهیگز! سز فنایه دگل، بقایه گیدیورسگز. عدمه دگل، وجود دائمی یه سوق اولونویورسگز. ظلماته دگل، عالم نوره گیریورسگز. صاحب و مالک حقیقینک طرفنه گیدیورسگز و سلطان ازلینک پای تختنه دونیورسگز. کثرتده بوغولمغه دگل، وحدت دائره سنده تنفس ایده جکسگز. فراقه دگل، وصاله متوجهسگز.

ایکنجی مقام

(إِسْمِ اعْظَمِ نَقْطَه سَنَدَه، تَوْحِيدُكَ إِثْبَاتَه مَخْتَصَرٌ بِرِ إِشَارَتَدِر)

برنجی کلمه: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ده، بر توحید الوهیت و معبودیت وارد. شو مرتبه‌نک غایت قوتلی بر برهانه شویله إشارت ایدرز که: شو کائنات یوزنده، خصوصاً زمینک صحیفه‌سنده، غایت منتظم بر فعالیت گورونویور. و غایت حکمتلی بر خلّاقیت مشاهده ایدیورز. و غایت إنتظاملی بر فتّاحیت، یعنی هر شیئه لایق بر شکل آچمق و صورت ویرمک عین الیقین گورویورز. هم غایت شفقتلی، کرملی، رحمتلی بر وهّابیت و إحسانات گورویورز. اویله ایسه، بالضروره شو حال و شو کیفیت؛ فعّال، خلاق، فتّاح، وهّاب بر ذاتِ ذو الجلالک وجوبِ وجودینی و وحدتنی إثبات ایدر، بلکه إحساس ایدر. اوت موجوداتک متمادیا زواللری، تازه‌نمه‌لری گوستریور که، او موجودات؛ بر صانع قدیرک قدسی اسماسنک جلوه‌لری و أنوارِ اسمائیه‌سنک گولگه‌لری و أفعالنک أثرلری و قلمِ قدر و قدرتک نقشلری و صحیفه‌لری و جمالِ کمانک آیینه‌لیدر.

شو حقیقتِ عظمایه و شو توحیدک مرتبه‌ علیاسنه، شو کائناتک صاحبی، بتون گوندردیگی مقدّس کتابلر و صحفلیله او توحیدی گوستردیگی گبی؛ بتون اهلِ حقیقت و کاملین نوعِ بشر تحقیقاتلریله و کشفیاتلریله، عین مرتبه‌ توحیدی گوستریورلر. و کائنات دخی، عجز و فقریله برابر، مظهر اولدیغی دائمی معجزاتِ صنعتک و خوارقِ إقتدار، خزائنِ ثروتک شهادتیه، عین مرتبه‌ توحیده إشارت ایدر. دیمک شاهدِ ازلی بتون کتب و صحفیه و اهلِ شهود بتون

تحقیقات و کشفیه و عالم شهادت بتون منتظم احوال و حکیمانه شئوناتيله او مرتبه توحیدده بِالْإِجْمَاعِ اِتِّفَاقِ ایدیورلر.

ایشته او واحدِ احدى قبول ایتمه‌ین، یا نهایتسز اِلهری قبول ایده‌جک ویاخود احمق سوفسطائی گبی هم کندینی، هم کائناتک وجودینی انکار ایده‌جک.

ایکنجی کلمه: ﴿وَحْدَهُ﴾ ایشته شو کلمه صریح بر مرتبه توحیدی گوسترر.

شو مرتبه‌یی دخی، اعظمی بر صورتده اثبات ایدن غایت قوتلی بر برهانه شویله اِشارت ایدرز که:

بز گوزیمزی آچدقجه، کائنات یوزینه نظریمزی صالدیدقجه، اُکْ اُول گوزیمزه ایلیشن، عام و مکمل بر نظامدر و شامل، حساس بر میزاندر گورویورز. هر شی دقیق بر نظام ایله، حساس بر میزان و ئولچو ایچنده‌در. داها بر پارچه دقت نظر ایتدکجه، یکیدن یکی‌یه بر تنظیم و توزینیت گوزیمزه چارپیور. یعنی: بریسی، انتظام ایله او نظامی دگیشدیریور و طارتی ایله او میزانی تازه‌لندیریور. هر شی بر موده‌ل اولوب، پک کترتلی منتظم و موزون صورتلر گیدیریلیور. داها زیاده دقت ایتدکجه، او تنظیم و توزین آلتنده بر حکمت و عدالت گورونویور. هر حرکتده بر حکمت و مصلحت گوزه‌تیلیور، بر حق، بر فائده تعقیب ایدیلیور. داها زیاده دقت ایتدکجه، غایت حکیمانه بر فعالیت ایچنده بر قدرتک تظاهراتی و هر شینک هر شأنی إحاطه ایدن غایت محیط بر علمک جلوه‌لری نظر شعوریمزه چارپیور. دیمک بتون موجوداتده‌کی شو نظام و میزان، عمومه عام بر تنظیم و توزینی و او تنظیم و توزین، عام بر حکمت و عدالتی و او حکمت و عدالت، بر قدرت و علمی گوزیمزه گوستریور. دیمک بر قدیر کلّ شی و بر علیم کلّ شی، شو پرده‌لر آرقه‌سنده عقله گورونویور. هم

هر شيئڻڻ اُولنه و آخرينه باقپيورز، خصوصًا ذى حيات نوعنده گوروپورز كه: باشلانغيجلرى، اُصللرى، كوكلىرى، هم ميوهلرى و نتيجهلرى اويله بر طرزدهدر كه؛ گويا تخملرى، اُصللرى؛ برر تعريفه، برر پروغرام شكلنده بتون او موجودڻ جهازاتنى تضمّن ايدپيور. و نتيجهسنده و ميوهسنده؛ ينه بتون او ذى حياتڻ معناسى سوزولوب اونده تجّمع ايدر، تاريخچّه حياتنى اوڻا بيراقير. گويا اونڻ اُصللى اولان چكردگى، دساتير ايجاديهسنڻ بر مجموعه سيدر. و ميوهسى و ثمرهسى ايسه، اُوامر ايجاديهسنڻ بر فهرستهسى حكمنده گوروپورز. صوڻره او ذى حياتڻ ظاهرينه و باطننه باقپيورز. غايت درجهده حكمتلى بر قدرتڻ تصرفاتى و نافذ بر اُرادنهڻ تصويراتى و تنظيماتى گورونوپور. يعنى، بر قوّت و قدرت ايجاد ايدر؛ بر اُمر و اُراده صورت گيدير.

ايشته بتون موجودات، بويله اُولنه دقّت ايتدكجه بر علمڻ تعريفهنامهسى و آخرينه دقّت ايتدكجه بر صانعڻ پلانى و بياننامهسى و ظاهرينه باقدقجه بر فاعل مختارڻ و مريدڻ غايت صنعتلى و تناسبلى بر حلّه صنعتى و باطننه باقدقجه بر قديرڻ غايت منتظم بر ماكينه سنى مشاهده ايدپيورز.

ايشته شو حال و شو كيفيت، بالضروره و بالبداهه اعلان ايدر كه؛ هيچ بر شى، هيچ بر زمان، هيچ بر مكان بر تك صانع ذو الجلالڻ قبضه تصرفندن خارج اولاماز. هر بر شى و بتون اُشيا، بتون شئوناتييله، بر قدير مريدڻ قبضه تصرفنده تدبير ايدپير. و بر رحمن رحيمڻ تنظيميله و لطفيله گوزلشدپيرليپور. و بر حنان منانڻ تزئينيله سوسلندپيرليپور. اوت باشنده شعور و يوزنده گوزى بولونانه شو كائنات و شو موجوداتده كى نظام و ميزان و تنظيم و توزين؛ بر تك، يكتا، واحد، اُحد، قدير، مريد، علیم، حكيم بر ذاتى وحدانيت مرتبهسنده گوسترر. اوت هر شیده بر برلك وار. برلك ايسه، برى گوسترر.

مثلاً، دنیانک لامباسی اولان گونش بردر؛ اویله ایسه، دنیانک مالکی دخی بردر. مثلاً، زمین یوزنده کی ذی حیاتلرک خدمتجیلری اولان هوا، آتش، صو بردر؛ اویله ایسه، اولری استخدام ایدن و بزلره مسخر ایدن دخی بردر.

اوچنجی کلمه: ﴿لَا شَرِيكَ لَهُ﴾ شو کلمه یی، اوتوز ایکنجی سوزک برنجی مقامی غایت قوتلی و شعشعه لی بر صورتده اثبات ایتدیگندن، اوکا حواله ایدرز. اونک فوقنده بیان اولاماز، اوندن داها ایلری بیانه لزوم یوق و ایضاح ایدیلمز.

دردنجی کلمه: ﴿لَهُ الْمُلْكُ﴾ یعنی: فرشدن عرشه، ثرادن ثریایه، ذراتدن سیاراته، ازلدن أبده قدر هر بر موجود، سماوات و أرض، دنیا و آخرت، هر شی اونک ملکیدر. مالکیت مرتبه عظماسی، توحید اعظم صورتنده اونکدر. شو مرتبه عظماء مالکیت و مقام اعظم توحیدک بر حجت کبراسی، لطیف بر زمانده و لطیف بر خاطرده، عربی عبارهنده، شو عاجزک خاطرینه إلقا ایدیلدی. او لطیف خاطرهک خاطری ایچون، عین عبارۀ عربیه یی قید ایدوب، صوگره مثالی یازاجغز.

﴿لَهُ الْمُلْكُ لَإِنَّ ذَاكَ الْعَالَمَ الْكَبِيرَ كَهَذَا الْعَالَمِ الصَّغِيرِ * مَصْنُوعًا قُدْرَتِهِ مَكْتُوبًا قَدْرِهِ * إِبْدَاعُهُ لِذَاكَ صَيِّرَهُ مَسْجِدًا * إِيْجَادُهُ لِهَذَا صَيِّرَهُ سَاجِدًا * إِشْأَوُهُ لِذَاكَ صَيَّرَ ذَاكَ مَلِكًا * إِيْجَادُهُ لِهَذَا صَيِّرَهُ مَمْلُوكًا * صَنَعْتُهُ فِي ذَاكَ تَظَاهَرَتْ كِتَابًا * صِبْغَتُهُ فِي هَذَا تَزَاهَرَتْ خِطَابًا * قُدْرَتُهُ فِي ذَاكَ تُظْهِرُ حِشْمَتَهُ * رَحْمَتُهُ فِي هَذَا تُنْظِمُ نِعْمَتَهُ * حِشْمَتُهُ فِي ذَاكَ تَشْهَدُ هُوَ الْوَاحِدُ * نِعْمَتُهُ فِي هَذَا تُعْلِنُ هُوَ الْوَاحِدُ * سِكَّتُهُ فِي ذَاكَ فِي الْكُلِّ وَالْأَجْزَاءِ * خَاتَمُهُ فِي هَذَا فِي الْجِسْمِ وَالْأَعْضَاءِ﴾

برنجی فقره: ﴿ذَٰكَ الْعَالَمُ الْكَبِيرُ...الخ﴾ یعنی: شو کائنات دینیلن عالم اکبر و انسان دینیلن اونڭ مثالِ مصغری اولان عالم أصغر، قدرت و قدر قلميله یازیلان آفاقی و آنفسی وحدانیت دلائلی گوستریورلر. اوت کائناتده کی صنعتِ منتظمه نڭ کوچک بر مقیاسده، نمونه سی انسانده واردر. او دائره کبراده کی صنعت، صانع واحد شهادت ایتدیگی گی، شو انسانده اولان کوچک مقیاسده کی خرده بینی صنعت دخی، ینه او صانع اشارت ایدر، وحدتی گوسترر. هم ناصلکه شو انسان غایت معنیدار بر مکتوبِ ربّانیدر، منتظم بر قصیده قدردر.. اويله ده شو کائنات دخی، عین او قلم قدرله، فقط بیوک بر مقیاسده یازیلیمش منتظم بر قصیده قدردر. هیچ ممکن میدر که؛ حدسز علامتِ فارقه ایله بتون انسانلره باقان شو انسان یوزنده کی سگّه وحدته و بتون موجوداتی اوموز اوموزه، آل آله، باش باشه ویرن کائنات اوستنده کی خاتم وحدانیت، واحد اُحددن باشقه بر شیئک مداخله سی بولونسون؟

ایکنجی فقره: ﴿إِبْدَاعُهُ لِذَٰكَ...الخ﴾ مثالی شودر: صانع حکیم، عالم اکبری اويله بدیع بر صورتده خلق ایدوب آیاتِ کبریا سنی اوستنده نقش ایتیمش که؛ کائناتی بر مسجدِ کبیر شکنه دوندیرمش و انسانی دخی اويله بر طرزده ایجاد ایدوب، اوڭا عقل ویره رک، اونڭله او معجزاتِ صنعتنه و او بدیع قدرته قارشی سجدّه حیرت ایتدیره رک، اوڭا آیاتِ کبریا یی اوقوتدیروب، کمرسته عبودیت ایتدیره رک، او مسجدِ کبیرده بر عبدِ ساجد فطرتنده یاراتمشدر. هیچ ممکن میدر که: شو مسجدِ کبیرک ایچنده کی ساجدلرک، عابدلرک معبودِ حقیقلری؛ او صانع واحد اُحددن باشقه سی اولایلسین؟.

اوچنجی فقره: ﴿إِنشَاءُ لِدَاك...الخ﴾ مثالی شودر که: او مالک الملک ذو

الجلال، عالم اکبری، باخصوص کُرْه اَرْض یوزینی اوپله بر صورتده إنشا ایدهرک یایمشدر که؛ بربری ایچنده حدسز دائره لر اولوب، هر بر دائره بر تارلا حکمنده اولوب، وقت بوقت، موسم بموسم، عصر بعصر؛ اکر، بیچر، محصولات آلیر. متمادیا ملکنی چالیشدیرر، تصرف ایدر. اُکْ بیوک دائره اولان ذرات عالمی بر تارلا یایوب، هر زمان کائنات قدر محصولات؛ قدرتیله، حکمتیله اونده اکر، بیچر، قالدیرر. عالم شهادتدن عالم غیبه، دائره قدرتدن دائره علمه گوندرر. صوگره متوسط بر دائره اولان زمین یوزینی، عینا اوپله بر مزرعه یایمش که؛ موسم بموسم عالمی، انواعلری ایچنده اکر، بیچر، قالدیرر. معنوی محصولاتنی دخی غیبی، اخروی، مثالی و معنوی عالمترینه گوندرر. داها کوچک بر دائره اولان بر باغچه بی ینه یوز دفعه، بیك دفعه قدرتله طولدیروب، حکمتله بوشالتدیریور. داها کوچک بر دائره اولان بر ذی حیاتی، مثلا بر آغاجی، بر انسانی، یوز دفعه اونک قدر، اوندن محصولات آلیر. دیمک او مالک الملک ذو الجلال؛ کوچک بیوک، جزئی کلی هر شیئی برر مودهل حکمنده إنشا ایدهرک، یوزلر طرزده، تازه تازه نقشلرله منقش منسوجات صنعتنی اونلره گیدیرر؛ جلوه آسماسنی، معجزات قدرتنی اظهار ایدر. کندی ملکنده هر بر شیئی، برر صحیفه حکمنده إنشا ایتمش؛ هر صحیفه ده، یوزر طرزده معنیدار مکتوباتنی یازار؛ حکمتنک آیاتنی اظهار ایدر، ذی شعورلره اوقوتدیرر. شو عالم اکبری، ملک شکلنده إنشا ایتمکله برابر؛ شو انسانی دخی اوپله بر صورتده خلق ایتمشدر و اوکا اوپله جهازات و آلتلر و حواس و حسیاتلر و بالخاصّه نفس، هوا و احتیاج و اشتها و حرص و دعوا ویرمشدر که؛ او گنیش ملکنده، بتون ملکه محتاج بر مملوک حکمنه گتیرمشدر.

ایشته هیچ ممکن میدر که: پک بیوک اولان عالم ذرآتدن تا بر سینگه قدر بتونی ملک و تارلا یاپان و کوچک إنسانی، او بیوک ملکه ناظر و مفتش و چیفتجی و تجار و دلال و عابد و مملوک یاپدیران و کندینه، محترم بر مسافر و سؤگیلی بر مخاطب إتخاذ ایدن او مالک الملک ذو الجلالدن باشقه، او ملکه تصرف ایدوب، او مملوکه سیّد اولاییلسین؟

دردنجی فقره: ﴿صَنَعَتْهُ فِي ذَاكَ...الْخ﴾ عباره سیدر. مثالی شودر که: صانع ذو الجلالک عالم اکبرده کی صنعتی او درجه معنیداردر که؛ او صنعت، بر کتاب صورتنده تظاهر ایدوب، کائناتی بر کتاب کبیر حکمنه گتیردیگندن، عقل بشر، حقیقی فنّ حکمت کتبخانه سنی اوندن آلدی و اوڭا گوره یازدی. و او کتاب حکمت، او درجه حقیقتله باغلی و حقیقتدن مدد آلییور که، بیوک کتاب مینک بر نسخه سی اولان قرآن حکیم شکلنده إعلان ایدیلدی. هم ناصلکه کائناتده کی صنعتی، کمال إنتظامندن کتاب شکلنه گیردی؛ إنسانده کی صبغتی و نقش حکمتی دخی، خطاب چیچگی آچدی. یعنی او صنعت، او درجه معنیدار و حسّاس و گوزلدر که؛ او ماکینه ذی حیاتده کی جهازاتی، فونوغراف گبی نطقه گلدی، سویلتدیردی. و او یله بر أحسن تقویم ایچنده بر صبغه ربّانیه ویرمش که؛ او مادّی، جسمانی، جامد قفاده؛ معنوی، غیبی، حیاتدار اولان بیان و خطاب چیچگی آچیلدی. و او إنسان قفاسنده کی قابلیت نطق و بیانه، او درجه علوی جهازات و إستعداد ویردی که؛ سلطان ازلّیه مخاطب اولاجق بر مقامده إنکشاف ایتدیردی، ترقّی ویردی. یعنی فطرت إنسانیه ده کی صبغه ربّانیه، خطاب إلهی چیچگی آچدی. هیچ ممکن میدر که: کتاب درجه سنه گلن بتون موجوداتده کی صنعته و خطاب مقامنه گلن إنسانده کی او صبغته، واحد اُحددن باشقه سی قاریشه بیلسین؟ حاشا!..

بشنجی فقره: ﴿قُدْرَتُهُ فِي ذَاكَ...الخ﴾ عباره سیدر. مثالی شودر که: قدرتِ

إلهیه عالم اکبرده، حشمتِ ربوبیتی گوستریور. رحمتِ ربّانیه ایسه عالم اصغر اولان انسانده، نعمتلی تنظیم ایدیور. یعنی صانعک قدرتی، کبریا و جلال نقطه سنده، کائناتی اوپله محتشم بر سرای شکلنده ایجاد ایدیور که؛ گونشی بیوک بر الکتریک لامباسی، قمری قندیل و ییلدیزلی موملر میوه لریله یالیزلار، الکتریقلر. و زمین یوزینی بر سفره، بر تارلا، بر باغچه، بر خالیچه و طاغلی برر مخزن، برر دیرک، برر قلعه و هکذا بتون آشایی بیوک بر مقیاسده او بیوک سراپک لوازماتی شکلنه گتیره رک، شعشعلی بر صورتده حشمتِ ربوبیتی گوستردیگی گی؛ جمال نقطه سنده رحمتی دخی اُک کوچک ذی حیاته قدر هر ذی روحه انواعِ نعمتی ویرر، اونک ایله تنظیم ایدر.. باشند آشاییه قدر نعمتلرله سوسله یوب، لطف و کرمه تزیین ایدر و او حشمتِ جلالیه قارشی جمالِ رحمتی او کوچوک لسانلرله او بیوک لسانه قارشی چیقاریر. یعنی: گونش و عرش گی بیوک جرملر، حشمت لسانیله "یا جلیل، یا کبیر، یا عظیم" دیدکلری وقت؛ سینک و سمک گی او کوچوک ذی حیاتلر دخی رحمت لسانیله "یا جمیل، یا رحیم، یا کریم" دیهرک او موسیقَه کبرایه لطیف نغماتلرینی قاتیپورلر، طاتلیلاشدیریورلر. هیچ ممکن میدر که: او جلیل ذو الجمالدن و او جمیل ذو الجلالدن باشقه بر شی، کندی باشیله شو عالم اکبر و اصغره ایجاد جهتنده مداخله ایده بیلسین؟ حاشا!..

آلتنجی فقره: ﴿حِشْمَتُهُ فِي ذَاكَ...الخ﴾ عباره سیدر. مثالی شودر که: یعنی،

کائناتک هیئت مجموعه سنده تظاهر ایدن حشمتِ ربوبیت، وحدانیتِ إلهیه یی اثبات ایدوب گوستردیگی گی؛ ذی حیاتلرک جزئیاتلرینه مقنن آرزاقلرینی ویرن نعمتِ ربّانیه دخی، اُحدیتِ إلهیه یی اثبات ایدوب گوسترر. واحدیت ایسه،

بتون او موجودات برینځدر و برینه باقار و برینځ ايجاديدر ديمکدر. اُحدیت ايسه؛ هر بر شیده، خالقِ کلّ شينځ اُکثر اُسماسی تجلی ایدیور ديمکدر. مثلاً گونشک ضیاسی، بتون زمینځ یوزینی إحاطه ایتدیگی حیثیتله، واحدیت مثالنی گوسترر. و هر بر شفاف جزءده و صو قطره‌لرنده، گونشک ضیاسی و حرارتی و ضیاسنده کی یدی رنگی و بر نوع گولگه‌سی بولونماسی، اُحدیت مثالنی گوسترر. و هر بر شیده خصوصاً ذی‌حیاتده و بِالْخَاصّه هر بر إنسانده؛ او صانعک اُکثر اُسماسی اونده تجلی ایتدیگی جهتله، اُحدیتی گوسترر.

ایشته شو فقره إشارت ايدر که: کائناتده تصرّف ایدن حشمتِ ربوبیت، او قوجه گونشی شو زمین یوزنده کی ذی‌حیاتلره بر خدمتکار، بر لامبا، بر اوجاق؛ و قوجه کُرّه زمینی اونلره بر بشیک، بر منزل، بر تجارتگاه؛ و آتشی، هر یرده حاضر بر آشجی و دوست؛ و بلوطی، سوزگچ و مرضعه؛ و طاغری، مخزن و آنبار؛ و هوایی، ذی‌حیاته أنفاس و نفوسه یلپازه؛ و صوی، یگیدن حیاته گیرنلره سوت آمزیرن دایه و حیواناته آبِ حیات ویرن بر شربتجی حکمنه گتیرن ربوبیتِ إلهیه، غایت واضح بر صورتده وحدانیتِ إلهیهی گوسترر. اوت خالقِ واحدن باشقه کیم گونشی ارضیلیره مسخّر بر خدمتکار ايدر؟ و او واحدِ اُحددن باشقه کیم هوایی اُنده طوتار، پک چوق وظیفه‌لرله توظیف ایدوب، رویِ زمینده چویک چالاک بر خدمتکار ايدر؟ و او واحدِ اُحددن باشقه کیمک حدّینه دوشمشدر که، آتشی آشجی یاپسین و کبریت باشی قدر بر ذره‌جک آتشه، بیگلر بطمان اُشیایی یوتدیرسین و هکذا... هر بر شی، هر بر عنصر، هر بر اُجرام علویه، او حشمتِ ربوبیت نقطه‌سنده واحدِ ذو الجلالی گوسترر.

ایشته جلال و حشمت نقطه‌سنده واحدیت گوروندیگی گبی، جمال و رحمت نقطه‌سنده دخی نعمت و إحسان، اُحدیتِ إلهیهی إعلان ايدر. چونکه

ذی حیاتده و بِالْخاصَّهٖ اِنسانده، او درجه صنعتِ جامعه ایچنده؛ حدسز اَنواعِ نعمتی آڭلایه جق، قبول ایده جک، ایستیه جک جهازات و آلتلر واردر که؛ بتون کائناتده تجلّی ایدن بتون اَسماسنک جلوه سنه مظهردر. عادتاً بر نقطهٔ محراقیه حکمنده، بتون اَسماءِ حسنی بی بردن ماهیتنک آیینه سیله گوسترر و اونکله اُحدیتِ اِلَهِیه بی اِعلان ایدر.

یدنجی فقره: ﴿سِکَّتُهُ فِي ذَاكَ فِي الْكُلِّ وَالْأَجْزَاءِ خَاتَمُهُ فِي هَذَا فِي الْجِسْمِ وَالْأَعْضَاءِ﴾

مألی شودر که: صانع ذو الجلال عالم اکبرک هیئتِ مجموعه سنده بر سِکّه کبراسی اولدیغی گبی، بتون اُجزاسنده و اَنواعنده دخی برر سِکّه وحدتِ قویمشدر. عالم اصغر اولان اِنسانک جسمنده و یوزنده برر خاتمِ وحدانیت باصدیغی گبی، هر بر اَعْضاسنده دخی، برر مُهرِ وحدتی واردر. اُوت او قدیر ذو الجلال هر شیده، کلّیاتده و جزئیاتده، ییلدیزلرده و ذره لرده برر سِکّه وحدتِ قویمشدر که؛ اوڭا شهادت ایدر. و برر مُهرِ وحدانیت باصمشد که، اوڭا دلالت ایدر. شو حقیقتِ عظمّا، یگرمی ایکنجی سوزده و اوتوز ایکنجی سوزده و اوتوز اوچ عدد پنجره سنده غایت پارلاق و قطعی بر صورتده ایضاح و اِثبات ایدیلدیگندن اونلره حواله ایدوب، سوزی کسر، بوراده خاتمه ویررز.

بشنجی کلمه: ﴿لَهُ الْحَمْدُ﴾ یعنی: بتون موجوداتده سببِ مدح و ثنا اولان

کمالات اونڭدر. اوپله ایسه، حمد دخی اوڭا عائددر. اُزلدن اُبدّه قدر هر کیمدن هر کیمه قارشى گلن و گله جک مدح و ثنا اوڭا عائددر. چونکه سببِ مدح اولان نعمت و اِحسان و کمال و جمال و مدارِ حمد اولان هر شی اونڭدر، اوڭا عائددر. اُوت آیاتِ قرآنیه نڭ اِشاراتيله، بتون موجوداتدن دائمی بر

صورته درگاهِ اَلْهِیَهِ گیدن بر عبودیتدر، بر تسبیحدر، بر سجدهدر، بر دِعادَر
و بر حمد و ثنادر که؛ دائمی او درگاهه گیدیور. شو حقیقتِ توحیدی اثبات
ایدن بر برهانِ اعظمه شویله اِشارت ایدرز که:

شو کائناته باقدیغمز وقت، باغستان شکننده؛ سقفی علوی یلدیزلرله
یالْدیزلَغمش، زمینی زینتلی موجوداتله شنلنمش صورته گورونویور. ایشته شو
باغستانده کی منتظم نورانی أجرامِ علویه و حکمتلی و زینتلی موجوداتِ سفلیه،
عمومًا هر بری لسانِ مخصوصیله دیرلر که: بز بر قدیر ذو الجلالک معجزاتِ
قدرتی یز. بر خالقِ حکیم و بر صانعِ قدیرک وحدتنه شهادت ایدرز.

و شو باغستانِ عالم ایچنده کی کُرْ اَرْضه باقییورز، گورویورز که: بر
باغچه شکننده رنگارنگ یوز بیگلر سوسلی چیچکلی نباتات طائفه لری اونده
سريلمش و چشید چشید یوز بیگلر انواع حیوانات اونده سرپيلمشدر.

ایشته شو زمین باغچه سنده بتون او سوسلی نباتات و زینتلی حیوانات،
منتظم صورتلریله و موزون شکللریله اعلان ایدیورلر که: بز بر تک صانع
حکیمک صنعتندن برر معجزه سی، برر خارقه سی یز و وحدانیتک برر دلّالی، برر
شاهدی یز.

هم او باغچه ده کی آغاجلرک باشلرینه باقار گورورز که: غایت درجه ده
علیمانه، حکیمانه، کریمانه، لطیفانه، جمیلانه یاپيلمش مختلف صورتلرده
میوه لری، چیچکلری گورویورز. ایشته شونلر بالعموم بر لسان ایله اعلان ایدرلر
که: بز، بر رَحْمَن ذو الجمالک و بر رَحِیم ذو الکمالک معجزنما هدیه لری یز،
حیرت نما اِحسانلری یز.

ایشته باغستانِ کائناتده کی أجرام و موجودات و گُرُ اَرَضِ باغچه سنده کی نباتات و حیوانات و اشجار و نباتاتک باشلرنده کی اَزهار و ثمرات؛ نهایت درجه ده یوکسک بر صدا ایله شهادت ایدر، إعلان ایدر، دیرلر که: بزم خالقمز و مصوّریمز و بزی هدیه ویرن قدیرِ ذو الجمال، حکیم بی مثال، کریم پرنوال هر شیئه قادردر. هیچ بر شی اوڭا آغیر گلزمز. هیچ بر شی دائرُ قدرتندن خارج اولاماز. قدرتنه نسبّه، ذرّه لر ییلدیزلر بدر. کلّی، جزئی قدر قولایدِر. جزء، کلّ قدر قیمتلیدر. اُڭ بیوک، اُڭ کوچک قدر قدرتنه نسبّه راحتدر. کوچک، بیوک قدر صنعتلیدر.. بلکه صنعتجه بعض کوچک، بیوکن داها بیوکندر. بتون ماضیده کی عجائبِ قدرتی اولان وقوعات شهادت ایدر که؛ او قدیرِ مطلق، بتون إستقبالده کی عجائبِ امکاناته مقتدردر. دونی گتیرن، یارینی گتیردیگی گبی؛ ماضی یی ایجاد ایدن او ذاتِ قدیر، إستقبالی دخی ایجاد ایدر. دنیایی یاپان او صانعِ حکیم، آخرتی ده یاپار. اوت معبودِ بالحق یالڭز او قدیرِ ذو الجلال اولدیگی گبی، محمودِ بِالإطلاق ینه یالڭز اودر. عبادت اوڭا مخصوص اولدیگی گبی، حمد و ثنا دخی اوڭا خاصدر. هیچ ممکن میدر که: سماوات و اَرْضی خلق ایدن بر صانعِ حکیم، سماوات و اَرْضُک اُڭ مهمّ نتیجه سی و کائناتک اُڭ مکمل میوه سی اولان انسانلری باشی بوش بیراقسین، اسباب و تصادفه حواله ایتسین، حکمتِ باهره سنی عبثته قلب ایتسین؟ حاشا!.. هیچ ممکن میدر که: حکیم، علیم بر ذات، بر آغاجی غایت اُهمّیتله تدبیر و تصویر ایدوب و غایت درجه ده حکمتله اداره و تربیه ایتدیگی حالده؛ او آغاجک غایه سی، فائده سی اولان میوه لرینه باقمه یوب اُهمّیت ویرمه سین؛ خیرسز آلره، بوش یرلره طاغیلسین، ضایع اولسون؟ اَلَبته باقمه مق، اُهمّیت ویرمه مک اولاماز. چونکه آغاجه اُهمّیت ویرمک، میوه لری ایچوندِر.

ایشته، شو کائناتك ذى شعورى و اَكْ مَكْمَل میوهسى و نتیجهسى و غایهسى، إنساندر. شو کائناتك صانع حکیمی ممکن میدر که، شو ذى شعور میوهلرک میوهلری اولان حمد و عبادتی، شکر و محبتی باشقهلره ویروب حکمت باهرهسى هیچه ایندیرسین و یاخود قدرت مطلقهسى عجزه قلب ایتدیرسین و یاخود علم محیطی جهله چویرسین؟ یوز ییك دفعه حاشا!

هیچ ممکن میدر که: شو کائنات سرايک بناسنده کی مقاصد ربّانیهك مدارى اولان ذى شعور و ذى شعورک سرفرازی اولان نوع إنسانك مظهر اولدیغی نعمتلره مقابل إظهار ایتدکلری شکر و عبادتی، او سراي کائناتك صانعندن باشقهسنه گیتسین. و او صانع ذو الجلال، او غایت الغایه اولان شکر و عبادتی باشقهلره گیتمهسنه مساعده ایتسین.

هم هیچ ممکن میدر که: حدسز أنواع نعمتيله کندینی ذى شعورلره سؤدیرسین؛ و حدسز معجزات صنعتيله کندینی اونلره طانیتدیرسین؛ صوگره اونلرک شکر و عبادتلینی، حمد و محبتلینی، معرفت و متتدارلقلینی أسبابه و طبیعته ترك ایدوب أهْمِيَّت ویرمهسین؛ حکمت مطلقهسى إنکار ایتدیرسین؛ سلطنت ربوبیتى هیچه ایندیرسین! یوز ییك دفعه حاشا و کلا!..

هیچ ممکن میدر که: بر بهاری خلق ایده مهین و بتون میوهلری ایجاد ایده مهین و یر یوزنده سگهلری بر اولان بتون ألمالری إنشا ایده مهین؛ اونلرک بر مثال مصغری اولان بر ألمایى خلق ایدوب و او ألمایى نعمت اولارق بریسنه ییدیرسین، شکرینی قزانسین، محمود بِالْإِطْلَاقَه حمد نقطه سنده إشتراك ایتسین؟ حاشا!.. چونکه بر ألمایى خلق ایدن کیم ایسه، بتون دنیایه گلن ألمالری ایجاد ایدن ینه او اولاییلیر. چونکه سگه بردر. هم ألمالری ایجاد ایدن کیم ایسه، بتون

دنیا ده مدارِ رزقِ اولان حبوبات و ثمراتی خلق ایدن ینه اودر. دیمک اُک کوجک جزئی بر ذی حیات، اُک جزئی بر نعمتی ویرن، طوغریدن طوغریه کائناتک خالقیدر و رزاقِ ذو الجلالدر. اویله ایسه شکر و حمد، طوغریدن طوغریه اوکا عائددر. اویله ایسه حقیقتِ کائنات، دائما حق لسانيله دیر: ﴿لَهُ الْحَمْدُ مِنْ كُلِّ اَحَدٍ مِنَ الْاَزَلِ إِلَى الْاَبَدِ﴾

آلتنجی کلمه: ﴿يُحْيِي﴾ یعنی: حیات ویرن یالکز اودر. اویله ایسه، هر شیئک خالقِ دخی یالکز اودر. چونکه کائناتک روحی، نوری، مایه سی، اساسی، نتیجه سی، خلاصه سی حیاتدر. حیاتی ویرن کیم ایسه، بتون کائناتک خالقِ ده اودر. حیاتی ویرن آلبته اودر، حی و قیومدر.

ایشته شو مرتبه توحیدک برهانِ اعظمه شویله إشارت ایدرز که: (باشقه بر سوزده ایضاح و إثبات ایدیلدیگی گبی) زمین یوزینک صحراسنده چادیرلری قورولمش غایت محتشم ذی حیاتلر اوردوسنی گوروپورز. اوت حی و قیومک حدسز اوردولرندن، هر بهار موسمنده یگی سلاح آلتنه آلینمش، غائبدن گلن تازه بر اوردو میدانه چیقمش گوروپورز. شو اوردویه باقیپورز که: نباتات طائفه لرندن ایکی یوز بیگدن زیاده و حیوانات ملّتلرندن ینه یوز بیگدن فضله چشید چشید مختلف قوملر گوروپورز. هر بر ملّک، هر بر طائفه نک آلبسه سی آیری، آرزاقی آیری، تعلیماتی آیری، ترخیصاتی آیری، سلاحلری آیری، مدّت عسکریره لری آیری اولدیغی حالده؛ بر قوماندانِ اعظم حدسز قدرت و حکمتیله و نهایتسز علم و إراده سیله، بیتمز رحمتیله، توکنمز خزینه سیله، هیچ برینی اونوقیه رق، شاشیرمیه رق، قاریشدیرمیه رق، گجیکدیرمیه رک.. آیری آیری بتون او اوج یوز بیگدن زیاده ملّتلری و طائفه لری کمالِ إنتظام ایله، تمام میزان ایله، وقتی

وقتہ آیری آیری آرزق‌لرینی، آیری آیری اَلبسہ‌لرینی، آیری آیری سلاحرلرینی ویره‌ک، آیری آیری تعلیمات یاپدیرارق، آیری آیری ترخیصات ایتدیگنی، گوزی بولونان بلمشاهده گورور و قلبی بولونان بعین الیقین تصدیق ایدر.

ایشته هیچ ممکن میدر که: شو إحیا و إداره‌یه و شو تربیه و إعاشه‌یه؛ او اوردوی بتون شئوناتیلہ إحاطه ایدن بر علم محیط و او اوردوی بتون لوازماتیلہ إداره ایدن بر قدرت مطلقه‌نک صاحبندن باشقه‌سی قاریشه‌ییلسین، مداخله ایده‌ییلسین، اونده حصّه‌سی اولسون؟ یوز بیگلر دفعه حاشا!..

معلومدر که: بر طابورده اون ملت بولونسه، آیری آیری تجهیز ایتمه‌سی اون طابور قدر کوچ اولدیغندن؛ عاجز انسانلر، ایستر ایسته‌مز بر طرزده تجهیزه مجبور اولمشلر. حالبوکه حی و قیوم شو محتشم اوردوسی ایچنده، اوچ یوز بیگدن زیاده ملتره، آیری آیری تجهیزات حیاتیه‌یی ویریور. هم کلفتسز، مشکلاتسز، قولای بر طرزده، خفیف بر شکله، غایت حکیمانه و انتظام‌پرورانه ویریور. و قوجه اوردویه، بر تک لسان ایلہ، ﴿هُوَ الَّذِي يُحْيِي﴾ دیدیرتوب؛ کائنات مسجندنه او جماعت عظمایه ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾ إلخ... اوقوتدیریور...

یدنجی کلمه: ﴿وَيُمِيتُ﴾ یعنی: موتی ویرن اودر. یعنی: حیاتی ویرن او اولدیغی گبی؛ حیاتی آلان، موتی ویرن دخی ینه اودر. اوت موت، یالکز تخریب و سوغک دگلدر که اُسبابه ویریلسین، طبیعتہ حواله ایدیلسین. بلکه ناصل بر تخم ظاهرًا ثلوب چورویر، فقط باطنًا بر سنبلک حیاتنه و یوغورماسنه.. یعنی جزئی تخملق حیاتندن، کلی سنبل حیاتنه گچیور. اوپله ده موت دخی ظاهرًا بر إخلال و بر إنطفاء گوروندیگی حالده، حقیقتده انسان

ایچون، حیاتِ باقیه‌یه عنوان و مقدمه و مبدأ اولویور. اویله ایسه حیاتی ویرن و اداره ایدن قدیرِ مطلق، ینه ألبته موتی دخی او ایجاد ایدر. شو کلمه‌ده کی مرتبهٔ عظمای توحیدک بر برهانِ أعظمه شویله إشارت ایدرز که: اوتوز اوچنجی مکتوبک یگرمی دردنجی پنجره‌سنده بیان ایدیلدیگی گی: شو موجودات، إرادۀ إلهیه ايله سیاله‌در. شو کائنات، أمر ربّانی ايله سیاره‌در. شو مخلوقات، إذنِ إلهی ايله، زمان نهرنده متمادیآ آقیور.. عالم غییدن گوندریلییور، عالم شهادتده وجودِ ظاهری گیدیریلییور، صوگره عالم غیبه منتظمًا یاغییور، اینییور. و أمر ربّانی ايله، متمادیآ إستقبالدن گلوب، حاله اوغرایه‌رق تنّفس ایدر، ماضی‌یه دوکولور.

ایشته شو مخلوقاتک شو سیلانی، غایت حکیمانه رحمت و إحسان دائره‌سنده؛ و شو سیرانی، غایت علیمانه حکمت و إنتظام دائره‌سنده؛ و شو جریان، غایت رحیمانه شفقت و میزان دائره‌سنده باشند آشاغی‌یه قدر حکمتلره مصلحتلره نتیجه‌لره و غایه‌لره یاییلییور. دیمک بر قدیرِ ذو الجلال، بر حکیم ذو الکمال متمادیآ طوائفِ موجوداتی و هر طائفه ایچنده کی جزئیاتی و او طائفه‌لردن تشکّل ایدن عالم‌لری، قدرتیله حیات ویروب توظیف ایدر. صوگره حکمتیله ترخیص ایدوب، موته مظهر ایدر؛ عالم غیبه گوندرر. دائرهٔ قدرندن، دائرهٔ علمه چویرر.

ایشته هیچ ممکن میدر که: شو کائناتی، هیئتِ مجموعه‌سیله چویرمگه مقتدر اولیان و بتون زمانلره حکمی گچمه‌ین و عالم‌لری حیاته و موته بر فرد گی مظهر ایتمگه قدرتی یتمه‌ین و بهارلری، بر چیچک گی حیات ویروب، یر یوزینه طاقوب، صوگره موت ايله اوندن قوپاروب آلامیان بر ذات؛ موت و إماته‌یه صاحب حقیقه‌بیلسین؟ اوت اُک جزئی بر ذی‌حیاتک موتی دخی، حیاتی گی بتون حقائقِ حیات و أنواعِ موت أَلنده بولونان بر ذاتِ ذو الجلالک

قانونيله، اذنيه، اُمريه، قوتيله، علميله اولق ضروريدر.

سكزنجي كلمه: ﴿وَمَوْحِيٍّ لَا يَمُوتُ﴾ يعني: حياتي دائميدير، اُزلي و

أبديدر. موت و فنا، عدم و زوال اوڭا عارض اولاماز. چونكه حيات، اوڭا ذاتي اولان، زائل اولاماز. أوت اُزلي اولان ألبته أبديدر. قديم اولان، ألبته باقيدر. واجب الوجود اولان، ألبته سرمديدير. أوت بر حيات كه، بتون وجود، بتون أنواريله اونڭ گولگه سيدر. ناصل عدم اوڭا عارض اولاييلير؟ أوت بر حيات كه، واجب بر وجود اونڭ لازمي و عنوانيدر؛ ألبته عدم و فنا هيچ بر جهتله اوڭا عارض اولاماز. أوت بر حيات كه؛ بتون حياتلر متماديًا اونڭ جلوه سيله ظهوره گلير و بتون حقائق ثابتة كائنات اوڭا إستناد ايدر، اونڭله قائمدير؛ ألبته هيچ بر جهتله فنا و زوال اوڭا عارض اولاماز. أوت بر حيات كه؛ اونڭ بر لمعة جلوه سي، معروض فنا و زوال اولان اشيائي كثيره بر وحدت ويروب بقايه مظهر ايدر و طاغيلمقدن قورتاير و وجوديني محافظه ايدر و بر نوع بقايه مظهر ايدر. يعني حيات؛ كثرته بر وحدت ويرر، إبقا ايدر. حيات گيتسه؛ طاغيلير، فنايه گيدر. ألبته اويله حدسز لمعات حياتيه بر جلوه سي اولان حيات واجبه يه، زوال و فنا ياناشه ماز.

شو حقيقته شاهد قاطع، شو كائناتڭ زوال و فنا سيدر. يعني موجودات وجودلريله، حياتلريله ناصلكه او حي لا يموتڭ حياتنه و او حياتڭ وجوب وجودينه دلالت و شهادت ايدرلر؛ (حاشيه) اويله ده: موتلريله، زواللريله او حياتڭ

(حاشيه): حضرت إبراهيم عليه السلامك نموده قارشي إماته و إحياده گونشك طلوع و غروبنه إنتقالی، جزئی إماته و إحيادن کلی إماته و إحيائه انتقالدر و بر ترقيدر. او دليک اڭ پارلاق و اڭ گنيش دائره سني گوسترمکدر. يوقسه بر قسم اهل تفسيرك ديدکلي گي، خفي ديلي بيراقوب، ظاهر دليه چيقيم دگلدرد.

بقاسنه، سرمديتنه دلالت ايدر و شهادت ايدرلر. چونكه موجودات زواله گيتكدن صوگره، آرقه لرنده ينه كنديلرى گي حياته مظهر اولوب يرلرينه گلدكلرندن گوسترييور كه؛ دائمي بر ذى حيات وار كه، متماديًا جلوۀ حياتي تازه لنديرييور. ناصلكه گونشه قارشى جريان ايدن بر نھرڭ يوزنده قبارجقار پارلار گيدر. گنلر عين پارلاماي گوستروب، طائفه طائفه آرقه سنده پارلايوب سونوب گيدر. بو سونمك، پارلامق وضعيتيله؛ يوكسك دائمي بر گونشك دوامنه دلالت ايدرلر. اويله ده، شو موجودات سيّاره ده كي حيات و موتك دگيشمه لري و مناوبه لري، بر حيّ باقينك بقا و دوامنه شهادت ايدرلر.

أوت شو موجودات آيينه لدر. فقط ظلمت نوره آيينه اولديغي گي، هم قراڭلىق نه درجه شدتلى ايسه او درجه نورك پارلاماسنى گوستردىگي گي، چوق جهتلرله ضدّيت نقطه سنده آيينه دارلق ايدرلر. مثلاً: ناصلكه موجودات عجزيله قدرت صانع آيينه دارلق ايدر، فقريله غناسنه آيينه دار اولور. اويله ده، فنايله بقاسنه آيينه دارلق ايدر. أوت زمينك يوزى و يوزنده كي أشجارك قيشده كي وضعيت فقيرانه لري و بهارده شمعشع پاش اولان ثروت و غنالى غايت قطعى بر صورتده، بر قدیر مطلق و غنيّ على الإطلاك قدرت و رحمتنه آيينه دارلق ايدر.

أوت بتون موجودات، گويا لسان حال ايله، أويس القرانى گي شويله مناجات ايدرلر؛ ديرلر كه:

"يا إلهنا! ربّنا سنسك! چونكه بز عبدز. نفسمزك تربيه سندن عاجرز. ديمك بزى تربيه ايدن سنسك!.. هم سنسك خالق! چونكه بز مخلوقز، ياپيليورز. هم رزاق سنسك! چونكه بز رزقه محتاجز، ألز يتيشمبيور. ديمك بزى ياپان و رزقمزى ويرن سنسك. هم سنسك مالك! چونكه بز مملوكز. بزدن باشقه سى بзде تصرف

ایدیور. دیمک مالکمز سنسک. هم سن عزیزسک، عزّت و عظمت صاحبسک! بز ذلتمزه باقیورز، اوستمزده بر عزّت جلوهری وار. دیمک سنک عزتسک آیینهسی یز. هم سنسک غنی مطلق! چونکه بز فقیرز. فقریمزک ألنه یتیشمدیگی بر غنا ویریلیور. دیمک غنی سنسک، ویرن سنسک. هم سن حی باقیسک! چونکه بز ئولویورز. ئولمه مزده و دیریلمه مزده، بر دائمی حیات ویریچی جلوه سنی گوروپورز. هم سن باقیسک! چونکه بز، فنا و زولمزده سنک دوام و بقاکی گوروپورز. هم جواب ویرن، عطیه ویرن سنسک! چونکه بز عموم موجودات، قالی و حالی دیلریمزله دائمی باغیروب ایسته یورز، نیاز ایدوب یالوارییورز. آرزولیمز یرلرینه گلیور، مقصودلیمز ویریلیور. دیمک بزه جواب ویرن سنسک. و هکذا..."

بتون موجوداتک، کلّی و جزئی هر بریسی برر اویس القرانی گبی، بر مناجات معنویه صورتنده بر آیینهدارلقری وار. عجز و فقر و قصورلریله، قدرت و کمالِ الهی بی إعلان ایدیورلر.

طوقوزنجی کلمه: ﴿بَيِّدِ الْخَيْرُ﴾ یعنی: بتون خیرات اونک آلدنه، بتون

حسنات اونک دفترنده، بتون إحسانات اونک خزینه سنده در. اویله ایسه خیر ایسته یین اوندن ایسته ملی، اییلک آرزو ایدن اوکا یالوارملی... شو کلمه نك حقیقتی قطعی بر صورتده گوسترمک ایچون، علمِ اِهینک حدسز دلیلرندن بر گنیش دلیک اماره لرینه و لمعه لرینه شویله إشارت ایدر و دیرز که:

شو کائناتده گورونن أفعال ایله تصرف ایدوب ایجاد ایدن صانعک، بر محیط علمی وار. و او علم، اونک ذاتک خاصّه لازمه ضروریه سیدر، انفکاکی محالدر. ناصلکه گوشک ذاتی بولونوب ضیاسی بولونماق قابل دگل؛ اویله ده بیگلر درجه اوندن زیاده قابل دگلدر که، شو منتظم موجوداتی ایجاد ایدن ذاتک

علمی اوندن اینفکاک ایتسین. شو علم محیط، او ذاته لازم اولدیغی گبی، تعلق جهتیه هر شیئه دخی لازمدر. یعنی، هیچ بر شی اوندن گیزلنمه سی قابل دگلدر. پرده سز، گوشه قارشی زمین یوزنده کی اشیاء، گونشی گورمه مسی قابل اولمادیغی گبی؛ او علیم ذو الجلالک نور علمنه قارشی اشیانک گیزلنمه سی، بیك درجه داها غیر قابلدر، محالدر. چونکه حضور وار. یعنی هر شی دائرة نظرنده در و مقابلدر و دائرة شهودنده در و هر شیئه نفوذی وار. شو جامد گونش، شو عاجز انسان، شو شعورسز رونتگن شعاعی گبی ذی نورلر؛ حادث، ناقص و عارضی اولدقلری حالده، اولرک نورلری، مقابلنده کی هر شیئی گوروب نفوذ ایدرلرسه؛ البته واجب و محیط و ذاتی اولان نور علم ازلیدن هیچ بر شی گیزلنمه و خارجنده قالماز. شو حقیقته ایشارت ایدن کائناتک حد و حسابه گلمز علامتلی، آیتلی واردر. ازمجمله:

بتون موجوداتده گورونن بتون حکمتلر، او علمه ایشارت ایدر. چونکه حکمت ایله ایش گورمک علم ایله اولور. هم بتون عنایتلر، تزیناتلر او علمه ایشارت ایدر. عنایتکارانه، لطفکارانه ایش گورن؛ البته بیلیر و بیلهرک یاپار. هم هر بری برر میزان ایچنده کی بتون انتظاملی موجودات و هر بری برر انتظام ایچنده کی بتون میزانی و تولچولی هیئات، ینه او علم محیطه ایشارت ایدر. چونکه انتظام ایله ایش گورمک، علم ایله اولور. تولچو ایله، طارتی ایله صنعتکارانه یاپان؛ البته قوتلی بر علمه استنادا یاپار. هم بتون موجوداتده گورونن منتظم مقدارلر، حکمت و مصلحته گوره بیچیلیمش شکلر، بر قضانک دستوریه و قدرک پرکاریله تنظیم ایدیلیمش گبی میوه دار وضعیتلر و هیئتلر، بر علم محیطی گوستریور.

أوت أشيايه آيرى آيرى منتظم صورتلر ويرمك، هر شيك مصالح حياتيه سنه و وجودينه لايق مخصوص بر شكل ويرمك، بر علم محيط ايله اولور، باشقه صورتده اولاماز.

هم بتون ذى حياتيه، هر بريسنه لايق بر طرزده، مناسب وقتده، اومماديغي يرده رزقلىنى ويرمك؛ بر علم محيط ايله اولور. چونكه رزقى گوندرن؛ رزقه محتاج اولانلرى بيله جك، طانيه جق، وقتنى بيله جك، احتياجنى إدراك ايدده جك، صوگره رزقى لايق بر طرزده ويره بيلير.

هم عموم ذى حياتك، إهام عنوانى آلتنده بر قانون تعينه باغلى اولان أجللرى، ئولوملرى بر علم محيطى گوسترييور. چونكه هر طائفه نك، گرچه فردلر ك ظاهرًا معين بر وقت أجلي گورونميور، فقط او طائفه نك ايكي حد اورتده سنده محدود بر زمانده أجللرى معيندر. او أجل هنگامنده، او شيك آرقه سنده وظيفه سنى إدامه ايدده جك اولان نتيجه سنك، ميوه سنك، چكردگنك محافظه سى و بر تازه حياتيه إنقلاب ايتديرمسى؛ ينه او علم محيطى گوسترييور.

هم بتون موجوداته شامل، هر بر موجوده لايق بر صورتده رحمتك تلطفاتى؛ بر رحمت واسعه ايچنده بر علم محيطى گوسترييور. چونكه مثلاً ذى حياتك أطفاللىنى سوت ايله إعاشه ايدن و زمينك صويه محتاج نباتاتنه ياغمور ايله يارديم ايدن؛ ألبته أطفالى طانير، احتياجلىنى بيلير و او نباتاتى گورور و ياغمورك اولره لزومنى درك ايدر، صوگره گوندرر و هكذا... بتون حكمتلى، عنايتلى رحمتك حدسز جلوهرلى؛ بر علم محيطى گوسترييور.

هم بتون أشيانك صنعتنده كى إهتمامات و صنعتكارانه تصويرات و ماهرانه تزئينات، بر علم محيطى گوسترييور. چونكه بيكتر وضعيت محتمله

ایچنده، منتظم و مزین، صنعتلی و حکمتلی بر وضعیتِ انتخاب ایتمک، درین بر علم ایله اولور. بتون اشیاده کی شو طرزِ انتخابات، بر علم محیطی گوستریور.

هم ایجاد و ابداع اشیاده کمالِ سهولت، بر علم اُکمله دلالت ایدر. چونکه بر ایشده قولایلق و بر وضعیتده سهولت، درجۀ علم و مهارتله متناسبدر. نه قدر زیاده بیلسه، او درجه قولای یاپار.

ایشته شو سرّه بناءً هر بری برر معجزه صنعت اولان موجوداته باقیورز که؛ حیرت نما بر درجهده سهولتله، قولایقله، کلفتسز، دغدغه سز، قیصه بر زمانده فقط معجزنما بر صورتده ایجاد ایدیلیر. دیمک حدسز بر علم واردر که، حدسز سهولتله یاپیلیر و هکذا... مذکور اماره لر گبی بیگلر علامتِ صادق و وار که، شو کائناتده تصرف ایدن ذاتک محیط بر علمی واردر. و هر شیئی بتون شئوناتیله بیلیر، صوگره یاپار. مادام شو کائنات صاحبک بویله بر علمی واردر؛ البته انسانلری و انسانلرک عمللرینی گورور و انسانلر نهیه لایق و مستحق اولدقلرینی بیلیر، حکمت و رحمتک مقتضاسنه گوره اونلرله معامله ایدر و ایده جک.

ای انسان! عقلکی باشکه آل، دقت ایت! ناصل بر ذات سنی بیلیر و باقار، بیل و آیل!..

اگر دینیلسه: یالکز علم کافی دگلدر، اراده دخی لازمدر. اراده اولمازسه، علم کافی گلمز؟

الجواب: بتون موجودات ناصلکه بر علم محیطه دلالت و شهادت ایدر.

اوپله ده: او علم محیط صاحبناڅك إرادۀ كليہ سنه دخی دلالت ایدر. شویله که: هر بر شیئه، خصوصًا هر بر ذی حیاته پک چوق مشوش احتمالات ایچنده، معین بر احتمال ایله و پک چوق عقیم یوللر ایچنده نتیجه لی بر یول ایله و پک چوق امکانات ایچنده متردد ایکن غایت منتظم بر تشخص ویریللمسی؛ حدسز جهتلرله بر إرادۀ کلیه یی گوستریور. چونکه هر شیئک وجودینی إحاطه ایدن حدسز امکانات و احتمالات ایچنده و ثمره سز عقیم یوللرده و قاریشق و یکنسق سیل گبی میزانسز آقان جامد عنصرلردن غایت حساس بر ئولچو ایله، نازک بر طارتنی ایله و غایت اینجه بر إنتظام ایله، نازنین بر نظام ایله ویریلن موزون شکل و منتظم تشخص؛ بالضروره و بالبداهه بلکه بالمشاهده، بر إرادۀ کلیه نڅك اثری اولدیغنی گوسترر. چونکه حدسز وضعیتلر ایچنده بر وضعیتی إنتخاب ایتمک؛ بر تخصیص، بر ترجیح، بر قصد و بر إرادة ایله اولور و عمد و آرزو ایله تخصیص ایدیلیر. البته تخصیص، بر مخصیصی إقتضا ایدر. ترجیح، بر مرجحی ایستر. مخصیص و مرجح ایسه إرادة در. مثلاً: انسان گبی یوزلر مختلف جهازات و آلاتک ماکینه سی حکمنده اولان بر وجودک، بر قطره صودن.. و یوزر مختلف اعضای بولونان بر قوشک، بسیط بر یومورطه دن.. و یوزر مختلف قسملره آیریلان بر آعاجک، بسیط بر چکر دکدن ایجادلری؛ قدرت و علمه شهادت ایتدکلری گبی؛ غایت قطعی و ضروری بر طرزده اونلرک صانعنده بر إرادۀ کلیه ده دلالت ایدرلر که، او إرادة ایله، او شیئک هر شیئی تخصیص ایدر و او إرادة ایله هر جزئنه، هر عضوینه، هر قسمنه آیری، خاص بر شکل ویرر، بر وضعیت گیدیرر.

الحاصل: ناصلکه اشیاده، مثلاً حیواناتده کی اهمیتی اعضانک، اساسات و نتائج اعتباریله بربرلرینه بگزیشلری و توافقلری و بر تک سگۀ وحدت إظهار

ایتمه‌لری، ناصل قطعی اولارق دلالت ایدیور که؛ عموم حیواناتک صانعی بردر، واحددر، أحددر. اویله ده: او حیواناتک آیری آیری تشخصلری و سیمالرنده کی باشقه باشقه حکمتلی تعین و تمیزلری دلالت ایدر که؛ اونلرک صانع واحدی، فاعل مختارد و إرادة‌لیدر؛ ایستدیگنی یاپار، ایسته‌مدیگنی یاپماز؛ قصد و إرادة ايله ایشلر. مادام علم الهی یه و إرادة ربّانیه یه موجودات عددنجه، بلکه موجوداتک شئوناتی عددنجه دلالت و شهادت واردر. البته بر قسم فیلسوفلرک إرادة إلهیه یی نفی و بر قسم اهل بدعتک قدری إنکار و بر قسم اهل ضالالتک، جزئیاته عدم إطلاعی إدّعا ایتمه‌لری و طبیعّونک، بر قسم موجوداتی طبیعت و أسبابه إسناد ایتمه‌لری؛ موجودات عددنجه مضاعف بر یالانجیلقدر و موجوداتک شئوناتی عددنجه مضاعف بر ضالالت دیوانه‌لکیدر. چونکه حدسز شهادت صادقّه یی تکذیب ایدن، حدسز بر یالانجیلق ایشله‌مش اولور.

ایشته، مشیئت إلهیه ايله وجوده گلن ایشلرده؛ "إن شاء الله، إن شاء الله" یرنده، بیلهرک "طبیعی طبیعی" دیمک، نه قدر خطا و مخالف حقیقت اولدیغنی قیاس ایت...

اونجی کلمه: «وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» یعنی: هیچ بر شی اوکا آغیر گله‌مز. دائرهٔ امکانده نه قدر اشیا وار، او اشیا یه غایت قولای وجود گیدیره‌بیلیر. و او درجه اوکا قولای و راحتدر که: «إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا» إلخ... سرّیله، گویا یالکز أمر ایدر، یاپیلیر. ناصلکه غایت ماهر بر صنعتکار؛ زیاده قولای بر طرزده، الی ایشه طوقوندیرر طوقوندیرماز، ماکینه گی ایشلر. و او سرعت و مهارتی إفاده ایچون دینیلیر که: او ایش و صنعت، اوکا او قدر مسخردر که؛ گویا آمریله، طوقونسیله ایشلر اولویور؛ صنعتلر وجوده گلییور.

اویله ده: قدیر ذو الجلالک قدرتنه قارشى أشیانک نهایت درجه‌ده مسخریت و
 إطاعتنه و او قدرتنک نهایت درجه‌ده کلفتسز و سهولتله ایش گوردیگنه إشارة،
 ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ فرمان ایدر. شو حقیقت
 عظمناک حدسز أسرارندن بش سرینی بش نکته‌ده بیان ایده‌جگز:

برنجیسی: قدرتِ إلهیهیه نسبةً أک بیوک شی، أک کوچک شی قدر قولایدر.
 بر نوعک عموم أفرادیهله ایجادی، بر فرد قدر کلفتسز و راحتدر. جنتی خلق
 ایتمک، بر بهار قدر قولایدر. بر بهاری ایجاد ایتمک، بر چیچک قدر راحتدر.
 شو سرّی ایضاح و إثبات ایدن حشره دائر اوننجی سوزک آخرنده، هم ملائکه
 و بقاء روح و حشره دائر یگرمی طوقونجی سوزده حشر مسئله‌سنده، ایکنجی
 أساسک بیاننده ذکر ایدیلن "نورانیت سرّی"، "شَقَافیت سرّی"، "مقابله سرّی"،
 "موازنه سرّی"، "انتظام سرّی"، "إطاعت سرّی"، آلتی تمثیل ایله إثبات ایدیلهرک
 گوستریلمشدر که: قدرتِ إلهیهیه نسبةً ییلدیزلر، ذره‌لر گبی قولایدر؛ حدسز
 أفراد بر فرد قدر کلفتسز و راحتجه ایجاد ایدیلیر. مادام او ایکی سوزده بو آلتی
 سرّ إثبات ایدیلمش، اولره حواله ایدهرک بوراده قیصه کسه‌رز.

ایکنجیسی: قدرتِ إلهیهیه نسبةً هر شی مساوی اولدیغنه دلیل قاطع و
 برهان ساطع شودر که: حیوانات و نباتاتک ایجادنده، گوزیمزله گورویورز، حدسز
 بر سخاوت و کثرت ایچنده، نهایت درجه‌ده بر إتقان، بر حسن صنعت
 بولونویور. هم نهایت درجه‌ده قاریشیقلاق و إختلاط ایچنده، نهایت درجه‌ده بر
 إمتیاز و تفریق گورونویور. هم نهایت درجه‌ده مبدولیت و وسعت ایچنده،
 نهایت درجه‌ده صنعتجه قیمتدارلق و خلقتجه گوزللك بولونویور. هم نهایت
 درجه‌ده صنعتکارانه بر صورتده، چوق جهازاته و چوق زمانه محتاج اولقله
 برابر؛ غایت درجه‌ده سهولتله و سرعتله ایجاد ایدیلییور. عادتا بردن و هیچدن

او معجزاتِ صنعت وجوده گلیور.

ایشته بامشاهده هر موسمه روی زمينده گوردیگمز بو فعالیتِ قدرت،
قطعياً دلالت ایدر که: شو أفعالک منبعی اولان قدرته نسبة؛ اُک بيوک شی، اُک
کوچک شی قدر قولایدر و حدسز أفرادک ایجادی و إدارةلری، بر فرد قدر
راحتجه ایجاد و إدارة ایدیلیر.

اوچنجیسی: شو کائناتده، شو گورونن تصرفات و أفعال ایله حکم ایدن
صانعِ قدیرک قدرته نسبة، اُک بيوک کلّ اُک کوچک جزء قدر قولای گلیور.
أفرادجه کترتلی بر کلّینک ایجادی، بر تک جزئینک ایجادی قدر سهولتلیدر. و اُک
عادی بر جزئیده، اُک یوکسک بر قیمتِ صنعت گوستریله بیلیر. شو حقیقتک سرّ
حکمتی اوچ منبعدن چیقار:

أولاً: إمدادِ واحدیتدن.

ثانیاً: یُسِرِ وحدتدن.

ثالثاً: تجلّیِ أحدیتدن.

برنجی منبع اولان إمدادِ واحدیت: یعنی هر شی و بتون أشیاء، بر تک
ذاتک ملکی اولسه؛ او وقت واحدیت جهتیه هر بر شیئک آرقه سنده، بتون
أشیانک قوّتی تحشید ایده بیلیر. و بتون أشیاء، بر تک شی گبی قولایجه إدارة
ایدیلیر. شو سرّی، شویله بر تمثیل ایله فهمه تقریب ایچون دیرز؛ مثلاً: ناصلکه
بر مملکتک تک بر پادشاهی بولونسه، او پادشاه او وحدتِ سلطنت قانونی
جهتیه، هر بر نفرک آرقه سنده بر اوردو قوّتِ معنویه سنی تحشید ایده بیلیر.. و
ایده بیلدیگی ایچون؛ او تک نفر، بر شاهی أسیر ایده بیلیر و شاهک فوقنده
پادشاهی نامنه حکم ایده بیلیر. هم او پادشاه، واحدیتِ سلطنت سرّیه، بر

نفری و بر مأموری استخدام و اداره ایتدیگی گبی، بتون اوردوی و بتون مأمورلینی اداره ایده بیلیر. گویا واحدیت سلطنت سرّیله هرکسی، هر شیئی، بر فردک امدادینه گوندره بیلیر. و هر بر فردی، بتون افراد قدر بر قوّته اِستناد ایده بیلیر؛ یعنی اوندن مدد آلا بیلیر. اگر او واحدیت سلطنت ایپی چوزولسه و باشی بوزوقلغه دونسه؛ او وقت هر بر نفر، حدسز بر قوّتی بردن غائب ایدوب، یوکسک بر مقام نفوذدن سقوط ایدر، عادی بر آدم مقامنه گلیر. و اونلرک اداره و استخداملری، افراد عددنجه مشکلات پیدا ایدر.

عیناً او یله ده: ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ شو کائناتک صانعی، واحد اولدیغندن؛ هر بر شیئه قارشی، بتون اشیایه متوجّه اولان آسمایی تحشید ایدر. و نهایتسز بر صنعتله، قیمتدار بر صورتده ایجاد ایدر. لزوم اولسه، بتون اشیایله بر تک شیئه باقار، باقدیرر، مدد ویرر و قوّتلی یاپار. و بتون اشیایی دخی او واحدیت سرّیله؛ بر تک شی گبی ایجاد ایدر، تصرف ایدر، اداره ایدر.

ایشته، شو امداد واحدیت سرّیله در که؛ شو کائناتده نهایت درجهده مبدولیت و اوجوزلق ایچنده، نهایت درجهده صنعتجه و قیمتجه یوکسک و عالی بر کیفیت گورونویور.

ایکنجی منبع اولان یُسِر وحدت: یعنی برلک اصولیله بر مرکزده، بر آلدن، بر قانونله اولان ایشلر؛ غایت درجهده قولایلق ویریور. متعدد مرکزله، متعدد قانونه، متعدد آلره طاغیلسه مشکلات پیدا ایدر. مثلاً: ناصلکه بر اوردونک بتون نفراٹک بر مرکزدن، بر قانونله، بر قوماندان اعظم آمریله اساسات تجهیزه لری یاپیلسه؛ بر تک نفر قدر قولای اولور. اگر آیری آیری فابریقه لرده، آیری آیری مرکز لرده تجهیزاتلری یاپیلسه؛ بر اوردونک تجهیزینه لازم اولان بتون عسکری فابریقه لره، بر تک نفرک تجهیزاتی ایچون لازم گلیر. دیمک اگر وحدته

إستناد ایدیلسه؛ بر اوردو، بر نفر قدر قولای اولور. اگر وحدت اولمازسه؛ بر نفر، بر اوردو قدر تجهیزك اساساتی جهتنده مشکلات پیدا ایدر. هم بر آغاجك میوه لرینه (وحدت نقطه سنده) بر مرکز، بر قانونه، بر کوکه إستناداً مادّه حیاتیه ویریلسه؛ بیگلر میوه لر، تك بر میوه گبی قولای اولور. اگر هر بر میوه، آیری آیری مرکز، ربط ایدیلسه و آیری آیری یردن موادّ حیاتیه لری گوندریلسه؛ هر بر میوه، بتون آغاج قدر مشکلات پیدا ایدر. چونکه بتون آغاجه لازم اولان موادّ حیاتیه، هر بر میوه ایچون دخی لازمدر.

ایشته شو ایکی تمثیل گبی، ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ شو کائناتك صانعی، واحدِ اُحد اولدیغی ایچون، وحدتله ایش گورور و وحدتله ایش گوردیگی ایچون، بتون اُشیا بر تك شی قدر قولای اولور. هم بر تك شیئی، صنعتجه بتون اُشیا قدر قیمتلی یاپاییلیر. و حدسز اُفرادی، غایت قیمتدار بر صورته ایجاد ایده رک؛ شو گورونن حدسز مبدولیت و نهایتسز اوجوزلق لسانیه، جود مطلقنی گوسترر و حدسز سخاوتنی و نهایتسز خلاّقیتنی إظهار ایدر.

اوجنجی منبع اولان تجلّی اُحدیت: یعنی صانع ذو الجلال جسم و جسمانی اولمادیغی ایچون، زمان و مکان اونی قید آلتنه آلاماز. و کون و مکان، اونك شهودینه و حضورینه مداخله ایده مز. و وسائط و أجراء، اونك فعلنه پرده چکه مز. توجّهنده تجزّی و إنقسام اولماز. بر شی، بر شیئه مانع اولماز. حدسز اُفعالی، بر فعل گبی یاپار. اونك ایچوندر که؛ بر چکر دکده قوجه بر آغاجی معنّا درج ایتدیگی گبی، بر عالمی بر تك فردده درج ایده بیلیر. بتون عالم، بر تك فرد گبی دست قدرتنده چوریلیر. شو سرّی باشقه سوزلرده ایضاح ایتدیگمز گبی، دیرز که: ناصلکه نورانیت إعتباریه بر درجه قیدسز اولان گوشك تمثالی، هر بر جلالی پارلاق شیده تمثّل ایدر. بیگلرله، میلیونرله آینه لر

نورينه مقابل گلسه، بر تك آيينه گيى انقسام ايتمه دن بالذات هر برنده جلوؤ مثالیه سى بولونور. اگر آيينه نك استعدادی اولسه، گونش عظمتيله اونده آثارینی گوستره بیلیر. بر شی، بر شیئه مانع اولماز. بیگلر، بر گی و بیگلریره، بر یر گی قولای گیرر. هر بر یر، بیگلر یر قدر او گونشك جلوه سنه مظهر اولور.

ایشته ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ شو کائنات صانع ذو الجلالنك نور اولان بتون صفاتيله و نورانی اولان بتون أسماسيله، توجه احدث سړيله اويله بر تجلیسی وار که؛ هیچ بر یرده اولمادیغی حالده، هر یرده حاضر و ناظردر. توجهنده انقسام اولماز. عین آنده، هر یرده، کلفتسز، مزاحمه سز هر ایشی یاپار.

ایشته شو إمدادِ واحدیت و یسر وحدت و تجلی احدث سړيله در که؛ بتون موجودات، بر تك صانعه ویریلدیگی وقت؛ او بتون موجودات، بر تك موجود گی قولای و سهولتلی اولور. و هر بر موجود، حسن صنعتجه، بتون موجودات قدر قیمتلی اولابیلیر. ناصلکه موجوداتك حدسز مبذولیتی ایچنده، هر بر فردده حدسز دقائق صنعتك بولونماسی بو حقیقتی گوستریور. اگر او موجودات، طوغریدن طوغرییه بر تك صانعه ویریلمزسه؛ او زمان هر بر موجود، بتون موجودات قدر مشکلاتلی اولور و بتون موجودات، بر تك موجود قیمتنه سقوط ایدر، اینر. شو حالده یا هیچ بر شی وجوده گلمیه جک ویا گلسه ده قیمتسز، هیچه اینه جکدر.

ایشته شو سردندر که: أهل فلسفه نك أك زیاده ایلری گیدنلری اولان سوفسطائیلر، طریق حقندن یوزلرینی چویردکلرندن، کفر و ضلالت طریقه باقمشلر؛ گورمشلر که: شرك یولی، طریق حقندن و توحید یولندن یوز یك دفعه داها مشکلاتلیدر، نهایت درجه ده غیر معقولدر. اونك ایچون بالمجبوریه هر شیئك

وجودینی إنکار ایدہ رک عقلدن إستعفا ایتمشلر.

دردنجیسی: شو کائناتده شو گورونن أفعال ایله تصرّف ایدن ذاتِ قدیرک قدرتنه نسبتاً جتّک ايجادی، بر بهار قدر قولای و بر بهارک ايجادی، بر چیچک قدر قولایدر. و بر چیچکک محاسنِ صنعتی و لطائفِ خلقتی، بر بهار قدر لطافتلی و قیمتلی اولاییلیر. شو حقیقتک سَرّی اوچ شیدر:

برنجیسی: صانعه کی وجوب ایله تجرّد.

ایکنجیسی: ماهیتک مباينتيله عدم تقيد.

اوچنجیسی: عدم تحييز ایله عدم تجریدر.

برنجی سَرّ: وجوب و تجرّدک حدسز قولایغہ و نہایتسز سهولته سببیت ویرمه‌لری، غایت درین بر سردر. اونی بر تمثیل ایله فهمه تقریب ایدہ جگز. شویله که:

وجود مرتبه‌لری مختلفدر. و وجود عالم‌لری آیری آیریدر. آیری آیری اولدقلری ایچون، وجودده رسوخی بولونان بر طبقه وجودک بر ذره‌سی، او طبقه‌دن داها خفیف بر طبقه وجودک بر طاغی قدردر و او طاغی إستیعاب ایدر. مثلاً: عالم شهادتدن اولان قفاده کی خردل قدر قوّه حافظه عالم معنادن بر کتبخانه قدر وجودی ایچنه آلیر. و عالم خارجیدن اولان طیرناق قدر بر آیینہ، وجودک عالم مثال طبقه‌سندن قوجه بر شهری ایچنه آلیر. و او عالم خارجیدن اولان او آیینہ و او حافظه‌نک شعورلی و قوّه ايجادیه‌لری اولسه ایدی، بر ذره‌جک وجود خارجیلری قوّتيله، او وجود معنویده و مثالیده حدسز تصرفات و تحولات یاپاییلیرلردی. دیمک وجود رسوخ پیدا ایتدکجه، قوّت

زیاده‌لشیر؛ آز بر شی، چوق حکمنه گچر. خصوصاً وجود رسوخ تام قزانقدن صوگره، ماده‌دن مجرّد ایسه، قید آلتنه گیرمزه؛ او وقت جزئی بر جلوه‌سی، سائر خفیف طبقات وجودک چوق عالمربنی چوپره‌یلیر.

ایشته **﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى﴾** شو کائناتک صانع ذو الجلالی، واجب الوجوددر. یعنی: اونک وجودی ذاتیدر، ازلیدر، ابدیدر، عدمی ممتنعدر، زوالی محالدر و طبقات وجودک اُک راسخی، اُک اساسلیسی، اُک قوّتلیسی، اُک مکملیدر. سائر طبقات وجود، اونک وجودینه نسبتاً غایت ضعیف بر گولگه حکمنده‌در. و او درجه وجود واجب راسخ و حقیقتلی و وجود ممکنات او درجه خفیف و ضعیفدر که؛ محیی الدین عربی گبی چوق اهل تحقیق، سائر طبقات وجودی، اوهام و خیال درجه‌سنه ایندیرمشر؛ **﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾** دیمشیر. یعنی: وجود واجبیه نسبتاً باشقه شیلره وجود دینیلمه‌ملی؛ اونلر، وجود عنواننه لایق دگلردر دییه حکم ایتمشر.

ایشته واجب الوجودک هم واجب، هم ذاتی اولان قدرتنه قارشی؛ موجوداتک هم حادث، هم عارضی وجودلری و ممکناتک هم قرارسز، هم قوّتسز ثبوتلری؛ اُلبته نهایت درجه‌ده قولای و خفیف گلیر. بتون روحلری حشر اعظمده احیا ایدوب محاکمه ایتمک؛ بر بهارده، بلکه بر باغچه‌ده، بلکه بر آغاجده حشر و نشر ایتدیگی یاپراق و چیچک و میوه‌لر قدر قولاید.

ایکنجی سر: مباینّت ماهیت و عدم تقيّد قولایلغه سببیتی ایسه شودر که: صانع کائنات، اُلبته کائنات جنسندن دگلدر. ماهیتی، هیچ بر ماهیته بگزمز. اويله ایسه: کائنات دائره‌سنده کی مانع‌لر، قیدلر اونک اوکته گچه‌مز؛ اونک اجراآنی تقيید ایده‌مز. بتون کائناتی بردن تصرف ایدوب چوپره‌یلیر. اگر

کائنات یوزنده کی گورونن تصرّفات و أفعال، کائناته حواله ایدیلسه، او قدر مشکلات و قاریشیققلغه سببیت ویرر که؛ هیچ بر إنتظام قالمادیغی گبی، هیچ بر شی دخی وجودده قالماز؛ بلکه وجوده گله مز. مثلاً: ناصلکه کمرلی قبه لرده کی اوسته لق صنعتی، او قبه ده کی طاشلره حواله ایدیلسه و بر طابورک ضابطه عائد اداره سی، نفراته بیراقیلسه؛ یا هیچ وجوده گلمز و یا خود چوق مشکلات و قاریشیققلق ایچنده إنتظامسز بر وضعیت آلا جق. حالبوکه او قبه لرده کی طاشلره وضعیت ویرمک ایچون، طاش نوعندن اولیان بر اوسته یه ویریلسه و طابورده کی نفراتک اداره سی، مرتبه اعتباریله ضابطلک ماهیتی حائز اولان بر ضابطه حواله ایدیلسه؛ هم صنعت قولای اولور، هم تدبیر و اداره سهولتلی اولور. چونکه طاشلر و نفرلر بربرینه مانع اولورلر؛ اوسته و ضابط ایسه، مانعسز هر نقطه یه باقار، اداره ایدر.

ایشته ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ واجب الوجودک ماهیت قدسیه سی، ماهیاتِ ممکنات جنسندن دگلدر. بلکه بتون حقائق کائنات، او ماهیتک اسماءِ حسنی سندن اولان حق إسمنک شعاعلریدر. مادام ماهیت مقدّسه سی هم واجب الوجوددر، هم ماده دن مجرّددر، هم بتون ماهیّاته مخالفدر؛ مثلی، مثالی، مثیلی یوقدر. ألبته او ذاتِ ذو الجلالک او قدرتِ اُزلیه سنه نسبتاً بتون کائناتک اداره سی و تربیه سی؛ بر بهار، بلکه بر آغاج قدر قولاید. حشرِ أعظم و دارِ آخرت، جنت و جهنّمک ایجادی؛ بر گوز موسمنده ئولش آغاجلرک یگّیدن بر بهارده إحیالری قدر قولاید.

اوپنچی سرّ: عدم تحیّز و عدم تجرّینک نهایت درجه ده اولان قولایلغه سببیت ویرمه لرینک سرّی ایسه شودر که: مادام صانعِ قدیر مکاندن منزّه در، ألبته قدرتیله هر مکانده حاضر صاییلیر. و مادام تجرّی و إنقسام یوقدر؛ ألبته

هر شیئه قارشى، بتون اَسْماسيله متوجّه اولاييلير. و مادام هر يرده حاضر و هر شیئه متوجّه اولور.. اويله ايسه موجودات و وسائط و أجرام اونك اُفعالنه ممانعت ايتمز، تعويق ايتمز، بلکه (هيچ لزوم يوق، فرضا لزوم اولسه) اَلْكَتْرِيقْ تَلْلى گي و آغاجْ داللى گي و اِنْسَانْ طمارلى گي؛ اَشياء، وسيله تسهيلات و واسطه وصول حيات و سبب سرعت اُفعال حکمنه گچر. تعويق، تقيد، منع و مداخله شويله طورسون؛ بلکه تسهيل و تسريع و ايصاله وسيله حکمنه گچر. ديمك قدير ذو الجلالك تصرفات قدرتنه هر شى اطاعت و اِنقياد جهتنده (اِحتياج يوق) اُگر اِحتياج اولسه قولايلغه وسيله اولور.

الحاصل: صانع قدير کلفتسز، معالجه سز، سرعتله، سهولتله هر شیئی او شیئه لایق بر صورته خلق ايدر. کَلِّيَّاتى، جزئیات قدر قولای ایجاد ايدر. جزئیاتی، کَلِّيَّات قدر صنعتلى خلق ايدر. اوت کَلِّيَّاتى و سماواتى و اَرْضى خلق ایدن کیم ايسه، سماوات و اَرْضده اولان جزئیاتى و افراد ذى حیاتیهی خلق ایدن اَلْبْتَه ينه اودر و اوندن باشقه اولاماز. چونکه او کوچك جزئیات؛ او کَلِّيَّاتْک میوه لری، چکر دکلى، مثال مصغر ليدر. هم او جزئیاتى ایجاد ایدن کیم ايسه، جزئیاتى احاطه ایدن عنصر لری و سماوات و اَرْضى دخى او خلق ايتمشدر. چونکه گوروپورز که؛ جزئیات کَلِّيَّاته نسبةً برر چکر دک، برر کوچك نسخه حکمنده در. اويله ايسه او جزئیلری خلق ایدن ذاتْک اَلْنْدَه، عناصر کَلِّيّه و سماوات و اَرْض بولونماليدر. تا که، حکمتْک دستور ليله و علمْک ميزان ليله او کَلّى و محیط موجوداتْک خلاصه لرينی، معنارینى، نمونه لرينی؛ او کوچوچک مثال مصغر حکمنده اولان جزئیاتده درج ایده ییل سین. اوت عجائب صنعت و غرائب خلقت نقطه سنده جزئیات، کَلِّيَّاتدن گری دگل؛ چیچک لری، ییلدیز لردن آشاغى دگل؛ چکر دک لری، آغاج لرْک مادوننده دگل؛ بلکه چکر دکده کی نقش

قدر اولان معنوی آغاج، باغده کی نسج قدرت اولان مجسم آغاجدن داها عجیبدر. و خلقتِ إنسانیه، خلقتِ عالمدن داها عجیبدر. ناصلکه بر جوهر فرد اوستنده، اثر ذراتیله بر قرآن حکمت یازیلسه، سماوات یوزنده کی ییلدیزلرله یازیلان بر قرآن عظمتدن قیمتجه داها اُهمیتلی اولاییلر. اویله ده؛ چوق کوچک جزئیاتلر وار، معجزات صنعتجه کلیاتدن اوستوندِر.

بشنجیسی: سابق بیاناتمزده، ایجاد مخلوقاتده گورونن حدسز قولایلق، غایت درجهده چابوقلق، نهایتسز سرعتِ أفعال، نهایتسز سهولتله ایجادِ اشیانک سرلرینی، حکمتلرینی بر درجه گوستردک. ایشته شو نهایتسز سرعت و حدسز سهولتله وجودِ اشیاء، اهلِ هدایتَه شویله قطعی بر قناعت ویرر که: مخلوقاتِ ایجاد ایدن ذاتک قدرتنه نسبتاً؛ جنتلر بهارلر قدر، بهارلر باغچهلر قدر، باغچهلر چیچکلر قدر قولای گلیر. ﴿مَا خَلَقْکُمْ وَلَا بَعْثْکُمْ إِلَّا کَنْفَسٍ وَاحِدَةٍ﴾ سَرَّیله، نوع بشرک حشر و نشری، بر تک نفسک اِماته و اِحیاسی گبی سهولتلیدر.

﴿إِنْ کَانَتْ إِلَّا صِیْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِیْعٌ لَدَیْنَا مُحْضَرُونَ﴾ تصریحیله، بتون انسانلری حشرده اِحیا ایتمک؛ اِستراحت ایچون طاغیلان بر اوردوی بر بورو سسیله طویلامق قدر قولایدر.

ایشته شو حدسز سرعت و نهایتسز سهولت، بالبداهه قدرتِ صانعک کمالنه و هر شی اوکا نسبتاً قولای اولدیغنه دلیل قطعی و برهانِ یقینی اولدیغی حالده؛ اهلِ ضلالتک نظرنده، صانعک قدرتیله اشیانک تشکیلی و ایجادِ (که، وجوب درجهسنده سهولتلیدر. یئک درجه محال اولان) کندی کندینه تشکل ایلَه اِلْتِبَاسَه سبب اولمشدر. یعنی بعض عادی شیلرک وجوده کلمهلرینی چوق قولای گوردکلری ایچون، اونلرک تشکیلی، تشکل توهم ایدیورلر. یعنی ایجاد

ایدیلمیورلر، بلکه کندی کندینه وجود بولیورلر. ایشته گل اُحمقلاڭ نهایتسز درجانه باق که؛ نهایتسز بر قدرتک دلیلی، اونک عدمنه دلیل یاپار؛ نهایتسز محالات قیوسنی آچار. چونکه او حالده صانع عالمه لازم اولان نهایتسز قدرت و محیط علم گبی اوصاف کمال، هر مخلوقک هر ذره سنه ویریلیمک لازم گلیر؛ تا کندی کندینه تشکل ایده بیلسین.

اون برنجی کلمه: ﴿وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ یعنی: دارِ فانیدن دارِ باقی یه دونیله جک و قدیم باقینک مقر سلطنت ابدیه سنه گیدیله جک و کثرت اُسبابدن واحد ذو الجلالک دائره قدرته گیدیله جک، دنیادن آخرته گچیله جک. مرجعکز اونک درگاهیدر، ملجئکز اونک رحمتیدر و هکذا...

شو کلمه نک بونلر گبی إفاده ایتدیگی پک چوق حقیقتلر وار. شو حقیقتلرک ایچنده، سعادت ابدیه ایله جنته دونه جگکزی إفاده ایدن حقیقت ایسه: اوننجی سوزک اون ایکی برهان قطعی یقینیه و یگرمی طوقوزنجی سوزک پک چوق دلائل قاطعه یی تضمّن ایدن آلتی اساسیه او درجه قطعی اثبات ایدیلمشدر که، باشقه بیانه حاجت بیراقمیور. غروب ایدن گونشک ایرتسی صباح یثیدن طلوع ایده جگی قطعیتنه، او ایکی سوز اثبات ایتمشلر که: شو دنیانک معنوی گونشی اولان حیات دخی، خراب دنیا ایله غروبندن سوگره حشرک صباحنده باقی بر صورتده طلوع ایده جکدر. و جنّ و إنسک بر قسمی سعادت ابدیه یه و بر قسمی ده شقاوت ابدیه یه مظهر اولاجقدر. مادام اوننجی و یگرمی طوقوزنجی سوزلر بو حقیقتی کمالیه اثبات ایتمشلر، سوزی اونلره حواله ایدوب یالکز دیرز که:

سابق بیانانده قطعی اثبات ایدیلدیگی اوزره: نهایتسز بر علم محیط و حدسز بر اراده کله و نهایتسز بر قدرت مطلقه صاحبی اولان شو کائناتک صانع حکیمی و شو انسانلرک خالق رحیمی بتون سماوی کتابلری و فرمانلریله جنتی و سعادت ابدیهی نوع بشرک اهل ایمانه وعد ایتمشدر. مادام وعد ایتمشدر، البته یاپه جقدر. چونکه وعدنده خلف ایتمک اوکا محالدر. چونکه وعدینی ایفا ایتمه مک، غایت چرکین بر نقصاندر. کامل مطلق نقصاندن منزه و مقدسدر. وعد ایتدیگی یاپماق، یا جهلندن ویا عجزندن یاپماز. حالبوکه او قدیر مطلق و علیم کل شی حقنده جهل و عجز محال اولدیغندن، خلف وعد دخی محالدر.

هم باشده فخر عالم علیه الصلاة والسلام اولارق بتون انبیا و اولیا و اصفیا و اهل ایمان متمادیا او رحیم کریمدن، وعد ایتدیگی سعادت ابدیهی رجا ایدوب یالواریورلر و نیاز ایدوب ایسته یورلر. هم بتون اسماء حسنی ایله برابر ایسته یورلر. چونکه باشده شفقتی و رحمتی، عدالتی و حکمتی و رحمن و رحیم، عادل و حکیم اسملری و ربوبیتی و سلطنتی و ربّ و الله اسملری گبی اکثر اسماء حسنی سی، دائره آخرتی و سعادت ابدیهی اقتضا و استلزام ایدرلر و تحقیقنه شهادت و دلالت ایدیورلر. بلکه (اوننجی سوزده اثبات ایدیلدیگی گبی) بتون موجودات بتون حقائقه دار آخرته اشارت ایدیورلر. هم فرمان اعظم اولان قرآن حکیم بیگلر آیات بیناتیه و براهین صادقّه قطعیه سیله او حقیقتی گوستریور و تعلیم ایدیور. و نوع بشرک ما به الافتخاری اولان حبیب اکرم بیگلر معجزات باهریه استناد ایده رک بتون حیاتنده، بتون قوتیه او حقیقتی درس ویرمش، اثبات ایتمش، إعلان ایتمش، گورمش و گوسترمش.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ بِعَدَدِ أَنْفَاسِ أَهْلِ
الْجَنَّةِ فِي الْجَنَّةِ وَ اخْشُرْنَا وَ نَاشِرُهُ وَ رُفَقَائِهِ وَ صَاحِبَهُ سَعِيدًا وَ وَالِدِينَا وَ
إِخْوَانَنَا وَ أَخَوَاتِنَا تَحْتَ لَوَائِهِ وَ ارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ وَ ادْخِلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ آلِهِ وَ
أَصْحَابِهِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ آمِينَ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا * رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ *﴾

﴿رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَ احْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي *
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * وَ تَبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ
أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

یگرمنجی مکتوبک اوننجی کلمه سنه ذیلدر

﴿بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۖ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ﴾

سؤال: سن چوق یرلرده دیمشسک که: "وحدتده نهایت درجه ده قولایلق وار؛ کثرتده و شرکده نهایت مشکلات اولویور. وحدتده وجوب درجه سنده بر سهولت وار؛ شرکده، إمتناع درجه سنده بر صعوبت وار." دیورسک. حالبوکه گوستردیگک مشکلات و محالات، وحدت طرفنده ده جریان ایدر. مثلاً دیورسک: "اگر ذرّهلر مأمور اولمازلرسه؛ هر بر ذرّده، یا بر علم محیط ویا بر قدرت مطلقه ویا حدسز معنوی ماکینهلر، مطبعهلر بولونمق لازم گلیر. بو ایسه یوز درجه محالدر." حالبوکه او ذرّهلر مأمورِ إلهی ده اولسهلر، ینه اوپله بر مظهریت لازم گلیر.. تا حدسز منتظم وظیفه لرینی یاپایلسینلر. بونک حَلّی ایسترم.

الجواب: چوق سوزلرده ایضاح و إثبات ایتمشز که: بتون موجودات بر تک صانع ویریلسه، بر تک موجود گی قولای و سهولتلی اولور. اگر متعددّ أسبابه و طبیعته إسناد ایدیلسه؛ بر تک سینک، سماوات قدر؛ بر چیچک، بر بهار قدر؛ بر میوه، بر باغچه قدر مشکلاتلی و صعوبتلی اولور. مادام شو

مسئله باشقه سوزلرده ایضاح و إثبات ایدیلیمش؛ اونلره حواله ایدوب، شوراده یالکز اوچ إشارت ايله، او حقیقته قارشى نَفْسُکْ اِطْمِئنانی تأمین ایده جکْ اوچ تمثیل بیان ایده جکز:

برنجی تمثیل: مثلاً شفاف پارلاق بر ذره جکْ، بالذات کندی باشیله قالسه بر کبریت باشی قدر بر نور ایچنده یرلشمز و اوڭا مصدر اولاماز. کندی جرمی قدر و ماهیتی مقدارنجه بالأصالة جزئی ذره گبی بر نوری اولاییلیر. فقط او ذره جکْ، گونشه إنتساب ایدوب اوڭا قارشى گوزینی آچوب باقسه؛ او وقت او قوجه گونشی ضیاسیله، ألوان سبعة سیله، حرارتیله حتّی مسافه سیله ایچنه آلابیلیر و بر نوع تجلّی اعظمه مظهر اولور. دیمک او ذره کندی کندینه قالسه، بر ذره قدر آنجق ایش گوره بیلیر. اگر گونشه مأمور و منسوب و مرآت صاییلسه؛ گونش گبی، گونشکْ اجرا آتنده کی بر قسم جزئی نمونه لیرینی گوستره بیلیر.

ایشته **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** هر بر موجود، حتّی هر بر ذره، اگر کثرته و شرکه و اسبابه و طبیعته و کندی کندینه إسناد ایدیلسه؛ او وقت هر بر ذره، هر بر موجود، یا بر علم محیط و قدرت مطلقه صاحبی اولمالی و یا خود حدسز معنوی ماکینه و مطبعلر، ایچنده تشکّل ایتملی؛ تا اوڭا تودیع ایدیلن عجیب وظیفه لری یاپاییلسین. اگر او ذره لر واحد اَحده إسناد ایدیلسه؛ او وقت هر بر مصنوع، هر بر ذره اوڭا منسوب اولور، اونکْ مأموری حکمنه گچر. شو إنتسابی اوئی تجلّی یه مظهر ایدر. بو مظهریت و إنتسابله، نهایتسز بر علم و قدرته إستناد ایدر. خالقنکْ قوّتیله، میلیونلر دفعه قوّت ذاتیسندن فضله ایشلری، وظیفه لری؛ او إنتساب و إستناد سرّیله یاپار.

ایکجی قشیل: مثلاً: ایکی قارداش وار. بریسی جسور، کندینه گووہ نیر. دیگرى حمیتلی، ملیت پرورد. بر محاربہ زمانندہ کندینہ گووہ نن آدم دولته إنتساب ایتمز، کندى باشیلہ ایش گورمک ایستر. کندى قوتنک منبعلرینی بلندہ طاشیمغہ مجبور اولور. تجهیزاتی، جبخانہ لرینی کندى قوتنہ گورہ چکمگہ مضطرد. او شخصی و کوچک قوت مقدارنجہ، دشمن اوردوسنک بر اوباشیسیلہ آنجق مجادلہ ایدر؛ فضلہ بر شی ألندن گلمز. اوتہ کی قارداش کندینہ گووغمیور و کندیسنى عاجز، قوتسز بیلیور.. پادشاهہ إنتساب ایتدی، عسکرہ قید ایدیلدی. او إنتساب ایله، قوجہ بر اوردو اوکا نقطۂ إستناد اولدی. و او إستناد ایله آرقہ سندنہ، پادشاہک ہمتیلہ بر اوردونک معنوی قوتی تحشید ایدیلہ بیلیر بر قوۂ معنویہ ایله حربہ آتیلدی. تا دشمنک مغلوب اوردوسی ایچندہ کی شاہک بیوک بر مشیرینہ راست گلدی؛ کندى پادشاہی نامنہ، "سنی أسیر ایدیورم، گل!" دیر. أسیر ایدر گتیرر. شو حالک سړی و حکمتی شودر کہ:

اولکی باشی بوزوق، کندى منبع قوتنى و تجهیزاتنى کندیسى طاشیمغہ مجبور اولدیغی ایچون، غایت جزئی ایش گورہ بیلدی. شو مأمور ایسہ؛ کندى قوتنک منبعنى طاشیمغہ مجبور دگل، بلکہ اوئی اوردو و پادشاہ طاشیور. موجود تلغراف و تلفون تلینہ ماکینہ سنى کوچک بر تل ایله ربط ایتمک گبی، شو آدم بو إنتسابلہ کندینى او حدسز قوتنہ ربط ایدر.

ایشته **﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾** اگر ہر مخلوق، ہر ذرّہ طوغریدن طوغری بہ واحدِ احدہ إسناد ایدیلسہ و اونلر اوکا إنتساب ایتسہلر؛ او وقت او إنتساب قوتیلہ و سیّدینک حولیلہ، آمریلہ؛ قارینجہ، فرعونک سراینی باشنہ ییقار، باش آشاغی آتار.. سینک، نمرودی گبرتوب جہنّمہ آتار.. بر میقروب، اُک جبار بر

ظالمی قبره صوقار.. بغدادی دانه سی قدر چام چکردگی، بر طاغ گبی بر چام
 آغاجنک دستگاهی و ماکینه سی حکمنه گچر.. هوانک ذره سی، بتون
 چیچکلرک، میوه لرک آیری آیری ایشلرنده، تشکلاتلرنده منتظمًا، گوزلجه
 چالیشه بیلیر. بتون بو قولایلق، بالبداهه مأموریت و انتسابدن ایلری گلییور. اگر
 ایش باشی بوزوقلغه دونسه، اسبابه و کثرته و کندی کندیله بیریاقیلوب شرک
 یولنده گیدیلسه، او وقت هر شی، جرمی قدر و شعوری مقدارنجه ایش
 گوره بیلیر.

اوپنچی تمثیل: مثلا ایکی آرقداش وار. هیچ گورمدکلری بر مملکتک
 أحوالنه دائر إستاتیسیتیقلی بر نوع جغرافیا یازمق ایسته یورلر.

بریسی، او مملکتک پادشاهنه إنتساب ایدوب، تلغراف و تلفون دائره سنه
 گیر. اون پاره لق بر تل ایله، کندی تلفون ماکینه سنی دولتک تلینه ربط ایدر.
 هر یر ایله گوروشور، مخبره ایدر، معلومات آلیر. غایت منتظم و مکمل جغرافیا
 إستاتیسیتیقنه عائد صنعتکارانه بر اثر یاپار.

اوته کی آرقداش ایسه، یا ألی سنه متمادیا گزه جک و مشکلاتله هر یری
 گوروب هر حادثه یی ایشیده جک و یاخود میلیونلره لیرایی صرف ایدوب، دولتک
 تل و تلفون تمیداتی قدر و پادشاه گبی تلغراف صاحبی اولاجق. تا أولکی
 آرقداشی گبی او مکمل اثری یاپسین.

اويله ده: ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰی﴾ اگر حدسز أشیا و مخلوقات واحدِ أحده
 ویریلسه، او وقت او إرتباط ایله هر شی برر مظهر اولور. او شمس ازلینک
 تجلیسنه مظهریتله، قوانین حکمتنه و دساتیر علمیه سنه و نوامیس قدرتنه إرتباط
 پیدا ایدر. او وقت حول و قوت إلهیه ایله هر شیئی گورور بر گوزی و هر یره

باقار بر یوزی و هر ایشه گچر بر سوزی حکمنده بر جلوۀ ربّانیه مظهر اولور. اگر او انتساب کسلیسه؛ او شی، بتون اشیادن دخی إنقطاع ایدر، جرمی قدر بر کوچکلگه صیغیشر. او حالده بر الوهیت مطلقه صاحبی اولمالی که، اولکی وضعیتده گوردیگی ایشلری گوره بیلسین.

الحاصل: وحدت و ایمان یولنده، وجوب درجه سنده بر سهولت و قولایلق وار. شرك و أسبابده، إمتناع درجه سنده مشکلات و صعوبت وار. چونکه بر واحد، کلفتسز اولارق کثیر اشیایه بر وضعیت ویرر و بر نتیجه بی إستحصال ایدر. اگر او وضعیتی آلمای و او نتیجه بی إستحصال ایتمه بی، او اشیای کثیریه حواله ایدیلسه؛ او وقت پک چوق کلفتله و پک چوق حرکتلرله آنجق او وضعیت آیینر و او نتیجه إستحصال ایدیلر. مثلاً اوچنجی مکتوبده دینیلدیگی گی: سماوات میداننده، شمس و قمر قومانداسی آلتنده ییلدیزلر اوردوسنی حرکت گتیرمکله، هر گیجه و هر سنه، شعشعلی تسبیحکارانه بر سیران و جریان ویرمک دیمک اولان جاذبه دار، سومیلی وضعیت سماویه و موسملرک دگیشمسی گی بیوک مصلحتلرک وجود بولماسی دیمک اولان او علوی، حکمتلی نتیجه أرضیه، اگر وحدته ویریلسه؛ او سلطان ازل قولایجه کرۀ أرض گی بر نفری، او وضعیت و او نتیجه ایچون أجرام علویه قوماندان تعیین ایدر. او وقت أرض، أمر آلدقدن صوگره، مأموریت نشئه سندن مولوی گی ذکر و سماعه قالقار؛ آز بر مصرفله او گوزل وضعیت حاصل اولور، او مهم نتیجه وجود بولور. اگر أرضه، "سن طور، قاریشمه!" دینیلسه؛ و او نتیجه و او وضعیتک إستحصالی ده سماواته حواله ایدیلسه؛ و وحدتدن، کثرت و شرکه گیدیلسه؛ هر گون و هر سنه، بیگلر درجه کرۀ أرضدن بیوک اولان میلیونلر عددنجه ییلدیزلر حرکت ایتمک، میلیارلر سنه مسافه بی یگرمی درت ساعتده و بر سنه ده کسدیرمک لازمدر.

نتیجہ مرام: قرآن و اہل ایمان، حدسز مصنوعاتی بر صانع واحدہ ویرر۔
 طوغریدن طوغری یہ ہر ایشی اوڭا اسناد ایدر۔ وجوب درجہ سندنہ سہولتلی بر
 یولده گیدر، سَوَق ایدر۔ و اہل شرک و طغیان، بر مصنوع واحدی حدسز
 اُسبابہ اسناد ایدہرک، اِمتناع درجہ سندنہ صعوبتلی بر یولده گیدر۔ شو حالده
 قرآن یولندنہ، بتون مصنوعاتلہ؛ ضلالت یولندنہ، بر مصنوع واحد برابردرلر۔ حتّی
 بلکہ بتون اُشیانڭ واحددن صدوری، بر واحدڭ حدسز اُشیادن صدورندن
 چوق درجہ اُسهل و قولایدر۔ ناصلکہ بر ضابطہ، یڭ نفرڭ تدبیرینی، بر نفر
 گبی قولای یاپار و بر نفرڭ تدبیری، یڭ ضابطہ حوالہ ایدیلہسہ؛ یڭ نفر قدر
 مشکلاتلی اولور، کشماکشہ سببیت ویرر۔

ایشته شو حقیقتی شو آیتِ عظیمہ، اہل شرکڭ باشنہ ووروپور،
 طاغیتیور:

﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَ رَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ
 مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بَعْدَ ذَرَّاتِ الْكَائِنَاتِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
 أَجْمَعِينَ آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

﴿اللَّهُمَّ يَا أَحَدُ يَا وَاحِدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ يَا مَنْ لَهُ
 الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَيَا مَنْ يُحْيِي وَيُمِيتُ يَا مَنْ بِيَدِهِ الْخَيْرُ يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ يَا مَنْ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ بِحَقِّ أَسْرَارِ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ اجْعَلْ نَاشِرَ هَذِهِ الرِّسَالَةِ وَرُفَقَاءَهُ وَ
صَاحِبَهَا سَعِيدًا مِنَ الْمُوَحِّدِينَ الْكَامِلِينَ وَمِنَ الصِّدِّيقِينَ الْمُحَقِّقِينَ وَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ آمِينَ»

﴿اللَّهُمَّ بِحَقِّ سِرِّ أَحَدِيَّتِكَ اجْعَلْ نَاشِرَ هَذَا الْكِتَابِ نَاشِرًا لِأَسْرَارِ التَّوْحِيدِ وَقَلْبُهُ
مَظْهَرًا لِأَنْوَارِ الْإِيمَانِ وَلِسَانُهُ نَاطِقًا بِحَقَائِقِ الْقُرْآنِ﴾
﴿آمِينَ آمِينَ آمِينَ﴾

نورك بكجی

یگر می برنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَ إِنَّ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍ وَلَا
تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۖ وَ اخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَ
قُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ۖ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنَّ
تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا﴾

ای خانه سنده اختیار بر والده ویا پدری ویا اقربا سندن ویا ایمان قاردا شلرنندن
بر عمل مانده ویا عاجز، علیل بر شخص بولونان غافل!.. شو آیت کریمه یه دقت
ایت باق: ناصلکه بر آیتده، بش طبقه آیری آیری صورته اختیار والدینه شفقتی
جلب ایدیور. اوت دنیاده اُک یوکسک حقیقت، پدر و والده لرک اولادرینه قارشى
شفقتلریدر. و اُک عالی حقوق دخی، اونلرک او شفقتلرینه مقابل حرمت حقلریدر.
چونکه اونلر، حیاتلرینی کمال لذتله اولادرینک حیاتى ایچون فدا ایدوب صرف
ایدیورلر. اوپله ایسه، انسانیتی سقوط ایتمه مش و جاناواره انقلاب ایتمه مش هر
بر ولد؛ او محترم، صادق، فداکار دوستلره خالصانه حرمت و صمیمانه خدمت
و رضالرینی تحصیل و قلبلرینی خوشنود ایتمکدر. عموجه و خاله، پدر
حکمنده در؛ تیزه و دایی، آنا حکمنده در.

ایشته او مبارک اختیارلرک وجودلرینی إستقال ایدوب ئولوملرینی آرزو ایتمک، نه قدر وجدانسزلق و نه قدر آلچاقلقدر بیل، آیل! اوت حیاتی سنک حیاتکه فدا ایدنک زوال حیاتی آرزو ایتمک، نه قدر چرکین بر ظلم، بر وجدانسزلق اولدیغنی آکلا!

ای درد معیشتله مبتلا اولان انسان! بیل که سنک خانه گده کی برکت دیرگی و رحمت وسیله سی و مصیبت دافعه سی، خانه گده کی او إستقال ایتدیگک اختیار ویا کور اقرباگذر. صاقین دیمه: "معیشتم طاردر، اداره ایده مییورم." چونکه اونلرک یوزندن گلن برکت اولماسه ایدی، البته سنک ضیق معیشتک داها زیاده اولاجقدی. بو حقیقتی بندن اینان. بونک چوق قطعی دلیلرینی بیلیورم، سنی ده ایناندره بیلیرم. فقط اوزون گیتمه مک ایچون قیصه کسییورم. شو سوزیمه قناعت ایت. قَسَم ایدرم شو حقیقت غایت قطعیدر، حتی نفس و شیطانم دخی بوگا قارشی تسلیم اولمشر. نفسمک عنادینی قیران و شیطانمی صوصدیران بر حقیقت، سکا قناعت ویرمه لی.

اوت کائناتک شهادتیه، نهایت درجه ده رحمن، رحیم و لطیف و کریم اولان خالق ذو الجلال والاکرام، چوجقلری دنیایه گوندردیگی وقت، آرقه لرندن رزقلرینی غایت لطیف بر صورتده گوندروب و مملر موصلغندن آغزلینه آقیتدیغی گبی؛ چوجق حکمنه گلن و چوجقلردن داها زیاده مرهمته لایق و شفقته محتاج اولان اختیارلرک رزقلرینی دخی، برکت صورتده گوندرر. اونلرک إعاشه لرینی، طمعکار و بخیل انسانلره یوکلتمز.

﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝ وَكَانَ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَ

إِيَّاكُمْ﴾ آیتلرینک إفاده ایتدکلی حقیقتی، بتون ذی حیاتک انواع مخلوقلری لسان

حال ايله باغيروب، او حقيقتِ کرمانه يي سويله يورلر.

حتّی دگل يالکز إختيار أقربا، بلکه إنسانلره آرقداش ويريلن و رزقلى
إنسانلرک رزقلى ايچنده گوندريلن کدى گي بعض مخلوقلرک رزقلى دخى،
برکت صورتنده گلييور. بونى تأييد ايدن و کندم گورديگم بر مثال: بنم ياقين
دوستلرم بيليرلر که؛ ايکى اوچ سنه اوّل هر گون ياريم اُکمک، (او کويک
اُکمگى کوچک ايدى) معيّن بر تعيينم واردى که، چوق دفعه بگا کافى
گلمييوردى. صوگره درت کدى بگا مسافر گلديلر. او عين تعيينم هم بگا، هم
اونلره کافى گلدى. چوق کرّه ده فضله قاليردى. ايشته شو حال او درجه تکرر
ايدوب بگا قناعت ويردى که، بن کديلرک برکتندن إستفاده ايدويوردم. قطعى بر
صورتده إعلان ايدويورم: اونلر بگا بار دگل؛ هم اونلر بندن دگل، بن اونلردن
منت آليردم.

أى إنسان! مادام جاناوار صورتنده بر حيوان، إنسانلرک خانه سنه مسافر
گلديگى وقت برکته مدار اولويور؛ اويله ايسه مخلوقاتک اُک مکرّمى اولان إنسان
و إنسانلرک اُک مکّملى اولان أهل إيمان و أهل إيمانک اُک زياده حرمت و مرحمه
شايان عجزه، عليل إختيارلر و عليل إختيارلرک ايچنده شفقت و خدمت و
محبتّه اُک زياده لايق و مستحق بولونان أقربالر و أقربالرک ايچنده دخى اُک
حقيقى دوست و اُک صادق محبّ اولان پدر و والده، إختيارلق حالنده بر
خانه ده بولونسه، نه درجه وسيله برکت و واسطه رحمت و ﴿لَوْلَا الشُّيُوخُ الرَّكُّمُ
لَصَبَّ عَلَيْكُمُ الْبَلَاءُ صَبًّا﴾ سريله، يعنى: "بلى بوكولمش إختيارلريگزارولماسه ايدى،
بلالر سيل گي اوستگره دوکوله جکدى." نه درجه سبب دفع مصيبت
اولدقلىنى سن قياس ايله.

ایشته اى انسان! عقلكى باشكه آل. اگر سن ئولمىزسهك، اختيار اولاجقسك. ﴿الْجَزَاءُ مِنْ جَنْسِ الْعَمَلِ﴾ سريله، سن والدينكه حرمت ايتىمىزسهك، سنك اولادك دخى سكا حرمت ايتىمىه جكدرد. اگر آخرتى سورسهك، ايشته سكا مهم بر دفينه؛ اولره خدمت ايت، رضالرينى تحصيل ايله. اگر دنيايى سورسهك، ينه اولرى ممنون ايت كه، اولرك يوزندن حياتك راحتلى و رزقك بركتلى گچسين. يوقسه اولرى استىقال ايتىمك، ئولوملرينى قى ايتىمك و اولرك نازك و سريع التأثر قىلبرينى رنجيده ايتىمك ايله ﴿خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ﴾ سرينه مظهر اولورسك. اگر رحمت رحمن ايتىرسهك، او رحمانك وديعهلرينه و سنك خانه كده كى امانتلىرينه رحمت ايت.

آخرت قارداشلىرىمىن مصطفى چاوش اسمنده بر ذات واردى. ديننده، دنياسنده موققىتلى گورويوردىم. سرينى بيلمىزدىم. صوكره اكلام كه، او موققىتك سببى: او ذات ايسه، اختيار پدر و والدهلرينك حقلىرىنى اكلامش و او حقوقه تام رعايت ايتىمش و اولرك يوزندن راحت و رحمت بولمش. ان شاء الله آخرتى ده تعمير ايتىمش. بختيار اولمق ايتىتهين، اوكا بگزهملى.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ قَالَ الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمْهَاتِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

یگر می ایکنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ • وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

(شو مکتوب، ایکی مبحثدر. برنجی مبحث، أهل ایمانی اخوتہ و محبتہ دعوت ایدر.)

برنجی مبحث

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ • إِدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا
الَّذِي بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ • وَ الْكَافِرِينَ الْغَيْظَ وَ
الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾

مؤمنلرده نفاق و شقاق، کین و عداوته سببیت ویرن طرفگیرلک و عناد و
حسد؛ حقیقتجه و حکمتجه و انسانیت کبرا اولان اسلامیتجه و حیات
شخصیهجه و حیات اجتماعیجه و حیات معنویهجه چرکین و مردوددر، مضر

و ظلمدر و حیاتِ بشریه ایچون زهردر. شو حقیقتک غایت چوق وجوهندن
آلتی وجهنی بیان ایدرز:

برنجی وجه: حقیقت نظرنده ظلمدر.

ای مؤمنه کین و عداوت بسلهین إنصافسز آدم! ناصلکه سن بر گمیده
ویا بر خانهده بولونسهک، سنکله برابر طوقوز معصوم ایله بر جانی وار. او
گمی یی غرق و او خانهیی إحراق ایتمگه چالیشان بر آدمک، نه درجه ظلم
ایتدیگنی بیلیرسک. و ظالمالگنی، سماواته ایشیتدیرهک درجهده باغیرهجسک.
حتی بر تک معصوم، طوقوز جانی اولسه؛ ینه او گمی هیچ بر قانون عدالتله
باتیریلماز.

عینا او یله ده: سن، بر خانه ربّانیه و بر سفینه إلهیه اولان بر مؤمنک
وجودنده ایمان و اسلامیت و قومشولق گبی طوقوز دگل، بلکه یگرمی صفاتِ
معصومه وارکن؛ سکا مضر اولان و خوشکه گیتمهین بر جانی صفتی یوزندن اوکا
کین و عداوت باغلامقله، او خانه معنویه وجودک معنا غرق و إحراقنه، تخریب
و باتماسنه تشبث ویا آرزو ایتمک، اونک گبی شنیع و غدار بر ظلمدر.

ایکنجی وجه: هم حکمت نظرنده دخی ظلمدر. زیرا معلومدر که:
عداوت و محبت، نور و ظلمت گبی ضددرلر. ایکیسی، معنای حقیقیسنده
اولارق برابر جمع اولامازلر.

اگر محبت، کندی اُسبانک رجحانیتنه گوره بر قلبده حقیقی بولونسه، او
وقت عداوت مجازی اولور؛ آجیمق صورتنه إنقلاب ایدر. اوت مؤمن، قارداشنی
سور و سوملی. فقط فنالغی ایچون یالکُز آجیر. تحکمله دگل، بلکه لطفله

إصلاحنه چالیشیر. اونڭ ایچون نصّ حدیث ایله: "اوج گوندن فضله مؤمن مؤمنه کوسوب قطع مکالمه ایتیمه جک."

اگر أسبابِ عداوت غلبه چالوب، عداوت حقیقتیله بر قلبده بولونسه؛ او وقت محبت مجازی اولور، تصنع و تملق صورتنه گیر.

ای انصافسز آدم! شیمدی باق که: مؤمن قارداشنه کین و عداوت نه قدر ظلمدر. چونکه ناصلکه سن عادی کوچک طاشلری، کعبه دن داها اُهمیتلی و جبل اُحُددن داها بیوک دیسهڭ، چرکین بر عقلسزلق ایدرسڭ. عیناً او یله ده: کعبه حرمتنده اولان ایمان و جبل اُحُد عظمتمنده اولان اسلامیت گبی چوق اوصافِ اسلامیّه؛ محبّتی و إتفاقی ایستدیگی حالده، مؤمنه قارشى عداوته سببیت ویرن و عادی طاشلر حکمنده اولان بعض قصوراتی، ایمان و اسلامیته ترجیح ایتمک، او درجه انصافسزلق و عقلسزلق و پک بیوک بر ظلم اولدیغنی عقلت وارسه آڭلارسڭ!..

أوت توحیدِ ایمانی، ألبته توحیدِ قلبی ایستر. و وحدتِ إعتقاد دخی، وحدتِ إجتماعیه یی إقتضا ایدر. أوت إنکار ایده مزسڭ که: سن بر آدمله برابر بر طابورده بولونمقله، او آدمه قارشى دوستانه بر رابطه آڭلارسڭ؛ و بر قوماندانڭ أمری آلتنده برابر بولوندیغڭزدن آرقداشانه بر علاقه تلقی ایدرسڭ. و بر مملکتده برابر بولونمقله اخوتکارانه بر مناسبت حسن ایدرسڭ. حالبوکه ایمانڭ ویردیگی نور و شعور ایله و سڭا گوستردیگی و بیلدیردیگی أسماءِ إلهیه عددنجه وحدت علاقه لری و إتفاق رابطه لری و اخوت مناسبتلری وار. مثلاً:

هر ایکیڭزڭ خالقڭز بر، مالکڭز بر، معبودیڭز بر، رازقڭز بر.. بر بر، بیڭه قدر بر بر. هم پیغمبریڭز بر، دینڭز بر، قبله ڭز بر.. بر بر، یوزه قدر بر

بر. سوڭره کوييڭز بر، دولتڭز بر، مملکتڭز بر.. اونه قدر بر بر. بو قدر بر برلر وحدت و توحیدی، وفاق و إتفاقی، محبت و اخوتی إقتضا ایتدیگی و کائناتی و کره لری بربرینه باغلايه حق معنوی زنجیرلر بولونقلری حالدیه؛ شقاق و نفاقه، کین و عداوته سببیت ویرن ئورومجك آغی گبی اهمیتسز و ثباتسز شیلری ترجیح ایدوب مؤمنه قارشی حقیقی عداوت ایتمک و کین باغلامق؛ نه قدر او رابطۀ وحدته بر حرمتسزلک و او أسباب محبتۀ قارشی بر إستخفاف و او مناسبات اخوتۀ قارشی نه درجه بر ظلم و إعتساف اولدیغنی؛ قلبك ئولمه مش ایسه، عقلك سونمه مش ایسه آڭلارسك!

اوپنجی وجه: عدالت محضه یی إفاده ایدن ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى﴾

سرینه گوره؛ بر مؤمنده بولونان جانی بر صفت یوزندن سائر معصوم صفتلرینی محکوم ایتمک حکمنده اولان عداوت و کین باغلامق، نه درجه حدسز بر ظلم اولدیغنی و باخصوص بر مؤمنك فنا بر صفتندن طاریلوب کوسوب، او مؤمنك أقرباسنه عداوتنی تشمیل ایتمک، ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ﴾ صیغۀ مبالغه ایله غایت عظیم بر ظلم ایتدیگنی، حقیقت و شریعت و حکمت اسلامییه سکا إخطار ایتدیگی حالدیه؛ ناصل کنیدیڭی حقلی بولورسك، "بنم حقم وار" دیرسك؟

حقیقت نظرنده سبب عداوت و شرّ اولان فناقلر، شر و طوپراق گبی کثیفدر؛ باشقه سنه سرایت و إنعکاس ایتمه مک گرکدر. باشقه سی اوندن درس آلوب شرّ ایشله سه، او باشقه مسئله در. محبتك أسبابی اولان ایلیلکر، محبت گبی نوردرد؛ سرایت و إنعکاس ایتمک، شأنیدر. و اوندندر که؛ "دوستك دوستی دوستدر" سوزی، ضروب أمثال صیره سنه گچمشدر. هم اونك ایچوندر که؛ "بر گوز خاطری ایچون چوق گوزلر سویلیر" سوزی عمومك لساننده گزر.

ایشته ای انصافسز آدم! حقیقت بویله گوردیگی حالده، سومدیگت بر آدمک، سومیلی معصوم بر قارداشنه و تعلقاتنه عداوت ایتمک؛ نه قدر خلاف حقیقت اولدیغنی حقیقت بین ایسهک آکلارسک.

دردنجی وجه: حیات شخصییه نظرنده دخی ظلمدر. شو دردنجی وجهک اساسی اولارق بر قاچ دستوری دیگله:

برنجیسی: سن، مسلگتی و افکاریتی حق بیلدیگت وقت؛ "مسلگم حقدر ویا داها گوزلدر" دیمگه حقک وار. فقط "یالکز حق بنم مسلگمدر" دیمگه حقک یوقدر. ﴿وَعَيْنُ الرِّضَا عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَلِيلَةٌ وَلَكِنَّ عَيْنَ السُّخْطِ تُبْدِي الْمَسَاوِيَا﴾ سرنجه، انصافسز نظرک و دوشکون فکرک حکم اولاماز. باشقه سنک مسلگنی بطلان ایله محکوم ایده مز.

ایکنجی دستور: سنک اوزریگه حقدر که: هر سویله دیگت حق اولسون. فقط هر حق سویله مگه سنک حقک یوقدر. هر دیدیگت طوغری اولمالی. فقط هر طوغری یی دیمک طوغری دگلدر. زیرا سنک گبی نیتی خالص اولمیان بر آدم، نصیحتی بعضاً طماره طوقوندیرر، عکس العمل یاپار.

اوچنجی دستور: عداوت ایتمک ایسترسهک، قلبکده کی عداوته عداوت ایت؛ اونک رفعنه چالیش. هم اُک زیاده سکا ضرر ویرن نفس امارهک و هوا نفسک عداوت ایت، إصلاحنه چالیش. او مضر نفسک خاطری ایچون، مؤمنلره عداوت ایتمه. اگر دشمنلق ایتمک ایسترسهک؛ کافرلر، زندیقلر چوقدر؛ اونلره عداوت ایت. اوت ناصلکه محبت صفتی، محبت لایقدر؛ اويله ده عداوت خصلتی، هر شیدن اول کندیسی عداوته لایقدر.

اگر خصمگى مغلوب ایتمک ایسترسهڭ، فنا لڭنه قارشى اییلکله مقابله ایت. چونکه اَگر فنا لقله مقابله ایدرسهڭ، خصومت تزايد ایدر. ظاهرًا مغلوب بیله اولسه، قلبًا کین باغلار، عداوتی اِدامه ایدر. اَگر اییلکله مقابله ایتسهڭ، ندامت ایدر؛ سڭا دوست اولور. ﴿إِذَا أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكَتْهُ وَ إِنْ أَنْتَ أَكْرَمْتَ اللَّئِيمَ تَمَرَّدَا﴾ حکمنجه؛ مؤمنڭ شأنی، کریم اولمقدِر. سنڭ اِکرامڭله سڭا مسخّر اولور. ظاهرًا لئیم بیله اولسه، ایمان جهتنده کریمدر. اوت فنا بر آدمه "اییسڭ اییسڭ" دیسهڭ، اییشمهسى و ایی آدمه "فناسڭ فناسڭ" دیسهڭ، فنا لشمهسى چوق وقوع بولور. او یله ایسه ﴿وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۖ وَإِنْ تَعَفُّوا وَ تَصَفَّحُوا وَ تَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ گبی دساتیر قدسیه قرآنیه قولا ق ویر، سعادت و سلامت اوندهدر.

دردنجی دستور: اهل کین و عداوت هم نفسنه، هم مؤمن قارداشنه، هم رحمتِ إلهیه ظلم ایدر، تجاوز ایدر. چونکه کین و عداوت ایله نفسنی بر عذابِ أَلیمده بیراقیر. خصمنه گلن نعمتلردن عذابى و قورقوسندن گلن أَلمى نفسنه چکدیرر، نفسنه ظلم ایدر. اَگر عداوت حسددن گلسه، او بتون بتون عذابدر. چونکه حسد اولا حاسدى ازر، محو ایدر، یاندریر. محسود حقّنده ضررى یا آزدر ویا یوقدر.

حسدڭ چارهسى: حاسد آدم، حسد ایتدیگی شیلرڭ عاقبتنى دوشونسون. تا آڭلا سین که؛ رقیبنده اولان دنیوی حُسن و قوّت و مرتبه و ثروت؛ فانیدر، موقتدر. فائدهسى آز، زحمتی چوقدر. اَگر اُخروی مزیتلر ایسه، ذاتًا اونلرده حسد اولاماز. اَگر اونلرده دخى حسد یاپسه؛ یا کندیسى

ریاکارد، آخرت مالی دنیا ده محو ایتمک ایستر ویاخود محسودی ریاکار ظن
ایدر، حقسزلق ایدر، ظلم ایدر.

هم اوکا گلن مصیبتلردن ممنون و نعمتلردن محزون اولوب قدر و رحمت
إلهیه، اونک حقه ایتدیگی اییلکلردن کوسویور. عادتا قدری تنقید و رحمت
إعتراض ایدیور. قدری تنقید ایدن باشنی ئورسه وورور، قیرار. رحمته إعتراض
ایدن، رحمتدن محروم قالیر.

عجبا، بر گون عداوته دگمه‌ین بر شیئه، بر سنه کین و عداوتله مقابله
ایتمگی هانگی انصاف قبول ایدر، بوزولمه‌مش هانگی وجدانه صیغار؟ حالبوکه
مؤمن قارداشکدن سکا گلن بر فناغی، بتون بتون اوکا ویروب، اونی محکوم
ایده‌مزسک. چونکه اولّا، قدرک اونده بر حصّه‌سی وار. اونی چیقاروب او قدر
و قضا حصّه‌سنه قارشی رضا ایله مقابله ایتمک گرکدر. ثانیّا، نفس و شیطانک
حصّه‌سنی ده آییروب، او آدمه عداوت دگل، بلکه نفسنه مغلوب اولدیغندن
آجیمق و ندامت ایده‌جگنی بکله‌مک. ثالثّا، سن کندی نفسکده گورمدیگک ویا
گورمک ایسته‌مدیگک قصوریکی گور؛ بر حصّه ده اوکا ویر. صوگره باقی قالان
کوچک بر حصّه‌یه قارشی اُک سلامتلی و اُک چابوق خصمکی مغلوب ایده‌جک
عفو و صفح ایله و علوجنابلقله مقابله ایتسهک، ظلمدن و ضرردن قورتولورسک.
یوقسه سرخوش و دیوانه اولان و شیشه‌لری و بوز پارچه‌لرینی ألباس فیآتیه آلان
جوهرجی بر یهودی گبی، بش پاره‌یه دگمه‌ین فانی، زائل، موقت، اهمّیتسز امور
دنیویه؛ گویا اُبدی دنیا ده طوروب اُبدی برابر قالاجق گبی شدید بر حرص
ایله و دائمی بر کین ایله متمادیا بر عداوتله مقابله ایتمک، صیغه مبالغه ایله بر
ظلومیتدر ویا بر سرخوشلقدردن و بر نوع دیوانه‌لکدر.

ایشته حیاتِ شخصیه جه بو درجه مضر اولان عداوته و فکرِ انتقامه،
 (اگر شخصکی سوره‌ک) یول ویرمه که قلبه گیرسین. اگر قلبه گیرمش
 ایسه، اونک سوزینی دیکله‌مه. باق، حقیقت بین اولان حافظ شیرازی پی دیکله :
 ﴿دُنْيَا نَه مَتَاعِیْسَتِی کِه اَرَزْد بَزَاچِی﴾ یعنی: "دنیا اویله بر متاع دگل که، بر نزاعه
 دگسین." چونکه فانی و گچیجی اولدیغندن قیمتسزدر. قوجه دنیا بویله ایسه،
 دنیانک جزئی ایشلری نه قدر اهمیتسز اولدیغنی آکلارسک!.. هم دیمش:

﴿اَسَایِشِ دُو گِیْتِی تَفْسِیرِ اِیْنِ دُو حَرْفَسْتِ﴾

﴿بَادُوسِتَانِ مُرُوتِ بَادُشَمَنَانِ مُدَارَا﴾

یعنی: "ایکی جهانک راحت و سلامتی ایکی حرف تفسیر ایدر،
 قزاندیرر: دوستلریکه قارشى مروّتکارانه معاشرت و دشمنلریکه صلحکارانه
 معامله ایتمکدر."

اگر دیرسهک "اختیار بنم آلمده دگل؛ فطرمده عداوت وار. هم طماریمه
 طوقوندیرمشلر، واز گچه‌میورم."

الجواب: سوءِ خلق و فنا خصلت اثری گوستریلمزسه و غیبت گبی شیلرله
 و مقتضاسیله عمل ایدیلمزسه؛ قصورینی ده آکلاسه ضرر ویرمز. مادام اختیار
 سنک آلکده دگل، واز گچه‌میورسک. سنک معنوی بر ندامت، گیزی بر توبه و
 ضمنی بر استغفار حکمنده اولان قصوریکی بیلمهک و او خصلتده حقسز
 اولدیغکی آکلامهک؛ اونک شرندن سنی قورتاریر. ذاتاً بو مکتوبک بو مبحثی
 یازدق، تا بو معنوی استغفاری تأمین ایتسین؛ حقسزلغی حق بیلمه‌سین، حقلی
 خصمنی حقسزلقله تشهیر ایتمه‌سین.

جايِ دَقّت بر حادثه: بر زمان، بو غرضکارانه طرفگیرلک نتیجه سی اولارق گوردم که: متدین بر اهلِ علم، فکرِ سیاسیه مخالف بر عالمِ صالحی، تکفیر درجه سنده تزییف ایتدی. و کندی فکرنده اولان بر منافقی، حرمتکارانه مدح ایتدی. ایشته سیاستک بو فنا نتیجه لرندن اورکدم، "أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ السَّيَاسَةِ" دیدم، او زماندن بری حیاتِ سیاسیه دن چکیلدم.

بشنجی وجه: حیاتِ اجتماعیّه جه، عناد و طرفگیرلک، غایت مضر اولدیغنی بیان ایدر.

اگر دینیلسه: حدیثده «إِخْتِلَافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ» دینیلمش. اختلاف ایسه، طرفگیرلگی اقتضا ایدیور. هم طرفگیرلک مرضی؛ مظلوم عوامی، ظالم خواصک شرندن قورتاریور. چونکه بر قصبه نك و بر کویک خواصی اتفاق ایتسه لر، مظلوم عوامی ازرلر. طرفگیرلک اولسه، مظلوم بر طرفه التجا ایدر، کندیسنی قورتاریور. هم تصادم افکاردن و تخالف عقولدن حقیقت تمامیلّه تظاهر ایدر.

الجواب: برنجی سؤاله دیرز که: حدیثده کی اختلاف ایسه، مثبت اختلافدر. یعنی: هر بری کندی مسلک نك تعمیر و رواجنه سعی ایدر. باشقه سنك تخریب و إبطالنه دگل، بلکه تکمیل و إصلاحنه چالیشیر. اما منفی اختلاف ایسه که: غرضکارانه، عداوتکارانه بربرینك تخربینه چالیشمقدر؛ حدیثك نظرنده مردوددر. چونکه بربریلّه بوغوشانلر، مثبت حرکت ایده مزلر.

ایکنجی سؤاله دیرز که: طرفگیرلک اگر حق نامنه اولسه، حقیلره ملجأ اولابیلیر. فقط شیمدیکی گبی غرضکارانه، نفس حسابنه اولان طرفگیرلک، حقسزلره ملجأدر که؛ اولره نقطهٔ استناد تشکیل ایدر. چونکه غرضکارانه

طرفگیرلک ایدن بر آدمه شیطان گلسه، اونک فکرینه یاردیم ایدوب طرفدارلق گوسترسه، او آدم او شیطانہ رحمت اوقویہ جق. اگر مقابل طرفہ ملک گبی بر آدم گلسه، اوکا حاشا لعنت اوقویہ جق درجہ ده بر حقسزلق گوستره جک.

اوپنجی سؤاله دیرز که: حق نامنه، حقیقت حسابنه اولان تصادم افکار ایسه؛ مقصده و اساسده اتفاق ایله برابر، وسائله اختلاف ایدر. حقیقتک هر کوشه سنی اظهار ایدوب، حق و حقیقتہ خدمت ایدر. فقط طرفگیرانه و غرضکارانه، فرعونلاشمش نفس اماره حسابنه خودفروشلق، شهرت پرورانه بر طرزده کی تصادم افکاردن بارقه حقیقت دگل، بلکه فتنه آتشری چیقیور. چونکه مقصده اتفاق لازم گلیرکن، اوپله لرک افکارینک کره أرضده دخی نقطه تلاقیسی بولونماز. حق نامنه اولمادیغی ایچون، نهایتسز مفرطانه گیدر. قابل ایتمام اولیان إنشقاقلره سببیت ویرر. حال عالم بوکا شاهددر.

الحاصل: ﴿الْحُبُّ لِلَّهِ ۖ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ ۖ وَالْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ اولان دساتیر عالیہ دستور حرکات اولمازسه نفاق و شقاق میدان آیر. اوت ﴿الْبُغْضُ فِي اللَّهِ ۖ وَالْحُكْمُ لِلَّهِ﴾ دیمزسه، او دستورلی نظره آمازسه، عدالت ایتمک ایسترن ظلم ایدر.

جای عبرت بر حادثه: بر وقت، امام علی رضی الله عنه، بر کافری یره آتمش. قلنجی چکوب کسه جگی زمان، او کافر اوکا توکورمش. او کافری بیراقمش، کسمه مش. او کافر، اوکا دیمش که: "نه دن بنی کسمه دک؟" دیدی: "سنی الله ایچون کسه جکدم. فقط بکا توکوردک، حدته گلدیم. نفسمک حصه سی قاریشدیغی ایچون إخلاصم زده لندی. اونک ایچون سنی کسمه دم." او کافر اوکا دیدی: "بنی چابوق کسمه ک ایچون سنی حدته گتیرمکدی. مادام دینکز بو

درجه صافی و خالصدر، او دین حقدَر. " دیدی.

هم مدارِ دَقّت بر واقعه: بر زمان بر حاکم، بر خیرسزکْ اَلنی کسدیگی
وقت اَثَرِ حَدّت گوستردیگی ایچون، اوڭا دَقّت ایدن عادل آمری اونی او
وظیفه دن عزل ایتمش. چونکه شریعت نامنه، قانونِ اِلْهی حسابنه کسسه ایدی،
نفسی اوڭا آجیهه جق ایدی. و قلبی حَدّت ایتمه یوب، فقط مرحمت ده
ایتمیه جکْ بر طرزده کسه جکدی. دیمکْ نفسنه او حکمدن بر حصّه
چیقاردیغی ایچون، عدالتله ایش گورمه مشدر.

جای تأسّف بر حالتِ اجتماعیّه و قلبِ اسلامی آغلاته جق مدهش بر
مرضِ حیاتِ اجتماعی: "خارجی دشمنلرکْ ظهور و تهاجمنده داخلی عداوتلری
اونوتمق و بیراقمق" اولان بر مصلحتِ اجتماعیّه اُکْ بدوی قوملر دخی تقدیر
ایدوب یاپدقلری حالده، شو جماعتِ اسلامیّه خدمت دعوا ایدنلره نه اولمش
که؛ بربری آرقه سنده تهاجم وضعیتنی آلاَن حدسز دشمنلر وارکن، جزئی
عداوتلری اونوتمایوب، دشمنلرکْ هجومه زمین حاضر ایدیورلر. شو حال بر
سقوطدر، بر وحشتدر. حیاتِ اجتماعیّه اسلامیّه بر خیانتدر.

مدارِ عبرت بر حکایه: بدوی عشیرتلرندن حسنّان عشیرتنکْ بربرینه دشمن
ایکی قبیله سی وارمش. بربرندن بلکه اَللی آدمدن فضلّه ئولدیردکلری حالده؛
سیپکان ویا حَیدَران عشیرتی گبی بر قبیله قارشیلرینه چیقادیغی وقت؛ او ایکی
دشمن طائفه، اُسکی عداوتی اونوتوب اوموز اوموزه ویروب، او خارجی عشیرتی
دفع ایدنجهه قدر، داخلی عداوتی خاطرلرینه گتیرمزلدی.

ایشته اُی مؤمنلر! اهلِ ایمان عشیرتنه قارشى تجاوز وضعیتنی آلمش نه قدر
عشیرت حکمنده دشمنلر اولدیغنی بیلیر میسکز؟ بربری ایچنده کی دائره لر گبی

یوز دائره‌دن فضله واردر. هر بریسنه قارشى تساند ایدهرک، آل آله ویروب مدافعه وضعیتی آلمغه مجبور ایکن؛ اونلرک هجومی تسهیل ایتمک، اونلرک حریم اسلامه گیرمه‌لری ایچون قپولری آچمق حکمنده اولان غرضکارانه طرفگیرلک و عداوتکارانه عناد؛ هیچ بر جهتله اهل ایمانه یاقیشیر می؟ او دشمن دائره‌لر اهل ضلالت و إلحاددن طوت، تا اهل کفرک عالمنه، تا دنیانک أهوال و مصائبه قدر بربری ایچنده سزه قارشى ضررلی بر وضعیت آلان، بربری آرقه‌سنده سزه حدّت و حرص ایله باقان، بلکه یتمش نوع دشمنلر وار. بتون بونلره قارشى قوتلی سلاحک و سپرک و قلعهک؛ اخوت اسلامیه‌در. بو قلعه اسلامیه‌ی، کوچک عداوتلرله و بهانه‌لرله صارصمق؛ نه قدر خلاف وجدان و نه قدر خلاف مصلحت اسلامیه اولدیغنی بیل، آیل!..

أحادیث شریفه‌ده گلمش که: آخر زمانک سفیان و دجال گبی نفاق و زندقه باشنه گچه‌جک أشخاص مدهشه مضره‌لری، اسلامک و بشرک حرص و شقاقندن استفاده ایدهرک آز بر قوتله نوع بشری هرج و مرج ایدر و قوجه عالم اسلامی أسارت آلتنه آلیر.

أی اهل ایمان! ذلت ایچنده أسارت آلتنه گیرمه‌مک ایسترسه‌کز، عقلکزی باشکزه آلیکز! إختلافکزدن استفاده ایدن ظالم‌لره قارشى **﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾** قلعه قدسیه‌سی ایچنه گیریکز؛ تحصّن ایدیکز. یوقسه نه حیاتکزی محافظه و نه ده حقوقکزی مدافعه ایده‌بیلیرسکز. معلوم‌در که؛ ایکی قهرمان بربريله بوغوشورکن؛ بر چوجق، ایکسینی ده دوگه‌بیلیر. بر میزانده ایکی طاغ بربرینه قارشى موازنه‌ده بولونسه؛ بر کوچک طاش، موازنه‌لرینی بوزوب اونلرله اوینایه‌بیلیر؛ برینی یوقاری، برینی آشاغی ایندیرر. ایشته أی اهل ایمان! إحتراصلرکزدن و خصومتکارانه طرفگیرلک‌لرکزدن قوتکز هیچه اینر، آز بر

قوّتله ازیله بیلیرسکّز. حیاتِ اجتماعیّه کُزله علاقه کُز وارسه، ﴿الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ﴾ کَالْبُنْيَانِ الْمَرْصُوصِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا﴾ دستورِ عالیّه یی دستورِ حیاتِ یاپیڭز، سفالتِ دنیویه دن و شقاوتِ آخرویه دن قورتولکُز!..

آلتنجی وجه: حیاتِ معنویه و صحتِ عبودیت، عداوت و عناد ایله صارصیلیر. چونکه واسطهٔ خلاص و وسیلهٔ نجات اولان "إخلاص" ضایع اولور. زیرا طرفگیر بر معنّد، کندی أعمالِ خیریه سنده خصمنه تفوّق ایستر. خالصاً لوجه الله عمله پک ده موقّق اولاماز. هم حکم و معاملاتنده طرفگیرینی ترجیح ایدر، عدالت ایده مز. ایشته أفعال و أعمالِ خیریه نك أساسلری اولان "إخلاص" و "عدالت"، خصومت و عداوتله غائب اولور. شو آلتنجی وجه چوق اوزوندر. فقط قابلیتِ مقامِ قیصه اولدیغندن قیصه کسپیورز.

ایکنجی مبحث

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا

اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

ای اهل ایمان! سابقاً، عداوت نه قدر ضرری اولدیغنی آڭلادڭ. هم آڭلا که؛ عداوت قدر حیاتِ اسلامییه اڭ مدهش بر مرضِ مضر دخی حرصدر. حرص، سببِ خیتدر و علّت و ذلّتدر و محرومیت و سفالتی گتیرر. اوت هر ملّتن زیاده حرص ایله دنیایه صالديران یهودی ملّتک ذلّت و سفالتی، بو حکمه بر شاهدِ قاطعدر. اوت حرص، ذی حیات عالمنده اڭ گنیش بر دائره دن طوت، تا اڭ جزئی بر فردہ قدر سوءِ تأثیرینی گوسترر. توڭل واری طلبِ رزق ایسه، بالعکس مدارِ راحتدر و هر یرده حسنِ تأثیرینی گوسترر.

ایشته بر نوع ذی حیات و رزقه محتاج اولان میوه دار آغاجلر و نباتلر، توڭل واری، قناعتکارانه یرلرنده طوروب حرص گوسترمدکلرندن، رزقلری اونلره قوشوب گلیور. حیوانلردن پک فضلہ اولاد بسله یورلر. حیوانات ایسه، حرص ایله رزقلری پشنده قوشدقلری ایچون، پک چوق زحمت و نقصانیت ایله رزقلرینی آلدہ ایدہ بلییورلر.

هم حیوانات دائرہ سی ایچندہ ضعف و عجز لسانِ حالیلہ توگل ایدن یاورولرک مشروع و مکمل و لطیف رزقلری خزینہ رحمتدن ویریللمسی؛ و حرص ایله رزقلرینہ صالدران جاناوارلرک غیر مشروع و پک چوق زحمت ایله قزانقلری ناخوش رزقلری گوسترییور که: حرص، سبب محرومیتدر؛ توگل و قناعت ایسه، وسیله رحمتدر.

هم دائرهٔ انسانیہ ایچندہ هر ملتدن زیاده حرص ایله دنیاہ یایشان و عشق ایله حیاتِ دنیویہ باغلانان یهودی ملتی پک چوق زحمت ایله قزانقلی، کندینہ فائده سی آز، یالکز خزینہ دارلق ایتدیگی غیر مشروع بر ثروت ربائی ایله بتون ملتدرن ییدکلری سیلله ذلت و سفالت، قتل و إهانت گوسترییور که: حرص معدنِ ذلت و خسارتدر.

هم حریص بر انسان، هر وقت خسارته دوشدیگنه دائر او قدر واقعہ لر وار که، «الْحَرِیصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ» ضربِ مثل حکمنہ گچمش، عمومک نظرندہ بر حقیقتِ عامہ اولارق قبول ایدیلمشدر. مادام اویلہ در؛ اگر مالی چوق سَورسہ ک، حرص ایله دگل، بلکه قناعت ایله مالی طلب ایت، تا چوق گل سین.

أهل قناعت ایله أهل حرص، ایکی شخصہ بکزر که؛ بیوک بر ذاتک دیوان خانہ سنہ گیرییورلر. بریسی قیلندن دیر: "بنی یالکز قبول ایتسین، طیشاریده کی صوغوقدن قورتولسم بکا کافیدر. اُک آشاغیده کی اسکملہ بی ده بکا ویرسہ لر، لطفدر." ایکنجی آدم گویا بر حقّی وارمش گی و هرکس اوکا حرمت ایتمگه مجبور ایمش گی مغرورانہ دیر که: "بکا اُک یوقاری اسکملہ بی ویرمہ لی." او حرص ایله گیرر، گوزینی یوقاری موقعلره دیکر، اونلره گیتمک ایستر. فقط دیوان خانہ صاحبی اونی گری دوندیروب آشاغی اوطوردور. اوکا

تشکر لازمکن، تشکره بدل قلبندن قیزیور. تشکر دگل، بالعکس خانه صاحبنی تنقید ایدیور. خانه صاحبی ده اوندن إستقلال ایدیور. برنجی آدم متواضعانه گیریور؛ اُڭ آشغیده کی إسکملهیه اوطورمق ایسته‌یور. اونڭ او قناعتی، دیوان‌خانه صاحبنڭ خوشنه گیدیور. "داها یوقاری إسکملهیه بیورڭ" دیر. او ده گیتدکجه تشکراتنی زیاده‌لشدیر، ممنونیتی تزیاید ایدر.

ایشته دنیا بر دیوان‌خانۀ رحماندر. زمین یوزی، بر سفرۀ رحمتدر. درجاتِ اُرزاق و مراتبِ نعمت دخی، إسکمله‌لر حکمنده‌در.

هم اُڭ جزئی ایشلرده ده هرکس حرصڭ سوءِ تأثیرینی حسنِ ایده‌بیلیر.

مثلاً: ایکی دینجی بر شی ایستدکلری وقت، حرص ایله إلحاح ایدن دینجیدن إستقلال ایدوب ویرمه‌مک؛ دیگر ساکن دینجی‌یه مرحمت ایدوب ویرمک، هرکس قلبنده حسنِ ایدر. هم مثلاً: گيجه‌ده اویقوڭ قاچمش، سن یاتمق ایسته‌سه‌ڭ، لاقید قالسه‌ڭ اویقوڭ گله‌بیلیر. اُڭر حرص ایله اویقو ایسته‌سه‌ڭ: "امان یاتایم، امان یاتایم" دیرسه‌ڭ، بتون بتون اویقوڭی قاچیریرسڭ. هم مثلاً: مهمّ بر نتیجه ایچون بریسنی حرص ایله بکلرسڭ؛ "امان گلمدی، امان گلمدی" دیوب اُڭ نهایت حرص سنڭ صبریڭی توکتوب قالقار گیدرسڭ؛ بر دقیقه صوڭره او آدم گلیر؛ فقط بکله‌دیگڭ او مهمّ نتیجه بوزولور.

شو حادثاتڭ سرّی شودر که: ناصلکه بر اُکمگڭ وجودی، تارلا، خرمان، دگرمن، فرونه ترّتب ایدر. اوپله ده: ترتیبِ اُشیاده بر تأتّی حکمت واردر. حرص سببيله تأتّی ایله حرکت ایتمدیگی ایچون، او ترتیبلی اُشیاده کی معنوی باصامقلری مراعات ایتمز؛ یا آتارلار دوشر ویاخود بر باصامغی نقصان بیراقیر؛ مقصده چیقاماز.

ایشته آی درد معیشتله سرسم اولمش و حرص دنیا ایله سرخوش اولمش قارداشلر! حرص بو قدر مضر و بلالی بر شی اولدیغی حالده، ناصل حرص یولنده هر ذلتی إرتکاب و حرام حلال دیمه یوب هر مالی قبول و حیات اُخرویه لازم چوق شیلری فدا ایدیورسکمز؟ حتی آرکانِ اسلامیه نك مهم بر رکنی اولان زکاتی، حرص یولنده ترك ایدیورسکمز؟ حالبوکه زکات، هر شخص ایچون سبب برکت و دافع بلیاتدر. زکاتی ویرمیه نك هر حالده آلدن زکات قدر بر مال حقیقه حق؛ یا لزومسز یرلره ویره جکدر، یا بر مصیبت گلوب آلا جقدر.

حقیقتلی بر رؤیای خیالیه ده، برنجی حربِ عمومینك بشنجی سنه سنده، بر عجیب رؤیاده بندن صورولدی:

"مسلمانلره گلن بو آجلق، بو ضایعاتِ مالیه و مشقتِ بدنیه نه دندر؟"

رؤیاده دیمشدم: "جنابِ حق، بر قسم مالدن اونده بر (حاشیه ۱) ویا بر قسم مالدن قرقده بر (حاشیه ۲)، کندی ویردیگی مالندن بریسنی بزدن ایستدی؛ تا بزه فقرالرك دعالرینی قزاندرسین و کین و حسدلرینی منع ایتسین. بز حرصمز ایچون طمعکارلق ایدوب ویرمدك. جنابِ حق متراکم زکاتی، قرقده اوتوز، اونده سکزینی آلدی. هم هر سنه ده یالکمز بر آیده یتمش حکمتلی بر آجلق بزدن ایستدی. بز نفسمزه آجیدق، موقت و لذتلی بر آجلغی چکمدك. جنابِ حق جزا اولارق یتمش جهتله بلالی بر نوع اوروجی بش سنه جبراً بزه طوتدیردی. هم یگر می درت ساعتده بر تك ساعتی، خوش و علوی، نورانی

(حاشیه ۱): یعنی هر سنه تازه ویردیگی بغدای گبی ماللردن اونده بر.

(حاشیه ۲): یعنی آسکیدن ویردیگی قرقدن که؛ هر سنه ده غالباً و لا اقل ربح تجاری و

نسل حیوانی جهتله او قرقدن تازه اولارق اون عدد ویرر.

و فائده‌لی بر نوع تعلیمات ربّانیه‌یی بزدن ایستدی. بز تنبللک ایدوب، او نمازی و نیازی یرینه گتیرمدک. او تک ساعتی دیگر ساعتله قاتهرق ضایع ایتدک. جناب حق اونک کفّارتی اولارق، بش سنه تعلیم و تعلیمات و قوشدیرمقله بزه بر نوع نماز قیلدیردی. "دیمشدم.

صوگره آیلدم، دوشوندم، آکلادم که؛ او رؤیای خیالیه‌ده پک مهمّ بر حقیقت واردر. یگرمی بشنجی سوزده، مدنیتله حکم قرآنی موازنه بحثنده اثبات و بیان ایدیلدیگی اوزره؛ بشرک حیات اجتماعیسنده بتون أخلاقسزلغک و بتون إختلالاتک منشئی ایکی کلمه‌در:

بریسى: "بن طوق اولدقدن صوگره، باشقه‌سی آجلقدن ئولسه بگا نه؟"

ایکنجیسی: "سن چالیش، بن ییه‌یم."

بو ایکی کلمه‌یی ده إدامه ایدن، جریان ربا و ترک زکاتدر. بو ایکی مدهش مرض اجتماعی‌یی تداوی ایده‌جک تک چاره، زکاتک بر دستور عمومی صورتنده إجراسیله، وجوب زکات و حرمت ربادر. هم دگل یالکز أشخاصده و خصوصی جماعتلرده، بلکه عموم نوع بشرک سعادت حیاتى ایچون اُک مهمّ بر رکن بلکه دوام حیاتِ انسانیه ایچون اُک مهمّ بر دیرک، زکاتدر. چونکه بشرده، خواص و عوام ایکی طبقه وار. خواصدن عوامه مرحمت و إحسان و عوامدن خواصّه قارشى حرمت و إطاعتی تأمین ایده‌جک، زکاتدر. یوقسه یوقاریدن عوامک باشنه ظلم و تحکّم اینر، عوامدن زنگینلره قارشى کین و عصیان چیقار. ایکی طبقه بشر دائمی بر مجادله معنویه‌ده، بر کشماکش إختلافده بولونور. گله گله تا روسیه‌ده اولدیغی گبی، سعی و سرمایه مجادله‌سی صورتنده بوغوشمغه باشلار.

ای اهل کرم و وجدان و ای اهل سخاوت و إحسان!

إحسانلر زکات نامنه اولمازسه، اوچ ضرری وار. بعضًا ده فائده سز گیدر. چونکه الله نامنه ویرمديگك ايچون، معنًا منت ايدييورسك؛ بيچاره فقیری منت أسارتی آلتنده بیراقييورسك. هم مقبول اولان دعاسندن محروم قالييورسك. هم حقیقهً جنابِ حقّ مالنی عبادینه ویرمك ايچون بر توزيعات مأموری اولديغك حالده، کنديگي صاحب مال ظن ایدوب بر کفرانِ نعمت ايدييورسك. اگر زکات نامنه ویرسهك؛ جنابِ حق نامنه ویرديگك ايچون بر ثواب قزانييورسك، بر شکرانِ نعمت گوسترييورسك. او محتاج آدم دخی سكا تبصُّص ایتمگه مجبور اولماديغي ايچون، عزّت نفسی قيريلماز و دعاسی سنك حَقّكده مقبول اولور. أوت زکات قدر، بلکه داها زیاده نافله و إحسان، یاخود سائر صورتلرده ویروب ریا و شهرت گي، منت و تذليل گي ضررلری قزاقم نرهده؟ زکات نامنه او ایيلکری یاپوب، هم فرضی ادا ایتمك، هم ثوابی، هم إخلاصی، هم مقبول بر دعایی قزاقم نرهده؟

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي قَالَ الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ
كَالْبُنْيَانِ الْمَرْصُورِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَقَالَ الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى وَ
عَلَى إِلَهٍ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

خاتمه

(غیبت حقّنده در)

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

یگر می بشنجدی سوزك برنجی شعله سنك برنجی شعاعنك بشنجدی نقطه سنك
مقام ذمّ و زجرك مثاللرندن اولان بر تك آیتك، معجزانه آلتی طرزده غیبتدن تنفیر
ایتمه سی؛ قرآنك نظرنده غیبت نه قدر شنیع بر شی اولدیغنی تمامیله
گوستردیگندن، باشقه بیانه احتیاج بیراقمامش. اوت قرآنك بیاندن صوكره بیان
اولاماز، احتیاج ده یوقدر.

ایشته ﴿أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا﴾ آیتنده آلتی درجه ذمی، ذمّ
ایدر. غیبتدن آلتی مرتبه شدتله زجر ایدر. شو آیت بالفعل غیبت ایدنلره متوجّه
اولدیغنی وقت، معناسی گله جك طرزده اولویور. شویله که:

معلومدر: آیتك باشنده کی همزه، صومرق (آیا) معناسنده در. او صومرق
معناسی، صوگبی آیتك بتون کلمه لرینه گیرر. هر کلمه ده بر حکم ضمنی وار.

ایشته برنجیسی، همزه ایله دیر: آیا، سؤال و جواب محلی اولان عقلگز یوق
می که، بو درجه چرکین بر شیئی آگلامیور؟

ایکنجیسی، ﴿يُحِبُّ﴾ لفظیله دیر: آیا، سومك و نفرت ایتمك محلی

اولان قلبک بوزولمش می که، اُك منفور بر ایشی سَور؟

اوپنچجیسی، ﴿أَحَدُكُمْ﴾ کلمه سیله دیر: جماعتدن حیاتی آلان حیات

إجتماعیه و مدنیتکزه اولمش که، بویله حیاتکزی زهرله یین بر عملی قبول ایدر؟

دردنجیسی، ﴿أَنْ يَأْكُلَ لَحْمٌ﴾ کلامیله دیر: إنسانیتکزه اولمش که، بویله

جاناوارجه سنه آرقداشکزی دیش ایله پارچه لامایی یاپیورسکز؟

بشنجیسی، ﴿أَخِيهِ﴾ کلمه سیله دیر: هیچ رَقَّت جنسیه کز، هیچ صلّه

رحمکزی یوق می که، بویله چوق جهتلرله قارداشکز اولان بر مظلومك شخص

معنویسنی إنصافسزجه دیشله یورسکز؟ و هیچ عقلکزی یوق می که، کندی

أعضاکزی کندی دیشکزله دیوانه گبی ایصیریورسکز؟

آلتنجیسی، ﴿مَيْتًا﴾ کلامیله دیر: وجدانکز نره ده؟ فطرتکز بوزولمش می

که، اُك محترم بر حالدّه بر قارداشکزه قارشی، اُتی یمك گبی اُك مستکره بر

ایشی یاپیورسکز؟

دیمك شو آیتك إفاده سیله و کلمه لرک آیری آیری دلالتیله: ذمّ و غیبت،

عقلاً و قلباً و إنسانیه و وجداناً و فطرّة و ملیّة مذمومدر. ایشته باق ناصل شو

آیت، ایجازکارانه آلتی مرتبه ذمّی ذمّ ایتمکله، إعجازکارانه آلتی درجه او جُرمندن

زجر ایدر.

غیبت، اهلِ عداوت و حسد و عنادك اُكْ چوق استعمال ایتدكلری آلچاق بر
 سلاحدر. عزّت نفس صاحبی، بو پیس سلاحه تنزل ایدوب استعمال ایتمز.
 ناصل مشهور بر ذات دیمش: ﴿اَكْبَرُ نَفْسِي عَنْ جَزَاءٍ يَغِيبَةٍ * فَكُلُّ اِغْتِيَابٍ
 جَهْدُ مَنْ لَا لَهُ جَهْدٌ﴾ یعنی: "دشمنمه غیبتله جزا ویرمكدن نفسمی یوكسك
 طوتویورم و تنزل ایتمیورم. چونكه غیبت؛ ضعیف و ذلیل و آشغیلرك
 سلاحیدر."

غیبت اودر كه: غیبت ایدیلن آدم حاضر اولسه ایدی و ایشیتسه ایدی،
 کراحت ایدوب طاریلاجقدی. اُگر طوغری دیسه، ذاتاً غیبتدر. اُگر یلان
 دیسه؛ هم غیبت، هم اِفتراذر. ایکی قاتلی چركین بر گناهدر.

غیبت، مخصوص بر قاچ مادهده جائز اولایلیر:

بریسى: شکوا صورتنده بر وظیفهدار آدمه دیر، تا یارديم ایدوب او مُنگری،
 او قباحتی اوندن ازاله ایتسین و حقّی اوندن آلسین.

بریسى ده: بر آدم اونگله تشريكِ مساعی ایتمك ایستر. سنك ايله مشورت
 ایدر. سن ده صرف مصلحت ایچون غرضسز اولارق، مشورتك حقّی ادا
 ایتمك ایچون دیسهك: "اونك ايله تشريكِ مساعی ایتمه. چونكه ضرر
 گوره جكسك."

بریسى ده: مقصدی، تحقیر و تشهیر دگل؛ بلکه مقصدی، تعریف و
 طانیتدیرمق ایچون دیسه: "او طوپال و سرسری آدم فلان یره گیتدی."

برسی ده: او غیبت ایدیلن آدم فاسق متجاهر در. یعنی فنا لادن
صیقلمیور، بلکه ایشلیدیگی سیئاتله افتخار ایدیور؛ ظلمی ایلہ تلذذ ایدیور،
صیقلمیارق آشکاره بر صورتده ایشله یور.

ایشته بو مخصوص ماده لرده غرضسز و صرف حق و مصلحت ایچون
غیبت جائز اولایلیر. یوقسه غیبت، ناصل آتش اودونی یر بیتیرر؛ غیبت دخی
أعمالِ صالحه یی یر بیتیرر.

اگر غیبت ایتدی و یا خود ایستیہ رک دیگله دی؛ او وقت ﴿اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَ
لِمَنِ اغْتَبْنَا﴾ دیمه لی، صوگره غیبت ایدیلن آدمه نه وقت راست گلسه، "بنی
حلال ایت" دیمه لی.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعيد النورسي

یگر می اوچنجی مکتوب

﴿بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۖ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾
﴿السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ
دَقَائِقِ عُمْرِكَ وَذَرَّاتِ وُجُودِكَ﴾

عزیز، غیرتلی، جدی، حقیقتلی، خالص، درایتلی قارداشم!

بزم گبی حقیقت و آخرت قارداش لک، اختلافِ زمان و مکان صحبتلرینه و
آنسیتلرینه بر مانع تشکیل ایتمز. بری شرقده، بری غربده، بری ماضیده، بری
مستقبلده، بری دنیاده، بری آخرتده اولسه ده برابر صاییلایلرلر و صحبت
ایده بیلرلر. خصوصًا بر تک مقصد ایچون بر تک وظیفه ده بولونانلر، بربرینک
عینی حکمنده درلر. سزی هر صباح یانمده تصوّر ایدوب، قزانجک بر قسمنی، بر
ثلثی (الله قبول ایتسین) سزه ویریورم. دعاده، عبد المجید و عبد الرحمن ایله
برابرسکز. إن شاء الله هر وقت حصّه کزی آلیرسکز. سزک دنیاچه بعض
مشکلاتکز، سنک حسابکه بنی بر پارچه متأثر ایتدی. فقط مادام دنیا باقی دگل
و مصیبتلرنده بر نوع خیر واردر؛ سنک بدلکه "یا هو بو ده گچر" قلبمه گلدی.
﴿لَا عِيشَ إِلَّا عِيشُ الْآخِرَةِ﴾ دوشوندم، ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ اوقودم، ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَ
إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ دیدم. سنک یریکه تسلی بولدم. جناب حق بر عبدینی سؤرسه،
دنیا بی اوکا کوسدورر، چرکین گوسترر. إن شاء الله سن ده او سؤگیلرک

صنفندنسک. "سوزلر"ک نشرینه مانعلرک چوغالمه سی سزی متأثر ایتمه سین. إن شاء الله نشر ایتدیگک مقدار بر رحمته مظهر اولدیغی زمان، پک برکتلی بر صورتده او نورلی چکر دکلر، کثرتلی چیچکلر آچاقلر.

بعض سؤاللر صوریورسکز. عزیز قارداشم، یازیلان غالب سوزلر و مکتوبلر؛ اختیارسز، دفعی و آنی بر صورتده قلبه گلییوردی، گوزل اولویوردی. اگر اختیار ایله اُسکی سعید گبی قوّه علمیه ایله دوشونوب جواب ویرسه؛ سونوک دوشر، نقصان اولور. بر مقداردر که؛ طلوعات قلبیه توقّف ایتمش، حافظه قامچیسی قیریلمش، فقط جوابسز قالماق ایچون غایت مختصر برر جواب یازاجغز:

برنجی سؤالکز: مؤمنک مؤمنه اُک ای دعاسی ناصل اولمالیدر؟

الجواب: أسباب قبول دائره سنده اولمالی. چونکه بعض شرائط داخلنده دعا مقبول اولور. شرائط قبولک اجتماعی نسبتنده مقبولیتی زیاده لشیر. اُزمله: دعا ایدیله جگی وقت، استغفار ایله معنوی تمیزلنمه لی، صوگره مقبول بر دعا اولان صلوات شریفه یی شفاعتجی گبی ذکر ایتملی و آخرده ینه صلوات گتیرملی. چونکه ایکی مقبول دعانک اورتیه سنده بر دعا مقبول اولور. هم **﴿بِظَهْرِ الْغَيْبِ﴾** یعنی "غیاباً اوکا دعا ایتمک"؛ هم حدیثده و قرآنده گلن ماثور دعالرله دعا ایتمک. مثلاً: **﴿اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ لِي وَلَهُ فِي الدِّينِ وَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ﴾** **﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾** گبی جامع دعالرله دعا ایتمک؛ هم خلوص و خشوع و حضور قلب ایله دعا ایتمک؛ هم نمازک صوگنده، بالخاصّه صباح نمازندن صوگره؛ هم مواقع مبارکه ده، خصوصاً مسجدرده؛ هم جمعه ده، خصوصاً ساعتِ إجابده؛ هم

شهورِ ثلاثه ده، خصوصاً لیالی مشهوره ده؛ هم رمضانده، خصوصاً لیلۀ قدرده دعا ایتمک قبوله قرین اولماسی رحمتِ إلهیه دن قویاً مأمولدر. او مقبول دعانک یا عیناً دنیاده اثری گورونور و یا خود دعا اولونانک آخرته و حیاتِ ابدیه سی جهتنده مقبول اولور. دیمک عین مقصد یرینه گلمزسه، دعا قبول اولمادی دینیلمز؛ بلکه داها ای بر صورتده قبول ایدیلمش دینیلیر.

ایکنجی سؤالکمز: صحابه کرام حضراتنه رضی الله عنه دینیلدیگنه بناء، باشقه لره ده بو معناده سویله مک موافق میدر؟

الجواب: اوت دینیلیر. چونکه رسول اکرمک بر شعاری اولان علیه الصلاة والسلام کلامی گبی رضی الله عنه ترکیبی، صحابهیه مخصوص بر شعار دگل، بلکه صحابه گبی وراثتِ نبوت دینیلن ولایت کبراده بولونان و مقام رضایه یتیشن ائمه اربعه، شاه گیلانی، امام ربانی، امام غزالی گبی ذاتلره دینیلملی. فقط عرف علماده صحابهیه، رضی الله عنه؛ تابعین و تبع تابعینه، رحمه الله؛ اولردن صوگره کیلره، عفره الله؛ و اولیایه، قدس سره دینیلیر.

اوچنجی سؤالکمز: باشده مجتهدین عظام اماملری می افضل، یوقسه حق طریقتلرک شاهلری، اقطابلری می افضلدر؟

الجواب: عموم مجتهدین دگل؛ بلکه ابو حنیفه، مالک، شافعی، أحمد ابن حنبل؛ شاهلرک، اقطابلرک فوقنده درلر. فقط خصوصی فضیلتلرده شاه گیلانی گبی بعض خارقه قطبلر، بر جهتنده داها پارلاق مقامه صاحبدرلر. فقط کلی فضیلت اماملرکدر. هم طریقت شاهلرینک بر قسمی، مجتهدلردندر؛ اونک ایچون عموم مجتهدین، اقطابدن داها افضلدر دینیلمز. فقط ائمه اربعه، صحابه دن و مهدیدن صوگره اک افضللردر دینیلیر.

دردنجی سؤالکز: ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ ده حکمت و غایه نه در؟

الجواب: جناب حق، حکیم اسمی مقتضاسی اولارق، وجود اشیاده بر نردبانک باصامقلری گبی بر ترتیب وضع ایتمش. صبرسز آدم تأتی ایله حرکت ایتمدیگی ایچون، باصامقلری یا آتار دوشر ویا نقصان بیراقیر؛ مقصود دامنه چیقاماز. اونک ایچون حرص محرومیتیه سبیدر. صبر ایسه مشکلاتک آناختاریدر که، ﴿الْحَرِیصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ * وَالصَّابِرُ مُفْتَاِحُ الْفَرَجِ﴾ ضروب أمثال حکمنه گچمشدر. دیمک جناب حَقَّ عنایت و توفیقی، صبرلی آدملرله برابردر. چونکه صبر اوچدر:

بری: معصیتدن کندینی چکوب صبر ایتمکدر. شو صبر تقوادر، ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ﴾ سرینه مظهر ایدر.

ایکنجیسی: مصیبتلره قارشى صبردر که، توکل و تسلیمدر. ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ * إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾ شرفنه مظهر ایدیور. و صبرسزلق ایسه اللهدن شکایتی تضمّن ایدر. و أفعالی تنقید و رحمتی إتهام و حکمتی بگنمه مک چیقار. اوت مصیبتک ضربه سنه قارشى شکوا صورتيله ألبته عاجز و ضعیف إنسان آغلار؛ فقط شکوا اوکا اولمالی، اوندن اولمالی. حضرت یعقوب علیه السلامک ﴿إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ﴾ دیمسی گبی اولمالی. یعنی: مصیبتی اللهه شکوا ایتملی، یوقسه اللهی إنسانلره شکوا ایدر گبی، "أیواه! اوف!" دیوب، "بن نه ایتدم که، بو باشمه گلدی" دییه رک، عاجز إنسانلرک رقتنی تحریک ایتمک ضرردر، معناسزدر.

اوپچنجی صبر: عبادت اوزرینه صبردر که، شو صبر اونی مقام محبوبته قدر چیقاریور. اُکْ بیوک مقام اولان عبودیتِ کامله جانبه سَوق ایدیور.

بشنجی سؤالکُر: سَنِّ مکلفیت اون بش سنه قبول ایدیلیور. حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام، نبوتدن اُول ناصل عبادت ایدردی؟

الجواب: حضرت ابراهیم علیه السلام، عربستانده چوق پرده لر آلتنده جریان ایدن بقیّه دینی ايله؛ فقط فرضیت و مجبوریّت صورتيله دگل، بلکه اختیاريله و مندوبیت صورتيله عبادت ایدردی. شو حقیقت اوزوندر، شیمدیلک قیصه قالسین.

آلتنجی سؤالکُر: سَنِّ کمال إعتبار اولونان قرق یاشنده نبوتک گلمه سی و عمر سعادتلرینک آلتمش اوچ اولماسنده کی حکمت نه در؟

الجواب: حکمتلری چوقدر. بریسی شودر که: نبوت، غایت آغیر و بیوک بر مکلفیتدر. ملکاتِ عقلیه و إستعداداتِ قلبیه نكْ إنکشافی و تکمّلی ايله او آغیر مکلفیت تحمّل ایدیلیر. او تکمّلک زمانی ایسه قرق یاشیدر. هم هوساتِ نفسانیه نكْ هیجانلی زمانی و حرارتِ غریزه نكْ غلیانلی هنگامی و إحتراصاتِ دنیویه نكْ فورانلی وقتی اولان گنجلك و شباییت ایسه، صرفِ إلهی و أُخروی و قدسی اولان وظائفِ نبوته موافق دوشمیور. قرقدن اُول نه قدر جدی و خالص بر آدم اولسه ده، شهرت پرستلرک خاطرلرینه بلکه دنیانک شان و شرفی ایچون چالیشیر وهمی گلیر. اونلرک إتهامندن چابوق قورتولاماز. فقط قرقدن صوگره، مادام قبر طرفنه نزول باشلايور و دنیادن زیاده آخرت اوگا گورونویور. حرکات و أعمالِ أُخرویه سنده چابوق او إتهامدن قورتولور و موقّق اولور. إنسانلر ده سوء ظندن قورتولور، خلاص اولور.

امّا عمرِ سعادتک آتمش اوچ اولماسی ایسه، چوق حکمتلرندن بریسی شودر که: شرعاً اهلِ ایمان، رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامی غایت درجه ده سومک و حرمت ایتمک و هیچ بر شیئندن نفرت ایتمه مک و هر حالی گوزل گورمکله مکلف اولدیغندن؛ آتمشدن صوگره کی مشقتلی و مصیبتلی اولان إختیارلق زماننده، حبیبِ اکرمی بیراقمیور؛ بلکه إمام اولدیغی اُمّتک عمرِ غالبی اولان آتمش اوچده ملاّ اعلایه گوندیریور، یاننه آلییور؛ هر جهته ده إمام اولدیغی گوسترییور.

یدنجی سؤالک: ﴿خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِكُھُولِكُمْ وَ شَرُّ كُھُولِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِشَبَابِكُمْ﴾ حدیث میدر؛ بوندن مراد نه در؟

الجواب: حدیث اولارق ایشیتمشم. مراد ده شودر که: "اُكْ خیرلی گنج اودر که؛ إختیار گبی ئولومی دوشونوب آخرتنه چالیشه رق، گنجلك هوساتنه اُسیر اولمایوب غفلتده بوغولیاندر. و إختیارلریگزك اُكْ کوتوسی اودر که؛ غفلتده و هوساتده گنجلره بگزهمك ایستر؛ چوجقجه سنه هوساتِ نفسانییه تابع اولور."

سنك لوحه كده گوردیگك ایکنجی پارچه نك صحیح صورتی شودر که؛ بن باشك اوستنده اونی بر لوحه حکمت اولارق تعلیق ایتمشم. هر صباح و آقشام اوگا باقارم، درمی آلیرم:

دوست ایسترسهك الله یتز. اوت او دوست ایسه، هر شی دوستدر.

یاران ایسترسهك قرآن یتز. اوت اونده کی انبیا و ملائکه ایله خیالاً گوروشور و وقوعاتلرینی سیر ایدوب اُنسیت ایدر.

مال ایسترسه‌کُ قناعت یتَر. اوت قناعت ایدن، اقتصا ایدر؛ اقتصا ایدن، برکت بولور.

دشمن ایسترسه‌کُ نفس یتَر. اوت کندینی بگهنن، بلایي بولور زحمته دوشر؛ کندینی بگنمین، صفایي بولور، رحمته گیدر.

نصیحت ایسترسه‌کُ ئولوم یتَر. اوت ئولومی دوشونن، حبِ دنیادن قورتولور و آخرتنه جدی چالیشیر.

یدنجی مسئله‌کزه بر سکرنجی بی بن علاوه ایدیورم. شویله‌که: بر ایکی گون اول بر حافظ، سورة یوسفدن بر عشر، تا ﴿تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَّ الْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ ه قدر اوقودی. بردن آنی بر صورتده بر نکته قله‌گلدی. قرآنه و ایمانه عائد هر شی قیمتیدر، ظاهرًا نه قدر کوچک اولورسه اولسون قیمتجه بیوکیدر. اوت سعادت ابدیهیه یاردم ایدن کوچک دگلدر. اويله ايسه، "شو کوچک بر نکته‌در، شو ایضاحه و اهميته دگمز" دینیلمز. البته شو چشید مسائلده اُکُ برنجی طلبه و مخاطب اولان و نکت قرآنییهی تقدیر ایدن ابراهیم خلوصی، او نکته‌پی ایشیتیمک ایستر. اويله ايسه دیکله:

اُکُ گوزل بر قصه‌نک گوزل بر نکته‌سیدر. احسن القصص اولان قصه یوسف علیه السلام خاتمه‌سنی خبر ویرن ﴿تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَّ الْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ آیتنک، علوی و لطیف و مژده‌لی و اعجازکارانه بر نکته‌سی شودر که: سائر فرحلی و سعادتلی قصه‌لرکُ آخرنده کی زوال و فراق خبرلرینک آجیلری و ألمی، قصه‌دن آیینان خیالی لذتی آجیلاشدیریور، قیریور. باخصوص کمال فرح و سعادت ایچنده بولوندیغنی اخبار ایتدیگی هنگامده، موتنی و فراقنی خبر

ویرمک داها آلیمدر؛ دیگله ینلره "ایواه!" دیدیرتیر. حالبوکه شو آیت، قصّه یوسفک (عس) اڤارلاق قسمی که؛ عزیز مصر اولماسی، پدر و والده سیله گوروشمسی، قارداش لریله سۆیشوب طانیشمه سی اولان، دنیا ده اڤ بیک سعادتلی و فرحلی بر هنگامده، حضرت یوسفک موتنی شویله بر صورتده خبر ویریور و دییور که: شو فرحلی و سعادتلی وضعیتدن داها سعادتلی، داها پارلاق بر وضعیتیه مظهر اولمق ایچون، حضرت یوسف کندیسی جناب حقندن وفاتنی ایستدی و وفات ایتدی؛ او سعادته مظهر اولدی. دیمک او دنیوی لذتلی سعادتن داها جاذبه دار بر سعادت و فرحلی بر وضعیت قبرک آرقه سنده واردر که؛ حضرت یوسف علیه السلام گبی حقیقت بین بر ذات، او غایت لذتلی دنیوی وضعیت ایچنده غایت آجی اولان موتی ایستدی، تا اوتیه کی سعادته مظهر اولسون.

ایشته قرآن حکیمک شو بلاغتنه باق که، قصّه یوسفک خاتمه سنی نه صورتله خبر ویردی. او خبرده دیگله ینلره اَلْم و تَأْسَف دگل، بلکه بر مژده و بر سُرور علاوه اییدیور. هم اِرشاد اییدیور که: قبرک آرقه سی ایچون چالیشکز، حقیقی سعادت و لذت اونده در. هم حضرت یوسفک عالی صدیقیتنی گوستریور و دییور: دنیانک اڤارلاق و اڤ سرورلی حالتی دخی اوکا غفلت ویرمیور، اونی مفتون ایتمیور، ینه آخرتی ایسته یور.

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

یگر می دردنجی مکتوب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ﴾

سؤال: أعظم أسماء إلهيه دن اولان رحيم و حكيم و ودودك إقتضا ايتدكلری شفقت پرورانه تربيه و مصلحتكارانه تدبير و محبتدارانه تلطيف، ناصل و نه صورتله، مدهش و موحش اولان موت و عدم ايله، زوال و فراق ايله، مصيبت و مشقت ايله توفيق ايديله بيلير؟ هايدى انسان سعادت ابديه گيتديگى ايچون، موت يولنده گچديگنى خوش گوره لم؛ فقط بو نازك و نازنين و ذى حيات اولان أشجار و نباتات انواعلری و چيچكلری و وجوده لايق و حياتيه عاشق و بقايه مشتاق اولان حيوانات طائفه لرینی، متماديًا هيچ برینی بيراقميه رق إفنالرنده و غايت سرعتله اونلره گوز آچديرميه رق إعداملرنده و اونلره نفس آلديرميه رق مشقتله چاليشديرمالرنده و هيچ برینی راحتده بيراقميه رق مصيبتلرله تغييرلرنده و هيچ برینی مستثنا ايتميه رك ئولديرمه لرنده و هيچ بری طورميه رق زواللرنده و هيچ بری ممنون اولميه رق فراقلرنده هانگی شفقت و مرحمت وار، هانگی حکمت و مصلحت بولونور، هانگی لطف و مرحمت يرلشه بيلير؟

الجواب: داعی و مقتضی یی گوسترن بش رمز ایله و غایه لری و فائده لری
گوسترن بش إشارتله شو سؤالی حلّ ایدن چوق گنیش و چوق درین و چوق
یوکسک اولان حقیقتِ عظمایه اوزاقدن اوزاغه باقدیرمغه چالیشه جغز.

برنجی مقام

بش رمزدر.

برنجی رمز: یگرمی آلتنجی سوزك خاتمه لرنده دینیلدیگی گبی؛ ناصلکه بر
ماهر صنعتکار قیمتدار بر ألبسه یی مرصّع و منقّش صورتده یایمق ایچون، بر
مسکین آدمی لایق اولدیغی بر اجرتّه مقابل مودهل یاپارق کندی صنعت و
مهارتنی گوسترمک ایچون؛ او ألبسه یی او مسکین آدم اوستنده بیچر، کسر،
قیصه لتیر، اوزالتیر؛ او آدمی ده اوطوردور، قالدیر، مختلف وضعیتلر ویر. شو
مسکین آدمك هیچ بر حقّی وار میدر که، او صنعتکاره دیسین: "بنی
گوزلشدیرن بو ألبسه یه نه دن ایلیشوب تبدیل و تغیر ایدیورسك و بنی
قالدیروب اوطوردوب، مشقّته بنم إستراحتمی بوزویورسك؟"

عیناً او یله ده: صانع ذو الجلال هر بر نوع موجوداتك ماهیتنی برر مودهل
إتخّاذ ایدهرک و نقوشِ أسماسیله کمالاتِ صنعتنی گوسترمک ایچون؛ هر بر شیئه
خصوصاً ذی حیاتّه، طویغولرله مرصّع بر وجود لباسنی گیدیرهک، اوستنده
قلم قضا و قدرله نقشلر یاپار؛ جلوّه أسماسنی گوسترر. هر بر موجوده دخی،
اوڭا لایق بر طرزده بر اجرت اولارق؛ بر کمال، بر لذّت، بر فیض ویریور.
﴿مَالِكُ الْمُلْكِ يَتَصَرَّفُ فِي مُلْكِهِ كَيْفَ يَشَاءُ﴾ سَرِّینه مظهر اولان او صانع ذو
الجلاله قارشی هیچ بر شیئك حقّی وار میدر که، دیسین: "بگّا زحمت

ویریورسك. بنم إستراحتمی بوزویورسك. "حاشا! أوت موجوداتك هیچ بر جهتهده واجب الوجوده قارشى حقلى یوقدر و حق دعوا ایده مزلر؛ بلکه حقلى، دائما شكر و حمد ایله، ویردیگی وجود مرتبه لرینك حقنى ادا ایتمکدر. چونکه ویریلن بتون وجود مرتبه لری وقوعاتدر، برر علت ایستر. فقط ویریلمه یین مرتبه لر إمكاناتدر. إمكانات ایسه عدمدر، هم نهایتسزدر. عدملر ایسه، علت ایسته مزلر. نهایتسزه علت اولاماز. مثلا معدنلر دییه مزلر: "نیچون نباتی اولماق؟" شکوا ایده مزلر؛ بلکه وجود معدنی یه مظهر اولدقلری ایچون حقلى فاطرینه شکراندر. نباتات نیچون حیوان اولمادم دییوب شکوا ایده مزلر، بلکه وجود ایله برابر حیاته مظهر اولدیغی ایچون حقلى شکراندر. حیوان ایسه نیچون انسان اولمادم دییه شکایت ایده مزلر، بلکه حیات و وجود ایله برابر قیمتدار بر روح جوهری اوکا ویریلدیگی ایچون، اونك اوستنده کی حقلى، شکراندر. و هکذا قیاس ایت.

أی انسانِ مشكى! سن معدوم قالمادك، وجود نعمتی گیدك، حیاتی طاتدك، جامد قالمادك، حیوان اولمادك، اسلامیت نعمتی بولدك، ضالانده قالمادك، صحت و سلامت نعمتی گوردك و هکذا...

أی نانکور! داها سن نرهده حق قزانیورسك كه، جنابِ حقك سكا ویردیگی محض نعمت اولان وجود مرتبه لرینه مقابل شكر ایتیمه رك؛ إمكانات و عدمیات نوعنده و سنك ألکه گچمدیگی و سن لایق اولمادیغك یوكسك نعمتلرك سكا ویریلمدیگندن باطل بر حرصله جنابِ حقدن شكوا ایدیورسك و کفرانِ نعمت ایدیورسك؟ عجا بر آدم؛ مناره باشنه چیقماق گبی عالی درجاتلی بر مرتبه یه چیقسین، بیوك مقام بولسون، هر باصامقده بیوك بر نعمت گورسون؛ او نعمتلری ویرنه شكر ایتمه سین و دیسین: "نیچون او مناره دن داها یوكسگنه

چیقامدم" دییه شکوا ایدهرک آغلا یوب صیزلا سین. نه قدر حقسزلق ایدر و نه قدر کفرانِ نعمته دوشر، نه قدر بیوک دیوانه لک ایدر، دیوانه لر دخی آکلار.

ای قناعتسز حرصلی و إقتصادسز إسرائلی و حقسز شکوالی غافل انسان! قطعیا بیل که: قناعت، تجارتلی بر شکراندر؛ حرص، خسارتلی بر کفراندر. و إقتصاد، نعمته گوزل و منفعتلی بر إحترامدر. إسراف ایسه، نعمته چرکین و ضررلی بر إستخفافدر. اگر عقلک وارسه، قناعته آلیش و رضایه چالیش. تحمّل ایتمزسه ک "یا صبور" دی و صبر ایسته؛ حقّکه راضی اول، تشکّی ایتمه. کیمدن کیمه شکوا ایتدیگکی بیل، صوص. هر حالده شکوا ایتمک ایسترسه ک؛ نفسکّی جنابِ حقّه شکوا ایت، چونکه قصور اوندهدر.

ایکنجی رمز: اون سکزنجی مکتوبک آخرکی مسئله سنک آخرنده دینیلدیگی گبی، خالق ذو الجلال حیرت نما، دهشت انگیز بر صورتده بر فعالیت ربوبیتیه، موجوداتی متمادیا تبدیل و تجدید ایتدیگنک بر حکمتی بودر: ناصلکه مخلوقاتده فعالیت و حرکت؛ بر إشتها، بر إشتیاق، بر لذّتدن، بر محبتدن ایلری گلیبور. حتّی دینیه بیلیر که؛ هر بر فعالیتده بر لذّت نوعی واردر؛ بلکه هر بر فعالیت، بر چشید لذّتدر. و لذّت دخی، بر کماله متوجّهدر؛ بلکه بر نوع کمالدر. مادام فعالیت بر کمال، بر لذّت، بر جماله إشارت ایدر. و مادام کمالِ مطلق و کامل ذو الجلال اولان واجب الوجود، ذات و صفات و أفعالنده، بتون أنواع کمالاته جامعدر؛ ألّبتّه او ذاتِ واجب الوجودک وجوب وجودینه و قدسیتنه لایق بر طرزده و إستغناء ذاتیسنه و غناء مطلقنه موافق بر صورتده و کمال مطلقنه و تنزّه ذاتیسنه مناسب بر شکلده؛ حدسز بر شفقتِ مقدّسه و نهایتسز بر محبّتِ منزّه سی واردر. ألّبتّه او شفقتِ مقدّسه دن و او محبّتِ منزّه دن گلن حدسز بر شوقِ مقدّس واردر. و او شوقِ مقدّسدن گلن

حدسز بر سرور مقدّس واردر. و او سرور مقدّسدن گلن، تعبیری جائز ايسه، حدسز بر لذت مقدّسه واردر. و ألّته او لذت مقدّسه ايله برابر؛ حدسز اونڭ مرحمتی جهتیله فعالیتِ قدرتی ایچنده، مخلوقاتڭ إستعدادلری قوه دن فعله چیقما سندن و تکمّل ایتمه سندن نشئت ایدن، او مخلوقاتڭ ممنونیتلرندن و کماللرندن گلن ذاتِ رحمن و رحیمه عائد، تعبیری جائز ايسه، حدسز ممنونیتِ مقدّسه و حدسز إفتخارِ مقدّس واردر که؛ حدسز بر صورته، حدسز بر فعالیتِ إقتضا ایدیور. و او حدسز فعالیتِ دخی، حدسز بر تبدیل و تغییر و تحویل و تخریبی دخی إقتضا ایدیور. و او حدسز تغییر و تبدیل دخی؛ موت و عدمی، زوال و فراقی إقتضا ایدیور.

بر زمان، حکمتِ بشریه نڭ مصنوعاتڭ غایه لرینه دائر گوستردیگی فائده لر نظرمدّه چوق اُهمیتسز گوروندی. و اوندن بیلدم که، او حکمت عبثیه گیدر. اونڭ ایچون فیلسوفرڭ ایلری گیدنلری، یا طبیعت ضالّتنه دوشر و یا سوفسطائی اولور و یا إختیار و علمِ صانعی إنکار ایدر و یا خالقه "موجبِ بالذات" دیر.

ایشته او زمان رحمتِ إلهیه، حکیمِ اسمنی إمدادیمه گوندردی؛ بڭا ده مصنوعاتڭ بیوک غایه لرینی گوستردی. یعنی هر بر مصنوع اويله بر مکتوب ربّانیدر که، عموم ذی شعور اونی مطالعه ایدر. شو غایه بر سنه بڭا کافی گلدی. صوگره صنعتده کی خارقه لر إنکشاف ایتدی، او غایه کافی گلّمه مگه باشلادی. داها چوق بیوک دیگر بر غایه گوستریلدی. یعنی: هر بر مصنوعاتڭ اُڭ مهمّ غایه لری صانعنه باقار؛ اونڭ کمالاتِ صنعتی و نقوشِ آسماسنی و مرصّعاتِ حکمتی و هدایایِ رحمتی، اونڭ نظرینه عرض ایتمک و جمال و کمالنه بر آیینه اولمقدّر، بیلدم. شو غایه خیلی زمان بڭا کافی گلدی. صوگره

صنعت و ایجادِ اشیاده کی حیرت‌انگیز فعالیت ایچنده، غایت درجه‌ده سرعتلی تغییر و تبدیله کی معجزاتِ قدرت و شئوناتِ ربوبیت گوروندی. او وقت بو غایه دخی کافی کلمه‌مگه باشلادی. بلکه شو غایه قدر بیوک بر مقتضی و داعی دخی لازمدر بیلدم. ایشته او وقت، شو ایکنجی رمزده کی مقتضیلر و گله‌جکِ اِشارت‌لرده کی غایه‌لر گوستریلدی. و یقیناً بگا بیلدیرلدی که: "کائناتده کی قدرتک فعالیت و سیر و سیلانِ اُشیا او قدر معنیداردر که؛ او فعالیت ایله صانعِ حکیم، انواعِ کائناتی قونوشدیریور." گویا گوکلرک و زمینک متحرک موجودلری و حرکتلری، اونلرک او قونوشمالرنده کی کلمه‌لردر و تحرک ایسه بر تکلمدر. دیمک فعالیتدن گلن حرکات و زوال، بر تکلماتِ تسبیحیه‌در. و کائناتده کی فعالیت دخی کائناتک و انواعک سسسزجه بر قونوشماسی و قونوشدیرماسیدر.

اوچنجی رمز: اُشیا زوال و عدمه گیتیمیور، بلکه دائره قدرتدن دائره علمه گچیور؛ عالم شهادتدن، عالم غیبه گیدیور؛ عالم تغیر و فنادن، عالم نوره، بقایه متوجه اولویور. حقیقت نقطه نظرده اُشیاده کی جمال و کمال؛ اسماءِ اِلهیه عائددر و اونلرک نقوش و جلوه‌لیدر. مادام او اسماء باقیدرلر و جلوه‌لری دائمیدر؛ البته نقشلری تجدد ایدر، تازه‌لیر، گوزللشیر. عدمه و فنایه گیتیمیور؛ بلکه یالکز اعتباری تعینلری دگیشیر و مدارِ حسن و جمال و مظهرِ فیض و کمال اولان حقیقتلری و ماهیتلری و هویتِ مثالیه‌لری باقیدرلر. ذی‌روح اولمیانلر، طوغریدن طوغرییه اونلرده کی حسن و جمال اسماءِ اِلهیه عائددر، شرف اونلرده، مدح اونلرک حسابنه گچر، گوزللك اونلرکدر، محبت اونلره گیدر. او آیینهلرک دگیشمه‌سیله اونلره بر ضرر ایراث ایتمز. اگر ذی‌روح ایسه، ذوی العقولدن دگلسه، اونلرک زوال و فراقی، بر عدم و فنا دگل؛ بلکه وجود

جسمانیدن و وظیفهٔ حیاتک دغدغه‌سندن قورتولوب، قزانقلری وظیفه‌نک
 ثمره‌لرینی باقی اولان ارواح‌لرینه دور ایدهرک؛ اونلرک او ارواح باقیه‌لری دخی برر
 أسماءِ إلهیه‌یه إستناد ایدهرک دوام ایدر، بلکه کندینه لایق بر سعادت‌ه‌ گیدر. اگر
 او ذی‌روح‌لر ذوی‌العقولدن ایسه؛ ذاتاً سعادتِ ابدیه‌یه و مادّی و معنوی
 کمالاته مدار اولان عالم بقایه و او صانع حکیمک دنیادن داها گوزل، داها
 نورانی اولان عالم برزخ، عالم مثال، عالم ارواح گبی دیگر منزل‌لرینه، باشقه
 مملکت‌لرینه بر سیر و سفردر؛ بر موت و عدم و زوال و فراق دگل، بلکه کمالاته
 قاووشم‌قدر.

الحاصل: مادام صانع ذو الجلال واردر و باقیدر و صفات و اسماسی
 دائمی و سرمدیدرلر؛ البته او اسمانک جلوه‌لری و نقش‌لری، بر معنوی بقا ایچنده
 تجدد ایدر؛ تخریب و فنا، إعدام و زوال دگلدرلر. معلوم‌در که انسان انسانیت
 جهتیله اکثر موجودات‌له علاقه‌داردر. اونلرک سعادت‌لریله متلذذ و هلاکت‌لریله
 متألم‌در. خصوصاً ذی‌حیات ایل و بالخاصّه نوع بشرله و بالخاصّه سؤدیگی و
 إستحسان ایتدیگی اهل کمالک آلامیله داها زیاده متألم و سعادت‌لریله داها زیاده
 مسعود اولور. حتّی شفقت‌لی بر والده گبی، کندی سعادت‌نی و راحت‌نی، اونلرک
 سعادت‌نی ایچون فدا ایدر.

ایشته هر مؤمن درجه‌سنة گوره، نور قرآن و سرّ ایمان ایل، بتون موجوداتک
 سعادت‌لریله و بقالریله و هیچلکدن قورتولمالریله و قیمت‌دار مکتوبات ربّانیه
 اولمالریله مسعود اولایلیر و دنیا قدر بر نور قزانه‌بیلیر. هرکس درجه‌سنة گوره بو
 نوردن إستفاده ایدر. اگر اهل ضلالت ایسه؛ کندی املیله برابر، بتون موجوداتک
 هلاکت‌یله و فنا‌سیله و ظاهری إعدام‌لریله، ذی‌روح ایسه آلام‌لریله متألم اولور.

يعنی اونڭ كفرى، اونڭ دنيا سنه عدم طولديرر، اونڭ باشنه بوشالتير؛ داهه جهنمه گيتمه دن جهنمه گيدر.

دردنجى رمز: چوق يرلرده ديدىگمز گي، بر پادشاهڭ سلطان، خليفه، حاكم، قوماندان گي مختلف عنوانر و صفتلردن نشئت ايدن مختلف آيرى آيرى دوائر تشكيلاتى اولديغى گي؛ جنابِ حقَّ اسماءِ حسنى سنڭ حدّ و حسابنه گلمز درلو درلو تجلياتى واردر. مخلوقاتڭ تنوعلى و اختلافلى، او تجلياتڭ تنوعلرندن ايلرى گلييور. ايشته هر كمال و جمال صاحبي، فطرّة جمال و كمالنى گورمك و گوسترمك ايسته مسى سرّنجه؛ او مختلف اسماءِ دخى، دائمى و سرمدى اولدقلى ايچون، دائمى بر صورتده ذاتِ اقدس حسابنه تظاهر ايسترلر؛ يعنى نقشلرينى گورمك ايسترلر؛ يعنى كندى نقشلرينڭ آيينه لرنده جلوّه جماللرينى و انعكاسِ كماللرينى گورمك و گوسترمك ايسترلر؛ يعنى كائنات كتابِ كبيرينى و موجوداتڭ مختلف مکتوباتنى آنا فانا تازهلنديرمك؛ يعنى يڭيدن يڭى يه معنيدار يازمق؛ يعنى بر تك صحيفه ده آيرى آيرى بيگلر مکتوباتى يازمق و هر بر مکتوبى، ذاتِ مقدّس و مسمّاي اقدسڭ نظرِ شهودينه اظهار ايتمكله برابر؛ بتون ذى شعوركِ نظرِ مطالعه سنه گوسترمك و اوقوتد يرمق اقتصا ايدرلر. بو حقيقتنه اِشارت ايدن شو حقيقتلى شعره باق:

كتابِ عالمڭ ياپراقلىرى، انواعِ نامعدود
حروف ايله كلماتى دخى، افرادِ نامحدود
يازيلمىش دستگاهِ لوحِ محفوظِ حقيقتده
مجسم لفظِ معنيداردر، عالمده هر موجود.

﴿تأملُ سطورِ الكائناتِ فإنّها من المَلَا الأعلى إِلَيْكَ رَسَائِلُ﴾

بشنجی رمز: ایکی نکته در.

برنجی نکته: مادام جناب حق وار، هر شی وار. مادام جناب واجب الوجوده إنتساب وار، هر شی ایچون بتون آشیا وار. چونکه واجب الوجوده نسبتله هر بر موجود، بتون موجوداته، وحدت سرّیله بر ارتباط پیدا ایدر. دیمک واجب الوجوده إنتسابی بیلن ویا إنتسابی بیلینن هر بر موجود، سرّ وحدتله، واجب الوجوده منسوب بتون موجوداتله مناسبتدار اولور. دیمک هر بر شی، او إنتساب نقطه سنده حدسز أنوار وجوده مظهر اولابیلیر. فراقلر، زواللر، او نقطه ده یوقدر. بر آن سیّاله یاشامق، حدسز أنوار وجوده مداردر.

اگر او إنتساب اولمازسه و بیلینمزسه، حدسز فراقلر و زواللر و عدملره مظهر اولور. چونکه او حالده علاقه دار اولابیله جگی هر بر موجوده قارشی بر فراقی و بر افتراقی و بر زوالی واردر. دیمک کندی شخصی وجودینه، حدسز عدملر و فراقلر یوکلنیر. بر میلیون سنه وجوده قالسه ده (إنتسابسز)؛ اُولکی نقطه سنده کی او إنتسابده کی بر آن یاشامق قدر اولاماز. اونک ایچون اهل حقیقت دیمشدر که: "بر آن سیّاله وجود منور، میلیون سنه بر وجود اُبتره مرجّحدر." یعنی: "وجود واجبه نسبت ایله بر آن وجود، نسبتسز میلیون سنه بر وجوده مرجّحدر." هم بو سرّ ایچوندر که، اهل تحقیق دیمشدر: "أنوار وجود ایسه واجب الوجودی طانیمقله در." یعنی: "او حالده کائنات، أنوار وجود ایچنده اولارق ملائکه و روحانیات و ذی شعورلر ایله طولو گورونور. اگر اونسز اولسه عدم ظلماتلری، فراق و زوال املری هر بر موجودی إحاطه ایدر. دنیا، او آدمک نظرنده بوش و خالی بر وحشتگاه صورتنده گورونور."

أوت ناصلکه بر آغاج میوه‌لرینک هر بریسی، آغاجک باشنده کی بتون میوه‌لره قارشى برر نسبتى وار و او نسبتله برر قارداشى، آرقداشى موجود اولدیغندن، اونلرک عددنجه عارضى وجودلری وارد. نه وقت او میوه آغاجک باشندن کسپلسه، هر بر میوه‌یه قارشى بر فراق و زوال حاصل اولور. هر بر میوه اونک ایچون معدوم حکمنده‌در. خارجى بر ظلمتِ عدم اوکا حاصل اولویور. اوپله ده: قدرتِ أحدِ صمدہ إنتساب نقطه‌سندہ هر شی ایچون بتون اُشیا وار. اگر إنتساب اولمازسه، هر شی ایچون اُشیا عددنجه خارجى عدملر وار.

ایشته شو رمزدن، ایمانک عظمتِ انوارینه باق و ضلالتک دهشتلی ظلماتنی گور. دیمک ایمان، شو رمزده بیان ایدیلن حقیقتِ عالیّه نفس‌الأمريه‌نک عنوانیدر و ایمان ایله اوندن إستفاده ایده‌ییلیر. اگر ایمان اولمازسه ناصلکه کور، صاغیر، دیلسز، عقلسز آدمه هر شی معدومدر؛ اوپله ده ایمانسزه هر شی معدومدر، ظلماتلیدر.

ایکنجی نکته: دنیانک و اُشیانک اوچ دانه یوزی وار.

برنجی یوزی: اُسماءِ إلهیه‌یه باقار، اونلرک آیینهلریدر. بو یوزه زوال و فراق و عدم گیره‌مز؛ بلکه تازه‌لنمک و تجدد وار.

ایکنجی یوزی: آخرته باقار، عالم بقایه نظر ایدر، اونک تارلاسی حکمنده‌در. بو یوزده باقی ثمرهلر و میوه‌لر یتیشدیرمک وار؛ بقایه خدمت ایدر، فانی شیلری باقی حکمنه‌گتیرر. بو یوزده دخی موت و زوال دگل، بلکه حیات و بقا جلوهلری وار.

اوپنځی یوزی: فانیلره، یعنی بزلره باقار که؛ فانیلرک و اهل هوساتک معشوقه سی و اهل شعورک تجارتگاهی و وظیفه دارلرک میدانِ امتحانلریدر. ایشته بو اوپنځی یوزنده کی فنا و زوال، موت و عدمک آجیلرینه و یاره لرینه مرهم ایچون او اوپنځی یوزک ایچ یوزنده کی بقا و حیات جلوهری وار. الحاصل: شو موجودات سیاله، شو مخلوقات سیاره، واجب الوجودک أنوارِ ایجاد و وجودینی تازه لندیرمک ایچون متحرک آیینلر و دگیشن مظهرلردر.

ایکنجی مقام

بر مقدمه، بش إشارتدر. مقدمه ایکی مبحثدر.

برنجی مبحث:

بو گله جک بش إشارتده، شئونات ربوبیتی رصد ایتمک ایچون؛ برر سونوک، کوچک دورین نوعندن برر تمثیل یازیله جق. بو تمثیلر؛ شئونات ربوبیتک حقیقتنی طوتاماز، إحاطه ایده مز، مقیاس اولاماز فقط باقدیره بیلیر. او گله جک تمثیلاتده و گچن رمزلرده، ذات اقدسک شئوناتنه مناسب اولیان تعبیرات، تمثیلک قصورینه عائددر.

مثلا: لذت و سرور و ممنونیتک بزجه معلوم معنالری، شئونات مقدسه یی إفاده ایده مییور؛ فقط برر عنوان ملاحظه در، برر مرصاد تفکردر. هم دخی شو تمثیلر؛ محیط، عظیم بر قانون ربوبیتک کوچک بر مثالده اوچنی گوسترمکله، ربوبیتک شئوناتنده او قانونک حقیقتنی إثبات ایدیور. مثلا بر چیچک وجوددن گیدر، بیگلر وجود بیراقه رق اوپله گیدر دینیلمش. اونگله عظیم بر قانون ربوبیتی

گوستریور که؛ بتون بهار، بلکه بتون دنیاده کی موجوداتده بو قانون ربوبیت جریان ایدیور.

أوت خالق رحیم، بر قوشك تویلی لباسنی هانگی قانونله دگیشدیریور، تازهلندیریور؛ او صانع حکیم عین قانونله، هر سنه گُرّه اَرْضك لباسنی تجدید ایدر. هم او عین قانونله، هر عصرده دنیانك شكلنی تبدیل ایدر. هم عین قانونله، قیامت وقتنده کائناتك صورتنی تغییر ایدوب دگیشدیر.

هم هانگی قانونله ذره پی، مولوی گبی تحریك ایدرسه؛ عین قانونله گُرّه اَرْضی مجذوب و سماعه قالقان مولوی گبی دوندیریور و او قانون ایله عاملری بویله چویریور و منظومه شمسیه پی گزدریور.

هم هانگی قانونله سنك بدنكده کی حجیراتك ذره لرنی تازهلندیریور، تعمیر و تحلیل ایدیورسه، عین قانونله سنك باغکی هر سنه تجدید ایدر و هر موسمه چوق دفعه تازهلندیر. عین قانونله، زمین یوزینی هر بهار موسمنده تجدید ایدر، تازه بر پیچه اوستنه چکر.

هم او صانع قدیر، هانگی قانون حکمتله بر سینگی إحیا ایدر؛ عین قانونله شو او گمزده کی چنار آغاجنی هر بهارده إحیا ایدر و او قانونله گُرّه اَرْضی ینه او بهارده إحیا ایدر و عین قانونله حشرده مخلوقاتنی ده إحیا ایدر. شو سرّه إشارة ﴿مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بِعَثْكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً﴾ قرآن فرمان ایدر. و هکذا قیاس ایت. بونلر گبی چوق قوانین ربوبیت واردر که، ذره دن تا مجموع عالمه قدر جریان ایدیور.

ایشته فعالیت ربوبیتك ایچنده کی شو قانونلرک عظمتنه باق و کنیشلگنه

دقت ایت و ایچنده کی سر وحدتی گور؛ هر بر قانون بر برهان وحدت اولدیغنی بیل. اوت شو چوق کثرتلی و چوق عظمتلی قانونلر، هر بری علم و اراده نك جلوه سی اولقله برابر؛ هم واحد، هم محیط اولدیغی ایچون؛ صانعك وحدانیتی و علم و اراده سنی غایت قطعی بر صورته اثبات ایدرلر. ایشته اکثر سوزلرده اکثر تمثیلات، بویله قانونلرك اوجلرینی برر جزئی مثال ایله گوسترمکله؛ مدّعاده، عین قانونك وجودینه إشارت ایدر. مادام تمثیل ایله قانونك تحقیقی گوستریلیور، برهان منطقی گبی یقینی بر صورته مدّعایی اثبات ایدر. دیمك سوزلرده کی اکثر تمثیللر؛ برر برهان یقینی، برر حجت قاطعه حکمنده در.

ایکنجی مبحث: اونجی سوزك اونجی حقیقتنده دینیلدیگی گبی، بر آغاچك نه قدر میوه لری و چیچک لری واردر؛ هر بر میوه نك، هر بر چیچکك او قدر غایه لری، حکمت لری واردر. و او حکمتلر اوج قسمدر. بر قسمی صانع باقار، آسمانك نقشلرینی گوسترر. بر قسمی ذی شعورلر باقار که، اونلرك نظرلرنده قیمتدار مکتوبات و معنیدار کلماتدر. بر قسمی کندی نفسنه و حیاتنه و بقاسنه باقار و إنسانه فائده لی ایسه إنسانك منفعتنه گوره حکمت لری واردر. ایشته هر بر موجودك بویله کثرتلی غایه لری بولوندیغنی بر وقت دوشونورکن، خاطریمه عربی طرزده و گله جك بش إشارتک اساساتنه نوطه حکمنده اولارق، کلی غایه لره إشارت ایدن شو فقره لر گلمشدر:

﴿وَهَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ الْجَلِيَّةُ مَظَاهِرُ سَيَّالَةٍ وَمَرَايَا جَوَّالَةٍ لِتَجَدُّ تَجَلِّيَّاتِ أَنْوَارِ

إِبْجَادِهِ سُبْحَانَهُ بِتَبَدُّلِ التَّعْيِينَاتِ الْإِعْتِبَارِيَّةِ﴾

﴿أَوَّلًا: مَعَ اسْتِحْفَافِ الْمَعَانِي الْجَمِيلَةِ وَالْهُوِّيَّاتِ الْمِثَالِيَّةِ﴾

﴿وَأَثَانِيًا: مَعَ إِنْتَاكِ الْحَقَائِقِ الْغَيْبِيَّةِ وَالنُّسُوجِ اللَّوْحِيَّةِ﴾

﴿وَأَلِثًا: مَعَ نَشْرِ الثَّمَرَاتِ الْآخِرِيَّةِ وَالْمَنَاظِرِ السَّرْمَدِيَّةِ﴾
 ﴿وَرَابِعًا: مَعَ إِعْلَانِ التَّسْبِيحَاتِ الرَّبَّانِيَّةِ وَإِظْهَارِ الْمُقْتَضَيَاتِ الْأَسْمَائِيَّةِ﴾
 ﴿وَخَامِسًا: لِظُهُورِ الشُّؤْنَاتِ السُّبْحَانِيَّةِ وَالْمَشَاهِدِ الْعِلْمِيَّةِ﴾

ایشته بو بش فقره ده، گله جکده بحث ایده جگمز اشاراتک اساساتی وار.
 اوت هر بر موجود (خصوصًا ذی حیات اولانلرک) بش طبقه آیری آیری
 حکمتلری و غایه لری وار. ناصلکه میوه دار بر آغاج، بربرینک اوستنده کی
 دالری ثمره ویرر؛ اوپله ده: هر بر ذی حیاتک، بش طبقه مختلف غایه لری بولونور
 و حکمتلری وار.

ای انسان فانی! سنک جزئی بر چکردک حکمنده کی کندی حقیقتکی،
 میوه دار بر شجره باقیهیه انقلاب ایتمه سنی و بش اشارتده گوستریلن اون طبقه
 میوه لری و اون نوع غایه لری اُلده ایتمه سنی ایسترسهک، حقیقی ایمانی اُلده
 ایت. یوقسه بتون اولردن محروم قالمقله برابر، او چکردک ایچنده صیقیشوب
 چورویه جکسک.

برنجی اشارت: ﴿فَأَوَّلًا: بِتَبَدُّلِ التَّعَيِّنَاتِ الْإِعْتِبَارِيَّةِ مَعَ اسْتِحْفَازِ الْمَعَانِي

الْجَمِيلَةِ وَالْهُوِّيَّاتِ الْمِثَالِيَّةِ﴾ فقره سی إفاده اییدیور که: بر موجود وجوددن
 گیتدکدن صوگره، ظاهرًا کندیسی عدمه، فنایه گیدر؛ فقط إفاده ایتدیگی
 معنالر باقی قالیر، محفوظ اولور. هویت مثالیه سی و صورتی و ماهیتی دخی عالم
 مثالده و عالم مثالک نمونه لری اولان ألواح محفوظه ده و ألواح محفوظه نك نمونه لری
 اولان قوّه حافظه لرده قالیر. دیمک بر وجود صوری غیب ایدر، یوزر وجود
 معنوی و علمی قزانیر. مثلاً: ناصلکه بر صحیفه نك طبعنه مدار اولان مطبعه
 حروفاته بر وضعیت و بر ترتیب ویریلیر و بر صحیفه نك طبعنه مدار اولور؛ و

او صحیفه ایسه صورتی و هویتی، باصیلان متعدّد یاپراقله و یروب و معنالرینی چوق عقلله نشر ایتدکدن صوگره او مطبعه حروفاتنک وضعیت و ترتیبی ده دگیشدیریلیر. چونکه داها اوکا لزوم قالمادی، هم باشقه صحیفه لرك طبعی لازم گلییور. ایشته عیناً بونک گبی، شو موجودات ارضیه خصوصاً نباتیه، قلم قدر اِلهی اونلره بر ترتیب، بر وضعیت ویرر؛ بهار صحیفه سنده قدرت اونلری ایجاد ایدر و گوزل معنالرینی إفاده ایده رک، صورتلری و هویتلری عالم مثال گبی عالم غیبک دفترینه گچدکلری ایچون، حکمت اِقتضا ایدیور که؛ او وضعیت دگیشسین، تا یئکی گله جک دیگر بهار صحیفه سی یازیلسین، اونلر دخی معنالرینی إفاده ایتسینلر.

ایکنجی اِشارت: ﴿وَتَانِيَا: مَعَ اِنْتَاَجِ الْحَقَائِقِ الْغَيْبِيَّةِ وَ النُّسُجِ اللُّوْحِيَّةِ﴾

بو فقره اِشارت ایدر که: هر بر شی (جزئی اولسون کلّی اولسون) وجوددن گیتدکدن صوگره (خصوصاً ذی حیات اولسه) چوق حقائق غیبیه نتیجه ویرمکله برابر؛ عالم مثالک دفترلنده اولان لوح مثالی اوستنده، اُطوار حیاتیه عددنجه صورتلری بیراقوب، او صورتلردن، معنیدار اولان و مقدّرات حیاتیه دینیلن سرگذشت حیاتیه لری یازیلیر و روحانیاته بر مطالعه گاه اولور. ناصلکه مثلاً بر چیچک وجوددن گیدر، فقط یوزر تخمجقلرینی و تخمجقلرده ماهیتنی وجودده بیراقمله برابر؛ کوچک ألواح محفوظه ده و ألواح محفوظه نك کوچک نمونه لری اولان حافظه لرده بیگلر صورتی بیراقوب، ذی شعورلره اُطوار حیاتیه إفاده ایتدیگی تسبیحات ربّانیه و نقوش اُسمائیه یی اوقوتدیرر، صوگره گیدر. اويله ده: یر یوزینک صاقسیسنده گوزل مصنوعاتله منقش اولان بهار موسمی، بر چیچکدر؛ ظاهرًا زوال بولور، عدمه گیدر، فقط اونک تخملری عددنجه إفاده ایتدکلری حقائق غیبیه و چیچکلری عددنجه نشر ایتدیگی هویت مثالیه و

موجوداتی عددنجه گوستردکلی حکمت ربّانیه یی کندینه بدل اولارق وجودده بیراقوب صوگره بزدن صاقلانیر. هم او گیدن بهارک آرقداشلری اولان سائر بهارلره یر بوشالتیر، تا اولنر گلوب وظیفه گورسونلر. دیمک او بهار، ظاهری بر وجودی چیقاریر؛ معنّا ییك وجود گیه ر.

اوجنجی إشارت: ﴿وَ ثَالِثًا: مَعَ نَشْرِ الثَّمَرَاتِ الْآخِرَوِيَّةِ وَ الْمَنَاطِرِ

السَّرمِدِيَّةِ﴾ فقره سی إفاده اییدیور که: دنیا بر دستگاه و بر مزرعه در، آخرت بازارینه مناسب اولان محصولات ییتشدیرر. چوق سوزلرده إثبات ایتمشز: ناصلکه جنّ و إنسک عمللری آخرت بازارینه گوندریلییور. او یله ده: دنیا نك سائر موجوداتی دخی، آخرت حسابنه چوق وظیفه لر گورویورلر و چوق محصولات ییتشدیریورلر. بلکه کُرّه أرض، اولنر ایچون گزییور؛ بلکه دینیه ییلیر که: "اونك ایچوندر. "بو سفینه ربّانیه، یگر می درت ییك سنه لك بر مسافه یی بر سنه ده گچوب، میدان حشرک اطرافنده دونویور. مثلاً اهل جنت، ألبته آرزو ایدرلر که، دنیا ماجرالینی تخطّر ایتسینلر و بربرینه نقل ایتسینلر؛ بلکه او ماجرالرک لوحه لرینی و مثاللرینی گورمگی چوق مراق ایدرلر. ألبته سینه ما پرده لرنده گورمک گبی؛ او لوحه لری، او وقعه لری مشاهده ایتسه لر چوق متلذذ اولورلر. مادام او یله در، هر حالده دار لذت و منزل سعادت اولان دار جنتده، ﴿عَلَى سُرٍّ مُتَقَابِلِينَ﴾ إشارت یله؛ سרمدی منظره لرده، دنیوی ماجرالرک محاوره سی و دنیوی حادثاتك منظره لری جنتده بولونه جقدر.

ایشته بو گوزل موجوداتك بر آن گورونمه سیله غائب اولماسی و بربری آرقه سندن گلوب گچمه سی، مناظر سרمدیه یی تشکیل ایتمک ایچون، بر فابریقه دستگاهلری حکمنده گورونویور. مثلاً: ناصلکه اهل مدنیت، فانی وضعیتلره بر

نوع بقا ویرمک و اهلِ استقباله یادگار بیراقمق ایچون؛ گوزل ویا غریب وضعیتلرک صورتلرینی آلوب، سینه‌ما پرده‌لریله استقباله هدیه ایدیور، زمانِ ماضی‌یی زمانِ حالدۀ و استقبالده گوستریور و درج ایدیورلر. عیناً اوپله ده: شو موجوداتِ بهاریه و دنیوبه‌ده قیصه بر حیات گچیردکن صوگره، اونلرک صانعِ حکیمی عالم بقایه عائد غایه‌لرینی او عالمه قید ایتمکله برابر عالمِ ابدیده، سرمدی منظره‌لرده اونلرک اطوارِ حیاتلرنده گوردکلری وظائفِ حیاتیه‌یی و معجزاتِ سبحانیه‌یی، مناظرِ سرمدیه‌ده قید ایتمک، مقتضایِ اسمِ حکیم و رحیم و ودوددر.

دردنجی‌ی اشارت: ﴿و رَابِعًا: مَعَ اِعْلَانِ التَّسْبِيحَاتِ الرَّبَّانِيَّةِ وَ اِظْهَارِ

الْمُقْتَضَيَاتِ الْاَسْمَائِيَّةِ﴾ فقره‌سی إفاده ایدیور که: موجوداتِ اطوارِ حیاتیه، متعدد انواعِ تسبیحاتِ ربّانیه‌یی یاپیور. هم اسماءِ إلهیه‌نک إقتضا و إستلزام ایتدکلری حالاتی گوستریور که، مثلاً: رحیم اسمی شفقت ایتمک ایستر، رزاق اسمی رزق ویرمک إقتضا ایدر، لطیف اسمی لطف ایتمک إستلزام ایدر و هکذا بتون آسمانک برر برر مقتضاسی واردر. ایشته هر بر ذی‌حیات حیاتیه و وجودیه او آسمانک مقتضاسنی گوسترمکله برابر، جهازاتی عددنجه صانعِ حکیمه تسبیحاتِ یاپیورلر. مثلاً: ناصلکه بر انسان گوزل میوه‌لر یر، او میوه‌لر معدّه‌سندۀ طاغیلیر، آریر، ظاهرًا محو اولور؛ فقط آغزندن، معدّه‌سندن باشقه بتون حجیراتِ بدنیه‌ده فعالیتکارانه بر لذّت، بر ذوق ویرمکله برابر، أقطارِ بدنیه‌کی وجودی و حیاتی بسله‌مک و إدامۀ حیات ایتمک گبی پک چوق حکمتلرک وجودینه مدار اولیور. او طعام کندیسی ده وجودِ نباتیدن حیاتِ إنسانیه طبقه‌سنه چیقیور، ترقّی ایدیور.

عیناً او یله ده: شو موجودات زوال پرده سنده صاقلاندقلری وقت؛ اونلرک یرنده هر بریسنک پک چوق تسبیحاتی باقی قالمقله برابر، پک چوق أسماءِ إلهیه نك ده نقوشلرینی و مقتضیاتنی او آسمانك آلرینه بیراقیر. یعنی بر وجود باقیهیه تودیع ایدرلر، او یله گیدرلر. عجباً فانی و موقت بر وجودك گیتمه سیله اونك یرینه بر نوع بقایه مظهر بیگلر وجود قالسه؛ دینیلیر می که، اوکا یازیق اولدی و یاخود عبث اولدی و یاخود شو سۆیملی مخلوق نه دن گیتدی.. شکوا ایدیله بیلیر می؟ بلکه اونك حقیقده کی رحمت، حکمت، محبت او یله إقتضا ایدیورلر و او یله اولمق گرکدر. یوقسه بر تک ضرر گلمه مک ایچون، بیگلر منفعتی ترک ایتمک لازم گلیر که؛ او حالده بیگلر ضرر اولور. دیمک رحیم، حکیم و ودود إسملری؛ زواله و فراقه معارض دگلر، بلکه إستلزام ایدوب إقتضا ایدیورلر.

بشنجی إشارت: ﴿وَ خَامِسًا: لِيُظْهَرَ الشُّنُونَاتِ السُّبْحَانِيَّةِ وَالْمَشَاهِدِ

الْعِلْمِيَّةِ﴾ فقره سی إفاده ایدیور که: "موجودات (خصوصاً ذی حیات اولانلر) وجود صوریدن گیتدکدن صوگره باقی چوق شیلری بیراقیرلر، او یله گیدرلر." ایکنجی رمزه بیان ایدیلدیگی گبی، ذات واجب الوجودك قدسیت و إستغناء کمالنه موافق بر طرزده و اوکا لایق بر صورتده؛ حدسز بر محبت، نهایتسز بر شفقت، غایتسز بر إفتخار، (تعبیری جائز ایسه) مقدس حدسز بر ممنونیت، بر سۆینج، (تعبیرده خطا اولماسین) حدسز بر لذت مقدسه، بر فرح منزّه شئونات ربوبیتنده بولونور که؛ اونلرک آثاری بالمشاهده گورونویور. ایشته او شئونات، إقتضا ایتدکلری حیرت نما فعالیت ایچنده، موجودات تبدیل و تغیر ایله، زوال و فنا ایچنده سرعتله سۆق ایدیلیور.. متمادیا عالم شهادتدن عالم غیبه گوندریلیور. و او شئوناتك جلوه لری آلتنده مخلوقات؛ دائمی بر سیر و سیلان، بر حرکت و جولان ایچنده چالقانمقده و أهل غفلتک قولقلرینه و او یلا فراق و

زوالی و اهلِ هدايتك سمعنه ولولهُ ذكر و تسبيحي طاغيتمقدمه درلر. بو سرّه بناءً هر بر موجود واجب الوجودك باقى شئوناتك تظاهرينه باقى برر مدار اولاجق معنالى، كيفيتلى، حالتلى وجودده بيراقوب اويله گيديورلر. هم او موجود، بتون مدت حياتنده گچيرديكى اطوار و احوالى، علم ازينك عنوانلى اولان امام مبین، كتاب مبین، لوح محفوظ گي وجود علمى دائره لرنده وجود خارجىسنى تمثيل ايدن مفصل بر وجود دخى بيراقوب اويله گيدرلر. ديمك هر فاني؛ بر وجودى ترك ايدر، بيكلر باقى وجودلى قزانير، قزانديرر. مثلاً: ناصلكه خارق العاده بر فابريقه ماكينه سنه عادى بعض ماده لر آتيلير؛ ايچنده يانارلر، ظاهرًا محو اولور؛ فقط او فابريقه نك انبيقلرنده چوق قيمتدار كيميا ماده لى و أدويه لر ترثب ايدر. هم اونك قوتيله و بخاريله او فابريقه نك چرخلى دونر؛ بر طرفدن قوماشلى طوقوماسنه، بر قسمى كتاب طبعنه، بر قسمى ده شكر گي باشقه قيمتدار شيلرى اعمال ايتمه سنه مدار اولويور و هكذا... ديمك او عادى ماده لر ك يانماسيله و ظاهرًا محو اولماسيله، بيكلر شيلر وجود بولويور. ديمك عادى بر وجود گيدر، على چوق وجودلى ارثيت بيراقير. ايشته شو حالده، او عادى ماده يه يازيق اولدى دينيلير مى؟ فابريقه صاحبي نه دن اوڭا آجيمادى، يانديردى؛ او سؤملى ماده لى محو ايتدى، شكاييت ايديلير مى؟

عينًا اويله ده ﴿وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلٰى﴾ خالق حكيم و رحيم و ودود مقتضاي رحمت و حكمت و ودوديت اولارق، كائنات فابريقه سنه حركت ويريبور؛ هر بر وجود فاني چوق باقى وجودلره چكردك ياپار، مقاصد ربّانيه سنه مدار ايدر، شئونات سبحانيه سنه مظهر قيلار، قلم قدرينه مركب اتخاذ ايدر و قدرتك طوقوماسنه بر مكيك ياپار و داها بيلمديگمز پك چوق غايات غاليه و مقاصد عاليه ايچون، كندى فعاليت قدرتيله كائناتى فعاليته گتيرر. ذراتى

جولانه، موجوداتی سیرانه، حیواناتی سیلانه، سیاراتی دورانه گتیرر، کائناتی قونوشدیرر؛ آیاتی اوڭا سسسز سویلتدیرر و اوڭا یازدیرر. و مخلوقاتِ ارضیه‌ی ربوبیتی نقطه‌سنده، هوایی آمر و اراده‌سنة بر نوع عرش و نور عنصرینی علم و حکمتنه دیگر بر عرش و صوی احسان و رحمتنه باشقه بر عرش و طویراخی حفظ و احیاسنه بر چشید عرش یامش. او عرشلردن اوچنی، مخلوقاتِ ارضیه اوستنده گردیریور.

قطعیا بیل که: بو بش رمزده و بش اشارتده گوستریلن پارلاق حقیقتِ عالیه، نورِ قرآن ایله گورونور و ایمانڭ قوتیله صاحب اولونه‌بیلیر. یوقسه او حقیقتِ باقیه یرینه، غایت مدهش بر ظلمات گچر. اهلِ ضلالت ایچون دنیا، فراقلر و زواللر ایله طولو و عدملر ایله مالمالدر. کائنات، اونڭ ایچون معنوی بر جهنم حکمنه گچر. هر شی اونڭ ایچون آنی بر وجود ایله، حدسز بر عدم إحاطه ایدیور. بتون ماضی و مستقبل، ظلماتِ عدمله مملودر؛ یالڭز قیصه‌جق بر زمانِ حالده، بر حزین نور وجود بولاییلیر. فقط سرِ قرآن و نورِ ایمان ایله، ازلدن أبده قدر بر نور وجود گورونور؛ اوڭا علاقه‌دار اولور و اونڭله سعادتِ ابدیه‌سنی تأمین ایدر.

الحاصل: بر شاعرِ مصرینڭ طرزنده دیرز:

دریا اولونجه نفّس

پاره‌لنجه قفس

تا کسینلنجه بو سس

چاغیریم: یا حق! یا موجود! یا حی! یا معبود!

یا حکیم! یا مقصود! یا رحیم! یا ودود!..

و باغيره رق ديرم:

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ﴾

و ايمان ايدهر ك إثبات ايدرم:

﴿إِنَّ الْبُعْثَ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ حَقٌّ وَالنَّارَ حَقٌّ وَإِنَّ السَّعَادَةَ الْآبِدِيَّةَ حَقٌّ وَ
إِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ حَكِيمٌ وَدُودٌ وَإِنَّ الرَّحْمَةَ وَالْحِكْمَةَ وَالْمَحَبَّةَ مُحِيطَةً بِجَمِيعِ الْأَشْيَاءِ وَ
شُؤْنَاتِهَا﴾ ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ
رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ شِئْنَا أَوْ آخِطَانَا﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءً وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
وَسَلَامٌ أَمِين. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. سُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ حَقِيقَةَ أَرْضِهِ، مَشْهَرَ صَنْعَتِهِ،
مَحْشَرَ خَلْقَتِهِ، مَظْهَرَ قُدْرَتِهِ، مَدَارَ حِكْمَتِهِ، مَزْهَرَ رَحْمَتِهِ، مَزْرَعَ جَنَّتِهِ، مَمَرَّ
الْمَخْلُوقَاتِ، مَسِيلَ الْمَوْجُودَاتِ، مَكِيلَ الْمَصْنُوعَاتِ، فَمَزَيْنَ الْحَيَوَانَاتِ، مُنْقَشُ
الطُّيُورَاتِ، مُثَمَّرَ الشَّجَرَاتِ، مُزْهَرُ النَّبَاتَاتِ، مُعْجَزَاتُ عِلْمِهِ خَوَارِقُ صُنْعِهِ، هَدَايَا
جُودِهِ، بَرَاهِينُ لُطْفِهِ، دَلَائِلُ الْوَحْدَةِ، لَطَائِفُ الْحِكْمَةِ، شَوَاهِدُ الرَّحْمَةِ، تَبَسُّمُ الْأَزْهَارِ مِنْ
زِينَةِ الْأَثْمَارِ، تَسْجُعُ الْأَطْيَارِ فِي شَمَةِ الْأَسْحَارِ، تَهَرُّجُ الْأَمْطَارِ عَلَى خُدُودِ الْأَزْهَارِ، تَزْيِينُ
الْأَزْهَارِ، تَبَرُّجُ الْأَثْمَارِ فِي هَذِهِ الْجَنَانِ، تَرَحُّمُ الْوَالِدَاتِ عَلَى الْأَطْفَالِ الصَّغَارِ فِي كُلِّ
الْحَيَوَانَاتِ وَالْإِنْسَانِ، تَعَرُّفُ وَدُودٍ، تَوَدُّدُ رَحْمَانٍ، تَرَحُّمُ حَنَّانٍ تَحْتُنُ مَنَانٍ لِلْجَنِّ وَ

الْإِنْسَانِ وَالرُّوحِ وَالْحَيَوَانِ وَالْمَلَكِ وَالْجَانِّ﴾

یگر می دردنجی مکتوبك برنجی ذیلی

﴿بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ﴾

یعنی: "ای انسانلر! دعاكز اولمازسه نه اَهمیتكز وار." مثالنده کی آیتك بش
نکته سنی دیگله:

برنجی نکته: دعا بر سرّ عظیم عبودیتدر. بلکه عبودیتك روحی حکمنده در.
چوق یرلرده ذکر ایتدیگمز گبی، دعا اوچ نועدر:

برنجی نوع دعا: إستعداد لسانیه در که؛ بتون حبوبات، تخم لسان إستعداد
ایله فاطر حکیمه دعا ایدرلر که: "سنك نقوش آسمائی مفصل گوسترمك ایچون،
بزه نشو و نما ویر، کوچك حقیقتمزى سُنبلله و آغاجك بیوك حقیقتنه چویر."

هم شو إستعداد لسانیه دعا نوعندن بریسی ده شودر که: أسبابك اجتماعی،
مسببك ایجادینه بر دعادر. یعنی: أسباب بر وضعیت آیر که، او وضعیت بر
لسان حال حکمنه گچر و مسببی قدیر ذو الجلالدن دعا ایدر، ایسترلر.
مثلا: صو، حرارت، طوپراق، ضیا بر چکردك اطرافنده بر وضعیت

آلارق، او وضعیت بر لسانِ دعا در که: "بو چکردگی آغاج یاپ، یا خالقمز!" دیرلر. چونکه او معجزه خارقۀ قدرت اولان آغاج؛ او شعورسز، جامد، بسیط ماده لره حواله ایدیلمز، حواله سی محالدر. دیمک اجتماعِ اسباب بر نوع دعا در.

ایکنجی نوع دعا: احتیاجِ فطری لسانیله در که؛ بتون ذی حیاتلرکِ اقتدار و اختیارلری داخلنده اولیان حاجتلینی و مطلبلینی اومدادقلری یردن وقتِ مناسبده اولره ویرمک ایچون، خالق رحیمدن بر نوع دعا در. چونکه اقتدار و اختیارلری خارجنده، بیلمدکلری یردن، وقتِ مناسبده اولره بر حکیم رحیم گوندیریور. آللری یتیشمیور؛ دیمک او احسان، دعا نتیجه سیدر.

الحاصل: بتون کائناتدن درگاهِ الهی یه چیقان بر دعا در. اسباب اولانلر، مسبباتی اللهدن ایستلر.

اوجنجی نوع دعا: احتیاجِ دائره سنده ذی شعورلرکِ دعاسیدر که، بو ده ایکی قسمدر:

اگر اضطرار درجه سنه گلسه ویا احتیاجِ فطری یه تام مناسبتدار ایسه ویا لسانِ استعدادده یاقینلاشمش ایسه ویا صافی، خالص قلبکِ لسانیله ایسه، اکثریتِ مطلقه ایله مقبولدر. ترقیاتِ بشریه نك قسمِ اعظمی و کشفیاتلری، بر نوع دعا نتیجه سیدر. خوارقِ مدنیت دیدکلری شیلر و کشفیاتلرینه مدارِ افتخار ظن ایتدکلری أمرلر، معنوی بر دعا نتیجه سیدر. خالص بر لسانِ استعداد ایله ایسته نیلمش، اولره ویریلمشدر. لسانِ استعداد ایله و لسانِ احتیاجِ فطری ایله اولان دعالر دخی بر مانع اولمازسه و شرائط داخلنده ایسه، دائما مقبولدرلر.

ایکنجی قسم: مشهور دعا در. او ده ایکی نوعدر. بری فعلی، بری

قولى. مثلاً چيفت سورمك، فعلى بر دعادر. رزقى طوپراقدن دگل؛ بلکه طوپراق، خزینۀ رحمتك بر قپوسیدر که، رحمتك قپوسى اولان طوپراغى صبان ايله چالار.

سائر قسملرک تفصیلاتنی طی ایدوب، یالکز قولى دعانك بر ایکی سرلرینی گله جك ایکی اوج نکته ده سویله یه جگر.

ایکنجی نکته: دعانك تأثیری عظیمدر. خصوصاً دعا کَلِیت کسب ایدهرک دوام ایتسه؛ نتیجه ویرمه سی غالبدر، بلکه دائمیدر. حتّی دینیله بیلیر که: سببِ خلقتِ عالمك بریسی ده دعادر. یعنی، کائناتك خلقتندن صوگره، باشده نوعِ بشر و اونك باشنده عالمِ اسلام و اونك باشنده محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامك معظم اولان دعاسی، بر سببِ خلقتِ عالمدر. یعنی: خالقِ عالمِ اِستقبالده او ذاتی، نوعِ بشر نامنه بلکه موجوداتِ حسابنه بر سعادتِ ابدیه، بر مظهریتِ اسماءِ اِلهیه ایستیه جك بیلمش؛ او گله جك دعایی قبول ایتمش، کائناتی خلق ایتمش. مادام دعانك بو درجه عظیم اُهمیتی و وسعتی واردر؛ هیچ ممکن میدر که: یك اوج یوز اَللی سنه ده، هر وقتده، نوعِ بشردن اوج یوز میلیون، جنّ و انس و ملک و روحانیاتدن حدّ و حسابه گلمز مبارک ذاتلر بِالِاتِّفَاقِ ذاتِ مُحَمَّدی علیه الصلاة والسلام حقّنده، رحمتِ عظمایِ اِلهیه و سعادتِ ابدیه و حصولِ مقصود ایچون دعالری ناصل قبول اولماسین؟ هیچ بر جهتله ممکن میدر که، او دعالری ردّ ایدیلسین؟

مادام بو قدر کَلِیت و وسعت و دوام کسب ایدوب لسانِ اِستعداد و اِحتیاجِ فطری درجه سنه گلمش. اَلَبته او ذاتِ مُحَمَّدِ عربی علیه الصلاة والسلام،

دعا نتیجه‌سی اولارق اوילה بر مقام و مرتبه‌ده در که، بتون عقول طویلانسه بر عقل اولسه‌لر، او مقامک حقیقتنی تماميله إحاطه ایده‌مزلر.

ایشته آی مسلمان! سنک روز محشرده بویله بر شفیعک وار. بو شفیعک شفاعتنی کندیگه جلب ایتمک ایچون، سننه إتباع ایت!

اگر دیسه‌ک: مادام او حبیب الله‌در. بو قدر صلوات و دعایه نه احتیاجی وار؟

الجواب: او ذات (عصم) عموم امتک سعادتیله علاقه‌دار و بتون افراد امتک هر نوع سعادتلریله حصّه‌داردر و هر نوع مصیبتلریله اندیشه‌داردر. ایشه کندی حقیقده مراتب سعادت و کمالات حدسز اولقله برابر؛ حدسز افراد امتک، حدسز بر زمانده، حدسز انواع سعادتلرینی حرارتله آرزو ایدن و حدسز انواع شقاوتلرندن متأثر اولان بر ذات، البته حدسز صلوات و دعا و رحمته لایقدر و محتاج‌در.

اگر دیسه‌ک: بعضاً قطعی اولاجق ایشلر ایچون دعا ایدیلیر. مثلاً: خسوف و کسوف نمازنده کی دعا گبی. هم بعضاً هیچ اولیه‌جق شیلر ایچون دعا ایدیلیر؟

الجواب: باشقه سوزلرده ایضاح ایدیلدیگی گبی، دعا بر عبادت‌در. عبد، کندی عجزینی و فقرینی دعا ایله إعلان ایدر. ظاهری مقصدلر ایسه؛ او دعانک و او عبادت دعائیه‌نک وقتلیردر، حقیقی فائده‌لری دگل. عبادتک فائده‌سی، آخرته باقار. دنیوی مقصدلر حاصل اولمازسه، "او دعا قبول اولمادی" دینیلمز. بلکه "داها دعانک وقتی بیتمدی" دینیلیر.

هم هیچ ممکن میدر که: بتون اهل ایمانك، بتون زمانلرده، متمادیا کمال خلوص و اشتیاق و دعا ایله ایستدکلی سعادت ابدیه اونلره ویریلمه سین و بتون کائناتك شهادتیه حدسز رحمتی بولونان او کریم مطلق، او رحیم مطلق؛ بتون اونلرک او دعاسنی قبول ایتمه سین و سعادت ابدیه وجود بولماسین؟

اوچنجی نکته: دعای قولي اختیارینك مقبولیتی، ایکی جهتله در. یا عین مطلوبی ایله مقبول اولور و یا خود داها اولاسی ویریلیر.

مثلا: بریسی کندینه بر اركك اولاد ایستر. جناب حق، حضرت مریم گبی بر قیز اولادینی ویریور. "دعاسی قبول اولونادی" دینیلمز. "داها اولی بر صورتده قبول ایدیلدی" دینیلیر. هم بعضا کندی دنیاسنك سعادتی ایچون دعا ایدر. دعاسی آخرت ایچون قبول اولونور. "دعاسی رد ایدیلدی" دینیلمز، بلکه "داها أنفع بر صورتده قبول ایدیلدی" دینیلیر. و هکذا... مادام جناب حق حکیمدر؛ بز اوندن ایسترز، او ده بزه جواب ویرر. فقط حکمتنه گوره بزمه معامله ایدر. خسته، طیبك حکمتنی إتهام ایتمه ملی. خسته بال ایستر؛ طیب حاذق، صیتمه سی ایچون صولفاتو ویرر. "طیب بنی دیگله مدی" دینیلمز. بلکه آه و فیزارینی دیگله دی، ایشیتدی، جواب ده ویردی؛ مقصودك اییسنی یرینه گتیردی.

دردنجی نکته: دعانك اُك گوزل، اُك لطیف، اُك لذیذ، اُك حاضر میوه سی، نتیجه سی شودر که: دعا ایدن آدم بیلیر که، بریسی وار که؛ اونك سسنی دیگلر، دردینه درمان یتیشدیرر، اوکا مرحمت ایدر. اونك قدرت اُلی هر شیئه یتیشیر. بو بیوک دنیا خاندنه او یالکز دگل؛ بر کریم ذات وار، اوکا باقار، اُنسیت ویرر. هم اونك حدسز إحتیاجاتی یرینه گتیره بیلیر و اونك حدسز

دشمنلرینی دفع ایدہ بیلیر بر ذاتک حضورندہ کندینی تصوّر ایدہ رک، بر فرح، بر
 انشراح طویوب، دنیا قدر آغیر بر یوکی اوزرندن آتوب ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ﴾ دیر.

بشنجی نکتہ: دعا، عبودیتک روحیدر و خالص بر ایمانک نتیجہ سیدر.
 چونکہ دعا ایدن آدم، دعاسی ایله گوسترییور کہ: بتون کائناتہ حکم ایدن
 بریسی وار کہ؛ اُک کوچک ایشلریمہ اطلاعی وار و بیلیر، اُک اوزاق مقصدلریمی
 یاپابیلیر بنم هر حاملی گورور، سسمی ایشیتیر. اوپله ایسه؛ بتون موجوداتک
 بتون سسلرینی ایشیدیور کہ، بنم سسمی ده ایشیدیور. بتون او شیلری او
 یاپیور کہ، اُک کوچک ایشلریمی ده اوندن بکلہ یورم، اوندن ایستہ یورم. ایشته
 دعانک ویردیگی خالص توحیدک گنیشلگنہ و گوستردیگی نور ایمانک حلاوت و
 صافیلگنہ باق، ﴿قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ﴾ سَرینی آکلا و ﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ
 ادْعُونِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ فرمانی دیگلہ.

﴿اگر نه خواهی داد ، نه دادی خواه﴾ دینیلدیگی گبی: اگر ویرمک
 ایستہ مه سیدی، ایستہ مک ویرمزدی.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَ
 صَحْبِهِ وَسَلِّمْ وَسَلِّمْ دِينَنَا آمِينَ﴾
 ﴿وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

یگرمی دردنجی مکتوبك ایکنجی ذیلی

(معراج نبوی حقّنده در)

﴿بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزْلَةً أُخْرَى ۞ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ۞ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ۞ إِذْ يَغْشَى

السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ۞ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ۞

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى﴾

(مولد نبویك معراجیه قسمنده بش نکته بی بیان ایده جگزر.)

برنجی نکته: جتّندن گتیریلن براقه دائر، مولد یازان سلیمان أفندی حزین بر عشق ماجراسنی بیان اییدیور. او ذات اهل ولایت اولدیغی و روایتیه بنا ایتدیگی ایچون، البته بر حقیقتی او صورتله إفاده اییدیور.

حقیقت شو اولق گرکدر که: عالم بقانك مخلوقلری، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامك نوريله پك علاقه داردلر. چونکه اونك گتیردیگی نور ایله در که؛ جنت و دار آخرت، جنّ و انس ایله شنلنه جك. اگر او اولماسه ایدی، او سعادت ابدیه اولمازدی و جنتك هر نوع مخلوقاتندن إستفاده یه مستعد اولان جنّ و انس، جنتی شنلندیرمیه جکلردی؛ بر جهتهده صاحبسز ویرانه قالا جقدی. یگرمی دردنجی سوزك دردنجی دالنده بیان ایدیلدیگی گبی: ناصلکه بلبلك گله

قارشى داستانۀ عشقى؛ طائفۀ حيواناتك، طائفۀ نباتاته درجۀ عشقه بالغ اولان
 إحتياجاتِ شديدۀ عشقُمائي، رحمتِ خزينه سندن گلن و حيواناتك اُرزاقلرينى
 طاشييان قافلۀ نباتاته قارشى إعلان ايتمك ايچون، بر خطيبِ ربّانى اولارق،
 باشده بلبل گُل و هر نوعدن بر نوع بلبل إنتخاب ايديلمش و اولرك نغماتى
 دخى، نباتاتك اُك گوزلرنيك باشلرنده خوش آمدى نوعندن تسبيحكارانه بر
 حسنِ إستقبالدر، بر آقيشلامه در.

عينًا بونك گي: سببِ خلقتِ أفلاك و وسيلۀ سعادتِ دارين و حبيبِ ربّ
 العالمين اولان ذاتِ محمدِ عربى عليه الصلاة والسلامه قارشى، ناصلكه ملائكه
 نوعندن حضرتِ جبرائيل عليه السلام كمالِ محبتله خدمتكارلق ايدييور؛
 ملائكه لرك حضرتِ آدم عليه السلامه إنقياد و إطاعتنى و سرّ سجودينى
 گوسترييور؛ اويله ده اهلِ جنتك، حتّى جنتك حيوانات قسمك دخى، او ذاته
 قارشى علاقهرلى، بينديگى براقك حسياتِ عاشقانه سيله إفاده ايديلمشدر.

ايكنجى نكته: معراج نبويه ده كى ماجرالردن بريسى: جنابِ حقّك رسول
 أكرم عليه الصلاة والسلامه قارشى محبّت منزّهه سى، "سكا عاشق اولمشم"
 تعبيريله إفاده ايديلمش. شو تعبيرات، واجب الوجودك قدسيته و إستغناء
 ذاتيسنه، معنائِ عرفى ايله مناسب دوشمىيور. مادام سليمان أفنديك مولدى،
 رغبتِ عامّه يه مظهرتّى دلالتيله؛ او ذاتِ اهلِ ولايتدر و اهلِ حقيقتدر، ألبنه
 إرائه ايتديگى معنا صحيحدر. معنا ده بودر كه:

ذاتِ واجب الوجودك حدسز جمال و كمالى واردر. چونكه بتون كائناتك
 أقسامنه إنقسام ايتمش اولان جمال و كمالك بتون أنواعى، اونك جمال و كمالك
 أماره لرى، إشارتلىرى، آيتلريددر. ايشته هر حالده جمال و كمال صاحبي، بالبداهه

جمال و کمالنی سومه سی گبی، ذاتِ ذو الجلال دخی جمالنی پک چوق سَور.
 هم کندینه لایق بر محبتله سَور. هم جمالنک شعاعاتی اولان آسماسنی دخی سَور.
 مادام آسماسنی سَور، ألبته آسماسنک جمالنی گوسترن صنعتنی سَور. اویله ایسه،
 جمال و کمالنه آیینه اولان مصنوعاتنی دخی سَور. مادام جمال و کمالنی
 گوسترنی سَور؛ ألبته جمال و کمالِ آسماسنه إشارت ایدن مخلوقاتنک محاسنی
 سَور. بو بش نوع محبته، قرآنِ حکیم آیاتیله إشارت ایدیور.

ایشته رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام، مادام مصنوعات ایچنده أک
 مکمل فرددر و مخلوقات ایچنده أک ممتاز شخصیتدر.

هم صنعتِ إلهیهی، بر ولولهُ ذکر و تسبیح ایله تشهیر ایدیور و
 إستحسان ایدیور.

هم أسماءِ إلهیه ده کی جمال و کمال خزینهلرینی، لسانِ قرآن ایله آچمشدر.

هم کائناتنک آیاتِ تکوینییه سنک، صانعنک کمالنه دلالتلرینی، پارلاق و قطعی
 بر صورتده لسانِ قرآنله بیان ایدیور.

هم کلّی عبودیتیله، ربوبیتِ إلهیهیه آیینهدارلق ایدیور.

هم ماهیتنک جامعیتیله بتون أسماءِ إلهیهیه بر مظهرِ اتمّ اولمشدر.

ألبته بونک ایچون دینیله بیلیر که: جمیلِ ذو الجلال، کندی جمالنی
 سومسیله، او جمالک أک مکمل آیینهُ ذی شعوری اولان محمدِ عربی علیه الصلاة
 والسلامی سَور.

هم کندی آسماسنی سومسیله، او آسمانک أک پارلاق آیینه سی اولان محمدِ عربی

عليه الصلاة والسلامى سَور و مُحَمَّدِ عربى عليه الصلاة والسلامه بگزەينلرى دخى
درجه لرينه گوره سَور.

هم صنعتنى سَودىگى ايچون، ألبته اونك صنعتنى أڭ يوكسك بر صدا ايله
بتون كائناتده نشر ايدن و سماواتك قولاغنى چينلاتان، بر و بحرى جذبه يه گتيرن
بر ولولؤ ذكر و تسبيح ايله إعلان ايدن مُحَمَّدِ عربى عليه الصلاة والسلامى سَور
و اوڭا إتباع ايدنلرى ده سَور.

هم مصنوعاتنى سَودىگى ايچون، او مصنوعاتك أڭ مكمللى اولان
ذى حياتى و ذى حياتك أڭ مكمللى اولان ذى شعورى و ذى شعورك أڭ أفضلى
اولان انسانلرى و انسانلرك بِلَاتفاق أڭ مكمللى اولان مُحَمَّدِ عربى عليه الصلاة
والسلامى ألبته داها زياده سَور.

هم كندى مخلوقاتك محاسن أخلاقيه لرينى سَودىگى ايچون، محاسن
أخلاقيه ده بِلَاتفاق أڭ يوكسك مرتبه ده بولونان مُحَمَّدِ عربى عليه الصلاة
والسلامى سَور و درجاته گوره، اوڭا بگزەينلرى دخى سَور. ديمك جناب حَقَّ
رحمتى گبى، محبتي دخى كائناتى إحاطه ايتمش.

ايشته او حدسز محبوبلر ايچنده كى مذكور بش وجهنك هر بر وجهنده أڭ
يوكسك مقام، مُحَمَّدِ عربى عليه الصلاة والسلامه مخصوصدر كه، "حبيب الله"
لقبى اوڭا ويريلمش.

ايشته بو أڭ يوكسك مقام محبوبيتى، سليمان أفندى "بن سڭا عاشق
اولشم" تعبيريله بيان ايتمشدر. شو تعبير، بر مرصاد تفكردر، غايت اوزاقدن
اوزاغه بو حقيقته بر إشارتدر. بونڭله برابر مادام بو تعبير، شأن ربوبيته مناسب

اولمیان معنایی خیاله گتیریور؛ اُک ایسی، شو تعبیر یرینه: "بن سندن راضی اولمش" دینیلمی.

اوچنجی نکته: معراجیه ده کی ماجرالر، معلومز اولان معنالرله، او قدسی و نزه حقیقتلری إفاده ایده مییور. بلکه او محاوره لر؛ برر عنوان ملاحظه در، برر مرصاد تفکر در و علوی و درین حقائقه برر إشارت در و ایمانک برر قسم حقائقه برر إخطار در و قابل تعبیر اولمیان بعض معناله برر کنایه در. یوقسه، معلومز اولان معنالر ایله برر ماجرا دگل. بز، خیالز ایله او محاوره لر دن او حقیقتلری آلامایز؛ بلکه قلمزله هیجانلی برر ذوق ایمانی و نورانی برر نشئه روحانی آلیلرز. چونکه ناصل جناب حقک ذات و صفاتنده نظیر و شبیه و مثلی یوقدر؛ او یله ده شئونات ربوبیتنده مثلی یوقدر. صفاتی ناصل مخلوقات صفاتنه بگزهمیور، محبتی دخی بگزهمز. او یله ایسه شو تعبیراتی، متشابهات نوعندن طوتوب دیرز که: ذات واجب الوجودک وجوب وجودینه و قدسیتنه مناسب برر طرزده و إستغنائه ذاتیسنه و کمال مطلقنه موافق برر صورتده، محبتی گبی بعض شئوناتی وار که، معراجیه ماجراسیله اونی إخطار ایدیور. معراج نبویه دائر اوتوز برنجی سوز، حقائق معراجیه بی اصول ایمانیه دائره سنده ایضاح ایتمشدر. اوگا إکتفاء بوراده إختصار ایدیورز.

دردنجی نکته: "یتمش ییک پرده آرقه سنده جناب حقّی گورمش" تعبیری، بعدیت مکانی إفاده ایدیور. حالبوکه واجب الوجود مکاندن منزّه در، هر شیئه هر شیدن داها یاقیندر. بو نه دیمکدر؟

الجواب: اوتوز برنجی سوزده مفصلاً، برهانلریله او حقیقت بیان ایدیلمشدر. بوراده یالکز شو قدر دیرز که:

جناب حق بزه غایت قریبدر، بز اوندن غایت درجه ده اوزاغز. ناصلکه

گونش، اُمزده کی آینه واسطه سیله بزه غایت یاقیندر و یرده هر بر شفاف شی، کندینه بر نوع عرش و بر چشید منزل اولور. اُگر گونشک شعوری اولسه ایدی، بزمه آینه مز واسطه سیله مخابره ایدردی. فقط بز اوندن درت یك سنه اوزاغز. بلا تشبیه ولا تمثیل؛ شمس اُزلی، هر شیئه هر شیدن داها یاقیندر. چونکه واجب الوجوددر، مکاندن منزهدر. هیچ بر شی اوکا پرده اولاماز. فقط هر شی نهایت درجه ده اوندن اوزاقدرد.

ایشته معراجک اوزون مسافه سیله، ﴿وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾ إفاده ایتدیگی مسافه سزلگک سرّیله؛ هم رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک گیتمه سنده، چوق مسافه یی طی ایدهرک گیتمی و آن واحده یرینه گلمه سی سرّی، بوندن ایلری گلیور. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک معراجی، اونک سیر و سلوکیدر، اونک عنوان ولایتیدر. اهل ولایت ناصلکه سیر و سلوک روحانی ایله، قرق گوندن تا قرق سنه یه قدر بر ترقی ایله، درجات ایمانیه نک حقّ یقین درجه سنه چیقیور.

او یله ده: بتون اولیانک سلطان اولان رسول اکرم علیه الصلاة والسلام؛ دگل یالکز قلبی و روحی ایله، بلکه هم جسمیله، هم حواسیله، هم لطائفیله، قرق سنه یه مقابل قرق دقیقه ده، ولایتک کرامت کبراسی اولان معراجی ایله بر جاده کبرا آچارق، حقائق ایمانیه نک اُک یوکسک مرتبه لینه گیتمش، معراج نردبانیه عرشه چیقمش، "قاب قوسین" مقامنده، حقائق ایمانیه نک اُک بیوگی اولان ایمان بالله و ایمان بالآخرتی عین یقین گوزیله مشاهده ایتمش، جنتّه گیرمش، سعادت ابدیه یی گورمش، او معراجک قپوسیله آچدیغی جاده کبرایی آچیق بیراقمش، بتون اولیاء اُمّتی سیر و سلوک ایله، درجه لینه گوره، روحانی و قلبی بر طرزده او معراجک گولگه سی ایچنده گیدیورلر.

بشنجی نکته: مولدِ نبوی ایله معراجیه‌نځ اوقونماسی، غایت نافع و گوزل عادتدر و مستحسن بر عادتِ اسلامیهدر. بلکه حیاتِ اجتماعیِ اسلامیهنځ، غایت لطیف و پارلاق و طاتلی بر مدارِ صحبتیدر. بلکه حقائقِ ایمانیهنځ إخطاری ایچون، اڭ خوش و شیرین بر درسدر. بلکه ایمانځ أنوارینی و محبتِ الله و عشقِ نبوی پی گوسترمگه و تحریکه اڭ مهیج و مؤثر بر واسطهدر. جنابِ حق بو عادتِی اُبدہ قدر دوام ایتدیرسین و سلیمان اُفندی گبی مولد یازانلره جنابِ حق رحمت ایتسین، یرلرینی جنت الفردوس یاپسین، آمین...

خاتمه

مادام شو کائناتځ خالقِی، هر نوعده بر فردِ ممتاز و مکمل و جامع خلق ایدوب، او نوعځ مدارِ فخری و کمالی یاپار. البته اُسماسنده کی اسمِ اعظم تجلیسیله، بتون کائناته نسبتاً ممتاز و مکمل بر فردی خلق ایده‌جک. اُسماسنده بر اسمِ اعظم اولدیغی گبی، مصنوعاتنده ده بر فردِ اکمل بولونه‌جق و کائناته منتشر کمالاتی او فردده جمع ایدوب، کندینه مدارِ نظر ایده‌جک. او فرد هر حالده ذی‌حیاتدن اولاجقدر. چونکه انواعِ کائناتځ اڭ مکملی ذی‌حیاتدر. و هر حالده ذی‌حیات ایچنده او فرد، ذی‌شعوردن اولاجقدر. چونکه ذی‌حیاتځ انواعی ایچنده اڭ مکملی ذی‌شعوردر. و هر حالده او فرد فرید، انساندن اولاجقدر. چونکه ذی‌شعور ایچنده حدسز ترقیاته مستعد، انساندر. و انسانلر ایچنده هر حالده او فرد محمد علیه الصلاة والسلام اولاجقدر. چونکه زمانِ آدمدن شیمدی‌یه قدر هیچ بر تاریخ، اونځ گبی بر فردی گوستره‌میور و گوستره‌مز. زیرا او ذاتِ کُره اُرضځ یاریسنی و نوعِ بشرځ بشدن بریسنی، سلطنتِ معنویه‌سی آلتنه آلاق، یڭ اوج یوز اُللی سنه کمالِ حشمتله سلطنتِ معنویه‌سنی دوام ایتدیروب، بتون اهلِ کماله، بتون انواعِ حقائقده بر "استادِ کل"

حکمنه گچمش. دوست و دشمنک اِتِّفاقیله، أخلاقِ حسنه نك اُك یوکسك درجه سنه صاحب اولمش. بدايتِ آمرنده، تك باشيله بتون دنیایه میدان اوقومش. هر دقیقه ده یوز میلیوندن زیاده انسانلرک ورد زبانی اولان قرآن معجز البیانی گوسترمش بر ذات، ألبته او فرد ممتازدر، اوندن باشقه سی اولاماز. بو عالمک هم چکر دگی، هم میوه سی اودر. ﴿عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ أَنْوَاعِ الْكَائِنَاتِ وَمَوْجُودَاتِهَا﴾

ایشته بویله بر ذاتک مولد و معراجی دیگله مک، یعنی ترقیاتک مبدأ و منتها سنی ایشیت مک، یعنی تاریخچه حیاتِ معنویه سنی بیلمک، او ذاتی کندینه رئیس و سید و امام و شفیع تلقی ایدن مؤمنلره؛ نه قدر ذوقلی، فخرلی، نورلی، نشئه لی، خیرلی بر مُسامره علویه دینیّه اولدیغنی آکلا...

یا رب! حبیبِ اکرم (علیه الصلاة والسلام) حرمتنه و اسمِ اعظم حقنه، شو رساله یی نشر ایدنلرک و رفقاسنک قلیبرینی، أنوارِ ایمانییه مظهر و قلملرینی أسرارِ قرآنییه ناشر آیله و اونلره صراطِ مستقیمده إستقامت ویر. آمین.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي﴾

سعید النورسی

یگر می بشنجی مکتوب

سوره یسک یگر می بش آیتنه دائر "یگر می بش نکته" اولق اوزره رحمتِ إلهیه دن ایسته نیلمش؛ فقط داها زمانی گلمدیگندن یازیلما مشدر.

یگر می آلتنجی مکتوب

(شو یگر می آلتنجی مکتوب، بر پرله مناسبتی آز درت مبحثدر. برنجی مبحث، اون طوقوزنجی مکتوبک اون سکزنجی إشارتنده یالکز قولاغی بولونان عوام طبقه سنه قارشى إعجازِ قرآن فهمنده او قولاقلى طائفه دیمشدر: "شیطان بیله اولسه دییه مز." جمله سنه ایضاحلى بر حاشیه در.)

برنجی مبحث

﴿ بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ﴾ ♦ ﴿ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

حجة القرآن على الشيطان و حزبه

إبليسى إلزام، شیطانى إفحام، أهل طغیانی إسکات ایدن برنجی مبحث؛ بی طرفانه محاکمه ایچنده شیطانک مدهش بر دسیسه سنی قطعی بر صورتده ردّ ایدن بر واقعه در. او واقعه نك مجمل بر قسمی اون سنه اول لمعاده یازمشدم. شویله که:

بو رساله نڭ تآليفندن اون بر سنه اول رمضان شريفده إستانبولده بايزيد جامع شريفنده حافظلرى ديگله يوردن. بردن شخصنى گورمدم، فقط معنوى بر سس ايشيتدم گي بگا گلدی. ذهنمى كندينه چويردى. خيالاً ديگله دم، باقدم كه بگا دير:

"سن قرآنى پك عالى، چوق پارلاق گورييورسك. بى طرفانه محاكمه ايت، اويله باق. يعنى بر بشر كلامى فرض ايت باق. عجا او مزيتلى، او زيتلى گوره جك ميسك؟"

حقيقه بن ده اوڭا آلداندم. بشر كلامى فرض ايدوب، اويله باقدم. گوردم كه: ناصل بايزيدك ألكترىق دوگمه سى چوريلوب سوندوريلنجه اورته لق قراڭلغه دوشر. اويله ده او فرض ايله قرآنك پارلاق ايشيقلرى گيزلنمگه باشلادى. او وقت آڭلادم كه، بنم ايله قونوشان شيطاندر. بنى ورطه يه يووارلانديريور. قرآندن إستمداد ايتدم. بردن بر نور قلبمه گلدی. مدافعه يه قطعى بر قوت ويردى. او وقت شويله جه شيطانه قارشى مناظره باشلادى.

ديدنم: اى شيطان! بى طرفانه محاكمه، ايكي طرف اورته سنده بر وضعيتدر. حالبوكه هم سنك، هم إنسانده كى سنك شاكردلرڭ، ديدىگڭز بى طرفانه محاكمه ايسه؛ طرف مخالفى إلتزامدر، بى طرفلق دگلدر. موقه بر دينسزلكدر. چونكه قرآنه كلام بشر ديه باقمق و اويله محاكمه ايتمك، شق مخالفى أساس طومتقدر. باطللى إلتزامدر، بى طرفانه دگلدر، بلكه باطله طرفگيرلكدر.

شيطان ديدى كه: اويله ايسه نه اللهك كلامى، نه ده بشرك كلامى ديمه. اورته ده فرض ايت، باق.

بن دیدم: او ده اولاماز. چونکه منازع فیه بر مال بولونسه، اگر ایکی مدعی بربرینه یاقین ایسه و قریت مکان وارسه؛ او وقت او مال، ایکیسندن باشقه برینک آئنده ویا ایکیسنگ آلری یتیشه جک بر صورتده بر یره بیراقیله جق. هانگیسی اثبات ایتسه او آلیر. اگر او ایکی مدعی بربرندن غایت اوزاق، بری مشرقده، بری مغربده ایسه؛ او وقت قاعده صاحب الید کیم ایسه اونک آئنده بیراقیله جقدر. چونکه اورته ده بیراقمق قابل دگلدر. ایشته قرآن قیمتمدار بر مالدر. بشر کلامی جناب حق کلامندن نه قدر اوزاقسه، او ایکی طرف او قدر، بلکه حدسز بربرندن اوزا قدر. ایشته، ثرادن ثریایه قدر بربرندن اوزاق او ایکی طرف اورته سنده بیراقمق ممکن دگلدر. هم اورته سی یوقدر. چونکه وجود و عدم گبی و نقیضین گبی ایکی ضدرلر. اورته سی اولاماز. اوپله ایسه، قرآن ایچون صاحب الید، طرف ایلیدر. اوپله ایسه، اونک آئنده قبول ایدیلوب، اوپله جه دلائل اثباته باقیله جق. اگر اوتیه کی طرف اونک کلام الله اولدیغنه دائر بتون برهانلری برر برر چوروتسه، آلی اوکا اوزاته بیلیر. یوقسه اوزاتاماز. هیهات! بیگلر براهین قطعیله عرش اعظمه چاقیلان بو معظم پیرلانطه یی هانگی آل بتون او میخلری سوکوب، او دیرکلی کسوب اوئی دوشوره بیلیر؟ ایشته آی شیطان! سنک رعمکه اهل حق و انصاف بو صورتده کی حقیقتلی محاکمه ایله محاکمه ایدرلر. حتی اؤ کوچک بر دلیلده دخی قرآنه قارشی ایمانلرینی زیاده لشدیرلر. سنک و شاکردلریگ گوستردیگی یول ایسه: بر کره بشر کلامی فرض ایدیلسه، یعنی عرشه باغلانان او معظم پیرلانطه یره آتیلسه؛ بتون میخلرک قوتنده و چوق برهانلرک متانتنده بر تک برهان لازم که، اوئی یردن قالدیروب عرش معنوییه چاقسین... تا کفرک ظلماتندن قورتولوب، ایمانک آنوارینه ایریشسین. حالبوکه بوکا موقق اولق پک گوچدر. اونک ایچون سنک دسیسه ک ایله شو زمانده، بی طرفانه محاکمه صورتی آلتنده چوقلری

ایمانلرینی غیب ایدیورلر.

شیطان دوندی و دیدی: قرآن بشر کلامنه بگزه یور. اونلرک محاوره سی طرزنده در. دیمک، بشر کلامیدر. اگر اللهک کلامی اولسه؛ اوڭا یاقیشه جق، هر جهتجه خارق العاده بر طرزی اولاجقدی. اونڭ صنعتی ناصل بشر صنعتنه بگزه میور، کلامی ده بگزه مه ملی؟

جواباً دیدم: ناصلکه پیغمبریمز (عصم) معجزاتندن و خصائصندن باشقه، أفعال و أحوال و أطوارنده بشریتده قالب، بشرگی عادتِ إلهیه و أوامرِ تکوینیه سنه منقاد و مطیع اولمش. او ده صوغوق چکر، ألم چکر و هکذا... هر بر أحوال و أطوارنده خارق العاده بر وضعیت ویریلمه مش. تا که امتنه أفعالیه إمام اولسون، أطواریه رهبر اولسون، عموم حرکاتیه درس ویرسین. اگر هر أطوارنده خارق العاده اولسه ایدی، بالذات هر جهتجه إمام اولامازدی. هرکسه مرشدِ مطلق اولامازدی. بتون أحوالیه رحمهً للعالمین اولامازدی. عیناً اویله ده: قرآن حکیم اهلِ شعوره إمامدر، جنّ و إنسه مرشددر، اهلِ کماله رهبردر، اهلِ حقیقته معلّمدر. اویله ایسه، بشرک محاوراتی و اسلوبی طرزنده اولمق ضروری و قطعیدر. چونکه جنّ و انس مناجاتی اوندن آلیور، دعاسنی اوندن اوگرنیور، مسائلی اونڭ لسانیه ذکر ایدیور، أدبِ معاشرتی اوندن تعلّم ایدیور و هکذا... هرکس اونی مرجع یاپیور. اویله ایسه، اگر حضرتِ موسی علیه السلامک طورِ سیناده ایشیتدیگی کلام الله طرزنده اولسه ایدی، بشر بونی دیگله مکده و ایشیتمکده تحمّل ایده مزدی و مرجع ایده مزدی. حضرتِ موسی علیه السلام گبی بر اولو العزم، آنجق بر قاچ کلامی ایشیتمگه تحمّل ایتمشدر. موسی علیه السلام دیمش: ﴿أَهْكَذَا كَلَامُكَ قَالَ اللَّهُ لِي

قُوَّةُ جَمِيعِ الْأَلْسِنَةِ﴾

شیطان ینه دوندی، دیدی که: قرآنک مسائلی گبی چوق ذاتلر او چشید مسائلی دین نامنه سویله یورلر. اونک ایچون، بر بشر، دین نامنه بویله بر شی یاپمق ممکن دگل می؟

جواباً قرآنک نوریه دیدم که: اؤلا، دیندار بر آدم دین محبتی ایچون "حق بویله در. حقیقت بودر. اللهک امری بویله در." دیر. یوقسه، اللهی کندی کیفنه قونوشدیرماز. حدسز درجه حدندن تجاوز ایدوب، اللهک تقلیدینی یاپوب، اونک یرنده قونوشماز. ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ﴾ دستورندن تیتزر.

و ثانیاً، بر بشر کندی باشنه بویله یاپماسی و موفق اولماسی هیچ بر جهتله ممکن دگلدر. بلکه، یوز درجه محالدر. چونکه بربرینه یاقین ذاتلر بربرینی تقلید ایده بیلیرلر. بر جنسدن اولانلر، بربرینک صورتنه گیره بیلیرلر. مرتبه جه بربرینه یاقین اولانلر، بربرینک مقاملرینی تقلید ایده بیلیرلر. موقّه انسانلری اغفال ایدرلر، فقط دائمی اغفال ایده مزلر. چونکه اهل دقت نظرنده علی کلّ حال اطوار و احوالی ایچنده کی تصنعاتلر و تکلفاتلر ساخته کارلغنی گوستره جک، حیلہ سی دوام ایتیمیه جک. اگر ساخته کارقله تقلیده چالیشان؛ اوتہ کندن غایت اوزاقسه، مثلاً عادی بر آدم، ابن سینا گبی بر داهی یی علمده تقلید ایتیمک ایسته سه و بر چوبان بر پادشاهک وضعیتنی طاقینسه آلبته هیچ کیمسه یی آلداته میه جق. بلکه کندی مسخره اولاجق. هر بر حالی باغیره جق که: بو ساخته کاردر.

ایشته، حاشا یوز ییک دفعه حاشا!.. قرآن، بشر کلامی فرض ایدیلدیگی وقت: ناصلکه بر ییلدیز بوجگی ییک سنه تکلفسز حقیقی بر ییلدیز اولارق رصد اهلنه گورونسون.. هم بر سینک بر سنه تماماً طاووس صورتنی تصنعسز،

تماشا اهلنه گوسترسین.. هم ساخته کار، عامی بر نفر؛ نامدار، عالی بر مشیرک
 طورینی طاقینسین، مقامنده اوطورسون، چوق زمان اويله قالسین، حيله سنی
 احساس ایتمه سین.. هم مفتری، یالانجی اعتقادسز بر آدم؛ مدّت عمرنده دائما
 اُك صادق، اُك اُمین، اُك معتقد بر ذاتك کیفیتنی و وضعیتی اُك مدقق نظرله
 قارشى تلاشسز گوسترسین، داهیلرک نظرنده تصنعی صاقلانسین؟ بو ایسه یوز
 درجه محالدر، اوکا هیچ بر ذی عقل ممکن دییه مز و اويله ده فرض ایتمک،
 بدیهی بر محالی واقع فرض ایتمک گبی بر هذیاندر. عیناً اويله ده، قرآنی کلام
 بشر فرض ایتمک؛ لازم گلیر که: عالم اسلامک سماننده بالمشاهده پک پارلاق و
 دائما أنوارِ حقائقى نشر ایدن بر ییلدیزِ حقیقت، بلکه بر شمسِ کمالات تلقی
 ایدیلن کتابِ مبینک ماهیتی؛ حاشا ثمّ حاشا بر ییلدیز بوجگی حکمنده
 تصنعجی بر بشرک خرافاتلی بر دوزمه سی اولسون و اُك یاقیننده اولانلر و دقتله
 اوکا باقانلر فرقنده بولونماسین و اونی دائما عالی و منبع حقائق بر ییلدیز
 بیلسین. بو ایسه یوز درجه محال اولمقله برابر، سن اُی شیطان یوز درجه
 شیطنتکده ایلری گیتسه ک بوکا امکان ویردیره مزسک، بوزولمه مش هیچ بر عقلی
 قاندریره مازسک! یالکز معناً پک اوزاقدن باقدیرمقله آلداتیورسک! ییلدیزی، ییلدیز
 بوجگی گبی کوچک گوستریورسک.

ثالثاً: هم قرآنی بشر کلامی فرض ایتمک، لازم گلیر که؛ آثاريله، تأثیراتيله،
 نتائجيله عالمِ انسانیتک بالمشاهده اُك روحلی و حیات فشان، اُك حقیقتلی و
 سعادت رسان، اُك جمعیتلی و معجز بیان، عالی مزیتلریله یالیدیلی بر فرقانک گیزی
 حقیقتی؛ حاشا معاونتسز، علمسز بر تک انسانک فکرینک تصنیعاتی اولسون و
 یاقیننده اونی تماشا ایدن و مراقله دقت ایدن بیوک ذکالر، علوی دهالر اونده
 هیچ بر زمان هیچ بر جهته ساخته کارلق و تصنع اثرینی گورمه سین.. دائما

جدّیتی، صمیمیتی، إخلاصی بولسون! بو ایسه یوز درجه محال اولمقله برابر، بتون أحواليله، أقاليله، حرکاتيله بتون حیاتنده أمانتی، ایمانی، امنیتي، إخلاصی، جدّیتی، إستقامتی گوسترن و درس ویرن و صدّیقینلری یتیشدیرن أڭ یوکسك، أڭ پارلاق، أڭ عالی خصلت تلّقی ایدیلن و قبول ایدیلن بر ذاتی؛ أڭ امنیتسز، أڭ إخلاصسز، أڭ إعتقادسز فرض ایتمکله، مضاعف بر محالی واقع گورمك گبی شیطانی دخی اوتانديره حق بر هذیان فکریدر.

چونکه شو مسئله نڭ اورتہ سی یوقدر. زیرا فرض محال اولارق قرآن کلام الله اولمازسه، عرشدن فرشه دوشر گبی سقوط ایدر. اورتده قالماز. مجمع حقائق ایکن، منبع خرافات اولور. و او خارقه فرمانی گوسترن ذات، حاشا ثم حاشا اگر رسول الله اولمازسه؛ أعلاي علییندن أسفل سافلینه سقوط ایتمک و منبع کمالات درجه سندن معدن دسائس مقامنه دوشمک لازم گلیر. اورتده قالاماز. زیرا الله نامنه إفترا ایدن، یالان سویله یین أڭ أدنا بر درجه یه دوشر. بر سینگی، دائمی بر صورتده طاووس گورمک و طاووسك بیوک أوصافی اونده هر وقت مشاهده ایتمک نه قدر محال ایسه، شو مسئله ده اويله محالدر. فطرّة عقلسز، سرخوش بر دیوانه لازم که، بوڭا إحتمال ویرسین.

رابعًا: هم قرآنی کلام بشر فرض ایتمک لازم گلیر که؛ بنی آدمك أڭ بیوک و محتشم اوردوسی اولان أُمّتِ محمدیه نڭ (عصم) مقدّس بر قوماندانی اولان قرآن، بالمشاهده قوّتی قانونلریله، أساسلی دستورلریله، نافذ أمرلریله او پك بیوک اوردویی، ایکی جهانی فتح ایده جك بر درجه ده بر إنتظام ویردیگی و بر انضباط آلتنه آلدیگی و مادّی و معنوی تجهیز ایتدیگی و عموم أفرادك درجاتنه گوره عقللرینی تعلیم و قبلرینی تربیه و روحلرینی تسخیر و وجدانلرینی تطهیر، اعضا و جوارحلرینی إستعمال و إستخدام ایتدیگی حالده؛ حاشا، یوز پك

حاشا قوّتسز، قیمتسز، أصلسز بر دوزمه فرض ایدوب یوز درجه محالی قبول ایتمک لازم گلمکله برابر.. مدّت حیاتنده جدّی حرکاتيله حقّک قانونلرینی بنی آدمه درس ویرن و صمیمی أفعالیله حقیقتک دستورلرینی بشره تعلیم ایدن و خالص و معقول أقواليله إستقامتک و سعادتک اصوللرینی گوسترن و تأسیس ایدن و بتون تاریخچه حیاتک شهادتيله اللّهُک عذابندن چوق خوف ایدن و هرکسندن زیاده اللّهی بیلن و بیلدیرن و نوع بشرک بشدن بریسنه و کُرّه أرضک یاریسنه ییك اوج یوز ألی سنه کمال حشمتله قوماندانلق ایدن و جهانی ولّوله یه ویرن شهرت شعار شئوناتيله نوع بشرک بلکه کائناتک الحقّ مدار فخری اولان بر ذاتی؛ حاشا یوز ییك دفعه حاشا اللّهدن قورقماز و بیلمز و یالاندن چکینمز، حیثیتنی طانیماز فرض ایتمکله، یوز درجه محالی بردن إرتکاب ایتمک لازم گلیر. چونکه شو مسئلهنک اورتہ سی یوقدر. زیرا فرض محال اولارق قرآن کلام الله اولمازسه؛ عرشدن دوشسه، اورتہ یرده قالاماز. بلکه یرده اُکْ یالانجی برینک مالی اولدیغنی قبول ایتمک لازم گلیر. بو ایسه اُی شیطان، یوز درجه سن قتمرلی بر شیطان اولسهک بوزولمه مش هیچ بر عقلی قانديره مازسک و چورومه مش هیچ بر قلبی إقناع ایدمه مرسک.

شیطان دوندی، دیدی: ناصل قانديره مام؟ اکثر إنسانلره و إنسانک مشهور عاقللرینه قرآنی و محمدی إنکار ایتدیردم و قانديردم.

الجواب: أَوَّلًا، غایت اوزاق مسافه دن باقیلسه، اُکْ بیوک بر شی، اُکْ کوچک بر شی گبی گورونه بیلیر. بر بیلدیز، بر موم قدردر دینيله بیلیر.

ثانیًا: هم تبعی و سطحی بر نظرله باقیلسه، غایت محال بر شی، ممکن گورونه بیلیر. بر زمان بر إختیار آدم رمضان هلالنی گورمک ایچون سمایه

باقمش. گوزینه بر بیاض قیل اینمش. او قیلی آی ظن ایتمش. "آی گوردم" دیمش. ایشته محالدر که؛ هلال، او بیاض قیل اولسون. فقط قصدًا و بالذات آیه باقدیغی و او صاچی تبعی و طولاییسیله و ایکنجی درجه‌ده گوروندیگی ایچون او محالی ممکن تلقی ایتمش.

ثالثاً: هم قبول ایتمه مک باشقه‌در، إنکار ایتمک باشقه‌در. عدم قبول بر لاقیدلقدرد، بر گوز قپامقدرد و جاهلانه بر حکمسزلکدر. بو صورتده چوق محال شیلر اونک ایچنده گیزلنه بیلیر. اونک عقلی اونلرله اوغراشماز. اما إنکار ایسه؛ او عدم قبول دگل، بلکه او قبول عدمدر، بر حکمدر. اونک عقلی حرکت ایتمگه مجبوردر. او حالده سنک گبی بر شیطان اونک عقلنی آلدن آلیر. صوگره إنکاری اوکا یوتدیرر. هم آی شیطان! باطلی حق و محالی ممکن گوسترن غفلت و ضلالت و سفسطه و عناد و مغلطه و مکابره و اغفال و گورنه‌ک گبی شیطانی دسیسه‌لرله، چوق محالاتی إنتاج ایدن کفر و إنکاری او بدبخت انسان صورتنده کی حیوانلره یوتدیرمشک.

رابعاً: هم قرآنی کلام بشر فرض ایتمک، لازم گلیر که: عالم إنسانیتک سماسنده ییلدیزلر گبی پارلایان أصفیالره، صدیقینلره، أقطابلره بالمشاهده رهبرلک ایدن و بالبداهه متمادیا حق و حقانیتی، صدق و صداقتی، أمن و أمانتی عموم طبقات اهل کماله تعلیم ایدن و أركان ایمانیه‌ک حقائقله و أركان اسلامیه‌ک دساتیریه‌لرله ایکی جهانک سعادتنی تأمین ایدن و بو اجراآتک شهادتیه‌لر بالضروره خالص حق و صافی حقیقت و غایت طوغری و پک جدی اولمق لازم گلن بر کتابی؛ کندی أوصافک و تأثیراتک و أنوارینک ضدّیله متّصف تصوّر ایدوب، (حاشا، حاشا) تصنیعات و إفتراکک مجموعه‌سی نظریله باقمق؛ سوفسطائیلری و شیطانلری دخی اوتاندیره‌حق و تیتزه‌تجه‌ک شنیع بر هذیان کفری اولمقله

برابر؛ إظهار ایتدیگی دین و شریعتِ اسلامیہ نڭ شہادتیلہ و مدّت حیاتندہ گوستردیگی بِالْإِتِّفَاقِ فوق العادہ تقواسنڭ و خالص و صافی عبودیتنڭ دلائیلہ و بِالْإِتِّفَاقِ کندندہ گوروندیگی أَخْلَاقِ حسنہ سنڭ إقتضاسیلہ و یتیشدیردیگی بتون اهلِ حقیقتڭ و صاحبِ کمالاتڭ تصدیقیلہ اُڭ معتقد، اُڭ متین، اُڭ آمین، اُڭ صادق بر ذاتی؛ (حاشا ثمّ حاشا، یوز ییڭ کرّہ حاشا) إعتقادسز، اُڭ اُمنیتسز، اللّٰهَدِن قورقماز، یالاندن چکینمز بر وضعیتندہ فرض ایدوب، محالاتڭ اُڭ چرکین و منفور بر صورتی و ضلالتڭ اُڭ ظلملی و ظلماتلی بر طرزینی إرتکاب ایتمک لازم گلیر.

الحاصل: اون طوقوزنجی مکتوبڭ اون سکزنجی إشارتندہ دینیلدیگی گبی؛ ناصل قولاقلی عامی طبقه سی إعجازِ قرآن فهمندہ دیمش: قرآن، بتون دیکله دیگم و دنیاده موجود کتابلره قیاس ایدیلسه، هیچ بریسنه بکزمییور و اونلرڭ درجه سنده دگلدر. اوپله ایسه یا قرآن، عمومڭ آلتندہ در ویا عمومڭ فوقندہ بر درجه سی واردر. عمومڭ آلتندہ کی شقّ ایسه، محال اولقله برابر، هیچ بر دشمن حتّی شیطان دخی دییه مز و قبول ایتمز. اوپله ایسه قرآن، عموم کتابلرڭ فوقندہ در. اوپله ایسه معجزه در. عینا اوپله ده، بز ده علمِ اصول و فنّ منطقجه سبر و تقسیم دینیلن اُڭ قطعی حجتله دیرز:

أی شیطان و أی شیطانڭ شاگردلری! قرآن، یا عرشِ أعظمَدِن و إسمِ أعظمَدِن گلمش بر کلام اللّٰهَدِر و یاخود (حاشا ثمّ حاشا، یوز ییڭ کرّہ حاشا) یرده اللّٰهَدِن قورقماز و اللّٰهی ییلمز، إعتقادسز بر بشرڭ دوزمه سیدر. بو ایسه أی شیطان! سابق حجّتلره قارشى بونی سن دییه مزسڭ و دییه مزدڭ و دییه میه جکسڭ. اوپله ایسه بالضروره و بلا شبهه قرآن، خالقِ کائناتڭ کلامیدر. چونکه اورته سی یوقدر و محالدر و اولاماز. ناصلکه قطعی بر صورتندہ إثبات

ایتدک، سن ده گوردک و دیگله دک.

هم محمد عليه الصلاة والسلام، يا رسول الله در و بتون رسوللرک اُکملی و بتون مخلوقاتک اُفضلیدر و یاخود (حاشا یوز ییک دفعه حاشا) الله افترا ایتدیگی و اللهی بیلمدیگی و عذابنه اینانمدیگی ایچون اعتقادسز، اُسفل سافلینه سقوط ایتمش بر بشر فرض ایتمک (حاشیه) لازم گلیر. بو ایسه ای إبلیس! نه سن و نه ده گووندیگک آوروپا فیلسوفلری و آسیا منافقلری بونی دییه مزسکز و دییه مه مشسکز و دییه میه جکسکز و دییه مشسکز و دییه جکسکز. چونکه بو شقی دیگله یه جک و قبول ایده جک دنیاده یوقدر. اونک ایچوندر که، گووندیگک او فیلسوفلرک اُک مفسدلری و او منافقلرک اُک وجدانسزلری دخی دییورلر که: "محمد عربی (ع ص م) چوق عقللی ایدی و چوق گوزل اخلاقلی ایدی." مادام شو مسئله ایکی شقه منحصردر و مادام ایکنجی شق محالدر و هیچ بر کیمسه بوکا صاحب چیقیمیور و مادام قطعی حجتلره اثبات ایتدک که، اورته سی یوقدر. آلبته و بالضروره سنک و حزب الشیطانک رغنمه اولارق بالبداهه و بحقّ الیقین، محمد عربی علیه الصلاة والسلام رسول الله در و بتون رسوللرک اُکملیدر و بتون مخلوقاتک اُفضلیدر.

﴿عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ الْمَلِكِ وَالْإِنْسِ وَالْجَانِّ﴾

(حاشیه): قرآن حکیم، کافرلرک کفریاتلرینی و غلیظ تعبیراتلرینی ابطال ایتمک ایچون ذکر ایتدیگنه اُستنادا، اهل ضلالتک فکر کفریلرینک بتون بتون محالیتنی و بتون بتون چوروکلگنی گوسترمک ایچون شو تعبیراتی فرض محال صورتنده تیتزه یه رک قوللانمغه مجبور اولدم.

شیطانک ایکنجی کوچک بر اعتراضی

سورۃ ﴿ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ﴾ ی اوقورکن

﴿مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾ * وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا
كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ * وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ * وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ
وَشَهِيدٌ * لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ *
وَ قَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ * أَلْقِيََا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿

شو آیتلری اوقورکن شیطان دیدی که: "قرآنک اُکْ مهمّ فصاحتی، سز اونک
سلاستنده و وضوحنده بولویورسکُز. حالبوکه شو آیتده نره دن نره یه آتلا یور؟
سکراتدن تا قیامتہ آتلا یور. نفخِ صوردن محاسبہ نک ختامنه إنتقال ایدیور و اوندن
جهنّمہ إدخال ذکر ایدیور. بو عجیب آتلامقلر ایچنده هانگی سلاست قالیر؟
قرآنک اُکثر یرلرنده، بویله بربرندن اوزاق مسئله لری برلشدیریور. بویله مناسبتسز
وضعیتله سلاست، فصاحت نره ده قالیر؟"

الجواب: قرآن معجز الیوانک اساسِ إعجازی، اُکْ مهملرندن بلاغتندن
صوگره ایجازدر. ایجاز، إعجاز قرآنک اُکْ متین و اُکْ مهمّ بر اساسیدر. قرآن
حکیمده شو معجزانه ایجاز، او قدر چوقدر و او قدر گوزلدر که؛ اهلِ تدقیق،
قارشیسنده حیرتده درلر. مثلاً: ﴿وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلُي مَاءَكَ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِي وَغِيصَ
الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ قیصه بر قاچ

جمله ايله، طوفان حادثه عظيمه سنی نتائجيله اويله ايجازكارانه و معجزانه بيان ایدیور که؛ چوق اهل بلاغتی، بلاغتته سجده ایتدیرمش.

هم مثلاً: ﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوِيهَا * إِذِ انبَعَثَ أَشْقِيهَا * فَقَالَ لَهُمُ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيِيهَا * فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمُ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّيْهَا * وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا﴾

ایشته قوم ثمودك عجیب و مهم حادثاتی و نتائجنی و سوء عاقبتلرینی، بویه قیصه بر قاج جمله ايله ايجاز ایچنده بر إعجاز ايله سلاستلی و وضوحلی و فهمی إخلال ایتمز بر طرزده بیان ایدیور.

هم مثلاً: ﴿وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاصِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

ایشته ﴿أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ﴾ جمله سندن ﴿فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ﴾ جمله سنه قدر چوق جمله لر مطویدر. او مذکور اولیان جمله لر، فهمی إخلال ایتمیور، سلاسته ضرر ویرمیور. حضرت یونس علیه السلامك قصّه سندن مهم أساسلری ذکر ایدر. متباقیسنی عقله حواله ایدر.

هم مثلاً: سورة یوسفه ﴿فَارْسُلُون﴾ کلمه سندن ﴿يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ﴾ اورته سنده یدی سکز جمله ايجاز ايله طی ایدیلیمش. هیچ فهمی إخلال ایتمیور، سلاستنه ضرر ویرمیور. بو چشید معجزانه ايجازلر قرآنده پك چوقدر. هم پك گوزلدر.

اَمَّا سُوْرَةُ قَٰ لَآ اَیْتِی اَیْسَه، اوندَه کی اَیْجَاز پَک عَجِیْب و مَعْجَزاَنَه در. چونکه کافرکُ پَک مدَهش و چوق اوزون و بر گونی اَللی پَک سنَه اولان اِسْتِقبالَنه و او اِسْتِقبالکُ دهشتلی اِنْقِلاباتَنده کافرکُ باشنه گله جک اَلیم و مَهَم حادثاته برر برر پارمق باصییور. شمشک گبی فکری، اونلر اوستنده گزدرییور. او پَک چوق اوزون زمانی، حاضر بر صحیفه گبی نظره گوسترر. ذکر ایدیلمهین حادثاتی خیاله حواله ایدوب، علوی بر سلاستله بیان ایدر.

﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

ایشته ای شیطان! شیمدی بر سوزکُ داها وارسه سویله...

شیطان دیر: بونلره قارشی گله مم، مدافعه ایده مم. فقط چوق اَحْمَقْلَر وار، بنی دیگله یورلر و اِنسان صورتنده چوق شیطانلر وار، بگا یاردیم ایدیورلر و فیلسوفلردن چوق فرعونلر وار، اَنانیتلرینی اوقشایان مسئله لری بندن درس آلیورلر. سنک بو گبی سوزلرکُ نشرینه سد چکرلر. بونکُ ایچون سکا تسلیم سلاح ایتمه م!

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

ایکنجی مبحث

(شو مبحث، بگا دائمی خدمت ایدنلرک، أخلاقمدہ
گوردکلری عجیب إختلافدن گلن حیرتلرینه قارشى؛
هم ایکی طلبه مک بنم حقمده حدمدن فضله حسن
ظنلرینی تعدیل ایتمک ایچون یازیلمشدر .)

بن گوروپورم که: قرآن حکیمک حقائقنه عائد بعض کمالات، او حقائقه
دلّاللق ایدن واسطه لره ویریلیور. شو ایسه یاگلیشدر. چونکه مأخذک قدسیتی،
چوق برهانلر قوتنده تأثیرات گوستریور؛ اونک ایلہ، أحمامی عمومہ قبول
ایتدیریور. نه وقت دلّال و وکیل گولگه ایتسه، یعنی اونلره توجّه ایدیلسه، او
مأخذہ کی قدسیتک تأثیری غائب اولور. بو سرّ ایچوندلر که، بگا قارشى حدمدن
چوق فضله توجّه گوسترن قارداشلریمه بر حقیقتی بیان ایدہ جگم. شویله که:

بر انسانک متعدّد شخصیتی اولاییلر. او شخصیتلر آیری آیری أخلاقی
گوستریورلر. مثلاً: بیوک بر مأمورک، مأموریت مقامنده بولوندیغی وقت بر
شخصیتی وار که؛ وقار إقتضا ایدیور، مقامک عزّتی محافظه ایدہ جک أطوار
ایسته یور. مثلاً: هر زیارتجی ایچون تواضع گوسترمک تذللدر، مقامی تنزیلدر.
فقط کندی خانه سنده کی شخصیتی، مقامک عکسیله بعض أخلاقی ایسته یور
که، نه قدر تواضع ایتسه ایدر. آز بر وقار گوسترسه، تکبر اولور. و هکذا...
دیمک بر انسانک، وظیفه سی إعتباریله بر شخصیتی بولونور که، حقیقتی

شخصیتی ایله چوق نقطه لرده مخالف دوشر. اَگر او وظیفه صاحبی، او وظیفه یه حقیقی لایقسه و تام مستعد ایسه، او ایکی شخصیتی بربرینه یاقین اولور. اَگر مستعد دگلسه، مثلاً بر نفر، بر مشیر مقامنده اوطوردولسه، او ایکی شخصیت بربرندن اوزاق دوشر؛ او نفرکُ شخصی، عادی، کوچک خصلتلی؛ مقامکُ إقتضا ایتدیگی عالی، یوکسکُ أخلاق ایله قابل تالیف اولامیور.

ایشته بو بیچاره قارداشکُزده اوچ شخصیت وار. بربرندن چوق اوزاق، هم ده پک چوق اوزاقلرلر.

برنجیسی: قرآن حکیمکُ خزینۀ عالینسکُ دلّالی جهتنده کی موّقت، صرف قرآنۀ عائد بر شخصیتیم وار. او دلّالغکُ إقتضا ایتدیگی پک یوکسکُ أخلاق وار که، او أخلاق بنم دگل، بن صاحب دگلم. بلکه او مقامکُ و او وظیفه نکُ إقتضا ایتدیگی سجه لدر. بنده بو نوعدن نه گورسه کُز بنم دگل، اونکله بکا باقمه یکز، او مقامکُدر.

ایکنجی شخصیت: عبودیت وقتنده درگاهِ إلهیه یه متوجّه اولدیغم وقت، جنابِ حقّکُ إحسانیه بر شخصیت ویریلیور که، او شخصیت بعض آثاری گوستریور. او آثار، معنای عبودیتکُ اساسی اولان: "قصورینی بیلیمک، فقر و عجزینی آکلامق، تذلل ایله درگاهِ إلهیه یه إلتجا ایتیمک" نقطه لرندن گلییور که؛ او شخصیتله، کندیمی هرکسدن زیاده بدبخت، عاجز، فقیر و قصورلی گوروپورم. بتون دنیا بنی مدح و ثنا ایتسه، بنی ایناندراماز که بن اییم و صاحبِ کمالم.

اوچنجیسی: حقیقی شخصیتیم، یعنی اُسکی سعیدکُ بوزماسی بر شخصیتیم وار که؛ او ده اُسکی سعیددن إرثیت قالمه بعض طمارلردر. بعضاً ریایه، حبّ جاهه بر آرزو بولونویور. هم اُصیل بر خانداندن اولمادیغمدن،

خست درجه سنده بر إقتصاد ايله، دوشکون و پست أخلاقلر گورونویور.
 أی قارداشلر! سزی بتون بتون قاچیرمامق ایچون، بو شخصیتک گیزی چوق
 فناقلرینی و سوء حاللرینی سویله میه جگم.

ایشته قارداشلرم، بن مستعد و مقام صاحبی اولمادیغم ایچون، شو
 شخصیتیم، دلّاللق و عبودیت وظیفه لرنده کی أخلاقدن و آثاردن چوق اوزاقدیر.
 هم ﴿دَادِ حَقُّ رَا قَابِلِیَّتْ شَرَطْ نِیْسَتْ﴾ قاعده سنجه، جناب حق مرحمتکارانه
 قدرتی بنم حقمده بویله گوسترمش که؛ اَكْ اَدنا بر نفر گی بو شخصیتمی، اَكْ
 أعلا بر مقام مشیریت حکمنده اولان خدمتِ اَسرارِ قرآنیّه ده اِستخدام ایدیور.
 یوز بیگلر شکر اولسون. نفس جمله دن سفلی، وظیفه جمله دن أعلا.

﴿الْحَمْدُ لِلّٰهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّیْ﴾

اوچنچى مبحث

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا﴾

يعنى: لَتَعَارَفُوا مُنَاسَبَاتِ الْحَيَاةِ الْإِجْتِمَاعِيَّةِ فَتَعَاوَنُوا

عَلَيْهَا لَا لِيَتَنَازَرُوا فَتَخَاصَمُوا﴾

يعنى: "سزى طائفه طائفه، ملّت ملّت، قبیله قبیله یاراتمیشم؛ تا بربریگزى طانیمالیسگز و بربریگزده کی حیاتِ اجتماعییه عائد مناسبتلریگزى بیله سگز، بربریگزده معاونت ایده سگز. یوقسه سزى قبیله قبیله یاپدم که؛ یکدیگریگزده قارشى انکار ایله ییانی باقه سگز، خصومت و عداوت ایده سگز دگلدر!"

شو مبحث "یدی مسئله" در.

برنجی مسئله: شو آیتِ کریمه نكْ إفاده ایتدیگی حقیقتِ عالیّه، حیاتِ اجتماعییه عائد اولدیغى ایچون، حیاتِ اجتماعییه دن چکیلمك ایسته یین یگى سعید لسانیه دگل، بلکه اسلامك حیاتِ اجتماعییه سیله مناسبتدار اولان أسکی

سعید لسانیه، قرآنِ عظیم الشانه بر خدمت مقصیدیه و حقسز هجوملره بر سپر تشکیل ایتمک فکریله یازمغه مجبور اولدم.

ایکنجی مسئله: شو آیتِ کریمه‌نکِ اِشارت ایتدیگی "تعارف و تعاون" دستورنکِ بیانی ایچون دیرز که: ناصلکه بر اوردو فرقه‌لره، فرقه‌لر آلایلره، آلایلر طابورلره، بولوکلره، تا طاقملره قدر تفریق ایدیلیر. تا که؛ هر نفرکِ مختلف و متعدد مناسباتی و او مناسباته گوره وظیفه‌لری طاینسین، بیلینسین.. تا، او اوردونکِ افرادلری، دستور تعاون آلتنده، حقیقی بر وظیفهٔ عمومیه گورسون و حیاتِ اجتماعی‌لری، أعدانکِ هجومندن مصون قالسین. یوقسه تفریق و انقسام؛ بر بولوک بر بولوکه قارشی رقابت ایتسین، بر طابور بر طابوره قارشی محاصمت ایتسین، بر فرقه بر فرقه‌نکِ عکسنه حرکت ایتسین دگلدر. عیناً اوپله ده: هیئتِ اجتماعیِ اسلامییه بیوک بر اوردودر، قبائل و طوائفه انقسام ایدیلیمش. فقط بیك بر بر برلر عددنجه جهت وحدتلی وار. خالق‌لری بر، رزاق‌لری بر، پیغمبرلری بر، قبله‌لری بر، کتاب‌لری بر، وطن‌لری بر، بر، بر، بر.. بیگلر قدر بر، بر...

ایشته بو قدر بر، برلر؛ اخوتی، محبتی و وحدتی إقتضا ایدیورلر. دیمک قبائل و طوائفه انقسام، شو آیتکِ إعلان ایتدیگی گبی، تعارف ایچوندور، تعاون ایچوندور.. تناکر ایچون دگل، تخاصم ایچون دگلدر! ..

اوچنجی مسئله: فکرِ ملیت، شو عصرده چوق ایلری گیتیمش. خصوصاً دسّاس آوروپا ظالم‌لری، بونی اسلام‌لر ایچنده منفی بر صورتده اویاندیریورلر؛ تا که، پارچه‌لایوب اونلری یوتسونلر.

هم فکرِ ملیتده بر ذوقِ نفسانی وار؛ غفلتکارانه بر لذت وار؛ شئامتلی بر قوت وار. اونک ایچون شو زمانده حیاتِ اجتماعیه ایله مشغول اولانلره، "فکرِ ملیتی بیراقتز!" دینیلمز. فقط فکرِ ملیت ایکی قسمدر. بر قسمی منفیدر، شئامتلیدر، ضررلیدر؛ باشقه سنی یوقمقله بسله نیر، دیگرلرینه عداوتله دوام ایدر، متیقظ طاورانیر. شو ایسه، مخاصمت و کشماکشه سبیدر. اونک ایچوند که، حدیث شریفده فرمان ایتمش: **﴿الْإِسْلَامِيَّةُ جَبَّتِ الْعَصَبِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ﴾** و قرآن ده فرمان ایتمش: **﴿إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالزَّمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾**

ایشته شو حدیث شریف و شو آیت کریمه؛ قطعی بر صورتده منفی بر ملیتی و فکرِ عنصریتی قبول ایتمییورلر. چونکه مثبت و مقدس اسلامیت ملیتی، اوکا احتیاج بیراقمیور.

أوت عجباً هانگی عنصر وار که، اوچ یوز ألی میلیون واردر؟ و او اسلامیت یرینه او عنصریت فکری، فکر صاحبنه او قدر قارداشلی، هم أبدی قارداشلی قزانديرسين؟ أوت منفی ملیتک، تاریخچه پک چوق ضررلی گورولمش.

أزجمله: أمویلر بر پارچه فکرِ ملیتی سیاستلرینه قاریشدیردقلری ایچون، هم عالم اسلامی کوستوردیلر، هم کندیلری ده چوق فلاکتلر چکدیلر. هم أوروبا ملتلی، شو عصرده عنصریت فکرینی چوق ایلری سوردیکلری ایچون، فرانسز و آلمانک چوق شئامتلی أبدی عداوتلرندن باشقه؛ حربِ عمومیده کی حادثاتِ مدهشه دخی، منفی ملیتک نوع بشره نه قدر ضررلی اولدیغنی گوستردی. هم

بزده إبتداء حَرّیتده، (بابل قلعه سنڱ خرابیتی زماننده "تبلیل أقوام" تعبیر ایدیلن "تشعّب أقوام" و او تشعّب سببیل طاعیلماری گبی) منفی ملیت فکریله، باشده روم و أرمنی اولارق پك چوق "قلوبلر" نامنده سبب تفرقه قلوب، مختلف ملتجیلر جمعیتلری تشکّل ایتدی. و اولردن شیمدی یه قدر، أجنبیلرڭ بوغازینه گیدنلرڭ و پریشان اولانلرڭ حاللری، منفی ملیتڭ ضررینی گوستردی.

شیمدی ایسه، اڭ زیاده بربرینه محتاج و بربرندن مظلوم و بربرندن فقیر و أجنبی تحکمی آلتنده أزیلن عناصر و قبائل اسلامیة ایچنده، فکر ملیتله بربرینه بیانی باقمق و بربرینی دشمن تلقی ایتمك، اوپله بر فلاکتدر که، تعریف ایدیلمز. عادتاً بر سینگڭ ایصیرمامسی ایچون، مدھش ییلانلره آرقه چوپروب، سینگڭ ایصیرماسنه قارشی مقابله ایتمك گبی بر دیوانه لکله؛ بیوک اژدرهالر حکمنده اولان آوروپانڭ طوبق بیلمز حرصلینی، پنجهلرینی آچدقلری بر زماننده، اولره اُھمیت ویرمه یوب بلکه معناً اولره یاردیم ایدوب، منفی عنصریت فکریله شرق ولایتلرنده کی وطنداشلره ویا جنوب طرفنده کی دینداشلره عداوت بسله یوب اولره قارشی جبهه آلمق، چوق ضررلری و مهالکی ایله برابر؛ او جنوب أفرادلری ایچنده دشمن اولارق یوقدر که، اولره قارشی جبهه آلینسین. جنوبدن گلن قرآن نوری وار، اسلامیة ضیاسی گلمش؛ او ایچمزده واردر و هر یرده بولونور.

ایشته او دینداشلره عداوت ایسه؛ طولایسیله اسلامیته، قرآنه طوقونور. اسلامیة و قرآنه قارشی عداوت ایسه، بتون بو وطنداشلرڭ حیات دنیویه و حیات اُخرویہ سنه بر نوع عداوتدر. حمیت نامنه حیات اجتماعیہ خدمت ایدیم دییه، ایکی حیاتڭ قمل طاشلرینی خراب ایتمك؛ حمیت دگل، حماقتدر!

دردنجی مسئله: مثبت ملیت، حیات اجتماعیہ نځ احتیاج داخلیسندن ایلری گلییور؛ تعاونه، تسانده سبیدر؛ منفعتلی بر قوت تأمین ایدر؛ اخوت اسلامیہ بی داها زیاده تأیید ایدہ جک بر واسطه اولور.

شو مثبت فکر ملیت اسلامیته خادم اولمالی، قلعه اولمالی، زرهی اولمالی.. بیرنه گچمه ملی. چونکه اسلامیٹ ویردیگی اخوت ایچنده بیك اخوت وار؛ عالم بقاده و عالم برزخده او اخوت باقی قالییور. اونك ایچون اخوت ملیه نه قدر ده قوی اولسه، اونك بر پرده سی حکمنه گچه بیلیر. یوقسه اونی اونك بیرنه إقامه ایتمک؛ عین قلعه نك طاشلرینی، قلعه نك ایچنده کی ألماس خزینهنه سنك بیرنه قویوب، او ألماسلری طیشاری آتمق نوعدنن أحمقانه بر جنایتدر.

ایشته آی اهل قرآن اولان شو وطنك اولادلری! آلتی یوز سنه دگل، بلکه عباسیلر زمانندن بری بیك سنه در قرآن حکیمك بایراقداری اولارق، بتون جهانہ قارشى میدان اوقویوب، قرآنی إعلان ایتمشسکز. ملیتکزی، قرآنه و اسلامیته قلعه یاپدیگز. بتون دنیای صوصدیردیگز، مدھش تھاجماتی دفع ایتدیگز، تا

﴿يَا أَيُّهَا اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾

آیتنه گوزل بر ماصدق اولدیگز. شیمدی آوروپانك و فرنك مشرب منافقلرك دسیسه لرینه اویوب، شو آیتك اولنده کی خطابه ماصدق اولمقدن چکینملیسکز و قورقمه لیسکز!

جای دقت بر حال: تورک ملتى عناصر اسلامیہ ایچنده أک کثرتلی اولدیغی حالده، دنیانك هر طرفنده اولان تورکلر ایسه مسلماندر. سائر عنصرلر گبی، مسلم و غیر مسلم اولارق ایکی قسمه إنقسام ایتمه مشدر. نرده تورک

طائفه سی وارسه، مسلماندر. مسلمانلقدن چیقان ویا مسلمان اولمیان تورکالر، تورکلکدن دخی چیقمشلردر (مجارلر گبی). حالبوکه کوچک عنصرلرده دخی، هم مسلم و هم ده غیر مسلم وار.

ای تورک قارداش! بالخاصّه سن دقّت ایت! سنک ملّیتک اسلامیتله ایتراج ایتمش. اوندن قابل تفریق دگل. تفریق ایتسهک، محوسک! بتون سنک ماضیده کی مفاخرک، اسلامیت دفترینه گچمش. بو مفاخر، زمین یوزنده هیچ بر قوّتله سیلنمدیگی حالده، سن شیطانلرک وسوسه لریله، دسیسه لریله او مفاخری قلبکدن سیلمه!

بشنجی مسئله: آسیاده اویانان اقوام، فکر ملّیته صاریلوب، عیناً اروپایی هر جهتله تقلید ایده رک، حتّی چوق مقدّساتلری او یولده فدا ایده رک حرکت ایدیورلر. حالبوکه هر ملّتک قامتِ قیمتی باشقه بر اَلبسه ایستر. بر جنس قوماش بیله اولسه؛ طرزی، آیری آیری اولق لازم گلیر. بر قادینه، بر ژاندارمه اَلبسه سی گیدیریلمز. بر اختیار خواجه یه، تانغو بر قادین لباسی گیدیریلمدیگی گبی.. "کوری کورینه تقلید دخی، چوق دفعه مسخرهلق اولور." چونکه:

أولا: اروپا بر دگان، بر قیشله ایسه؛ آسیا بر مزرعه، بر جامع حکمنده در. بر دگانجی دانسه گیدر، بر چیفتجی گیده مز. قیشله وضعیتی ایله مسجد وضعیتی بر اولماز.

هم اکثر اُنبیانک آسیاده ظهوری، اُغلب حکمانک اروپاده گلمه سی، قدر اُزلیک بر رمزی، بر اِشارتیدر که؛ آسیا اقوامی اِنْتباهه کتیره جک، ترقّی ایتدیره جک، اِداره ایتدیره جک؛ دین و قلبدر. فلسفه و حکمت ایسه، دین و قلبه یاردیم ایتملی، یرینه گچمه ملی.

ثانیاً: دینِ اسلامی خرسیتیان دیننه قیاس ایدوب، آوروپا گبی دینه لاقید اولمق، پک بیوک بر خطادر. اؤلا: آوروپا، دیننه صاحبدر. باشده ویلسون، لوئید جورج، ونیزه لوس گبی آوروپا بیوکلی، پاپاس گبی دینلرینه متعصب اولملری شاهددر که؛ آوروپا دیننه صاحبدر، بلکه بر جهته متعصبدر.

ثالثاً: اسلامیتی خرسیتیان دیننه قیاس ایتمک، قیاس مع الفارقدر، او قیاس یا کیشدر. چونکه آوروپا دیننه متعصب اولدیغی زمان مدنی دگلدی؛ تعصبی ترک ایتدی، مدنیلشدی. هم دین، اولنرک ایچنده اوچ یوز سنه محاربه داخلیه إنتاج ایتمش. مستبد ظالم لک ائنده عوامی، فقرایی و اهل فکری ازمگه واسطه اولدیغندن؛ اولنرک عمومنده موقه دینه قارشی بر کوسمک حاصل اولمشدی. اسلامیتده ایسه، تاریخلر شاهددر که، بر دفعه دن باشقه داخلی محاربه سببیت ویرمه مش. هم نه وقت اهل اسلام، دینه جدی صاحب اولمشلر، او زمانه نسبة یوکسک ترقی ایتمشلر. بوکا شاهد، آروپانک اک بیوک استادی، ائدلس دولت اسلامیه سیدر.

هم نه وقت، جماعت اسلامیه دینه قارشی لاقید وضعیتی ایشلر، پریشان وضعیته دوشه رک تدقی ایتمشلر.

هم اسلامیت، وجوب زکات و حرمت ربا گبی بیگلر شفقت پرورانه مسائل ایله فقرایی و عوامی حمایه ایتدیگی؛ ﴿اَفَلَا يَعْلَمُونَ﴾ ﴿اَفَلَا يَتَفَكَّرُونَ﴾ ﴿اَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ﴾ گبی کلماتیله عقلی و علمی استشهاد و ایقاظ ایتدیگی و اهل علمی حمایه ایتدیگی جهته دایما اسلامیت، فقرالرک و اهل علمک قلعه سی و ملجنی اولمشدر. اونک ایچون، اسلامیه قارشی کوسمگه هیچ بر سبب یوقدر.

إسلامیتک خریستیانلق و سائر دینلره جهت فرقك سِر حکمتی شودر که:

إسلامیتک اساسی، محض توحیددر؛ وسائط و اسبابه تأثیر حقیقی ویرمیور، ایجاد و مقام جهتيله قیمت ویرمیور. خریستیانلق ایسه "ولدیت" فکرنی قبول ایتدیگی ایچون، وسائط و اسبابه بر قیمت ویرر، آنانیتی قیرماز. عادتا ربوبیت إلهیهنك بر جلوه سنی عزیزلرینه، بیوکلرینه ویرر. **﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَ رُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾** آیتنه ماصدق اولمشلر. اونك ایچوندر که، خرستیانلرك دنیاچه اُك یوکسك مرتبه ده اولانلری، غرور و آنانیتلرینی محافظه ایتمکله برابر سابق آمریکا رئیس ویلسون گبی، متعصب بر دیندار اولور. محض توحید دینی اولان اسلامیت ایچنده، دنیاچه یوکسك مرتبه ده اولانلر، یا آنانیتی و غروری بیراقه جق ویا دیندارلغی بر درجه بیراقه جق. اونك ایچون بر قسمی لاقید قالیورلر، بلکه دینسز اولویورلر.

آلتنجی مسئله: منفی ملّیتده و عنصريت فکرنده إفراط ایدنلره دیرز که:

أولاً: شو دنیا یوزی، خصوصاً شو مملکتمز، أسکی زماندن بری چوق مهاجرتلره و تبدلاته معروض اولمقله برابر؛ مرکز حکومت اسلامیة بو وطنده تشکیل اولدقدن صوگره، اقوام سائرهن پروانه گبی چوقلری ایچنه آتیلوب، توطّن ایتمشلر. ایشته بو حالده لوح محفوظ آچیلسه آنجق حقیقی عنصريلر بربرندن تفریق ایدیله بیلیر. اويله ایسه، حقیقی عنصريت فکرنه، حرکتی و حمیتی بنا ایتمک، معناسز و هم پك ضررلیدر. اونك ایچوندر که: منفی ملّیتجیلرك و عنصريت پرورلرك رئیس لرندن و دینه قارشى پك لاقید بریسی، مجبور اولمش، دیمش: "دیل، دین بر ایسه؛ ملّت بردر." مادام اويله در. حقیقی عنصريت دگل؛ بلکه دیل، دین، وطن مناسباتنه باقیله جق. اگر اوچی بر ایسه، ذاتاً قوتلی بر

ملت؛ اگر بری نقصان اولورسه، تکرار ملت داتره سنه داخلدر.

ثانیاً: اسلامیتک مقدس ملتیی، بو وطن اولادینک حیات اجتماعی سنه قزانیدیریغی یوزر فائده دن ایکی فائده یی مثال اولارق بیان ایده جگز:

برنجیسی: شو دولت اسلامی یگر می اوتوز میلیون ایکن، بتون آوروپانک بیوک دولترینه قارشی حیاتی و موجودیتنی محافظه ایتدین، شو دولتک اوردوسنده کی نور قراندن گلن شو فکدر: "بن ئولسه م شهیدم، ئولدیرسه م غازییم." کمال شوق ایله و عشق ایله ئولومک یوزینه گوله رک استقبال ایتمش. دائما آوروپایی تیتزه تمش. عجا دنیا ده بسیط فکری، صافی قلبی اولان نفرا تک روحنده شویله علوی فداکارلغه سببیت ویره جک، هانگی شی گوستریله بیلیر؟ هانگی حمیت اونک یرینه إقامه ایدیله بیلیر؟ و حیاتی و بتون دنیاسنی سوه رک اوکا فدا ایتدیره بیلیر؟

ایکنجیسی: آوروپانک اژدرهالری (بیوک دولتری) هر نه وقت شو دولت اسلامییه بر طوقات وورمشلرسه؛ اوچ یوز آلی میلیون اسلامی آغلا تمش و ایگلتمش. و او مستملکات صاحب لری، اونلری ایگلتمه مک و صیزلا تما مق ایچون آلی چکمش، آلی قالدیرکن ایندیرمش. شو هیچ بر جهته ده إستصغار ایدیلیمیه جک معنوی و دائمی بر قوّه الظهر یرینه هانگی قوّت إقامه ایدیله بیلیر؟ گوستریلسین! اوت او عظیم معنوی قوّه الظهری، منفی ملت ایله و إستغنا کارانه حمیت ایله گوجندیرمه ملی!

یدنجی مسئله: منفی ملتیده فضله حمیت پرورلک گوسترنلره دیرز که: اگر شو ملتی جدی سورسه کز، اونلره شفقت ایدرسه کز او یله بر حمیت طاشییکز که، اونلرک اکثریسنه شفقت صاییلین. یوقسه اکثریسنه مرحمتسزجه سنه بر

طرزده، شفقتہ محتاج اولیان بر قسم قلیلک موقت غفلتکارانه حیاتِ اجتماعیہ لرینہ خدمت ایسہ، حمیت دگلدر. چونکہ منفی عنصریت فکریہ یاپیلاجق حمیتکارلغٹ، ملٹک سکزدن ایکیسنہ موقت فائدہ سی طوقونابیلیر. لایق اولمادقلری او حمیتک شفقتنہ مظهر اولورلر. او سکزدن آلتیسی، یا اختیاردر، یا خستہدر، یا مصیبتزدهدر، یا چوجقدر، یا چوق ضعیفدر، یا پک جدی اولارق آخرتی دوشونور متقیدرلر کہ؛ بونلر حیاتِ دنیویہ دن زیادہ متوجہ اولدقلری حیاتِ برزخیہ و اخرویہ قارشى بر نور، بر تسلی، بر شفقت ایستلر و حمیتکار مبارک آلرہ محتاجدرلر. بونلرک ایشیققلرینی سوندورمگہ و تسلیلرینی قیرمغہ هانگی حمیت مساعده ایدر؟ هیہات! نرہده ملّته شفقت، نرہده ملّت یولنده فداکارلق؟

رحمتِ إلهیہ دن اُمید کسيلمز. چونکہ جنابِ حق بيک سنہدن بری قرآنک خدمتندہ استخدام ایتدیگی و اوکا بایراقدار تعین ایتدیگی بو وطنداشلرک محتشم اوردوسنی و معظم جماعتنی، موقت عارضه لرلہ إن شاء الله پریشان ایتمز. ینہ او نوری ایشیققلاندیرر و وظیفه سنی ادامه ایتدیرر...

دردنجی مبحث

(تنبيه: يگرمی آلتنجی مکتوبڭ درت مبحثی، بربری ايله مناسبتدار اولمادیغی گبی، بو دردنجی مبحثڭ اون مسائلی دخی بربريله مناسبتدار دگلدر. اونڭ ایچون، مناسبتی آراماملی. ناصل گلمش، اویله یازيلمش. مهم بر طلبه سنه گوندردیگی مکتوبڭ بر پارچه سیدر. او طلبه نڭ بش آلتی سؤالترینه ویریلن جوابلدرر.)

برنجیسی

ثانیًا: مکتوبڭده دییورسڭ: ﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ تعبیر و تفسیرنده "اون سکز یڭ عالم" دیمشدر. او عددڭ حکمتنی صورییورسڭ.

قارداشم، بن شیمدی او عددڭ حکمتنی بیلمیورم؛ فقط بو قدر دیرم که: قرآن حکیمڭ جمله لری، برر معنایه منحصر دگل، بلکه نوع بشرڭ عموم طبقاتنه خطاب اولدیغی ایچون، هر طبقه یه قارشى برر معنایی تضمّن ایدن بر کلّی حکمنده در. بیان اولونان معنالر، او کلّی قاعده نڭ جزئیاتلری حکمنده درلر. هر بر مفسّر، هر بر عارف، او کلّیدن بر جزئی ذکر ایدیور. یا کشفنه، یا دلیلنه ویاخود مشربنه إستناد ایدوب، بر معنایی ترجیح ایدیور. ایشته بونده دخی بر طائفه، او عدده موافق بر معنا کشف ایتمش.

مثلاً: اهل ولايتك اهميتله وردلرنده ذكر و تكرار ايتدكلري ﴿مَرْجَ الْبَحْرَيْنِ

يَلْتَقِيَانِ بَيْنَهُمَا بَرْخٌ لَا يَبْغِيَانِ﴾ جمله سنده؛ دائره و جوب ايله دائره امكنده كي بحر ربويت و بحر عبوديتدن طوت، تا دنيا و آخرت بحرلرينه، تا عالم غيب و عالم شهادت بحرلرينه، تا شرق و غرب، شمال و جنوبده كي بحر محيطلرينه، تا بحر روم و فارس بحرینه، تا آق دگز و قره دگز و بوغازينه (كه مرجان دينيلن باليق اوندن چيقييور) تا آق دگز و بحر احمره و سويش قنالنه، تا طاتلي و طوزلي صولر دگزلرينه، تا طوپراق طبقه سي آلتنده كي طاتلي و متفرق صو دگزليله، اوستنده كي طوزلي و متصل دگزلرينه، تا نيل و دجله و فرات گي، بيوك ايرماقير دينيلن كوچك طاتلي دگزله ايله اونلرك قاريشديغي طوزلي بيوك دگزلرينه قدر، معناسنده كي جزئياتلري وار. بونلر عمومًا مراد و مقصود اولاييلير و اونك حقيقي و مجازي معناليردر. ايشته اونك گي، ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ دخي، يك چوق حقائق جامعدر. اهل كشف و حقيقت، كشفلرينه گوره آيري آيري بيان ايدرلر.

بن ده بويله فهم ايدر كه: سماواتده بيكلر عالم وار. ييلدزلرك بر قسمي هر برى برر عالم اولاييلير. يرده ده هر بر جنس مخلوقات، برر عالمدر. حتّي هر بر انسان دخي، كوچك بر عالمدر. ﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ تعبير ايسه، "طوغريدن طوغرييه هر عالم، جناب حق ربوبيتيله اداره و تربيه و تدبير ايديلير." ديمكدر.

ثالثاً: رسول اكرم عليه الصلاة والسلام فرمان ايتمش: ﴿إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ

خَيْرًا أَبْصَرَهُمْ بِعُيُوبِ أَنْفُسِهِمْ﴾ قرآن حكيمده حضرت يوسف عليه السلام ديمش: ﴿وَمَا أَكْبَرُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ﴾ اوت نفسني بگهنن و نفسنه

إِعْتِمَادِ ایدن، بدبختدر. نفسنڭ عینی گورن، بختیارددر. اویله ایسه، سن بختیارسڭ. فقط بعضًا اولور که، نفسِ اماره، یا لَوامهیه ویا مطمئنّهیه إنقلاب ایدر؛ فقط سلاحرینی و جهازاتی اَعْصابه دور ایدر. اَعْصاب و طمارلر ایسه، او وظیفه‌یی آخر عمره قدر گورور. نفسِ اماره چوقدن ئولدیگی حالده، اونڭ آثاری ینه گورونور. چوق بیوک اَصْفیا و اُولیا وار که، نفوسلری مطمئنّه ایکن، نفسِ اماره‌دن شکوا ایتمشلر. قلیلری غایت سلیم و منور ایکن، اَمراضِ قلبدن واولا ایتمشلر. ایشته بو ذاتلرده کی، نفسِ اماره دگل، بلکه اَعْصابه دور ایدیلن نفسِ اماره‌نڭ وظیفه‌سیدر. مرض ایسه قلبی دگل، بلکه مرضِ خیالیدر. إِنْ شاءَ اللهُ عزیز قارداشم، سزه هجوم ایدن نفسڭز و اَمراضِ قلبڭز دگل، بلکه مجاهده‌نڭ دوامی ایچون بشریت إعتباریله اَعْصابه إنتقال ایدن و ترقیاتِ دائمی‌یه سببیت ویرن، دیدیگمز گی بر حالتدر.

نورک بکجی

ایکنجی مسئله

أَسْکِی خواجه‌نڭ سؤال ایتدیگی اوچ مسئله‌نڭ ایضاحتی، رسالهُ نورک أجزالرنده وارددر. شیمدیلک إجمالی بر إشارت ایده‌جگز:

برنجی سؤالی: محی الدین عربی، فخر الدین رازی‌یه مکتوبنده دیمش:
"اللّٰهُمَّ بیلْمک، وارلغنی بیلْمه‌نڭ غیریدر." بو نه دیمکدر، مقصد نه‌در؟
صوریور.

أولاً: اوڭا اوقودينڭ يگرمی ايکنجی سوزڭ مقدمه سنده، توحيد حقيقي ايله توحيد ظاهري نڭ فرقنده کی مثال و تمثيل، مقصده إشارت ايدر. اوتوز ايکنجی سوزڭ ايکنجی و اوچنجی موقفلری و مقاصدلی، او مقصدی ايضاح ايدر.

و ثانياً: اصول الدين إماملری و علماء علم کلامڭ عقائده دائر و وجود واجب الوجود و توحيد إلهی یه دائر بیاناتلری، محیی الدين عربینڭ نظرنده کافی گلمدیگی ایچون، علم کلامڭ إماملرندن فخر الدین رازی یه اویله دیمش.

أوت علم کلام واسطه سیله قزانیلان معرفت إلهیه، معرفت کامله و حضور تام ویرمیور. قرآن معجز البیانڭ طرزنده اولدیغی وقت، هم معرفت تامه یی ویرر، هم حضور أتمی قزانديرر که؛ إِنْ شاءَ اللهُ رسالهُ نورڭ بتون أجزالری، او قرآن معجز البیانڭ جادّه نورانیسنده برر ألكتریق لامباسی خدمتنی گورویورلر.

هم محیی الدين عربینڭ نظرينه، فخر الدین رازینڭ علم کلام واسطه سیله ألدیغی معرفت الله نه قدر نقصان گورولویور؛ اویله ده؛ تصوّف مسلگیله آلینان معرفت دخی، قرآن حکیمدن طوغریدن طوغری یه وراثت نبوّت سرّیله آلینان معرفته نسبة او قدر نقصاندر. چونکه محیی الدين عربی مسلگی، حضور دائمی یی قزانق ایچون ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دیوب، کائناتڭ وجودینی إنکار ایده جک بر طرزه قدر گلمش. و سائرلری ایسه، ینه حضور دائمی یی قزانق ایچون ﴿لَا مَشْهُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دیوب، کائناتی نسیان مطلق آلتنه آلق گبی عجیب بر طرزه گیرمشلر. قرآن حکیمدن آلینان معرفت ایسه، حضور دائمی یی ویرمکله برابر، نه کائناتی محکوم عدم ايدر، نه ده نسیان مطلقده چپس ايدر. بلکه باشی بوزوقلقدن چیقاروب، جناب حق نامنه إستخدام ايدر. هر شی مرآت

معرفت اولور. سعدی شیرازینک دیدیگی گبی: ﴿دَرْ نَظَرِ هُوشِيَارِ هَرِّ وَرَقِي دَفْتَرِیَسْتِ اَزْ مَعْرِفَتِ كِرْدِگَارِ﴾ هر شیده جنابِ حَقِّ معرفتنه بر پنجره آچار.

بعض سوزلرده علماء علمِ کلامک مسلگیله، قرآندن آیینان منهاجِ حقیقینک فرقلری حَقْنده شویله بر تمثیل سویله مشز که؛ مثلاً: بر صو گتیرمک ایچون، بعضلری کنگان (صو بوروسی) ایله اوزاق یردن، طاغیر آلتنده قازار، صو گتیرر. بر قسم ده، هر یرده قویو قازار، صو چیقاریر. برنجی قسم چوق زحمتلیدر؛ طیقانیر، کسلییر. فقط هر یرده قویولری قازوب صو چیقارمغه اهل اولانلر، زحمتسز هر بر یرده صوی بولدقلری گبی.. عیناً او یله ده: علماء علمِ کلام، اَسْبَابِ نْهَایَتِ عالَمده تسلسل و دورک محالیتی ایله کسوب، صوگره واجب الوجودک وجودینی اونکله اثبات ایدیورلر. اوزون بر یولده گیدیلیور. اَمّا قرآن حکیمک منهاجِ حقیقیسی ایسه هر یرده صوی بولویور، چیقاریور. هر بر آیتی، برر عصایِ موسی گبی، نرهیه وورسه آبِ حیات فیشقیرتیور. ﴿وَ فِي كُلِّ شَیْءٍ لَّهٗ اٰیَةٌ تَدُلُّ عَلٰی اَنَّهُ وَاحِدٌ﴾ دستورینی، هر شیئه اوقوتدیریور.

هم ایمان یالکز علم ایله دگل، ایمانده چوق لطائفک حصّه لری وار. ناصلکه بر یمک معده یه گیرسه، او یمک مختلف اُعضابه، مختلف بر صورتده اِنقسام ایدوب توزیع اولونویور. علم ایله گلن مسائلِ ایمانیه دخی، عقل معده سنه گیردکدن صوگره، درجاته گوره روح، قلب، سرّ، نفس و هکذا لطائف کندینه گوره برر حصّه آلیر، مصّ ایدر. اَگر اونلرک حصّه سی اولمازسه، نقصاندر. ایشته محیی الدینِ عربی، فخر الدینِ رازی یه بو نقطه یی اِخْطار ایدیور.

اوچنجی مسئلہ

﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾ آیتنك ﴿إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾ آیتیلہ وجہ توفیقی نہ در؟

الجواب: اون برنجی سوزده و یگرمی اوچنجی سوزده و یگرمی دردنجینك بشنجی دالنك ایکنجی میوه سنده ایضاحی واردر. سرّ اجمالیسی بودر که:

جناب حق کمال قدرتیله ناصل بر تك شیدن چوق شیلری یاپیور، چوق وظیفه لری گوردیریور، بر صحیفه ده یك کتابی یازیور. اوپله ده إنسانی، پك چوق أنواع یرنده بر نوع جامع خلق ایتمش. یعنی، بتون أنواع حیواناتك مختلف درجاتی قدر، بر تك نوع اولان إنسان ایله، او وظائفی گوردیرمك إرادة ایتمش که؛ إنسانلرك قوالرینه و حسّیاتلرینه فطرّة بر حدّ بیراقمامش؛ فطری بر قید قویمامش، سربست بیراقمش. سائر حیواناتك قوالری و حسّیاتلری محدوددر، فطری بر قید آلتنده در. حالبوکه إنسانك هر قواسی، حدسز بر مسافه ده جولان ایدر گبی، غیر متناهی جانبیه گیدر. چونکه إنسان، خالق کائناتك آسماسنك نهایتسز تجلیرینه بر آیینہ اولدیغی ایچون، قوالرینه نهایتسز بر استعداد ویریلیمش. مثلاً إنسان حرص ایله، بتون دنیا اوکا ویریلسه ﴿هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ﴾ دییه جك. هم خودکاملغیله، کندی منفعتنه بیگلر آدمك ضررینی قبول ایدر. و هکذا... أخلاق سیّئه ده حدسز درجه ده إنکشافلری اولدیغی و نمرودلر و فرعونلر درجه سنه قدر گیتدکلری و صیغۀ مبالغه ایله ظلوم اولدیغی گبی، أخلاق حسنه ده دخی حدسز بر ترقّیاته مظهر اولور، أنبیا و صدّیقین درجه سنه ترقّی ایدر.

هم انسان (حيوانلرڭ عكسنه اولارق) حياتە لازم هر شيئە قارشى جاهلدر، هر شيئى اوگرنمگە مجبوردر. حدسز اُشيايه محتاج اولديغى ايچون، صيغۀ مبالغه ايله جهولدر. حيوان ايسه، دنيايه گلدیگی وقت هم آز شيلره محتاج، هم محتاج اولديغى شيلرى بر ايکى آيده بلکه بر ايکى گونده، بعضًا بر ايکى ساعتده بتون شرائط حياتنى اوگرنير. گويا بر باشقه عالمده تكمّل ايتمش، اويله گلمش. انسان ايسه، بر ايکى سنهده آنجق آياغه قالقار، اون بش سنهده آنجق منفعت و ضررى فرق ايدر. ايشته جهول مبالغهسى، بوڭا ده إشارت ايدر.

دردنجى مسئله

﴿جَدِّدُوا إِيمَانَكُمْ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ڭ حکمتنى صورييورسڭز. اونڭ حکمتى،

چوق سوزلرده ذکر ايديلمشدر. بر سرّ حکمتى شودر که: انسانڭ هم شخصى، هم عالمى هر زمان تجدد ايتدکلى ايچون، هر زمان تجديد ايمانه محتاجدر. زيرا انسانڭ هر بر فردينڭ معنًا چوق اُفرادى وار. عمرينڭ سنهلى عددنجه، بلکه گونلى عددنجه، بلکه ساعتلى عددنجه بر فرد آخر صاييلير. چونکه زمان آلتنه گيرديگى ايچون او فرد واحد بر مودهل حکمنه گچر، هر گون بر فرد آخر شکلنى گيهر.

هم إنسانده بو تعدّد و تجدد اولدیغی گبی، توطن ایتدیگی عالم دخی سیارد. او گیدر، باشقهسی یرینه گلیر، دائما تنوع ایدیور؛ هر گون باشقه بر عالم قیوسنی آچیور. ایمان ایسه هم او شخصده کی هر فردك نور حیاتیدر، هم گیردیگی عالمك ضیاسیدر. ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ایسه، او نوری آچار بر آناختارد.

هم إنسانده مادام نفس، هوا و وهم و شیطان حکم ایدیورلر، چوق وقت ایمانی رنجیده ایتمک ایچون غفلتندن إستفاده ایدرك چوق حیللری ایدرلر، شبهه و وسوسهلرله ایمان نورینی قاپارلر. هم ظاهر شریعتیه مخالف دوشن و حتی بعض إماملر نظرنده کفر درجه سنده تأثیر ایدن کلمات و حرکات أكسیک اولمایور. اونك ایچون هر وقت، هر ساعت، هر گون تجدید ایمانه بر إحتیاج واردر.

سؤال: متکلمین علماسی؛ عالمی، امکان و حدودك عنوان إجمالیسی ایچنده صاروب ذهنًا اوستنه چیقار، صوگره وحدانیتی إثبات ایدرلر. أهل تصوفك بر قسمی، توحید ایچنده تام حضوری قزاق ایچون، ﴿لَا مَشْهُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دیوب کائناتی اونوتور، نسیان پرده سنی اوستنه چکر، صوگره تام حضوری بولور. و دیگر بر قسمی حقیقی توحیدی و تام حضوری بولمق ایچون ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دیبهرك کائناتی خیاله صارار، عدمه آتار، صوگره حضور تام بولور. حالبوکه سن، بو اوچ مشربدن خارج بر جاده کبرای قرآنده گوستریورسك. و اونك شعارى اولارق ﴿لَا مَعْبُودَ إِلَّا هُوَ﴾ لَا مَقْصُودَ إِلَّا هُوَ دیورسك. بو جادهك توحیده دائر بر برهانی و بر مختصر یولنی إجمالاً گوستر.

الجواب: بتون سوزلر و بتون مکتوبلر، او جاده بی گوسترر. شیمدیلک

ایستدیگن گبی عظیم بر حجّتنه و گنیش و اوزون بر برهانه مختصرًا إشارت ایدرز. شویله که:

عالمده هر بر شی، بتون اشیایی کندی خالقنه ویرر. و دنیاده هر بر اثر، بتون آثاری کندی مؤثرینک اُثرلری اولدیغنی گوسترر. و کائناتده هر بر فعلِ ایجادِی، بتون افعالِ ایجادیه پی کندی فاعلنک فعللری اولدیغنی إثبات ایدر. و موجوداته تجلّی ایدن هر بر اسم، بتون اُسمایی کندی مسّاسنک اِسملری و عنوانلری اولدیغنه إشارت ایدر. دیمک هر بر شی، طوغریدن طوغریه بر برهان وحدانیتدر و معرفتِ اِلهیهنک بر پنجره سیدر. اوت هر بر اثر، خصوصًا ذی حیات اولسه، کائناتک کوچک بر مثالِ مصغّردر و عالمک بر چکر دگیدر و کُرّه اَرْضک بر میوه سیدر. او یله ایسه؛ او مثالِ مصغّری، او چکر دگی، او میوه پی ایجاد ایدن، هر حالده بتون کائناتی ایجاد ایدن ینه اودر. چونکه میوهنک موجدی، آغاجنک موجدندن باشقه سی اولاماز. او یله ایسه هر بر اثر، بتون آثاری مؤثرینه ویردیگی گبی.. هر بر فعل دخی؛ بتون افعالی، فاعلنه اِسناد ایدر. چونکه گوروپورز که، هر بر فعلِ ایجادِی، اُکثر موجوداتی إحاطه ایده جک درجه ده گنیش و ذره دن شموسه قدر اوزون برر قانونِ خلاقیتک اوجی اولارق گورونویور. دیمک او جزئی فعلِ ایجادِی صاحبی کیم ایسه، او موجوداتی إحاطه ایدن و ذره دن شموسه قدر اوزانان قانونِ کلّی ایلّه باغلانان بتون افعالک فاعلی اولمق گرکدر. اوت بر سینگی اِحیا ایدن، بتون هوامی و کوچک حیواناتی ایجاد ایدن و اَرْضی اِحیا ایدن ذات اولاجقدر. هم مولوی گبی ذره پی دوندیرن کیم ایسه، متسلسلاً موجوداتی تحریک ایدوب، تا شمسی سیّاراتیله گزدرین عین ذات اولمق گرکدر. چونکه قانون بر سلسله در، افعال اونک ایلّه باغلیدر.

دیمک ناصل هر بر اثر، بتون آثاری مؤثرینه ویرر و هر بر فعلِ ایجادِی،
 بتون أفعالی فاعلنه مال ایدر. عیناً اوپله ده: کائناتده کی تجلّی ایدن هر بر اسم،
 بتون اسملری کندی مسمّاسنه اسناد ایدر و اونک عنوانلری اولدیغنی اثبات ایدر.
 چونکه کائناتده تجلّی ایدن اسملر، دوائر متداخله گبی و ضیاده کی ألوانِ سبعة
 گبی بربری ایچنه گیریور، بربرینه یاردیم ایدیور، بربرینک اثرینی تکمیل ایدیور،
 تزین ایدیور. مثلاً: محی اسمی بر شیئه تجلّی ایتدیگی وقت و حیات ویردیگی
 دقیقهده حکیم اسمی دخی تجلّی ایدیور، او ذی حیاتک یوواسی اولان جسدینی
 حکمتله تنظیم ایدیور. عین حالده کریم اسمی دخی تجلّی ایدیور؛ یوواسنی
 تزین ایدر. عین آنده رحیم اسمک دخی تجلیسی گورونویور؛ او جسدک شفقتله
 حوائجی إحضار ایدر. عین زمانده رزّاق اسمی تجلیسی گورونویور؛ او ذی حیاتک
 بقاسنه لازم مادّی و معنوی رزقنی اومادیغنی طرزده ویریور. و هکذا... دیمک
 محی کیمک اسمی ایسه، کائناتده نورلی و محیط اولان حکیم اسمی ده اونکدر و
 بتون مخلوقاتی شفقتله تربیه ایدن رحیم اسمی ده اونکدر و بتون ذی حیاتلری
 کریمله إعاشه ایدن رزّاق اسمی دخی اونک اسمیدر، عنوانیدر. و هکذا...

دیمک هر بر اسم، هر بر فعل، هر بر اثر اوپله بر برهان وحدانیتدر که؛
 کائناتک صحیفه لرنده و عصرلرک سطرلرنده یازیلان و موجودات دینیلن بتون
 کلماتی، کاتبک نقش قلمی اولدیغنه دلالت ایدن برر مُهر وحدانیت، برر خاتم
 أحدیتدر.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ قَالَ أَفْضَلُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ﴾

بشنجی مسئلہ

ثانیاً: مکتوبکزدہ "مَجْرَد ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ کافی میدر؟ یعنی ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ﴾ دیمزسہ اہل نجات اولاییلیر می؟" دیہ دیگر بر مقصدی صوریورسکز. بونک جوابی اوزوندرد. یالکز شیمدی بو قدر دیرز کہ:

کلمۂ شہادتک ایکی کلامی برہندن آیریلماز، برہینی اثبات ایدر، برہینی تضمّن ایدر، بری بریسز اولماز. مادام پیغمبر علیہ الصلاۃ والسلام خاتم الانبیادر، بتون انبیانک وارثیدر؛ البتہ بتون وصول یوللرینک باشنددر. اونک جادۂ کبراسندن خارج، حقیقت و نجات یولی اولماز. عموم اہل معرفتک و تحقیقک إماملری، سعدی شیرازی گی دیرلر:

﴿مَحَالَسْتُ سَعْدِي بَرَاهِ نَجَاتٍ * ظَفَرُ بُرْدَنْ جُزْ دَرِ بِي مُصْطَفَى﴾

ہم ﴿كُلُّ الطَّرِيقِ مَسْدُودٌ إِلَّا الْمِنْهَاجَ الْمُحَمَّدِيَّ﴾ دیمشدر.

فقط بعضا اولویور کہ: جادۂ احمدیہ (عصم) گیتدکلری حالده، بیلمیورلر کہ جادۂ احمدیہ و جادۂ احمدیہ داخلنددر.

ہم بعضا اولویور کہ: پیغمبری بیلمیورلر، فقط گیتدکلری یول، جادۂ احمدیہ نک اجزاسندندر.

ہم بعضا اولویور کہ: بر کیفیت مجذوبانہ ویا بر حالتِ استغراقکارانہ ویا بر وضعیت منزویانہ و بدویانہ صورتندہ جادۂ محمدیہ یی دوشونمیرک، یالکز ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ اونلرہ کافی گلیور.

فقط بونگله برابر، اُکْ مهمّ بر جهت بودر که: "عدم قبول" باشقه در، "قبول عدم" باشقه در. بو چشید اهل جذبه و اهل عزلت ویا ایشیتمه یں ویا بیلمه یں آدم لر؛ پیغمبری بیلمیورلر ویا دوشوغنیورلر که قبول ایتسینلر. او نقطه ده جاهل قالیورلر. معرفتِ اِلهیه قارشی، یالکز ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ بیلیورلر. بونلر اهل نجات اولابیلرلر. فقط پیغمبری ایشیدن و دعواسنی بیلن آدم لر اونو تصدیق ایتمزسه، جنابِ حقّی طانیماز. اونک حَقّنده، یالکز ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ کلامی، سببِ نجات اولان توحیدی إفاده ایده مز. چونکه او حال، بر درجه مدارِ عذر اولان جاهلانہ عدم قبول دگل، بلکه او قبول عدمدر و او انکاردر. معجزاتیلہ، آثاریلہ کائناتک مدارِ فخری و نوع بشرک مدارِ شرفی اولان محمد علیہ الصلاة والسلامی انکار ایدن آدم، اَلْبَتَّه هیچ بر جهتده هیچ بر نوره مظهر اولاماز و اللّٰهی طانیماز. هر نه ایسه، شیمدیلک بو قدر یتز.

آلتنجی مسئله

ثالثاً: شیطانله مناظره نامنده کی برنجی مبحثده کی شیطانک مسلکده عائد بعض تعبیّرات چوق غلیظ دوشمش. "حاشا، حاشا!" کلمه سیله و فرضِ محال صورتنده کی قیدلرله تعدیل ایدیلدیگی حالده، ینه بنی تیتزه تیور. صوگره سزه گوندربیلن پارچه ده بعض اوافق تعدیلات واردی، نسخه گزی اونگله تصحیح ایده بیلدیگز می؟ فکریگزى توکیل ایدیورم؛ او تعبیّراتدن لزومسز گوردکلریگزى طّی ایده بیلیرسگز.

عزیز قارداشم، او مبحث چوق مهمدر. چونکه اهل زندقه نك استادی، شیطاندر. شیطان إلزام ایدیلمزسه، اونك مقلدلی قانمازلر. قرآن حکیم، کافرلرک غلیظ تعبیرلرینی رد ایتمک ایچون ذکر ایتدیگندن بکا بر جسارت ویریلدی که؛ بو شیطانی اولان مسلک بتون بتون چوروکلگنی گوسترمک ایچون، (فرض محال صورتنده) حزب الشیطانك افرادی، مسلکترینك إقتضاسیله قبول ایتمگه مجبور اولدقلری و ایستر ایسته مز معنًا مسلک دیلیله دییه جکلری أحقانه تعبیراتلرینی تیتزهیه رک إستعمال ایتدم. فقط او إستعمال ایله اونلری قویو دینه صیقشدیروب، میدانی باشند باشه قرآن حسابنه ضبط ایتدک، اونلرک فویهلرینی میدانه چیقاردق.

شو مظفریته، شو تمثیل ایچنده باق. مثلاً: سماواته باشی تماس ایتمش پک یوکسک بر مناره و او منارهنك آلتنده کُرّه أرضك مرکزینه قدر بر قویو قازیلمش فرض ایدیورز. ایشته أذانی عموم مملکتده عموم أهالی یه ایشیدیلن بر ذات، مناره باشندن تا قویو دینه قدر هانگی موقعده بولوندیغنی إثبات ایتمک ایچون ایکی فرقه مناقشه ایدیورلر. برنجی فرقه دیر که: "مناره باشنددر، کائناته أذان او قویور. چونکه أذانی ایشیدیورز؛ حیاتداردر، علویدر. چندان هرکس اوئی او یوکسک یرده گورمیور؛ فقط هرکس درجه سنه گوره اوئی، چیقدیغی و ایندیگی وقت بر مقامده، بر باصامقده گورور و اونگله بیلیر که: او، یوقاری چیقار و نرده گورونورسه گورونسون او، یوکسک مقام صاحبدر." دیگر شیطانی و أحق گروه ایسه دیر: "یوق، مقامی مناره باشی دگل؛ نرده گورونورسه گورونسون، مقامی قویو دییدر." حالبوکه هیچ کیمسه، نه اوئی قویو دینده گورمش و نه ده گوره بیلیر. فرضا اگر طاش گبی ثقیل، إختیارسز اولسه ایدی، ألبته قویو دینده بولونه جقدی، بریسی گوره جکدی.

شیمدی بو ایکی معارض فرقه‌نڭ محاربه میدانی، او مناره باشندن تا قویو دینه قدر اوزون بر مسافه‌در. حزب الله دینیلن اهل نور جماعتی، یوکسک نظری اولانلره او مؤذن ذاتی مناره باشنده گوستریورلر. و نظری او درجه‌یه چیقمانلره و قاصر النظر اولانلره، درجه‌لرینه گوره برر باصامقده او مؤذن اعظمی گوستریورلر. کوچک بر اماره، اولره کافی گلیر و اثبات ایدر که: او ذات، طاش گبی جامد بر جسم دگل، بلکه ایستدیگی وقت یوقاری چیقار، گورونور، اذان اوقور بر انسان کاملدر. دیگر حزب الشیطان دینیلن گروه ایسه، دیرلر: "یا مناره باشنده هرکسه گوستریکز ویاخود مقامی قویو دییدر." دییه احمقانه حکم ایدرلر. احمق‌قلرندن ییلمیورلر که: مناره باشنده هرکسه گوستریلمه‌مسی، هرکسک نظری اورایه چیقمامسندن ایلری گلیور. هم مغالطه صورتنده، مناره باشی خارج اولارق بتون مسافه‌یی ضبط ایتمک ایسته‌یورلر.

ایشته او ایکی جماعتک مناقشه‌سنی حل ایتمک ایچون بری چیقار، او حزب الشیطان دیر که: ائی منحوس گروه! اگر او مؤذن اعظمک مقامی قویو دیی اولسه؛ طاش گبی جامد، حیاتسز، قوتسز اولق لازم گلیر. و قویو باصامق‌قلرنده و مناره‌نڭ درجه‌لرنده گورونن او اولماق لازم گلیر. مادام او یله گوریورسکز؛ البته او، قوتسز، حقیقتسز، جامد اولمیه‌جق. مناره باشی اونڭ مقامی اولاجق. او یله ایسه، یا سز اونی قویو دیننده گوستره‌جکسکز (که هیچ بر جهته بونی گوستره‌مزسکز و هیچ بر کیمسه‌یه اوراده بولونماسنی دیگلتهمزسکز) ویاخود صوصکز! میدان مدافعه‌کز قویو دییدر. سائر میدان و اوزون مسافه ایسه، شو مبارک جماعتک میدانیدر؛ قویو دیندن باشقه، او ذاتی نره‌ده گوسترسه‌لر، دعواپی قزانیرلر.

ایشته شو تمثیل گبی مناظره شیطان مبحثی، عرشدن فرشه قدر اولان اوزون مسافه‌یی حزب الشیطانک آلدن آلیور و حزب الشیطانی مجبور ایدیور،

صیقیشدیریور. اُڭ غیر معقول، اُڭ محال، اُڭ منفور موقعی اونلره بیراقیور. اُڭ طار و کیمسه گیره میه جک بر دلیگه اونلری صوقویور، بتون مسافه پی قرآن نامنه ضبط ایدیور.

اگر اونلره دینیلسه: "قرآن ناصلدر؟" دیرلر: "گوزل و اخلاق درسنی ویرن بر انسان کتابیدر." او وقت اونلره دینیلیر: اوپله ایسه اللهک کلامیدر و بویله قبول ایتمگه مجبور سکن. چونکه سز مسلگنرجه، "گوزل" دیه میه جکسکنر!

هم اگر اونلره دینیلسه: "پیغمبری ناصل بیلیر سکن؟" دیرلر: "گوزل اخلاقی، چوق عقللی بر آدم." او وقت اونلره دینیله جک: "اوپله ایسه ایمانه گلیکنر. چونکه گوزل اخلاقی، عقللی اولسه، علی کلّ حال رسول الله در. چونکه سزک بو "گوزل" سوزیکنر، حدودیکنر داخلنده دگل؛ مسلگنرجه بویله دیه مرسکنر." و هکذا... تمثیلده کی سائر إشارتله، حقیقتک سائر جهتلری تطبیق ایدیله بیلیر.

ایشته بو سرّه بناءً او شیطان ایله مناظره ایدیلن برنجی مبحث، اهل ایمانک ایمانی محافظه ایتمک ایچون معجزاتِ اُحمديه پی بیلیمگه و قطعی برهانلرینی اوگرنمگه محتاج ایتمییور. اُدنا بر اُماره، کوچک بر دلیل، اونلرک ایمانلرینی قورتاریور. قویو دیننده کی اُسفلِ سافلینده اولمادیغنه، هر بر حالِ اُحمديه (عصم)، هر بر خصلتِ محمدیه (عصم)، هر بر طورِ نبوی (عصم) برر معجزه حکمنه گچر، اُعلایِ علیینده بر مقامی بولوندیغنی إثبات ایدر.

يدنجى مسئله

مدارِ عبرت بر مسئله:

(وهمه معروض، فتوره دوشن بعض دوستلریمه قوۋه معنویه یی تأیید ایده جک یدی اماره نڭ دلا تیله، صرف خدمت قرآنه عائد بر اكرام ربانی یی و بر حمایت اِلهیه یی بیان ایتمگه مجبورم که، او ضعیف طمارلی بر قسم دوستلریمی قورتاریم. او یدی اماره نڭ دردی؛ دوست ایکن، صرف برر مقصد دنیوی ایچون شخصمه دگل، قرآنه خادم لگم جهتنده دشمن وضعیتی آمالرله، او مقصدلرینڭ عكسیله طوقات ییدیلر. او یدی اماره نڭ اوچی ایسه، جدی دوست ایدیلر و دائما ده دوستدرلر؛ فقط دوستلڭ اقتضا ایتدیگی مردانه وضعیتی موقة گوسترمدیلر، تا که اهل دنیانڭ توجّهنی قزانوب برر مقصد دنیوی قزانسینلر و باشلرندن آمین اولسونلر. حالبوکه او اوچ دوستم، مع التأسف او مقصدلرینڭ عكسیله برر عتاب گوردیلر.)

اۆلکی درت ظاهری دوست، صوگره دشمن وضعیتی گوسترنلرڭ

برنجیسی: بر مدیر، قاچ واسطه ایله یالواردی. اوننجی سوزدن بر نسخه ایستدی. اوڭا ویردم. او ایسه، ترفیع ایچون دوستلغمی بیراقوب دشمنلق وضعیتی آلدی. والی یه شکوا و اخبار صورتنده ویردی. خدمت قرآنیه نڭ بر اثر اكرامی اولارق ترفیع دگل، عزل ایدیلدی.

ایکنجیسی: دیگر بر مدیر، دوست ایکن، آمرلرینڭ خاطری ایچون و اهل دنیانڭ توجّهنی قزانق فکریله شخصمه دگل، خدمتکارلغم جهتنده رقیبانه و دشمنانه وضعیت آلدی، کندی مقصدینڭ عكسیله طوقات یدی. اُمید ایدیلمدیگی بر مسئله ده، ایکی بچق سنه یه محکوم ایدیلدی. صوگره قرآنڭ بر

خدمتکارندن دعا ایستدی. اِنْ شاء الله بلکه قورتولاجق، چونکه اوڭا دعا ایدیلدی.

اوچنجیسی: بر معلّم، دوست گورونورکن بن ده اوڭا دوست باقدم. صوڭره بارلایه نقل ایدوب یرلشمک ایچون دشمنانه بر وضعیتی اختیار ایتدی؛ او مقصدینک عکسیله طوقات یدی. معلّملکدن عسکرلگه آتیلدی. بارلادن اوزاقلاشدیریلدی.

دردنجیسی: بر معلّم (حافظ، هم متدین گوردیگم ایچون) قرآنک خدمتنده بڭا بر دوستلق ایده جک یتیله اوڭا صمیمانه بر دوستلق گوستردم. صوڭره او، اهل دنیاڭک توجّهنی قزائمق ایچون، بر مأمورک بر تک کلامیله بزه قارشی چوق صوغوق و قورقاق وضعیتی آلدی. صوڭره او مقصدینک عکسیله طوقات یدی. مفتشندن شدتلی بر تکدیر یدی و عزل ایدیلدی.

ایشته بو درت آدم دشمن وضعیتی آملقله بویله طوقات ییدکلری گبی، اوچ دوستم ده جدّی دوستلغک إقتضا ایتدیگی مردانه وضعیتی گوسترمدکلری ایچون، طوقات دگل، بر نوع إخطار نوعنده عکس مقصدلریله ایقاظ ایدیلدیلر:

برنجیسی: غایت مهمّ و جدّی و حقیقی بر طلبهم اولان بر ذات محترم، متمادیّا سوزلری یازار، نشر ایدردی. مشوّش بیوک بر مأمورک کلمه سیله و بر حادثه نڭ وقوعی ایله؛ یازدیغی سوزلری صاقلادی، موقّه إستنساخی ده ترک ایتدی. تا که، اهل دنیاڭ بر زحمت گورمه سین و بر صیقنتی چکمه سین و اولرک شرلرندن آمین اولسون. حالبوکه او خدمت قرآنیه نڭ موقّه تعطیلندن گلن بر اثر خطا اولارق، بر سنه متمادیّا پیک لیرایه محکومیت گبی بر بلا، گوزی اوڭنه قونولدی. نه وقت إستنساخه یت ایتدی و اُسکی وضعیتنه دوندی؛ او

دعواسندن تبرئه ایتدی، لِّلّٰهُ الحمد برائت قزاندى. فقرِ حاليله برابر پيڭ ليرادن قورتولدى.

ايکنجیسی: بش سنه دن بری مرد و جدی و جسور بر دوستم، اهلِ دنيانك و يڭی گلن بر آمرک حسنِ ظنّی و توجّهنی قزاق ایچون، قومشوم ایکن، دوشونمیهرك إختیارسز بر قاچ آی بنم ایله گوروشمدی. حتّی بایرامده و رمضانده اوغرامدی. حالبوکه مقصدینك عکسیله قریه مسئله سی نتیجه لندی، نفوذی قیریلدی.

اوچنجیسی: هفته ده بر ایکی دفعه بنمله گوروشن بر حافظ، إمام اولمش. صاریق صارمق ایچون ایکی آی بنی ترك ایتدی. حتّی بایرامده یانمه گلمدی. خلافِ مأمول اولارق، مقصدینك عکسیله یدی سکر آی إماملق ایتدیگی حالده خلافِ عادت بر صورتده اوڭا صاریق باغلالتدیریلدی.

ایشته بو گبی وقوعاتلر چوق وار. فقط بعضیلرینك خاطرلرینی قیرماق ایچون ذکر ایتیمیورم. بونلر نه قدر ضعیف برر أماره ایسه ده، فقط إجتماعنده بر قوّت حسنّ ایدیلیر. اونڭله قناعت گلیر که: شخصمه قارشى دگل (چونکه نفسمی هیچ بر إکرامه لایق گورمیورم) بلکه خدمتِ قرآن نقطه سنده صِرف او جهته بر إکرامِ إلهی و بر حمایتِ ربّانیه آلتنده خدمت ایتدیگمز آڭلاشیلیور. دوستلرم بونی دوشونملی، أوهامه قاپیلماملی. مادام خدمتکارلیغمه بر إکرام إلهیدر و مادام فخره دگل، بلکه شکره سبیدر و مادام ﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ

فَحَدِّثْ﴾ فرمانی وار.. بو سرلره بناء، خصوصی بر صورتده دوستلریمه بیان ایدیورم.

سکرنجی مسئلہ

(یگر می یدنجی سوزک اجتہادہ مانع اُسبابک بشنجی سینک اوچنجی نقطہ سنک
اوچنجی مثالک حاشیہ سیدر.)

مہم بر سوال: بعض اہل تحقیق دیرلر کہ: ألفاظِ قرآنیہ و ذکرہ و سائر
تسبیح لک ہر بری متعدّد جہتلرلہ انسانک لطائفِ معنویہ سنی تنویر ایدر، معنوی
غدا ویرر. معناری بیلینمزسہ، یالکز لفظِ إفادہ ایتمیور، کافی گلمیور. لفظ بر
لباسدر؛ دگیشدیریلسہ، ہر طائفہ کندی لسانیلہ او معنارلہ ألفاظ گیدیرسہ، داہا
نافع اولماز می؟

الجواب: ألفاظِ قرآنیہ و تسبیحاتِ نبویہ ناک لفظلری جامد لباس دگل؛
جسدک حیاتدار جلدی گبیدر، بلکہ مرورِ زمانلہ جلد اولمشدر. لباس
دگیشدیریلر؛ فقط جلد دگیشسہ، وجودہ ضردر. بلکہ نمازدہ و اذاندہ کی گبی
ألفاظِ مبارکہ لر، معنایِ عُرفیلرینہ عَلم و نام اولمشلر. عَلم و اسم ایسہ،
دگیشدیریلمز. بن کندی نفسمدہ تجربہ ایتدیگم بر حالتی چوق دفعہ تدقیق ایتدم
گوردم کہ؛ او حالت، حقیقتدر. او حالت شودر کہ:

سورۃِ إخلاصی عرفہ گونندہ یوزر دفعہ تکرار ایدوب اوقویوردم. گوردم کہ:
بندہ کی معنوی طویغولرک بر قسمی بر قاچ دفعہ دہ غداسنی آلیر، واز گچر،
طورور. و قوۃ مفکرہ گبی بر قسم دخی، بر زمان معنا طرفنہ متوجّہ اولور،
حصّہ سنی آلیر، او دہ طورور. و قلب گبی بر قسم، معنوی بر ذوقہ مدار بعض
مفہوملر جہتندہ حصّہ سنی آلیر، او دہ سکوت ایدر. و ہکذا... گیت گیدہ او
تکرار دہ یالکز بر قسم لطائفِ قالیر کہ؛ پک گج اوصانیور، دوام ایدر، داہا

معنایه و تدقیقاته هیچ احتیاج بیراقمیور. غفلت قوّه مفکریه ضرر ویردیگی گبی، اوکا ضرر ویرمیور. لفظ و لفظ مشبّع اولدیغی بر مثال اجمالی ایله و اسم و علم بولونقلری معنای عرفی، اولره کافی گلیور. اگر معنای او وقت دوشونسه، ضرری بر اوصانج ویر. و او دوام ایدن لطیفه لر، تعلّمه و تفهّمه محتاج دگلر؛ بلکه تخطّره، توجّه و تشویقه احتیاج گوسترلر. و او جلد حکمنده کی لفظلری اولره کافی گلیور و معنا وظیفه سنی گورویورلر. و بالخاصّه او عربی لفظلر ایله، کلام الله و تکلم الهی اولدیغی تخطّر ایتمکله، دائمی بر فیضه مداردر.

ایشته کندم تجربه ایتدیگم شو حالت گوستریور که: اذان گبی و نمازک تسبیحاتی گبی و هر وقت تکرار ایدیلن فاتحه و سورّه اخلاص گبی حقائقلری، باشقه لسان ایله افاده ایتمک چوق ضرلیدر. چونکه منبع دائمی اولان ألفاظ الهیه و نبویه غائب اولدقدن صوگره، او دائمی لطائفک دائمی حصّه لری ده غائب اولور. هم هر حرفک لا اقل اون ثوابی ضایع اولماسی و حضور دائمی، بتون نمازده هرکس ایچون دوام ایتمدیگندن؛ غفلت ایچنده، ترجمه واسطه سیله انسانلرک تعبیراتی روحه ظلمت ویرمه سی گبی ضررلر اولور.

أوت ناصل إمام أعظم دیمش: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" توحیده علم و إسمدر. بز ده دیرز: کلمات تسبیحیه و ذکریه نک، خصوصاً اذانده و نمازده اولانلرک اکثریت مطلقه سی، علم و اسم حکمنه گچمشلر. علم گبی، معنای لغویسندن زیاده، معنای عرفی شرعیسنه باقیلیر. اويله ایسه، دگیشمه لری شرعاً ممکن دگلدر. هر مؤمنه بیلمسی لازم اولان مجمل معنالی، یعنی مختصر بر مثالی ایسه، اُک عامی بر آدم دخی چابوق اوگرنیر. بتون عمرینی اسلامیتله گچیرن و قفاسنی بیگلر مالایعنیات ایله طولدیران آدملر، بر ایکی هفته ده حیات

أبدیه سنڭ آناختاری اولان شو کلماتِ مبارکه نڭ مثالِ إجمالیسنی اوگر نمه مسنه ناصل معذور اولاییلرلر، ناصل مسلمان اولورلر، ناصل "عقللی آدم" دینیلیلر؟ و او یله حریفلرڭ تبلیلکلرینڭ خاطری ایچون، او نور منبعلرینڭ محفظه لرینی بوزمق کارِ عقل دگلدر! ..

هم ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ﴾ دیین، هانگی ملّتن اولورسه اولسون، جنابِ حقّی تقدیس ایتدیگنی آڭلار. ایشته بو قدر کافی گلمز می؟ اگر معناسنه کندی لسانیه متوجّه اولسه، عقل نقطه سنده بر دفعه تعلّم ایدر. حالبوکه گونده یوز دفعه تکرار ایدر. او یوز دفعه، عقلڭ حصّه تعلّمندن باشقه، لفظدن و لفظه سرایت ایدن و إمتزاج ایدن مثالِ إجمالی، چوق نورله و فیضله مداردر. باخصوص تکلمِ إلهی حیثیتیه آلدیغی قدسیت و او قدسیتدن گلن فیضله و نورلر، چوق اُهمیتیلدر.

الحاصل: ضروریاتِ دینیّه محفظه لری اولان ألفاظِ قدسیّه إلهیه نڭ یرینه هیچ بر شی إقامه ایدیلهمز و یرلرینی طوتاماز و وظیفه لرینی گوره مز. و موقتِ إفاده ایتسه لر ده؛ دائمی، علوی، قدسی إفاده ایده مزلر.

امّا نظریاتِ دینیّه نڭ محفظه لری اولان ألفاظلر ایسه، دگیشدیریلمگه لزوم قالماز. چونکه نصیحت ایله و سائر تدریس و تعلیم و وعظ ایله او إحتیاج مندفع اولور.

الحاصل: لسانِ نحوی اولان لسانِ عربینڭ جامعیتی و ألفاظِ قرآنیّه نڭ إعجازی او یله بر طرزده در که، قابلِ ترجمه دگلدر! بلکه "محالدر" دییه بیلیرم. کیمڭ شبهه سی وارسه، إعجازه دائر یگرمی بشنجی سوزه مراجعت ایتسین.

ترجمه دیدکلی شیلر ایسه، غایت مختصر و ناقص بر مثالدر. بویله مثال نرهده؛
حیاتدار، چوق جهتلرله تشعب ایتمش آیاتک حقیقی معنالی نرهده؟

طوقوزنجی مسئله

(مهم و محرم بر مسئله و بر سر ولایت)

عالم اسلامده اهل سنت و جماعت دینیلن اهل حق و استقامت فرقه
عظیمه سی، حقائق قرآنیه یی و ایمانیه یی استقامت دائره سنده هو هوسنه سنت
سنیه یه اتباع ایده رک محافظه ایتمشلر. اهل ولایتک اکثریت مطلقه سی، او
دائره دن نشئت ایتمشلر. دیگر بر قسم اهل ولایت، اهل سنت و جماعتک بعض
دساتیرلری خارجنده و اصوللرینه مخالف بر جاده ده گورونمش. ایشته شو قسم
اهل ولایت باقانلر ایکی شقه آیرلدیلر:

بر قسمی ایسه، اهل سنتک اصولنه مخالف اولدقلری ایچون، ولایتلرینی
إنکار ایتدیلر. حتی اونلردن بر قسمنک تکفیرینه قدر گیتدیلر.

دیگر قسم که، اونلره اتباع ایدنلدر. اونلرک ولایتلرینی قبول ایتدکلی
ایچون دیرلر که: "حق یالکز اهل سنت و جماعتک مسلکنه منحصر دگل."
اهل بدعه دن بر فرقه تشکیل ایتدیلر، حتی ضالته قدر گیتدیلر. بیلمدیلر که:

هر هادی ذات، مُهّدی اولاماز. شیخلری خطاسندن معذوردر، چونکه مجذوبدر. کندیلری ایسه معذور اولامازلر.

متوسّط بر قسم ایسه، او ولیرک و لایترینی إنکار ایتمدیلر، فقط یوللرینی و مسلکلرینی قبول ایتمدیلر. دیورلر که: "خلافِ اصول اولان سوزلری، یا حاله مغلوب اولوب خطا ایتدیلر و یا خود معناسی بیلینمز متشابهاث مثلاًو شطحاتدر."

مع التأسف برنجی قسم، خصوصاً علماء اهل ظاهر، مسلک اهل سنتی محافظه نیّیله، چوق مهمّ اولیایی إنکار، حتّی تضلیل ایتمگه مجبور اولمشلر. ایکنجی قسم اولان طرفدارلری ایسه، او چشید شیخلره زیاده حسنِ ظن ایتدکلری ایچون، حق مسلکنی بیراقوب، بدعتّه حتّی ضلالتّه گیردکلری اولمش.

ایشته شو سرّه دائر، پک چوق زمان ذهنمی إشغال ایدن بر حالت واردی: بر زمان بن، بر قسم اهل ضلالتّه مهمّ بر وقتده قهر ایله دعا ایتدم. بددعامه قارشی مدّهش بر قوّت معنویه چیقدی. هم دعامی گری ویریوردی، هم بنی منع ایتدی.

صوگره گوردیم که: او قسم اهل ضلالت، خلافِ حق اجراآتنده بر قوّت معنویه ناک تسهیلاتیله، آرقه سنه آلدیغی خلقی سوروکله یوب گیدیور. موفق اولویور. یالکز جبر ایله دگل، بلکه ولایت قوّتندن گلن بر آرزو ایله ایتراج ایتدیگی ایچون، اهل ایمانک بر قسمی او آرزویه قاپیلوب خوش گورویورلر، چوق فنا تلقّی ایتمیورلر.

ایشته بو ایکی سرّی حسن ایتدیگم وقت دهشت آلدیم، فسبحان الله دیدیم. "طریقِ حقندن باشقه ولایت بولونه بیلیر می؟ خصوصاً مدّهش بر جریان

ضالته اهل حقیقت طرفدار چیقار می؟" دیدم. سوگړه بر مبارک عرفه گووننده مستحسن بر عادتِ اسلامیة بناءً سورة إخلاصی یوزر دفعه تکرار ایده رک او قویوب، اونک برکتيله، "مهم بر سؤاله جواب" نامنده یازیلان مسئله ايله برابر شویله بر حقیقت دخی رحمتِ إلهیه ايله قلبِ عاجزانه مه گلمش. حقیقت شودر که:

سلطان محمد فاتحک زماننده حکایه ایدیلن مشهور و معنیدار "جبالی بابا قصه سی" نوعندن اولارق بر قسم اهل ولایت، ظاهرًا محاکمه لی و عاقل گورونورکن، مجذوبدرلر. و بر قسمی دخی؛ بعضًا صحوه ده و دائرة عقلده گورونور، بعضًا عقلک و محاکمه نک خارجنده بر حاله گیرر. شو قسمدن بر صنفی اهل التباسدر، تفریق ایتمیور. سکر حالنده گوردیگی بر مسئله یی حالت صحوه ده تطبیق ایدر، خطا ایدر و خطا ایتدیگی بیلمز. مجذوبلرک بر قسمی ایسه عند الله محفوظدر، ضالته سلوک ایتمز. دیگر بر قسمی ایسه محفوظ دگلر، بدعت و ضالالت فرقه لرنده بولونه بیلرلر. حتی کافرلر ایچنده بولونا بیله جگی احتمال ویریلمش.

ایشته موقت ویا دائمی مجذوب اولدقلرندن، معنًا "مبارک مجنون" حکمنده اولویورلر. و مبارک و سربست مجنون حکمنده اولدقلری ایچون، مکلف دگلر. و مکلف اولمادقلری ایچون، مؤاخذه اولونمیورلر. کندی ولایت مجذوبانه لری باقی قالمقله برابر، اهل ضالته و اهل بدعه یه طرفدار چیقارلر. مسلک لرنه بر درجه رواج ویروب، بر قسم اهل ایمانی و اهل حقّی، او مسلکه گیرمگه مشئومانه بر سببیت ویرلر.

اوننجى مسئلە

(زيارتچىلرە عائد بعض دوستلار طرفىدىن إخطار ايله، بر دستور ايضاح
ايدىلمك ايستەنيلمىشدر. اونك ايچون يازيلمىشدر.)

معلوم اولسون كه: بزي زيارت ايدن، يا حيات دنيويه جهتتده گلير؛ او قپو
قپاليدر. ويا حيات اخرويه جهتتده گلير. او جهتتده ايكي قپو وار: يا شخسى
مبارك و مقام صاحبي ظن ايدوب گلير. او قپو دخي قپاليدر. چونكه بن كندىمي
بگنمىيورم، بنى بگه نلرى ده بگنمىيورم. جناب حقه چوق شكر، بنى كندىمه
بگندىرمه مش. ايكنجى جهت، صرف قرآن حكيمك دلالي اولديغم جهتتده در. بو
قپودن گيرنلرى، على الرأس والعين قبول ايدىيورم. اونلر ده اوچ طرزده اولور: يا
دوست اولور، يا قارداش اولور، يا طلبه اولور.

دوستك خاصهسى و شرطى بودر كه: قطعيا، سوزلره و انوار قرآنيه دائر
اولان خدمتمزه جدى طرفدار اولسون؛ و حقسزلغه و بدعهلره و ضلالتتده قلبا
طرفدار اولماسين، كندىنه ده إستفادهيه چاليشسين.

قارداشك خاصهسى و شرطى شودر كه: حقيقى اولارق سوزلرئ نشرينه
جدى چاليشمقله برابر، بش فرض نمازىنى آدا ايتمك، يدى كبائرى ايشلهمه مكدور.

طلبه لگڻ خاصه سی و شرطی شودر که: سوزلری کندی مالی و تألیفی گبی حسن ایدوب صاحب چیقسن و اُک مهم وظیفه حیاتیه سنی، اونک نشر و خدمتی بیلسین.

ایشته شو اوج طبقه بنم اوج شخصیتمله علاقه داردر. دوست، بنم شخصی و ذاتی شخصیتمله مناسبتدار اولور. قارداش، عبدیتیم و عبودیت نقطه سنده کی شخصیتمله علاقه دار اولور. طلبه ایسه، قرآن حکیمک دلالی جهتنده و خواجهلق وظیفه سنده کی شخصیتمله مناسبتداردر.

شو گوروشمه نك ده اوج میوه سی وار:

برنجیسی: دلاللق اعتباریله مجوهرات قرآنیه پی بدن ویا سوزلردن درس آلمق. ولؤ بر درس ده اولسه.

ایکنجیسی: عبادت اعتباریله آخری قزانجمه حصه دار اولور.

اوپننجیسی: برابر درگاه إلهیه یه متوجه اولوب ربط قلب ایده رک، قرآن حکیمک خدمتنده آل آله ویروب، توفیق و هدایت ایسته مک.

اگر طلبه ایسه؛ هر صباح متمادیا إسمیله، بعضا خیالیله دخی یاننده حاضر اولور، حصه دار اولور.

اگر قارداش ایسه، بر قاچ دفعه خصوصی إسمیله و صورتیله دعا و قزانجمده حاضر اولوب حصه دار اولور. صوگره عموم إخوانلر ایچنده داخل اولوب، رحمت إلهیه یه تسلیم ایدیورم که، دعا وقتنده "إخوتی و إخوانی"

دیدیکم وقت اونلر ایچنده بولونور. بن بيلمزسه، رحمتِ إلهیه اونلری بیلیور و گورویور.

اگر دوست ایسه و فرائضی قیلار و کبائری ترک ایدرسه، عمومیتِ إخوان اعتباریله دعامده داخلدر. بو اوج طبقه دخی، بنی معنوی دعا و قزانجلرنده داخل ایتمک شرطدر.

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ قَالَ الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ الْمَرْصُوصِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ
جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿اللَّهُمَّ يَا مَنْ أَجَابَ نُوحًا فِي قَوْمِهِ * وَيَا مَنْ نَصَرَ إِبْرَاهِيمَ عَلَى أَعْدَائِهِ * وَ
يَا مَنْ أَرْجَعَ يُوسُفَ إِلَى يَعْقُوبَ * وَيَا مَنْ كَشَفَ الضُّرَّ عَنْ أَيُّوبَ * وَيَا مَنْ
أَجَابَ دَعْوَةَ زَكَرِيَّا * وَيَا مَنْ تَقَبَّلَ يُونُسَ ابْنَ مَتَّى * نَسْأَلُكَ بِأَسْرَارِ أَصْحَابِ
هَذِهِ الدَّعَوَاتِ الْمُسْتَجَابَاتِ أَنْ تَحْفَظَنِي وَتَحْفَظَ نَاشِرَ هَذِهِ الرِّسَائِلِ وَرُفَقَائِهِمْ
مِنْ شَرِّ شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ وَانْصُرْنَا عَلَى أَعْدَائِنَا وَلَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا وَ
اكْشِفْ كُرْبَتَنَا وَكُرْبَتَهُمْ وَاشْفِ أَمْرَاضَ قُلُوبِنَا وَقُلُوبِهِمْ آمِينَ آمِينَ آمِينَ﴾

يگرمى ىدنچى مکتوب

(بو مکتوب، رسالە نور مؤلفنڭ طلبەلرینە یازدیغى عین حقیقت و چوق لطفاتلى، گوزل مکتوبلریلە؛ رسالە نور طلبەلرینڭ، استادلرینە و بعضاً بربرلرینە یازدقلى و رسالە نورڭ مطالعەسندن آلدقلى پارلاق فیضلرینی إفادە ایدن چوق زنگین بر مکتوب اولوب، بو مجموعهنڭ اوچ درت مثلى قدر بیودیگی ایچون بو مجموعه یه إلحاق ایدیلمەمشدر. مستقلاً بارلا، قسطمونى، أمیرطاغى لاحقەلری اولارق نشر ایدیلمشدر.)

يگرمی سکرنجی مکتوب

شو مکتوب سکرنجی مسئله در.

برنجی رساله اولان برنجی مسئله

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ﴾

ثانیاً: اوچ سنه اول بنمله گوروشدکدن اوچ گون صوگره تعبیری چیقمش،
تأویلی تظاهر ایتمش اُسکی بر رؤیاگزک، شیمدی تعبیرینی ایسته یورسکز.
شیمدیلک او گوزل، مبارک، مزدهلی رؤیا مرور زمانه اوغرامش، معناسنی گوسترمش
اولان او رؤیایه قارشى بویله دیسه م حقم یوق می:

﴿نَهْ شَبَمَ نَهْ شَبْ پَرَسْتَمَ مَنْ * غُلَامَ شَمْسَمَ اَزْ شَمْسَمِ مِیْ گُویمَ حَبَرْ﴾
﴿اَنْ حَیَالَاتِیْ کِهْ دَامِ اَوَّلِیَاسْتِ * عَكْسِ مَهْرُویَانِ بُوسْتَانِ خُداستِ﴾

أوت قارداشم، سنک ایلله محض حقیقت درسنی مذاکره یه آلیشمشز. خیالاتلره
قارشى قپوسی آچیق اولان رؤیالری، تحقیقی بر صورتده موضوع بحث ایتمک،
تحقیق مسلگنه تام اویغون گلمدیگندن؛ او جزئی حادثه نومیه مناسبتیله، موتک
کوچک بر قارداشی اولان نومه عائد علمی و دستوری اولارق آلتی نکته حقیقتی،
آیات قرآنیه نك اشارت ایتدیگی وجهده بیان ایده جگزر. یدنجیسنده، سنک رؤیاگه
قیصه بر تعبیر ویریله جک.

برنجیسی: سورهُ یوسفك مهمّ بر اساسی، رؤیای یوسفیه اولدیغی گبی؛
 ﴿وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا﴾ آیتی مثللو چوق آیتلرله، رؤیاده و نومده پردهلی اولارق
 اُهمیتلی حقیقتلر وار اولدیغی گوسترر.

ایکنجیسی: قرآن ایله تفألّه و رؤیایه إعتماده اهل حقیقت طرفدار دگلرر.
 چونکه قرآن حکیم، اهل کفری کثرتله و شدتلی بر طرزده ووروپور. تفألده، کافره
 عائد شدتی، تفأل ایدن إنسانه چیقدیغی وقت، یأس ویریور؛ قلبی مشوّش
 ایدیور. هم رؤیا دخی خیر ایکن، بعض عکس حقیقتله گوروندیگی ایچون شرّ
 تلقی ایدیلیر، یأسه دوشورور، قوّه معنویه پی قیرار، سوء ظن ویرر. چوق رؤیالر وار
 که: صورتی دهشتلی، ضررلی، ملوّث ایکن؛ تعبیری و معناسی چوق گوزل
 اولویور. هرکس رؤیانك صورتیله معناسنك حقیقتی ماییننده کی مناسبتی بولامدیغی
 ایچون؛ لزومسز تلاش ایدر، مأیوس اولور، کدر ایدر.

ایشته یالکز بو جهت ایچوندر که، اهل حقیقت گبی و إمام ربّانی مثللو
 باشده ﴿نَهْ شَبَمْ نَهْ شَبْ پَرَسْتَمْ﴾ دیدم.

اوچنجیسی: حدیث صحیح ایله نبوتك قرق جزئندن بر جزئی نومده رؤیای
 صادقه صورتنده تظاهر ایتمش. دیمك رؤیای صادقه هم حقدّر، هم نبوتك وظائفنه
 تعلقی وار. شو اوچنجی مسئله، غایت مهمّ و اوزون و نبوتله علاقه دار و درین
 اولدیغندن، باشقه وقته تعلیق ایدیورز؛ شیمدیلک او قپوی آچمیورز.

دردنجیسی: رؤیا اوچ نوعدر: ایکسی، تعبیر قرآنله ﴿أَصْفَاتُ أَحْلَامِ﴾ ده
 داخلدر؛ تعبیره دگمیور. معناسی وارسه ده اُهمیتی یوق. یا مزاجك إخرافندن قوّه
 خیالیه شخصك خسته لغنه گوره بر ترکیبات، تصویرات یاپیور؛ یاخود گوندوز ویا
 داها اُول، حتّی بر ایکی سنه اُول عین وقتده باشنه گلن مهیج حادثاتی، خیال

تَخَطَّر ایدر؛ تعدیل و تصویر ایدر، باشقه بر شکل ویرر. ایشته بو ایکی قسم
﴿أَضْفَاثُ أَخْلَامٍ﴾ در، تعبیره دگمیور.

اوچنجی قسم که، رُویایِ صادقهدر. او طوغریدن طوغری به ماهیتِ
 انسانیه ده کی لطیفهٔ ربّانیه، عالمِ شهادتله باغلانان و او عالمده طولاشان طویغورلک
 قپانمسيله و طورماسيله، عالمِ غیبه قارشى بر مناسبت بولور، بر منفذ آچار. او
 منفذ ایله، وقوعه گلمگه حاضرلانان حادثه لره باقار و لوحِ محفوظک جلوه لری و
 مکتوباتِ قدریه نك نمونه لری نوعندن بریسنه راست گلیر، بعض واقعاتِ حقیقیه بی
 گورور. و او واقعاتده، بعضاً خیال تصرف ایدر، صورت لباسلری گیدیرر. بو
 قسمک چوق أنوعی و طبقاتی وار. بعض عیناً گوردیگی گبی چیقار، بعضاً بر
 اینجه پرده آلتنده چیقیور، بعضاً قالینجه بر پرده ایله صاریلیور.

حدیثِ شریفده گلمش که: رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک بدایتِ
 وحیده گوردیگی رُویالر؛ صبحک إنکشافی گبی ظاهر، آچیق، طوغری چیقیوردی.

بشنجیسی: رُویایِ صادقده، حسّ قبل الوقوعک فضلّه إنکشافیدر. حسّ قبل
 الوقوع ایسه، هرکسده جزئی کلّی واردر. حتّی حیوانلرده دخی واردر. حتّی بر
 زمان بن، بو حسّ قبل الوقوعی، ظاهری و باطنی مشهور طویغورله علاوه اولارق،
 انسانده و حیوانده "سائقه" و "شائقه" نامیله عین "سامعه" و "باصره" گبی ایکی
 حسّ آخری علمّا بولمشدیم. اهلِ ضلالت و اهلِ فلسفه، او غیر مشهور حسلره؛
 (خطا ایدهرک) احمقجه سنه "سوقِ طبیعی" دییورلر. حاشا سوقِ طبیعی دگل،
 بلکه بر نوعِ إلهامِ فطری اولارق انسان و حیوانی قدرِ إلهی سوقِ ایدیور. مثلاً:
 کدی گبی بعض حیوان؛ گوزی کور اولدیغی وقت، او سوقِ قدری ایله گیدر،
 گوزینه علاج اولان بر اوتی بولور، گوزینه سورر، ابی اولور.

هم روی زمینک صحّیه مأمورلری حکمنده و بدوی حیواناتک جنازه لرینی
قالدیرمقله موظف قارتال گبی آکل اللحم قوشلره بر گونلک مسافه دن بر حیوان
جنازه سنک وجودی، او سوق قدری ایله و او حس قبل الوقوع إلهامیله و او سائقه
إلهی ایله بیلدیریلیر و بولورلر.

هم یکی دنیایه گلمش بر آری یاوروسی؛ یاشی بر گون ایکن، هواده بر
گونلک مسافه یه گیدر، هواده ایزینی غائب ایتیمیه رک، او سوق قدری ایله و او
سائقه إلهامیله دونر، یوواسنه گیرر. حتّی هرکسک باشنده چوق دفعه تکرر ایدیور
که، بریسندن بحث ایدیورکن، آنی قیو آچیلار ق تخینک فوقنده عین آدم گلیر.
حتّی کردجه ضروب امثال دندر: ﴿نَافٍ غُرْبَیْنَه پَالَا نْدَارُ لِی وَرَبْنَه﴾ یعنی: "قوردک
بختی ایتدیگک زمان طوپوزی حاضرله، وور؛ چونکه قورد گلیور. " دیمک بر حس
قبل الوقوع ایله، لطیفه ربّانیه إجمالاً او آدمک گلمه سنی حس ایدر. فقط عقلک
شعوری إحاطه ایتمدیگی ایچون؛ قصداً دگل، إختیارسز اولار ق بحث ایتمگه
سوق ایدر. اهل فراست بعضاً کرامت گبی گلدیگی بیان ایدر. حتّی بر زمان بنده
شو نوع حساسیت فضله ایدی. بو حالی بر دستور ایچنه ألمق ایستدم، فقط
یاقیشدیرامدم و یاپامدم. فقط اهل صلاحته و باخصوص اهل ولایتده بو حس
قبل الوقوع فضله إنکشاف ایدر، کرامتکارانه آثارینی گوسترر.

ایشته عموم عوام ایچون دخی بر نوع ولایتیه مظهریت وار که، رؤیای
صادقه ده، اولیا گبی، غیبی و إستقبالی اولان شیلری گورویورلر. اوت اویقو ناصلکه
عوام ایچون رؤیای صادقه جهته ده بر مرتبه ولایت حکمنده در؛ او یله ده عموم
ایچون، غایت گوزل و محتشم بر سینه ماء ربّانیه نك سیرانگاهیدر. فقط گوزل
أخلاقلی گوزل دوشونور. گوزل دوشونن، گوزل لوحه لری گورور. فنا أخلاقلی فنا
دوشوندیگندن، فنا لوحه لری گورور. هم هرکس ایچون، عالم شهادت ایچنده،

عالم غیبیه باقان بر پنجره در. هم مقید و فانی انسانلر ایچون، ساحهٔ إطلاق بر میدان و بر نوع بقایه مظهر و ماضی و مستقبل، حال حکمنده بر تماشاگاهدر. هم تکالیف حیاتیّه آلتنده ازیلن و مشقت چکن ذی روحلرک استراحتگاهیدر. ایشته بو گی سرلر ایچوندر که، قرآن حکیم ﴿وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا﴾ نوعنده کی آیتلرله، حقیقت نومیه یی اهمیتله درس ویریور.

التجیسی و اُكْ مهمی: رؤیای صادق بزم ایچون حقّ الیقین درجه سنه کلمش و پك چوق تجرباتمله، قدر لُهینك هر شیئه محیط اولدیغنه بر حجت قاطع حکمنه گچمشدر. اوت بو رؤیالر، بزم ایچون خصوصًا بو بر قاج سنه ظرفنده او درجه یه گلمشدر که؛ مثلاً یارین باشمه گله جك اُك کوچك حادثات و اُك اهمیتسز معاملات و حتّی اُك عادی محاورات یازیلی اولدیغنی و داها گلمه دن معین اولدیغنی و گیجه ده اونلری گورمکله، دیلم ایله دگل، گوزم ایله اوقودیم بگا قطعی اولمشدر. بر دگل، یوز دگل، بلکه پك دفعه؛ گیجه ده، هیچ دوشونمدیگم حالده گوردیگم بعض آدملر و یاخود سویله دیگم مسئله لر، او گیجه نك گوندوزنده آز بر تعبیر ایله عیناً چیقیور. دیمك اُك جزئی حادثات وقوعه گلمه دن اُول هم مقیددر، هم یازیلمشدر. دیمك تصادف یوق، حادثات باشی بوش گلمییور، إنتظامسز دگللدر.

یدنجیسی: سنك مژده لی، مبارک و گوزل رؤیاكك تعبیری، قرآن ایچون و بزم ایچون چوق گوزلدر. هم زمان تعبیر ایتدی و ایدیور، تعبیریمزه احتیاج بیراقمیور. هم قسمًا تعبیری گوزل اولارق چیقمش. سن دقت ایتسه ك اكلارسك. یالكز بر ایکی نقطه سنه إشارت ایدرز. یعنی بر حقیقت بیان ایدرز. سنك حقیقت رؤیا نوعندن اولان واقعه لر، او حقیقتك تمثالتیدر. شویله که:

او واسع ميدانلق، عالم اسلاميتدر. ميدانلق نھايتنده کي مسجد، اسپارطه ولايتيدر. اطرافي بولانيق چامورلي صو، حال و زمانك سفاهت و عطالت و بدعتلر باتاقلغيدر. سن سلامتله، بولاشمادن، سرعتله مسجده ايريشديگك؛ هرکسدن اول انوار قرآنيه صاحب چيقوب، قلبكي بوزمادن صاغلام قالدیغكه اشارتدر. مسجده کي کوچك جماعت ايسه؛ حقّي، خلوصي، صبري، سليمان، رشدی، بکر، مصطفی، علی، زهدی، لطفی، خسرو، رأفت گبی سوزلرک حمله لريدر. اوافق کرسی ايسه، بارلا گبی کوچك بر کويدر. يوکسك سس ايسه، سوزلرده کي قوت و سرعت انتشارلرينه اشارتدر. برنجی صفده سکا تخصیص ايدیلن مقام ايسه، عبد الرحماندن سکا منحل قالان یردر. او جماعت؛ تلسز آلترک آخذه لری حکمنده، بتون دنيایه درس ایشيتديرمک ايسته مک اشارتی و حقیقی ايسه ان شاء الله تماميله صوگره چيقه حق. شيمدی افرادی برر کوچك چکردک ايسه لر ده، ايلريده توفیق الهی ايله برر شجره عاليه حکمنه گچرلر و برر تلسز تلغرافک مرکزی اولورلر. صاريقلی کوچك گنج بر ذات ايسه؛ خلوصی به اوموز اوموزه ويره جک بلکه گچه جک بريسی، ناشرلر و طلبه لر ايچنه گیرمگه نامزددر. بعضلرينی ظن ايدرم، فقط قطعی حکم ايدمه م. او گنج، قوه ولايتله ميدانه آتيلاجق بر ذاتدر. سائر نقطه لری سن بنم بدله تعبير ایت. سنک گبی دوستلرله اوزون قونوشمق هم طاتلی، هم مقبول اولديغندن؛ شو قيصة مسئله ده اوزون قونوشدم، بلکه ده اسراف ایتدم. فقط نومه عائد اولان آیات قرآنيه نك بر نوع تفسیرينه اشارت ایتمک نيئييله باشلا ديغمدن، ان شاء الله او اسراف عفو اولور ويا اسراف اولماز.

ایکنجی مسئلہ اولان ایکنجی رسالہ

(حضرت موسیٰ علیہ السلام، حضرت عزرائیل علیہ السلام گوزینه طوقات وورمش، إلی آخر مثالنده کی حدیثه دائر
أهمیتی بر مناقشه یی قالدیرمق و حل ایتمک ایچون یازیلمشدر.)

اگیردیرده بر مناقشه علمیه ایشیتدم. او مناقشه، خصوصاً شو زمانده
یاکلیشدر. حتی مناقشه یی بیلیمیوردم. بدن ده سؤال ایدیلدی. معتبر بر کتابده،
حدیث شَیْخِیْنُکْ اِتِّفَاقَه علامت اولان ﴿ق﴾ اِشارتیه بر حدیث بگا گوستریلدی.
"حدیث میدر، دگل میدر؟" سؤال ایدیلدی. بن دیدم: بویله معتبر بر کتابده،
شَیْخِیْنُکْ اِتِّفَاقَه حکم ایدن بر ذاته اِعتِمَاد ایتمک لازم؛ دیمک حدیثدر.
فقط حدیثک، قرآن گبی بعض متشابهاتی وار. آنجق خواص اونلرک معنالرینی
بولابیلیر. شو حدیثک ظاهری دخی، مشکلات حدیثک متشابهات قسمندن اولمق
اِحتمالی وار، دیدم. اگر بیلسه ایدم مدار مناقشه اولمش، اویله قیصه دگل، بلکه
بویله جواب ویره جکدم:

أولاً: بو چشید مسائل مناقشه ایتمه نك برنجی شرطی؛ اِنصاف ايله، حَقّی
بولمق نیتیه، عنادسز بر صورتده، اهل اولانلرک ماییننده، سوء تلقی یه سبب اولمادن
مذاکره سی جائز اولابیلیر. او مذاکره حق ایچون اولدیغنه دلیل شودر که: اگر
حق، معارضک اَلنده ظاهر اولسه، متأثر اولماسین، بلکه ممنون اولسون؛ چونکه
بیلمدیگی شیئی اوگرندی. اگر کندی اَلنده ظاهر اولسه، فضله بر شی اوگرندی،
بلکه غروره دوشمک اِحتمالی وار.

ثانیاً: سبب مناقشه، اگر حدیث ایسه؛ حدیث مراتبی و وحی ضمیمه درجاتی و تکلمات نبویه نك اقسامی بيلمك لازم. عوام ایچنده مشکلات حدیثیه یی مناقشه ایتمك، اظهار فضل صورتنده آووقات گبی کندی سوزینی طوغری گوسترمك و آنایتینی، حقه و انصافه ترجیح ایتمك صورتنده دلیلر آراقم جائز دگلدر. مادام شو مسئله آچیلمش، مدار مناقشه ایدیلمش، بیچاره عوام ناسك ذهننده سوء تأثیر ایدیور. چونکه شو گبی متشابه حدیثلری عقلنه صیغیشدیرامدیغی ایچون؛ اگر إنكار ایتسه دهشتلی بر قپو آچار، یعنی کوچوجك عقلنه صیغیشمیان قطعی حدیثلری دخی إنكاره یول آچار. اگر ظاهر حدیث معناسنی طوته رق اوپله قبول ایدوب نشر ایتسه، اهل ضلالتك اعتراضاته و "خرافاتدر" دیمه لینه یول آچار. مادام بو متشابه حدیثه، لزومسز و ضرری بر طرزده نظر دقت جلب ایدیلمش و بو چشید حدیثلر چوق وارد اولمش، البته شبهه لری إزاله ایده جك بر حقیقتی بیان ایتمك لازم گلیر. شو حدیث قطعی اولسون ویا اولماسین، او حقیقتی ذکر ایتمك گرکدر.

ایشته یازدیغمز رساله لرده، أز جمله یگرمی دردنجی سوزك اوچنجی دالنده اون ایکی أصل ایله و دردنجی دالنده و اون طوقوزنجی مکتوبك و حيك تقسیماته دائر مقدمه سنده کی بر أساسنده تفصیلاته إكتفاء، بوراده إجمالاً او حقیقته بر إشارت ایدرز. شویله که:

ملائکه، إنسان گبی بر صورته إحصار ایتمز؛ مشخص ایکن، بر کلی حکمنده در. حضرت عزرائیل علیه السلام، قبض ارواحه مؤکل اولان ملائکه لرک ناظریدر.

"هر ئولونك روحنی، حضرت عزرائیل علیه السلام می بالذات قبض ایدیور؟ یوقسه عونله لری می قبض ایدیورلر؟" بو خصوصده اوچ مسلك وار:

برنجی مسلک: عزرائیل علیہ السلام، هرکسک روحنی قبض ایدر. بر ایش بر ایشه مانع اولماز، چونکه نورانیدر. نورانی بر شی، حدسز آیینلر واسطه سیله حدسز یرلرده بالذات بولونه بیلیر و تمثیل ایدر. نورانینک تمثلاتی، او نورانی ذاتک خاصه سنه مالکدر؛ اونک عینی صاییلیر، غیری دگلدر. گونشک آیینلرده کی مثاللری، گونشک ضیا و حرارتی گوستردیگی گی؛ ملانکه گی روحانیلرک دخی، عالم مثالک آیری آیری آیینلرندۀ مثاللری اونلرک عینلیردر، خاصه لرینی گوسترلر. فقط آیینلرک قابلیتنه گوره تمثیل ایدیورلر. ناصلکه حضرت جبرائیل علیہ السلام، بر وقتده دحیه صورتندۀ صحابه لر ایچندۀ گوروندیگی دقیقه ده، بیگلر یرده باشقه صورتلرده و عرش اعظم اوکندۀ، شرقدن غربه قدر کنیش و محتشم قنادلریله سجده ایدیوردی. هر یرده، او یرک قابلیتنه گوره تمثیلی وارمش؛ بر آندۀ بیگلر یرده بولونویورمش.

ایشته شو مسلکه گوره؛ قبض روح وقتندۀ، انسانک آیینلر سنه تمثیل ایدن ملک الموتک انسان و جزئی بر مثالی، حضرت موسی علیہ السلام گی بر اولو العزم و جلاللی و حدتلی بر ذاتک طوقاته معروض اولق و او مثالی ملک الموتک لباسی حکمندۀ کی صورت مثالیه سنده کی گوزینی چیقارمق؛ نه محالدر، نه فوق العاده در، نه ده غیر معقولدر.

ایکنجی مسلک اودر که: حضرت جبرائیل، میکائیل، عزرائیل گی ملانکه عظام، برر ناظر عمومی حکمندۀ.. کندی نوعلرندن و کندیلرینه بکزر کوچک طرزده عونهلری واردر. و او معاونلر، انواع مخلوقاته گوره آیری آیریدرلر.

صلحانك (حاشیه ۱) ارواحنی قبض ایدن باشقه در؛ اهل شقاوتك ارواحنی قبض ایدن ینه باشقه در. ناصلكه **﴿وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا** آیتی إشارت ایدیور كه: "قبض ارواح ایدن، طائفه طائفه در." بو مسلكه گوره؛ حضرت موسی علیه السلام، حضرت عزرائیل علیه السلامه دگل، بلكه عزرائیل بر عونہ سنك مثالی جسدینه، فطری جلالتنه و خلقی جلادتنه و جناب حقك یاننده نازدار اولماسنه بناء، اوڭا بر طوقات عشق ایتمك غایت معقولدر. (حاشیه ۲)

اوجنجی مسلك: یگرمی طوقوزنجی سوزك دردنجی أساسنده بیان ایدیلدیگی گبی و أحادیث شریفه نك دلالت ایتدیگی اوزره: "بعض ملائكه لر وار كه، قرق یك باشی وار. هر باشنده، قرق یك دیلی وار (دیمك، سكسان یك گوزی دخی وار.) هر بر دیلده، قرق یك تسبیحات وار." اوت مادام ملائكه لر عالم شهادتك انواعنه گوره مؤكلدلر؛ عالم ارواحده او انواعك تسبیحاتلرینی تمثیل ایدیورلر، البته او یله اولمق لازم گلیر. چونكه مثلاً كُرُهُ ارض بر مخلوقدر، جناب حقّی تسبیح ایدیور. دگل قرق یك، بلكه یوز بیكتر باش حکمنده انواعلری وار. هر نوعك، یوز بیكتر دیل حکمنده أفرادلری وار و هكذا... دیمك كُرُهُ ارضه مؤكّل ملكك قرق یك، بلكه یوز بیكتر باشی اولمالی. و هر باشنده ده یوز بیكتر

(حاشیه ۱): بزده "سیدا" لقبیله مشهور بر ولی عظیم، سكراتده ایكن، ارواح اولیانك قبضنه مؤكّل ملك الموت گلمش. سیدا باغیره رق دیمش كه: "بن طلبه علموی چوق سؤدیگم ایچون، طلبه علموك قبض ارواحنه مؤكّل مخصوص طائفه روحی قبض ایتسین!" دییه درگاه إلهیه رجا ایتمش. یاننده اوطورانلر بو وقعیه شاهد اولمشلر.

(حاشیه ۲): حتّی مملكتمزده غایت جسور بر آدم، سكرات وقتنده ملك الموتی گورمش. دیمش: "بنی یاتاق ایچنده یاقالا یورسك!" قالمش آتنه بینمش، قلنجنی أنه ألمش، اوڭا میدان اوقومش. مردانه، آت اوستنده وفات ایتمش.

دیل اولمالی و هکذا... ایشته بو مسلکه بناء، حضرت عزرائیل علیه السلامک هر فردہ متوجّه بر یوزی و باقار بر گوزی واردر. حضرت موسی علیه السلامک، حضرت عزرائیل علیه السلامه طوقات وورمه سی؛ حاشا عزرائیل علیه السلامک ماهیتِ اصلیّه سنه و شکلِ حقیقیسنه دگل و بر تحقیر دگل و عدم قبول دگل؛ بلکه وظیفه رسالتک داها دوامنی و بقاسنی آرزو ایتدیگی ایچون، کندی أجلنه دقت ایدن و خدمتنه سد چکمک ایستهین بر گوزه شامار وورمش و وورور...

﴿اللَّهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ ۖ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۖ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ﴾

﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾

اوچنجی مسئله اولان اوچنجی رساله

(شو مسئله عموم إخوانک اکثری لسان حال ایله و بر قسمک لسان قال ایله ایتدکلری عمومی بر سؤالک، خاص و خصوصی و محرجه بر جوابیدر.)

سؤال: سنک زیارتکّه گلن هرکسه دیورسک که: "بنم شخصمدن بر همت بکله مه یگز و شخصی مبارک طانیما یگز. بن مقام صاحبی دگلم. عادی بر نفرک مشیر مقامک أومرینی تبلیغی گی، بن ده معنوی بر مشیریت مقامک أومرینی تبلیغ

ایدیورم. هم مفلس بر آدمک، غایت قیمتدار و زنگین آلماس و مجوهرات دگانک دلالی اولدیغی گبی؛ بن دخی، مقدس و قرآنی بر دگانک دلالییم. "دیورسک. حالبوکه "عقلمز علمه محتاج اولدیغی گبی، قلبمز دخی بر فیض ایستر، روحمز بر نور ایستر و هکذا چوق جهتله چوق شیلر ایسته یورز. سنی حاجاتمزه یارایه جق آدم ظن ایدوب، سنک زیارتگه گلیورز. بزه عالمدن زیاده بر صاحب ولایت، صاحب همت و صاحب کمالات لازم. اگر حقیقت حال دیدیگک گبی ایسه، زیارتگزه یاگلیش گلدک. "لسان حاللری دیور.

الجواب: بش نقطه یی دیگله یگز، صوگره دوشونگز. زیارتگز بیهوده می، یوقسه فائده لی میدر؟ او وقت حکم ایدیگز.

برنجی نقطه: ناصلکه بر پادشاهک عادی بر خدمتکاری و بیچاره بر نفری؛ پادشاه نامنه فریقلره، پاشالره هدایای شاهانه سنی و نشانلرینی ویریور، اولنری منتدار ایدیور. اگر فریقلر و مشیرلر، "بو عادی نفره نهدن تنزل ایدوب، آلدن إحسان و نشانلری آلیورز؟" دیسه لر، مغرورانه بر دیوانه لکدر. اگر او نفر دخی؛ وظیفه سنک خارجنده مشیره قیام ایتمزسه، کندینی اوندن یوکسک گورسه، آبلهجه سنه بر دیوانه لکدر. هم اگر او ممنون اولان فریقلردن بریسی، متشکرانه او نفرک قولبه جگنه تنزلاً مسافر گیتسه؛ قورو اکمکدن باشقه بولمیان او نفر محبوب قالماق ایچون، او حالی گورن و بیلن پادشاه (آلبته او نفرینی محبوب ایتمه مک ایچون) مطبخ شاهانه دن، صادق خدمتکارینک محترم مسافرینه طبله گوندرر. اوپله ده: قرآن حکیمک صادق بر خدمتکاری، نه قدر عادی اولورسه اولسون قرآن نامنه، آک بیوک انسانلره آمرلرینی چکینمیه رک تبلیغ ایدر و آک زنگین روحلی اولانلره قرآنک عالی الماسلرینی یالواره رق متدللانه دگل، بلکه مفتخرانه و مستغنیانه صاتار. اولنر نه قدر بیوک اولورسه اولسون، او عادی خدمتکاره، وظیفه باشنده ایکن

تکبر ایدہ مزلر. و او خدمتکار دخی، اونلرک اوڭا مراجعتندہ، کندینہ مدارِ غرور بولاماز.. و حدندن تجاوز ایتمز. اگر او خزینہٴ قدسیہ نڭ مشتریلری ایچندہ بعضلری، او بیچارہ خدمتکارہ ولایت نظریلہ باقسہلر و بیوک طانیسہلر؛ آلبتہ حقیقتِ قرآنیہ نڭ مرحمتِ قدسیہ سی شانندندر کہ، او خدمتکاری محجوب ایتمہ مک ایچون، خزینہٴ خاصہٴ إلهیہ دن، او خدمتکارک ہیچ خبری و مدخلی اولمادن، اونلرہ مدد ویرسین و همت ایدہرک فیضدار ایتسین.

ایکنجی نقطه: إمام ربّانی و مجدّد ألفِ ثانی أحمدِ فاروقی (رض) دیمش: "حقائقِ ایمانیہ دن بر تک مسئلہ نڭ إنکشافی و وضوحی، بنم عندمدہ بیگلر اذواق و کراماتہ مرجّحدر. هم بتون طریقتلرک غایہ سی و نتیجہ سی، حقائقِ ایمانیہ نڭ إنکشافی و وضوحیدر." مادام شویله بر طریقت قهرمانی بویله حکم ایدیور؛ آلبتہ حقائقِ ایمانیہ بی کمالِ وضوح ایله بیان ایدن و أسرارِ قرآنیہ دن ترشح ایدن سوزلر، ولایتدن مطلوب اولان نتیجہلری ویرہ بیلیرلر.

اوچنجی نقطه: بوندن اون بر سنہ اول، أسکی سعیدک غافل قفاسنہ مدہش طوقاتلر ایندی، ﴿الْمَوْتُ حَقٌّ﴾ قضیہ سنی دوشوندی. کندینی باتاقلق چامورندہ گوردی. مدد ایستدی، بر یول آرادی، بر خلاصکار تحرّی ایتدی. گوردی کہ، یوللر مختلف؛ تردّده قالدی. غوثِ أعظم اولان شیخِ گیلانی رضی اللہ عنہ "فتوح الغیب" نامندہ کی کتابیلہ تفأل ایتدی. تفألده شو چیقدی: ﴿أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يُدَاوِي قَلْبَكَ﴾ عجیدر کہ؛ او وقت بن، دار الحکمة الإسلامیہ أعضاسی ایدم. گویا اهلِ اسلامک یارہلرینی تداوی یه چالیشان بر حکیم ایدم. حالبوکه اڭ زیادہ خستہ بن ایدم. خستہ اولّا کندینہ باقمالی، صوگرہ خستہلرہ باقہ بیلیر.

ایشته حضرت شیخ بگا دیر که: "سن کندک خسته سځ، کنديکه بر طبیب آرا!" بن دیدم: "سن طبیبم اول!" طوتدم، کنديمی اوځا مخاطب عدّ ایدهرک، او کتابی بگا خطاب ایدیور گبی اوقودم. فقط کتابی چوق شدتلی ایدی. غروریمی دهشتلی قیریوردی. نفسمده شدتلی عملیات جراحیه یاپدی. طایانه مدم، یاریسنه قدر کنديمی اوځا مخاطب ایدهرک اوقودم؛ بیتیرمگه تحمّم قالمادی. او کتابی دولابه قویدم. فقط صوگره، عملیات شفاکارانه دن گلن آجیلر گیتدی، لذت گلدی. او برنجی استادیمک کتابی تمام اوقودم و چوق استفاده ایتدم. و اونځ وردینی و مناجاتی دیځله دم، چوق استفاده ایتدم.

صوگره إمام ربّانینک مکتوبات کتابی گوردم، ألیمه آلدّم. خالص بر تفأل ایدهرک آچدم. عجائب دندر که، بتون مکتوباتنده یالځز ایکی یرده "بديع الزمان" لفظی وار. او ایکی مکتوب بگا بردن آچیلدی. پدریمک إسمی میرزا اولدیغندن، او مکتوبلرک باشنده "میرزا بديع الزمانه مکتوب" دییه یازیلی اولارق گوردم. فسبحان الله دیدم، بو بگا خطاب ایدیور. او زمان أسکی سعیدک بر لقبی، "بديع الزمان" ایدی. حالبوکه هجرتک اوچ یوز سنه سنده، بديع الزمان همدانیدن باشقه او لقبه إشتهار ایتمش ذاتلری بيلمیوردم. حالبوکه إمامک زماننده دخی اویله بر آدم واردی که، اوځا او ایکی مکتوبی یازمش. او ذاتک حالی، بنم حامله بځزه یورمش که، او ایکی مکتوبی کندي دردیعه دوا بولدم. یالځز إمام، او مکتوبلرنده توصیه ایتدیگی گبی چوق مکتوبلرنده مصرّانه شونی توصیه ایدیور: "توحيد قبله ایت." یعنی: برینی استاد طوت، آرقه سندن گیت، باشقه سیله مشغول اولمه. شو أک مهمّ توصیه سی، بنم إستعدادیمه و أحوال روحیه مه موافق گلمدی. نه قدر دوشوندم: "بونک آرقه سندن می، یوقسه اوته کینک می، یوقسه داها اوته کینک می آرقه سندن گیده یم؟" تحیرده قالدّم. هر برنده آیری آیری جاذبه دار

خاصیتلر وار. بریله اکتفا ایده مییوردم. او تحیرده ایکن، جنابِ حقّ رحمتیله قلبمه گلدی که: بو مختلف طرقلرک باشی و بو جدوللرک منبعی و شو سیاره لرک گونشی، قرآن حکیمدر. حقیقی توحید قبله بونده اولور. او یله ایسه، اُکْ اُعلا مرشد ده و اُکْ مقدّس استاد ده اودر. اوکا یاپیشدم. ناقص و پریشان اِستعدادم اَلْبته لایقیله او مرشد حقیقینک آب حیات حکمنده کی فیضنی مصّ ایدوب آلامیور؛ فقط اهل قلب و صاحب حالک درجاتنه گوره او فیضی، او آب حیاتی ینه اونک فیضیله گوستره ییلیرز. دیمک قرآندن گلن او سوزلر و او نورلر، یالکْز عقلی مسائل علمیه دگل؛ بلکه قلبی، روحی، حالی مسائل ایمانیه در و پک یوکسک و قیمتدار معارف اِلمیه حکمنده درلر.

دردنجی نقطه: صحابه لر دن و تابعین و تبع تابعیندن اُکْ یوکسک مرتبه لی ولایت کبرا صاحبی اولان ذاتلر، نفس قرآندن بتون لطائفلرینک حصّه لرینی آلدقلرندن و قرآن اولر ایچون حقیقی و کافی بر مرشد اولدیغندن گوسترییور که: هر وقت قرآن حکیم، حقیقتلری اِفاده ایتدیگی گی، ولایت کبرا فیضلرینی دخی اهل اولانلره اِفاضه ایدر.

أوت ظاهر دن حقیقته گچمک ایکی صورته در:

بری: طریقت برزخنه گیروب، سیر و سلوک ایله قطع مراتب ایده رک حقیقته گچمکدر.

ایکنجی صورت: طوغریدن طوغرییه، طریقت برزخنه اوغرامدن، لطف اِلمی ایله حقیقته گچمکدر که، صحابه یه و تابعینه خاص و یوکسک و قیصه طریق شودر. دیمک حقائق قرآنیه دن ترشح ایدن نورلر و او نورلره ترجمانلق ایدن سوزلر، او خاصّه یه مالک اولاییلرلر و مالکدرلر.

بشنجی نقطه: بش جزئی مثال ایله گوستره جگزه که؛ سوزلر تعلیم حقائق ایتدکلری گبی، ارشاد وظیفه سنی ده گوروپورلر.

برنجی مثال: بن کندم اون دگل، یوز دگل، بیگلر دفعه متعدّد تجرباتمله قناعتم گلمش که: سوزلر و قرآندن گلن نورلر؛ عقلمه درس ویردیگی گبی، قلبمه ده ایمان حالی تلقین ایدیور، روحمه ایمان ذوقی ویریور و هکذا... حتّی دنیوی ایشلرمده؛ کرامت صاحبی بر شیخک بر مریدی، ناصل شیخندن حاجاتنه دائر مدد و همت بکله یور؛ بن ده قرآن حکیمک کرامتلی اُسارندن او حاجاتمی بکلرکن، اُمید ایتمدیگم و اوممادیغم بر طرزده بگا چوق دفعه حاصل اولویور. یالکزه جزئیاتدن ایکی کوچک مثال:

بری: اون آلتنجی مکتوبده ایضاحی و تفصیلی گچن؛ سلیمان اسمنده بر مسافریمه، قطران آغاجی باشنده قوجه بر اُکمک خارقه بر طرزده گوستریلمش. ایکی گون ایکیمز، او هدیّه غیبیدن ییدک.

ایکنجی مثال: غایت کوچک و لطیف، بوگونلرده واقع اولان مسئله یی سویله یه جگم. شویله که:

فجر دن اوّل خاطریمه گلدی که؛ بر ذاتک قلبنه وسوسه ویره جک بر طرزده طرفمدن سوزلر سویله نیلمشدی؛ کاشکه دیدم اونی گورسه ایدم، قلبنده کی دغدغه یی ازاله ایتسه ایدم. عین دقیقه ده، نیه گیتمش بر پارچه کتابم بگا لازم ایدی؛ کاشکه اَلیمه گچسه ایدی دیدم. صباح نمازندن صوگره اوطوردم؛ باقدم عین ذات، او کتاب پارچه سی اَلنده اولدیغی حالده ایچری گیردی. اوکا دیدم: "سنک اَلکده کی نه در؟" دیدی: "بیلیمیورم، قپونک اوکنده نیسدن گلمش دییه بریسی بگا ویردی؛ بن ده سزه گتیردم." فسبحان الله دیدم؛ بویله بر وقتنده بو

آدمک اوندن چيقوب گلمه سی و شو سوزك نيسدن گلمه سی، هيچ تصادفه بگزمه ميور. و بويله بر آدمه شويله بر پارچه كتابی عين دقيقه ده ألنه ويروب بگا گوندرن، ألته قرآن حكيملك همتيدر ديهرك، الحمد لله ديدم؛ بنم اُك كوچك، أهْميتسز، خفي آرزويِ قلبمی بيلن بريسی، ألته بگا مرحمت ايدييور، بني حمايه ايدييور؛ اويله ايسه دنيانك متنی بش پارهيه آلام.

ايكنجی مثال: برادرزاده م مرحوم عبد الرحمن، سكر سنه دن بری بندن آيريلوب دنيانك غفلت و اوهاملرينه بولاشديغی حالده، شخصمه قارشى حدمدن چوق فضله حسنِ ظنی وارمش. بنده اولميان و أليمدن گلمه ين همتی ايسته يور و مدد بکله يوردی. قرآن حكيملك همتی إمدادينه يتيشدی. حشره دائر اولان اوننجی سوزی، وفاتندن اوچ آی اُول ألنه يتيشديردی. او سوز اونی معنوی کيرلرندن و اوهام و غفلتدن تمیزله مکله برابر؛ عادتاً مرتبۀ ولايته چيقمش گبی، وفاتندن اُول يازديغی مکتوبنده اوچ ظاهر کرامت إظهار ايتمش. يگرمی يدنجی مکتوبك فقره لری ايچنده درج ايديلمش، مراجعت اولونسون.

اوجنجی مثال: بوردورلی حسن أفندی إسمنده أهْل قلب بر آخرت قارداشم و طلبه م واردی. بگا قارشى حدمدن چوق فضله حسنِ ظن ایدهرك، بيوك بر وليدن همت بکله مك گبی بيچاره بندن مدد بکله يوردی. بردن بره هيچ مناسبت يوقکن، اوتوز ايكنجی سوزی بوردور کويلرنده اوطوران بريسنه مطالعه ايتمك اوزره ويردم. صوگره حسن أفندی خاطريمه گلدى، ديدم: "شايد بوردوره گيدرسهك حسن أفندی يه وير، بش آلتی گون مطالعه ايتسين." او آدم گيتمش، طوغريدن طوغری يه حسن أفندی يه ويرمش. حسن أفنديك أجلی اوتوز قرق گون قالمشدى. غایت صوصامش بر آدمك، آب كوثر گبی طاتلی صويه راست گليرکن ياپيشمه سی گبی؛ اويله ده اوتوز ايكنجی سوزه ياپيشمش، متماديا مطالعه ياپه

یایه و تَفِیض ایدہ ایدہ، خصوصاً اوچنجی موقوفندہ کی محبت اللہ بختندہ، تمامیلہ دردینہ دوا بولمش و بر قطبِ اعظمند بکلہ دیگی فیضی اونده بولمش. صاغلَام اولارق جامعہ گیتمش، نماز قیلمش، اورادہ روحنی رحمانہ تسلیم ایلہ مش (رحمۃ اللہ علیہ).

دردنجی مثال: خلوصی بگک یگر می یدنجی مکتوبده کی فقرہ لرینک شهادتیلہ؛ اُکْ مهمّ و مؤثّر طریقت اولان نقشی طریقتندن زیادہ همت و مدد، فیض و نوری؛ اُسرارِ قرآنیہ نَکْ ترجمانی اولان نورلی سوزلرده بولمشدر.

بشنجی مثال: قارداشم عبد المجید، برادرزادہ عبد الرحمانک (رحمۃ اللہ علیہ) وفاتی اوزرینہ و داها سائر اَلیم احوالات ایچندہ بر پریشانیت حسّ ایتمشدی. هم اَلیمدن گلہ مین معنوی همت و مدد بکلہ یوردی. بن اونکله مخابره ایتمیوردم. بردن برہ مهمّ بر قاچ سوزی اوکا گوندردم. او ده مطالعہ ایتدکدن صوگرہ یازیور کہ: "الحمد لله قورتولدیم! چیلدیرہ جقدم. بو سوزلرک هر بری برر مرشد حکمنہ گچدی. چندان بر مرشددن آیریلدم، فقط چوق مرشدلری بردن بولدیم، قورتولدیم." دیہ یازیوردی. بن باقدم کہ، حقیقۃً عبد المجید گوزل بر مسلگہ گیروب او اُسکی وضعیتلرندن قورتولمش.

داها بو بش مثال گبی پک چوق مثاللر وار. اونلر گوستریورلر کہ: علوم ایمانیہ، خصوصاً طوغریدن طوغریہ احتیاجہ بناء و یارہ لرینہ دواءِ قرآن حکیمک اُسرارندن معنوی علاجلر آلینسہ و تجربہ ایدیلسہ؛ اَلبتہ او علوم ایمانیہ و او اَدویۃ روحانیہ، احتیاجنی حسّ ایدنلرہ و جدی اِخلاص ایلہ اِستعمال ایدنلرہ یتر، کافی گلیر. اونلری صاتان و گوسترن اُجزاجی و دَلال نہ حالده بولونورسہ بولونسون؛ عادی اولسون، مفلس اولسون، زنگین اولسون، مقام صاحبی اولسون، خدمتکار

اولسون چوق فرق یوقدر.

أوت گونش وارکن موملرک ایشیغی آلتنه گیرمگه إحتیاج یوق. مادام گونشی گوسترییورم، بندن موم ایشیغی (باخصوص بنده بولونمازسه) ایسته مک معناسذر، لزومسذر. بلکه اونلرک بگا دعا ایله، معنوی یاردیم ایله، حتی همت ایله معاونت ایتمه لری لازمدر. و بن اونلردن إستمدا ایتمه م و مدد ایسته مم، بنم حقمدر. اونلر، نورلردن آلدقلى فیضه قناعت ایتمک، اونلرک اوستنده حقدر.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءٌ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ﴾

نورک بکجیسی

(یگرمی سکزنجی مکتوبک اوچنجی مسئله سنک تتمه سی اولابیلیر کوچک
و خصوصی بر مکتوبدر.)

آخرت قارداشلرم و چالیشقان طلبه لرم خسرو أفندی و رأفت بك!

سوزلر نامنده کی أنوار قرآنیه ده اوچ کرامت قرآنیه یی حسّ ایدیوردق. سزلر دخی، غیرت و شوقگزله بر دردنجیسنی علاوه ایتدیردیگز. بیلدیگمز اوچ ایسه:

برنجیسی: تألیفنده فوق العاده سهولت و سرعتدر. حتی بش پارچه اولان اون طوقوزنجی مکتوب ایکی اوچ گونه و هر گونه اوچ درت ساعت ظرفنده

(مجموعى اون ايکى ساعت ايدر) کتابسز، طاغده، باغده تأليف ايدىلدى. اوتوزنجى سوز خسته لقلی بر زمانده، بش آلتى ساعتده تأليف ايدىلدى. يگرمى سکزنجى سوز اولان جنت بحثى بر ويا ايکى ساعتده، سليمانك دره باغچه سنده تأليف ايدىلدى. بن و توفيق ايله سليمان، بو سرعتده حيرته قالدق. و هکذا...

تأليفنده بو کرامت قرآنيه اولديغى گي...

ايکنجيسى: يازمه سنده دخى فوق العاده بر سهولت، بر اشتياق و اوصافه مق وار. شو زمانده روحلره، عقللره اوصانج ويرن چوق اسباب ايچنده، بو سوزلردن برى چيقار، بردن چوق يرلرده کمال اشتياقله يازيلمغه باشلانييور. مهم مشغله لر ايچنده، اولر هر شيه ترجيح ايديلييور. و هکذا...

اوچنجى کرامت قرآنيه: بونلرک اوقونماسى دخى اوصانج ويرمييور. خصوصًا احتياج حس ايديلسه، اوقوندقجه ذوق آلينييور، اوصانيلممييور.

ايشته سز دخى، "دردنجى بر کرامت قرآنيه" ي اثبات ايتديکزر. خسرو گي، کندينه تنبل دين و بش سندهر سوزلرى ايشيتديگى حالده يازمغه جدًا تنبللک ايدوب باشلاميان بر قارداشمز، بر آيده اون درت کتابى گوزل و دقتلى يازماسى، شبهه سز دردنجى بر کرامت اسرار قرآنيه در. خصوصًا اوتوز اوچنجى مکتوب اولان اوتوز اوچ پنجره لرک قيمتى تمامًا تقدیر ايديلمش که، غایت دقتله و گوزل يازيلمش. أوت او رساله، معرفت الله و ايمان بالله ايچون اُك قوتلى و اُك پارلاق بر رساله در. يالکز باشده کى پنجره لر غایت اجمال و اختصار ايله گيديلمشدر. فقط گيتدکجه انکشاف ايدر، داها زياده پارلار. ذاتًا سائر تأليفاته مخالف اولارق اکثر سوزلرک باشلرى مجمل باشلار، گيتدکجه گنيشليئر، تنور ايدر.

دردنجی رساله اولان دردنجی مسئله

﴿ بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ﴾

(إخوانلریمه مدارِ إنتباه بر حادثه جزئییه دائر بر سؤاله جوابدر.)

عزیز قارداشلرم!

سؤال اییدیورسکز که: جامع شریفکزه، جمعه گیجه سنده سببسز اولارق، مبارک بر مسافرک گلهمه سیله تجاوز ایدیلیمش. بو حادثه نك ماهیتی نه در؟ نه دن سگا ایلشییورلر؟

الجواب: درت نقطه یی، بالمجبوریه اُسکی سعید لسانيله بیان ایده جگم. بلکه إخوانلریمه مدارِ إنتباه اولور، سز ده جوابکزی آلیرسکز.

برنجی نقطه: او حادثه نك ماهیتی؛ خلافِ قانون و صرف کیفی و زندقه حسابنه، جمعه گیجه سنده قلمزه تلاش ویرمک و جماعته فتور گتیرمک و بنی مسافرلرله گوروشدیرمه مک ایچون، بر دسیسه شیطانیه و منافقانه بر تعرّضدر. غرائبنددر که، او گیجه دن اؤل اولان پنجشنبه گونی تنزه ایچون بر طرفه گیتیمشدم. عودتمده گویا ایکی ییلان بربرینه اکلهمش گبی اوزونجه سیاه بر ییلان صول طرفمدن گلدی، بنم ایله آرقداشمک اورتهمسندن گچدی. آرقداشمه، او ییلاندن دهشت آلوب قورقدک می دییه صوردم:

- گوردک می؟

او دیدی: نه یی؟

دیدم: بو دهشتلی ییلانی!

دیدی: یوق، گورمدم و گوره میورم.

"فسبحان الله!" دیدم. "بو قدر بیوک بر ییلان، ایکی مژک اورتی سندن گچدیگی حالده ناصل گورمدا؟"

او وقت خاطریمه بر شی گلمدی. فقط صوگره قلبمه گلدی که: "بو سکا ایشارتدر، دقت ایت!" دوشوندم که، گیجه لرده گوردیگم ییلانلر نوعندندر. یعنی: گیجه لرده گوردیگم ییلانلر ایسه؛ خیانت نیتیه هر نه وقت بر مأمور یاغمه گلسه، اونی ییلان صورتنده گورو یوردم. حتی بر دفعه مدیره سویله مشدم: "فنا نیتله گلدیگک وقت سنی ییلان صورتنده گورو یوردم، دقت ایت!" دیمشدم. ذاتا سلفنی چوق وقت او یله گورو یوردم.

دیمک شو ظاهرًا گوردیگم ییلان ایسه ایشارتدر که، خیانتلری بو دفعه یالکز نیتده قالمیه جق، بلکه بالفعل بر تجاوز صورتنی آلاجق. بو دفعه کی تجاوز (چندان) ظاهرًا کوچک ایمش و کوچولتولمک ایسته نیلیور؛ فقط وجدانسز بر معلک تشویقیله و ایشتراکیه او مأمورک ویردیگی أمر؛ جامع ایچنده، نمازک تسبیحاتنده ایکن، "او مسافرلری گتیریگز!" دییه ژاندارمه لره أمر ایتمش. مقصد ده بنی قیزدیرمق. اُسکی سعید طماریه بو فوق القانون، صرف کیفی معامله یه قارشى قوغمق ایله مقابله ایتمکدی. حالبوکه او بدبخت بیلمدی که؛ سعیدک لساننده قرآنک دستگاهندن گلن بر الماس قلنج وارکن، آئنده کی قیریق اودون پارچه سیله مدافعه ایتمز؛ بلکه او قلنجی بویله استعمال ایده جکدر. فقط ژاندارمه لرك عقللری باشلرنده اولدیغی ایچون، هیچ بر دولت، هیچ بر حکومت نمازده، جامعده،

وظیفه دینه بیتمه دن ایلشمدیگی ایچون، نماز و تسبیحاتک ختامنه قدر بکله دیلر. مأمور بوندن قیزمش؛ "ژاندارمه لر بنی دیگله مییورلر. " دیه قیر بکچیسنی آرقه سندن گوندرمش.

فقط جناب حق بنی بویله ییلانلرله اوغراشمغه مجبور ایتمیور. إخوانلریمه ده توصیه م بودر که: ضرورت قطعیه اولمادن، بونلرله اوغراشمايکز.

﴿جَوَابُ الْأَحْمَقِ السُّكُوتُ﴾ نوعدن، تنزل ایدوب اونلرله قونوشمايکز. فقط بوکا دقت ایدیگز که: جاناوار بر حیوانه قارشی کندینی ضعیف گوسترمک، اونی هجومه تشجیع ایتدیگی گبی؛ جاناوار وجدانی طاشییانلره قارشی دخی دالقاووقلق ایتمکله ضعف گوسترمک، اونلری تجاوزه سوق ایدر. اوپله ایسه دوستلر متیقظ طاورانملی، تا دوستلرک لاقیدلقلرندن و غفلتلرندن، زندقه طرفدارلری استفاده ایتمه سینلر.

ایکنجی نقطه: ﴿وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ﴾ آیت کریمه سی فرمانیله: ظلمه دگل یالکز آلت اولانی و طرفدار اولانی، بلکه أدنا بر میل ایدنلری دخی، دهشتله و شدتله تهدید ایدیور. چونکه رضای کفر، کفر اولدیغی گبی؛ ظلمه رضا ده ظلمدر.

ایشته بر اهل کمال، کاملانه، شو آیتک چوق جواهرندن بر جوهرینی شویله تعبیر ایتمشدر:

معینِ ظالمک دنیاده أربابِ دنائتدر
کوپکدر ذوق آلان، صیادِ بی انصافه خدمتدن.

أوت؛ بعضلری ییلانلق ایدیور، بعضلری کوپکک ایدیور. بویله مبارک بر

گیجه ده، مبارک بر مسافرک، مبارک بر دعاده ایکن، خفیه لک ایدوب، گویا جنایت یاپیورمشز گبی اخبار ایدن و تعرض ایدن، البته بو شعرک مثالنده کی طوقاته مستحقدر.

اوچنجی نقطه: سؤال: مادام قرآن حکیمک فیضیله و نوریله اُک متمرّد و متعند دینسزلی إصلاح و إرشاد ایتمگه قرآنک همتنه گووه نیورسک. هم بالفعل ده یاپیورسک. نه دن سنک یاقینکده بولونان بو متجاوزلی چاغیروب إرشاد ایتمیورسک؟

الجواب: اصول شریعتک قاعدۀ مهمه سندنذر: **﴿الرَّاضِي بِالضَّرَرِ لَا يُنْظَرُ لَهُ﴾**

یعنی: "بیلهرک ضرره راضی اولانه شفقت ایدوب لهنده باقیلماز." ایشته بن چندان قرآن حکیمک قوتنه استنادا دعوا ایدیورم که: "چوق آلچاق اولماق و ییلان گبی ضلالت زهرینی سریمکله تلذذ ایتمه مک شرطیله، اُک متمرّد بر دینسزی، بر قاچ ساعت ظرفنده إقناع ایتمزسه م ده، إزام ایتمگه حاضرم." فقط نهایت درجه ده آلچاقلغه دوشمش بر وجدان که، بیلهرک دینی دنیایه صاتار و بیلهرک حقیقت الماسلرینی پیس، مضر شیشه پارچه لرینه مبادلله ایدر درجه ده منافقلغه گیرمش انسان صورتنده کی ییلانلره حقائقی سویله مک؛ حقائقه قارشى بر حرمتسزلكدر. **﴿كَتَعْلِقِ الدُّرِّ فِي أَعْنَاقِ الْبَقَرِ﴾** ضرب مثلی گبی اولیور. چونکه بو ایشلری یاپانلر، قاچ دفعه حقیقتی رسالۀ نوردن ایشیتدیلر. و بیلهرک، حقیقتلری زندقه ضلالتلرینه قارشى چورومتک ایسته یورلر. بویله لر، ییلان گبی زهردن لذت آلیورلر.

دردنجی نقطه: بگا قارشى بو یدی سنه ده کی معامله لر، صرف کیفی و فوق

القانوندر. چونکه منفیلرک و أسیرلرک و زندانده کیلرک قانونلری میدانده در. اونلر

قانوناً اقرباسيله گوروشورلر، إختلاطدن منع اولونمازلر. هر ملت و دولته عبادت و طاعت، تجاوزدن مصوندر. بنم أمثاللرم، شهرلرده اقربالريله و احبابلريله برابر قالديلر. نه إختلاطدن، نه مخابره دن و نه ده گزمكدن منع اولونمديلر. بن منع اولوندم. و حتى جامعمه و عبادتمه تجاوز ايديلدی. شافعیلرجه، تسبیحات ایچنده کلمه توحیدك تکراری سنت ایکن، بگا ترك ایتدیریلمگه چالیشیلدی. حتی بوردورده اُسکی مهاجرلردن شباب اِسمنده اُمی بر ذات، قائن والده سیله برابر تبدیل هوا ایچون بورایه گلمش. همشهریلک اعتباريله بنم یانمه گلدی. اوچ مسلح ژاندارمه ایله جامعدن ایسته نیلدی. او مأمور، خلاف قانون یاپدیغی خطای ستر ایتمگه چالیشوب: "عفو ایدرسکز گوجنمهیگز، وظیفه در." دیمش. صوگره، "هایدی گیت" دیهرک رخصت ویرمش. بو واقعه یه سائر شیلر و معامله لر قیاس ایدیلسه آکلاشیلیر که: بگا قارشی صرف کیفی معامله در که؛ ییلانلری، کوپکلری بگا مسلط ایدیورلر. بن ده تنزل ایتمیورم که، اونلرله اوغراشهیم. او مضرلرک شرلرینی دفع ایتمک ایچون، جناب حقّه حواله ایدیورم.

ذاٹا سبب تهجیر اولان حادثه یی چیقارانلر، شیمدی مملکتلرنده درلر. و قوتلی رؤسالر، عشائرلرک باشنده درلر. هرکس ترخیص ایدیلدی. باشلرینی یسین دنیالریله علاقه م اولمادیغی حالده، بنی و ایکی ذات آخری مستثنا بیراقدیلر. بوگا ده پکی دیدم. فقط او ذاتلردن بریسی، بر یره مفتی نصب اولنمش؛ مملکتندن باشقه هر طرفی گزیور و آنقره یه ده گیدیور. دیگرگی اِستانبولده قرق بیگلر همشهریلری ایچنده و هرکسله گوروشه بیلیر بر وضعیتده بیراقلیمش. حالبوکه بو ایکی ذات؛ بنم گبی کیمسه سز، یالکز دگلر.. ما شاء الله بیوک نفوذلی وار. هم... هم... حالبوکه بنی بر کویه صوقمشلر، اُک وجدانسز انسانلرله بنی صیقیشدیرمشلر. یگرمی دقیقه لق بر کویه آلتی سنه ده ایکی دفعه گیده بیلدیگم

گبی، او کویه گیتمک و بر قاچ گون تبدیل هوا ایچون رخصت ویریلمدیگی بر درجه ده، بنی مضاعف بر إستبداد آلتنده ازیورلر. حالبوکه بر حکومت نه شکله اولورسه اولسون، قانونی بر اولور. کوپلر و شخصلره گوره آیری آیری قانون اولماز. دیمک حَقْمده کی قانون، قانونسزلقدر.

بوراده کی مأمورلر؛ نفوذِ حکومتی، أغراضِ شخصیه ده إستعمال ایدیورلر. فقط جنابِ أرحم الرّاحمینہ یوز بیگلر شکر ایدیورم و تحدیثِ نعمت صورتنده دیرم که: بتون اولرک بو تضییقات و إستبدادلری؛ أنوارِ قرآنیہ یی ایشیقلا ندیران غیرت و همت آتشنه، اودون پارچه لری حکمنه گچیور؛ إشعال ایدیور، پارلاتیور. و او تضییقلری گورن و غیرتک حرارتیله إنبساط ایدن او أنوارِ قرآنیہ؛ بارلا یرینه بو ولایتی، بلکه اکثر مملکتی بر مدرسه حکمنه گتیردی. اولر، بنی بر کویده محبوس ظن ایدیور. زندیقلرک رغنمه اولارق، بالعکس بارلا کرسیِ درس اولوب، إسپارطه گی چوق یرلر مدرسه حکمنه گچدی...

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾

بشنجی رساله اولان بشنجی مسئله

شکر رساله سی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

قرآن معجز البیان، تکرار ایله ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ و سَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾ ﴿بَلِ اللّٰهُ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾ گبی آیتلره گوسترییور که: خالق رحمانك عبادندن ایستدیگی اَكْ مهم ایش، شکر در. فرقان حکیمده غایت اهمیتله شکره دعوت ایدر. و شکر ایتمه مکلگی، نعمتلی تکیذ و انکار صورتنده گوستروب ﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ فرمانیله، سورهُ رحمانده شدتلی و دهشتلی بر صورتده اوتوز بر دفعه شو آیتله تهدید ایدیور. شکر سزلگك، بر تکیذ و انکار اولدیغنی گوسترییور.

أوت قرآن حکیم ناصلکه شکر نتیجه خلقت گوسترییور؛ اویله ده قرآن کبیر اولان شو کائنات دخی گوسترییور که: نتیجه خلقت عالمك اَكْ مهمی، شکر در. چونکه کائناته دقت ایدیلسه گورونویور که: کائناتك تشکیلاتی شکر انتاج ایده جك بر صورتده هر بر شی، بر درجه شکره باقییور و اوکا متوجه

اولویور. گویا شو شجره خلقتك اَكْ مهم میوه‌سی، شکر در. و شو کائنات فابریقه سنك چیقاردیغی محصولاتك اَكْ أعلاسی، شکر در. چونکه خلقتِ عالمده گوروویورز که؛ موجوداتِ عالم بر دائره طرزنده تشکیل ایدیلوب، ایچنده نقطه مرکزیه اولارق حیات خلق ایدیلمش. بتون موجودات حیاته باقار، حیاته خدمت ایدر، حیاتك لوازماتنی یتیشدیرر. دیمك کائناتی خلق ایدن ذات، اوندن او حیاتی إنتخاب ایدیور.

صوگره گوروویورز که؛ ذی حیات عالمربنی بر دائره صورتنده ایجاد ایدوب، إنسانی نقطه مرکزیه ده بیراقیور. عادتا ذی حیاتلردن مقصود اولان غایه لر اونده تمرکز ایدیور؛ بتون ذی حیاتنی اونك اطرافنه طویلایوب، اوکا خدمتکار و مسخر ایدیور، اونی اونلره حاکم ایدیور. دیمك خالق ذو الجلال، ذی حیاتلر ایچنده إنسانی إنتخاب ایدیور، عالمده اونی إرادة و إختیار ایدیور.

صوگره گوروویورز که؛ عالم إنسانیت ده، بلکه حیوان عالمی ده بر دائره حکمنده تشکیل اولونیور و نقطه مرکزیه ده رزق وضع ایدیلمش. بتون نوع إنسانی و حتی حیواناتی رزقه عادتا تعشق ایتدیروب، اونلری عموماً رزقه خادم و مسخر ایتمش. اونلره حکم ایدن رزق در. رزقی ده او قدر گنیش و زنگین بر خزینه یایمش که، حدسز نعمتلی جامعدر. حتی رزقك چوق أنواعندن یالکز بر نوعنك طاتلربنی طانیمق ایچون، لسانده قوه ذائقه نامنده بر جهاز ایل، مطعومات عددنجه معنوی اینجه اینجه میزانجققلر قونولمشدر. دیمك کائنات ایچنده اَكْ عجیب، اَكْ زنگین، اَكْ غریب، اَكْ شیرین، اَكْ جامع، اَكْ بدیع حقیقت رزقه در.

شیمدی گوروویورز که: هر شی ناصلکه رزقك اطرافنده طویلانمش، اوکا باقیور؛ اوپله ده رزق دخی بتون أنواعیله معنا و ماده، حالا و قالا شکر ایل

قائمدر، شکر ايله اولويور، شكري يتيشدير ييور، شكري گوسترييور. چونكه رزقه اشتها و اشتياق، بر نوع شکر فطريدر. و تلذذ و ذوق دخی غير شعوری بر شکر در که، بتون حيوانانده بو شکر واردر. يالکز انسان، ضلالت و کفر ايله او فطری شکرک ماهيتی دگيشدير ييور؛ شکر دن، شرکه گيدييور.

هم رزق اولان نعمتلرده غایت گوزل سوسلی صورتلر، غایت گوزل قوقولر، غایت گوزل طاتملر؛ شکرک دعوتجیلریدر، ذی حیاتی شوقه دعوت ایدر و شوق ايله بر نوع إستحسان و إحترامه سوق ایدر، بر شکر معنوی ایتدیر. و ذی شعورک نظرینی دقته جلب ایدر، إستحسانه ترغیب ایدر. نعمتلی إحترامه اونی تشویق ایدر؛ اونک ايله قالاً و فعلاً شرکه إرشاد ایدر و شکر ایتدیر و شکر ایچنده اُک عالی و طاتلی لذتی و ذوقی اوکا طاتدیر. یعنی گوسترر که: شو لذتلی رزق و نعمت، قیصه و موقت بر لذت ظاهریه سیله برابر دائمی، حقیقی، حدسز بر لذتی و ذوقی طاشییان إلتفات رحمانی شکر ايله قزاندیر. یعنی: رحمت خزینهلرینک مالک کریمک حدسز لذتلی اولان إلتفاتنی دوشوندیروب، شو دنیاده دخی جنتک باقی بر ذوقنی معنا طاتدیر. ایشته رزق، شکر واسطه سیله او قدر قیمتدار و زنگین بر خزینۀ جامعۀ اولدیغی حالده، شکر سزک ايله نهایت درجه ده سقوط ایدر.

آلتنجی سوزده بیان ایدیلدیگی گبی: لسانده کی قوۀ ذائقه جناب حق حسابنه، یعنی معنوی وظیفۀ شکرانیه ايله رزقه متوجّه اولدیغی وقت، او دیلده کی قوۀ ذائقه، رحمت بی نهایت إلهیه نک حدسز مطبخلرینه شاکر بر مفتش، حامد بر ناظر عالی قدر حکمنده در. اگر نفس حسابنه اولسه، یعنی رزقی انعام ایدنک شکرینی دوشونمیه رک متوجّه اولسه؛ او دیلده کی قوۀ ذائقه، بر ناظر عالی قدر مقامندن، بطن فابریقه سنک یاساقجیسی و معدۀ طاولاسنک بر قپوجیسی درجه سنه

سقوط ايدر. ناصل رزقك شو خدمتكارى شكرسزلك ايله بو درجه يه سقوط ايدر، اويله ده رزقك ماهيتى و سائر خدمه لرى دخى سقوط ايديورلر. ائك يوكسك مقامدن، ائك ادنا مقامه اينرلر. كائنات خالقنك حكمتنه ضد و مخالف بر وضعيته دوشرلر.

شكرك مقياسى؛ قناعتدر و اقتصاددر و رضادر و ممنونيتدر. شكرسزلك ميزانى؛ حرصدر و اسرافدر، حرمتسزلكدر، حرام حلال ديمه يوب راست گلنى يمكددر.

اوت حرص؛ شكرسزلك اولديغى گي، هم سبب محروميتدر، هم واسطه ذلتدر. حتى حيات اجتماعيه صاحبا اولان مبارك قارينجه دخى، گويا حرص واسطه سيله آياقلا آلتنده قالمش آزيلير. چونكه قناعت ايتمه يوب، سنده بر قاچ دانه بغدادى كافى گليركن، آلدن گلسه بيكلر دانه يي طويلار. گويا مبارك آرى، قناعتدن طولاي باشلا اوستنده اوچار. قناعت ايتديگندن، بالى انسانلره امر الهى ايله احسان ايدر، يديرر.

اوت ذات اقدسك عليم ذاتيسى و ائك اعظمى اسمى اولان لفظ الله دن صوكره ائك اعظم اسمى اولان رحمن رزقه باقار و رزقه كى شكر ايله اوگا يتيشيلير. هم رحمانك ائك ظاهر معناسى رزاقدر.

هم شكرك انواعى وار. او نوعلرك ائك جامعى و فهرسته عموميه سى، نمازدر.

هم شكر ايچنده، صافى بر ايمان وار، خالص بر توحيد بولونور. چونكه بر آلاماي يين و الحمد لله "دين آدم، او شكر ايله اعلان ايدر كه: "او آما طوغريدن طوغرى يه دست قدرتك يادگارى و طوغريدن طوغرى يه خزينه رحمتك هديه سيدر"

دیمسی ایلہ و اعتقاد ایتمه سی ایلہ، هر شیئی (جزئی اولسون، کلی اولسون) اونڭ دست قدرتنه تسلیم ایدیور. و هر شیده رحمتك جلوه سنی بیلیر. حقیقی بر ایمانی و خالص بر توحیدی، شکر ایلہ بیان ایدیور.

إنسانِ غافل، کفرانِ نعمت ایلہ نه درجه خسارته دوشدیگنی، چوق جهتلردن یالکز بر وجهنی سویله یه جگر. شویله که:

لذتلی بر نعمتی انسان یه سه، اگر شکر ایتسه؛ او یدیگی نعمت او شکر واسطه سیله بر نور اولور، أخروی بر میوه جنت اولور. و یردیگی لذت ایلہ، جناب حقك التفات رحمتك اثری اولدیغنی دوشونمکله، بیوک و دائمی بر لذت و ذوق و یریور. بو گی معنوی لبلری و خلاصه لری و معنوی ماده لری علوی مقاملره گوندروب، مادی و ثقلی (پوصه) و قشری، یعنی وظیفه سنی بیتین و لزومسز قالان ماده لری فضولات اولوب اصلنه، یعنی عناصره انقلاب ایتمکه گیدیور. اگر شکر ایتمزسه؛ او موقت لذت، زوال ایلہ بر ألم و تأسف بیراقیر و کندیسی دخی قاذورات اولور. ألماس ماهیتنده کی نعمت، کوموره قلب اولور. شکر ایلہ، زائل رزقلر؛ دائمی لذت، باقی میوه لر ویرر. شکرسز نعمت، اڭ گوزل بر صورتدن، چرکین بر صورته دونر. چونکه او غافله گوره رزقك عاقبتی، موقت بر لذتدن صوگره فضولاتدر.

أوت رزقك عشقه لایق بر صورتی وار؛ او ده، شکر ایلہ او صورت گورونور. یوقسه أهل غفلت و ضلالتك رزقه عشقلری بر حیوانلقدر. داهای بوڭا گوره قیاس ایت که، أهل ضلالت و غفلت نه درجه خسارت ایدیورلر.

أنواع ذی حیات ایچنده اڭ زیاده رزقك أنواعنه محتاج، إنساندر. جناب حق إنسانی بتون آسماسنه جامع بر آیینه و بتون رحمتك خزینهلرینك مدخراتی طارته حق،

طانیه جق جهازاته مالک بر معجزه قدرت و بتون آسماسنک جلوه لرینی و صنعتلرینک اینجه لکلرینی میزانه چکه جک آلتلری حاوی بر خلیفه ارض صورتنده خلق ایتمشدر. اونک ایچون حدسز بر احتیاج ویروب، مادی و معنوی رزقک حدسز انواعنه محتاج ایتمشدر. إنسانی، بو جامعیه گوره اُکْ اَعْلَا بر موقع اولان احسن تقویمه چیقارمق واسطه سی، شکر در. شکر اولمازسه، اَسْفَل سافلینه دوشر؛ بر ظلم عظیمی اِرتکاب ایدر.

الحاصل: اُکْ اَعْلَا و اُکْ یوکسک طریق اولان طریق عبودیت و محبویتک درت اساسندن اُکْ بیوک اساسی شکر در که؛ او درت اساس شویله تعبیر ایدیلمش:

﴿دَرْ طَرِيقِ عَجْزٍ مَنْدِي لَا زِمَ اَمَدُ چَارَ چِيزَ﴾

﴿عَجْزٍ مُّطْلَقٌ، فَقَرٍ مُّطْلَقٌ، شَوْقٍ مُّطْلَقٌ، شُكْرِ مُّطْلَقٌ اَيَّ عَزِيزٍ!﴾

﴿اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الشَّاكِرِيْنَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ﴾

﴿اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّاكِرِيْنَ وَالْحَامِدِيْنَ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَ

صَحْبِهٖ اَجْمَعِيْنَ اٰمِيْنَ﴾

﴿وَ اٰخِرُ دَعْوَاهُمْ اَنْ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ﴾

آلتنجی رساله اولان آلتنجی مسئله

(حرمین شریفینہ وھابیلرک تسلطنہ دائردر)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً﴾

عزیز قارداشم!

حرمین شریفینک وھابیلرک آلنه گچمه سی و اونلرک أعاظم اسلامک تربہ لری حقّنده کی تحریککارانه حرمتسزلگی نه حکمتہ مبنیدر؟ دییه سؤل ایدیورسکژ.

الجواب: شو حادثه عالم اسلامک سیاستنه و حیات اجتماعیہ سنه تعلّق ایتدیگی ایچون یکی سعید قفاسیلہ جواب ویره مییورم. چونکه شیمدی دائرہ نظرم باشقه أفقده در. فقط هیچ قیرمدیغم و دائما فائده سنی گوردیگم مبارک خاطرک ایچون أسکی سعید قفاسنی موقّہ باشمه صیقیلہ رق گیہرک شو آلتنجی مسئله یی درت مختصر نکته لرله بیان ایده جگژ.

برنجی نکته: شو وھابی مسئله سنک کوکی دریندر. عنعنہ سی زمان صحابه دن باشلا یہ رق گلمش. ایشته او عنعنہ اوچ اوزون اساس لرله گلمشدر:

برنجیسی: حضرت علی (رض)، وھابیلرک أجدادندن و اکثریسی نجد سکنه سندن اولان خارجیلره قلنج چکمه سی و نھروانده اونلرک حافظلرینی تولدیرمسی، اونلرده دریندن درینه هم دین نامنه شیعه لغک عکسنه اولارق حضرت علی نك (رض) فضیلتلرینه قارشى بر کوسمک، بر عداوت تولد ایتمشدر. حضرت

علی (رض) "شاهِ ولایت" عنوانی قزاندیغی و طُرُقِ اولیانک اکثر مطلقاً اوکا رجوع ایتمه سی جهتندن خارجیلرده و شیمدی ایسه خارجیلرک بایراقدارى اولان وهابیلرده اهلِ ولایت قارشى بر إنکار، بر تزئیف طمارى یرلشمشدر.

ایکنجیسی: مسیلمه کذابک فتنه سیله إرتداده یوز طوتان نجد حوالیسی، حضرتِ أبو بکرک (رض) خلافتنده خالد ابن ولیدک قلنجیله زیر و زیر ایدیلدی. بوندن نجد أهالیسنک خلفای راشدینه و طولایسیله اهلِ سنت و جماعته قارشى بر إغیرار سجه لینه گیرمشدی. خالص مسلمان اولدقلرى حالده، ینه اُسکیدن أجدادلرینک بیدکلری ضربه یی اونوقمیورلر. ناصلکه اهلِ ایرانک، حضرتِ عُمَرَک (رض) عادلانه ضربه سیله دولتلى محو و ملتلىرینک غرورى قیریلدیغی ایچون شیعه لر، آل بیت محبتى پرده سی آلتنده حضرتِ عُمَره (رض) و حضرتِ أبو بکره (رض) و طولایسیله اهلِ سنت و جماعته دائما منتقمانه فرصت بولدقجه تجاوز ایتمشلر.

اوجنجی اساس: وهابیلرک عظیم إماملرندن و عجیب دهالری طاشیان مشهور ابن تیمیه و ابن قیم الجوزى گبی ذاتلر، محی الدینِ عرب (قس) گبی عظیم اولیایه قارشى فضله هجوم ایتدکلری و گویا مذهبِ اهلِ سنتى شیعه لره قارشى حضرتِ أبو بکرک (رض)، حضرتِ علی دن (رض) افضلیتنی مدافعه ایدیورم دیهرک حضرتِ علی نك (رض) قیمتنی چوق دوشوریورلر. خارقه فضیلتلىرینی عادیلشدیریورلر. محی الدینِ عرب گبی چوق اولیایى إنکار و تکفیر ایدیورلر. هم وهابیلر، کندیلرینی أحمد ابن حنبل مذهبنده صایدقلرى ایچون، أحمد ابن حنبل حضرتلى بر میلیون حدیثک حافظى و راویسى و شدتلى اولان حنبلى مذهبک رئیسى و خلقِ قرآن مسئله سنده جهان پسندانه صلابت و متانت صاحبی بر ذات اولدیغندن اونک بر درجه ظاهرى و متعصبانه و علویله مخالفتکارانه مذهبندن دین نامنه استفاده ایدوب بر قسم اولیانک تره لرینى تخریب ایدیورلر. و کندیلرینی

حقلي ظن ايدييورلر. حالبوکه بر درهم حقلي وارسه، بعضاً اون درهم علاوه ايدييورلر.

ايکنجی نکته: شو وهابی مسئله سنک عالم اسلامک عنعنه سی اعتباريله ناصلکه اوچ اساسی وار. اویله ده، عالم انسانیت اعتباريله دخی اوچ اساسی واردر:

برنجیسی: أهل دنیانک و مادی تاریخک نظریله، نوع بشرک حیات اجتماعی سی نقطه سنده باقیلسه گورولویور که؛ حیات اجتماعی سیاسی اعتباريله بشر بر قاچ دوری گچیرمش. برنجی دوری: وحشت و بدویک دوری. ایکنجی دوری: مملوکیت دوری. اوچنجی دوری: أسیر دوری. دردنجیسی: أجیر دوری. بشنجیسی: مالکیت و سربستیت دوریدر. وحشت دوری دینلرله، حکومتلرله تبدیل ایدیلیمش، نیم مدنیت دوری آچیلیمش. فقط نوع بشرک ذکیلی و قویلی، انسانلرک بر قسمی عبد و مملوک إتحاذ ایدوب، حیوان درجه سنه ایندیرمشلر. صوگره بو مملوکلر دخی بر إنتباهه دوشوب غیرته گله رک، او دوری أسیر دورینه چویرمشلر. یعنی مملوکیتدن قورتولوب، فقط "**الْحُكْمُ لِلْغَالِبِ**" اولان ظالم دستوريله ینه انسانلرک قویلی، ضعیفلرینه أسیر معامله سی یاپمشلر. صوگره إختلال کبیر گبی چوق إنقلابلرله او دور ده أجیر دورینه إنقلاب ایتمش. یعنی، زنگینلر اولان خواص طبقه سی، عوامی و فقرای اجرت مقابلنده خدمتکار إتحاذ ایتمه سی، یعنی سرمایه صاحبلری أهل سعی و عملی، کوچک بر اجرت مقابل استخدام ایتمه لیدر. بو دورده سوء إستعمالات او درجه یه واردی که: بر سرمایه دار کندی یزنده اوطوروب، بانقلر واسطه سیله برگونده بر میلیون قزانیدی حالده، بر بیچاره عمله صباحدن آقشامه قدر تحت الأرض معدنلرده چالیشوب قوت لایموت درجه سنده اون غروشلق بر اجرت قزانیور. شو حال، مدهش بر کین، بر إغیرار ویردی که، عوام طبقه سی خواصه إعلان عصیان ایتدی. شو عصرک

تعبیر یله سوسیالستلک، بولشویکلک صورتنده اُول روسیایی زیر و زبر ایدوب گچن حربِ عمومیدن استفاده ایدهرک هر یرده کوک صالدیلر. شو بولشویزمک پرده سی آلتنده کی قیام عوام، خواصّه قارشى بر کین و بر تزییف فکرینی ویردیگندن، بیوکله و خواصّه عائد مدارِ شرف هر شیئی قیرمق ایچون بر جسارت ویرمش.

ایکنجی اساس: شو عصر منفی ملّیتی چوق ایلری سوردی. عناصرِ اسلامیّه هیچ محتاج اولمادیغی حالده، شو ملّیت فکرینه کورکورینه صاریلدیلر. منفی ملّیت ایسه، مقدّسات دینیّه حرمتکار اولامیور. بهانه لر بولدقجه ایلیشمک ایسته یور.

اوچنجی اساس: سکوت.....

اوچنجی نکته: مسلک لر، مذهب لر نه قدر باطل ده اولسه لر، ایچنده عقدّه حیاتیّه سی حکمنده بر حق، بر حقیقت بولونور. اگر آثارینه و نتیجه لرینه حکم ایدن حق و حقیقت ایسه و منفی جهتلری مثبت جهتلرینه مغلوب ایسه، او مسلک حقدر. اگر ایچنده کی حق و حقیقت نتیجه لر حکم ایده میور و منفی جهتی مثبت جهتنه غلبه ایدیورسه، او مسلک باطلدر. اونک اهلّی، اهل بدعه و ضلالت اولور. ایشته بو قاعده یه بناءً، عالم اسلامده کی اهل بدعه فرقه لرینه باقیلسه گورولویور که، هر بری بر حقّه استناد ایدوب گیتمش. فقط منفی جهتی، یا غرض ویا عناد گبی بر سببله او مسلک آثاری، ضلالت حسابنه چالیشمشدر.

مثلا: شیعه لر، قرآنک آمرینه إمتثالاً اهل بیتک محبّتی اساس طوتوب، صوگره انتقامِ ملیّه جهتندن بر غرض گله رک مشروع محبّت اهل بیتک آثارینی ضبط ایدهرک، صحابه و شیخینک بغضنه بنا ایدوب آثار گوسترمشدر.

﴿لَا لِحُبِّ عَلِيٍّ بَلْ لِبُغْضِ عُمَرَ﴾ اولان ضربِ مثلنه ماصدق اولمشدر. هم مثلا، وهابیلر و خارجیلر ایسه، نصوصِ شریعتّه و صریح آیاته و ظواهرِ احادیثّه استناد

ایده‌رک، خالص توحیده منافی و صنم‌پرستلگی ایما ایده‌جک هر شیئی ردّ ایتمکلگی قاعده طوقشلر. فقط برنجی نکته‌ده کی اوچ اساسده بیان ایدیلن سبیلر جهتندن گلن منفی غرضلر، اونلری حقدن چویروب ضلالتله صاپدیرمش که، إفراط درجه‌سنده تخریبات یاپیورلر. و هکذا، جبری اولسون، معتزله اولسون، هانگی فرقه اولورسه اولسون، بویله بر حقیقتی مسلک‌نده گوروب، اونکله آلدانوب صوگره ضلالتله صاپلانیر.

هر نه ایسه... هر باطل بر مسلک هر بر جهتی باطل اولمق لازم اولمادیغی گی، هر بر حق مسلک دخی هر بر جهتی حق اولمق لازم دگلدر. بوکنا بناء ساداتدن اولان شریف مکه، اهل سنت و جماعتدن ایکن ضعف گوستروب انگلیز سیاستک حرمین شریفینه مستبدانه گیرمه‌سنه میدان ویردی. نصّ آیتله کفارک گیرمسنی قبول ایتمه‌ین حرمین شریفینی، انگلیز سیاستک عالم اسلامی آلداته‌جق بر صورتده مرکز سیاسی حکمنه گتیرمه‌سنه یول ویردیگندن، اهل بدعتدن اولان وهابیلر، خارجدن مدار استناد آرامیه‌رق فی الجملة نیم‌مستقل بر سیاست اسلامیّه تعقیب ایتدکلرندن؛ شو جهته حقلی اولارق، او گی اهل سنته غلبه ایتدیلر، دینیه‌یلیر.

دردنجی نکته: أسباب تحتنده وجوده گلن حادثه‌لر، او أسبابک خالص مالی دگل؛ بلکه أصل او حادثه‌نک حقیقی صاحبی قدردر. قدر ایسه، حکمتِ الهیه ایله حکم ایدر. او یله ایسه بو وهابی حادثه‌سنه، یالکز وهابیلرک اهل سنته قارشی مفرطانه بر تجاوز نظریله باقمیه‌جغز. بلکه اهل سنت بر سوء حرکتیه قدره فتوا ویرمش که، وهابیلری اهل سنته تسلیط ایتمش. وهابیلر ظلم ایدر، چونکه هم چوق مفرطانه، هم انتقام‌کارانه، هم خارجیلک نامنه ایتدکلری ایچون جنایت ایدیورلر. فقط قدرِ الهی اوچ سببه بناء عدالت ایدر:

برنجیسی: حدیث صحیح ایله ثابت اولان زیارتِ قبور و مقبرستانه حرمت شرعیه سوءِ استعمال ایدیلدی. غیر مشروع حادثه‌لر ظهوره گلدی. خصوصاً اولیالرک مقبرلرینه قارشی حرمت ایسه، معنایِ حرفی جهتیه قالمادی؛ معنایِ اسمی درجه‌سنه چیقدی. یعنی صرف جنابِ حق حسابنه، مقبول بر عبدی اولدیغنه و شفاعتنه و معنوی دعاسنه مظهر اولمق ایچون اولان مشروع حرمتدن زیاده، او قبر صاحبی عادتاً صاحبِ تصرف و کندی کندینه مدد ویره‌جک بر قدرت صاحبی تصوّر ایدوب عامیانه، جاهلانه تقدیس ایدیلدی. حتّی او درجه‌یه وارمش که؛ نماز قیلیمانلر، او معروف و مشهور تربله‌ره قربان کسوب، اوکا یالواریوردی. ایشته بو مفرطانه حال، قدره فتوا ویردی که؛ بو مخربی اونلره مسلط ایتسین. فقط او مخرب دخی اونلری تعدیل ایتمک و إفراطلرینی قیرمق لازم گلیرکن، اوپله یاپمایوب بالعکس او ده تفریط ایدوب، کوکیله کسمگه باشلادی. البته ﴿الظَّالِمُ سِيفُ اللَّهِ يَنْتَقِمُ بِهِ ثُمَّ يَنْتَقِمُ مِنْهُ﴾ قاعده‌سنه مظهر اولور. اونلر ده صوگره جزاسنی بولورلر.

ایکنجیسی: شو عصرده مادی فکر غلبه چالمش. أسبابِ ظاهریه، حقیقی تلقّی ایدیلیور. انسانلر أسبابه یاپیشیور. اگر أسبابِ ظاهریه بر آینه حکمندن چیقوب، نظرِ دقتی کندینه جلب ایتسه، توحیدِ حقیقی‌یه منافی اولور.

ایشته شو غافل، مادی عصرده کی انسانلر متدین ده اولسه، أسبابه فضله صاریلمالرینه، حکمتِ شرعیه مساعده ایتمیور. ایشته بوکا بناءً اولیانک و أعظمِ اسلامیّه‌نک تربله‌رینه برر مقدّس زیارتگاه نظریله باقمق، او حکمتِ شرعیه‌یه شو زمانده پک موافق دوشمدیگندن؛ قدرِ الهی اونی تعدیل ایتمک ایستدی که، بونلری مسلط ایتدی.

اوچنجیسی: شو عصرده أنانیت او درجه دیزگینی ألنه آلمش که، چوق
 انسانلر برر کوچک فرعون و برر کوچک نمرود حکمنه گچمشلر. ایشته أهل
 غفلت و أهل ضلالت و بو مغرور أهل أنانیت نظرنده قیاس بالنفس اولارق،
 أعاضم اسلامیة نك نامدارلرینی حاشا أنانیتله إتهام ایتدکلرندن، هم او أهل غفلت
 و ضلالت کندیلری اللہی طانیمدقلری ایچون چوق شیلره، چوق ذاتلره برر نوع
 ربوبیت تحیل ایتدکلری برر هنگامده و صنم پرستلگک باشقه برر نوعی اولان
 هیکل پرستلرک و صورت پرستلرک غایت مدھش برر ریاکارلق معناسنده اولان شان
 و شرف پشنده قوشدقلری برر زمانده؛ أعاضم اسلامیة نك تربهلرینه جاهلانہ و
 مفرطانه برر صورتده عواملرک تقدیس درجه سنده حرمتلری، ألبته حکمت شرعیہ
 نقطه سنده قدر مناسب گورمدی که، بو مخربلری أهل ستنه تسلیط ایتدی. اونلرله
 تعدیل ایده جک.

فقط وهابیلرک سیئات و تخریباتلریله برابر مدار شکران برر جهتلی و ار که،
 او چوق مهمدر. بلکه اونلرک تخریبکارانه اولان سیئاتلرینه مقابل او جهتدر که،
 اونلری شیمدیلک موقق ایدیور. او جهت ده شودر که: نمازه چوق دقت
 ایدیورلر. شریعتک احکامنه تطبیق حرکتہ چالیشیورلر. باشقلری گبی لاقیدلق
 ایتمیورلر. گویا دینک تعصبی نامنه تجاوز ایدیورلر. باشقلر گبی، دینک اهمیتسزلکنه
 بناء شعائر دینیہ یی تخریب ایتمیورلر. هم وهابیلک آز برر فرقه در. قوجه عالم
 اسلامک حوض کبیری ایچنده یا آریر، یا اعتداله گلیر. چونکه منبعی خارجدہ
 دگل که، عالم اسلامی بولاندرسین. منبعی خارجدہ اولسه ایدی، چوق
 دوشوندیره جکدی.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

یدنجی رساله اولان یدنجی مسئله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ﴾

شو مسئله "یدی إشارت" در.

أولاً تحدیثِ نعمت صورتنده بر قاج سرّ عنایتی إظهار ایدن "یدی سبی" بیان ایدرز:

برنجی سبب: أسکی حربِ عمومیدن أول و أوائلنده، بر واقعۀ صادقده گورویورم که: آرات طاعی دینیلن مشهور آغری طاغث آلتندهیم. بردن او طاغ، مدهش إنفلاق ایتدی. طاغلرگی پارچه لری، دنیانک هر طرفنه طاغیتدی. او دهشت ایچنده باقدم که، مرحوم والدهم یانمده در. دیدم: "آنا قورقمه! جنابِ حَقِّک آمریدر؛ او رحیمدر و حکیمدر." بردن او حالتده ایکن، باقدم که مهم بر ذات، بگا آمرانه دیور که: "إعجازِ قرآنی بیان ایت." اویاندم، آکلادم که: بر بیوک إنفلاق اولاجق. او إنفلاق و إنقلابدن صوگره، قرآن أطرافنده کی سورلر قیريله جق. طوغریدن طوغری یه قرآن کندی کندینه مدافعه ایده جک. و قرآنه هجوم ایديله جک، إعجازی اونک چلیک بر زرهی اولاجق. و شو إعجازک بر نوعی شو زمانده إظهارینه، حدّمک فوقنده اولارق، بنم گبی بر آدم نامزد اولاجق و نامزد اولدیغمی آکلادم.

مادام إعجازِ قرآنی بر درجه بیان، سوزلرله اولدی. ألبته او إعجازك حسابنه گچن و اونك رشحاتی و برکاتی نوعندن اولان خدمتمزده کی عنایاتی إظهار ایتمك، إعجازه یاردمدر و إظهار ایتمك گرکدر.

ایکنجی سبب: مادام قرآن حکیم مرشدیمزدر، استادیمزدر، إمامزدر، هر بر آدابده رهبریمزدر؛ او، کندی کندینی مدح ایدیور. بز ده اونك درسنه إتباعاً، اونك تفسیرینی مدح ایده جگزر.

هم مادام یازیلان سوزلر اونك بر نوع تفسیریدر و او رساله لرده کی حقائق، قرآنك مالیدر و حقیقتلریدر. و مادام قرآن حکیم أکثر سوره لرده، خصوصاً ﴿الر﴾ لرده ﴿حم﴾ لرده کندی کندینی کمال حشمتله گوستریور، کمالاتنی سویله یور، لایق اولدیغی مدحی کندی کندینه ایدیور. ألبته سوزلرده إنعکاس ایتمش قرآن حکیمك لمعات إعجازه سندن و او خدمتک مقبولیتنه علامت اولان عنایات ربّانیه نك إظهارینه مکلفز. چونکه او استادیمز او یله ایدر و او یله درس ویرر.

اوچنجی سبب: سوزلر حقّنده تواضع صورتنده دیمیورم؛ بلکه بر حقیقتی بیان ایتمك ایچون دیرم که: سوزلرده کی حقائق و کمالات، بنم دگل قرآنکدر و قرآنندن ترشح ایتمشدر. حتّی اونجی سوز، یوزر آیات قرآنیهدن سوزولمش بعض قطراتدر. سائر رساله لر دخی عموماً او یله در. مادام بن او یله بیلیمورم و مادام بن فانیم، گیده جگم؛ ألبته باقی اولاجق بر شی و بر اثر، بنمله باغلانماق گرکدر و باغلانمالمی. و مادام اهل ضلالت و طغیان، ایشلرینه گلمه یین بر اثری، اثر صاحبنی چورومتکله اثری چورومتک عادتلریدر؛ ألبته سمای قرآنك ییلدیزلریله باغلانان رساله لر، بنم گبی چوق اعتراضاته و تنقیداته مدار اولایلن و سقوط

ایده بیلن چوروك بر ديرك ايله باغلانملى. هم مادام عُرفِ ناسده، بر اُترده كى مزایا، او اُتركِ مصدرى و منبعى ظن ايتدكلرى مؤلفنك اُطوارنده آرانيلیور و بو عُرفه گوره، او حقائقِ عالییه یی و او جواهرِ عالییه یی كندم گبی بر مفلسه و اونلرك بیكده برینی كندنده گوسترمه یین شخصیتمه مال ایتمك، حقیقته قارشى بیوك بر حقسزلق اولدیغی ایچون رساله لر كندى مالم دگل، قرآنك مالی اولارق، قرآنك رشحاتِ مزیتانه مظهر اولدقلرینی إظهار ایتمگه مجبورم. اوت لذتلى اوزوم صالحیملرینك خاصیتلری، قورو چوبوغنده آرانیلماز. ایشته بن ده اویله بر قورو چوبوق حکمنده یم.

دردنجی سبب: بعضًا تواضع، کفرانِ نعمتی إستلزام ایدیور؛ بلکه کفرانِ نعمت اولور. بعضًا ده تحدیثِ نعمت، إفتخار اولور. ایکسی ده ضرردر. بونك چاره یگانه سی که؛ نه کفرانِ نعمت چیقسین، نه ده إفتخار اولسون. مزیت و کمالاتلری إقرار ایدوب، فقط تملک ایتمیهرک، منعم حقیقینك اثرِ إنعامی اولارق گوسترمکدر. مثلاً: ناصلکه مرصع و مزین بر ألبسه فاخره یی بری سکا گیدیرسه و اونکله چوق گوزلشسهك، خلق سکا دیسه: "ما شاء الله چوق گوزلسك، چوق گوزلشدك." "اگر سن تواضعکارانه دیسهك: "حاشا!.. بن نهیم، هیچ. بو نه در، نره ده گوزللك؟" او وقت کفرانِ نعمت اولور و حلّه یی سکا گیدیرن ماهر صنعتکاره قارشى حرمتسزلک اولور. اگر مفتخرانه دیسهك: "اوت بن چوق گوزه لم، بنم گبی گوزل نره ده وار، بنم گبی برینی گوستریکز." او وقت، مغرورانه بر فخردر.

ایشته فخردن، کفراندن قورتولمق ایچون دیه لی که: "اوت بن گوزلشدم، فقط گوزللك لباسکدر و طولایسیله لباسی بگا گیدیرنکدر، بنم دگلدر."

ایشته بونك گبی، بن ده سسم یتیشسه، بتون کره أرضه باغیره رق دیرم که:

سوزلر گوزلدردلر، حقیقتدردلر؛ فقط بنم دگلدردلر، قرآن کریمک حقائقندن تلمع ایتمش شعاعلدردر.

﴿وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي * وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي بِمُحَمَّدٍ﴾

دستوريله دیرم که:

﴿وَمَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِي * وَلَكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِي بِالْقُرْآنِ﴾

یعنی: "قرآنک حقائقِ إعجازینی بن گوزلشدیره مدم، گوزل گوستره مدم؛ بلکه قرآنک گوزل حقیقتلری، بنم تعبیراتلریمی ده گوزلشدیردی، علویلشدیردی. " مادام بویله در؛ حقائقِ قرآنک گوزلگی نامنه، سوزلر نامنده کی آیینهلرینک گوزلکلرینی و او آیینهلرلغه ترتب ایدن عنایاتِ إلهیهیی اظهار ایتمک، مقبول بر تحدیثِ نعمتدر.

بشنجی سبب: چوق زمانِ اَوّل بر اهلِ ولایتدن ایشیتدم که؛ او ذات، اُسکی ولیدرک غیبی إشارتلرندن إستخراج ایتمش و قناعتی گلمش که: "شرق طرفندن بر نور ظهور ایده جک، بدعهلر ظلماتنی طاغیده جق. " بن، بویله بر نورک ظهورینه چوق إنتظار ایتدم و ایدیورم. فقط چیچکلر بھارده گلیر. اويله قدسی چیچکلره زمین حاضر ایتمک لازم گلیر. و آکلا دق که، بو خدمتمزله او نورانی ذاتلره زمین إحضار ایدیورز. مادام کندیمزه عائد دگل، اَلْبته سوزلر نامنده کی نورلره عائد اولان عنایاتِ إلهیهیی بیان ایتمکده مدارِ فخر و غرور اولاماز؛ بلکه مدارِ حمد و شکر و تحدیثِ نعمت اولور.

آلتنجی سبب: سوزلرک تألیفی واسطه سیله قرآنه خدمتمزه بر مکافاتِ عاجله و بر واسطه تشویق اولان عنایاتِ ربّانیه، بر موقّقتدر. موقّقت ايسه، اظهار ایدیلیر. موقّقتدن گچسه؛ اولسه اولسه بر إکرامِ إلهی اولور. إکرامِ إلهی ايسه، اظهاری بر شکر معنویدر. اوندن دخی گچسه، اولسه اولسه هیچ إختیاریمز

قاریشمادان بر کرامتِ قرآنیہ اولور. بز مظهر اولمشز. بو نوع اختیارسز و خبرسز گلن بر کرامتک اظهاری، ضررسزدر. اگر عادی کراماتک فوقه چیقسه، او وقت اولسه اولسه قرآنک إعجازِ معنویسنک شعله‌لری اولور. مادام إعجاز اظهاری ایدیلیر، آلبته إعجازه یاردیم ایدنک دخی اظهاری إعجاز حسابنه گچر؛ هیچ مدارِ فخر و غرور اولاماز، بلکه مدارِ حمد و شکراندر.

یدنجی سبب: نوع انسانک یوزده سکسانی اهل تحقیق دگلدر که، حقیقته نفوذ ایتسین و حقیقتی حقیقت طانیوب قبول ایتسین. بلکه صورته، حسنِ ظنه بناء، مقبول و معتمد انسانلردن ایشیتدکلری مسائلی تقلیداً قبول ایدرلر. حتی قوتلی بر حقیقتی، ضعیف بر آدمک آئنده ضعیف گورور و قیمتسز بر مسئله‌یی، قیمتدار بر آدمک آئنده گورسه، قیمتدار تلقی ایدر. ایشته اوکا بناء، بنم گبی ضعیف و قیمتسز بر بیچاره‌نک آئنده کی حقائق ایمانیه و قرآنیه‌نک قیمتنی، اکثر ناسک نقطه نظرند دوشورمه‌مک ایچون، بالمجبوریه إعلان ایدیورم که: اختیاریمز و خبریمز اولمادن، بریسی بزی استخدام ایدیور؛ بز بیلیمیه‌رک، بزی مهم ایشلرده چالیشدیوریور. دلیلمز ده شودر که: شعوریمز و اختیاریمزدن خارج بر قسم عنایاته و تسهیلاته مظهر اولویورز. اوپله ایسه، او عنایتلری باغیره‌رق إعلان ایتمگه مجبورز.

ایشته گچمش یدی أسبابه بناء، کلی بر قاچ عنایت ربّانییه إشارت ایده‌جگز.

برنجی إشارت: یگرمی سکرنجی مکتوبک سکرنجی مسئله‌سنک برنجی نکته‌سند بیان ایدیلمشدر که، "توافقات" در. أزجمله: معجزاتِ أحمدیه مکتوباتنده، اوچنجی إشارتندن تا اون سکرنجی إشارتنه قدر آتمش صحیفه؛ خبرسز، بیلیمیه‌رک بر مستسخک نسخه‌سند ایکی صحیفه مستثنا اولق اوزره متباقی

بتون صحیفه‌لرده (کمال موازنتله) ایکی یوزدن زیاده "رسول اکرم علیه الصلاة والسلام" کلمه‌لری بربرینه باقییورلر. کیم انصاف ایله ایکی صحیفه‌یه دقت ایتسه، تصادف اولمادیغنی تصدیق ایده‌جک. حالبوکه تصادف، اولسه اولسه بر صحیفه‌ده کثرتلی أمثال کلمه‌لری بولونسه، یاری یاری‌یه توافاق اولور، آنجق بر ایکی صحیفه‌ده تمامًا توافاق ایده‌بیلیر. او حالده بویله عموم صحیفه‌لرده رسول اکرم علیه الصلاة والسلام کلمه‌سی؛ ایکی اولسون، اوچ اولسون، درت اولسون ویا داها زیاده اولسون، کمال میزان ایله بربرینک یوزینه باقسه؛ البته تصادف اولماسی ممکن دگلدر. هم سکز آیری آیری مستسخک بوزامدیغی بر توافک، قوتلی بر إشارت غیبیه، ایچنده اولدیغنی گوسترر. ناصلکه اهل بلاغت کتابلرنده، بلاغت درجاتی بولوندیغی حالده؛ قرآن حکیمده کی بلاغت، درجه إعجازه چیقمش. کیمسه‌نک حدی دگل که اوکا یتیشسین. اويله ده؛ معجزات أحمدیه‌نک بر آینه‌سی اولان اون طوقوزنجی مکتوب و معجزات قرآنیه‌نک بر ترجمانی اولان یگرمی بشنجی سوز و قرآنک بر نوع تفسیری اولان رساله نور أجزالرنده توافقات، عموم کتابلرک فوقنده بر درجه غرابت گوستریور. و اوندن آکلاشیلیور که؛ معجزات قرآنیه و معجزات أحمدیه‌نک بر نوع کرامتیدر که، او آینه‌لرده تجلی و تمثیل ایدیور.

ایکنجی إشارت: خدمت قرآنیه‌یه عائد عنایات ربّانیه‌نک ایکنجیسی شودر که: جناب حق، بنم گبی قلمسز، یاریم اُمّی، دیار غربنده، کیمسه‌سز، إختلاطن منع ایدیلیمش بر طرزده؛ قوتلی، جدی، صمیمی، غیور، فداکار و قلملری برر ألماس قلنج اولان قارداشلری بکا معاون إحسان ایتدی. ضعیف و عاجز اوموزیمه چوق آغیر گلن وظیفه قرآنیه‌یی، او قوتلی اوموزلره بیندیردی. کمال کرمندن، یوکمی خفیفلشدیردی. او مبارک جماعت ایسه؛ (خلوصینک تعبیرله) تلسز تلغرافک

آخذه لری حکمنده و (صبرينك تعبيريله) نور فابريقه سنك ألكتريقلريني يتيشديرين
ماكينه لر حکمنده آیری آیری مزيتلری و قيمتدار مختلف خاصيتلریله برابر، (ينه
صبرينك تعبيريله) بر توافقات غيبه نوعندن اولارق، شوق و سعی و غیرت و
جدّيته بربرينه بکزر بر صورتده أسرار قرآنيه ي و أنوار ایمانيه ي اطرافه نشر ایتملری
و هر يره ایريشديرملری و شو زمانده (يعنی حروفات دگيشمش، مطبعه يوق،
هرکس أنوار ایمانيه يه محتاج اولديغی بر زمانده) و فتور ويره جک و شوقی قيره جق
چوق أسباب وارکن، بونلرک فتورسز، کمال شوق و غیرتله بو خدمتلری، طوغريدن
طوغری يه بر کرامت قرآنيه و ظاهر بر عنایت إلهيه در. أوت ولايتک کرامتی اولديغی
گبی، نيّت خالصه نك دخی کرامتی واردر. صيميتک دخی کرامتی واردر. باخصوص
لله ايچون اولان بر اخوت دائره سنده کی قارداشلرک ايچنده جدّی، صميمی
تساندک چوق کرامتلری اولاييلير. حتّی شويله بر جماعتک شخص معنويسی بر ولیّ
کامل حکمنه گچه بيلير، عنایاته مظهر اولور.

ایشته ای قارداشلرم و ای خدمت قرآنده آرقداشلرم! بر قلعه يي فتح ایدن
بر بولوگک چاوشنه بتون شرفی و بتون غنيمتی ويرمک ناصل ظلمدر، بر خطادر؛
اويله ده شخص معنويکزک قوتيله و قلملريکز ايله حاصل اولان فتوحاتده کی
عنایاتی بنم گبی بر بيچاره يه ويره مزسکز. ألبته بويله مبارک بر جماعته، توافقات
غيبه دن داها زیاده قوتلی بر إشارت غيبه وار و بن گوروپورم؛ فقط هرکسه و
عمومه گوستره ميپورم.

اوپنجی إشارت: رسالۀ نور أجزالری، بتون مهمّ حقائق ایمانيه و قرآنيه يي
حتّی أک معنده قارشى دخی پارلاق بر صورتده إثباتی، چوق قوتلی بر إشارت
غيبه و بر عنایت إلهيه در. چونکه حقائق ایمانيه و قرآنيه ايچنده اويله لری وار
که؛ أک بيوک بر داهی تلقّی ايديلن ابن سینا، فهمنده عجزيني إعتراف ایتمش،

"عقل بوگا یول بولاماز!" دیمش. اونجی سوز رساله‌سی، او ذاتک دهاسیله یتیشه‌مدیگی حقائقی؛ عواملره ده، چوجقلره ده بیلدیریور.

هم مثلاً: سرّ قدر و جزء اختیارینک حلّی ایچون، قوجه سعدِ تفتازانی گبی بر علامه؛ قرق اَللی صحیفه‌ده، مشهور مقدماتِ اثنا عشر نامیله تلویح نام کتابنده آنجی حلّ ایتدیگی و آنجی خواصّه بیلدیردیگی عین مسائلی، قدره دائر اولان یگریمی آلتنجی سوزده، ایکنجی مبحث ایکی صحیفه‌سنده تامیله، هم هرکسه بیلدیره‌جک بر طرزده بیانی، اثر عنایت اولمازسه نه‌در؟

هم بتون عقولی حیرتده بیراقان و هیچ بر فلسفه‌نک ایلله کشف ایدیلهمه‌مین و سرّ خلقتِ عالم و طلسم کائنات دینیلن و قرآنِ عظیم الشانک إعجازیله کشف ایدیلن او طلسم مشکل‌کشا و او معمایِ حیرت‌نما، یگریمی دردنجی مکتوب و یگریمی طوقوزنجی سوزک آخرنده کی رمزلی نکته‌ده و اوتوزنجی سوزک تحولاتِ ذراتک آلتی عدد حکمتنده کشف ایدیلمشدر. کائناتده کی فعالیتِ حیرت‌نمانک طلسمی و خلقتِ کائناتک و عاقبتک معماسنی و تحولاتِ ذراتده کی حرکاتک سرّ حکمتنی کشف و بیان ایتمشلدر، میدانده‌در، باقیله‌بیلیر.

هم سرّ اُحدیت ایلله، شریکسز وحدتِ ربوبیتی؛ هم نهایتسز قریبتِ إلهیه ایلله، نهایتسز بعدیتمز اولان حیرت‌انگیز حقیقتلری کمالِ وضوح ایلله اون آلتنجی سوز و اوتوز ایکنجی سوز بیان ایتدکلی گبی؛ قدرتِ إلهیه‌یه نسبةً ذرات و سیارات مساوی اولدیغنی و حشرِ أعظمده عموم ذی‌روحک إحیاسی، بر نفسک إحیاسی قدر او قدرته قولای اولدیغنی و شرکک خلقتِ کائناتده مداخله‌سی إمتناع درجه‌سنده عقلدن اوزاق اولدیغنی کمالِ وضوح ایلله گوسترن یگرمنجی مکتوبده کی «وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» کلمه‌سی بیاننده و اوچ تمثیلی حاوی اونک ذیلی، شو عظیم سرّ وحدتی کشف ایتمشدر.

هم حقائقِ ایمانیه و قرآنیه ده اویله بر گنیشلک وار که، اُڭ بیوک ذکاءِ بشری إحاطه ایده مدیگی حالدہ؛ بنم گی ذهنی مشوُش، وضعیتی پریشان، مراجعت ایدیلہ جک کتاب یوقکن، صیقنتیلی و سرعتله یازان بر آدمده، او حقائقُڭ اکثریتِ مطلقه سی دقائقله ظهوری؛ طوغریدن طوغریه قرآن حکیمکُ إعجازِ معنویسنکُ اثری و عنایتِ ربّانیه نڭ بر جلوه سی و قوّتلی بر إشارتِ غیبیه در.

دردنجی إشارت: ألی آتمش رساله لر (*) اویله بر طرزده إحسان ایدیلمش که؛ دگل بنم گی آز دوشونن و ظهوراته تبعیت ایدن و تدقیقه وقت بولامیان بر إنسانکُ؛ بلکه بیوک ذکالردن مرگب بر اهلِ تدقیقکُ سعی و غیرتیه یاپیلمیان بر طرزده تألیفلی، طوغریدن طوغریه بر اثر عنایت اولدقربی گوستریور. چونکه بتون بو رساله لرده، بتون درین حقائق، تمثیلات واسطه سیله، اُڭ عامی و اُمّی اولانلره قدر درس ویریلیور. حالبوکه او حقائقکُ چوغنی بیوک عالم لر "تفهیم ایدیلمز" دیوب، دگل عوامه، بلکه خواصّه ده بیلدیره میورلر.

ایشته اُڭ اوزاق حقیقتلری، اُڭ یاقین بر طرزده، اُڭ عامی بر آدمه درس ویره جک درجه ده؛ بنم گی تورکجه سی آز، سوزلری مغلق، چوغنی آڭلاشیلماز و ظاهر حقیقتلری دخی مشکلشدیریور دیه اُسکیدن بری إشتهار بولش و اُسکی اثرلری او سوءِ إشتهاری تصدیق ایتمش بر شخصکُ اُندده بو خارقه تسهیلات و سهولتِ بیان؛ البته بلا شبهه بر اثر عنایتدر و اونکُ هنری اولاماز و قرآن کریمکُ إعجازِ معنویسنکُ بر جلوه سیدر و تمثیلاتِ قرآنیه نڭ بر تمثیلدر و إنعکاسیدر.

بشنجی إشارت: رساله لر عمومیتله پک چوق إنتشار ایتدیگی حالدہ، اُڭ بیوک عالمدن طوت، تا اُڭ عامی آدمه قدر و اهلِ قلب بیوک بر ولیدن طوت، تا

(*) : شیمدی یوز اوتوزدر.

أَكْ مَعْنَدِ دِينَسَزْ بَرِ فِيلَسُوفَه قَدَرِ اَوْلَانِ طَبَقَاتِ نَاسِ وَ طَائِفَه‌لَرِ اَوْ رِسَالَه‌لَرِ
 گُورْدَكَلَرِ وَ اَوْقُودَقَلَرِ وَ بَرِ قَسْمِی طُوقَاتَلَرِیْنِی یِیدَكَلَرِ حَالِدَه تَنْقِیدِ
 اِیدِیلْمَه‌مَسِی وَ هَرِ طَائِفَه درجه‌سَنَه گُورَه اِستِفاده اِیْتْمَه‌مَسِی، طُوغْرِیدِنِ طُوغْرِی‌یَه
 بَرِ اَثَرِ عِنَايَتِ رِبَّانِیَه وَ بَرِ کَرَامَتِ قُرْآنِیَه اُولْدِیغِی گِی، چُوقِ تَدْقِیقاتِ وَ تَحْرِیَاتْ
 نَتِیجَه‌سِیْلَه اَنْجَقِ حُصُولِ بُولَانِ اَوْ چَشِیدِ رِسَالَه‌لَرِ، فُوقِ الْعَادَه بَرِ سُرْعَتْلَه، هَم
 اِدْرَاکْمِی وَ فِکْرِمِی مَشُوشِ اِیدِنِ صِیْقَنْتِیْلِی اِنْقِبَاضِ وَ قَتْلَرْنَدَه یَازِیلْمَاسِی دَخِی، بَرِ
 اَثَرِ عِنَايَتِ وَ بَرِ اِکْرَامِ رِبَّانِیدِر.

اَوْتِ اَکْثَرِ قَارْدَاشْلَرْمِ وَ یَاغْدَه‌کِی عُمُومِ اَرْقَدَاشْلَرْمِ وَ مَسْتَنْسَخْلَرِ بِلِیُورْلَرِ
 کِه؛ اُونِ طُوقُوزْنَجِی مَکْتُوبْ بَشِ پَارْچَه‌مَسِی، بَرِ قَاقِ گُونِ ظَرْفْنَدَه هَرِ گُونِ اِیْکِی
 اَوْچِ سَاعَتْنَدَه وَ مَجْمُوعِی اُونِ اِیْکِی سَاعَتْنَدَه هِیْچِ بَرِ کِتَابَه مَرَاجَعَتِ اِیدِیلْمَه‌دِنِ
 یَازِیلْمَاسِی؛ حَتّٰی اَکْ مَهْمَّ بَرِ پَارْچَه وَ اَوْ پَارْچَه‌دَه لَفْظِ رَسُولِ اَکْرَمِ عَلَیْهِ الصَّلَاةُ
 وَ السَّلَامِ کَلْمَه‌سَنَدَه ظَاهِرِ بَرِ خَاتَمِ نَبَوْتِی گُوسْتَرِنِ دَرْدَنْجِی جَزْءِ، اَوْچِ دَرْتِ سَاعَتْنَدَه،
 طَاغْدَه، یَاغْمُورِ اَلْتَنْدَه اَزْبَرِ یَازِیلْمَشْ؛ وَ اَوْتُوزْنَجِی سُوزْ گِی مَهْمَّ وَ دَقِیقِ بَرِ رِسَالَه،
 اَلْتِی سَاعَتِ اِیْچَنْدَه بَرِ بَاغْدَه یَازِیلْمَشْ؛ وَ یِگَرْمِی سَکَرْنَجِی سُوزْ، سَلِیْمَانْ
 بَاغْچَه‌سَنَدَه بَرِ، نَهَايَتِ اِیْکِی سَاعَتِ اِیْچَنْدَه یَازِیلْمَاسِی گِی، اَکْثَرِ رِسَالَه‌لَرِ بُوِیْلَه
 اَوْلْمَاسِی؛ وَ اُسْکِیْدِنِ بَرِی صِیْقَنْتِیْلِی وَ مَنَقْبُضِ اُولْدِیغَمِ زَمَانِ، اَکْ ظَاهِرِ حَقِیْقَتْلَرِی
 دَخِی بِلَانِ اِیدَه‌مَدِیْگِمِی، بَلْکَه بِلَه‌مَدِیْگِمِی یَاقِیْنِ دُوسْتَلَرْمِ بِلِیُورْلَرِ. خُصُوصًا اَوْ
 صِیْقَنْتِی‌یَه خُسْتَه‌لَقِ دَه عِلَاوَه اِیدِیْلَسَه، دَاها زِیَادَه بَنِی دَرَسْدِنِ، تَأْلِیْفْدِنِ مَنَعِ
 اِیْتْمَکْلَه بَرَابَرْ؛ اَکْ مَهْمَّ سُوزْلَرِ وَ رِسَالَه‌لَرِ، اَکْ صِیْقَنْتِیْلِی وَ خُسْتَه‌لَقْلِی زَمَانْدَه، اَکْ
 سُرْعَتْلِی بَرِ طَرْزْدَه یَازِیلْمَاسِی؛ طُوغْرِیدِنِ طُوغْرِی‌یَه بَرِ عِنَايَتِ اِلْهِیَه وَ بَرِ اِکْرَامِ
 رِبَّانِی وَ بَرِ کَرَامَتِ قُرْآنِیَه اَوْلْمَازَسَه نَه‌دِرْ؟

هم هانگی کتاب اولورسه اولسون، بویله حقائقِ إلهیه دن و ایمانیه دن بحث ایتمش ایسه، علی کلّ حال بر قسم مسائلی، بر قسم انسانلره ضرر ویرر و ضرر ویردکلری ایچون، هر مسئله هرکسه نشر ایدیلیمه مش. حالبوکه شو رساله لر ایسه؛ شیمدی یه قدر هیچ کیمسه ده، (چوقلردن صوردیغم حالده) سوء تأثیر و عکس العمل و تخدیش اذهان گبی بر ضرر ویرمدکلری، طوغریدن طوغری یه بر إشارت غیبیه و بر عنایت ربّانیه اولدیغی بزجه محققدر.

آلتنجی إشارت: شیمدی بنجه قطعیت پیدا ایتمشدر که؛ اکثر حیاتم إختیار و إقتداریمک، شعور و تدبیریمک خارجنده اوپله بر طرزده گچمش و اوپله غریب بر صورتده اوکا جریان ویرلیمش؛ تا قرآن حکیمه خدمت ایده جک اولان بو نوع رساله لری نتیجه ویرسین. عادتاً بتون حیات علمیه م، مقدّمات إحصاریه حکمنه گچمش. و سوزلر ایله إعجاز قرآنک إظهاری، اونک نتیجه سی اولاجق بر صورتده اولمشدر. حتّی شو یدی سنه نفیمده و غربتمده و سببسز و آرزومک خلافنده تجرّدم و مشریمه مخالف یالکز بر کویده إمرار حیات ایتمکلگم؛ و أسکیدن بری الفت ایتدیگم حیات اجتماعیه نك چوق رابطه لرندن و قاعده لرندن نفرت ایدوب ترك ایتمکلگم؛ طوغریدن طوغری یه بو خدمت قرآنییه خالص، صافی بر صورتده یاپدیرمق ایچون بو وضعیت ویریلدیگنه شبهه م قالمامشدر. حتّی چوق دفعه بگا ویریلن صیقنتی و ظلمًا بگا قارشی اولان تضییقات پرده سی آلتنده، بر دست عنایت طرفندن مرحمتکارانه، قرآنک أسرارینه حصر فکر ایتدیرمک و نظری طاغیتمامق ایچون یاپیلیمشدر قناعتنده ایم. حتّی أسکیدن مطالعه یه چوق مشتاق اولدیغم حالده؛ بتون بتون سائر کتابلرک مطالعه سندن بر منع، بر مجانبت روحه ویریلیمشدی. بویله غربتده مدار تسلّی و أنسیت اولان مطالعه یی بگا ترك ایتدیرن، آگلادم که، طوغریدن طوغری یه آیات قرآنیه نك استاد مطلق اولمالری ایچوندور.

هم یازیلان ائرلر، رساله لر، (اکثریت مطلقه سی) خارجدن هیچ بر سبب گلمیه رک، روحمدن تولد ایدن بر حاجته بناء، آنی و دفعی اولارق إحسان ایدیلیمش. صوگره بعض دوستلریمه گوستردیگم وقت، دیمشلر: "شو زمانک یاره لرینه دوا در." انتشار ایتدکدن صوگره اکثر قارداشلرمدن آکلادم که، تام شو زمانده کی احتیاجه موافق و درده لایق بر علاج حکمنه گچیور.

ایشته اختیار و شعوریمک دائره سی خارجنده، مذکور حالتلر و سرگذشت حیاتم و علوملرک انواعلرنده کی خلاف عادت اختیارسز تبّعاتم؛ بویله بر نتیجه قدسیه منجر اولمق ایچون، قوتلی بر عنایت إلهیه و بر إکرام ربّانی اولدیغنه بنده شبهه بیراقمامشدر.

یدنجی إشارت: بو خدمتمز زماننده، بش آلتی سنه ظرفنده، بلا مبالغه یوز اثر إکرام إلهی و عنایت ربّانیه و کرامت قرآنیه یی گوزیمزله گوردک. بر قسمی، اون آلتنجی مکتوبده إشارت ایتدک؛ بر قسمی، یگرمی آلتنجی مکتوبک دردنجی مبحثک مسائل متفرقه سنده؛ بر قسمی، یگرمی سکزنجی مکتوبک اوچنجی مسئله سنده بیان ایتدک. بنم یاقین آرقداشلرم بونی بیلیورلر. دائمی آرقداشم سلیمان أفندی چوقلرینی بیلیور. خصوصًا سوزلرک و رساله لرک نشرنده و تصحیحاتنده و یرلرینه یرلشدیرمکده و تسوید و تبییضنده، فوق المأمول کرامتکارانه بر تسهیلاته مظهر اولویورز. کرامت قرآنیه اولدیغنه شبهه مز قالمیور. بونک مثاللری یوزلردر.

هم معیشت خصوصنده او قدر شفقتله بسله نیورز که؛ اُک کوچک بر آرزوی قلبمزی، بزى استخدام ایدن صاحب عنایت تطمین ایتمک ایچون؛ فوق المأمول بر صورته إحسان ایدیور. و هکذا... ایشته بو حال غایت قوتلی بر

إِشَارَتِ غِيبِيهِ دَر كِه، بَزِ إِسْتِخْدَامِ اُولُونُويُورُز. هَم رِضَا دَائِرِه سِنْدِه، هَم عَنَايَتِ
آلْتَنْدِه بَزِه خِدْمَتِ قِرْآنِيَه يَپْدِيرِيلِيُور.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ آدَاءٌ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ

وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا أَمِينَ﴾

محرم بر سؤاله جوابدر

(شو سَرِّ عَنَايَتِ اُسْكِيْدَن مَحْرَجِه يَازِيلْمَش، اُون دَرْدَنْجِي سُوژْكَ آخِرِيَنِه
إِلْحَاقِ اَيْدِيلْمَشْدِي. هَر نَاصِلْسِه أَكْثَرِ مُسْتَنْسَخَلِرِ اُونُوتُوبِ يَازِمَامَشْلَرْدِي.
دِيْمَكِ مُنَاسِبِ وَ لَاقِيَقِ مَوْقِعِي بُورَاسِي اِيْمَش كِه، كِيْزِيلِي قَالْمَش.)

بَنْدَن سؤَالِ اَيْدِيُورِسْكَ: "نَه دَن سَنَكْ قِرْآنَدَن يَازْدِيغْكَ سُوژلَرْدِه بَر قُوْت، بَر
تَأْثِيرِ وَاَر كِه، مَفْسَّرْلَرْكَ وَ عَاَرْفَلَرْكَ سُوژلَرْنَدِه نَادِرًا بُولُونُور. بَعْضًا بَر سَطْرْدِه، بَر
صَحِيْفَه قَدْر قُوْتِ وَاَر؛ بَر صَحِيْفَه دِه، بَر كِتَابِ قَدْر تَأْثِيرِ بُولُونُويُور؟"

الجواب: (گوزل بر جوابدر) شرف، إعجازِ قرآنِه عائد اولديغندن و بگا
عائد اولماديغندن، بلا پروا ديم: أَكْثَرِيَتِ إِبْتِئَارِيلِه اَوِيلَه دَر. چُونَكِه: يَازِيْلَانِ سُوژلَر
تَصَوُّرِ دَگَلِ تَصْدِيْقَدَر؛ تَسْلِيمِ دَگَلِ، اِيْمَانْدَر؛ مَعْرِفَتِ دَگَلِ، شَهَادَتَدَر، شَهُودَدَر؛

تقلید دگل تحقیقدر؛ إلتزام دگل، إذعاندر؛ تصوّف دگل حقیقتدر؛ دعوا دگل، دعوا ایچنده برهاندر.

شو سَرِّك حَکمتی بودر که: اُسکی زمانده، اُساساتِ ایمانیه محفوظدی، تسلیم قوی ایدی. تفرّعاتده، عارفلرک معرفتلی دلیلسر ده اولسه، بیاناتلری مقبول ایدی، کافی ایدی. فقط شو زمانده ضلالتِ فَنّیه، اَلّی اُساساته و اُرکانه اوزاتمش اولدیغندن، هر درده لایق دواپی إحسان ایدن حکیم رحیم اولان ذاتِ ذو الجلال، قرآنِ کریمک اُکْ پارلاق مظهرِ إعجازندن اولان تمثیلاتندن بر شعله‌سنی؛ عجز و ضعفه، فقر و احتیاجه مرحمه خدمتِ قرآنه عائد یازیلریمه إحسان ایتدی. فَللّهُ الْحَمْدُ سَرِّ تمثیل دوربینیله، اُکْ اوزاق حقیقتلر غایت یاقین گوستریلدی. هم سَرِّ تمثیل جهت الوحّدیله، اُکْ طاغنیق مسئله‌لر طویلاتدیریلدی. هم سَرِّ تمثیل نردبانیه، اُکْ یوکسک حقائقه قولایقله یتیشدیریلدی. هم سَرِّ تمثیل پنجره‌سیله؛ حقائقِ غیبیه، اُساساتِ اسلامیّه شهوده یاقین بر یقینِ ایمانیه حاصل اولدی. عقل ایله برابر وهم و خیال، حتّی نفس و هوا تسلیمه مجبور اولدیغی گبی، شیطان دخی تسلیم سلاحه مجبور اولدی.

الحاصل: یازیلریمده نه قدر گوزللك و تأثیر بولونسه، آنجق تمثیلاتِ قرآنیّه‌نک لمعاتندندر. بنم حصّه‌م؛ یالکز شدّتِ احتیاجله طلبدر و غایت عجزمله تضرّع‌مدر. درد بنمدر، دوا قرآنکدر.

يدنجى مسئلەنىڭ خاتمە سىدر

(سكز عنايتِ إلهيه صورتندە گلن إشاراتِ غيبية دائر گلن ويا گلەمك إحتمالى
اولان اوهامى ازالە ایتەمك و بر سِرّ عظیم عنایتی بیان ایتەمگە دائر در.)

شو خاتمە "درت نکتە" در:

برنجى نکتە: يگرى سكزنجى مکتوبك يدنچى مسئلە سندنە يدى سكز كلى
و معنوى عنایتِ إلهيه دن حسن ایتديگمىز بر إشاراتِ غيبية ي، "سكزنجى عنایت"
ناميلە "توافقات" تعبيرى آلتندە كى نقشندە او إشاراتك جلولە سنى گوردیگمىز إدعا
ایتمشدك. و إدعا ایدیورز كه: بو يدى سكز كلى عنایاتلر، او درجە قوتلى و
قطعیدرلر كه، هر بریسی تك باشیلە او إشاراتِ غيبية ي اثبات ایدر. فرض محال
اولارق بر قسمى ضعیف گورولسە، حتّى إنكار ایدیلسە؛ او إشاراتِ غيبية نك
قطعیتنە خلل ویرمىز. او سكز عنایاتى إنكار ایدەمەين، او إشاراتى إنكار ایدەمىز.
فقط طبقاتِ ناس مختلف اولدیغى، هم كترتلى طبقە اولان طبقە عوام گوزینە داها
زیادە إعتماى ایتدیگى ایچون؛ او سكز عنایاتك ایچندە اُك قوتلیسى دگل، بلکه
اُك ظاهرىسى توافقات اولدیغندن؛ (چندان اوتە کیلر داها قوتلى، فقط بو داها
عمومى اولدیغى ایچون) اوڭا گلن اوهامى دفع ایتەمك مقصدیلە، بر موازنە
نوعندن، بر حقیقتى بیان ایتەمگە مجبور قالدەم. شویله كه:

او ظاهرى عنایت حَقْنده دیمشدك: یازدیغمىز رسالە لردە، قرآن کلمە سى و
رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلام کلمە سندنە اویله بر درجە توافقات گورونویور..
هیچ بر شېهه بیراقمیور كه، بر قصد ایله تنظیم ایدیلوب، موازى بر وضعیت
ویریلیر. قصد و إرادة ایسە، بزلرك اولمادیغە دلیلیمز: اوچ درت سنە صوڭرە مطلق

اولدیغمزدرد. اويله ايسه بو قصد و إرادة، بر عنایت اثری اولارق غیبیدر. صرف إعجازِ قرآن و إعجازِ اُحمدیه‌یی تأیید صورتنده او ایکی کلمه‌ده توافق صورتنده او غریب وضعیت ویریلمشدر. بو ایکی کلمه‌نڭ مبارکیتی، إعجازِ قرآن و إعجازِ اُحمدیه‌یه بر خاتمِ تصدیق اولقله برابر؛ سائر مثل کلمه‌لری دخی، اکثریتِ عظیمه ايله توافقه مظهر ایتمشلر. فقط اونلر، برر صحیفه‌یه مخصوص. شو ایکی کلمه، بر ایکی رساله‌نڭ عمومنده و اکثر رساله‌لرده گورونویور. فقط مکرر دیمشز: بو توافقنڭ اصلی، سائر کتابلرده ده چوق بولونه‌یلیر؛ اما قصد و إرادة عالییه‌یی گوستره‌جک بو درجه غرابته دگلدر. شیمدی بو دعوامزی چوروتماک قابل اولمادیغی حالده، ظاهر نظرلرده چورومش گبی گورمکده بر ایکی جهت اولاییلیر:

بریسى: "سزله دوشونوب، اويله بر توافقی راست گتیرمشسگز." ديه‌یلیرلر. "بويله بر شی یایمق قصد ايله اولسه، راحت و قولای بر شیدر." بوڭا قارشى دیرز که: بر دعواده ایکی شاهدِ صادق کافیدر. بو دعوامزده‌کی قصد و إرادهمز تعلق ایتمیهرک، اوچ درت سنه صوگره‌مطلع اولدیغمزه یوز شاهدِ صادق بولونه‌یلیر. بو مناسبتله بر نقطه سویله‌یه‌جگم: بو کرامتِ إعجازیه، قرآن حکیم بلاغت جهتنده درجهٔ إعجازده اولدیغی نوعندن دگلدر. چونکه إعجازِ قرآنده، قدرتِ بشر او یولده گیده‌رک او درجه‌یه یتیشه‌مییور. شو کرامتِ إعجازیه ايسه، قدرتِ بشرله اولامییور؛ قدرت، او ایشه قاریشه‌مییور. قاریشه‌صنعی اولور، بوزولور. (حاشیه)

(حاشیه): اون طوقوزنجی مکتوبنڭ اون سکرنجی إشارتنده؛ بر نسخه‌ده، بر صحیفه‌ده طوقوز قرآن توافق صورتنده بولوندیغی حالده بربرینه خط چکدک، مجموعنده محمد لفظی چیقدی. او صحیفه‌نڭ مقابلنده کی صحیفه‌ده سکز قرآن توافقله برابر، مجموعنده لفظ الله چیقدی. توافقاتده بويله بدیع شیلر چوق وار.

بو حاشیه‌نڭ مثالنی گوزیمزله گوردک.
بکر، توفیق، سلیمان، غالب، سعید

اوچنجی نکته: إشارتِ خاصّه، إشارتِ عامّه مناسبتيله بر سرّ دقيق ربوبیت و رحمانيته إشارت ایده جگر:

بر قارداشک گوزل بر سوزی وار. او سوزی، بو مسئلهیه موضوع ایده جگم. سوزی ده شودر که: بر گون گوزل بر توافقاتی اوکا گوستردم، دیدی: "گوزل! ذاتاً هر حقیقت گوزلدر. فقط بو سوزلده کی توافقات و موفقیت دها گوزلدر." بن ده دیدم: اوت هر شی یا حقیقه گوزلدر، یا بالذات گوزلدر ویا نتیجه لری اعتباريله گوزلدر. و بو گوزللک، ربوبیت عامّهیه و شمول رحمت و تجلّی عامّهیه باقار. دیدیگ گبی، بو موفقیتده کی إشارت غیبیه دها گوزلدر. چونکه بو، رحمت خاصّهیه و ربوبیت خاصّهیه و تجلّی خاصّهیه باقار بر صورتده در. بونی بر تمثیل ایله فهمه تقریب ایده جگر. شویله که:

بر پادشاهک عمومی سلطنتی و قانونی ایله، مرحمت شاهانه سی عموم افراد ملّته تشمیل ایديله بیلیر. هر فرد، طوغریدن طوغرییه او پادشاهک لطفنه، سلطنته مظهردر. او صورت عمومیّه ده، افرادک چوق مناسبات خصوصیه سی واردر.

ایکنجی جهت، پادشاهک إحسانات خصوصیه سیدر و اوامر خاصّه سیدر که؛ عمومی قانونک فوقنده، بر فرده إحسان ایدر، إلتفات ایدر، أمر ویرر.

ایشته بو تمثیل گبی؛ ذات واجب الوجود و خالق حکیم و رحیمک عمومی ربوبیت و شمول رحمتی نقطه سنده هر شی حصّه داردر. هر شیئک حصّه سنه إصابت ایدن جهته ده، خصوصی اونکله مناسبتداردر. هم قدرت و إرادة و علم محیطی ایله هر شیئه تصرفاتی، هر شیئک اُلک جزئی ایشلرینه مداخله سی، ربوبیتی واردر. هر شی، هر شأننده اوکا محتاجدر. اونک علم و حکمتيله ایشلری گورولور، تنظیم ایدیلیر. نه طبیعتک حدی وار که، او دائره تصرف ربوبیتنده صاقلانسین و تأثیر

صاحبی اولوب مداخله ایتسین و نه ده تصادفك حقی وار که، او حسّاس میزانِ حکمت دائره‌سنده کی ایشلرینه قاریشسین. رساله‌لرده یگر می یرده قطعی حجت‌لرله تصادفی و طبیعتی نفی ایتمیشز و قرآن قلنجیله اعدام ایتمشز، مداخله‌لرینی محال گوسترمیشز. فقط ربوبیتِ عامّه‌ده کی دائرهٔ اسبابِ ظاهریه‌ده، اهلِ غفلتک نظرنده حکمتی و سببی بیلیمه‌ین ایشلرده، تصادف نامنی ویرمشلر. و حکمتلری احاطه ایدیلیمه‌ین بعض افعالِ الهیه‌نک قانونلرینی (طبیعت پرده‌سی آلتنده گیزلنمش) گوره‌مه‌مشلر، طبیعتّه مراجعت ایتمشلر.

ایکنجیسی، خصوصی ربوبیتیدر و خاص اِلتفات و اِمدادِ رحمانیسیدر که، عمومی قانونلرک تضییقاتی آلتنده تحمّل ایده‌مه‌ین فردلرک اِمدادینه رحمن رحیم اِسملری اِمدادّه یتیشیرلر. خصوصی بر صورتده معاونت ایدرلر، او تضییقاتدن قورتاریرلر. اونک ایچون هر ذی‌حیات، خصوصاً انسان، هر آنده اوندن اِستمداد ایدر و مدد آلا بیلیر.

ایشته بو خصوصی ربوبیتنده کی احساناتی، اهلِ غفلته قارشى ده تصادف آلتنه گیزلنمز و طبیعتّه حواله ایدیلمز.

ایشته بو سرّه بناءدر که؛ اعجازِ قرآن و معجزاتِ اُحمدیه‌ده کی اِشاراتِ غیبیه‌یی، خصوصی بر اِشارت تلّقی و اِعتقاد ایتمشز. و بر اِمدادِ خصوصی و معنّدره قارشى کندینی گوستره‌جک بر عنایتِ خاصّه اولدیغنی یقین ایتدک. و صرفِ لله ایچون اعلان ایتدک. قصور ایتمشسه‌ک الله عفو ایتسین. آمین.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ شِئِنَا اَوْ اَخْطَاْنَا﴾

(سوزلرک تبییضنده قیمتدار خدمتی سبقت ایدن
معلم أحمد غالبک فقره سیدر.)

"الده قرآن گبی برهان حقیقت وارکن
منکری إلزام ایچون گو کلمه ثقلت می گلیر."
سوزک ئوزدر ای جان، تکلف دگل
لڈن علمک زبدۀ پاکیدر
بو، ثم التدارک تصفف دگل
بو بر حکمت نور عرفاندر
که أهوا و لغو و تفلسف دگل
مزگی نفس و مصفی روح
مربی دلدرد، تصوف دگل
او سوزلر بتون معرفت شمیدر
سوزم طوغریدر، بر تألف دگل
ایچک نوریدر، لفظه عکس ایله مش
بر ایکی سطرده ترادف دگل
مطابق لفظلر بربرینه
بو أصلا تصنع، تصادف دگل
دیزیلمش نظامله بتون حرفلری
توافقدرد، أصلا تخالف دگل
بو بر جلوۀ سرّ إعجازدر

که قرآندندر، تجوّف دگل
 بو حسنِ تصادف گوزلدر گوزل
 بو بابدۀ نه دینسه تضاعف دگل
 سعیدِ بدیع الزمانِ نورسی
 بیانی بدیعدر، تعطف دگل
 تسلّی یه ایرمه مش أَلنده قلم
 ایدر عرضِ دیدار، تحرف دگل
 إصابت بوڤا صوبِ حقدن گلیر
 بو قصدی دگلدر، تصرف دگل
 بونی گورمه یین بد نظرلر ایچون
 تلّهف دیرم بن، تأسف دگل
 که وار معنوی حیرتم غالباً
 بیانم بو یولده تظرف دگل
 توافق، سوزنده اوڤا چوق میدر
 تفوّق، اونڤ ایچون تشرف دگل
 چوق ایشده حق اونی موفّق ایده
 توافق، مقام توقّف دگل!

أحمد غالب

(رحمة الله علیه)

(مرحوم بیگباشی عاصم بگ فقره سیدر.)

قَسَم ایدرم، طوغریدر سوزی ئوزیله برابر
 بو حقیقتی قبول و تصدیق ایتمه‌ین بدمایه‌لر
 قالیر ضلالت و وادیِ خسرانده نیجه سنه‌لر
 بونلری إرشاد ایدوب قورتارمقدر هنر
 هدایت ایریشسه أگر، او وقت بوین أگر

جمله‌نك إصلاحنی نیاز ایدوب خالقہ یالوارہلم
 هپ أنوارِ قرآنیہ اولان سوزلری اوقویوب آکلاتالم
 بو یولده بزلر ده فیض آلوب دلشاد اولالم
 فنایى بقایه تبدیلده رضایِ باری‌یه قاووشه‌لم
 صد هزار تحسینه لایق بی‌بها فقره غالب
 بو حقیقتلری سویله‌مکله اولور شبهه‌سز غالب.

بیگباشی عاصم
 (رحمة الله علیه)

سکرنجی رساله اولان سکرنجی مسئله

(شو مسئله آلتی سؤالک جوابی اولوب "سکر نکته" در.)

برنجی نکته: بر دستِ عنایت آلتنده خدمتِ قرآنیده ده استخدام ایدیلدیگمزه دائر چوق انواعِ إشاراتِ غیبیه یی حسّ ایتدک و بعضلرینی گوستردک. شیمدی او إشاراتک بر یگئسی داها شودر که: اکثر سوزلرده توافقاتِ غیبیه وار. (حاشیه)

أزجمله: "رسول اکرم" کلمه سنده و "عليه الصلاة والسلام" عباره سنده و "قرآن" لفظِ مبارکه سنده، بر نوع جلوؤه إعجاز تمثّل ایتدیگنه بر إشارت وار. إشاراتِ غیبیه نه قدر گیزلی و ضعیف ده اولسه، خدمتک مقبولیتنه و مسئله لرک حَقّانیتنه دلالت ایتدیگی ایچون بنجه چوق اُهمّیتلیدر و چوق قوّتلیدر. هم غروریمی قیرار و صرف بر ترجمان اولدیغمی قطعیا بکا گوستردی. هم هیچ مدارِ إفتخار بنم ایچون بر شی بیراقمیور، یالکز مدارِ شکران اولان شیلری گوستریور. هم مادام قرآنه عائددر و إعجازِ قرآن حسابنه گچیور و قطعیا جزءِ إختیاریمز قاریشمییور و خدمته تنبلک ایدنلری تشویق ایدیور و رساله نک حق اولدیغنه قناعت ویریور و بزلره بر نوع إکرام إلهیدر و إظهاری تحدیثِ نعمتدر و عقلی گوزینه اینمش متمرّدلری إسکات ایدیور؛ ألّته إظهاری لازمدر، إن شاء الله ضرر سزدر.

ایشته شو إشاراتِ غیبیه نک بریسی ده شودر که: جنابِ حق کمالِ رحمت

(حاشیه): توافقات ایسه، إتّفاقه إشارتدر؛ إتّفاق ایسه، إتّحاده اماره در، وحدته علامتدر؛ وحدت ایسه، توحیدی گوستر؛ توحید ایسه، قرآنک درت اساسندن اُک بیوک اساسیدر.

و کرمندن، قرآنه و ایمانه خدمت ایله مشغول اولان بزلی تشویق و قلوبمزی تطمین ایچون؛ بر اکرام ربّانی و بر إحسانِ الهی صورتنده خدمتمزك مقبولیتنه علامت و یازدیغمز حق اولدیغنه إشارتِ غیبیه نوعندن، بتون رساله لریمزده و بالخاصّه معجزاتِ احمديه و إعجازِ قرآن و پنجره لر رساله لرنده، توافقاتِ غیبیه نوعندن بر لطافتِ إحسان ایتمشدر. یعنی، بر صحیفه ده، مثل اولارق گلن کلمه لری بربرینه باقدیریور. بونده بر إشارتِ غیبیه ویریلییور که: "بر إرادۀ غیبی ایله تنظیم ایدیلیر. اختیاریکزه و شعوریکزه گووغمه یکز. اختیاریکزك خبری اولمادن و شعوریکز یتیشمه دن، خارقه نقشلر و إنتظاملر یاپیلییور." باخصوص معجزاتِ احمديه رساله سنده لفظِ رسولِ اکرم و لفظِ صلوات بر آئینه حکمنه گچوب، او توافقاتِ غیبیه إشارتنی صریح گوسترییور. یکی، عجمی بر مستسخك یازیسنده، بش صحیفه مستثنا، متباقی ایکی یوزدن فضله صلواتِ شریفه بربرینه موازی اولارق باقییورلر. شو توافقات ایسه؛ شعورسز یالکز اون عددده بر ایکی توافقه سبب اولایلن تصادفك ایشی اولمادیغی گبی، صنعتده مهارتسز، یالکز معنایه حصرِ نظر ایده رک غایت سرعتله بر ایکی ساعتده اوتوز قرق صحیفه یی تألیف ایدن و کندی یازمیان و یازدیران بنم گبی بر بیچاره نك دوشونشی دخی ألته دگلدر.

ایشته آلتی سنه سوگره، ینه قرآنك إرشادیه و إشارات الإعجاز اولان تفسیرك طوقوز ﴿إِنَّا﴾ نك توافق صورتیه گلن إرشادیه سوگره مطلع اولشم. مستسخلر ایسه بندن ایشیتدکلری وقت، حیرت ایچنده حیرتده قالدیلر. ناصلکه لفظِ رسولِ اکرم و لفظِ صلوات؛ اون طوقوزنجی مکتوبده، معجزاتِ احمديه نك بر نوعنك بر نوع کوچك آئینه سی حکمنه گچدی. اويله ده: یگرمی بشنجی سوز اولان إعجازِ قرآنده و اون طوقوزنجی مکتوبك اون سکرنجی إشارتنده لفظِ قرآن دخی؛ قرق طبقه دن، یالکز گوزینه إعتما دایدن طبقه سنه قارشى، بر نوع معجزاتِ

قرآینه‌نځ، او نوعك قرق جزئندن بر جزئى، توافقات غيبیه صورتنده بتون رساله‌لرده تجلّی ایتمکله برابر، او جزئك قرق جزئندن بر جزئى، لفظ قرآن ایچنده تظاهر ایتمش. شویله که:

یگرمی بشنجی سوزده و اون طوقوزنجی مکتوبك اون سکزنجی إشارتنده؛ یوز دفعه قرآن لفظی تکرر ایتمش؛ پک نادر اولارق بر ایکی کلمه خارج قالمش، متباقیسی بتون بربرینه باقییور. ایشته مثلاً: ایکنجی شعاعك قرق اوچنجی صحیفه‌سنده یدی "قرآن" لفظی وار، بربرینه باقییور. و صحیفه ألی آلتیده سکزی بربرینه باقییور، یالکز طوقوزنجی مستثنا قالمش. ایشته شو (شیمدی گوزیمزك اوڭنده) آلتمش طوقوزنجی صحیفه‌ده کی بش لفظ قرآن، بربرینه باقییور. و هکذا... بتون صحیفه‌لرده گلن مکرر لفظ قرآن، بربرینه باقییور. پک نادر اولارق، بش آلتی دانه‌دن بر دانه خارج قالییور. سائر توافقات ایسه، (ایشته گوزیمزك اوڭنده) صحیفه اوتوز ئوچده، اون بش عدد ﴿آم﴾ لفظی وار؛ اون دردی بربرینه باقییور. هم گوزیمزك اوڭنده شو صحیفه‌ده طوقوز "ایمان" لفظی وار، بربرینه باقییور؛ یالکز بریسی، مستسخك فاصله ویرمسیله آز إنحراف ایتمش. هم شو (گوزیمزك اوڭنده کی) صحیفه‌ده ایکی "محبوب" وار، (بری اوچنجی سطرده، بری اون بشنجی سطرده‌در) کمال میزانله بربرینه باقییور. اونلرک اورتیه‌سنده درت "عشق" دیزیلمش، بربرینه باقییورلر. داها سائر توافقات غیبیه بونلره قیاس ایدیلسین. هانگی مستسخ اولورسه اولسون؛ سطرلری، صحیفه‌لری نه شکلده اولورسه اولسون علی کلّ حال بو توافقات غیبیه اوپله بر درجه‌ده وار که؛ شبهه بیراقمییور که، نه تصادفك ایشی و نه ده مؤلفك و مستسخلرک دوشونشیدر. فقط بعض خطده داها زیاده توافقات گوزه چارپییور. دیمک، شو رساله‌لره مخصوص بر خطّ حقیقی واردر. بعضلری، او خطّه یاقینلاشییور. غرائب‌ندره که،

اڱ ماھر مستنسلرڱ دڱل، بلڪه عجميلرڱ يازيلرنده داھا زياده گورولور. بوندن آڱلاشيلييور كه؛ قرآنڱ بر نوع تفسيری اولان سوزلرده کی هنر و ظرافت و مزیت کيمسه نڱ دڱل؛ بلڪه منتظم، گوزل حقائق قرآنيه نڱ مبارك قامتيرنه ياقيشه جق موزون، منتظم اُسلوب لباسلری، کيمسه نڱ إختيار و شعوريله بيچيلمز و کسيلمز؛ بلڪه اونلرڱ وجوديدر كه، اويله ايستر و بر دست غيبيدر كه، او قامته گوره كسر، بيچر، گيديرر. بز ايسه ايچنده بر ترجمان، بر خدمتكارز.

دردنجی نكته: بش آلتی سؤالی تضمّن ايدن برنجی سؤالڱزده: "ميدانِ حشره جمع و کیفیت ناصل و عريان می اولاجق؟ و دوستلرله گوروشمك ايچون و رسول اكرم عليه الصلاة والسلامی شفاعت ايچون ناصل بولاجغز؟ حدسز انسانلرله بر تك ذات ناصل گوروشه جك؟ اهلِ جنت و جهنمك لباسلری ناصل اولاجق؟ و بزه كيم يول گوستره جك؟" دييورسكز.

الجواب: شو سؤالڱ جوابی، غایت مکمل و واضح اولارق، كتبِ احاديثيه ده واردر. مشرب و مسلگمزه عائد يالڱز بر ايکی نكته يي سويله يه جگز. شويله كه:

أولاً: بر مکتوبده؛ ميدانِ حشر، کُرُ اَرْضك مدارِ سنويسنده اولديغی و کُرُ اَرْض شيمديدن معنوی محصولاتی او ميدانڱ ألواحلرينه گوندرديگی گبی؛ سنوی حرکتيله، بر دائره وجودك تمثّل و او دائره وجودك محصولاتيله بر ميدانِ حشرك تشکّله بر مبدأ اولديغی و کُرُ اَرْض دينيلن شو سفينه ربّانيه نڱ مرکزنده کی جهنم صغراي جهنم کبرايه بوشالتيديگی گبی، سکنه سنی ده ميدانِ حشره بوشالته جعی بيان ايديلمشدر.

ثانيًا: اوننجی و يگرمی طوقوزنجی سوزلر باشده اولارق سائر سوزلرده،

غایت قطعی بر صورتده او حشرک میدانی ایله برابر وجودی قطعی اولارق اثبات ایدیلمشدر.

ثالثاً: گوروشمک ایسه، اون آلتنجی سوزده و اوتوز بر و اوتوز ایکیده قطعاً اثبات ایدیلمشدر که؛ بر ذات نورانیت سرّیله، بر دقیقهده بیگلر یرده بولونوب، میلیونلر آدملرله گوروشه بیلیر.

رابعاً: جناب حق، انساندن باشقه ذی روح مخلوقاتنه فطری برر لباس گیدیردیگی گبی؛ میدان حشرده صنعی لباسلردن عریان اولارق، فقط فطری بر لباس گیدیرمسی، اسم حکیم مقتضاسیدر. دنیاده صنعی لباسک حکمتی، یالکڑ صوغوق و صیجاقدن محافظه و زینت و ستر عورته منحصر دگلدر؛ بلکه مهم بر حکمتی، انسانک سائر نوعلرده کی تصرف و مناسبتنه و قوماندانلغنه اشارت ایدن بر فهرسته و بر لیسته حکمندهدر. یوقسه قولای و اوجوز، فطری بر لباس گیدیره بیلیردی. چونکه بو حکمت اولمازسه؛ مختلف پاچاورلری وجودینه صاروب گیهن انسان، شعورلی حیواناتک نظرنده و اونلره نسبتاً بر مسخره اولور، معناً اونلری گولدییر. میدان حشرده، او حکمت و مناسبت یوق. او لیسته ده اولماسی لازم گلیر.

خامساً: رهبر ایسه، سنک گبی قرآنک نوری آلتنه گیرنلره، قرآندر. ﴿الر﴾ لرك ﴿الر﴾ لرك ﴿حم﴾ لرك باشلرینه باق، آکلا که؛ قرآن نه قدر مقبول بر شفاعتجی، نه قدر طوغری بر رهبر، نه قدر قدسی بر نور اولدیغنی گور!

سادساً: اهل جنت و اهل جهنمک لباسلری ایسه، یگرمی سکرنجی سوزده حوریلرک یتمش حلّه گیمه سنه دائر بیان ایدیلن دستور بوراده ده جاریدر. شویله که: اهل جنت اولان بر انسان، جنتک هر نوعندن هر وقت استفاده ایتمک،

ألبته آرزو ايدر. جنتك غايت مختلف أنواع محاسنى وار. هر وقت بتون جنتك انواعيله مباشرت ايدر. اويله ايسه جنتك محاسنك نمونه لرينى، كوچك بر مقياسده كندينه و حوريلرينه گيديرر. كنديسى و حوريلرى برر كوچك جنت حكمنه گچر. ناصلكه بر انسان، بر مملكتده منتشر بولونان چيچكلر انواعنى، نمونه گاه كوچك بر باغچه سنده جمع ايدر و بر دگانجى، بتون ماللرنده كى نمونه لرى بر ليسته ده جمع ايدر و بر انسان، تصرف ايتديگى و حكم ايتديگى و مناسبتدار اولديغى انواع مخلوقاتك نمونه لرينى، كندينه بر ألبسه و بر لوازمات بيتيه ياپيور، اويله ده: أهل جنت اولان بر انسان، خصوصاً بتون طويغولريله و جهازات معنويه سيله عبوديت ايتمش و جنتك لذائذينه إستحقاق كسب ايتمش ايسه؛ هر بر طويغوسنى ممنون ايده جك، هر بر جهازاتنى اوقشايه جق، هر بر لطائفنى ذوقلنديره جك بر طرزده؛ جنتك هر بر نوعندن برر محاسنى گوستره جك بر طرز لباسى، كنديلرينه و حوريلرينه رحمت إلهيه طرفندن گيدريله جك. و او متعدد حله لر بر جنسندن، بر نوعدن اولماديغنه دليل، شو مثالده كى حديثدر كه: "حوريلر يتمش حله گيدكلرى حالده، باجاكلرنده كى ايليكلى گورونور، ستر ايتمپيور." ديمك اُك اوستنده كى حله دن، تا اُك آلتده كى حله يه قدر آيرى آيرى محاسنله، آيرى آيرى طرزده، حسياتى و طويغولرى ذوقلنديره جك، ممنون ايده جك مرتبه لر وار. أهل جهنم ايسه؛ ناصلكه دنياده گوزيله، قولاغيله، قليبيله، ألبيله، عقليه و هكذا بتون جهازاتيله گناهلر ايشله مش؛ ألبته جهنمده اونلره گوره ألم ويره جك، عذاب چكديره جك و كوچك بر جهنم حكمنه گچه جك مختلف الجنس پارچه لردن ياپيلمش ألبسه گيديريلمك، حكمته و عدالته منافى گورونمپيور.

بشنجى نكته: سؤال ايدييورسكز كه: زمان فترتده، رسول أكرم عليه

الصلاة والسلامك أجدادى بر دين ايله متدين مى ايديلر؟

الجواب: حضرت إبراهيم عليه السلامك، بالآخره غفلت و معنوی ظلمات پرده لری آلتنده قالان و خصوصی بعض انسانلرده جریان ایدن بقیّه دینی ايله متدین اولدیغنه روایات واردر. ألبته حضرت إبراهيم عليه السلامدن گلن و رسول أكرم عليه الصلاة والسلامی نتیجه ویرن بر سلسله نورانیه یی تشکیل ایدن أفراد، ألبته دین حق نورندن لاقید قالماملر و ظلمات کفره مغلوب اولماملر. فقط زمان فترته **﴿وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا﴾** سزّیله؛ أهل فترت، أهل نجاتدرلر. بالإتفاق، تفرّعاتده کی خطیئاتلرندن مؤاخذه لری یوقدر. إمام شافعی و إمام أشعریجه؛ کفره ده گیرسه، اصول ایمانی ده بولونمازسه، ینه أهل نجاتدر. چونکه تکلیف إلهی إرسال ايله اولور و إرسال دخی، إطلاع ايله تکلیف تقرّر ایدر. مادام غفلت و مرور زمان، أنبیاء سالفه نك دینلرینی ستر ایتمش؛ او أهل فترت زمانه حجت اولاماز. إطاعت ایتسه ثواب گورور، ایتزسه عذاب گورمز. چونکه مخفی قالدیغی ایچون حجت اولاماز.

التنجی نکته: دیرسکز که: رسول أكرم عليه الصلاة والسلامك أجدادلرندن نبی گلمش میدر؟

الجواب: حضرت إسماعیل علیه السلامدن صوگره بر نصّ قطعی یوقدر. أجدادلرندن اولمیان، یالکز خالد ابن سنان و حنظله نامنده ایکی نبی گلمشدر. فقط أجداد نبی دن کعب ابن لؤی ك مشهور و صریح و تنصیص طرزنده کی بو شعری که: **﴿عَلَى غَفْلَةٍ يَأْتِي النَّبِيُّ مُحَمَّدٌ ۖ فَيُخْبِرُ أَخْبَارًا صَدُوقًا خَبِيرَهَا﴾** دیمسی، معجزه کارانه و نبوتدارانه بر سوزه بکزر. إمام ربّانی هم دلیلله، هم کشفه إستناداً دیمش که: هندستانده چوق نبیلر گلمشدر. فقط بعضیلرینك یا هیچ أمتی اولمامش

ویا خود محدود بر قاچ آدمه منحصر قالدیغی ایچون إشتهار بولمامشیر ویا خود نبی
إسمی ویریلمه مش.

ایشته إمامك بو دستورینه بناءً، أجداد نبی دن بو نوع نبیلرك بولونماسی ممكن.

یدنجی نکته: دیورسكز كه: رسول أكرم علیه الصلاة والسلامك پدر و
والدهلری و جدی عبد المطلبك ایمانلری حقه آقوی و أصح اولان خبر
هانگیسیدر؟

الجواب: یكی سعید اون سنه در یاننده باشقه کتابلری بولوندیرمیور، بكا
قرآن یتر دیور. بویله تفرعات مسائله، بتون كتب احادیثی تدقیق ایدوب، أك
آقوی سنی یازمغه وقتم مساعده ایتمیور. یالکز بو قدر دیرم كه: رسول أكرم علیه
الصلاة والسلامك پدر و والدهلری أهل نجاتدر و أهل جنتدر و أهل ایماندر.
جناب حق، حبیب أكرمك مبارك قلبی و او قلبك طاشیدیغی فرزندان شفقته،
آلبته رنجیده ایتمز.

اگر دینیلسه: مادام او یله در؛ نه دن اونلر رسول أكرم علیه الصلاة والسلامه
ایمانه موفق اولامدیلر؟ نه دن بعثته یتیشه مدیلر؟

الجواب: جناب حق، حبیب أكرمك پدر و والده سنی، کندی کر میله،
رسول أكرم علیه الصلاة والسلامك فرزندان حسنی ممنون ایتمك ایچون، والدینی
منت آلتنده بولوندیرمیور. والدینك مرتبه سندن، معنوی اولاد مرتبه سنه گتیرمه مك
ایچون؛ خالص کندی منت ربوبیتی آلتنه آلوب، اونلری مسعود ایتمك و حبیب
أكرمی ده ممنون ایتمكلگی رحمتی إقتضا ایتمش كه، والدینی و جدینی، اوکا
ظاهری أمّ ایتمه مش. فقط أمّك مزیتنی، فضیلتنی، سعادتنی اونلره إحسان

ایتمشدر. اوت عالی بر مشیرک، یوز باشی رتبه‌سنده اولان پدری حضورینه گیرمه‌سی؛ بربرینه ضد ایکی حسّک تحت تأثیرنده بولونور. پادشاه او مشیر اولان یاور اکرمنه مرحمه، پدرینی اونک معیتنه ویرمیور.

سکرنجی نکته: دیورسکز که: عموجه‌سی أبو طالبک ایمانی حقّنده أصحّ

نه‌در؟

الجواب: أهل تشیع، ایمانه قائل؛ أهل سنّک اکثریسی، ایمانه قائل دگلر. فقط بنم قلبمه گلن بودر که: أبو طالب، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک رسالتنی دگل؛ شخصی، ذاتنی غایت جدّی سوردی. اونک او غایت جدّی او شخصی شفقتی و محبّتی، ألبته ضایعه گیتیمیه جکدر. اوت جدّی بر صورتده جناب حقّ حبیب اکرمنی سومش و حمایه ایتمش و طرفدارلق گوسترمش اولان أبو طالبک؛ إنکاره و عناده دگل، بلکه حجاب و عصبیت قومیه گبی حسیاته بناء، مقبول بر ایمان گتیرمه‌سی اوزرینه جهنّمه گیتسه ده؛ ینه جهنّم ایچنده بر نوع خصوصی جنّتی، اونک حسناتنه مکافاة خلق ایده‌بیلیر. قیشده بعض یرده بهاری خلق ایتدیگی و زندانده (اویقو واسطه‌سیله) بعض آدمیره زندانی سرایه چویردیگی گبی، خصوصی جهنّمی، خصوصی بر نوع جنّته چویره‌بیلیر...

﴿وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ • لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

یگر می طوقوزنجی مکتوب

(یگر می طوقوزنجی مکتوب "طوقوز قسم" در.
بو قسم، برنجی قسمدر؛ "طوقوز نکته" در.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

عزیز، صدیق قارداشم و خدمتِ قرآنیه ده پک جدی بر آرقداشم!

بو دفعه کی مکتوبگده، وقتم و حالم مساعده ایتمدیگی مهم بر مسئلهیه
دائر جواب ایسته یورسک.

قارداشم، بو سنه الحمد لله رساله لری یازانلر پک چوغالمش. ایکنجی
تصحیح بگا گلیور. صباحدن آقشامه قدر سرعتلی بر طرزده مشغول اولویورم.
چوق مهم ایشلرم ده گری قالیور و بو وظیفه یی داها عظیم گورویورم. خصوصاً
شعبان و رمضانده، عقلدن زیاده قلب حصّه داردر، روح حرکت ایدر. شو مسئله
عظیمه یی باشقه وقته تعلیق ایدوب، نه وقت جنابِ حق رحمتندن قلبه سنوحات
گلسه، تدریجاً سزه یازیلیر. شیمدیلک "اوچ نکته" یی (حاشیه) بیان ایده جگم:

(حاشیه): بالآخره طوقوز نکته یه تماملاغشدر.

برنجی نکتہ: "قرآن حکیمک اُسراری بیلینمیور، مفسرلر حقیقتنی آڭلاماشلر." دئیہ بیان اولونان فکرک ایکی یوزی وار و اوئی دیین، ایکی طائفه در:

برنجیسی: اهل حق و اهل تدقیقدر. دیرلر که: "قرآن، بیتمز و توکنمز بر خزینه در. هر عصر نصوص و محکمانی تسلیم و قبول ایله برابر، تتمات قبیلندن حقائق خفیه سندن دخی حصّه سنی آلیر؛ باشقه سنک گیزی قالمش حصّه سنه ایلیشمز." اوت زمان گچدکجه، قرآن حکیمک داها زیاده حقائقی انکشاف ایدر دیمکدر. یوقسه حاشا و کلا سلف صالحینک بیان ایتدکلی حقائق ظاهریه قرآنییه شبهه گتیرمک دگل. چونکه اولره ایمان لازمدر. اولر نصدر، قطعیدر، اساسدرلر، تملدرلر. قرآن ﴿عَرَبِيٌّ مُبِينٌ﴾ فرمانیله معناسی واضح اولدیغنی بیلدیرر. باشند باشه خطابِ اِلهی، او معنالر اوزرینه دونه، تقویه ایدر، بداعت درجه سنه گتیرر. او منصوص معنالی قبول ایتمه مکدن، حاشا ثم حاشا، جنابِ حقّی تکذیب و حضرت رسالتک فهمنی تزییف ایتمک چیقار. دیمک معانی منصوصه، متسلسلاً منبع رسالتدن آیینمشدر. حتّی ابن جریر طبری بتون معانی قرآنی مُنعن سند ایله متسلسلاً منبع رسالته ایصال ایتمش و او طرزده، مهم و بیوک تفسیرینی یازمش.

ایکنجی طائفه: یا عقلسز بر دوستدر، قاش یاپهیم دیرکن گوز چیقاریور ویا شیطان عقللی بر دشمندر که، احکامِ اسلامیّه و حقائقِ ایمانییه قارشی گلمک ایسته یور. قرآن حکیمک (سنک تعبیر کله) برر پولاط قلعه سی حکمنده اولان سورلی سوره لری ایچنده یول بولمق ایسته یور. بویله لر، حاشا حقائقِ ایمانیّه و قرآنییه شبهه ایراث ایتمک ایچون بو نوع سوزلری إشاعه ایدیورلر.

ایکنجی نکته: جناب حق، قرآنده چوق شیلره قَسَم ایتمش. قسَماتِ قرآنیهده چوق بیوک نکتهلر وار، چوق سرلر وار.

مثلاً: ﴿وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا﴾ ده قَسَم، اون برنجی سوزده کی محتشم تمثیلک اساسنه إشارت ایدر. کائناتی بر سرای و بر شهر صورتنده گوسترر.

هم ﴿يَسْ﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ده کی قَسَم ایله، إعجازاتِ قرآنیه نك قدسیتنی و اوکا قَسَم ایدیله جك بر درجۀ حرمتده اولدیغنی إخطار ایدر.

﴿وَالنَّجْمُ إِذَا هَوَىٰ﴾ فَلَا أُفْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿وَأِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ﴾ ده کی قَسَم؛ ییلدیزلرک سقوطیله وحیه شبهه ایراث ایتمه مک ایچون جن و شیطانلرک غیبی خبرلردن کسيلمه لرینه علامت اولدیغنه إشارت ایتمکله برابر؛ ییلدیزلری دهشتلی عظمتلریله و کمالِ إنتظام ایله یرلرینه یرلشدیرمک و سیاراتلری حیرت انگیز بر صورتده دوندیرمکده کی عظمتِ قدرت و کمالِ حکمتی، او قَسَم ایله إخطار ایدیور.

﴿وَالذَّارِيَاتِ﴾ وَالْمُرْسَلَاتِ ده کی قَسَمده؛ هوانک تموجاتی و تصریفاتی ایچنده مهّم حکمتلری إخطار ایتمک ایچون، روزگارلره مأمور ملائکهلره قَسَم ایله نظرِ دقتی جلب ایدیور که، تصادفی ظن اولونان عنصرلر، چوق نازک حکمتلری و اهمّیتلی وظیفه لری گوروپورلر. و هکذا... هر بر موقعک، آیری آیری نکته سی و فائده سی واردر. وقت مساعد اولمادیغنی ایچون، یالکز إجمالاً ﴿وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ﴾ قَسَمنده کی چوق نکته لرندن بر نکته یه إشارت ایده جگزر. شویله که:

جناب حق، تین و زیتون ایله قَسَم واسطه سیله، عظمتِ قدرتی و کمالِ رحمتی

و بيوك نعمتلىرىنى إخطار ايدەرك، أسفل سافلين طرفنه گيدن إنسانك يوزىنى او طرفدن چويروب، شكر و فكر و ايمان و عمل صالح ايله تا أعلاي عليينه قدر ترقیات معنويه مظهر اولاييلمه سنه إشارت ايدىيور. نعمتلىر ايچنده تين و زيتونك تخصيصك سببي؛ او ايكي ميوهك چوق مبارك و نافع اولماسى و خلقتلرنده ده، مدار دقت و نعمت چوق شيلر بولونماسيدر. چونكه حيات اجتماعيه و تجاريه و تنويريه و غذاي إنسانيه ايچون زيتون اك بيوك بر اساس تشكيل ايتديگى گبي؛ اينجيرك خلقتى، ذره گبي بر چكردكه قوجه اينجير آغاجك جهازاتنى صاقلايوب درج ايتمك گبي، بر خارقه معجزه قدرتى گوستردىگى گبي؛ طعمنده، منفعتنده و أكثر ميوهله مخالف اولارق دوامنده و داها سائر منافعتنده كى نعمت إلهيه قسَم ايله خاطره گتيرييور. بوڭا مقابل، إنسانى ايمان و عمل صالحه چيقارمق و أسفل سافلينه دوشورمهك ايچون بر درس ويرييور.

اوپنجى نكته: سورهلك باشلرنده كى حروف مقطعه إلهى بر شفره در. خاص عبدینه، اونلرله بعض إشارت غيبه ويرييور. او شفرهك مفتاحى، او عبد خاصده در، هم اونك ورته سنده در. قرآن حكيم مادام هر زمان و هر طائفهيه خطاب ايدىيور؛ هر عصرك هر طبقه سنك حصه سنى جامع چوق متنوع وجوهلى، معنالى اولاييلير. سلف صالحين ايسه، اك خالص پارچه اونلر كدر كه، بيان ايتمشلر. اهل ولايت و تحقيق، سير و سلوك روحانيه عائد چوق معاملات غيبه إشاراتنى اونلرده بولمشلر. إشارات الإعجاز تفسيرنده، "البقره" سوره سنك باشنده، إعجاز بلاغت نقطه سنده بر نبذه اونلردن بحث ايتمشز؛ مراجعت ايديلسين.

دردنجى نكته: قرآن حكيمك حقيقى ترجمه سى قابل اولماديغنى يگرى بشنجى سوز إثبات ايتمشدر. هم معنوى إعجازنده كى علويت أسلوب ايسه، ترجمهيه

کلمز. معنوی إعجازنده اولان علویتِ أسلوب جهتندن گلن ذوق و حقیقتی بیان و إفهام ایتمک پک مشکل. فقط یولی گوسترمک ایچون بر ایکی جهته إشارت ایده جگز. شوپله که:

قرآن معجز البیان ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ السِّنِّتِكُمْ وَالْأَوَانِكُمْ﴾ ﴿وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ﴾ يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ﴿خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ ﴿لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ﴾ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾ گبی آیتلرله، او درجه خارقه بر علویتِ أسلوب و إعجازکارانه بر جمعیت ایچنده خلّاقیتک حقیقتنی خیاله تصویر ایدیور، گوستریور که: "صانعِ عالم اولان شو کائناتک اوسته سی، ایش باشنده اولارق شمس و قمری هانگی چکیج ایله یرلرینه چاقیورسه؛ عین چکیج ایله، عین آنده ذره لری یرلرینه (مثلا ذی حیاتلرک گوزبیکلرنده) یرلشدیریور. سماواتی هانگی ئولچو ایله، هانگی معنوی آلت ایله ترتیب ایدوب آچیورسه؛ عین آنده، عین ترتیب ایله گوزک پرده لینی آچار، یاپار، تنظیم ایدر، یرلشدیرر. هم صانعِ ذو الجلال معنوی قدرتک هانگی معنوی چکیجی ایله ییلدیزلری گوکلره چاقیورسه، عین او معنوی چکیج ایله، بشرک سیماسنده کی حدسز علامتِ فارقه نقطه لینی و ظاهری و باطنی طویغولرینی یرلرینه نقش ایدیور. "دیهه إفاده ایدر. دیمک او صانعِ ذو الجلال ایش باشنده... ایشلرینی هم گوزه، هم قولاغه گوسترمک ایچون، آیاتِ قرآنیه ایله، بر چکیجی ذره یه وورویور؛ عین آیتک دیگر کلمه سیله، او چکیجی شمس وورویور؛ مرکزینه چاقار گبی علویِ أسلوب ایله وحدانیتی عینِ احدیت ایچنده و نهایت جلالی نهایت جمال ایچنده و نهایت عظمتی نهایت خفاء ایچنده و نهایت وسعتی نهایت دقت ایچنده و نهایت حشمتی نهایت رحمت ایچنده و نهایت بعدیتی

نهایت قربیت ایچنده گوسترر. محال تلقی ایدیلن جمع أضدادك اُك اوزاق مرتبه سنی، واجب درجه سنده کی بر صورتنی إفاده ایدر، إثبات ایدوب گوسترر. ایشته بو طرز إفاده سی و اُسلوبیدر که؛ اُك خارقه اُدیبلری، بلاغتنه سجده ایتدیرییور.

هم مثلاً ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهٖ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ﴾ آیتله، شویله بر اُسلوبِ عالی ایله سلطنت ربوبیتنده کی حشمتی گوسترر. شویله که:

"گوکلر و زمین؛ ایکی مطیع قیشله حکمنده و ایکی منتظم اوردو مرکزی صورتنده تَک بر اُمرله ویا بوروگی بر إشارتله، او ایکی قیشله ده فنا و عدم پرده سنده یاتان موجودات، او اُمره کمالِ سرعتله و إطاعتله "البَّيْک!" دیوب، میدانِ حشر و إمتحانه چیقارلر."

ایشته حشر و قیامت نه قدر معجزانه بر اُسلوبِ عالی ایله إفاده ایدوب و او دعوانك ایچنده بر دلیل إقناعی یه إشارت ایدیور که: بِالمشاهده ناصلکه زمینك جوفنده صاقلانمش و ئولمش حکمنده کی تخملر و جوّ سماده، عدمده و کُرّه هوائیه ده طاغلمش، صاقلانمش قطره لر؛ ناصل کمالِ إنتظام و سرعتله حشر اولوب هر بهارده میدانِ تجربه و إمتحانه چیقیورلر؛ زمینده حبوبات، سماده قطرات هر وقت بر محشرنمون صورتنی آلیرلر؛ او یله ده، حشرِ اکبر دخی او یله قولای ظهور ایدر. مادام بونی گوریورسکُز، اونی دخی إنکار ایده مزسکُز. و هکذا... شو آیتلره، سائر آیاتده کی درجه بلاغتی قیاس ایده ییلیرسکُز. عجباً، شو طرزده کی آیاتك حقیقی ترجمه سی ممکن میدر؟ اُلبته دگلدر! اولسه اولسه، یا قیصه بر مئالِ إجمالی ویا آیتك هر جمله سی ایچون بش آلتی سطر تفسیر یازمق لازم گلیر.

بشنجی نکته: مثلاً "الْحَمْدُ لِلَّهِ" بر جمله قرآنیه در. بونک اُک قیصه معناسی،

علم نحو و بیان قاعده لرینک إقتضا ایتدیگی شودر:

﴿كُلُّ فَرْدٍ مِنْ أَفْرَادِ الْحَمْدِ مِنْ آيِ حَامِدٍ صَدَرَ وَ عَلَى آيِ مَحْمُودٍ وَقَعَ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى
الْأَبَدِ خَاصٌّ وَ مُسْتَحَقٌّ لِلذَّاتِ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ الْمُسَمًّى بِاللَّهِ﴾

یعنی: "نه قدر حمد و مدح وارسه، کیمدن گلسه، کیمه قارشى ده اولسه،
أزلدن أبده قدر خاصدر و لایقدر او ذات واجب الوجوده که، الله دینیلیر."

ایشته "نه قدر حمد وارسه"، "ال إستغراق" دن چیقیور. "هر کیمدن گلسه"
قیدی ایسه، "حمد" مصدر اولوب فاعلی ترک ایدیلدیگندن، بویله مقامده عمومیتی
إفاده ایدر. هم مفعولک ترکنده، ینه مقام خطایده کلیت و عمومیتی إفاده ایتدیگی
ایچون، "هر کیمه قارشى اولسه" قیدینی إفاده ایدیور. "أزلدن أبده قدر" قیدی
ایسه؛ فعلی جمله سندن إسمى جمله سنه إنتقال قاعده سی، ثبات و دوامه دلالت
ایتدیگی ایچون، او معنای إفاده ایدیور. "خاص و مستحق" معناسی "الله" ده کی
"لام جر" إفاده ایدیور. چونکه او "ل"، إختصاص و إستحقاق ایچوندر. "ذات
واجب الوجود" قیدی ایسه؛ وجوب وجود، الوهیتک لازم ضروریسی و ذات ذو
الجلاله قارشى بر عنوان ملاحظه اولدیغندن، "لفظ الله" سائر أسماء و صفاته
جامعیتی و إسم أعظم اولدیغی إعتباریله، دلالت إلتزامیه ایله دلالت ایتدیگی گبی؛
واجب الوجود عنوانه دخی، او دلالت إلتزامیه ایله دلالت ایدیور.

ایشته، "الْحَمْدُ لِلَّهِ" جمله سنک اُک قیصه و علمای عربیه جه مُتَّفَقٌ علیه بر
معنای ظاهریسی شویله اولورسه، باشقه بر لسانه او إعجاز و قوتله ناصل ترجمه
ایدیله بیلیر؟

هم ألسنة عالم ایچنده لسانِ نحوی عربیدن باشقه بر تك لسان وار؛ او ده هیچ بر وقت عرب لسانك جامعیتنه یتیشه مز. عجباً او جامع و إعجازدارانه اولان لسانِ نحوی ایله معجزه کارانه بر صورتده و هر جهتی بردن بیلیر، إرادة ایدر بر علم محیط ایچنده ظهور ایدن کلماتِ قرآنیه؛ سائر ألسنة ترکیبیه و تصریفیه واسطه سیله، ذهنی جزئی، شعوری قیصه، فکری مشوّش، قلبی قراقلقلی بعض انسانلرک کلماتِ ترجمیه سی ناصل او مقدّس کلمات یرینی طوته بیلیر؟ حتّی دییه بیلیرم و بلکه اثبات ایده بیلیرم که: هر بر حرفِ قرآن، بر حقائق خزینه سی حکمنه گچر؛ بعضاً بر تك حرف، بر صحیفه قدر حقیقتلری درس ویرر.

التجی نکته: بو معنایی تنویر ایچون، کندی باشمدن گچمش نورلی بر حالی و حقیقتلی بر خیالی سویله یورم. شویله که:

بر وقت ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ ده کی نُون متکلم مع الغیری دوشوندم و متکلم وحده صیغه سندن "نَعْبُدُ" صیغه سنه إنتقالک سببنی قلبم آرادى. بردن، نمازده کی جماعتک فضیلتی و سرّی، او نوندن إنکشاف ایتدی. گوردم که: نماز قیلدیغم او بایزید جامعنده کی جماعتله اشتراکمی و هر بری بنم بر نوع شفاعتجم حکمنه و قرائتمده إظهار ایتدیگم حکملره و دعوالر برر شاهد و برر مؤید گوردم. ناقص عبودیتمی، او جماعتک بیوک و کثرتلی عباداتی ایچنده درگاهِ إلهیهیه تقدیمه جسارت گلدی. بردن بر پرده داها إنکشاف ایتدی: یعنی إستانبولک بتون مسجدرلی إتصال پیدا ایتدی. او شهر، او بایزید جامعی حکمنه گچدی. بردن، اونلرک دعالرینه و تصدیقلرینه معنأ بر نوع مظهریت حسن ایتدم. اونده دخی؛ روی زمین مسجندنه، کعبه مکرّمه أطرافنده دائرهوی صفلر ایچنده کندیمی گوردم. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ دیدم. بنم بو قدر شفاعتجیلرم وار؛ بنم نمازده

سویله دیگم هر بر سوزی عیناً سویله یورلر، تصدیق ایدیورلر. مادام خیالاً بو پرده آچیلدی؛ کعبه مکرّمه محراب حکمنه گچدی. بن بو فرصتدن استفاده ایدهرک او صفلی إشهد ایدوب، تحیاتده گتیردیگم، ﴿أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ﴾ اولان ایمانک ترجمانی مبارک حجر الأسوده تودیع ایدوب امانت بیراقبیورم دیرکن، بردن بر وضعیت داها آچیلدی. گوردم که: داخل اولدیغم جماعت اوچ دائریه آیریلدی:

برنجی دائره: روی زمینده مؤمنلر و موحدینده کی جماعت عظماء.

ایکنجی دائره: باقدم، عموم موجودات، بر صلات کبراده، بر تسبیحات عظماده، هر طائفه کندینه مخصوص صلوات و تسبیحات ایله مشغول بر جماعت ایچندهیم. "وظائف اشیا" تعبیر ایدیلن خدمات مشهوده، اونلرک عبودیتلرینک عنوانلریدر. او حالده "الله اکبر" دییوب حیرتدن باشمی اگدم، نفسمه باقدم:

اوچنجی بر دائره ایچنده، حیرت انگیز ظاهرًا و کیفیة کوچک، حقیقة و وظیفه و کمیة بیوک، بر کوچک عالمی گوردم که ذرات وجودیه مدن تا حواس ظاهریه مه قدر، طائفه طائفه وظیفه عبودیتله و شکرانیه ایله مشغول بر جماعت گوردم. بو دائرهده، قلبمده کی لطیفه ربّانیهم، ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ او جماعت نامنه دییور. ناصل، اولکی ایکی جماعتده ده لسانم، او ایکی جماعت عظمایی نیت ایدهرک دیمشدی.

الحاصل: "نَعْبُدُ" نونی، شو اوچ جماعته إشارت ایدیور.

ایشته بو حالتده ایکن بردن قرآن حکیمک ترجمانی و مبلغی اولان رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک، مدینه منوره دینیلن معنوی منبرنده، شخصیت معنویه سی،

حشمتيله تمثّل ايدهرک، «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ» خطابنی، معنا هرکس گبی بن ده ایشیدوب؛ او اوچ جماعتده هرکس بنم گبی «إِيَّاكَ نَعْبُدُ» ايله مقابله ایدیور تحیل ایتدم. «إِذَا ثَبَتَ الشَّيْءُ ثَبَتَ بِلَوَازِمِهِ» قاعدهسنجه، شویله بر حقیقت فکره گوروندی که:

مادام بتون عالملرک ربّی، انسانلری مخاطب ایتخاذا ایدوب، عموم موجوداتله قونوشور و شو رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، او خطاب عزّتی، نوع بشره بلکه عموم ذی روحه و ذی شعوره تبلیغ ایدیور. ایشته بتون ماضی و مستقبل، زمان حاضر حکمنه گچدی؛ بتون نوع بشر بر مجلسده، صفلری مختلف بر جماعت شکننده اولارق؛ او خطاب، او صورتله اونلره ایدیلیور. او وقت هر بر آیات قرآنی؛ غایت حشمتلی و وسعتلی بر مقامدن، غایت کثرتلی و مختلف و اهمیتلی مخاطبندن، نهایتسز عظمت و جلال صاحبی متکلم ازلیدن و مقام محبوبیت عظمای صاحبی ترجمان عالی شانندن آلدیغی بر قوّت، علویت، جزالت و بلاغت ایچنده؛ پارلاق، هم پک پارلاق بر نور إعجازی ایچنده گوردیم. او وقت، دگل عموم قرآن؛ یا بر سوره، یاخود بر آیت، بلکه هر بر کلمه سی برر معجزه حکمنه گچدی: "الحمد لله على نور الإيمان و القرآن" دیدیم. او عین حقیقت اولان خیالدن "نَعْبُدُ" نونه گیردیگم گبی چیقدم و آکلادم که: قرآنک دگل آیتلری، کلمهلری، بلکه نُونِ "نَعْبُدُ" گبی بعض حرفلری دخی مهم حقیقتلرک نورلی آناختارلریدر.

قلب و خیال، او نُونِ "نَعْبُدُ" دن چیققدن صوگره، عقل قارشیلرینه چیققدی، دیدی: "بن ده حصّه ایسترم. سزک گبی اوچامام. آیاقلم دلیلدر، حجتدر. عین «نَعْبُدُ» و «نَسْتَعِينُ» ده، معبود و مستعان اولان خالقّه گیدن یولی

گوسترمک لازمدر که، سزک ايله گله بيلهيم."

او وقت قلبه شويله گلدی که: دی او متحیر عقله:

باق کائناتده کی بتون موجوداته؛ ذی حیات اولسون، جامد اولسون، کمالِ اطاعت و انتظام ايله وظیفه صورتنده عبودیتلری وار. بر قسمی شعورسز، حسسز اولدقلری حالده، غایت شعورکارانه، انتظام پرورانه و عبودیتکارانه وظیفه گوروپورلر. دیمک بر معبودِ بالحق و بر آمرِ مطلق واردر که، بونلری عبادته سَوَق ایدوب استخدام ایدیور.

هم باق، بتون موجوداته، خصوصًا ذی حیات اولانلره.. هر برینک غایت کثرتلی و غایت متنوعِ احتیاجاتی وار و وجود و بقاسنه لازم پک کثرتلی، مختلف مطلوبلری وار؛ اُک کوچگنه آلری اولاشماز، قدرتلری یتیشمز. حالبوکه او حدسز مطلبلری، اوممادیغی یردن، وقتِ مناسبده، منتظمًا اونلرک آلرینه ویریلیور و بالمشاهده گورونویور.

ایشته شو موجوداتک بو حدسز فقر و احتیاجاتی و بو فوق العاده إعاناتِ غیبیه و امداداتِ رحمانیه بالبداهه گوسترر که: بر غنیِ مطلق و کریمِ مطلق و قدیرِ مطلق اولان بر حامی و رازقلری واردر که، هر شی و هر ذی حیات اوندن إستعانه ایدر، مدد بکله یور. معنا **﴿إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾** دیر. او وقت عقل، " آمنا و صدقنا " دیدی.

یدنجی نکته: صوگره او حالده **﴿إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾** دیدیگم وقت، باقدم که: ماضی طرفنه گوچوب گیدن قافلۀ بشر ایچنده غایت نورانی، پارلاق أنبیا، صدیقین، شهدا، أولیا، صالحین قافله لرینی

گوردم که، استقبال ظلماتی طاغیتوب، اُبدہ گیدن یولده بر جادّه کبرای مستقیمده گیدیورلر. بو کلمه بنی او قافله‌یه إلتحاق ایتمک ایچون یول گوستریور، بلکه إلتحاق ایتدیریور. بردن، فسبحان الله دیدم. ظلماتِ إستقبالی تنویر ایدن و کمالِ سلامتله گیدن بو نورانی قافلّه عظمایه إلتحاق ایتمه‌مک، نه قدر خسارت و هلاکت اولدیغنی ذره مقدار شعوری اولان بيلمسی لازم. عجا بدعهری ایجاد ایتمکله او قافلّه عظمادان إنحراف ایدن؛ نره‌دن نور بولاییلیر، هانگی یولدن گیده‌بیلیر؟

رسول اکرم علیه الصلاة والسلام، رهبریمز فرمان ایتمش که: **﴿كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ﴾** عجا بو فرمانِ قطعی‌یه قارشى علماء السوء تعبیرینه لایق بعض بدبختلر هانگی مصلحتی بولویورلر، هانگی فتوایی ویریورلر که؛ لزومسز، ضرری بر صورتده شعائرِ اسلامیّه‌نڭ بدیهیاتنه قارشى گلییورلر؛ تبدیلی قابل گورویورلر؟ اولسه اولسه، موقت بر جلوّه معنادن گلن بر إنتباه موقت، او علماء سوئی آلداتمشدن. مثلاً: ناصلکه بر حیوانڭ ویاخود بر میوه‌نڭ دریسی صویولسه، موقت بر ظرافت گوسترر؛ فقط آز بر زمانده او ظریف ات و او گوزل میوه، او بیانی و پاسلی و کثیف و عارضی دری آلتنده سیاهلانیر، تعقّن ایدر. او یله ده شعائرِ اسلامیّه‌ده کی تعبیراتِ نبویه و إلهیه، حیاتدار و ثوابدار بر جلد، بر دری حکمنده‌در. اونلرڭ صویولمسیله، معانیده کی بر نورانیت، موقّه چپلاق (بر درجه) گورونور؛ فقط جلدن جدا اولمش بر میوه‌گی، او مبارک معنارڭ روحلری اوچار، ظلمتلی قلب و قفالرده بشری پوستنی بیراقوب گیدر.. نور اوچار، دومانى قالیر. هر نه ایسه...

سکرنجی نکته: بوڭا دائر بر دستورِ حقیقی بیان ایتمک لازم. شویله که:

ناصل "حقوق شخصیه" و بر نوع حقوق الله صاییلان "حقوق عمومیه" نامیله ایکی نوع حقوق وار؛ اوپله ده: مسائل شرعیّه ده بر قسم مسائل، أشخاصه تعلّق ایدر؛ بر قسم، عمومه، عمومیت اعتباریله تعلّق ایدر که؛ اونلره "شعائر اسلامیّه" تعبیر ایدیلیر. بو شعائرک عمومّه تعلقی جهتیله عموم اونده حصّه داردر. عمومک رضاسی اولمازسه اونلره ایلیشمک، عمومک حقوقنه تجاوزدر. او شعائرک اُک جزئیی (سنت قیلندن بر مسئله سی) اُک بیوک بر مسئله حکمنده نظر اُهمیتده در. طوغریدن طوغریه عموم عالم اسلامه تعلّق ایتدیگی گبی؛ عصر سعادتدن شیمدییه قدر بتون أعظم اسلامک باغلاندیغی او نورانی زنجیرلی قوپارمغه، تخریب و تحریف ایتمگه چالیشانلر و یاردیم ایدنلر دوشونسونلر که، نه قدر دهشتلی بر خطایه دوشویورلر. و ذره مقدار شعورلی وارسه، تیتزه سینلر!..

طوقوزنجی نکته: مسائل شریعتدن بر قسمنه "تعبدی" دینیلیر؛ عقلک محاکمه سنه باغلی دگلدر؛ امر اولدیغی ایچون یاپیلیر. علّت، امردر.

بر قسمنه "معقول المعنا" تعبیر ایدیلیر. یعنی: بر حکمت و بر مصلحتی وار که، او حکمک تشریعنه مرجّح اولمش؛ فقط سبب و علّت دگل. چونکه حقیقی علّت، امر و نهی الهیدر.

شعائرک تعبدی قسمی؛ حکمت و مصلحت اونی تغیر ایده مز، تعبدیلک جهتی ترجّح ایدیور، اوکا ایلیشیلمز. یوز بیك مصلحت گلسه اونی تغیر ایده مز. اوپله ده: "شعائرک فائده سی، یالکز معلوم مصالحدر" دینیلمز و اوپله بیلمک خطادر. بلکه او مصلحتلر ایسه، چوق حکمتلرندن بر فائده سی اولابیلیر. مثلاً بری دیسه: "أذانک حکمتی، مسلمانلری نمازه چاغیرمقدر؛ شو حالده بر تفنک آتمق کافیدر." حالبوکه او دیوانه بیلمز که، بیگلر مصلحت اذانیه ایچنده او بر

مصلحتدر. تفنک سسی، او مصلحتی ویرسه؛ عجباً نوع بشر نامنه، یاخود او شهر أهالیسی نامنه، خلقت کائناتک نتیجه عظماسی و نوع بشرک نتیجه خلقتی اولان إعلان توحید و ربوبیت إلهیه قارشى إظهار عبودیتہ واسطه اولان أذانک یرینی ناصل طوته جق؟

الحاصل: جهنم لزومسز دگل؛ چوق ایشلر وار که، بتون قوتيله "یاشاسین جهنم!" دیر. جنت دخی اوجوز دگلدر، مهم فیآت ایستر.

﴿لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ...﴾

نورک بکجی

ایکنجی رساله اولان ایکنجی قسم

رمضان شریفه دائردر

(برنجی قسمك آخرنده شعائرِ اسلامیهدن بر نبذه بحث ایدیلدیگندن شعائرک ایچنده اُك پارلاق و محتشم اولان رمضان شریفه دائر اولان بو ایکنجی قسمده، بر قسم حکمتلری ذکر ایديله جکدر.

بو ایکنجی قسم، رمضان شریفك پك چوق حکمتلرندن طوقوز حکمتی بیان ایدن "طوقوز نکته" در.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ﴾

برنجی نکته: رمضان شریفده کی صوم، اسلامیتك اُركانِ خمسهدنک برنجیلرندندر. هم شعائرِ اسلامیهدنک اعظملرندندر.

ایشته رمضان شریفده کی اوروجك چوق حکمتلری؛ هم جنابِ حقك ربوبیتنه، هم انسانك حیاتِ اجتماعیهدنه، هم حیاتِ شخصیهدنه، هم نفسك تربیههدنه، هم نعمِ إلهیهنك شکرینه باقار حکمتلری وار.

جنابِ حقك ربوبیتی نقطهسندده اوروجك چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر

که:

جناب حق زمین یوزینی بر سفره نعمت صورتنده خلق ایتدیگی و بتون انواع نعمتی او سفرهده **﴿مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾** بر طرزده او سفرهیه دیزدیگی جهتله، کمال ربوبیتنی و رحمانیت و رحیمیتنی او وضعیتله إفاده ایدیور. انسانلر غفلت پرده سی آلتنده و اسباب دائره سنده او وضعیتک إفاده ایتدیگی حقیقتی تام گوره میور، بعضاً اونوتویور. رمضان شریفده ایسه، اهل ایمان بردن منتظم بر اوردو حکمنه گچر. سلطان ازلینک ضیافتنه دعوت ایدیلیمش بر صورتده آقشامه یاقین "بیورگز" آمرینی بکله یورلر گی بر طور عبودیتکارانه گوسترمه لری، او شفقتلی و حشمتلی و کلّیتلی رحمانیته قارشی، وسعتلی و عظمتلی و إنتظاملی بر عبودیتله مقابله ایدیورلر. عجا بویله علوی عبودیتته و شرف کرامته اشتراك ایتمه یین انسانلر انسان اسمنه لایق میدرلر؟

ایکنجی نکته: رمضان مبارکک صومی، جناب حقک نعمتترینک شکرینه باقدیغی جهتله، چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر که: برنجی سوزده دینیلدیگی گی، بر پادشاهک مطبخندن بر طبله چینک گتیردیگی طعاملر بر فیآت ایستر. طبله جی یه بخشیش ویریلدیگی حالدّه، چوق قیمتدار اولان او نعمتلی قیمتسز ظن ایدوب اوئی انعام ایدنی طانیمه مق نهایت درجهده بر بلاهت اولدیغی گی، جناب حق حدسز انواع نعمتی نوع بشره زمین یوزنده نشر ایتمش. اوکا مقابل، او نعمتلك فیآتی اولارق، شکر ایسته یور. او نعمتلك ظاهری اسبابی و اصحابی، طبله جی حکمنه درلر. او طبله جیلره بر فیآت ویریورز، اولره منتدار اولویورز؛ حتّی مستحق اولمادقلری پک چوق فضله حرمت و تشکری ایدیورز. حالبوکه منعم حقیقی، او اسبابدن حدسز درجهده او نعمت واسطه سیله شکره لایقدر. ایشته اوکا تشکر ایتمک؛ او نعمتلی طوغریدن طوغرییه اوندن بيلمک، او نعمتلك قیمتنی تقدیر ایتمک و او نعمتله کندی احتیاجنی حس ایتمکله اولور.

ایشته رمضان شریفده کی اوروج، حقیقی و خالص، عظمتلی و عمومی بر شکرک آناختاریدر. چونکه سائر وقتلرده مجبوری تحتنده اولیان انسانلرک چوغی، حقیقی آجلق حس ایتمدکلری زمان، چوق نعمتلرک قیمتنی درک ایده مییور. قورو بر پارچه اکمک، طوق اولان آدملره، خصوصاً زنگین اولسه، اونده کی درجه نعمت آکلاشیلیمیور. حالبوکه إفطار وقتنده او قورو اکمک، بر مؤمنک نظرنده چوق قیمتدار بر نعمت إلهیه اولدیغنه قوه ذائقه سی شهادت ایدر. پادشاهدن تا اؤ فقایه قدر هرکس، رمضان شریفده او نعمتلرک قیمتلرینی آکلامقله بر شکر معنوی یه مظهر اولور. هم گوندوزده کی یمکدن ممنوعیتی جهتیه؛ "او نعمتلر بنم ملکم دگل. بن بونلرک تناولنده حرّ دگلم؛ دیمک باشقه سنک مالیدر و إنعامیدر. اونک آمرینی بکله یورم." دییه نعمتی نعمت بیلیر؛ بر شکر معنوی ایدر. ایشته بو صورتله اوروج، چوق جهتلرله حقیقی وظیفه إنسانیه اولان شکرک آناختاری حکمنه گچر.

اوپنجی نکته: اوروج، حیات اجتماعیة إنسانیه یه باقدیغی جهتله چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر که: انسانلر، معیشت جهتنده مختلف بر صورتده خلق ایدیلمشلر. جناب حق او اختلافه بناء، زنگینلری فقرالرک معاونتنه دعوت ایدیور. حالبوکه زنگینلر، فقرانک آجینه جق آجی حاللرینی و آجلقلرینی، اوروجده کی آجلقله تام حس ایده بیلیرلر. اگر اوروج اولمازسه، نفس پرست چوق زنگینلر بولونه بیلیر که، آجلق و فقیرلک نه قدر اَلیم و اونلر شفقت نه قدر محتاج اولدیغنی إدراک ایده مز. بو جهته إنسانیتده کی همجنسنه شفقت ایسه، شکر حقیقینک بر أساسیدر. هانگی فرد اولورسه اولسون، کندنن بر جهته داها فقیری بولا بیلیر. اوکا قارشی شفقت مکلّدر. اگر نفسنه آجلق چکدیرمک مجبوری اولمازسه، شفقت واسطه سیله معاونته مکلّف اولدیغی إحسانی و یاردیمی یاپاماز؛

یایسہ ده تام اولاماز. چونکہ حقیقی او حالتی کندی نفسندہ حس ایتمیور.

دردنجی نکته: رمضان شریفده کی اوروج، نفسک تربیه سنه باقدیغی جهتندہ کی چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر که: نفس، کندینی حرّ و سربست ایستر و اويله تلقی ایدر. حتّی موهوم بر ربوبیت و کیف مایشاء حرکتی، فطری اولارق آرزو ایدر. حدسز نعمتله تربیه اولوندیغی دوشونمک ایسته میور. خصوصاً دنیا ده ثروت و إقتداری ده وارسه، غفلت دخی یاردیم ایتمش ایسه؛ بتون بتون غاصبانه، خیرسزجه سنه نعمتِ إلهیه یی حیوان گبی یوتار.

ایشته رمضان شریفده اُک زنگیندن اُک فقیره قدر هر کسک نفسی آکلار که: کندیسی مالک دگل، مملوکر؛ حرّ دگل، عبددر. أمر اولونمازسه اُک عادی و اُک راحت شیئی ده یاپاماز، اُنی صویه اوزاتاماز دییه موهوم ربوبیتی قیریلیر، عبودیتی طاقینیر، حقیقی وظیفه سی اولان شکره گیرر.

بشنجی نکته: رمضان شریفک اوروجی، نفسک تھذیب اخلاقنه و سرکشانه معاملهلرندن واز گچمه سی جهتنه باقدیغی نقطه سنده کی چوق حکمتلرندن بریسی شودر که: نفسِ إنسانیه غفلتله کندینی اونوتویور. ماهیتندہ کی حدسز عجزی، نہایتسز فقری، غایت درجه ده کی قصورینی گوره مز و گورمک ایسته مز. هم نه قدر ضعیف و زواله معروض و مصیبتله هدف بولوندیغی و چابوق بوزولور طاغیلیر اُت و کمیکن عبارت اولدیغی دوشونمز. عادتاً پولاطدن بر وجودی وار گبی، لا یموتانه کندینی اُبدی تحیل ایدر گبی دنیا یه صالديرر. شدید بر حرص و طمع ایله و شدتلی علاقہ و محبّت ایله دنیا یه آتیلیر. هر لذتلی و منفعتلی شیلره باغلانیر. هم کندینی کمالِ شفقتله تربیه ایدن خالقنی اونوتور. هم نتیجه حیاتنی و حیاتِ آخرویه سنی دوشونمز؛ اخلاقِ سیئه ایچنده یوورالانیر.

ایشته رمضان شریفده کی اوروج؛ اُڭ غافلره و متمرّدره، ضعفنی و عجزینی و فقرینی احساس ایدیور. آجلق واسطه سیله معدده سنی دوشونویور. معدده سنده کی احتیاجنی آڭلار. ضعیف وجودی، نه درجه چوروك اولدیغنی خاطر لایور. نه درجه مرحمت و شفقته محتاج اولدیغنی درك ایدر. نفسك فرعونلغنی بیراقوب، کمال عجز و فقر ایله درگاهِ اِلهیهیه إلتجاعه بر آرزو حسن ایدر و بر شکر معنوی ایلله رحمت قپوسنی چالمغه حاضر لانیور. اُگر غفلت قلبنی بوزمامش ایسه...

التجی نکته: رمضان شریفك صیامی، قرآن حکیمك نزولنه باقیدیغی جهتله و رمضان شریف، قرآن حکیمك اُڭ مهمّ زمانِ نزولی اولدیغی جهتنده کی چوق حکمتلرندن بریسی شودر که: قرآن حکیم، مادام شهر رمضانده نزول ایتمش؛ او قرآنك زمانِ نزولی إستحضار ایله او سماوی خطابی حسنِ إستقبال ایتمك ایچون رمضان شریفده نفسك حاجاتِ سفلیه سندن و مالا یعنیات حالاتدن تجرد و اکل و شربك ترکیله ملکیت وضعیتنه بڭزه مک و بر صورتده او قرآنی یڭی نازل اولویور گبی اوقومق و دیڭله مک و اونده کی خطاباتِ اِلهیهیه گویا گلدیگی آنِ نزولنده دیڭله مک و او خطابی رسول اکرم (ع ص م) دن ایشیدیور گبی دیڭله مک، بلکه حضرت جبرائیلدن، بلکه متکلم اُزلیدن دیڭله یور گبی بر قدسی حالتده مظهر اولور. و کندیسی ترجمانلق ایدوب باشقه سنه دیڭلتدیرمك و قرآنك حکمتِ نزولی بر درجه گوسترمکدر.

أوت رمضان شریفده گویا عالمِ اسلام بر مسجد حکمنه گچیور؛ اویله بر مسجد که، میلیونرله حافظلر، او مسجد اکبرك کوشه لرنده او قرآنی، او خطابِ سماوی یی ارضیلره ایشیتدیر ییورلر. هر رمضان ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ﴾

آیتنی، نورانی پارلاق بر طرزده گوستریور. رمضان، قرآن آی اولدیغنی إثبات ایدیور. او جماعتِ عظمائک سائر أفرادلری، بعضلری خشوع ایله او حافظلری دیگنلر. دیگنلری، کندی کندینه اوقورلر. شویله بر وضعیتده کی بر مسجد مقدّسه، نفسِ سفلینک هوساتنه تابع اولوب، یمک ایچمک ایله او وضعیت نورانیدن چیقماق نه قدر چرکین ایسه و او مسجدده کی جماعتک معنوی نفرتنه نه قدر هدف ایسه؛ او یله ده رمضان شریفده اهل صیامه مخالفت ایدنلر ده، او درجه عموم او عالم اسلامک معنوی نفرتنه و تحقیرینه هدفدر.

یدنجی نکته: رمضانک صیامی، دنیاچه آخرت ایچون زراعت و تجارت ایتمگه گلن نوعِ انسانک قزانجه باقدیغی جهتده کی چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر که: رمضان شریفده ثوابِ اعمال، بره بیگذر. قرآن حکیمک نصّ حدیث ایله هر بر حرفک اون ثوابی وار؛ اون حسنه صاییلیر، اون میوه جنت گتیرر. رمضان شریفده هر بر حرفک، اون دگل ییک و آیت الکرسی گبی آیتلرک هر بر حرفی بیگلر و رمضان شریفک جمعه لرنده داها زیاده در. و لیله قدرده اوتوز ییک حسنه صاییلیر. اوت هر بر حرفی اوتوز ییک باقی میوه لر ویرن قرآن حکیم، او یله بر نورانی شجره طوبی حکمنه گچیور که؛ میلیونلرله او باقی میوه لری، رمضان شریفده مؤمنلرله قزاندریر. ایشته گل، بو قدسی، ابدی، کارلی تجارتیه باق، سیر ایت و دوشون که: بو حروفاتک قیمتی تقدیر ایتمه ینلر نه درجه حدسز بر خسارته اولدیغنی آکلا!

ایشته رمضان شریف عادتاً بر آخرت تجارتی ایچون غایت کارلی بر مشهر، بر بازاردر. و اُخروی حاصلات ایچون، غایت منبت بر زمیندر. و نشو و نماء اعمال ایچون، بهارده کی ماه نیساندر. سلطنت ربوبیتِ الهیه قارشى عبودیت

بشريه نځ رسم گچيد ياپماسنه اڅ پارلاق، قدسی بر بايرام حکمنده در. و اويله اولديغندن، ييمک ايچمک گبی نفسک غفلتله حیوانی حاجاتنه و مالایعی و هواپرستانه مشتهیاته گیرمه مک ایچون اوروجله مکلف اولمش. گویا موقة حیوانیتدن چیقوب ملکیت وضعیتنه ویاخود آخرت تجارتنه گیردیگی ایچون، دنیوی حاجاتنی موقة بیراقمقله، أخروی بر آدم و تجسدًا تظاهر ایتمش بر روح وضعیتنه گیره رک؛ صومی ايله، صمدیتنه بر نوع آیینهدارلق ایتمکدر. اوت رمضان شریف؛ بو فانی دنیاده، فانی عمر ایچنده و قیصه بر حیاتده باقی بر عمر و اوزون بر حیات باقیه بی تضمّن ایدر، قراندریر.

اوت بر تک رمضان، سکسان سنه بر عمر ثمراتی قزاندراییلیر. لیلۀ قدر ایسه، نصّ قرآن ايله ییک آیدن داها خیرلی اولدیگی بو سرّه بر حجّت قاطعه در. اوت ناصلکه بر پادشاه، مدّت سلطنتنده بلکه هر سنه ده، یا جلوس همایون ناميله ویاخود باشقه بر شعشعه لی جلوۀ سلطنتنه مظهر بعض گونلری بايرام یاپار. رعیتنی، او گونده عمومی قانونلر دائره سنده دگل؛ بلکه خصوصی إحساناته و پرده سز حضورینه و خاص إلتفاتنه و فوق العاده إجراآته و طوغریدن طوغریه لایق و صادق ملتّنی، خاص توجّه نه مظهر ایدر. اويله ده: ازل و ابد سلطانی اولان اون سکز ییک عالمک پادشاه ذو الجلالی؛ او اون سکز ییک عالمه باقان، توجّه ایدن فرمان عالی شانی اولان قرآن حکیمی رمضان شریفده انزال ايله مش. البته او رمضان، مخصوص بر بايرام إلهی و بر مشهر ربّانی و بر مجلس روحانی حکمنه گچمک، مقتضای حکمتدر. مادام رمضان او بايرامدر؛ البته بر درجه، سفلی و حیوانی مشاغلدن إنسانلری چکمک ایچون اوروجه أمر ایديله جک.

و او اوروجک اُکملی ایسه: معده گبی بتون طویغولری؛ گوزی، قولاغی، قلبی، خیالی، فکری گبی جهازات إنسانیه ده دخی بر نوع اوروج طوتدیرمقدر.

یعنی: محرماتدن، مالایعنیاتدن چکمک و هر بریسنه مخصوص عبودیتہ سَوَق ایتمکدر. مثلاً: دیلنی یالاندن، غیبتدن و غلیظ تعبیرلردن آییرمقله اوڭا اوروج طوتدیرمق. و او لسانی، تلاوتِ قرآن و ذکر و تسبیح و صلوات و استغفار گبی شیلرله مشغول ایتمک... مثلاً: گوزینی نامحرمه باقمقدن و قولاغنی فنا شیلری ایشیتمکدن منع ایدوب، گوزینی عبرته و قولاغنی حق سوز و قرآن دیڭلهمگه صرف ایتمک گبی سائر جهازاته ده بر نوع اوروج طوتدیرمقدر. ذاتاً معدۀ اُڭ بیوک بر فابریقه اولدیغی ایچون، اوروج ایله اوڭا تعطیلِ اُشغال ایتدیریلسه، باشقه کوچک تزگاھلر قولایجه اوڭا اِتِّباع ایتدیریله بیلیر.

سکرنجی نکته: رمضان شریف، انسانڭ حیاتِ شخصیه سنه باقدیغی جهتنده کی چوق حکمتلرندن بر حکمتی شودر که:

إنسانه اُڭ مهمّ بر علاج نوعندن مادّی و معنوی بر پرهیزدر و طبّاً بر حمیه در که: انسانڭ نفسی، یمک ایچمک خصوصنده کیف مایشاء حرکت ایتدکجه، هم شخصڭ مادّی حیاته طبّاً ضرر ویردیگی گبی؛ هم حلال حرام دیمه یوب راست گلن شیئه صالدرمق، عادتاً معنوی حیاتی ده زهرلر. داها قلبه و روحه إطاعت ایتمک، او نفسه کوچ گلیر. سرکشانه دیزگینی اُلنه آلیر. داها انسان اوڭا بینهمز، او إنسانه بینر. رمضان شریفده اوروج واسطه سیله بر نوع پرهیزه آلیشیر؛ ریاضته چالیشیر و أمر دیڭلهمگی اوگرنیر. بیچاره ضعیف معدیه ده، هضمندن اَوّل یمک یمک اوزرینه طولدیرمق ایله خسته لقلری جلب ایتمز. و أمر واسطه سیله حلالی ترک ایتدیگی جهته، حرامدن چکینمک ایچون عقل و شریعتدن گلن أمری دیڭلهمگه قابلیت پیدا ایدر. حیاتِ معنویه بی بوزمامغه چالیشیر.

هم انسانك اَكثريتِ مطلقه سى آجلغه چوق دفعه مبتلا اولور. صبر و تحمّل ايچون بر إدمان ویرن آجلق، رياضته محتاجدر. رمضان شريفده كى اوروج اون بش ساعت، سحورسز ايسه يگرمی درت ساعت دوام ایدن بر مدّت آجلغه صبر و تحمّل و بر رياضتدر و بر إدماندر. ديمك، بشرك مصيبتنى ايكيلشدیرن صبرسزلغك و تحمّلسزلگك بر علاجی ده اوروجدر.

هم او معده فابريقه سنك چوق خدمه لری وار. هم اونكله علاقه دار چوق جهازاتِ إنسانیه وار. نفس، اگر موقت بر آيك گوندوز زماننده تعطيل اشغال ایتمزسه؛ او فابريقه نك خدمه لرينك و او جهازاتك خصوصى عبادتلىرى اونلره اونوتدير، كنديله مشغول ايدر، تحكّمی آلتنده بيراقير. او سائر جهازاتِ إنسانیه ي ده، او معنوی فابريقه چرخلرينك گورولتيسى و دومانلريله مشوّش ايدر. نظرِ دقتلىرى دائما كندينه جلب ايدر. علوی وظيفه لرينى موقّه اونوتدير. اوندنر كه؛ أسكیدن بری چوق اهلِ ولايت، تكمّل ايچون رياضته، آز يمك و ايچمگه كنديلرينى آليشديرمشلر. فقط رمضان شريف اوروجيله او فابريقه نك خدمه لری آكلارلر كه؛ صرف او فابريقه ايچون ياراديلماملر. و سائر جهازات، او فابريقه نك سفلى اگلنجه لرينه بدل، رمضان شريفده ملكى و روحانى اگلنجه لرده تلذذ ايدرلر، نظرلرينى اونلره ديكرلر. اونك ايچوندر كه؛ رمضان شريفده مؤمنلر، درجاتنه گوره آيرى آيرى نورلره، فيضلره، معنوی سرورلره مظهر اولويورلر. قلب و روح، عقل، سرّگى لطائفك او مبارك آيده اوروج واسطه سيله چوق ترقيّات و تفيّضلى واردر. معده نك آغلامه سنه رغما، اونلر معصومانه گولويورلر.

طوقوزنجی نکته: رمضان شريفك اوروجى، طوغريدن طوغرى يه نفسك موهوم ربوبيتني قيرمق و عجزيني گوسترمكله عبوديتنى بيلديرمك جهتنده كى حكمتلرندن بر حكمتى شودر كه:

نفس ریسی طانیق ایسته میور، فرعونانه کندی ربویت ایسته یور. نه قدر عذابلر چکدیریلسه، او طمار اونده قالیر. فقط آجقله او طمار قیریلیر. ایشته رمضان شریفده کی اوروج طوغریدن طوغری یه نفسک فرعونلق جبهه سنه ضربه وورور، قیرار. عجزینی، ضعفنی، فقرینی گوسترر. عبد اولدیغنی بیلدیرر.

حدیثک روایتلرنده واردر که: جناب حق نفسه دیمش که: "بن نهیم، سن نه سئ؟" نفس دیمش: "بن بنم، سن سنسئ!" عذاب ویرمش، جهنمه آتمش، ینه صورمش. ینه دیمش: "أنا أنا، أنت أنت." هانگی نوع عذاب ویرمش، أنا نیتدن واز گچمه مش. سوگره آجلق ایله عذاب ویرمش، یعنی آج بیراقمش. ینه صورمش: "مَنْ أَنَا وَمَا أَنْتَ؟" نفس دیمش: ﴿أَنْتَ رَبِّي الرَّحِيمُ وَأَنَا عَبْدُكَ الْعَاجِزُ﴾ یعنی: "سن بنم رب رحیمسئ، بن سنئ عاجز بر عبدیگم."

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءٌ وَلِحَقِّهِ آدَاءٌ بِعَدَدِ ثَوَابِ قِرَاءَةِ حُرُوفِ الْقُرْآنِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ﴾
 ﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ آمِينَ﴾

إعتذار: شو ایکنجی قسم، قرق دقیقه ده سرعتله یازیلما سندن، بن و مسووده یازان کاتب ایکیمز ده خسته اولدیغمزدن، البته ایچنده مشوشیت و قصور بولونه جقدر. نظر مسامحه ایله باقمه لرینی إخوانلریمزدن بکلرز. مناسب گوردکلرینی تصحیح ایده بیلیرلر.

اوچنچى رساله اولان اوچنچى قسم

(قرآن معجز البيانك ايكى يوز أقسام إعجازيه سندن نقشى بر قسمنى گوستره جك بر طرزده، قرآن عظيم الشانى، حافظ عثمان خطيله تعين ايدن و آيت مدائنه مقياس طوتولان صحيفه لرى و سورة إخلاص واحد قياسي طوتولان سطرلى محافظه ايتمكله برابر، او نقش إعجازى گوسترمك طرزنده بر قرآن يازمغه دائر مهم بر نيتمى؛ خدمت قرآنده كى قارداشلىرىمك نظرلینه عرض ايدوب مشورت ايتمك و اونلرك فكرلرينى إستمزاج ايتمك و بنى ايقاظ ايتمك ايچون شو قسمى يازدم، اونلره مراجعت ايدىيورم. شو اوچنچى قسم "طوقوز مسئله" در.)

برنجى مسئله: قرآن عظيم الشانك أنواع إعجازى قرقه بالغ اولديغى، إعجاز قرآن نامنده كى يگرى بشنچى سوزده برهانلريله إثبات ايديلمش. بعض أنواعى تفصيلاً، بر قسمى إجمالاً معندلره قارشى دخى گوستريلمش.

هم قرآنك إعجازى، طبقات إنسانيه ده قرق طبقه قارشى آيرى آيرى إعجازينى گوستردىكى، اون طوقوزنجى مكتوبك اون سكزنجى إشارتنده بيان ايديلمش و او طبقاتك اون قسمك آيرى آيرى حصّه إعجازيه لرينى إثبات ايتمش. سائر اوتوز طبقه آخر، أهل ولايتك مختلف مشربلر أصحابنه و علوم متنوعه نك آيرى آيرى أصحابلرينه آيرى آيرى إعجازينى گوستردىكى، اونلرك علم اليقين، عين اليقين، حق اليقين درجه سنده قرآن حق كلام الله اولديغى، ايمان تحقيقلىرى گوسترمشلىر. ديمك هر برى، آيرى آيرى بر طرزده بر وجه إعجازينى گورمشلىر. أوت أهل معرفت بر ولينك فهم ايتديكى إعجاز ايله، أهل عشق بر ولينك مشاهده ايتديكى جمال إعجاز بر اولماديغى گبى؛ مختلف مشاربّه گوره جمال إعجازك

جلوه‌لری دگیشیر. بر علمِ اصول الدین علامه سنځ و بر إمامنځ گوردیگی وجهِ إعجاز ایله فروعاتِ شریعتده کی بر مجتهدنځ گوردیگی وجهِ إعجاز بر دگل و هکذا... بونلرځ تفصیلاً آیری آیری وجوهِ إعجازینی گوسترمک ألیمدن گلمییور. حوصله‌م طاردر، إحاطه ایده‌مییور؛ نظرم قیصه‌در، گوره‌مییور. اونځ ایچون یالځز اون طبقه بیان ایدیلمش، متباقیسی إجمالاً إشارت ایدیلمش. شیمدی او طبقه‌لردن ایکی طبقه، معجزاتِ اُحمدیه رساله‌سنده چوق ایضاحه محتاج ایکن، او وقت پک نقصان قالمشدی.

برنجی طبقه: "قولاقلی طبقه" تعبیر ایتدیگمز عامی عوام؛ یالځز قولاق ایله قرآنی دیځلر، قولاق واسطه‌سیله إعجازینی آځلار. یعنی دیر: "بو ایشیتدیگم قرآن، باشقه کتابلره بځزمز. یا بتوننځ آلتنده اولاجق ویا بتوننځ فوقنده اولاجق. عمومځ آلتنده کی شق ایسه کیمسه دییه‌مز و دیه‌مش، شیطان دخی دییه‌مز. اویله ایسه، عمومځ فوقنده‌در." ایشته بو قدر إجمال ایله اون سکرنجی إشارته یازیلیمشدی. صوځره اونی ایضاح ایچون یگرمی آلتنجی مکتوبځ "حجّة القرآن علی حزب الشیطان" نامنده کی برنجی مبحثی، او طبقه‌نځ إعجازده کی فهمنی تصویر و إثبات ایدر.

ایکنجی طبقه: گوزلی طبقه‌سیدر. یعنی: عامی عوامدن ویاخود عقلی گوزینه اینمش مادیونلر طبقه‌سنه قارشی، قرآنځ گوز ایله گورونه‌جک بر إشارتِ إعجازیه‌سی بولوندیغی، اون سکرنجی إشارته دعوا ایدیلمش. و او دعوایی تنویر و إثبات ایتمک ایچون، چوق ایضاحه لزوم واردی. شیمدی آځلادیغمز مهمّ بر حکمتِ ربّانیه جهتیه او ایضاح ویریلیمدی. پک جزئی بر قاچ جزئیاتنه إشارت ایدیلمشدی. شیمدی او حکمتځ سرّی آځلاشیلدی و تأخیری داها اولدیغنه

قطعی قناعتمز گلدی. شیمدی او طبقه‌نک فهمنی و ذوقنی تسهیل ایتمک ایچون؛ قرق وجوه إعجازدن گوز ایله گورولن بر وجهنی، بر قرآنی یازدیردق که او یوزی گوسترسین.

بو اوچنجی قسمک متباقی مسئله‌لری ایله دردنجی قسم توافقاته دائر اولدیغی ایچون؛ توافقاته دائر اولان فهرسته ایله إکتفا ایدیلهرک، بوراده یازیلماشلردر. یالکز دردنجی قسمه عائد بر إخطار ایله اوچنجی نکته یازیلماشدر.

إخطار: لفظِ رسولده کی نکته عظیمه‌نک بیاننده یوز آلتمش آیت یازیلدی. إشبو آیتلرک خاصیتی پک عظیم اولمقله برابر؛ معنا جهتیهلر بربرینی إثبات و تکمیل ایتدیگندن، چوق معنیدار اولدیغی ایچون، مختلف آیاتی حفظ ایتمک ویا اوقومق آرزوسنده بولونانلره بر حزب قرآنی اولدیغی گبی؛ قرآن کلمه‌سنده کی نکته عظیمه‌نک بیاننده، آلتمش طوقوز آیات عظیمه‌نک درجه بلاغتی پک فوق العاده و قوت جزالتی پک علویدر. بو ده ایکنجی بر حزب قرآنی اولارق إخوانه توصیه ایدیلیر. یالکز قرآن کلمه‌سی، یدی سلسله قرآنده موجود اولوب، عموم او کلمه‌ی طوقمش، خارج ایکی قالمش. او ایکی ده قرائت معناسنده اولدیغندن؛ او خروج، نکته‌یه قوت ویرمشددر. رسول لفظی ایسه او کلمه ایله اُک زیاده مناسبتدار سورهلر ایچنده سورهُ محمد ایله سورهُ فتح اولدیغندن، او ایکی سورهدن چیقان سلسله‌لره حصر ایتدیگمزدن، خارج قالان رسول لفظی شیمدیلک درج ایدیلمه‌مشددر. وقت مساعده ایتسه، بونده کی أصرار یازیله‌جقدر إن شاء الله.

اوچنجی نکته: "درت نکته" در.

برنجی نکته: لفظ الله، مجموع قرآنده ایکی پک سکز یوز آلتی دفعه ذکر

ایدیلمشدر. بسم الله ده کیلرله برابر لفظِ رَحْمَن، یوز اَللی طوقوز دفعه؛ لفظِ رَحیم، ایکی یوز یگرمی؛ لفظِ غفور، اَلتمش بر؛ لفظِ رَبّ، سکر یوز قرق آلتی؛ لفظِ حَکیم، سکسان آلتی؛ لفظِ عَلیم، یوز یگرمی آلتی؛ لفظِ قَدیر، اوتوز بر؛ **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** ده کی هو، یگرمی آلتی دفعه ذکر ایدیلمشدر. (حاشیه) لفظ الله عددنده چوق اُسرار و نکته لر وار. اُزجمله: لفظ الله و ریدن صوگره اُکْ زیاده ذکر ایدیلن رَحْمَن، رَحیم، غفور و حَکیم ایله برابر لفظ الله، قرآن آیتلرینکْ نصفیدر. هم لفظ الله و الله لفظی یرنده ذکر ایدیلن لفظِ رَبّ ایله برابر، ینه نصفیدر. چندان رَبّ لفظی سکر یوز قرق آلتی دفعه ذکر ایدیلمش، فقط دَقّت ایدیلسه، بش یوز کسوری الله لفظی یرنده ذکر ایدیلمش، ایکی یوز کسوری اوپله دگلدر.

هم الله، رَحْمَن، رَحیم، عَلیم و **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** ده کی هو عددیله برابر ینه نصفیدر. فرق یالکز درتدر. و هو یرنده قَدیر ایله برابر، ینه مجموع آیاتکْ نصفیدر. فرق طوقوزدر. لفظِ جلالکْ مجموعنده کی نکته لر چوقدر. یالکز شیمدیلک بو نکته ایله اِکتفا ایدیورز.

ایکنجی نکته: سوره لر اِعتباریله در. اونکْ دخی چوق نکته لر وار. بر اِنتظام، بر قصد و بر اِرادهی گوسترر بر طرزده توافقاتی واردر.

سوره بقره ده، آیاتکْ عددیله لفظِ جلالکْ عددی بردر. فرق درتدر که، الله لفظی یرنده درت هو لفظی وار. مثلا: **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** ده کی هو گبی. اونکله موافقت تمام اولور. آل عمرانده ینه آیاتیله لفظِ جلال توافقه در، مساویدر لر. یالکز لفظ

(حاشیه): قرآنده کی آیاتکْ مجموع عددی ۶۶۶۶ اولماسی و شو صحیفه ده مذکور اُسماء حسنی نكْ عددی، ۶ رقمیله علاقه دار بولونماسی؛ اُهمیتلی بر سَره اِشارت ایدیور. شیمدیلک مهمل قالدی.

جلال، ایکی یوز طوقوزدر، آیت ایکی یوزدر. فرق طوقوزدر. بویله مزیات کلامیهده و بلاغت نکته لرنده کوچک فرقلر ضرر ویرمز، تقریبی توافقات کافیدر. سورۀ نساء، مائده، أنعام اوچینک مجموع آیتلری، مجموعنده کی لفظ جلالک عددینه توافقهدر. آیتلرک عددی درت یوز آلتمش درت، لفظ جلالک عددی درت یوز آلتمش بر؛ بسم الله ده کی لفظ الله ایله برابر تام توافقهدر. هم مثلاً: باشده کی بش سورهنک لفظ جلال عددی؛ سورۀ أعراف، انفال، توبه، یونس، هودده کی لفظ جلال عددینک ایکی مثلیدر. دیمک بو آخرده کی بش، اولکی بشک نصفیدر. صوگره گلن سورۀ یوسف، رعد، إبراهيم، حجر، نحل سورهلرنده کی لفظ جلال عددی، او نصفنک نصفیدر. صوگره سورۀ إسرائ، کهف، مریم، طه، انبیاء، حج؛ (حاشیه) او نصفنک نصفنک نصفیدر. صوگره گلن بشر بشر، تقریباً او نسبتله گیدیور؛ یالکز بعض کسوراتله فرق وار. او یله فرقلر، بویله مقام خطاییده ضرر ویرمز. مثلاً: بر قسم یوز یگر می بر، بر قسمی یوز یگر می بش، بر قسمی یوز الی درت، بر قسمی یوز الی طوقوزدر. صوگره سورۀ زخرفدن باشلایان بش سورۀ؛ او نصف نصف نصفنک نصفنه اینیور. سورۀ نجمدن باشلایان بش؛ او نصف نصف نصف نصف نصفنک نصفیدر؛ فقط تقریبیدر. کوچک کسوراتک فرقلری، بویله مقامات خطاییده ضرر ویرمز. صوگره گلن کوچک بشرلر ایچنده، اوچ بشرک یالکز اوچر عدد لفظ جلالی وار. ایشته بو وضعیت گوستریور که: لفظ جلالک عددینه تصادف قاریشمامش، بر حکمت و انتظام ایله عددلری تعیین ایدیلیمش.

(حاشیه): بو بشر تقسیمات اوزره بر سر انکشاف ایتمشدی. هیچ بریزک خبری اولمادن شوراده کی آلتی سورہ قید اولمش. شبهه مز قالمادی که؛ غائبدن، اختیاریزک خارجنده آلتنجیسی گیرمش؛ تا بو نصفیت سر مهمی غائب اولماسین.

لفظ اللّٰهك اوچنچى نكتهسى: صحيفه‌لر نسبتنه باقار. شويله كه: بر صحيفه‌ده اولان لفظِ جلال عددى، او صحيفه‌نك صاغ يوزى و او يوزه قارشىكى صحيفه‌يه و بعضاً صولده كى قارشىكى صحيفه و قارشينك آرقة يوزينه باقار. بن كندى نسخه قرآنيه‌مده بو توافقى تدقيق ايتدم. اكثرينله غايت گوزل بر نسبت عددیه ايله بر توافق گوردم. نسخه‌مه ده إشارت‌لر قويدم. چوق دفعه مساوى اولور. بعضاً نصف وياخود ثلث اولويور. بر حكمت و إنتظامى إحساس ايدن بر وضعيتى واردر.

دردنجى نكته: صحيفه واحده كى توافقاتدر. قارداش‌لرمله اوچ درت آيرى آيرى نسخه‌لرى مقابله ايتدك. عمومنده توافقات مطلوب اولديغنه قناعتمز گلدی. يالگز، مطبعه مستنسخلرى باشقه مقصدلرى تعقيب ايتدكلرندن، بر درجه توافقاتده إنتظامسزلق دوشمش. تنظيم ايديلسه، پك نادر إستثنا ايله، مجموع قرآنده ايكي ييگ سكر يوز آلتى لفظِ جلالك عددنده توافقات گورونه‌جكدر. و بونده بر شعله إعجاز پارلايور. چونكه فكر بشر، بو پك گنيش صحيفه‌يى إحاطه ايدهمز و قارىشه‌ماز. تصادفك ايسه، بو معنيدار و حكمتدار وضعيته ألى اولاشه‌ماز.

دردنجى نكته‌يى بر درجه گوسترمك ايچون، يگى بر مصحف يازدير ييورز كه؛ أڭ منتشر مصحف‌لرڪ عين صحيفه، عين سطرلرينى محافظه ايتمكله برابر، صنعتكارلرڪ لاقيدلغى تأثيريله عدم إنتظامه معروض قالان يرلرى تنظيم ايدوب، توافقاتك حقيقى إنتظامى إن شاء الله گوستريله‌جكدر.. و گوستريلدى.

﴿اللّٰهُمَّ يَا مُنْزِلَ الْقُرْآنِ بِحَقِّ الْقُرْآنِ فَهَمْنَا أَسْرَارَ الْقُرْآنِ مَا دَارَ الْقَمَرَانِ وَ صَلِّ وَ

سَلِّمْ عَلَى مَنْ أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ﴾

بشنجی رساله اولان بشنجی قسم

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ... الخ﴾ آیت پرانوارینک چوق أنوار أسرارندن بر نورینی، رمضان شریفده بر حالت روحانیده حسن ایتدم، خیال میال گوردم. شویله که:

اویس قرانی نك: ﴿إِلَهِي أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا الْعَبْدُ * وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ *
وَأَنْتَ الرَّزَّاقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ * الخ...﴾ مناجات مشهوره سی نوعندن، بتون موجودات ذوی الحیات، جناب حقّه قارشى عین مناجاتی ایتدکلرینی و اون سکر بیك عالمك هر برینك ایشیغی، برر اسم إلهی اولدیغنی بكا قناعت ویرهك بر واقعه قلبیه خیالیه بی گوردم. شویله که:

بربرینه صاریلی چوق یاپراقلی بر گل غنجه سی گبی، شو عالم بیگلر پرده پرده ایچنده صاریلی، بربری آلتنده صاقلی عالملری بو عالم ایچنده گوردم. هر بر پرده آچیلدقجه، دیگر بر عالمی گورو یوردم. او عالم ایسه، آیت نورك آرقه سنده کی ﴿أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِ بِرِيهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ﴾ آیتی تصویر

ایتدیگی گبی؛ بر ظلمات، بر وحشت، بر دهشت قراڭلغی ایچنده بڭا گورونویوردی. بردن بر اسمِ اِلْهینک جلوه‌سی، بر نورِ عظیم گبی گورونوب ایشیقلا ندیریوردی. هانگی پرده عقله قارشی آچیلמשسه، خیاله قارشی باشقه بر عالم فقط غفلتله قراڭقلی بر عالم گورونویورکن، گونش گبی بر اسمِ اِلْهی تجلّی ایدر، باشند باشه او عالمی تنویر ایدر و هکذا... بو سیرِ قلبی و سیاحتِ خیالیه چوق دوام ایتدی. اُزجمله:

حیوانات عالمی گوردیگم وقت، حدسز احتیاجات و شدتلی آجلقلریله برابر ضعف و عجزلری، او عالمی بڭا چوق قراڭقلی و حزین گوستردی. بردن رحمنِ اسمی، رزّاق برجنده (یعنی معناسنده) بر شمسِ تابان گبی طلوع ایتدی؛ او عالمی باشند باشه رحمت ضیاسیله یالْدیزلادی.

صوڭره او عالم حیوانات ایچنده، اطفال و یاورولرک ضعف و عجز و احتیاج ایچنده چیرپندقلری، حزین و هرکسی رفته گتیره جک بر قراڭلق ایچنده دیگر بر عالمی گوردم. بردن رحیمِ اسمی شفقت برجنده طلوع ایتدی، او قدر گوزل و شیرین بر صورته او عالمی ایشیقلا ندیردی که؛ شکوا و رقت و حزنن گلن یاش طامله‌لرینی، فرح و سروره و شکرک لذتندن گلن طامله‌لره چویردی.

صوڭره سینه‌ما پرده‌سی گبی بر پرده داها آچیلدی، عالمِ انسانی بڭا گوروندی. او عالمی او قدر قراڭقلی، او قدر ظلماتلی، دهشتلی گوردم که؛ دهشتمدن فریاد ایتدم، "ایواه!" دیدم. چونکه گوردم که: انسانلرده کی اُبدّه اوزانوب گیدن آرزولری، امللری و کائناتی إحاطه ایدن تصوّرات و افکارلری و اُبدی بقا و سعادتِ اُبدیه‌یی و جنّتی غایت جدّی ایسته‌ین همّتلی و استعدادلری و حدسز مقاصده و مطالبه متوجّه فقر و احتیاجاتلری و ضعف و عجزیله برابر،

هجومه معروض قالدقلری حدسز مصیبت و أعدلریله برابر؛ غایت قیصه بر عمر، غایت دغدغہ لی بر حیات، غایت پریشان بر معیشت ایچنده، قلبه اُکْ اَلم و اُکْ مدهش حالت اولان متمادی زوال و فراق بلاسی ایچنده، اهلِ غفلت ایچون ظلماتِ ابدی قیوسی صورتنده گورولن قبره و مزارستانه باقییورلر، برر برر و طائفه طائفه او ظلمات قویوسنه آتیلیورلر. ایشته بو عالمی بو ظلمات ایچنده گوردیگم آنده، قلب و روح و عقلمله برابر بتون لطائفِ إنسانیه، بلکه بتون ذراتِ وجودم فریاد ایله آغلامغه حاضر ایکن؛ بردن جنابِ حَقِّكْ عادلِ اِسمی حکیم برجنده، رَحْمَنِ اِسمی کریم برجنده، رحیمِ اِسمی غفور برجنده (یعنی معناسنده)، باعثِ اِسمی وارث برجنده، محییِ اِسمی محسن برجنده، ربِّ اِسمی مالک برجنده طلوع ایتدیلر. او عالمِ إنسانی ایچنده کی چوق عالملری تنویر ایتدیلر، ایشیقلاندیردیلر و نورانی آخرت عالمندن پنجره لر آچوب، او قراکقلی انسان دنیاسنه نورلر سریدیلر.

صوگره معظّم بر پرده داها آچیلدی، عالمِ اَرْض گوروندی. فلسفه نكْ قراکقلی قوانینِ علمیه لری، خیاله دهشتلی بر عالم گوستردی. یتمش دفعه طوپ گلّه سندن داها سرعتلی بر حرکتله، یگرمی بش بیكْ سنه مسافه یی بر سنه ده دور ایدن و هر وقت طاغیلمغه و پارچه لانمغه مستعد و ایچی زلزله لی، اختیار و چوق یاشلی کُرّه اَرْض ایچنده، عالمكْ حدسز فضا سنده سیاحت ایدن بیچاره نوعِ انسان وضعیتی، بگا وحشتلی بر قراکقلق ایچنده گوروندی. باشم دوندی، گوزم قراردی. بردن خالقِ اَرْض و سماواتكْ قدیر، علیم، ربّ، الله و ربّ السمواتِ والارض و مسخّر الشمس و القمرِ اِسملری؛ رحمت، عظمت، ربوبیت برجنده طلوع ایتدیلر. او عالمی او یله نورلانیدیردیلر که؛ او حالتده بگا کُرّه اَرْض غایت منتظم، مسخّر، مکمل، خوش، امنیتلی بر سیاحت گمیسی تنزه و کیف و تجارت ایچون مهیا ایدیلمش بر شکلده گوردیم.

الحاصل: بیکبر اسمِ الٰهینک، کائناتہ متوجّہ اولان او اسمادن هر بری بر عالمی و او عالم ایچنده کی عالمی تنویر ایدن بر گونش حکمنده و سرّ احدیت جہتیلہ، هر بر اسمک جلوہ سی ایچنده سائر اسملرک جلوہ لری دخی بر درجہ گورونویوردی.

صوگرہ قلب، هر ظلمات آرقہ سنده آیری آیری بر نوری گوردیگی ایچون، سیاحتہ اشتہاسی آچیلیوردی. خیالہ بینوب، سمایہ چیققم ایستدی. او وقت، غایت گنیش بر پردہ داها آچیلدی. قلب، سماوات عالمنہ گیردی گوردی کہ: او نورانی تبسم ایدن صورتندہ گورولن ییلدیزلر، کُرّہ ارضدن داها بیوک و اوندن داها سرعتلی بر صورتندہ بربری ایچنده گزیورلر، دونیورلر. بر دقیقه بریسی یولی شاشیرتسہ، باشقہ سیلہ مصادمہ ایدہ جک، اویلہ بر پاتلاق ویرہ جک کہ، کائناتک ئودی پاتلا یوب عالمی طاغیدہ جق. نور دگل، آتش صاچارلر؛ تبسملہ دگل، وحشتلہ بگا باقدیلر. حدسز بیوک، گنیش خالی، بوش، دہشت، حیرت ظلماتی ایچندہ سماواتی گوردم. گلدیگمہ ییک پشیمان اولدم. بردن ﴿رَبِّ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ * رَبِّ الْمَلٰٓئِكَةِ وَ الرُّوحِ﴾ کُ اَسْمَاءِ حَسَنی سی، ﴿وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ * وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ﴾ برچندہ جلوہ لریلہ ظهور ایتدیلر. او معنا جہتیلہ، قراقلق اوستنہ چوکمش اولان ییلدیزلر، او اَنوارِ عظیمہ دن برر لمعہ آلوب، ییلدیزلر عددنجہ اَلکتریق لامباری یاقیلمش گی، او عالم سماوات نورلانندی. او بوش و خالی توهم ایدیلن سماوات دخی ملائکہ لرلہ، روحانیلرلہ طولدی، شنلندی. سلطان ازل و ابدک حدسز اوردولرندن بر اوردو حکمنده حرکت ایدن گونشلر و ییلدیزلر، بر مانورہ علوی یاپیورلر طرزندہ، او سلطانِ ذو الجلالک حشمتنی و شعشعہ ربوبیتنی گوستریورلر گی

گوردم. بتون قوتمله و ممکن اولسه ایدی بتون ذراتمله و بنی دیگله سه لردی بتون مخلوقاتک لسانلریله دییه جکدم، هم عموم اونلرک نامنه دیدم:

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكُوتٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ
الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ
زَيْتُهَا يُضَيِّءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ﴾

آیتنی اوقودم؛ دوندم، ایندم، آیلدم؛ "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ" دیدم.

نورک بلجی

آلتنجى رساله اولان آلتنجى قسم

(قرآن حكيمك تلميدلرينى و خادملرينى ايفاظ ايتمك و
الداماق ايچون يازيلمشدر.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ﴾

شو آلتنجى قسم، انس و جنّ شيطانلرينك آلتى دسيسهلرينى ان شاء الله
عقيم بيراقير و هجوم يوللرينك آلتيسنى سدايدر.

برنجى دسيسه: شيطان انس، شيطان جنّيدن آلدیغى درسه بناء؛ حزب
القرآنك فداكار خادملرينى حبّ جاه واسطه سيله آلتامق و او قدسى خدمتدن و
او معنوى علوى جهاددن واز گچيرمك ايسته يورلر. شويله كه:

إنسانده، أكثريت إعتباريله حبّ جاه دينيلن حرص شهرت و خودفروشلق
و شان و شرف دينيلن ریاکارانه خلقله گورونمك و نظر عامّه ده موقع صاحبي
اولمغه، أهل دنيانك هر فردنده جزئى كلّى آرزو واردر. حتّى او آرزو ايچون، حياتنى
فدا ايدر درجه سنده شهرت پرستلك حسّى اونی سوق ايدر. أهل آخرت ايچون
بو حسنّ غایت تهلکه ليدر، أهل دنيا ايچون ده غایت دغدغه ليدر؛ چوق أخلاق
سيّئه نك ده منشئيدر و إنسانلرك ده أكّ ضعيف طماريدِر. يعنى: بر إنسانى ياقالامق
و کندينه چکمك؛ اونك او حسنّى اوقشامقله کندينه باغلار، هم اونك ايله اونی
مغلوب ايدر. قارداشلرم حقّنده أكّ زياده قورقديغم، بونلرك بو ضعيف طمارندن

أهل الحادك إستفاده ایتمك إحتمالیدر. بو حال بنی چوق دوشوندیریور. حقیقی اولمیان بعض بیچاره دوستلریمی او صورتله چکدیلر، معنًا اونلری تهلکه‌یه آتدیلر. (حاشیه)

أی قارداشلرم و آی خدمت قرآنده آرقداشلرم! بو حبّ جاه جهتندن گلن دسّاس أهل دنیانك خفیه‌لرینه ویا أهل ضلالتك پروپاغنده‌جیلرینه ویا شیطانك شاکردلرینه دییگز که: "أولا رضایِ إلهی و إلتفاتِ رحمانی و قبول ربّانی اویله بر مقامدر که؛ إنسانلرك توجّهی و إستحسانی، اوکا نسبه بر ذره حکمنده‌در. اگر توجّه رحمت وارسه، یتر. إنسانلرك توجّهی؛ او توجّه رحمتك إنعکاسی و گولگه‌سی اولمق جهتيله مقبولدر، یوقسه آرزو ایدیله جك بر شی دگلدر.. چونکه قبر قپوسنده سونر، بش پاره ایتمز!"

حبّ جاه حسّی اگر صوصدیریلمازسه و إزاله ایدیلمزسه، یوزینی باشقه جهته چویرمك لازمدر. شویله که:

ثوابِ أخروی ایچون، دعالرینی قزانق نیّتيله و خدمتك حسنِ تأثیری نقطه‌سنده گله‌جك تمثیلده کی سرّه بناء، بلکه او حسّك مشروع بر جهتی بولونور. مثلاً: آیاصوفیه جامعی، أهل فضل و کمالدن مبارک و محترم ذاتلرله طولو اولدیغی بر زمانده، تک تُك، صوفه‌ده و قپوده هایلاز چوجقلر و سرسری أخلاقسزلر بولونوب جامعك پنجره‌لرینك اوستنده و یاقیننده أجنبیلرك اگلنجه‌پرست

(حاشیه): او بیچاره‌لر، "قلبزم استاد ایله برابردر" فکریله کندیلرینی تهلکه‌سز ظن ایدرلر. حالبوکه أهل الحادك جریاننه قوّت ویرن و پروپاغنده‌لرینه قاپیلان، بلکه بیلیمیه‌رك خفیه‌لکده إستعمال ایدیلمك تهلکه‌سی بولونان بر آدمك، "قلبم صافیدر. استادیمك مسلگنه صادقدر." دیمسی، بو مثاله بگزدر که: بریسی نماز قیلارکن قارنده کی یلی طوته‌میور، چیقیور؛ حدث وقوع بولویور. اوکا "نمازك بوزولدی" دینیلدیگی وقت، او دییور: "نه‌دن نمازم بوزولسون، قلبم صافیدر."

سیرجیلری بولونسه، بر آدم او جامع ایچنه گیروب و او جماعت ایچنه داخل اولسه؛ اگر گوزل بر صدا ایله شیرین بر طرزده قرآندن بر عشر اوقوسه، او وقت بیگلر اهل حقیقتک نظرلی اوکا دونر، حسن توجّهله، معنوی بر دعا ایله، او آدمه بر ثواب قزانديرلر. یالکز، هایلار چوجقلرک و سرسری ملحدلرک و تک تک اُجنیلرک خوشنه گیتیمیه جک. اگر او مبارک جامعه و او معظم جماعت ایچنه او آدم گیردیگی وقت، سفلی و ادبسیزجه فحشه عائد شرقیلری باغیروب چاغیرسه، رقص ایدوب ظیلاسه؛ او وقت او هایلار چوجقلری گولدیره جک، او سرسری اخلاقسزلی فحشیاته تشویق ایتدیگی ایچون خوشلرینه گیده جک و اسلامیتک قصورینی گورمکله متلذذ اولان اُجنیلرک استهزاکارانه تبسملرینی جلب ایده جک. فقط عموم او معظم و مبارک جماعتک بتون اُفراندن، بر نظر نفرت و تحقیر جلب ایده جکدر. اُسفل سافلینه سقوط درجه سنده نظرلرنده آلچاق گورونه جکدر.

ایشته عیناً بو مثال گبی؛ عالم اسلام و آسیا، معظم بر جامعدر. و ایچنده اهل ایمان و اهل حقیقت، او جامعه کی محترم جماعتدر. او هایلار چوجقلر ایسه، چوجق عقللی دالقاووقلدر. او سرسری اخلاقسزلر؛ فرنک مشرب، ملیتسز، دینسز حریفلدر. اُجینی سیرجیلری ایسه، اُجنیلرک ناشر افکاری اولان غزه جیلیدر. هر بر مسلمان، خصوصاً اهل فضل و کمال ایسه؛ بو جامعه درجه سنه گوره بر موقعی اولور، گورونور، نظر دقت اوکا چوریلیر. اگر اسلامیتک بر سرّ اساسی اولان اخلاص و رضای الّهی جهتنده، قرآن حکیمک درس ویردیگی احکام و حقائق قدسیه یه دائر حرکات و اعمال اوندن صدور ایتسه، لسان حالی معنأ آیات قرآنیه یی اوقوسه؛ او وقت معنأ عالم اسلامک هر بر فردینک ورد زبانی اولان **«اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ»** دعا سنده داخل اولوب حصّه دار اولور و عمومی ایله اخوتکارانه علاقه دار اولور. یالکز حیوانات مضرّه نوعندن بعض

أهل ضلالتك و صقاللی چوققلر حکمنده کی بعض أحمقلرك نظرلرنده قیمتی گورونمز. اگر او آدم، مدار شرف طانیدیغی بتون أجدادینی و مدار إفتخار بیلدیگی بتون گچمشلرینی و روحاً نقطه إستناد تلقی ایتدیگی سلف صالحینك جاده نورانیلرینی ترك ایدوب هوسکارانه، هواپرستانه، ریاکارانه، شهرت پرورانه، بدعه کارانه ایشلرده و حرکاتده بولونسه؛ معنأ بتون أهل حقیقت و أهل ایمانك نظرنده أك الجاق موقعه دوشر. **﴿اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ﴾** سرینه گوره؛ أهل ایمان نه قدر عامی و جاهل ده اولسه، عقلی درك ایتمدیگی حالده، قلبی اوپله خودفروش آدملری گورسه؛ صوغوق گورور، معنأ نفرت ایدر.

ایشته حبّ جاهه مفتون و شهرت پرستلگه مبتلا آدم (ایکنجی آدم)، حدسز بر جماعتك نظرنده أسفل سافلینه دوشر. اهمیتسز و مستهزی و هذیانجی بعض سرسریلرك نظرنده، موقت و منحوس بر موقع قزانیر.

﴿الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾ سرینه گوره؛ دنیاده ضرر، برزخده عذاب، آخرته دشمن بعض یالانجی دوستلری بولور.

برنجی صورته کی آدم، فرضا حبّ جاهی قلبندن چیقارمازسه، فقط إخلاصی و رضای إلهی یی أساس طوتمق و حبّ جاهی هدف إتحاذ ایتمه مك شرطیله؛ بر نوع مشروع مقام معنوی، هم محتشم بر مقام قزانیر که، او حبّ جاه طمارینی کمالیله تظمین ایدر. بو آدم آز، هم پك آز و اهمیتسز بر شی غیب ایدر؛ اوڭا مقابل، چوق هم پك چوق قیمتدار، ضررسز شیلری بولور. بلکه بر قاچ بیلانی کندندن قاچیرر؛ اوڭا بدل، چوق مبارك مخلوقلری آرقداش بولور، اونلرله انسیت ایدر. ویا ایصیریجی ییانی أشك آریلرینی قاچیروب، مبارك رحمت شربتجیلری اولان آریلری کندینه جلب ایدر. اونلرك آلرندن بال یر گبی، اوپله

دوستلر بولور که؛ دائما دعالریله آب کوثر گبی فیضلر، عالم اسلامک اطرافندن اونک روحنه ایچیریلیر و دفتر اعمالنه گچیریلیر.

بر زمان، دنیانک بر بیوک مقامنی إشغال ایدن کوچک بر انسان، شهرت پرستلک یولنده بیوک بر قباحت ایشله مکله، عالم اسلامک نظرده مسخره اولدیغی وقت، گچن تمیلک مثالنی اوکا درس ویردم؛ باشنه ووردم. ای صارصدی، فقط کندیمی حبّ جاهدن قورتاره مدیغم ایچون، او ایقاظم دخی اونی اویاندرمدی.

ایکنجی دسیسه: انسانده اُک مهم و اساسلی بر حسّ، حسّ خوفدر. دسّاس ظالملر، بو قورقو طمارندن چوق استفاده ایتمکده درلر. اونکله، قورققلری گملندیر ییورلر. اهل دنیانک خفیه لری و اهل ضلالتک پروپاغنده جیلری، عوامک و بالخاصّه علمانک بو طمارندن چوق استفاده ایدیورلر. قورقوتویورلر، اوهاملرینی تحریک ایدیورلر. مثلاً: ناصلکه طامده بر آدمی تهلکه یه آتمق ایچون، بر دسّاس آدم، او اوهاملینک نظرده ضررلی گورونن بر شیئی گوستروب، وهمنی تحریک ایدوب، قوغه قوغه تا طامک کنارینه گلیر، باش آشاغی دوشورور، بوینی قیریلیر. عیناً اونک گبی؛ چوق اهمّیتسز اوهام ایله، چوق اهمّیتلی شیلری فدا ایتدیر ییورلر. حتّی بر سینک بنی ایصیرماسین دییه رک، ییلانک آغزینه گیرر.

بر زمان (الله رحمت ایتسین) مهمّ بر ذات قاییغه بینمکدن قورقویوردی. اونک ایله برابر بر آقشام وقتی، إستانبولدن کوپری یه گلدک. قاییغه بینمک لازم گلدی. آرابه یوق. سلطان آیوبه گیتمگه مجبورز. إصرار ایتدم. دیدی: "قورقویورم، بلکه باتاجغز!" اوکا دیدم: "بو خلیجده تخمیناً قاچ قاییق وار؟" دیدی: "بلکه ییک وار." دیدم: "سنده قاچ قاییق غرق اولور." دیدی: "بر ایکی دانه، بعض

سنه ده هيچ باتماز. "ديدم: "سنه قاچ گوندر؟" دیدی: "اوچ يوز آلتمش گوندر." دیدم: "سنگ و همگه ايليشن و قورقوگه طوقونان باتمق احتمالی، اوچ يوز آلتمش بيك احتمالدن بر تك احتمالدر. بويله بر احتمالدن قورقان؛ انسان دگل، حيوان ده اولاماز!" هم اوگا دیدم: "عجبا قاچ سنه ياشامايي تخمين ايديورسك؟" دیدی: "بن اختيارم، بلکه اون سنه داها ياشامم احتمالی واردر." دیدم: "أجل گيزلي اولديغندن، هر بر گونده ئولمك احتمالی وار؛ اويله ايسه اوچ بيك آلتی يوز گونده هر گون وفاتك محتمل. ايشته قايق گي اوچ يوز بيگدن بر احتمال دگل، بلکه اوچ بيگدن بر احتمال ايله بوگون ئولومك محتملدر، تيتره و آغلا، وصيت ايت!" دیدم. عقلی باشنه گلدی، تيتره يه رك قايعه بيندیردم. قايق ايچنده اوگا دیدم: "جناب حق خوف طماريني حفظ حیات ايچون ويرمش، حياتی تخریب ايچون دگل! و حياتی آغير و مشكل و أليم و عذاب يايماق ايچون ويرمه مشدر. خوف ايکی، اوچ، درت احتمالدن بر اولسه.. حتی بش آلتی احتمالدن بر اولسه، احتياطكارانه بر خوف مشروع اولاييلير. فقط يگرمی، اوتوز، قرق احتمالدن بر احتمال ايله خوف ايتمك اوهامدر، حياتی عذابه چويرر."

ايشته أی قارداشلرم! اگر أهل الحادك دالقاووقلری، سزی قورقوتمق ايله قدسی جهاد معنويكزدن واز گچيرمك ايچون سزه هجوم ايتسه لر؛ اونلره دييگن: "بز حزب القرآن. ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ سريله، قرآنك قلعه سنده يز. ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ اطرافمزده چوريلمش محكم بر سوردر. بيگلر احتمالدن بر احتمال ايله، شو قيصة حيات فانيه يه كوچك بر ضرر گلمه سي قورقوسندن، حيات أبديه مزه يوزده يوز بيگلر ضرر ويره جك بر يوله، بزى اختياريمزله سوق ايده مزسگن!" و دييگن: "عجبا خدمت قرآنيه ده آرقداشمز و او خدمت قدسيه نك تدبيرنده استاديمز و اوسته باشمز اولان سعيد نورسي نك

يوزندن، بزم گېي حق يولنده اوڭا دوست اولان اهل حقدن كيم ضرر گورمش؟ و اونڭ خاص طلبه لرندن كيم بلا گورمش كه، بز ده گوره جگز و او گورمك احتمالي ايله تلاش ايدده جگز؟ بو قارداشمنڭ بېڭلر اخروي دوستلري و قارداشلري وار. يگرمي اوتوز سنه در دنيا حيات اجتماعيه سنه تاثيرلي بر صورتده قاريشديغي حالده، اونڭ يوزندن بر قارداشمنڭ ضرر گوردېگني ايشيتمدك. خصوصاً او زمان آلنده سياست طوپوزي واردى. شيمدى او طوپوز يرينه نور حقيقت وار. اُسكيدن ۳۱ مارت حادثه سنده چندان اونى ده قاريشدېرديلر، بعض دوستلرينى ده اُزديلر. فقط صوگره تبين ايتدى كه، مسئله باشقه لري طرفندن چيقمش. اونڭ دوستلري، اونڭ يوزندن دگل، اونڭ دشمنلري يوزندن بلا گورديلر. هم او زمان چوق دوستلرينى ده قورتاردى. بوڭا بناء؛ يڭ دگل، بېڭلر احتمالدن بر تك احتمال تهلكه قورقوسيله، بر خزينه اُبديه يي اُلزدن قاچيرمق، سزڭ گېي شيطانلرڭ خاطرينه كلمه ملي!" ديبوب اهل ضلالتڭ دالقاووقلرينڭ آغزينة ووروب طرد ايتمليسڭز. هم او دالقاووقلره ديبڭز كه:

"يوز بېڭلر احتمالدن بر احتمال دگل، يوزدن يوز احتمال ايله بر هلاكت گلسه؛ ذره قدر عقلمز وارسه، قورقوب، اونى بيراقوب قاچميه جغز!" چونكه مكرر تجربه لرله گورولمش و گورولوپور كه: بيوڭ قارداشنه وياخود استادينه تهلكه زماننده اهانته ايدنلرڭ، گلن بلا اڭ اُول اونلرڭ باشنده پاتلار. هم مرحمتسزجه سنه اونلره جزا ويريلمش و آلچاق نظريه باقيلمش. هم جسدى ئولمش، هم روحى ذلت ايچنده معنا ئولمش. اونلره جزا ويرنلر، قىلبرنده بر مرحمت حس ايتمزلر. چونكه ديرلر: "بونلر مادام كنديلرينه صادق و مشفق استادلرينه خائن چيقديلر؛ البته چوق آلچاقدلر، مرحمه دگل تحقيره لايقدلر."

مادام حقيقت بودر. هم مادام بر ظالم و وجدانسز بر آدم، بريسنى يره اتوب آياغيله اونڭ باشنى قطعى اُزه جك بر صورتده طاورانسه، او يرده كى آدم

اگر او وحشى ظالمك آياغنى اويسه؛ او ذلت واسطه سيله قلى باشندن اول روحى جسدندن اول ئولور. هم باشى گيدر، هم عزت و حيثى محو اولور. هم او جاناوار وجدانسز ظالمه قارشى ضعف گوسترمكله، كنديسىن اوزيرمگه تشجيع ايدر. اگر آياغى آلتنده كى مظلوم آدم، او ظالمك يوزينه توكورسه؛ قلبى و روحى قورتاير، جسدى بر شهيد مظلوم اولور. اوت توكورك ظالمرك حياسز يوزلرينه! ..

بر زمان انگليز دولتى، استانبول بوغازينك طويليرنى تخریب و استانبولى استيلا ايتديكى هنگامده؛ او دولتك ائ بيوك دائره دينيه سى اولان آنغليقان كليساسنك باش پاپاسى طرفندن مشيخت اسلاميه دن دينى آلتى سؤال صورولدى. بن ده او زمان دار الحکمة الاسلاميه نك اعضاسى ايدم. بگا ديديلر: "بر جواب وير." اونلر آلتى سؤالرينه، آلتى يوز كلمه ايله جواب ايسته يورلر. بن ديدم: "آلتى يوز كلمه ايله دگل، آلتى كلمه ايله ده دگل، حتى بر كلمه ايله دخى دگل؛ بلکه بر توكورك ايله جواب ويريورم! چونكه او دولت، ايسته گورييورسكز؛ آياغنى بوغازيمزه باصديغى دقيقه ده، اونك پاپاسى مغرورانه اوستمزده سؤال صورماسنه قارشى، يوزينه توكورمك لازم گلييور. توكورك او اهل ظلمك او مرحمتسز يوزينه!.." ديمشدم. شيمدى دييورم:

اى قارداشلم! انگليز گى جبار بر حكومتك استيلا ايتديكى بر زمانده، بو طرزده مطبعه لسانيله اونلر مقابله ايتمك، تهلکه يوزده يوز ايكن، حفظ قرآنى بگا كافى گلدىكى حالده؛ سزه ده، يوزده بر احتمال ايله، اهميتسز ظالمرك اُلندن گلن ضررلر قارشى، البته يوز درجه داها كافيدر.

هم اى قارداشلم! چوغئز عسكرلك ايتمشسكز. ايتمه ينلر ده البته ايشيتمشلردر. ايشيتمه ينلر ده بدن ايشيتسينلر كه: "اُك زياده ياره لانا نلر، سپرينى بيراقوب قاچانلردر. اُك آز ياره آلانلر، سپرنده ثبات ايدنلردر!"

﴿قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ﴾ معنایِ اِشاریسیله گوسترییور که:
 "فرار ایدنلر، قاچمه لرله ئولومی داها زیاده قارشیلایورلر!"

اوجنجی دسیسه شیطانیه: طمع یوزندن چوقلرینی آولایورلر.

قرآن حکیمک آیات و بیناتندن إستفاضه ایتدیگمز قطعی برهانلرله چوق رساله لرده اثبات ایتمشز که: "مشروع رزق، إقتدار و إختیارک درجه سنه گوره دگل؛ بلکه عجز و إفتقارک نسبتنده گلییور." بو حقیقتی گوسترن حدسز إشارتلر، أماره لر، دلیللر واردر. أزمه:

بر نوع ذی حیات و رزقه محتاج اولان أشجار یرنده طوروب، اونلرک رزقلری اونلره قوشوب گلییور. حیوانات حرص ایله رزقلرینک پشنده قوشدقلرندن، آغاجلر گبی مکمل بسلنمیورلر.

هم حیوانات نوعندن بالیقلرک أک آبدال، إقتدارسز و قوم ایچنده بولوندیغی حالده مکمل بسلنمهی و عمومیتله سمیز اولارق گورونمسی؛ مایمون و تیلکی گبی ذکی و مقتدر حیوانات، سوء معیشتندن آلیز و ضعیف اولماسی، گوسترییور که: واسطه رزق؛ إقتدار دگل، إفتقاردر.

هم إنسانی اولسون حیوانی اولسون بتون یاورولرک حسن معیشتی و سوت گبی خزینه رحمتک أک لطیف بر هدیه سی، اومولمدق بر طرزده اونلره ضعف و عجزلرینه شفقه إحسان ایدیلمسی و وحشی جاناوارلرک ضیق معیشتلری دخی گوسترییور که: وسیله رزق حلال؛ عجز و إفتقاردر، ذکا و إقتدار دگلدر.

هم دنیاده، ملّتلر ایچنده شدّت حرص ایله مشهور اولان یهودی ملّتندن داها زیاده رزق پشنده قوشان اولمایور. حالبوکه ذلّت و سفالت ایچنده أک زیاده

سوء معیشته اونلر معروض اولویورلر. اونلرک زنگینلری دخی سفلی یاشایورلر. ذاتاً رباگچی غیر مشروع یوللرله قزاندقلری مال، رزق حلال دگل که مسئله مزى جرح ایتسین.

هم چوق اديبلرک و چوق علمانک فقرِ حالى و چوق آبداللرک ثروت و غناسى دخى گوسترييور که: جلبِ رزقک مدارى، ذکا و إقتدار دگلدر؛ بلکه عجز و إفتقاردر، توکل وارى بر تسليمدر و لسانِ قال و لسانِ حال و لسانِ فعل ايله بر دعادر.

ایشته بو حقیقی إعلان ایدن ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ آیتی، بو دعوا مزه او قدر قوی و متین بر برهاندر که؛ بتون نباتات و حیوانات و اطفال لسانيله اوقونویور. و رزق ایستهین هر طائفه، شو آیتی لسانِ حال ايله اوقویور.

مادام رزق مقدردر و إحسان ایدیلييور و ویرن ده جنابِ حقدَر؛ او هم رحیم، هم کریمدر. اونک رحمتی إتهام ایتمک درجه سنده و کرمی إستخفاف ایدر بر صورتده غیر مشروع بر طرزده یوز صوی دوکمکله؛ وجدانی بلکه بعض مقدساتی رشوت و یروب، منحوس، برکتسز بر مالِ حرامی قبول ایدن دوشونسون که، نه قدر مضاعف بر دیوانه لکدر.

أوت أهلِ دنیا، خصوصاً أهلِ ضلالت؛ پاره سنی اوجوز ویرمز، پک بهالی صاتار. بر سنه لک حیاتِ دنیویه بر درجه یارديم ایده جک بر ماله مقابل، حدسز بر حیاتِ ابدیه پی تخریب ایتمگه بعضاً وسیله اولور. او پیس حرص ايله غضبِ إلهی پی کندینه جلب ایدر و أهلِ ضلالتک رضاسنی جلبه چالیشیر.

أی قارداش لرم! اگر أهلِ دنیاک دالقا ووقلری و أهلِ ضلالتک منافقلری، سزی إنسانیتک شو ضعیف طمارى اولان طمع یوزندن یاقالاسه لر؛ گچن حقیقی

دوشونوب، بو فقیر قارداشکزی نمونهٔ اِمثال ایدیگز. سزی بتون قوتمله تأمین ایدرم که: قناعت و اقتصاد؛ معاشدن زیاده سزک حیاتکزی ادامه و رزقکزی تأمین ایدر. باخصوص سزه ویریلن او غیر مشروع پاره، سزدن اوکا مقابل بیق قات فضله فیآت ایستیهجک. هم هر ساعتی سزه ابدی بر خزینیهی آچاییلیر اولان خدمت قرآنییه سد چکه بیلیر ویا فتور ویرر. بو اوپله بر ضرر و بوشلقدر که؛ هر آی بیگلر معاش ویریلسه، یرینی تولدیره مز.

إخطار: أهل ضلالت، قرآن حکیمدن آلوب نشر ایتدیگمز حقائق ایمانیه و قرآنییه قارشى مدافعه و مقابله اَلندن گلمدیگی ایچون، منافقانه و دسیسه کارانه اغفال و حيله دامنى (طوزاغنى) استعمال ایدیور. دوستلریمى حبّ جاه، طمع و خوف ایله آلداتق و بنى بعض اسنادات ایله چورومتک ایسته یورلر. بز، قدسى خدمتمزده دائما مثبت حرکت ایدیورز. فقط مع التأسف هر بر امر خیرده بولونان مانعلری دفع ایتمک وظیفه سی، بزى بعضا منفى حرکت سواق ایدیور.

ایشته بونک ایچوندر که، أهل نفاق حيله کارانه پروپاغنده سنه قارشى، قارداشلریمى سابق اوچ نقطه ایله ایقاظ ایدیورم. اونلره گلن هجومى دفعه چالیشیورم.

شیمدی اُک مهمّ بر هجوم بنم شخصمه در. دیورلر که: "سعید کرددر، نه دن بو قدر اوکا حرمت ایدیورسکز، آرقه سنه دوشویورسکز؟"

ایشته بالجوریه بویله حریفلری صوصدیرمق ایچون، دردنجی دسیسه شیطانیهی، ایسته میهرک اُسکی سعید لسانیه ذکر ایده جگم.

دردنجی دسیسہ شیطانیہ: شیطانك تلقینی ایلہ و اهل ضلالتك إلقاء آتیلہ، بگا قارشى پروپاغنده ایلہ هجوم ایدن و مهمّ موقعلری إشغال ایدن بعض ملحدلر، قارداشلریمی آلداتمق و عصبیتِ ملیہلرینی تحریك ایتمك ایچون دیورلر که: "سز تور کسگز. ما شاء الله تورکلرده هر نوع علما و اهل کمال واردر. سعید بر کرددر. ملیتگزدن اولیان بریسیله تشریکِ مساعی ایتمك حمیتِ ملیہ یه منافیدر؟"

الجواب: آی بدبخت ملحد! بنِ فُلِّلِّهِ الحُمْدُ مسلمانم. هر زمانده، قدسی مَلَمَك اوج یوز اَللی میلیون افرادی واردر. بویله ابدی بر اخوتی تأسیس ایدن و دعالریله بگا یاردیم ایدن و ایچنده کردلرکِ اکثریتِ مطلقه سی بولونان اوج یوز اَللی میلیون قارداشی، عنصريت و منفی ملیتِ فکرینه فدا ایتمك و او مبارک حدسز قارداشلره بدل، کرد نامنی طاشییان و کرد عنصرنندن عدّ ایدیلن محدود بر قاچ دینسز ویا مذهبسز بر مسلکه گیرنلری قزانمقدن یوز ییک دفعه إستعاده ایدیورم!.. آی ملحد! سنك گبی احمقملر لازم که، مجار کافرلری ویاخود دینسز اولمش و فرنکلشمش بر قاچ تورکلری موقّه، دنیاچه دخی فائدهسز اخوتنی قزانمق ایچون؛ اوج یوز اَللی میلیون حقیقی، نورانی منفعتدار بر جماعتك باقی اخوتلرینی ترك ایتسین. یگرمی آلتنجی مکتوبك اوچنجی مسئله سنده، دلیللریله منفی ملیتک ماهیتنی و ضررلرینی گوستردیگمزدن اوکا حواله ایدوب، یالگز او اوچنجی مسئلهك آخرنده إجمال ایدیلن بر حقیقتی بوراده بر درجه ایضاح ایده جگز. شویله که:

او تورکجیلک پرده سی آلتنه گیرن و حقیقه تورک دشمنی اولان حمیت فروش ملحدلره دیرم که: دینِ اسلامیتِ ملتیه ابدی و حقیقی بر اخوت ایلہ، تورک دینیلن بو وطن اهل ایمانیله شدتلی و پک حقیقی علاقه دارم. و ییک سنه یه یاقین، قرآنك بایراغنی جهانك جهاتِ ستّه سنك اطرافنده غالبانه گزدرین بو وطن اولادلرینه،

إسلامیت حسابنه مفتخرانه و طرفدارانه محبتدارم. سن ایسه آی حمیت فروش ساخته کار! تورکڭ مفاخر حقیقیه ملیه سنی اونوتدیره جق بر صورتده مجازی و عنصری و موقت و غرضکارانه بر اخوتڭ وار. سندن صورویورم: تورک ملتی، یالڭز یگرمی ایله قرق یاشی اورتە سنده کی غافل و هوسکار گنجلردن عبارت میدر؟ هم اونلرڭ منفعتی و اونلرڭ حقنده حمیت ملیه نڭ إقتضا ایتدیگی خدمت، یالڭز اونلرڭ غفلتنی زیاده لشدیرن و أخلاقسزلقلره آیشدیران و منهیاته تشجیع ایدن فرنک مشربانه تربیه ده میدر؟ و إختیارلقده اونلری آغلالتدیره جق اولان موقت بر گولدیرمکده میدر؟ اگر حمیت ملیه بونلردن عبارت ایسه و ترقی و سعادت حیاتیه بو ایسه؛ اوت سن بویله تورکجی ایسه ڭ و بویله ملیت پرور ایسه ڭ؛ بن او تورکجیلکدن قاچیورم، سن ده بندن قاچاییلیرسڭ! اگر ذره مقدار حمیت و شعورڭ و إنصافڭ وارسه، شیمدیکی تقسیماته باق، جواب ویر. شویله که:

تورک ملتی دینیلن شو وطن اولادی آلتی قسمدر. برنجی قسمی، اهل صلاح و تقوادر. ایکنجی قسمی، مصیبتزده و خسته لر طائفه سیدر. اوچنجی قسمی، إختیارلر صنفیدر. دردنجی قسمی، چوجقلر طائفه سیدر. بشنجی قسمی، فقیرلر و ضعیفلر طائفه سیدر. آلتنجی قسمی، گنجلردر. عجا بتون اولکی بش طائفه تورک دگلر می؟ حمیت ملیه دن حصه لری یوق می؟ عجا آلتنجی طائفه یه سرخوشجه سنه بر کیف ویرمک یولنده، او بش طائفه یی اینجیتمک، کیفی قاچیرمق، تسلیلرینی قیرمق؛ حمیت ملیه میدر، یوقسه او ملته دشمنلق میدر؟ "الْحُكْمُ لِلْاَكْثَرِ" سرنجه، اکثره ضرر طوقوندیران دشمندر؛ دوست دگلدر!

سندن صورویورم: برنجی قسم اولان اهل ایمان و اهل تقوانڭ اڭ بیوک منفعتی، فرنک مشربانه بر مدنیته میدر؟ یوقسه حقائق ایمانیه نڭ نورلریله سعادت ابدیه یی

دوشونوب، مشتاق و عاشق اولدقلری طریق حقده سلوک ایتمک و حقیقی تسلّی بولمقده میدر؟ سنک گبی ضلالت پیشه حمیت فروشلرک طوتدیغی مسلک؛ متقی اهل ایمانک معنوی نورلرینی سوندوریور و حقیقی تسلّیلرینی بوزویور و ئولومی اعدام ابدی و قبری دائمی بر فراق لا یزالی قپوسی اولدیغی گوستریور.

ایکنجی قسم اولان مصیبتزده و خسته لرک و حیاتندن مایوس اولانلرک منفعتی؛ فرنک مشربانه، دینسزجه سنه مدنیت تربیه سنده میدر؟ حالبوکه او بیچاره لر بر نور ایستلر، بر تسلّی ایستلر. مصیبتلرینه قارشى بر مکافات ایستلر. و اولره ظلم ایدنلردن انتقاملرینی آلمق ایستلر. و یاقینلاشدقلری قبر قپوسنده کی دهشتی دفع ایتمک ایسته یورلر. سزک گبیلرک ساخته کار حمیتله، پک چوق شفقت و اوقشامغه و تیمار ایتمگه چوق لایق و محتاج او بیچاره مصیبتزده لرک قبلرینه ایگنه صوقویورسکز، باشلرینه طوقماق وورویورسکز! مرحمتسزجه سنه امیدلرینی قیریورسکز، یأس مطلقه دوشوریورسکز! حمیت ملیه بو میدر؟ بویله می ملته منفعت طوقوندیریورسکز؟

اوچنجی طائفه اولان اختیارلر، بر ئلث تشکیل ایدیور. بونلر قبره یاقینلاشیورلر، ئولومه یاقلاشیورلر، دنیادن اوزاقلاشیورلر، آخرته یاناشیورلر. بویله لرک منفعتی و نوری و تسلّیسی، هلاکو و جنگیز گبی ظالم لرک غدارانه سرگذشتلرینی دیگله مسنده میدر؟ و آخرتی اونوتدیره جق، دنیایه باغلاندره جق، نتیجه سز، معنا سقوت، ظاهرًا ترقی دینیلن شیمدیکی نوع حرکتزده میدر؟ و اُخروی نور، سینه ماده میدر؟ و حقیقی تسلّی، تیاتروده میدر؟ بو بیچاره اختیارلر حمیتدن حرمت ایستلرکن، معنوی بیچاقله او بیچاره لری کسمک حکمنده و "اعدام ابدی یه سوق ایدیلیورسکز" فکرینی ویرمک و رحمت قپوسی تصوّر ایتدکلری قبر قپوسنی اُذردها آغزینه چویرمک، "سن اورایه گیده جکسک" دییه معنوی

قولاغنه اوفله مک؛ حمیتِ ملیّه ایسه، بویله حمیتدن یوز ییک دفعه اَلْعِیَاضُ بِاللّٰهِ!..

دردنجی طائفه که، چوجقلردر. بونلر، حمیتِ ملیّه دن مرحمت ایستلر، شفقت بکلرلر. بونلر ده ضعف و عجز و إقتدارسزلق نقطه سنده؛ مرحمتکار، قدرتلی بر خالق ییلمکله روحلری اینبساط ایده بیلیر، إستعدادلری مسعودانه إنکشاف ایده بیلیر. ایلریده، دنیاده کی مدهش أهوال و أحواله قارشى گله بیله جک بر توکل ایمانی و تسلیم اسلامی تلقیناتیلر او معصوملر حیاته مشتاقانه باقه بیلیرلر. عجباً علاقهلری پک آز اولدیغی ترقیاتِ مدنیّه درسلى و اونلرک قوّه معنویه سنی قیره جق و روحلرینی سوندوره جک، نورسز صرف مادّی فلسفی دستورلرک تعلیمنده میدر؟ اگر انسان بر جسد حیوانیدن عبارت اولسه ایدی و قفاسنده عقل اولماسه ایدی؛ بلکه بو معصوم چوجقلری موقّه اگلندیره جک تربیه مدنیّه تعبیر ایتدیگنلر و تربیه ملیّه سوسی ویردیگنلر بو فرنگی اصول، اونلره چوجقجه سنه بر اویونجق اولارق، دنیوی بر منفعتی ویره بیلیردی. مادام که او معصوملر حیاتک دغدغه لرینه آتیللاجقلر، مادام که انساندرلر؛ البته کوچک قبلرنده چوق اوزون آرزولری اولاجق و کوچک قفالرنده بیوک مقصدلر تولّد ایده جک. مادام حقیقت بویله در؛ اونلره شفقتک مقتضاسی، غایت درجه ده فقر و عجزنده، غایت قوتلی بر نقطه إستنادی و توکنمز بر نقطه إستمدادی؛ قبلرنده ایمان بِاللّٰهِ و ایمان بِالْآخِرَةِ صورتیلر یرلشدیرمک لازمدر. اونلره شفقت و مرحمت بونگله اولور. یوقسه، دیوانه بر والده نك، ولدینی بیچاقله کسمه سی گبی، حمیتِ ملیّه سرخوشلغیله، او بیچاره معصوملری معنّا بوغازلامقدّر. جسدینی بسله مک ایچون، بیننی و قلبنی چیقاروب اوگایدیرمک نوعندن، وحشیانه بر غدردر، بر ظلمدر.

بشنجی طائفه، فقیرلر و ضعیفلر طائفه سیدر. عجباً، حیاتک آغیر تکالیفی

فقيرلك واسطه سيله أليم بر طرزده چكن فقيرلرڭ و حياتڭ مدهش دغدغه لرينه قارشى چوق متأثر اولان ضعيفلرڭ، حيت مليه دن حصه لرى يوق ميدر؟ بو بيچاره لرڭ ياسنى و المنى آرتيران و سفیه بر قسم زنگينلرڭ ملعبه هوساتى و ظالم بر قسم قويلرڭ وسيله شهرت و شقاوتى اولان فرنك مشربانه و پرده بيرونانه و فرعونانه مدنيت پرورلك نامى آلتنده ياپديغكز حركاتده ميدر؟ بو بيچاره فقرالرڭ فقيرلك ياره سنه مرهم ايسه؛ عنصريت فكرندن دگل، بلكه اسلاميتك اجزاخانه قدسيه سندن چيقه بيلير. ضعيفلرڭ قوتى و مقاومتى، قراڭلىق و تصادفه باغلى، شعورسز، طبعى فلسفه دن آينماز؛ بلكه حيت اسلاميه و قدسى اسلاميت مليتندن آينير! ..

آلتنجى طائفه گنجلردر. بو گنجلرڭ گنجلكلىرى اگر دائمى اولسه ايدى؛ منفى مليتله اولره ايچيرديگكز شرابڭ موقت بر منفعتى، بر فائده سى اولوردى. فقط او گنجلكڭ لذتلى سرخوشلغى؛ اختيارلقله ألمله آييلماسى و او طاتلى اويقونك اختيارلق صباحنده أسفله اويانماسيله، او شرابڭ خمارى و صيقتيسى اوني چوق آغلاتديره جق و او لذتلى رؤيانڭ زوالنده كى ألم، اوڭا چوق حزين تأسف ايتديره جك. "أيوه! هم گنجلك گيتدى، هم عمر گيتدى، هم مفلس اولارق قبره گيدييورم؛ كاشكه عقلمى باشمه آلسه ايدم." ديديره جك. عجا بو طائفه نڭ حيت مليه دن حصه سى، آز بر زمانده موقت بر كيف گورمك ايچون، پك اوزون بر زمانده تأسفله آغلاتديرمق ميدر؟ يوقسه اولرڭ سعادت دنيويه لرى و لذت حياتيه لرى؛ او گوزل، شيرين گنجلك نعمتك شكرينى ويرمك صورتنده، او نعمتى سفاهت يولنده دگل، بلكه استقامت يولنده صرف ايتمكله؛ او فاني گنجلكى، عبادتله معنا إبقا ايتمك و او گنجلكڭ استقامتيله دار سعادته أبدى بر گنجلك قزاقمده ميدر؟ ذره مقدار شعورڭ وارسه سويله! ..

الحاصل: اگر تورک ملّتی، یالکز آلتنجی طائفه اولان گنجلردن عبارت اولسه و گنجلکلی دائمی قالسه و دنیادن باشقه یرلری بولونماسه، سزک تورکجیلک پرده سی آلتنده کی فرنک مشربانه حرکاتکز، حمیت ملّیه دن صایلا بیلیردی. بنم گبی حیات دنیویه آز اَهْمِیت ویرن و عنصریت فکرینی فرنکی علّتی گبی بر مرض تلقّی ایدن و گنجلری نامشروع کیف و هوساتدن منعه چالیشان و باشقه مملکتده دنیایه گلن بر آدمه، "او کرددر، آرقه سنه دوشمه یکز." دیه بیلیردیکز و دیمگه بر حق قزانه بیلیردیکز. فقط مادام که تورک نامی آلتنده اولان شو وطن اولادی، سابقاً بیان ایدیلدیگی گبی آلتی قسمدر. بش قسمه ضرر ویرمک و کیفیرینی قاچیرمق، یالکز بر تک قسمه موقت و دنیوی و عاقبتی مشئوم بر کیف ویرمک، بلکه سرخوش ایتمک؛ اَلْبَتَه او تورک ملّتنه دوستلق دگل، دشمنلقدر. اوت بن عنصرجه تورک صایلمییورم؛ فقط تورکلرک اهل تقوا طائفه سنه و مصیبتزده لر قسمنه و اختیارلر صنفنه و چوجقلر طائفه سنه و ضعیفلر و فقیرلر زمره سنه بتون قوّتمله و کمال اِشتیاقله مشفقانه و اخوتکارانه چالیشمشم و چالیشیورم. آلتنجی طائفه اولان گنجلری دخی، حیات دنیویه سنی زهرلندیره جک و حیات اُخرویه سنی محو ایده جک و بر ساعت گولمگه بدل، بر سنه آغلامه یی نتیجه ویرن حرکات نامشروعه دن واز گچیرمک ایسته یورم. یالکز بو آلتی یدی سنه دگل، بلکه یگرمی سنه در قرآندن اخذ ایدوب تورکجه لسانيله نشر ایتدیگم آثار میدانده در. اوت لله الحمد، قرآن حکیمک معدن اُنوارندن اِقتباس ایدیلن آثار ايله، اختیار طائفه سنک اُک زیاده ایستدکلی نور گوستریلیور. مصیبتزده لرک و خسته لرک تریاق گبی اُک نافع علاجلری، اُجزاخانه قدسیه قرآنیه ده گوستریلیور. و اختیارلری اُک زیاده دوشوندیرن قبر قپوسی، رحمت قپوسی اولدیغی و اِعدام قپوسی اولمادیغی، او اُنوار قرآنیه ايله گوستریلیدی. و چوجقلرک نازک قبلرنده حدسز مصائب و مضر اشیایه قارشى غایت قوّتلی بر نقطه اِستناد و حدسز آمال و

آرزولرینه مدار بر نقطهٔ إستمداد قرآن حکیمک معدنندن چیقاریلدی و گوستریلدی و بالفعل إستفاده ایتدیریلدی. و فقرالر و ضعفالر قسمنی اُك زیاده اُزن و متأثر ایدن حیاتک آغیر تکالیفی، قرآن حکیمک حقائق ایمانیه سیله خفیفلشدیریلدی.

ایشته بو بش طائفه که، تورک ملّتک آلتی قسمندن بش قسمیدر؛ منفعتلرینه چالیشیوروز. آلتنجی قسم که، گنجلدر. اولرک اییلرینه قارشى جدی اخوتمز وار. سنک گبی ملحدلره قارشى هیچ بر جهتله دوستلغمز یوق! چونکه إلحاده گیرن و تورکک حقیقی بتون مفاخرِ ملیه سنی طاشییان اسلامیت ملّیتندن چیقماق ایسته یین آدملى تورک بیلیمیوروز، تورک پرده سی آلتنه گیرمش فرنک تلّی ایدیوروز! چونکه یوز ییک دفعه تورکجی یز دیوب دعوا ایتسه لر، اهل حقیقتی قاندرامازلر. زیرا فعللری، حرکاتلری، اولرک دعوالرینی تکذیب ایدیور.

ایشته ای فرنک مشربلر و پروپاغنده گزله حقیقی قارداشلریمی بندن صوغوتمه چالیشان ملحدلر! بو ملّته منفعتگزنه در؟ برنجی طائفه اولان اهل تقوا و صلاححتک نورینی سوندوریورسکوز. مرحمته و تیمار ایتمگه شایان ایکنجی طائفه سنک یاره لرینه زهر سریپیورسکوز. و حرمته چوق لایق اولان اوچنجی طائفه نك تسلیسنى قیریورسکوز، یأس مطلقه آتیورسکوز. و شفقته چوق محتاج اولان دردنجی طائفه نك بتون بتون قوه معنویه سنی قیریورسکوز و حقیقی انسانیتنى سوندوریورسکوز. و معاونت و یاردیمه و تسلییه چوق محتاج اولان بشنجی طائفه نك امیدلرینی، إستمدادلرینی عقیم بیراقوب، اولرک نظرنده حیاتی، موتدن داها زیاده دهشتلی بر صورته چویریورسکوز. ایقاظه و آیلیمغه چوق محتاج اولان آلتنجی طائفه سنه، گنجلك اویقوسی ایچنده اویله بر شراب ایچیریورسکوز که؛ او شرابک هُماری پک آلیم، پک دهشتلیدر. عجا بو میدر حمیت ملیه گز که، او حمیت ملیه اوغرنده چوق مقدّساتی فدا ایدیورسکوز. او تورکجیلک منفعتی، تورکلره بو صورتله میدر؟

یوز بیک دفعه اَلْعِیَاضُ بِاللّٰهِ.

ای اُفندیلر! بیلیرم که، حق نقطه سنده مغلوب اولدیغکز زمان، قوّته مراجعت ایدرسککز. قوّت حقدّه اولدیغی، حق قوّتده اولمادیغی سَرّیله؛ دنیایی باشمه آتش یاپسه کُز، حقیقت قرآنییه فدا اولان بو باش سزه اُگیلمیه جکدر. هم سزه بونی ده خبر ویریورم که: دگل سز لر گبی محدود، معنّا ملّت نظرنده منفور بر قسم آدم لر، بلکه بیگلر سز لر گبی بگا مادّی دشمنلق ایتسه لر، اُهمّیت ویرمیه جگم و بر قسم مضر حیواناتدن فضله قیمت ویرمیه جگم. چونکه بگا قارشی نه یاپاجقسککز؟ یاپاجغکز ایش، یا حیاته خاتمه چکمکله ویا خدمتمی بوزمق صورتیله اولور. بو ایکی شیدن باشقه دنیاده علاقه م یوق. حیاته ک باشنه گلن اُجل ایسه، شهود درجه سنده قطعی ایمان ایتشم که؛ تغیر ایتمیور، مقدّر در. مادام بویله در؛ حق یولنده شهادت ایله ئولسه م، چکینمک دگل، اِشتیاق ایله بکله یورم. باخصوص بن اِختیار اولدم، بر سنه دن فضله یاشامایی زور دوشونویورم. ظاهری بر سنه عمری، شهادت واسطه سیله قزانیلان حدسز بر عمر باقی یه تبدیل ایتمک؛ بنم گبیلرک اُکْ عالی بر مقصدی، بر غایه سی اولور. اَمّا خدمت ایسه، **فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ** خدمت قرآنیه و ایمانییه جناب حق رحمتیله اویله قارداش لری بگا ویرمش که؛ وفاتم ایله، او خدمت بر مرکزده یاپیلدیغنه بدل، چوق مرکزدرده یاپیلاجق. بنم دیلم ئولوم ایله صوصدیریلسه؛ پک چوق قوّتلی دیلر بنم دیلمه بدل قونوشه جققلر، او خدمتی اِدامه ایدر لر. حتّی دییه بیلیرم: ناصلکه بر دانه تخم طویراق آلتنه گیروب ئولمه سیله بر سنبل حیاتی نتیجه ویرر؛ بر دانه یه بدل، یوز دانه وظیفه باشنه گچر. اویله ده؛ موتم، حیاتمندن فضله او خدمته واسطه اولور امیدینی بسله یورم! ..

بشنجی دسیسه شیطانیه: اهل ضلالتک طرفگیرلری، اُنانیتدن اِستفاده ایدوب، قارداش لری بندن چکمک ایسته یورلر. حقیقه اِنسانده اُکْ تهلکه لی طمار،

أنايتدر و اَكْ ضعيف طمارى ده اودر. اونی اوقشامقله، چوق فنا شيلرى ياپديره بيليرلر. اى قارداشلرم! دَقْت ايدىكز؛ سزى انايتده وورماسينلر، اونكله سزى اولاماسينلر. هم بيليكز كه: شو عصرده اهل ضلالت انايه بينمش، ضلالت واديلرنده قوشويور. اهل حق، بالجبوريه انايى ترك ايتمكله حقّه خدمت ايده بيلير. اناك اِستعمالنده حقلى دخى اولسه؛ مادام كه اوته كيلره بگزر و اونلر ده اونلرى كنديلرى گي نفس پرست ظن ايدرلر، حَقْكَ خدمتنه قارشى بر حقسزلقدر. بونكله برابر اُطرفنه طوپلانديغمز خدمت قرآنيه، انايى قبول ايتميور. "نَحْنُ" ايسته يور. "بن ديمه يگزر، بز ديگزر" ديور.

ألبته قناعتكز گلمش كه، بو فقير قارداشكز انا ايله ميدانه چيقمامش. سزى اُناسنه خادم ياپميور. بلكه، اُناسز بر خادم قرآنى اولارق كنديني سزه گوسترمش. و كنديني بگنمه مگى و اُناسنه طرفدار اولماغى مسلك اِتْخَاذ ايتمش. بونكله برابر، قطعى دليللر ايله سزلره اِثبات ايتمشدر كه: ميدان اِستفاده يه وضع ايديلن اُثرلر، ميرى ماليدر؛ يعنى قرآن حَكِيمْكَ ترشحاتيدر. هيچ كيمسه، اُناسيله اونلره تَمَلْكَ ايده مز! هايدى فرض محال اولارق بن اُنامله او اُثرلره صاحب چيقييورم، بنم بر قارداشك ديدىگى گي: مادام بو قرآنى حقيقت قپوسى آچيلدى، بنم نقصانيتمه و اُهميتسزلگمه باقيلميه رق، اهل علم و كمال آرقه مده بولونغدن چكينمه مى و اِستغنا ايتمه مليدرلر.

سلف صالحينك و محققين علمانك اُثارلى، چندان هر درده كافى و وافى بر خزينه عظيمه در؛ فقط بعض زمان اولور كه، بر اناختار بر خزينه دن زياده اُهميتلى اولور. چونكه خزينه قباليدر؛ فقط بر اناختار، چوق خزينه لرى آچايلير. ظن ايدر كه، او اُنانيت علميه يي فضله طاشيان ذاتلر ده آكْلاديلر كه: نشر اولونان سوزلر، حقائق قرآنيه نك برر اناختارى و او حقائقى اِنكار ايتمكه چالیشانلرك

باشلرینه اینن برر ألماس قلنجدر. او أھل فضل و کمال و قوتلی أنانیت علمیه‌ی طاشییان ذاتلر بیلسینلر که؛ بگا دگل، قرآن حکیمه طلبه و شاکرد اولویورلر. بن ده اونلرک بر درس آرقداشی‌یم.

هایدی فرض محال اولارق بن استادلُق دعوا ایتسه‌م، مادام شیمدی أھل ایمانک طبقاتی، عوامدن خواصّه قدر، معروض قالدقلری أوهام و شبهاتدن قورتارمق چاره‌سنی بولدق؛ او علما یا دها قولای بر چاره‌سنی بولسونلر و یا خود بو چاره‌ی إلتزام ایدوب درس ویرسینلر، طرفدار اولسونلر. علماء السوء حقّنده بر تهدید عظیم وار. بو زمانده أھل علم زیاده دقت ایتلمی. هایدی فرض ایتسه‌گز که، دشمنلریمزک ظنی گبی بن، بئلک حسابنه بویله بر خدمتده بولونیورم. عجا دنیوی و ملّی بر مقصد ایچون، چوق ذاتلر أنانیتی ترک ایدوب، فرعون مشرب بر آدمک کمال صداقتله أطرفنه طویلانوب، شدتلی بر تساندله ایش گوردکلری حالده؛ عجا بو قارداشکز، حقیقت قرآنیّه و حقائق ایمانیّه أطرفنده، کندی أنانیتی ستر ایتمکله برابر، او دنیوی قومیتنه‌نک اونباشیلری گبی، ترک أنانیتله حقائق قرآنیّه أطرفنده بر تساندی سزدن ایسته‌مگه حقّی یوق میدر؟ سزک اُک بیوک عالم‌لریکزه ده، اوکا "لبیک" دیمه‌مسنده حقسنز دگل میدرلر؟

قارداشلرم، أنانیتک ایشمزده اُک تهلکه‌لی جهتی، قیصقانجلقدر. اگر صرف لله ایچون اولمازسه، قیصقانجلق مداخله ایدر، بوزار. ناصلکه بر إنسانک بر ألی، بر ألی قیصقانمز و گوزی، قولاغنه حسد ایتمز و قلبی عقلنه رقابت ایتمز. اوپله ده: بو هیئتمزک شخص معنویسنده هر بریگز بر طویغو، بر أعضا حکمنده‌سکز. بربریگزّه قارشى رقابت دگل، بالعکس بربریگزک مزیتيله إفتخار ایتمک، متلذذ اولمق بر وظیفه وجدانیّه‌کزدِر.

بر شی داهما قالدی، اُڭ تهلکه سی اودر که: ایچکژده و احبابکژده، بو فقیر قارداشکزه قارشى بر قيصقانچلق طمارى بولونمق، اُڭ تهلکه ليدر. سز لرده مهم اهل علم ده وار. اهل علمک بر قسمنده، بر اُنانيت علميه بولونور. کندى متواضع ده اولسه، او جهته اُنانيتليدر. چابوق اُنانيتنى بيراقماز. قلبى، عقلى نه قدر ياپيشسه ده؛ نفسى، او علمى اُنانيتى جهتهنده اُمتياز ايستر، کندينى صائمق ايستر، حتى يازيلان رساله لره قارشى معارضه ايستر. قلبى رساله لرى سؤديگى و عقلى اُستحسان ايتديگى و يوکسک بولديغى حالده؛ نفسى ايسه، اُنانيت علميه دن گلن قيصقانچلق جهتهنده ضمنى بر عداوت بسلر گى، سوزلرک قيمتلىرىنى تنزىلى آرزو ايدر تا که کندى محصولات فکريه سى اونلره يتيشسين، اونلر گى صاتيلسين. حالبوکه بالمجبوريه بونى خبر ويريورم که:

"بو دروس قرآنيه نڭ دائره سى ايچنده اولانلر، علامه و مجتهدلر ده اولسه لر؛ وظيفه لرى (علوم ايمانيه جهتهنده) يالکز يازيلان شو سوزلرک شرحلرى و ايصاحلريدنر ويا تنظيملريدنر. چونکه چوق اُماره لرله آڭلامشز که: بو علوم ايمانيه ده کى فتوا وظيفه سيله توظيف ايديلمشز. اُگر برى، دائره مز ايچنده نفسک اُنانيت علميه دن آلدیغى بر حسن ايله، شرح و ايصاح خارچنده بر شی يازسه؛ صوغوق بر معارضه ويا ناقص بر تقلیدجیلک حکمنه گچر. چونکه چوق دليل لرله و اُماره لرله تحقّق ايتمش که: رساله نور اُجزالرى، قرآنک ترشحاتيدر؛ بزلر، تقسيم الاعمال قاعده سيله، هر بریمز بر وظيفه درعهده ايدوب، او آب حیات ترشحاتنى محتاج اولانلره يتيشدير يوروز!.."

آلتنجى دسيسه شیطانيه شودر که: اُسانده کى تنبللک و تن پرورلک و وظيفه دارلق طمارندن اُستفاده ايدر. اوت شيطان اُنس و جنى هر جهتهنده هجوم ايدرلر. آرقداشلریمزدن متين قلبلى، صداقتى قوتلى، نيتى اخلاصلى، همّتى عالى

گوردکلری وقت باشقه نقطه لردن هجوم ایدرلر. شویله که:

ایشمزه سکتہ و خدمتمزه فتور ویرمک ایچون، اونلرک تنبلکلرندن و تنپرورلکلرندن و وظیفه دارلقلرندن استفاده ایدرلر. اونلر، اویله دسیسه لرله اونلری خدمت قرآنیه دن آلیقویویورلر که؛ خبرلری اولمادن بر قسمنه فضله ایش بولویورلر، تا که خدمت قرآنیه وقت بولماسین. بر قسمنه ده، دنیانک جاذبه دار شیلرینی گوستریورلر که؛ هوسی اویانوب، خدمته قارشى بر غفلت گل سین و هکذا... بو هجوم یوللری اوزون چکر. بو اوزونلقلده قیصه کسهرک، دقتلی فهمکزه حواله ایدرز.

ای قارداشلرم! دقت ایدیکز: وظیفه کز قدسیه در، خدمتکز علویدر. هر بر س اعتکز، بر گون عبادت حکمنه گچه بیله جک بر قیمتده در. بیلیمکز که، الکزدن قاجماسین!...

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۰۱﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ﴿۱۰۲﴾ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿۱۰۳﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۰۴﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۰۵﴾﴾

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْحَبِيبِ الْعَالِي الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَاهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ آمِينَ﴾

قدسۍ بر تاريخچه

قرآن حکیمک مهم بر سرّ إعجازسنک ظهور ایتدیگی سنه نك تاريخی، ینه **لفظ قرآنده** در. شویله که: **قرآن** کلمه سی، أبجد حسابیله اوچ یوز ألی بردر. ایچنده ایکی ألف وار؛ مخفی ألف "ألف" اوقونسه، بیك معناسنده کی "ألف" در. (حاشیه) دیمک بیك اوجیوز الی بیر سنه سنه، سنه **قرآنیه** تعبیر ایدیله بیلیر. چونکه **لفظ قرآنده** کی توافقاتک سرّ عجیبی، **قرآنک** تفسیری اولان رسالہ نور أجزالرنده او سنه گوروندی. و **قرآنده** کی لفظ جلالک إعجازکارانه سرّ توافقی، عین سنه ده تظاهر ایتدی. و بر نقش إعجازی بی گوستره جک بر **قرآنک** یگی بر طرزده یازیلما سی، عین سنه ده اولویور. و خط **قرآنک** تبدیلنه قارشى، **قرآن** شاکردلرینک بتون قوتلریله خط **قرآنی** بی محافظه یه چالیشماسی عین سنه ده در. و **قرآنک** مهم اذواق إعجازیه سی، عین سنه ده تظاهر ایدیور. هم عین سنه ده **قرآن** ایله چوق مناسبتدار حادثات اولمش و اولاجق گی...

(حاشیه): علم صرف قاعده سنجه؛ فئل، فأل اوقونور. کتف، کتف اوقونماسی گی. بوکا بناء ألف، ألف اوقونور. او حالده، ۱۳۵۱ اولور.

آلتنجى رساله اولان آلتنجى قىسمىڭ ذىلى

أسئله سته

(إستقبالده گله جك نفرت و تحقيردن صاقينمق ايچون، شو محرم ذيل يازيلمىشدر. يعنى "توه او عصرىڭ غيرتسىز آدملىرىنه!" دىنىلىدىكى زمان، يوزىمزه توكروكلرى گلمه مك ايچون وياخود سيلمك ايچون يازيلمىشدر.

أوروپانىڭ إنسانيت پرور ماسكهسى آلتنده وحشى رئيسلىرىڭ صاغير قولاقلىرى چىنلاسىن!.. و بو وجدانسىز غدارلىرى بزه مسلط ايدىن او إنصافسىز ظالملىرىڭ گورمه يىن گوزلىرىنه صوقولسون! و بو عصرده، يوز يىك جهتهده "ياشاسىن جهنم" دىدىرتىن ميمسىز مدنيت پرستلىرىڭ باشلىرىنه وورولمق ايچون يازيلمىش بر عرضحالدر.)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَمَا لَنَا إِلَّا تَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْنَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ

مَا أَذِيتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾

بو ياقىنلىرده أهلى الحادىڭ پرده آلتنده تجاوزلىرى غايت چركىن بر صورت آلدىغىندن؛ چوق بىچاره أهلى ايمانه ايتدىكلىرى ظالمانه و دىنسىزجه سنه تجاوز نوعىندن؛ بىڭا، خصوصى و غير رسمى، كندىم تعمير ايتدىگىم بر معبدمدى، خصوصى بر ايكى قارداشملى خصوصى عبادتمدى، گىزلى اذان و قامتىزه مداخله ايدىلدى. "نه ايچون عربجه قامت ايدىيورسڭىز و گىزلى اذان اوقويورسڭىز؟" دىنىلدى. سكوتده

صبرم توکندی. قابل خطاب اوليان اويله وجدانسز آلچاقلره دگل؛ بلکه ملتک مقدراتيله، کیفی إستبداد ايله اوينايان فرعون مشرب قوميتهنک باشلرينه ديرم که:

أى أهل بدعه و إلحاد!.. ألتى سؤاله جواب ايسترم.

برنجيسى: دنياده حكومت سورن، حكم ايدن هر قومك، حتّى انسان اتي بين يامياملرك، حتّى وحشى جاناور بر چته رئيسك بر اصولى وار، بر دستور ايله حكم ايدر. سز هانگى اصولله بو عجيب تجاوزى ياپيورسكز؟ قانونكزى إبراز ايديكز! يوقسه بعض آلچاق مأمورلك كيفلرينى، قانون مى قبول ايديورسكز؟ چونكه بويله خصوصى عباداتده قانون ياپيلماز و قانون اولاماز!

ايكنجيسى: نوع بشرده، خصوصًا بو عصر حرّيته و بالخاصّه مدنيت دائره سنده همان عموميتله حكمفرما "حرّيت وجدان" دستورينى قيرمق و إستخفاف ايتمك و طولاييسيله نوع بشرى إستحقار ايتمك و إعتراضنى هيچه صايق قدر جرئتكله، هانگى قوّته طايانييورسكز؟ هانگى قوّتكز وار كه، سز كنديكز "لا دينى" اسمى ويرمكله، نه دينه نه دينسزلگه ايليشمه مگى إعلان ايتديگكز حالده؛ دينسزلگى متعصّبانه كندينه بر دين إلتخاذا ايتمك طرزنده، دينه و أهل دينه بويله تجاوز، ألبته صاقلى قالميه حق! سزدن صوريلاجق!.. نه جواب ويره جكسكز؟ يگرمى حكومتك اُك كوچكنك إعتراضنه قارشى طايانه مديغكز حالده، ناصل يگرمى حكومتك بردن إعتراضنى هيچه صايار گى، حرّيت وجدانيه يي جبرى بر صورتده بوزمغه چاليشيورسكز.

اوپنچيسى: مذهب حنيفك علويتنه و صافيتنه منافى بر صورتده، وجداننى دنيايه صاتان بر قسم علماء السوءك ياكليس فتوالريله، بنم گى شافعى المذهب آدملره، هانگى اصول ايله تكليف ايديورسكز؟ بو مسلكده مليونلر أتباعى

بولونان شافعی مذهبنی قالدیروب، بتون شافعیلری حنفیلشدیردکن صوگره، بگا ظلم صورتنده جبراً تکلیف ایدیلسه، سزک گبی دینسزلرک بر اصولدر دینیه بیلیر. یوقسه، کیفی بر آچاقلقدر! اوپلهلرک کیفنه تابع دگلز و طانیماز!

دردنجیسی: اسلامیت ایله اُسکیدن بری امتزاج و اتحاد ایدن، جدی دیندار و دیننه صمیمی حرمتکار تورکلک ملیتنه بتون بتون ضد بر صورتده، فرنکلک معناسنده تورکجیلک نامیله، تحریفدارانه و بدعه کارانه بر فتوا ایله "تورکجه قامت ایت!" دییه بنم گبی باشقه ملتدن اولانلره تکلیف ایتمک هانگی اصولله در؟ اوت حقیقی تورکلره پک حقیقی دوستانه و اخوتکارانه مناسبتدار اولدیغم حالده، بویله سزک گبی فرنک مشربلرک تورکجیلگی ایله هیچ بر جهته مناسبتم یوقدر. ناصل بگا تکلیف ایدیورسکز؟ هانگی قانون ایله؟ اگر میلیونلره افرادی بولونان و بیگلر سنه دن بری ملیتنی و لساننی اونوتیان و تورکلرک حقیقی بر وطنداشی و اُسکیدن بری جهاد آرقداشی اولان کردلرک ملیتنی قالدیروب، اونلرک دینلی اونلره اونوتدیردقدن صوگره؛ بلکه بزم گبی آیری عنصردن صاییلانلره تکلیفکز، بر نوع اصول وحشیانه اولور. یوقسه صرف کیفیدر. اشخاصک کیفنه تبعیت ایدیلمز و ایتمه یز!

بشنجیسی: بر حکومت، کندی رعیتنه و رعیت قبول ایتدیگی آدملره هر بر قانونی تطبیق ایتسه ده؛ رعیت قبول ایتمدیگی آدملره، قانونی تطبیق ایده مز. چونکه اونلر دییه بیلیرلر که: "مادام بز رعیتکز دگلز، سز ده بزم حکومتمز دگلسکز!"

هم هیچ بر حکومت، ایکی جزایی بردن ویرمز. بر قاتلی، یا چپسه آتار ویاخود اعدام ایدر. هم چپس ایله جزا، هم اعدامله جزا بر یرده ویرمک، هیچ بر اصولده یوقدر!

ایشته مادام وطنه و ملّته هیچ بر ضررم طوقونمديغی حالده؛ بنی سکر سنه در، اُک ییانی و خارج بر ملّتن جانی بر آدمه دخی یاپیلمیان بر اُسارت آلتنه آلدیگْز. جانیلری عفو ایتدیگْز حالده، حرّیمی سلب ایدوب، حقوق مدنیه دن إسقاط ایده رک معامله ایتدیگْز. "بو ده وطن اولادیدر." دیمدیگْز حالده؛ هانگی اصول ایله، هانگی قانون ایله بیچاره ملّتْزه رضالری خلافتنه اولارق تطبیق ایتدیگْز بو حرّیت شکن اصولْژی، بنم گبی هر جهتله سزه یابانجی بر آدمه تکلیف ایدیورسْکْز؟ مادام حرب عمومیده اوردو قوماندانلرینْک شهادتیه، واسطه اولدیغمز چوق فداکارلقلری و وطن اوغرنده جانسپارانّه مجاهده لری جنایت صایدیگْز. و بیچاره ملّتْک حسن اخلاقی محافظه و سعادت دنیویه و اُخرویه لرینْک تأمیننه پک جدّی و تأثیرلی چالیشمای خیانّت صایدیگْز. و معنّا منفعتسز، ضررلی، خطرلی، کیفی، کفری فرنْک اصولنی کندنده قبول ایتمه یین بر آدمه سکر سنه جزا ویردیگْز. (شیمدی جزا یگرمی سکر سنه اولدی.) جزا بر اولور. تطبیقنی قبول ایتدم، جزایی چکدیردیگْز. ایکنجی بر جزایی جبرّا تطبیق ایتمک، هانگی اصول ایله در؟

التنجیسی: مادام سز لرله، إعتقاد یگْزجه و بْکا ایدیلن معامله یه نظرّا، کلّی بر مخالفتمز وار. سز دینْژی و آخرتْژی، دنیاْز اوغرنده فدا ایدیورسْکْز. اَلّته مابینْمزده (تخمینْزجه) بولونان مخالفت سرّیله، بز دخی خلافتْزه اولارق؛ دنیامزی، دینْمز اوغرنده و آخرتْمز هر وقت فدا ایتمگه حاضرز. سزْک ظالمانه و وحشیانه حکمْز آلتنده بر ایکی سنه ذلیلانه گچه جک حیاتْمزی، قدسی بر شهادتی قرائق ایچون فدا ایتمک؛ بزه آب کوثر حکمنه گچر. فقط قرآن حکیمْک فیضنه و اِشاراته إستنادّا، سزی تیره تمک ایچون، سزه قطعی خبر ویریورم که:

بنی ئولدیردکن صوْگْره یاشایامیه جقسْکْز! قَهّار بر اَل ایله، جتْکْزو محبوبْکْز

اولان دنیادن طرد ایدیلوب ابدی ظلماته چابوق آتیلاجقسکز! آرقه مدن، پک
چابوق سزک نمرودلشمش رئیسلیکز گبرتیله جک، یانمه گوندریله جک. بن ده
حضور إلهیده یاقالرینی طوته جغم. عدالت إلهیه، اونلری اُسفلِ سافلینه آتمقله
إنتقامی آلاجغم!

ای دین و آخرتی دنیایه صاتان بدبختلر! یاشاماگزى ایسترسه کز، بگا
ایلیشمه یگز! ایلیشسه کز، إنتقامم مضاعف بر صورتده سزدن آینه جغنی بیلیکز،
تیره یگز! بن رحمتِ إلهیه دن اُمید ایدرم که: موتم، حیاتمدن زیاده دینه خدمت
ایده جک و ئولومم باشکزده بومباگی پاطلایوب باشکزی طاغیده جق! جسارتکز
وارسه ایلیشکز! یاپاجغکز وارسه، گوره جگکز ده وار! بن بتون تهدیداتکزه قارشى،
بتون قوّتمله بو آیتی اوقویورم:

﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا
وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾

يدنجى قسم

إشاراتِ سبعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ
وَاتَّبَعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ
وَيَأْتِي اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

(اوچ سؤالڭ جوابى اولارق "يدى إشارت" در. برنجى سؤال، درت إشارتدر.)

برنجى إشارت: شعائرِ اسلاميه يي تغييره تشبث ايدنلرڭ سندنلرى و
حجّتلىرى، ينه هر فنا شيلرده اولديغى گي، أجنبيلرى كوركورينه تقليدجيلك يوزندن
كلييور. ديبورلر كه:

"لوندرده إهتدا ايدنلر و أجنبيلردن ايمانه گلنلر؛ مملكتلرنده أذان و قامت گي
چوق شيلرى كندى لسانلرينه ترجمه ايديبورلر، ياپيبورلر. عالمِ اسلام اونلره قارشى
سكوت ايديبور، إعتراض ايتميبور. ديمك بر جوازِ شرعى وار كه، سكوت
ايديبور؟"

الجواب: بو قیاسک او قدر ظاهر بر فرقی وار که، هیچ بر جهته اونلره قیاس ایتمک و اونلری تقلید ایتمک ذی شعورک کاری دگلدر. چونکه أجنبي دیارینه، لسانِ شریعتده "دارِ حرب" دینیلیر. دارِ حربده چوق شیلره جواز اولاییلر که، "دیارِ اسلام" ده مساع اولاماز.

هم فرنگستان دیاری، خرستیان شوکتی دائره سیدر. اصطلاحاتِ شرعیه نك معانیسنی و کلماتِ مقدسه نك مفاهیمنی لسانِ حال ایله تلقین ایده جک و احساس ایده جک بر محیط اولمادیغندن؛ بالمجبوریه قدسی معانی، مقدس ألفاظه ترجیح ایدیلمش؛ معانی ایچون ألفاظ ترک ایدیلمش، أهون الشر اختیار ایدیلمش. دیارِ اسلامده ایسه؛ محیط، او کلماتِ مقدسه نك مثال إجمالیسنی أهلِ اسلامه لسانِ حال ایله درس ویریور. عنعنۀ اسلامییه و اسلامی تاریخ و عموم شعائرِ اسلامییه و عموم أركانِ اسلامیته عائد محاوراتِ أهلِ اسلام، او کلماتِ مقدسه نك مجمل مثالرینی، متمادیا أهلِ ایمانه تلقین ایدیورلر. حتی شو مملکتک معابد و مدارس دینییه سندن باشقه مقبرستانک مزار طاشلری دخی، برر تلقین ایدیچی، برر معلّم حکمنده در که؛ او معانی مقدسه یی، أهلِ ایمانه إخطار ایدیورلر. عجباً کندینه مسلمان دین بر آدم، دنیانک بر منفعتی ایچون، بر گونده ألی کلمه فرنگی لغتندن تعلّم ایتدیگی حالده؛ ألی سنه ده و هر گونده ألی دفعه تکرار ایتدیگی **سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ** گبی مقدس کلمه لری اوگرغزسه، ألی دفعه حیواندن داها آشاغی دوشمز می؟ بویله حیوانلر ایچون، بو کلماتِ مقدسه ترجمه و تحریف ایدیلمز و تهجیر ایدیلمزلر! اونلری تهجیر و تغیر ایتمک، بتون مزار طاشلرینی حکّ ایتمکدر؛ بو تحقیر قارشى تیرهین مزارستانده کی أهلِ قبوری علیه لرینه دوندیرمکدر.

أهل الحاده قاپیلان علماء السوء، ملّتی آلداتمق ایچون دییورلر که: إمام أعظم، سائر إماملره مخالف اولارق دیمش که: "إحتیاج اولسه، دیار بعیده ده، عربی هیچ بیلمه ینلره، إحتیاج درجه سنه گوره؛ فاتحه یرینه فارسی ترجمه سی جوازی وار." اویله ایسه، بز ده محتاجز، تورکجه اوقویه بیلیرز؟

الجواب: إمام أعظمك بو فتواسنه قارشی، باشده أعظمی إماملك ائك مهملری و سائر اون ایکی ائمه مجتهدین، او فتوانك عكسنه فتوا ویریورلر. عالم اسلامك جاده کبراسی، او عموم ائمه نك جاده سیدر. معظم ائمت، جاده کبراده گیده بیلیر. باشقه خصوصی و طار جاده یه سوق ایدنلر، إضلال ایدیورلر. إمام أعظمك فتواسی، بش جهته ده خصوصیدر:

برنجیسی: مرکز اسلامیتدن اوزاق دیار آخرده بولونانلره عائددر.

ایکنجیسی: إحتیاج حقیقی یه بناءدر.

اوچنجیسی: بر روایتده، لسان اهل جنتدن صابیلا فارسی لسانیه ترجمه یه مخصوصدر.

دردنجیسی: فاتحه یه مخصوص اولارق جواز ویریلمش، تا فاتحه یی بیلمه ین نمازی ترك ایتمه سین.

بشنجیسی: قوت ایماندن گلن بر حمیت اسلامیه ایله، معانی مقدسه نك، عوامك تفهمنه مدار اولمق ایچون جواز گوستریلمش. حالبوکه ضعف ایماندن گلن و منفی فکر ملّیتدن چیقان و لسان عربی یه قارشی نفرت و ضعف ایماندن تولّد ایدن میل تخریب سائقه سیله ترجمه ایدوب عربی اصلنی ترك ایتمك، دینی ترك ایتدیرمکدر!

ایکنجی اشارت: شعائرِ اسلامیہ پی تغیر ایدن اهلِ بدعه، اولا علماء السؤدن فتوا ایستدیلر. سابقاً بش وجهله خصوصی اولدیغنی گوستردیگمز فتوای گوستردیلر. ثانیاً: اهلِ بدعه، اجنبی انقلابچیلرندن بویله مشئوم بر فکر آلدیلر که: اروپا، قاتولک مذهبنی بگنمیه رک باشده اختلاجیلر، انقلابچیلر و فیلسوفلر اولارق، قاتولک مذهبنه گوره اهلِ بدعه و معتزله تلقی ایدیلن پروتستانلق مذهبنی التزام ایدوب، فرانسلرک اختلال کبیرندن استفاده ایده رک، قاتولک مذهبنی قسمًا تخریب ایدوب، پروتستانلغی إعلان ایتدیلر.

ایشته کورکورینه تقلیدجیلگه آلیشان بوراده کی حمیت فروشلر دیورلر که: "مادام خرستیان دیننده بویله بر انقلاب اولدی؛ بدایتده انقلابچیلره مرتد دینیلدی، صوگره خرستیان اولارق ینه قبول ایدیلدی. اوپله ایسه، اسلامیتده ده بویله دینی بر انقلاب اولاییلیر؟"

الجواب: بو قیاسک، برنجی اشارتده کی قیاسدن داها زیاده فرقی ظاهر در. چونکه دینِ عیسویده یالکز اساساتِ دینیه حضرتِ عیسی علیه السلامدن آئیندی. حیاتِ اجتماعییه و فروعاتِ شرعییه دائر اکثر احکاملر، حواریون و سائر رؤسای روحانیه طرفندن تشکیل ایدیلدی. قسمِ اعظمی، کتبِ سابقه مقدسه دن آئیندی. حضرتِ عیسی علیه السلام، دنیاچه حاکم و سلطان اولمادیغندن و قوانینِ عمومیّه اجتماعییه مرجع اولمادیغندن؛ اساساتِ دینیه سی، خارجدن بر لباس گیدیرلمش گبی، شریعتِ خرستیانیه نامنه عرفی قانونلر، مدنی دستورلر آیینمش، باشقه بر صورت ویریلمش. بو صورت تبدیل ایدیلسه، او لباس دگیشدیریلسه، ینه حضرتِ عیسی علیه السلامک اساس دینی باقی قالاییلیر. حضرتِ عیسی علیه السلامی إنکار و تکذیب چیقماز. حالبوکه دین و شریعتِ اسلامیّه نك صاحبی اولان فخرِ عالم علیه الصلاة والسلام ایکی جهانک سلطانی،

شرق و غرب و آندلس و هند، بر تخت سلطنتی اولدیغندن؛ دینِ اسلامک اساساتی بالذات کندیسی گوستردیگی گبی، او دینک تفرعاتنی و سائر احکامنی، حتّی اُک جزئی آدابنی دخی بالذات او گتیریور، او خبر ویریور، او امر ویریور. دیمک فروعاتِ اسلامیّه، دگیشمگه قابل بر لباس حکمنده دگل که؛ اونلر تبدیل ایدیلسه، اساس دین باقی قالا بیلسین. بلکه اساس دینه بر جسدر، لا اقل بر جلددر. اونکله امتزاج و التحام ایتمش؛ قابل تفریق دگلدر. اونلری تبدیل ایتمک، طوغریدن طوغری یه صاحب شریعتی انکار و تکذیب ایتمک چیقار.

مذاهبک اختلافی ایسه: صاحب شریعتک گوستردیگی نظری دستورلرک طرز تفهّمندن ایلری گلمشدر. "ضروریات دینیّه" دینیلن و قابل تأویل اولمیان و "محکّمات" دینیلن دستورلری ایسه، هیچ بر جهته قابل تبدیل دگلدر و مدارِ اجتهاد اولاماز. اونلری تبدیل ایدن، باشنی دیندن چیقاریور؛ ﴿يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّمُّ مِنَ الْقَوَسِ﴾ قاعده سنه داخل اولویور.

اهل بدعه، دینسزلکرینه و الحادرینه شویله بر بهانه بولویورلر. دیورلر که: "عالمِ انسانیتک متسلسل حادثاتنه سبب اولان فرانسز اختلال کبیرنده، پاپاسلره و رؤسای روحانییه و اونلرک مذهب خاصّی اولان قاتولک مذهبنه هجوم ایدیلدی و تخریب ایدیلدی. صوگره چوقلری طرفندن تصویب ایدیلدی. فرنکلر دخی، اوندن صوگره داها زیاده ترقّی ایتدیلر؟"

الجواب: بو قیاسک دخی، اولکی قیاسلر گبی فرقی ظاهردر. چونکه فرانسزلرده، خواص و حکومت آدملری أَلنده چوق زمان دینِ خرستیانی، باخصوص قاتولک مذهبی؛ بر واسطه تحکّم و استبداد اولمشدی. خواص، او واسطه ایله نفوذلرینی عوام اوزرنده ادامه ایدیورلردی. و "سرسری" تعبیر ایتدکلری

عوام طبقه‌سندۀ انتباهه‌گن حمیت‌پرورلرینی و خواص ظالم‌لرک استبدادینه قارشی هجوم ایدن حرّیت‌پرورلرک متفکّر قسملرینی اُزمگه واسطه اولدیغندن و درت یوز سنه‌یه یاقین فرنگستانده اختلالر ایلۀ استراحتِ بشریه‌یی بوزمغه و حیاتِ اجتماعیّه‌یی زیر و زبر ایتمگه بر سبب تلقّی ایدیلدیگندن؛ او مذهبه، دینسزلک نامنه دگل، بلکه خرستیانلغک دیگر بر مذهبی نامنه هجوم ایدیلدی. و طبقهٔ عوامده و فیلسوفلرده بر کوسمک، بر عداوت حاصل اولمشدی که؛ معلوم حادثهٔ تاریخیه وقوعه گلمشدر. حالبوکه دینِ محمدی (ع‌ص‌م) و شریعتِ اسلامیّه قارشیی؛ هیچ بر مظلومک، هیچ بر متفکّرک حقّی یوقدر که، اوندن شکوا ایتسین. چونکه اونلری کوسدیرمیور، اونلری حمایه ایدیور. تاریخِ اسلام میدانده‌در. اسلاملر ایچنده بر ایکی وقوعاتدن باشقه داخلی محاربهٔ دینیه اولمامش. قاتولک مذهبی ایسه، درت یوز سنه اختلالاتِ داخلیّه سبب اولمش.

هم اسلامیت، خواصدن زیاده عوامک تحصّنگاهی اولمشدر. وجوبِ زکات و حرمتِ ربا ایلۀ؛ خواصّی، عوامک اوستنده مستبد یایمق دگل، بر جهته‌ده خادم یاییور. ﴿سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ﴾ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ دیور.

هم قرآن حکیم لسانیه ﴿أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ﴾ ﴿أَفَلَا يَتَفَكَّرُونَ﴾ گبی قدسی حواله‌لر ایلۀ، عقلی استشهاد ایدیور و ایقاظ ایدیور و عقله حواله ایدیور، تحقیقه سوق ایدیور. اونک ایلۀ، اهلِ علم و أصحابِ عقله دین نامنه مقام ویریور، اُهمّیت ویریور. قاتولک مذهبی گبی عقلی عزل ایتمیور، اهلِ تفکّری صوصدیرمیور، کورکورینه تقلید ایسته‌میور.

حقیقی خرستیانلق دگل، بلکه شیمدیکی خرستیان دینک اساسیله اسلامیتک اساسی مهمّ بر نقطه‌دن آیریلدیغندن؛ سابق فرقلر گبی چوق جهتلرله

آیری آیری گیدیورلر. او مهمّ نقطه شودر:

إسلامیت، توحیدِ حقیقی دیندر که؛ واسطه‌لری، أسباب‌لری إسقاط ایدیور. أنانیتی قیریور، عبودیتِ خالصه تأسیس ایدیور. نفسک ربوبیتندن طوت، تا هر نوع ربوبیت باطله‌یی قطع ایدیور، ردّ ایدیور. بو سرّ ایچوندنر که؛ خواصدن بر بیوک إنسان تام دیندار اولسه، أنانیتی ترك ایتمگه مجبور اولور. أنانیتی ترك ایتمین، صلابت دینییه‌یی و قسمًا ده دینی ترك ایدر.

شیمدیکی خریستیانلق دینی ایسه؛ "ولدیت" عقیده‌سنی قبول ایتدیگی ایچون وسائط و أسبابه تأثیر حقیقی ویرر. دین نامنه أنانیتی قیرماز، بلکه حضرت عیسی علیه السلامک بر مقدّس وکیلی دییه او أنانیته بر قدسیت ویرر. اونک ایچون، دنیاچه اُک بیوک مقام إشغال ایدن خریستیان خواصلری، تام دیندار اولابیلرلر. حتّی آمریقانک أسبق رئیسِ جمهوری ویلسون و إنگیلزک أسبق رئیسِ وکلاسی لوئید جورج گبی چوقلر وار که، متعصّب برر پاپاس حکمنده دیندار اولدیلر. مسلمانلرده ایسه اويله مقاملره گیرنلر، نادرًا تام دیندار و صلابتلی قالیرلر. چونکه غروری و أنانیتی بیراقه‌میورلر. تقوای حقیقی ایسه، غرور و أنانیتله اجتماع ایده‌میور.

أوت ناصلکه خریستیان خواصّک تعصّبی، مسلمان خواصلرینک عدم صلابتی مهمّ بر فرقی گوستریور؛ اويله ده: خریستیانندن چیقان فیلسوفر، دینلرینه قارشى لاquid ویا معارض وضعیتی آلماسی و إسلامدن چیقان حکمالرک قسم اعظمی، حکمتلرینی أساساتِ اسلامییه بنا ایتمه‌سی؛ ینه مهمّ بر فرقی گوستریور.

هم اکثریتله زندانلره و مصیبتلره دوشن عامی خریستیانلر، دیندن مدد بکله‌میورلر. أسکیدن چوغی دینسز اولویوردیلر. حتّی فرانسه‌نک إختلال کبیرینی

چیقاران و "سرسری دینسز" تعبیر ایدیلن تاریخچه مشهور إنقلابچیلر، او مصیبتزده عوام قسمیدر. اسلامیتده ایسه، اکثریت مطلقه ایله چپسه و مصیبت دوشنلر، دیندن مدد بکلرلر و دیندار اولویورلر. ایشته بو حال دخی مهم بر فرقی گوستریور.

اوجنجی إشارت: اهل بدعه دیورلر که: "بو تعصب دینی، بزی گری بیراقدی. بو عصرده یاشامق، تعصبی بیراقله اولور. آوروپا، تعصبی بیراقدن صوگره ترقی ایتدی؟"

الجواب: یاگلیشسکز و آلدانمشسکز ویا آلداتیورسکز. چونکه آوروپا، دینده متعصبدر. حتی بر عادی بولغاره ویا بر نفر انگلیزه ویا بر سرسری فرانسه "صاریق صار. صارمازهك چپسه آتیلاجسك!" دینلیسه، تعصبلی مقتضاسنجه دییهك: "چپسه دگل، ئولدیرهكز بیله، دینمه و ملیتمه بو حقارتی یاپیمه جغم!"

هم تاریخ شاهددر که: اهل اسلام نه وقت دینه تام تمسك ایتمش ایسه، او زمانه نسبة ترقی ایتمش. نه وقت صلابتی ترك ایتمشسه، تدنی ایتمش. خریستیانلق ایسه، بالعکسدر. بو ده، مهم بر فرق اساسیدن نشئت ایتمش.

هم اسلامیت، سائر دینلره قیاس ایدیلمز. بر مسلمان اسلامیتدن چیقسه و دینی ترك ایتسه، داها هیچ بر پیغمبری قبول ایده مز؛ بلکه جناب حق دخی إقرار ایده مز و بلکه هیچ بر مقدس شیئی طانیماز؛ بلکه کندنده کمالاته مدار اولاجق بر وجدان بولونماز، تفسخ ایدر. اونك ایچون اسلامیت نظرنده، حری کافرك حق حیاتی وار. خارجه اولسه مصالحه ایتسه، داخلده اولسه جزیه ویرسه؛ اسلامیتجه حیاتی محفوظدر. فقط مرتدك حق حیاتی یوقدر. چونکه

وجدانی تفسیح ایدر، حیاتِ اجتماعییه بر زهر حکمنه گچر. حالبوکه خرستیانک بر دینسزی، ینه حیاتِ اجتماعییه نافع بر وضعیتده قالابیلیر. بعض مقدساتی قبول ایدر و بعض پیغمبرلره اینانه بیلیر و جنابِ حقّی بر جهتهده تصدیق ایده بیلیر.

عجبا بو اهل بدعه و طوغریسی اهل الحاد، بو دینسزلکده هانگی منفعتی بولویورلر؟ اگر اداره و آسایشی دوشونویورلرسه؛ اللّهی بيلمه یین دینسز اون سرسرینک اداره سی و شرلینی دفع ایتمیسی، یئک اهل دیانتک اداره سندن داها مشکلدیر. اگر ترقّی یی دوشونویورلرسه؛ اوپله دینسز لر اداره حکومته مضر اولدقلری گبی، ترقّی یه دخی مانعدرلر. ترقّی و تجارتک اساسی اولان امنیت و آسایشی قیریورلر. طوغریسی اولر، مسلکجه تخریباتحیدرلر. دنیاده ائک بیوک احمق اودر که، بویله دینسز سرسریلردن ترقّی و سعادت حیاتیه یی بکله سین. بویله احمقلردن مهمّ بر موقعی إشغال ایدن بریسی دیمش که: "بز، الله الله دییه دییه گری قالدق. آروپا، طوپ تفنک دییه دییه ایلری گیتدی."

"جَوَابُ الْأَحْمَقِ السَّكُوتُ" قاعده سنجه، بویله لر قارشی جواب سکوتدر. فقط بعض احمقلرک آرقه سنده بدبخت غافلر بولوندیغندن دیرز که:

ای بیچاره لر! بو دنیا بر مسافر خانه در. هر گونه اوتوز یئک شاهد، جنازه لرله "الْمَوْتُ حَقٌّ" حکمنی امضا ایدیورلر و او دعویه شهادت ایدیورلر. ئولومی ئولدییه بیلیر میسکز؟ بو شاهدلری تکذیب ایده بیلیر میسکز؟ مادام ایده مییورسکز؛ موت، الله الله دیدیرتیر. سکرانده الله الله یرینه؛ هانگی طوپکز، هانگی تفنگکز، ظلمات ابدی یی او سکرانده کینک اوکنده ایشیق لاندیرر، یأس مطلقنی اُمید مطلقه چویره بیلیر؟ مادام ئولوم وار، قبره گیرله جک؛ بو حیات

گیدیور، باقی بر حیات گلیور. بر دفعه طوپ تفنک دینیلسه؛ یك دفعه الله الله دیمك لازم گلیر. هم الله یولنده اولسه؛ تفنك ده الله دیر، طوپ ده الله أكبر دییه باغیرر، الله ایله إفطار ایدر، إمساك ایدر.

دردنجی إشارت: تخریباتجی اهل بدعه ایکی قسمدر.

بر قسمی (گویا دین حسابنه، اسلامیته صداقت نامنه) گویا دینی ملّیتله تقویه ایتمك ایچون، "ضعفه دوشمش دین شجره نورانیه سنی، ملّیت طوپراغنده دیکمك، قوتلشدیرمك ایسته یورز." دییه، دینه طرفدار وضعیتی گوستریورلر.

ایکنجی قسم؛ ملّت نامنه، ملّیت حسابنه، عنصریته قوّت ویرمك فکرینه بناء، "ملّیتی، اسلامیته آشیلماق ایسته یورز." دییه، بدعه لری ایجاد ایدیورلر.

برنجی قسمه دیرز که: ای "صادق أحق" إطلاقه ماصدق بیچاره علماء السوء ویا مجذوب، عقلسز، جاهل صوفیلر! حقیقت کائنات ایچنده کوکی یرلشمش و حقائق کائناته کوکلر صالمش اولان شجره طوباء اسلامیت؛ موهوم، موقت، جزئی، خصوصی، منفی، بلکه اساسسز، غرضکار، ظلمکار، ظلمانی عنصریته طوپراغنه دیکلمز! اونی اورایه دیکمگه چالیشمق، أحمقانه و تخریکارانه، بدعه کارانه بر تشبّندر.

ایکنجی قسم ملّیتجیلره دیرز که: ای سرخوش حمیت فروشلر! بر عصر اوّل ملّیت عصری اولاییلردی. شو عصر عنصریته عصری دگل! بولشویزم، سوسیالیزم مسئله لری استیلا ایدیور؛ عنصریته فکرینی قیریور، عنصریته عصری گچیور. ابدی و دائمی اولان اسلامیت ملّیتی؛ موقت، دغدغلی عنصریته باغلانماز و آشیلانماز. و آشیلماق اولسه ده؛ اسلام ملّیتی افساد ایتدیگی گی،

عنصریت ملیتی دخی إصلاح ایده مز، إبقا ایده مز. اوت موقت آشیلامقده بر ذوق و بر موقت قوت گورونویور، فقط پک موقت و عاقبتی خطرلیدر.

هم تورک عنصرنده أبدی قابل إلتیام اولماق صورتنده بر إنشقاق چیقہ جق. او وقت ملتک قوتی، بر شق، بر شق قوتی قیردیغی ایچون، هیچه اینه جک. ایکی طاغ بربرینه قارشى بر میزانک ایکی گوزنده بولونسه؛ بر بطمان قوت، او ایکی قوت ایله اوینایه بیلیر؛ یوقاری قالدیرر، آشاغی ایندیرر.

ایکنجی سؤال، ایکی إشارتدر:

برنجی إشارت که: "بشنجی إشارت" در. مهم بر سؤالک غایت مختصر بر

جوابیدر.

سؤال: آخر زمانده حضرت مهدی گله جگنه و فسادہ گیرمش عالمی إصلاح ایده جگنه دائر متعدد روایات صحیحہ وار. حالبوکه شو زمان، جماعت زمانیدر؛ شخص زمانی دگل! شخص نه قدر داهی و حتّی یوز داهی درجه سنده اولسه، بر جماعتک ممثلی اولمازسه، بر جماعتک شخص معنویسنی تمثیل ایتمزسه؛ مخالف بر جماعتک شخص معنویسنه قارشى مغلوبدر. شو زمانده (قوت ولایتی نه قدر یوکسک اولورسه اولسون) بویله بر جماعت بشریه نك إفسادات عظیمه سی ایچنده ناصل إصلاح ایدر؟ اگر مهدینک بتون ایشلری خارقه اولسه، شو دنیاده کی حکمت إلهیه و قوانین عادت اللّٰه مخالف دوشر. بو مهدی مسئله سنک سرّینی آکلامق ایسته یورز؟

الجواب: جناب حق کمال رحمتندن، شریعت اسلامیّه نك أبدیتنه بر اثر حمایت اولارق، هر بر فساد اُمت زماننده بر مصلح ویا بر مجدد ویا بر خلیفه

ذی شان ویا بر قطبِ اعظم ویا بر مرشدِ اکمل ویا خود بر نوع مهدی حکمنده مبارک ذاتلری گوندرمش؛ فسادى ازاله ایدوب، ملتى اصلاح ایتمش؛ دینِ اُحمَدی یی (ع ص م) محافظه ایتمش. مادام عادتی اوپله جریان ایدیور، آخر زمانک اُک بيوک فسادى زماننده؛ اَلْبَتَه اُک بيوک بر مجتهد، هم اُک بيوک بر مجدّد، هم حاکم، هم مهدى، هم مرشد، هم قطبِ اعظم اولارق بر ذاتِ نورانی یی گوندره جک و او ذات ده اهلِ بیت نبویدن اولاجقدر. جنابِ حق بر دقیقه ظرفنده بین السما والارض عالمی بلوطرله طولدیروب بوشالتدیغی گبی، بر ثانیه ده دَکْزُک فورطنه لرینی تسکین ایدر و بهار ایچنده بر ساعتده یاز موسنک نمونه سنی و یازده بر ساعتده قیش فورطنه سنی ایجاد ایدن قدیر ذو الجلال؛ مهدى ايله ده عالمِ اسلامک ظلماتنی طاغیده بیلیر. و وعد ایتمشدر، وعدینی اَلْبَتَه یاپه جقدر. قدرتِ اِلهیه نقطه سنده باقیلسه، غایت قولایدر. اَکَر دائره اُساب و حکمتِ ربّانیه نقطه سنده دوشونولسه، ینه او قدر معقول و وقوعه لایقدر که؛ اَکَر مخبر صادقدن روایت اولمازسه دخی، هر حالده اوپله اولمق لازم گلیر و اولاجقدر دییه اهلِ تفکر حکم ایدر. شویله که: فَلِلّهِ الْحَمْدُ

﴿اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ

عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ﴾

دعاسی (عموم اُمت، عموم نمازنده، گونده بش دفعه تکرار ایتدکلری بو دعا) بِالْمُشَاهَدَه مقبول اولمشدر که؛ آلِ مُحَمَّد علیه الصلاة والسلام، آلِ اِبْرَاهیم علیه السلام گبی اوپله بر وضعیت آلمش که؛ عموم مبارک سلسله لرک باشنده، عموم اُقطار و اُعصارک جمعلرنده او نورانی ذاتلر قوماندانلق ایدیورلر. (حاشیه) و اوپله

(حاشیه): حتّی اولردن بر دانه سی اولان سیّد اُحمَد السنوسی، میلیونر مریده قوماندانلق

ایدیور. سیّد ادریس گبی دیگر بر ذات، یوز بیگدن فضله مسلمانلره قوماندانلق ایدیور. سیّد

بر کثرتده درلر که؛ او قوماندانلرک مجموعی، معظم بر اوردو تشکیل ایدیورلر. اگر مادی شکله گیرسه و بر تساند ايله بر فرقه وضعیتی آلسه لر، اسلامیت دینی ملیت مقدسه حکمنده رابطۀ اتفاق و انتباه یاپسه لر، هیچ بر ملتک اوردوسی اونلره قارشی طایانه ماز! ایشته او پک کثرتلی او مقتدر اوردو، آل محمد علیه الصلاة والسلامدر و حضرت مهدینک اُنک خاص اوردوسیدر.

أوت بوگون تاریخ عالمده هیچ بر نسل، شجره ايله و سندلرله و عنعنه ايله بربرینه متصل و اُنک یوکسک شرف و عالی حسب و اصیل نسب ايله ممتاز هیچ بر نسل یوقدر که، آل بیتدن گلن سیدلر نسلی قدر قوتلی و اهمیتلی بولونسون. اُسکی زماندن بری بتون اهل حقیقتک فرقه لری باشنده اونلر و اهل کمالک نامدار رئیس لری ینه اونلردر. شیمدی ده، کمیۀ میلیونلری گچن بر نسل مبارکدر. مُتَنَبِّۀ و قلبلری ایمانلی و محبت نبوی ايله طولو و جهان دگر شرف انتسابیله سرفرازدرلر. بویله بر جماعت عظیمه ایچنده کی مقدس قوتی تهییج ایده جک و او یان دیره حق حادثات عظیمه وجوده گلیور. ألبته او قوت عظیمه ده کی بر حمیت عالیه فوران ایده جک و حضرت مهدی باشنه گچوب، طریق حق و حقیقته سوق ایده جک. بویله اولمق و بویله اولماسنی؛ بو قیشدن صوگره بهارک گلمه سی گی، عادت اللهدن و رحمت الهیه دن بکلرز و بکله مکده حقلی یز.

ایکنجی إشارت، یعنی آلتنجی إشارت: حضرت مهدینک جمعیت نورانیه سی، سفیان قومیته سنک تخریباتجی رژیم بدعه کارانه سنی تعمیر ایده جک، سنت سنیه یی إحیا ایده جک؛ یعنی عالم اسلامیتده رسالت أحمدیه یی (عصم)

یحیی گی بر باشقه سید، یوز بیگلر آدملره أمرک ایدیور و هکذا... بو سیدلر قبیله سنک أفرادلرنده بویله ظاهری قهرمانلر چوق اولدیغی گی؛ سید عبد القادر گیلانی، سید أبو الحسن شاذلی، سید أحمد بدوی گی معنوی قهرمانلرک قهرمانلری دخی وارلرمش.

إنكار نیتله شریعتِ اُحمدیه یی (ع ص م) تخریبه چالیشان سفیان قومیتہ سی، حضرت مہدی جمعیتک معجزہ کار معنوی قلنجیلہ ئولدیریلہ جک و طاغیتیلہ جق.

هم عالم انسانیتده إنکار الوهیت نیتله مدنیت و مقدسات بشریه یی زیر و زیر ایدن دجال قومیتہ سنی، حضرت عیسیٰ علیہ السلامک دین حقیقی سنی اسلامیتک حقیقتیلہ برلشدیرمگه چالیشان حمیتکار و فداکار بر عیسوی جماعتی نامی آلتنده و "مسلمان عیسویلی" عنوانه لایق بر جمعیت، او دجال قومیتہ سنی، حضرت عیسیٰ علیہ السلامک ریاستی آلتنده ئولدیره جک و طاغیده جق؛ بشری، إنکار الوهیتدن قورتاره جق.

شو مهم سر پک اوزوند. باشقه یرلرده بر نبذه بحث ایتدیگمزدن بوراده بو قیصه إشارتله إکتفا ایدیورز.

یدنجی إشارت یعنی اوچنجی سؤال: دیورلر که: "سنک اُسکی زمانده کی مدافعانک و اسلامیت حقّنده کی مجاهدانک، شیمدیکی طرزده دگل. هم آوروپایه قارشى اسلامیتی مدافعه ایدن متفکرین طرزنده گیتیمیورسک. نه دن اُسکی سعید وضعیتنی دگیشدیردک؟ نه دن معنوی مجاهدین اسلامیه طرزنده حرکت ایتیمیورسک؟

الجواب: اُسکی سعید ایله متفکرین قسمی، فلسفه بشریه نک و حکمت آوروپائییه نک دستورلرینی قسمًا قبول ایدوب، اونلرک سلاحرلیله اونلرله مبارزه ایدیورلر؛ بر درجه اونلری قبول ایدیورلر. بر قسم دستورلرینی، فنونِ مثبتّه صورتنده لایتزلزل تسلیم ایدیورلر، او صورتله اسلامیتک حقیقی قیمتنی گوستره میورلر. عاداتا کوکلری چوق درین ظن ایتدکلری حکمتک دالریله اسلامیتی آشیلیورلر، گویا تقویه ایدیورلر. بو طرزده غلبه آز اولدیغندن و اسلامیتک قیمتنی بر درجه تنزیل ایتمک اولدیغندن، او مسلکی ترک ایتدم. هم بالفعل گوستردم که: اسلامیتک اساسلری

او قدر دريندر که؛ فلسفه‌نك اَك درين اساسلى اونلره يتيشمز، بلکه سطحى قالير. اوتوزنجى سوز، يگرمى دردنجى مکتوب، يگرمى طوقوزنجى سوز بو حقيقتى برهانلريله اثبات ايدهرک گوسترمشدر. اُسكى مسلکده، فلسفه‌ي درين ظن ايدوب، احکام اسلاميه‌ي ظاهرى تلقى ايدوب فلسفه‌نك دالريله باغلامقله طورومتق و محافظه ايديلمک ظن ايديلييوردى. حالبوکه فلسفه‌نك دستورلرينك نه حدى وار که، اونلره يتيشسين؟

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا

أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى سَيِّدِنَا

إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾

نورک بکجی

سکزنجى قسم اولان رموزاتِ ثمانيه

"سکز رمز"در، يعنى سکز کوچک رساله‌در. شو رمزلرک اساسى، علم جفرک مهمم بر دستورى و علوم خفيه‌نك مهمم بر آناختارى و بر قسم اُسرارِ غيبیه قرآنيه‌نك مهمم بر مفتاحى اولان توافقدر.

ايلريده مستقلاً نشر ايديله‌جگندن بورايه درج ايديلمى.

طوقوزنجی قسم

تلویحاتِ تسعه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿اَلَا اِنَّ اَوْلِیَاءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَلَا هُمْ یَحْزَنُوْنَ﴾

(شو قسم، طُرُق ولایت حقّنده اولوب "طوقوز تلویح" در.)

برنجی تلویح: "تصوّف"، "طریقت"، "ولایت"، "سیر و سلوک" ناملری آلتنده شیرین، نورانی، نشئه‌لی، روحانی بر حقیقتِ قدسیه واردر که؛ او حقیقتِ قدسیه‌یی اعلان ایدن، درس ویرن، توصیف ایدن بیگلر جلد کتاب اهل ذوق و کشفک محققلری یازمشلر، او حقیقتی اُمته و بزه سویله مشلر. ﴿جَزَاهُمْ اللّٰهُ خَیْرًا کَثِیْرًا﴾ بز، او محیط دگزندن بر قاچ قطره حکمنده بر قاچ رشحه‌لرینی شو زمانک بعض اِلجآتنه بناء گوستره جگزر.

سؤال: طریقت نه در؟

الجواب: طریقتک غایه مقصدی، معرفت و انکشافِ حقائقِ ایمانیه اولارق، معراجِ اُحمدینک (عصم) گولگه‌سنده و سایه‌سی آلتنده قلب آیاغیله بر سیر و سلوکِ روحانی نتیجه‌سنده، ذوقی، حالی و بر درجه شهودی حقائقِ ایمانیه و

قرآنیهیه مظهریت؛ "طریقت"، "تصوّف" نامیله علوی بر سرّ انسانی و بر کمال بشریدر.

أوت شو کائناتده إنسان بر فهرستّه جامعه اولدیغندن، إنسانك قلبی بیگلر عالمك خریطه معنویه سی حکمندهدر. أوت إنسانك قفاسنده کی دماغی، حدسز تلسز تلغراف و تلفونلرک سانترال دینیلن مرکزی مثللو، کائناتك بر نوع مرکز معنویسی اولدیغنی گوسترن حدسز فنون و علوم بشریه اولدیغنی گبی، إنسانك ماهیتنده کی قلبی دخی، حدسز حقائق کائناتك مظهری، مداری، چکردگی اولدیغنی؛ حدّ و حسابه گلمه یین اهل ولایتك یازدقلری میلیونلره نورانی کتابلر گوستریورلر.

ایشته مادام قلب و دماغ انسانی بو مرکزدهدر؛ چکردك حالتنده بر شجره عظیمه نك جهازاتنی تضمّن ایدر و أبدی، اخروی، حشمتلی بر ماکینه نك آلترلی و چرخلری ایچنده درج ایدیلیمشدر. ألبته و هر حالده او قلبك فاطری، او قلبی ایشلتدیرمسنی و بالقوه طوردن بالفعل وضعیتنه چیقارماسنی و إنکشافنی و حرکتنی إرادة ایتمش که، او یله یاپمش. مادام إرادة ایتمش، ألبته او قلب دخی عقل گبی ایشله یه جك. و قلبی ایشلتدیرمك ایچون أك بیوک واسطه، ولایت مراتبنده ذکر إلهی ایله طریقت یولنده حقائق ایمانیهیه توجه ایتمکدر.

ایکنجی تلویح: بو سیر و سلوک قلبینك و حرکت روحانیه نك مفتاحلری و وسیله لری، ذکر إلهی و تفکّردر. بو ذکر و فکرک محاسنی، تعداد ایله بیتمز. حدسز فوائد اخرویه دن و کمالات انسانیه دن قطع نظر، یالکز شو دغدغه لی حیات دنیویه یه عائد جزئی بر فائده سی شودر که: هر إنسان، حیاتك دغدغه سندن و آغیر تکالیفندن بر درجه قورتولق و تنّفس ایتمک ایچون؛ هر

حالده بر تسلّی ایستر، بر ذوقی آرار و وحشتی ازاله ایده جک بر انسیتی تحرّی ایدر. مدنیتِ انسانیه نتیجه سنده کی اجتماعاتِ انسیتکارانه، اون انسانده بر ایکیسنه موقتِ اولارق، بلکه غفلتکارانه و سرخوشجه سنه بر انسیت و بر الفت و بر تسلّی ویرر. فقط یوزده سکسانی یا طاغلرده، درهلرده منفرد یاشایور، یا درد معیشت اونی هجرا کوشه لره سّوق ایدیور، یا مصیبتلر و اختیارلق گبی آخرتی دوشوندیرن واسطه لره جهتیلره انسانلرک جماعتلرندن گلن انسیتدن محرومدرلر. او حال اونلره انسیت ویروب تسلّی ایتمز.

ایشته بویله لرک حقیقی تسلّیسی و جدّی انسیتی و طاتلی ذوقی؛ ذکر و فکر واسطه سیله قلبی ایشلمک، او هجرا کوشه لرده، او وحشتلی طاغ و صیقتیلی درهلرده قلبه متوجّه اولوب "الله!" دیهرک قلبی ایله انسیت ایدوب، او انسیت ایله، اطرافنده وحشته اوکا باقان اشیایی انسیتکارانه تبسم وضعیتنده دوشونوب، "ذکر ایتدیگم خالقکم حدسز عبادی هر طرفده بولوندیگی گبی، بو وحشتگاهمه ده چوقدرلر. بن یالکز دگلم، توحش معناسذر." دیهرک، ایمانلی بر حیاتدن انسیتلی بر ذوق آلیر. سعادتِ حیاتیّه معناسنی آکلار، الله شکر ایدر.

اوپنچی تلویح: ولایت، بر حجّت رسالتدر؛ طریقت، بر برهان شریعتدر. چونکه رسالتک تبلیغ ایتدیگی حقائقِ ایمانیه یی، ولایت بر نوع شهود قلبی و ذوق روحانی ایله عین الیقین درجه سنده گورور، تصدیق ایدر. اونک تصدیقی، رسالتک حقانیتنه قطعی بر حجّتدر. شریعت درس ویردیگی احکامک حقائقنی، طریقت ذوقیله، کشفی ایله و اوندن استفاده سیله و استفاده سیله او احکام شریعتک حق اولدیغنه و حقندن گلدیگنه بر برهان باهردر. اوت ناصلکه ولایت و طریقت، رسالت و شریعتک حجّتی و دلیلدر؛ اوپله ده اسلامیتک بر سرّ کمالی و مدار انواری و انسانیتک اسلامیت سرّیله بر معدن ترقّیاتی و بر منبع فیضاتیدر.

ایشته بو سرّ عظیمک بو درجه اَهمّیتیه برابر، بعض فِرَق ضالّه اونک انکاری طرفه گیتمشلر. کندیلری محروم قالدقلمی او انواردن، باشقه لرینک محرومیتنه سبب اولمشلر. اُکّ زیاده مدار تأسّف شودر که: اَهل سنّت و جماعتک بر قسم ظاهری علماسی و اَهل سنّت و جماعته منسوب بر قسم اَهل سیاست غافل انسانلر؛ اَهل طریقتک ایچنده گوردکلری بعض سوءِ استعمالاتی و بر قسم خطیئاتی بمانه ایدهرک، او خزینّه عظمایی قپاتمق، بلکه تخریب ایتمک و بر نوع آب حیاتی طاغیدان او کوثر منبعی قورومتق ایچون چالیشیورلر. حالبوکه اُشیاده، قصورسز و هر جهتی خیرلی شیلر، مشربلر، مسلکله آز بولونور. علی کلّ حال بعض قصورلر و سوءِ استعمالات اولاجق. چونکه اَهل اولمیانلر بر ایشه گیرسه لر، اَلَبته سوءِ استعمال ایدرلر. فقط جناب حق آخترده محاسبه اعمال دستوریلر، عدالت ربّانیه سنی، حسنات و سیئاتک موازنه سیله گوستریور. یعنی حسنات راجح و آغیر گلسه، مکافاتلاندیرر، قبول ایدر؛ سیئات راجح گلسه جزالاندیرر، ردّ ایدر. حسنات و سیئاتک موازنه سی، کمیته باقماز، کیفیته باقار. بعض اولور، بر تک حسنه یئک سیئاته ترجّح ایدر، عفو ایتدیرر. مادام عدالت اِلْهیّه بویله حکم ایدر و حقیقت دخی بونی حق گورور؛ طریقت، یعنی سنّت سنیّه دائره سنده طریقتک حسناتی، سیئاتنه قطعیا مرجّح اولدیغنه دلیل: اَهل طریقت، اَهل ضلالتک هجومی زماننده ایمانلرینی محافظه ایتمه سیدر. عادی بر صمیمی اَهل طریقت؛ صوری، ظاهری بر متفنّندن داها زیاده کندینی محافظه ایدر. او ذوق طریقت واسطه سیله و او محبّت اولیا جهتیله ایمانی قورتاریر. کبائرله فاسق اولور، فقط کافر اولماز؛ قولایقله زندقیه صوقولماز. شدید بر محبّت و متین بر اعتقاد ایله اقطاب قبول ایتدیگی بر سلسله مشایخی، اونک نظرنده هیچ بر قوّت چوروته مز. چورومتدیگی ایچون، اونلردن اعتمادینی کسه مز. اونلردن اعتمادی کسپلمزسه، زندقیه گیره مز. طریقتده حصّه سی اولمیان و قلبی حرکت گلمه یین، بر محقّق عالم ذات ده اولسه،

شیمدیکی زندیقلرڭ دسیسه‌لرینه قارشى کندینی تام محافظه ایتمه‌سی
مشکللشمشدر.

بر شی داها وار که: دائرۀ تقوادن خارج، بلکه دائرۀ اسلامیتدن خارج بر
صورت آلمش بعض مشربلرڭ و طریقت نامنی حقسز اولارق کندینه طاقانلرڭ
سیئاتیله، طریقت محکوم اولاماز. طریقتڭ دینی و أُخروی و روحانی چوق مهم و
علوی نتیجه‌لرندن صرف نظر، یالڭز عالم اسلام ایچنده کی قدسی بر رابطه
اولان اخوتڭ إنکشافنه و إنبساطنه اڭ برنجی، تأثیرلی و حرارتلی واسطه طریقتلر
اولدیغی گبی؛ عالم کفرڭ و سیاست خرسیانیه‌نڭ، نور اسلامیتی سوندورمک
ایچون مدهش هجوملرینه قارشى دخی، اوچ مهم و صارصیلماز قلعه اسلامیه‌دن
بر قلعه‌سیدر. مرکز خلافت اولان إستانبولی بش یوز ألی سنه بتون عالم
خرستیانیه‌نڭ قارشیسنده محافظه ایتدیرن، إستانبولده بش یوز یرده فیشقیران أنوار
توحید و او مرکز اسلامیه‌ده کی اهل ایمانڭ مهم بر نقطۀ إستنادی، او بیوک
جامعلرڭ آرقه‌لرنده کی تکیه‌لرده "الله الله!" دینلرڭ قوت ایمانیه‌لری و معرفت
إلهیه‌دن گلن بر محبت روحانی ایله جوش و خروشلیدر.

ایشته آی عقلسز حمیت فروشلر و ساخته کار ملیت پرورلر! طریقتڭ، حیات
إجتماعیه‌گزده بو حسنه‌سنی چوروته‌جک هانگی سیئاتلریدر، سویله‌یڭز؟

دردنجی تلویح: مسلک ولایت چوق قولای اولمقله برابر چوق مشکلاتلیدر،
چوق قیصه اولمقله برابر چوق اوزوندردر، چوق قیمتدار اولمقله برابر چوق خطرلیدر،
چوق گنیش اولمقله برابر چوق طاردردر.

ایشته بو سرلر ایچوندردر که؛ او یولده سلوک ایدنلر بعضاً بوغولور، بعضاً
ضررلی دوشر، بعضاً دونر باشقه‌لرینی یولدن چیقاریر.

أزجمله: طریقتده "سیرِ آنفسی" و "سیرِ آفاقی" تعبیرلری آلتنده ایکی مشرب وار.

برنجی مشرب، آنفسی مشریدر؛ نفسدن باشلار، خارجدن گوزینی چکر، قلبه باقار، آنانیتی ده لر گچر، قلبندن یول آچار، حقیقتی بولور. صوگره آفاقه گیر. او وقت آفاقی نورانی گورور. چابوق او سیری بیتیر. آنفسی دائره سنده گوردیگی حقیقتی، بیوک بر مقیاسده اونده ده گورور. طُرُق خفیه نڭ چوغی بو یول ایله گیدیور. بونڭ ده اڭ مهمّ اساسی؛ آنانیتی قیرمق، هواپی ترک ایتمک، نفسی ئولدیرمکدر.

ایکنجی مشرب؛ آفاقدن باشلار، او دائره کبرانڭ مظاهرنده جلوّه اسماء و صفاتی سیر ایدوب، صوگره دائره آنفسیه گیر. کوچک بر مقیاسده، دائره قلبنده او أنواری مشاهده ایدوب، اونده اڭ یاقین یولی آچار. قلب، آیینّه صمد اولدیغنی گورور، آرادیغنی مقصده واصل اولور.

ایشته برنجی مشربده سلوک ایدن انسانلر نفس اماره پی ئولدیرمگه موفق اولامازسه، هواپی ترک ایدوب آنانیتی قیرمازسه؛ شکر مقامندن، فخر مقامنه دوشر.. فخردن غروره سقوط ایدر. اگر محبتدن گلن بر إنجذاب و إنجذابدن گلن بر نوع سکر برابر بولونسه، "شطحات" نامیله حدّندن چوق فضله دعوالر اوندن صدور ایدر. هم کندی ضرر ایدر، هم باشقه سنڭ ضررینه سبب اولور. مثلاً: ناصلکه بر ملازم، کندنده بولونان قوماندانلق ذوقیله و نشئه سیله غرورلانسه، کندینی بر مشیر ظن ایدر. کوچوجک دائره سنی، او کلّی دائره ایله إلتباس ایدر. و بر کوچک آیینّه ده گورونن بر گونشی، دڭرڭ یوزنده حشمتیله جلوه سی گورونن گونشله بر جهت مشابّهتله إلتباسه سبب اولور؛ اوپله ده: چوق اهل ولایت وار

که؛ بر سینگٹ بر طاووس قوشنه نسبتی گبی، کندندن او درجه بیوک اولانلردن کندی بیوک گورور و اوپله ده مشاهده ایدیور، کندی حقی بولویور. حتی بن گوردم که: یالکز قلبی إنتباهه گلمش، اوزاقدن اوزاغه ولایت سَرینی کندنده حس ایتمش، کندی قطبِ اعظم تلقی ایدوب او طوری طاقینیوردی. بن دیدم: "قارداشم! ناصلکه قانونِ سلطنتک، صدرِ اعظم دائره سندن تا ناحیه مدیری دائره سنه قدر بر طرزده جزئی کلی جلوه لری وار؛ اوپله ده ولایتک و قطیتک دخی، اوپله مختلف دائره و جلوه لری وار. هر بر مقامک چوق ظللری و گولگه لری وار. سن، صدرِ اعظم مثال قطیتک اعظم جلوه سنی، بر مدیر دائره سی حکمنده اولان کندی دائره گده او جلوه یی گورمشک، آلدائمشک. گوردیگک طوغریدر، فقط حکمک یا کلیلشدر. بر سینگه بر قاب صو، بر کوچک دگزر. " او ذات شو جوابدن إن شاء الله آیلدی و او ورطه دن قورتولدی.

هم بن متعدّد انسانلری گوردم که، بر نوع مهدی کندیلرینی بیلیورلردی و "مهدی اولاجغم" دیورلردی. بو ذاتلر یالانجی و آلداتیجی دگلر، بلکه آلدانیورلر. گوردکلرینی، حقیقت ظن ایدیورلر. أسماءِ إلهینک ناصلکه تجلیاتی، عرشِ اعظم دائره سندن تا بر ذره یه قدر جلوه لری وار و او آسمایه مظهریت ده، او نسبتده تفاوت ایدر. اوپله ده مظهریتِ آسمادن عبارت اولان مراتبِ ولایت دخی اوپله متفاوتدر. شو إلتباسک اُک مهم سبی شودر:

مقاماتِ اولیادن بعض مقاملرده مهدی وظیفه سنک خصوصیتی بولوندیغی و قطبِ اعظمه خاص بر نسبتی گوروندیگی و حضرتِ خضرک بر مناسبتِ خاصّه سی اولدیغی گبی، بعض مشاهیرله مناسبتدار بعض مقامات وار. حتی او مقاملره "مقامِ خضر"، "مقامِ اویس"، "مقامِ مهدیت" تعبیر ایدیلر.

ایشته بو سرّه بناء، او مقامه و او مقامک جزئی بر نمونه سنه ویا بر گولگه سنه گیرنلر، کندیلرینی او مقامله خاص مناسبتدار مشهور ذاتلر ظن ایدیورلر. کندینی خضر تلّقی ایدر ویا مهدی اعتقاد ایدر ویا قطب اعظم تخیل ایدر. اگر حبّ جاهه طالب أنانیتی یوقسه، او حالده محکوم اولماز. اونک حندن فضله دعوالری، شطحات صاییلیر. اونکله بلکه مسئول اولماز. اگر أنانیتی پرده آردنده حبّ جاهه متوجّه ایسه؛ او ذات أنانیته مغلوب اولوب، شکری بیراقوب فخره گیرسه، فخردن گیت گیده غروره سقوط ایدر. یا دیوانه لک درجه سنه سقوط ایدر ویا خود طریق حقدن صاپار. چونکه بیوک اولیایی، کندی گبی تلّقی ایدر، حقلرنده کی حسن ظنی قیریلیر. زیرا نفس نه قدر مغرور ده اولسه، کندیسی کندی قصورینی درک ایدر. او بیوکلی ده کندینه قیاس ایدوب، قصورلی توهم ایدر. حتی أنبیاالر حقّنده ده حرمتی نقصانلاشیر.

ایشته بو حاله گرفتار اولانلر، میزان شریعتی آلدّه طوتمق و اصول الدین علماسنک دستورلرینی کندینه ئولچو إتحاذ ایتمک و إمام غزالی و إمام ربّانی گبی محققین اولیانک تعلیماتلرینی رهبر ایتمک گرکدر. و دائما نفسنی إتهام ایتمکدر. و قصوردن، عجز و فقردن باشقه نفسک آله ویرمه مکدر. بو مشریده کی شطحات، حبّ نفسدن نشئت ایدیور. چونکه محبّت گوزی، قصوری گورمز. نفسنه محبّتی ایچون، او قصورلی و لیاقتسز بر جام پارچه سی گبی نفسنی، بر پیرلانطه، بر آلماس ظن ایدر. بو نوع ایچنده کی اُک تهلکه لی بر خطا شودر که؛ قلبه إلهامی بر طرزه گلن جزئی معنالی "کلام الله" تخیل ایدوب، آیت تعبیر ایتمه لیدر. و اونکله، وحیک مرتبه علیای اقدسنه بر حرمتسزلیک کلیر. اوت بال آرسینک و حیواناتک إلهاماتندن طوت، تا عوام ناسک و خواصّ بشریه نک إلهاماتنه قدر و عوام ملائکه نک إلهاماتندن، تا خواصّ کُرّوبیونک إلهاماتنه قدر بتون إلهامات، بر نوع کلمات

ربّانیه‌در. فقط مظهرلرک و مقاملرک قابلیتنه گوره کلام ربّانی؛ یتمش بیك پرده‌ده تلمّع ایدن آیری آیری جلوّه خطاب ربّانیدر.

امّا وحی و کلام اللهک اسم خاصّی و اونک اُک باهر مثال مشخصی اولان قرآنک نجملرینه اسم خاص اولان "آیت" نامی اوپله إلهاماته ویریللمسی، خطای محضدر. اون ایکنجی و یگرمی بشنجی و اوتوز برنجی سوزلرده بیان و إثبات ایدیلدیگی گبی، ألمزده کی بویالی آیینده گورونن کوچک و سونوک و پرده‌لی گونشک مثالی، سماده کی گونشه نه نسبتی وارسه؛ اوپله ده او مدّعیلرک قلبنده کی إلهام دخی، طوغریدن طوغریه کلام إلهی اولان قرآن گونشک آیتلرینه نسبتی، او درجه‌ده‌در. اوت هر بر آیینده گورونن گونشک مثاللری، گونشکدر و اونگله مناسبتداردر دینیلسه، حقدّر؛ فقط او گونشجکلرک آیینه‌سنه کُرّه ارض طاقیلماز و اونک جاذبه‌سیله باغلانماز!

بشنجی تلویح: طریقتک غایت مهمّ بر مشربی اولان "وحدت الوجود" نامی آلتنده کی وحدت الشهود، یعنی واجب الوجودک وجودینه حصر نظر ایدوب، سائر موجوداتی، او وجود واجبیه نسبتّه او قدر ضعیف و گولگه گورور که، وجود اسمنه لایق اولمادیغنی حکم ایدوب، خیال پرده‌سنه صاروب، ترک ماسوا مقامنده اولری هیچ صایمق، حتّی معدوم تصوّر ایتمک، یالکز جلوّه اسماء إلهیه خیالی بر آیینه وضعیتی ویرمک قدر ایلری گیدر.

ایشته بو مشربک أهمّیتی بر حقیقتی وار که: واجب الوجودک وجودی، ایمان قوتیله و یوکسک بر ولایتک حقّ الیقین درجه‌سنده إنکشافیله، وجود ممکنات او درجه آشاغی‌یه دوشر که، خیال و عدمدن باشقه اونک نظرنده مقاملری قالماز؛ عادتاً واجب الوجودک حسابنه کائناتی إنکار ایدر.

فقط بو مشربك تهلکهلری وار. اُكْ برنجیسی شودر که: اُرکانِ ایمانیہ آلتیدر. ایمانِ بِاللّٰهَدن باشقه، ایمانِ بِالیومِ الآخر گئی رکنلر وار. بو رکنلر ایسه، ممکناتک وجودلرینی ایستر. او محکم اُرکانِ ایمانیہ، خیال اوستنده بنا ایدیلمز! اونک ایچون، او مشرب صاحبی، عالمِ إستغراق و سکردن عالمِ صحوه گیردیگی وقت، او مشربی برابر آلامق گرکدر و او مشربك مقتضاسیله عمل ایتمه مک لازمدر. هم قلبی و حالی و ذوقی اولان بو مشربی، عقلی و قوی و علمی صورتنه چویرمه مکدر. چونکه کتاب و سنتدن گلن دساتیر عقلیه و قوانینِ علمیه و اصولِ کلامیه او مشربی قالدیره مییور؛ قابلِ تطبیق اولامیور. اونک ایچون، خلفای راشدیندن و ائمّه مجتهدیندن و سلفِ صالحینک بیوکلرندن، او مشرب صریحاً گورونمیور. دیمک، اُكْ عالی بر مشرب دگل. بلکه یوکسک، فقط ناقص. چوق اُهمیتلی، فقط چوق خطرلی. چوق آغیر، فقط چوق ذوقلیدر. او ذوق ایچون اوکا گیرلر، اوندن چیقمق ایسته مییورلر، خودکاملق ایله اُكْ یوکسک مرتبه ظن ایدیورلر. بو مشربك اساسنی و ماهیتنی، نقطه رساله سنده و بر قسم سوزلرده و مکتوباتده بر درجه بیان ایتدیگمزدن، اونلره اِکتفاء، شوراده او مهمّ مشربك اُهمیتلی بر ورطه سنی بیان ایده جگز. شویله که:

او مشرب، دائرهٔ اسبابدن گچوب، ترکِ ماسوا سَرّیله ممکناتدن علاقه سنی کسن اُخصّ خواصّکِ إستغراقِ مطلق حالتنده مظهر اولدیغی صالح بر مشربدر. شو مشربی، اسباب ایچنده بوغولانلرک و دنیایه عاشق اولانلرک و فلسفهٔ مادّیه ایله طبیعتّه صاپلانانلرک نظرینه علمی بر صورتده تلقین ایتمک، طبیعت و مادّه ده اونلری بوغدیرمقدر و حقیقتِ اسلامیه دن اوزاقلاشدیرمقدر. چونکه دنیایه عاشق و دائرهٔ اسبابه باغلی بر نظر، بو فانی دنیایه بر نوع بقا ویرمک ایستر. او دنیا محبوبنی اُلندن قاچیرمق ایسته مییور؛ وحدت الوجود بهانه سیله اوکا بر باقی وجود

توهم ایدر، او محبوبی اولان دنیا حسابنه و بقا و ابدیتی اوکا تام مال ایتمه سنه بناءً، بر معبودیت درجه سنه چیقاریر. (نَعُوذُ بِاللّٰهِ) اللّٰهی انکار ایتمک ورطه سنه یول آچار. شو عصرده مادیونلق فکری او درجه استیلا ایتمش که، مادیاتی هر شیئه مرجع بیلیورلر. بویله بر عصرده خاص اهل ایمان، مادیاتی اعدام ایدر درجه سنده اهمیتسز گوردکلرندن؛ وحدت الوجود مشربی اورته یه آتیلسه بلکه مادیونلر صاحب چیقه جقلمر، "بز ده بویله دیوررز" دییه جکلر. حالبوکه دنیا ده مشارب ایچنده، مادیونلرک و طبیعت پرستلرک مسلگندن اُک اوزاق مشرب، وحدت الوجود مشربیدر. چونکه اهل وحدت الوجود، او قدر وجود الهی یه قوت ایمان ایله اهمیت ویریورلر که، کائناتی و موجوداتی انکار ایدیورلر. مادیونلر ایسه، او قدر موجوداته اهمیت ویریورلر که؛ کائنات حسابنه، اللّٰهی انکار ایدیورلر. ایشته بونلر نره ده؟ اوته کیلر نره ده؟

آلتنجی تلویح: "اوچ نقطه" در.

برنجی نقطه: ولایت یوللری ایچنده اُک گوزلی، اُک مستقیم، اُک پارلاخی، اُک زنگینی؛ سنت سنیه یه اِتباعدر. یعنی: اعمال و حرکاتنده سنت سنیه یی دوشونوب اوکا تابع اولمق و تقلید ایتمک و معاملات و افعالنده احکام شرعیه یی دوشونوب رهبر اِتخاذ ایتمکدر.

ایشته بو اِتباع و اِتقاد واسطه سیله، عادی احوالی و عُرفی معامله لری و فطری حرکتلری عبادت شکنه گیرمکله برابر؛ هر بر عملی، سنتی و شرعی او اِتباع نقطه سنده دوشوندیرمکله، بر تَخَطُّر حُکم شرعی ویریور. او تَخَطُّر ایسه، صاحب شریعتی دوشوندیریور. او دوشونمک ایسه، جناب حقّی خاطره گتیریور. او خاطره، بر نوع حضور ویریور. او حالده متمادیاً عمر دقیقه لری،

حضور ایچنده بر عبادت حکمنه گتیرله بیلیر. ایشته بو جاده کبرا، ولایت کبرا اولان اهل وراثت نبوت اولان صحابه و سلف صالحینک جاده سیدر.

ایکنجی نقطه: ولایت یوللرینک و طریقت شُعبه لرینک اُکْ مهمّ اساسی، إخلاصدر. چونکه إخلاص ایله خفی شرکاردن خلاص اولور. إخلاصی قزانیمان، او یوللرده گزه مز. و او یوللرک اُکْ کسکین قوتی، محبتدر. اوت محبت، محبوبنده بهانه لر آراماز و قصورلرینی گورمک ایسته مز. و کمالنه دلالت ایدن ضعیف اماره لری، قوی حجتلر حکمنده گورور. دائما محبوبنه طرفداردر.

ایشته بو سرّه بناءدر که، محبت آیاغیله معرفت اللّٰه توجّه ایدن ذاتلر؛ شبهاته و اعتراضاته قولاق ویرمزلر، اوجوز قورتولورلر. بیثکر شیطان طویلانسّه، اولنرک محبوب حقیقینسک کمالنه إشارت ایدن بر اماره یی، اولنرک نظرنده إبطال ایده مز. اُگر محبت اولمازسه، او وقت کندی نفسی و شیطانی و خارجی شیطانلرک ایتدکلری اعتراضات ایچنده چوق چیرینه جق. قهرمانجه سنه بر متانت و قوت ایمان و دقت نظر لازمدر که، کندیسنی قورتارسین.

ایشته بو سرّه بناءدر که؛ عموم مراتب ولایتده معرفت اللّٰه دن گلن محبت، اُکْ مهمّ مایه و إکسیردر. فقط محبتک بر ورطه سی وار که: عبودیتک سرّی اولان نیازدن، محویتدن نازه و دعوايه آتلار، میزانسز حرکت ایدر. ماسوای إلهیه توجّه یی هنگامنده، معنای حرفیدن معنای اسمی یه گچمه سیله؛ تریاق ایکن زهر اولور. یعنی؛ غیر اللّٰهی سؤدیگی وقت، جناب حق حسابنه و اونک نامنه، اونک بر آیینّه اُسماسی اولمق جهتیه ربط قلب ایتمک لازمکن؛ بعضاً او ذاتی، او ذات حسابنه، کندی کمالات شخصیه سی و جمال ذاتیسی نامنه دوشونوب، معنای اسمیه سور. اللّٰهی و پیغمبری دوشونمده دن ینه اولنری سوه بیلیر. بو محبت، محبت

اللّٰه وسيله دگل، پرده اولویور. معنای حرفی ایله اولسه، محبت اللّٰه وسيله اولور، بلکه جلوه سیدر دینیه بیلیر.

اوجنجی نقطه: بو دنیا، دار الحکمتدر، دار الخدمتدر؛ دار الاجرت و مکافات دگل. بوراده کی أعمال و خدمت لک اجر تلی برزخده و آخرتده در. بوراده کی أعمال، برزخده و آخرتده میوه ویرر. مادام حقیقت بودر، أعمال اُخروییه عائد نتیجه لری دنیاده ایسته مه مک گرکدر. ویریلسه ده ممنونانه دگل، محزونانه قبول ایتمک لازمدر. چونکه جنتک میوه لری گبی، قوپاردقجه یرینه عینی گلمک سرّیله، باقی حکمنده اولان عمل اُخروی میوه سنی، بو دنیاده فانی بر صورتده یمک، کار عقل دگلدر. باقی بر لامبایی، بر دقیقه یاشایه حق و سونه جک بر لامبا ایله مبادلّه ایتمک گبیدر.

ایشته بو سرّه بناء؛ اهل ولایت، خدمت و مشقّت و مصیبت و کلفتی خوش گورویورلر، نازلانمیورلر، شکوا ایتمیورلر. "الحمد لله علی کلّ حال" دیورلر. کشف و کرامت، اذواق و انوار ویریلدیگی وقت، بر التفات الهی نوعندن قبول ایدوب سترینه چالیشیورلر. فخره دگل، بلکه شکره، عبودیت دها زیاده گیرییورلر. چوقلری او احوالک استار و إنقطاعنی ایسته مشلر، تا که عملرنده کی إخلاص زده لنمه سین. اوت مقبول بر انسان حقّنده اُک مهمّ بر إحسان الهی، إحساننی اوکا إحساس ایتمه مکدر؛ تا نیازدن نازه و شکردن فخره گیرمه سین.

ایشته بو حقیقته بناءدر که، ولایتی و طریقتی ایسته ینلر؛ اگر ولایتک بعض ترشحاتی اولان اذواق و کراماتی ایسترلرسه و اونلره متوجّه ایسه و اونلردن خوشلانسه؛ باقی اُخروی میوه لری، فانی دنیاده، فانی بر صورتده یمک قبیلندن اولمقله برابر؛ ولایتک مایه سی اولان إخلاصی غیب ایدوب، ولایتک قاچماسنه میدان آچار.

یدنجی تلویح: "درت نکته" در.

برنجی نکته: شریعت طوغریدن طوغرییه، گولگه سز، پرده سز، سِرِّ اُحدیت ایله ربوبیتِ مطلقه نقطه سنده خطابِ اِلْهینْک نتیجه سیدر. طریقتْک و حقیقتْک اُکْ یوکسک مرتبه لری، شریعتْک جزء لری حکمنه گچر. یوقسه دائما وسیله و مقدّمه و خادم حکمنده درلر. نتیجه لری، شریعتْک محکما تیدر. یعنی: حقائقِ شریعتّه یتیشمک ایچون، طریقت و حقیقت مسلک لری، وسیله و خادم و باصامقلر حکمنده در. گیت گیده اُکْ یوکسک مرتبه ده، نفسِ شریعتّه بولونان معنای حقیقت و سِرِّ طریقتّه إنقلاب ایدرلر. او وقت، شریعتِ کبرانْک جزء لری اولویورلر. یوقسه بعض اهلِ تصوّفْک ظن ایتدکلری گبی، شریعتی ظاهری بر قشر، حقیقتی اونْک ایچی و نتیجه سی و غایه سی تصوّر ایتمک طوغری دگلدر. اوت شریعتْک، طبقاتِ ناسه گوره إنکشافاتی آیری آیریدر. عوامِ ناسه گوره ظاهرِ شریعتی، حقیقتِ شریعت ظن ایدوب، خواصّه منکشف اولان شریعتْک مرتبه سنه "حقیقت و طریقت" نامی ویرمک یا گلیشدر. شریعتْک عموم طبقاته باقه جق مراتبی وار.

ایشته بو سَرّه بناء در که: اهلِ طریقت و اصحابِ حقیقت ایلری گیتدکجه، حقائقِ شریعتّه قارشى إنجذابلری، اشتیاقلری، إتباعلری زیاده لشیور. اُکْ کوچک بر سنّتِ سنیّه یی، اُکْ بیوک بر مقصد گبی تلقی ایدوب، اونْک إتباعنه چالیشیورلر، اونى تقلید ایدیورلر. چونکه وحی نه قدر إلهامدن یوکسک ایسه؛ ثمره وحی اولان آدابِ شرعیّه، او درجه ثمره إلهام اولان آدابِ طریقتدن یوکسک و اُهمّیتلیدر. اونْک ایچون، طریقتْک اُکْ مهمّ اساسی، سنّتِ سنیّه یه إتباع ایتمکدر.

ایکنجی نکته: طریقت و حقیقت، وسیله لکدن چیقمه مق گرکدر. اُگر مقصودِ بالذات حکمنه گچسه لر؛ او وقت شریعتْک محکما تی و عملیاتی و سنّت

سنيہ يہ إتباع، رسمی حکمنده قالير؛ قلب اوتہ کی طرفہ متوجہ اولور. یعنی: نمازدن زیادہ حلقہ ذکر دوشونور؛ فرائضدن زیادہ، اورادینہ منجذب اولور؛ کبائر دن قاجمقدن زیادہ، آدابِ طریقتک مخالفتندن قاجار. حالبوکہ محکماۃ شریعت اولان فرضلرک بر دانه سنہ، اورادِ طریقت مقابل گلہ مز؛ یرینی طولدیرہ مز. آدابِ طریقت و اورادِ تصوّف، او فرائضک ایچندہ کی حقیقی ذوقہ مدارِ تسلی اولمالی، منشأ اولمالی. یعنی: تکیہ سی، جامعده کی نمازک ذوقنہ و تعدیل اُرکاننہ وسیلہ اولمالی؛ یوقسہ جامعده کی نمازی چابوق رسمی قیلوب، حقیقی ذوقنی و کمالنی تکیہده بولمغی دوشونور، حقیقتدن اوزاقلاشییور.

اوپنجی نکته: "سنتِ سنیہ و احکامِ شریعت خارجندہ طریقت اولاییلیر می؟" دیہ سؤل ایدیلییور.

الجواب: ہم وار، ہم یوق. واردر، چونکہ بعض اولیاءِ کاملین، شریعت قلنجیلہ إعدام ایدیلمشلر. ہم یوقدر، چونکہ محققینِ اولیا، سعدی شیرازینک بو دستورندہ إتفاق ایتمشلر: ﴿مُحَالَسْتُ سَعْدِي بَرَاهِ صَفَا * ظَفَرُ بُرْدَنْ جُزْ دَرِ پِي مُصْطَفَى﴾ یعنی: رسولِ اکرم علیہ الصلاۃ والسلامک جادہ سندن خارج و اونک آرقہ سندن گیتمہ یں محالدر کہ؛ حقیقی أنوارِ حقیقتہ واصل اولاییلسین.

بو مسئلہ نک سؤدر کہ: مادام رسولِ اکرم علیہ الصلاۃ والسلام خاتم الأنبیادر و عموم نوعِ بشر نامنہ مخاطبِ إلهیدر؛ ألبتہ نوعِ بشر، اونک جادہ سی خارجندہ گیدہ مز و بایراغی آلتندہ بولونمق ضروریدر. و مادام اهلِ جذبہ و اهلِ إستغراق، مخالفتلرندن مسئول اولامازلر؛ و مادام إنسانده بعض لطائف وار کہ، تکلیف آلتنہ گیرہ مز؛ او لطیفہ حاکم اولدیغی وقت، تکالیفِ شرعیہ یہ مخالفتیلہ مسئول طوتولمز؛ و مادام إنسانده بعض لطائف وار کہ، تکلیف آلتنہ گیرمدیگی

گبی، اختیار آلتنه ده گیرمز؛ حتی عقلک تدبیری آلتنه ده گیرمز، او لطیفه، قلبی و عقلی دیگلهمز؛ آلتنه او لطیفه بر انسانده حاکم اولدیغی زمان (فقط او زمانه مخصوص اولارق) او ذات، شریعتہ مخالفته ولایت درجه سندن سقوط ایتمز، معذور صایلیر. فقط بر شرطله که، حقائق شریعتہ و قواعد ایمانییه قارشی بر إنکار، بر تزییف، بر إستخفاف اولماسین. أحکامی یاپماسه ده، أحکامی حق بیلمک گرکدر. یوقسه او حاله مغلوب اولوب، نَعُوذُ بِاللّٰهِ، او حقائق محکمه یه قارشی إنکار و تکذیبی إشتام ایده جک بر وضعیت، علامت سقوطدر!

الحاصل: دائرة شریعتک خارجنده بولونان اهل طریقت ایکی قسمدر:

بر قسمی: (سابقاً گچدیگی گبی) یا حاله، إستغراقه، جذبیه و سکره مغلوب اولوب ویا تکلیفی دیگله مهین ویا إختیاری ایشیتمهین لطیفه لرك محکومی اولوب، دائرة شریعتک خارجنه چیقیور. فقط او چیقماق، أحکام شریعتی بگنمه مکدن ویا ایسته مه مکدن دگل؛ بلکه مجبوریتله إختیارسز ترک ایدیور. بو قسم اهل ولایت وار. هم مهم ولیلر، بونلرک ایچنده موقة بولونمش. حتی بو نوعدن؛ دگل یالکز دائرة شریعتدن، بلکه دائرة اسلامیت خارجنده بولوندیغی بعض محققین اولیا حکم ایتمشلر. فقط بر شرطله: محمد علیه الصلاة والسلامک گتیردیگی أحکامک هیچ برینی تکذیب ایتمه مکدر. بلکه، یا دوشونمیور ویا متوجه اولامیور ویا خود بيله میور و بیلمیور. بیلسه، قبول ایتمه اولماز!

ایکنجی قسم ایسه: طریقت و حقیقتک پارلاق اذواقلرینه قاپیلوب، مذاقندن چوق یوکسک اولان حقائق شریعتک درجه ذوقنه یتیشه مدیگی ایچون؛ ذوقسز، رسمی بر شی تلقی ایدوب، اوکا قارشی لاقید قالیر. گیت گیده، شریعتی ظاهری بر قشر ظن ایدر. بولدیغی حقیقتی، أساس و مقصود تلقی ایدر. "بن اونی بولدم،

او بڭا یتَر. "دیر، احکام شریعتہ مخالف حرکت ایدر. بو قسمدن عقلی باشنده اولانلر مسؤلدلر، سقوط ایدیورلر، بلکه قسماً شیطانہ مسخرہ اولویورلر.

دردنجی نکته: اهل ضلالت و بدعت فرقه لرندن بر قسم ذاتلر، اُمت نظرندہ مقبول اولویورلر. عیناً اولنر گبی ذاتلر وار؛ ظاہری ہیچ بر فرق یوقکن، اُمت ردّ ایدیور. بونده حیرت ایدیوردم. مثلاً: معتزلہ مذهبندہ زمخشری گبی، اعتزالده اُك متعصب بر فرد اولدیغی حالده، محققین اهل سنت، اونك او شدید اعتراضاتنه قارشى اونی تکفیر و تضلیل ایتیمیورلر، بلکه بر راه نجات اونك ایچون آریورلر. زمخشرینك درجه شدتندن چوق آشاغی أبو علی جبائی گبی معتزلہ إماملرینی، مردود و مطرود صاییورلر. چوق زمان بو سر بنم مراقمه طوقونییوردی. صوگره لطفِ إلهی ایله آڭلادم که: زمخشرینك اهل سنته اعتراضاتی، حق ظن ایتدیگی مسلکندہ کی محبت حقدن ایلری گلییوردی. یعنی، مثلاً: تنزیه حقیقی؛ اونك نظرندہ، حیوانلر کندی أفعالنه خالق اولماسیله اولویور. اونك ایچون جناب حقّی تنزیه محبتندن، اهل سنتك خلق أفعال مسئله سنده دستورینی قبول ایتیمیور. مردود اولان سائر معتزلہ إماملری محبت حقدن زیاده، اهل سنتك یوکسك دستورلرینه قیصه عقللری یتیشه مدیگندن و گنیش قوانین اهل سنت، اونلرک طار فکرلرینه یرلشمه دیگندن، إنکار ایتدکلرندن مردوددرلر. عیناً بو علم کلامده کی اهل اعتزالك اهل سنت و جماعته مخالفتی اولدیغی گبی، سنت سنیه خارجنده کی بر قسم اهل طریقتك مخالفتی دخی ایکی جهتله در:

بری: زمخشری گبی؛ حالنه، مشربنه مفتونیت جهتندہ داها درجه ذوقنه یتیشه مدیگی آداب شریعتہ قارشى بر درجه لاقید قالیر.

دیگر قسمی ایسه: حاشا آداب شریعتہ، دساتیر طریقتہ نسبه اُهمیتسز باقار. چونکه طار حوصله سی، او گنیش اذواقی إحاطه ایده مییور و قیصه

مقامی، او یوکسک آدابہ یتیشہ میپور.

سکرنجی تلویح: سکز ورطہ یی بیان ایدر:

برنجیسی: سنتِ سنیہ یہ تمام اِتباعی رعایت ایتہمین بر قسم اَہل سلوک؛ ولایتی، نبوتہ ترجیح ایتمکلہ ورطہ یہ دوشر. یگرمی دردنجی و اوتوز برنجی سوزلردہ، نبوت نہ قدر یوکسک اولدیغی و ولایت اوکا نسبہ نہ قدر سونوک اولدیغی اثبات ایدیلمشدر.

ایکنجیسی: اَہل طریقتک بر قسم مفراط اولیاسنی صحابہ یہ ترجیح، حتیٰ انبیا درجہ سنده گورمکلہ ورطہ یہ دوشر. اون ایکنجی و یگرمی یدنجی سوزلردہ و صحابہ لر حقّندہ کی ذیلندہ قطعی اثبات ایدیلمشدر کہ: صحابہ لردہ اویلہ بر خاصہ صحبت وار کہ، ولایت ایلہ یتیشیلمز و صحابہ لر تفوق ایدیلمز و انبیایہ هیچ بر وقت اولیا یتیشمز.

اوچنجیسی: إفراط ایلہ طریقت تعصّبی طاشییانلرک بر قسمی، آداب و اُوراد طریقتی سنتِ سنیہ یہ ترجیح ایتمکلہ سنتہ مخالفت ایدوب، سنتی ترک ایدر، فقط وردینی بیراقماز. او صورتلہ آدابِ شرعیہ یہ بر لاقیدلق وضعیتی گلیر، ورطہ یہ دوشر.

چوق سوزلردہ اثبات ایدیلدیگی گبی و امام غزالی، امام ربّانی گبی محققین اَہل طریقت دیرلر کہ: "بر تک سنتِ سنیہ یہ اِتباع نقطہ سنده حاصل اولان مقبولیت، یوز آداب و نوافل خصوصیه دن گلہ مز. بر فرض، یئک سنتہ مرجّح اولدیغی گبی؛ بر سنتِ سنیہ دخی، یئک آدابِ تصوّفہ مرجّحدر." دیمشدر.

دردنجیسی: مفرط بر قسم اهلِ تصوّف؛ إلهامی، وحی گبی ظن ایدر و إلهامی، وحی نوعندن تلقی ایدر، ورطه‌یه دوشر. و حیك درجه‌سی نه قدر یوکسك و کَلّی و قدسی اولدیغی و إلهامات اوڭا نسبهٔ نه درجه جزئی و سونوك اولدیغی، اون ایکنجی سوزده و إعجازِ قرآنه دائر یگرمی بشنجی سوزده و سائر رساله‌لرده غایت قطعی اثبات ایدیلمشدر.

بشنجیسی: سِرّ طریقتی آڭلامیان بر قسم متصوّفه، ضعیف‌لری تقویه ایتمك و گۆشک‌لری تشجیع ایتمك و شدّت خدمتدن گلن اوصانج و مشقّتی تخفیف ایتمك ایچون، ایسته‌نیلیمیه‌رك ویریلن اذواق و أنوار و کراماتی خوش گوروب مفتون اولور؛ عباداته، خدماته و آوراده ترجیح ایتمکله ورطه‌یه دوشر. شو رساله‌نڭ آلتنجی تلویح‌نڭ اوچنجی نقطه‌سنده إجمالاً بیان اولوندیغی و سائر سوزلرده قطعياً اثبات ایدیلمشدر که: بو دارِ دنیا، دارِ الخدمتدر، دارِ الاجرت دگل! بوراده اجرتنی ایسته‌ینلر؛ باقی، دائمی میوه‌لری، فانی و موقت بر صورته چویرمکله برابر، دنیاده کی بقا خوشنه گلییور، مشتاقانه برزخه باقه‌مییور؛ عاداتا بر جهته‌ده دنیا حیاتی سَور، چونکه ایچنده بر نوع آخرتی بولور.

آلتنجیسی: اهلِ حقیقت اولمیان بر قسم اهلِ سلوک، مقاماتِ ولایتِ گولگه‌لرینی و ظللرینی و جزئی نمونه‌لرینی، مقاماتِ اصلیّهٔ کلّیه ایلّه إلتباس ایتمکله ورطه‌یه دوشر. یگرمی دردنجی سوزك ایکنجی دالنده و سائر سوزلرده قطعياً اثبات ایدیلمشدر که: ناصل گونش، آینه‌لر واسطه‌سیله تعدّد ایدیور؛ بیڭلر مثالی گونش، عین گونش گبی ضیا و حرارت صاحبی اولور. فقط او مثالی گونشلر، حقیقی گونشه نسبهٔ چوق ضعیف‌درلر. عیناً اونڭ گبی: مقاماتِ أنبیا و أعظم اولیانڭ مقاماتِ بعض گولگه‌لری و ظللری وار. اهلِ سلوک اونلره گیرر؛ کندینی، او اولیاءِ عظیمه‌دن داها عظیم گورور؛ بلکه أنبیادن ایلری گچدیگنی ظن ایدر،

ورطه‌یه دوشر. فقط بو گچمش عموم ورطه‌لردن ضرر گورمه‌مک ایچون، اصول ایمانیه‌یی و اساسات شریعتی دائما رهبر و اساس طوتمق و مشهودینی و ذوقنی اونلره قارشی مخالفتنده إتهام ایتمکله‌در.

یدنجیسی: بر قسم اهل ذوق و شوق، سلوکنده فخری، نازی، شطحاتی، توجّه ناسی و مرجعیتی؛ شکره، نیازه، تضرّعاته و ناسدن إستغنایه ترجیح ایتمکله ورطه‌یه دوشر. حالبوکه اُک یوکسک مرتبه ایسه، عبودیت محمّديه‌در که، "محبوبیت" عنوانیه تعبیر ایدیلیر. عبودیتک ایسه سرّ اساسی؛ نیاز، شکر، تضرّع، خشوع، عجز، فقر، خلقدن إستغنا جهتیه او حقیقتک کمالنه مظهر اولور. بعض اولیاء عظیمه، فخر و ناز و شطحاته موقّه، اختیارسز گیرمشلر؛ فقط او نقطه‌ده، اختیاراً اونلره إقتدا ایدیلمز؛ هادیدرلر، مُهدی دگلردر؛ آرقه‌لرندن گیدلمز!

سکرنجی ورطه: خودکام، عجله‌جی بر قسم اهل سلوک؛ آخرتده آینه‌جق و قوپاریلاجق ولایت میوه‌لرینی، دنیاده یمه‌سنی ایستر و سلوکنده اونلری ایسته‌مکله ورطه‌یه دوشر. حالبوکه ﴿وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْفُرُورِ﴾ گبی آیتلره إعلان ایدیلدیگی گبی، چوق سوزلرده قطعاً إثبات ایدیلمشدر که: عالم بقاده بر تک میوه، فانی دنیانک پیک باغچه‌سنه مرجّحدر. اونک ایچون، او مبارک میوه‌لری بوراده یمه‌ملی. اگر ایسته‌نیلیمیه‌رک ییدیریلسه شکر ایدیلمه‌لی؛ مکافات ایچون دگل، بلکه تشویق ایچون بر إحسانِ الهی اولارق تلّقی ایدیلمه‌لی.

طوقوزنجی تلویح: طریقتک پک چوق ثمراتندن و فائده‌لرندن یالکز بوراده طوقوز عددینی إجمالاً بیان ایده‌جگز:

برنجیسی: إستقامتلی طریقت واسطه‌سیله، سعادتِ ابدیه‌ده کی ابدی خزینه‌لرک آناختارلری و منشألری و معدنلری اولان حقائق ایمانیه‌نک إنکشافی و

وضوحی و عین الیقین درجه سنده ظهور لریدر.

ایکنجیسی: ماکینهٔ انسانیه نځ مرکزی و زنبړگی اولان قلبی، طریقت واسطه اولوب ایشلتمه سیله و او ایشلتمکله، سائر لطائفِ انسانیه یی حرکتہ گتیروب، نتیجۂ فطرتلرینه سَوَق ایدہرک حقیقی انسان اولمقدر.

اوچنجیسی: عالم برزخ و آخرت سفرندہ، طریقت سلسلہ لرندن بر سلسلہ یہ إلحاق ایدوب و او قافلۂ نورانیہ ایلہ اُبد الآباد یولندہ آرقداش اولمق و یالکزلق وحشتندن قورتولمق و اونلرلہ، دنیادہ و برزخدہ معنًا اُنسیت ایتمک و اُوہام و شبہاتک ہجوملرینہ قارشی، اونلرک إجماعنہ و إتفاقنہ إستناد ایدوب، ہر بر استادینی قوی بر سند و قوَّتلی بر برہان درجہ سندہ گوروب، اونلرلہ او خاطرہ گلن ضلالت و شبہاتی دفع ایتمکدر.

دردنجیسی: ایماندہ کی معرفت اللہ و او معرفندہ کی محبّت اللہک ذوقنی، صافی طریقت واسطہ سیلہ آکلامق و او آکلامقلہ دنیانک وحشتِ مطلقہ سندن و انسانک کائناتدہ کی غربتِ مطلقہ سندن قورتولمقدر. چوق سوزلدہ إثبات ایتمشز کہ: سعادتِ دارین و اُلمسز لذّت و وحشتسز اُنسیت و حقیقی ذوق و جدی سعادت، ایمان و اسلامیتک حقیقتندہ در. ایکنجی سوزدہ بیان ایدیلدیگی گی: ایمان، شجرہٗ طوباءِ جنتک بر چکر دگنی طاشیور. ایشته طریقتک تربیہ سیلہ، او چکر دک نشو و نما بولور، إنکشاف ایدر.

بشنجیسی: تکالیفِ شرعیہ دہ کی حقائقِ لطیفہ یی، طریقتدن و ذکرِ إلهیدن گلن بر إنباءِ قلبی واسطہ سیلہ حسن ایتمک، تقدیر ایتمک... او وقت طاعتہ، سخرہ گی دگل، بلکہ اشتیاقلہ إطاعت ایدوب عبودیتی ایفا ایدر.

آلتنجیسی: حقیقی ذوقه و جدی تسلییه و کدرسز لذته و وحشتسز انسیته، حقیقی مدار و واسطه اولان توکل مقامنی و تسلیم رتبه سنی و رضا درجه سنی قزانمقدر.

یدنجیسی: سلوکِ طریقتک اُکْ مهم شرطی، اُکْ اُهمیتلی نتیجه سی اولان إخلاص واسطه سیله، شرک خفیدن و ریا و تصنع گبی رذائلدن خلاص اولمق و طریقتک ماهیتِ عملیه سی اولان تزکیه نفس واسطه سیله، نفس اماره ناک و اُنانیتک تهلکه لرندن قورتولمقدر.

سکرنجیسی: طریقتده، ذکر قلبی ایله و تفکر عقلی ایله قزاندیغی توجّه و حضور و قوتلی نیتلر واسطه سیله، عادتلرینی عبادت حکمنه چویرمک و معاملات دنیویه سنی، اُعمال اُخرویه حکمنه گتیروب سرمایّه عمرینی حسن استعمال ایتمک جهتیه، عمرینک دقیقه لرینی حیات اُبدیه ناک سنبللرینی ویره جک چکردکلر حکمنه گتیرمکدر.

طوقوزنجیسی: سیر سلوک قلبی ایله و مجاهدّه روحی ایله و ترقیات معنویه ایله، انسان کامل اولمق ایچون چالیشمق؛ یعنی حقیقی مؤمن و تام بر مسلمان اولمق؛ یعنی یالکز صوری دگل، بلکه حقیقت ایمانی و حقیقت اسلامی قزانمق؛ یعنی شو کائنات ایچنده و بر جهته کائنات ممثلی اولارق، طوغریدن طوغریه کائناتک خالق ذو الجلالنه عبد اولمق و مخاطب اولمق و دوست اولمق و خلیل اولمق و آیینه اولمق و أحسن تقویمده اولدیغنی گوسترمکله، بنی آدمک ملائکه یه رجحانیتنی اثبات ایتمک و شریعتک ایمانی و عملی جناحلریله مقامات عالیّه ده اوچمق و بو دنیا ده سعادت اُبدیه یه باقمق، بلکه ده او سعاده گتیرمکدر.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى الْغَوْثِ الْأَكْبَرِ فِي كُلِّ الْعُصُورِ وَالْقُطْبِ الْأَعْظَمِ فِي كُلِّ الدُّهُورِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي تَظَاهَرَتْ حِشْمَةُ وَلَايَتِهِ وَمَقَامُ مَحَبُّوبِيَّتِهِ فِي مِعْرَاجِهِ وَإِنْدَرَجَ كُلُّ
الْوَلَايَاتِ فِي ظِلِّ مِعْرَاجِهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

ذیل

بسم الله الرحمن الرحيم

(بو کوچوچك ذيلك بيوك بر اهميتي وار. هر كسه منفعتليدر.)

جنابِ حقّه واصل اولاجق طریقلر پك چوقدر. بتون حق طریقلر قرآندن
آلینمشدر. فقط طریقلرک بعضسی، بعضسندن داها قیصه، داها سلامتلی، داها
عمومیتلی اولویور. او طریقلر ایچنده، قاصر فهممله قرآندن إستفاده ایتدیگم
"عجز و فقر و شفقت و تفکر" طریقلدر. اوت عجز دخی، عشق گبی بلکه
داها أسلم بر طریقلدر که؛ عبودیت طریقله محبویته قدر گیدر. فقر دخی، رحمن
إسمنه ایصال ایدر. هم شفقت دخی عشق گبی، بلکه داها کسکین و داها گنیش
بر طریقلدر که، رحیم إسمنه ایصال ایدر. هم تفکر دخی عشق گبی، بلکه داها
زنگین و داها پارلاق بر طریقلدر که، حکیم إسمنه ایصال ایدر.

شو طریق، خفی طریقار مثللو "لطائفِ عشره" گبی اون خطوه دگل و طریق جهریه گبی "نفوسِ سبعه" یدی مرتبه یه آتیلان آدیملر دگل، بلکه "درت خطوه" دن عبارتدر. طریقندن زیاده حقیقتدر، شریعتدر. یا کلش آکلا شیلمه سین: عجز و فقر و قصورینی، جنابِ حقّه قارشی گورمک دیمکدر. یوقسه اونلری یایمق ویا خلقه گوسترمک دیمک دگلدر. شو قیصه طریقک اوردی: اِتباع ستندر، فرائضی ایشله مک، کبائری ترک ایتمکدر. و بالخاصّه نمازی تعدیل اُرکان ایله قیلیمق، نمازک آرچه سنده کی تسبیحاتی یایمقددر.

برنجی خطوه یه: ﴿فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ﴾ آیتی اِشارت ایدیور.

ایکنجی خطوه یه: ﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ﴾ آیتی اِشارت ایدیور.

اوچنجی خطوه یه: ﴿مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ﴾ آیتی اِشارت ایدیور.

دردنجی خطوه یه: ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ آیتی اِشارت ایدیور. شو درت خطوه نك قیصه بر ایضاحی شودر که:

برنجی خطوه ده: ﴿فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ﴾ آیتی اِشارت ایتدیگی گبی: تزکیه نفس ایتمه مک. زیرا انسان، جبلّیتی و فطرتی حسیله نفسنی سور. بلکه، اَوّلا و بالذات یالکز ذاتنی سور، باشقه هر شیئی نفسنه فدا ایدر. معبوده لایق بر طرزده نفسنی مدح ایدر. معبوده لایق بر تنزیه ایله نفسنی معاییدن تنزیه و تبرئه ایدر. اَلدن گلدیگی قدر قصورلری کندینه لایق گورمز و قبول ایتمز. نفسنه پرستش ایدر طرزنده شدّله مدافعه ایدر. حتّی فطرتنده تودیع ایدیلن و معبود حقیقینک حمد و

تسبیحی ایچون اوڭا ویریلن جهازات و إستعدادی، کندی نفسنه صرف ایده رک
﴿مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوًى﴾ سرینه مظهر اولور. کندینی گورور، کندینه گووه نیر، کندینی
 بگه نیر. ایشته شو مرتبه ده، شو خطوده تزکیه سی، تطهیری: اونی تزکیه ایتمه مک،
 تبرئه ایتمه مکدر.

ایکنجی خطوده: **﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ﴾** درسنی

ویردیگی گبی: کندینی اونوتمش، کندندن خبری یوق. موتی دوشونسه، باشقه سنه
 ویرر. فنا و زوالی گورسه، کندینه آماز و کلفت و خدمت مقامنده نفسنی اونوتمق،
 فقط أخذ اجرت و إستفاده حظوظات مقامنده نفسنی دوشونمک، شدتله إلتزام
 ایتمک، نفس اماره نڭ مقتضاسیدر. شو مقامده تزکیه سی، تطهیری، تربیه سی؛
 شو حالک عکسیدر. یعنی نسیان نفس ایچنده نسیان ایتمه مک. یعنی حظوظات
 و إحترصاتده اونوتمق و موده و خدمتده دوشونمک.

اوچنجی خطوده: **﴿مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ﴾** درسنی

ویردیگی گبی؛ نفسک مقتضاسی، دائما اییلگی کندندن بیلوب فخر
 و عُجبه گیرر. بو خطوده ده، نفسنده یالکز قصوری و نقصی و عجزی و فقری
 گوروب، بتون محاسن و کمالاتنی، فاطر ذو الجلال طرفندن اوڭا إحسان ایدیلمش
 نعمتله اولدیغنی آڭلایوب، فخر یرنده شکر و تمذح یرنده حمد ایتمکدر. شو
 مرتبه ده تزکیه سی، **﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا﴾** سريله شودر که: کمالنی کمالسزلکده،
 قدرتنی عجزده، غناسنی فقرده بیلیمکدر.

دردنجی خطوده: **﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾** درسنی

ویردیگی گبی: نفس، کندینی سربست و مستقل و بالذات موجود بیلیر. اوندن بر نوع ربوبیت دعوا

ایدر. معبودینه قارشى عداوتکارانه بر عصیانی طاşیر. ایشته گله جك شو حقیقتی درك ایتمکله اوندن قورتولور. حقیقت شودر که: هر شی نفسنده معنایِ اسمیله فانیدر، مفقوددر، حادثدر، معدومدر. فقط معنایِ حرفیله و صانع ذو الجلالک آسماسنه آیینهدارلق جهتیله و وظیفهدارلق اعتباریله شاهدر، مشهوددر، واجددر، موجوددر. شو مقامده تزکیه سی و تطهیری شودر که: وجودنده عدم، عدمنده وجودی واردر. یعنی، کندینی بیلسه، وجود ویرسه؛ کائنات قدر بر ظلماتِ عدم ایچنده در. یعنی، وجودِ شخصیسنه گروه نوب موجدِ حقیقیدن غفلت ایتسه، ییلدیز بوجگی گی بر شخصی ضیایِ وجودی؛ نهایتسز ظلماتِ عدم و فراقلر ایچنده بولونور، بوغولور. فقط آنانیتی بیراقوب، بالذات نفسی هیچ اولدیغنی و موجدِ حقیقینک بر آیینهُ تجلیسی بولوندیغنی گوردیگی وقت، بتون موجوداتی و نهایتسز بر وجودی قزانیر. زیرا بتون موجودات، آسماسنک جلوه لرینه مظهر اولان ذاتِ واجب الوجودی بولان بر قلب هر شیئی بولور.

خاتمه

شو عجز، فقر، شفقت، تفکرِ طریقنده کی درت خطوه نك ایضاحاتی؛ حقیقتك علمنه، شریعتك حقیقتنه، قرآنك حکمتنه دائر اولان یگرمی آلتی عدد سوزلرده گچمشدر. یالکز شوراده بر ایکی نقطه یه قیصه بر إشارت ایده جگز. شویله که:

أوت شو طریق دها قیصه در. چونکه درت خطوه در. عجز، ألى نفسدن چکسه، طوغریدن طوغری یه قدیر ذو الجلاله ویرر. حالبوکه أک کسکین طریق اولان عشق، نفسندن ألى چکر، فقط معشوق مجازی یه یاپیشیر. اونک زوالی بولدقن صوگره محبوب حقیقی یه گیدر. هم شو طریق دها أسلمدر. چونکه نفسک شطحات و بالاپروازانه دعواری بولونماز. چونکه عجز و فقر و قصوردن باشقه نفسنده بولمیور که، حدندن فضله گچسین. هم بو طریق دها عمومی و جادّه کبرادر. چونکه کائناتی اهل وحدت الوجود گبی، حضور دائمی قرانمق ایچون إعدامه محکوم ظن ایدوب ﴿لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ﴾ حکم ایتمگه ویاخود اهل وحدت الشهود گبی، حضور دائمی ایچون کائناتی نسیان مطلق چپسنده چپسه محکوم تخیل ایدوب ﴿لَا مَشْهُودَ إِلَّا هُوَ﴾ دیمگه مجبور اولمایور. بلکه إعدامدن و چپسندن غایت ظاهر اولارق قرآن عفو ایتدیگندن، او ده صرف نظر ایدوب و موجوداتی کندیلری حسابنه خدمتدن عزل ایدهرک فاطر ذو الجلال حسابنه إستخدام ایدوب أسماء حسنی سنک مظهریت و آیینه دارلق وظیفه سنده إستعمال ایدهرک معنای حرفی نظریله اونلره باقوب، مطلق غفلتدن قورتولوب حضور دائمی یه گیرمکدر؛ هر شیده جناب حقّه بر یول بولمقدر.

الحاصل: موجوداتی موجودات حسابنه خدمتدن عزل ایدهرک، معنای إسمیله

باقمه مقدر.

اوتوزنجی مکتوب

مطبوع، عربی "إشارات الإعجاز تفسیری" در.

اوتوز برنجی مکتوب

اوتوز بر "لمعه" در.

اوتوز ایکنجی مکتوب

کندی کندینه منظوم طرزینی آلان مطبوع "لمعات" رساله سیدر. عین زمانده
"اوتوز ایکنجی لمعه" اولوب، "سوزلر" مجموعه سنک آخرنده نشر ایدیلمشدر.

اوتوز اوچنجی مکتوب

معرفتِ إلهیه پنجره لر آچان "اوتوز اوچ پنجره لی رساله" اولوب، بر جهته ده
"اوتوز اوچنجی سوز" اولدیغندن سوزلر مجموعه سنده نشر ایدیلمش، بورایه درج
ایدیلمه مشدر.

إشارات غيبية حقّنده بر تقریض

(إمام علی رضی الله عنہ، رسالہ نور حقّنده اخبار غیبیسندن بر پارچه اولان بو قسم؛ سگّۀ تصدیق غیبی مجموعه سنده درج ایدیلن اشارات قرآنیہ و اوچ کرامت علویہ و کرامت غوثیہ رسالہ لریلہ برلکده، اهل وقوفلرک تقدیرکار راپورلرینه مستنداً، محکمہ لرحہ صاحب لرینه گری إعاده ایدیلمشدر.

إمام علی نك (رض) جلجلوتیه ده، رسالہ نور حقّنده کی اوچ کرامتندن بر کرامتک سکر رمزندن یدنجی و سکرنجی رمزک بر پارچه سیدر. سگّۀ تصدیق غیبی مجموعه سنک یوز یگرمی بشنجی صحیفه سندن، یوز اوتوزنجی صحیفه سنه قدر اولان قسمده مندرجدر.)

یدنجی رمز: حضرت إمام علی رضی الله عنه، ناصلکه

﴿وَبِالْأَيِّ الْكُبْرَىٰ آمَنِي مِنَ الْفَجْتِ ۖ وَبِحَقِّ فَجَجٍ مَّعَ مَخْمَةٍ يَا إِلَهَنَا ۖ وَبِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَىٰ أَجْرَنِي مِنَ الشَّتِّ ۖ حُرُوفٌ لِّبَهْرَامٍ عَلَتْ وَتَشَامَخَتْ ۖ وَاسْمُ عَصَا مُوسَىٰ بِهِ الظُّلْمَةُ انْجَلَتْ﴾

دیه برنجی فقره سیله یدنجی شعاعه اشارت ایتمش؛ اوپله ده: عین فقره ایله، عالی بر تفکرنامه و توحیده دائر یوکسک بر معرفتنامه نامنده اولان یگرمی طوقوزنجی عربی لمعه یه دخی اشارت ایدر. ایکنجی فقره سیله اسم اعظم و سکینه دینیلن اسماء ستّه مشهوره نك حقیقتلرینی غایت عالی بر طرزده بیان و اثبات ایدن و یگرمی طوقوزنجی لمعه یی تعقیب ایله یین اوتوزنجی لمعه نامنده آلتی نکتۀ اسماء رساله سنه ﴿بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَىٰ أَجْرَنِي مِنَ الشَّتِّ﴾ جمله سیله اشارت ایتدیگندن

صوگره عقبنده، رسالۀ آسمایی تعقیب ایدن اوتوز برنجی لمعه‌نک برنجی شعاعی اولارق، اوتوز اوج آیت قرآنیّه‌نک رسالۀ نوره اشاراتی قید ایدوب، حساب جفری مناسبتیله، باشند باشه علم حروف رساله‌سی گبی گورونن و بر معجزۀ قرآنیّه حکمنده بولونان رساله‌یه «حُرُوفٌ لِّبَهْرَامٍ عَلَتْ وَ تَشَامَخَتْ» کلمه‌سیله اشارت ایدوب، درعقب «وَ اسْمُ عَصَا مُوسَىٰ بِهِ الظُّلُمَةُ اُنْجَلَتْ» کلامیله دخی، رسالۀ حروفیه‌یی تعقیب ایدن و الآیة الکبرادن و باشقه رسائل نوریّه‌دن ترگب ایدن و عصای موسی نامنی آلان و عصای موسی گبی، ضاللتک و شرکک سحرلرینی إبطال ایدن رسالۀ نورک شیمدیلک اُک صوگ و آخر رساله‌سنه عصای موسی نامنی ویره‌رک اشارتله برابر، معنوی قراکقلری طاغیده‌جغنی مژده ایدیور.

أوت «وَ بِالْآیَةِ الْکُبْرَىٰ» کلمه‌سیله یدنجی شعاعه اشارتی، قوّتلی قرینه‌لر ایله إثبات ایدیلدیگی گبی؛ عین کلمه، دیگر بر معنا ایله الحقّ رسالۀ نورک آیت کبراسی حکمنده و اکثر رساله‌لرک روحلرینی جمع ایدن و عربی بولونان یگرمی طوقوزنجی لمعه‌یه بو کلام، "مُسْتَشْبَعَاتُ التَّرَاکِیْب" قاعده‌سیله اوکا باقییور، أفرادینه داخل ایدیور. اويله ايسه؛ حضرت إمام علی رضی الله عنه دخی بو فقره‌دن اوکا باقوب اشارت ایدر دییه‌ییلیرز.

هم سائر اشاراتک قرینه‌سیله، هم مکتوباتدن صوگره لمعه‌لره باشقه بر طرز عباره ایله ایما ایدهرک؛ لمعه‌لرک اُک پارلاغنک تألیفی، دهشتلی بر زمانده و چیس و إعدامدن قورتولمق و امنیت و سلامت بولمق ایچون، معنای مجازی و مفهوم إشاری ایله، حضرت علی رضی الله عنه کندی لسانی، بیوک هله‌کله‌رده بولونان مؤلفک حسابنه إستعمال ایدهرک؛ «وَ بِالْآیَةِ الْکُبْرَىٰ آمِنِي مِنَ الْفَجْتِ» یعنی "یا ربّ! بنی قورتار. امان و امنیت ویر." دییه دعا ایتمه‌سیله، تام تامنه اُسکیشهر

حېسخانه سنده إعدام و اوزون حېس تھلکه سی ایچنده تألیف ایدیلن یگرمی طوقوزنجی لمعه نك و صاحبك وضعیتنه توافق قرینه سیله، کلام ضمنی و إشاری دلالت ایتدیگندن دییه بیلیرز که؛ حضرت إمام علی رضی الله عنه دخی، بوندن اوکا إشارت ایدر.

هم اوتوزنجی لمعه نامنده و آلتی نکته اولان رساله اسمایه باقهرق ﴿بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى﴾ دیوب، سائر إشاراتك قرینه سیله، هم یگرمی طوقوزنجی لمعه یه تعقیب قرینه سیله، هم ایکینك إسمده و أسماء لفظنه توافق قرینه سیله، هم تشئت حاله و صیقتیلی بر غربته و پریشانیتیه دوشن مؤلفی، اونك تألیفی برکتیله تسلی و تحمّل بولماسنه و معنای مجازی جهتنده، حضرت إمام علی رضی الله عنه لسانیه کندینه دعا اولان ﴿وَبِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى أَجْرُنِي مِنَ الشَّتِّ﴾ یعنی "إسم أعظم اولان او أسماء رساله سنك برکتیله، بنی تشئتدن پریشانیتدن حفظ آیله یا ربی!" مثالی؛ تام تامنه او رساله و صاحبك وضعیتنه توافق قرینه سیله کلام مجازی دلالت و إمام علی رضی الله عنه ایسه، غیبی إشارت ایدر دییه بیلیرز.

هم مادام جلجلوتیه نك اصلی وحیدر و أسرارلیدر و گله جك زمانه باقیبور و غیبی امور إستقبالیه دن خبر ویریور. و مادام قرآن إعتباریله بو عصر دهشتلیدر و قرآن حسابیله، رساله نور بو قراکلق عصرده أهیتلی بر حادثه در. و مادام صراحت درجه سنده چوق قرینه و أماره لرله؛ رساله نور جلجلوتیه نك ایچنه گیرمش، أك مهم یرنده یرلشمش. و مادام رساله نور و أجزالی بو موقعه لایقدر و حضرت إمام علی رضی الله عنه نظر تقدیرینه و تحسیننه و اونلردن خبر ویرمسنه لیاقتلری و قیمتلری وار. و مادام حضرت إمام علی رضی الله عنه، سراج النوردن ظاهر بر صورتده خبر ویردیگندن صوگره ایکنجی درجه ده، پرده لی بر طرزده سوزلردن، صوگره مکتوبلردن، صوگره لمعه لردن، رساله لرده کی عین ترتیب، عین مقام، عین

نومرو تختنده، قوّتلی قرینه لرک سَوَقِیلَه کلام دلالت و حضرتِ إِمَامِ عَلِی رَضِی اللّٰهُ عَنْهُکَ إِشَارَتِ ایتدیگنی إثبات ایلَه مش. و مادام باشده **﴿بَدَأْتُ بِبِسْمِ اللّٰهِ رُوْحِیْ بِهِ اهْتَدَتْ * اِلٰی کَشْفِ اَسْرَارِ بَاطِنِهِ اَنْطَوْتُ﴾** رساله لرک باشی و برنجی سوز اولان بسم الله رساله سنه باقدیغی گبی؛ قَسَمِ جامع معظّمه نك آخرنده، رساله لرک قسم آخرلی اولان صوڭ لمعه لر و شعاع لر؛ خصوصًا بر آیت کبرای توحید اولان یگرمی طوقوزنجی لمعه خارقۀ عربیه و رسالۀ اَسْمَاءِ سَتّه و رسالۀ إِشَارَاتِ حُرُوفِ قُرْآنِیّه و بِالْخَاصّه شیمدیلک اُڭ آخر شعاع و عصایِ موسی گبی ضالّات لرک بتون معنوی سحرلرینی ابطال ایده بیلن بر ماهیتده بولونان و بر معناده آیت الکبرا نامنی آلان رسالۀ خارقیه باقیور گبی بر طرزِ إفاده گورونویور. و مادام بر تک مسئله ده بولونان اماره لر و قرینه لر، مسئله نك وحدتی حیثیتله بربرینه قوّت ویرر، ضعیف بر مناسبتله بر ترشح دخی منبعنه إلحاق ایدیلیلر. ألبته بو یدی عدد اساسلره اِستنادًا دیرز:

حضرتِ إِمَامِ عَلِی رَضِی اللّٰهُ عَنْهُ، ناصلکه مشهور سوزلره ترتیلری اوزرینه إِشَارَتِ ایتمش و مکتوباتدن بر قسمنه و لمعه لر دن اُڭ مهملرینه ترتیبله باقمش؛ اویله ده: **﴿بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنٰی أَجْرُنِي مِنَ الشَّتِّ﴾** جمله سیله، اوتوزنجی لمعه یه، یعنی مستقل لمعه لرک اُڭ صوڭ اولان اَسْمَاءِ سَتّه رساله سنه، تحسین ایده رک باقیور. و **﴿حُرُوفٌ لِّبَهْرَامٍ عَلَتْ وَ تَشَامَخَتْ﴾** کلامیله دخی، اوتوزنجی لمعه یی تعقیب ایدن إِشَارَاتِ حُرُوفِ قُرْآنِیّه رساله سنی تقدیر ایدوب، إِشَارَتله تصدیق ایدیور.

﴿وَ اِسْمُ عَصَا مُوسٰی بِهِ الظُّلُمَةُ اُنْجَلَتْ﴾ کلمه سیله دخی شیمدیلک اُڭ آخر رساله و توحید و ایمانك اُندّه عصایِ موسی گبی خارقه لی، اُڭ قوّتلی برهان اولان مجموعه رساله سنی ثناکارانه رمزًا گوستریور گبی بر طرزِ إفاده دن بلا پروا حکم ایدیورز که: حضرتِ إِمَامِ عَلِی رَضِی اللّٰهُ عَنْهُ هم رسالۀ نوردن، هم چوق اَهْمِیَّتلی

رساله لرندن معنای حقیقی و مجازی ایله؛ إشاری و رمزی و ایمائی و تلویحی بر صورتده خبر ویریور. کیمک شبهه سی وارسه، إشارت اولونان رساله لره بر کره دقتله باقسین. إنصافی وارسه، شبهه سی قالماز ظن ایدیورم.

بوراده کی معنای إشاری و مدلول مجازیلره، قرینه لرك اڭ گوزلی و لطیفی؛ عین ترتیبی محافظه ایله ویریلن إسملرك مناسبتیدر. مثلاً: یگرمی طوقوز و اوتوز و اوتوز بر و اوتوز ایکی مرتبه تعدادده، یگرمی طوقوز و اوتوز و اوتوز بر و اوتوز ایکنجی سوزلره غایت مناسب إسملر ایله؛ باشده، سوزلرك باشی اولان برنجی سوزه، عین بسمله سرّیله و آخرده، شیمدیلک رساله لرك آخینه ماهیتنی گوسترر لایق برر إسم ویرهرك إشارت ایتمه سی گرچه گیزلی ایسه ده، فقط چوق گوزلدر و لطافتلیدر.

بن إعتراف ایدیورم که: بویله مقبول بر اثرک مظهری اولمق، هیچ بر وجهله او مقامه لیاقتم یوقدر. فقط کوچک اهمیتسز بر چکردکدن، قوجه طاغ گبی بر آغاجی خلق ایتمک؛ قدرت إلهیه نڭ شأندندر و عادتیدر و عظمتنه دلیلدر. بن قسمله تأمین ایدرم که: رساله نوری ثنادن مقصدم، قرآنک حقیقتلرینی و ایمانک رکنلرینی تأیید و إثبات و نشردر. خالق رحیممه یوز بیگلر شکر اولسون که؛ کندیمی، کندیمه بگندیرمه مش، نفسمک عیبلرینی و قصورلرینی بڭا گوسترمش و او نفس اماره یی، باشقه لره بگندیرمک آرزوسی قالمامش. قبر قپوسنده بکله یین بر آدم، آرقه سنده کی فانی دنیایه ریاکارانه باقماسی، آجینه جق بر حماقتدر و دهشتلی بر خسارتدر.

ایشته بو حالت روحیه ایله، یالڭز حقائق ایمانیه نڭ ترجمانی اولان رساله نورک طوغری و حق اولدیغنه لطیف بر مناسبت سویله یه جگم. شویله که:

جلجلوتیہ، سریانیجہ بدیع دیمکدر و بدیع معناسندہ در. عبارہ لری بدیع اولان رسالہ نور، جلجلوتیہ دہ مهمّ بر موقع طوتوب اکثر یرلرنده ترشحاتی گوروندیگندن، قصیدہ نك اسمی اوکا باقیورگی ویریلمش. هم شیمدی آکلا یورم که، اُسکیدن بری بنم لیاقتم اولمادیغی حالده بکا ویریلن بدیع الزمان لقبی، بنم دگلدی؛ بلکه رسالہ نورك معنوی بر اسمی ایدی. ظاهر بر ترجماننه عاریة و امانة طاقیلمش. شیمدی او امانت اسم، حقیقی صاحبنه اعاده ایدیلمش. دیمك، سریانیجہ بدیع معناسندہ و قصیدہ دہ تکررینه بناء قصیدہ یه ویریلن جلجلوتیہ اسمی اشاری بر طرزده، بدعت زماننده چیقان بدیع البیان و بدیع الزمان اولان رسالہ نورك؛ هم عبارہ، هم معنا، هم اسم نقطه لریله بدیع لگنه مناسبتدارلغی احساس ایتمه سنه و بو اسم بر پارچه اوکا ده باقماسنه و بو اسمك مسماسنده، رسالہ نور چوق یر اشغال ایتدیگی ایچون، حق قزانش اولماسنه تخمین ایدیورم.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ شَيْنَا اَوْ اَخْطَاْنَا﴾

نورك بکجی

سکرنجی رمز:

سؤال: بتون قیمتدار کتابلر ایچنده رسالہ نور، قرآنك اشارتنه و إلتفاتنه و حضرتِ إمام علی رضی الله عنہک تقدیر و تحسیننه و غوثِ أعظمك (قس) توجّه و تبشیرینه وجّه اختصاصی نه در؟ او ایکی ذاتك کرامتله رسالہ نوره بو قدر قیمت و اُهمّیت ویرمه سنك حکمتی نه در؟

الجواب: معلومدر که بعض وقت اولور، بر دقیقه؛ بر ساعت و بلکه بر گون، بلکه سنه لر قدر و بر ساعت؛ بر سنه، بلکه بر عمر قدر نتیجه ویرر و اُهمّیتلی اولور. مثلاً: بر دقیقه ده شهید اولان بر آدم، بر ولایت قزائیر؛ و صوغوغك

شدتندن إجماد ایتمک زمانده و دشمنك دهشت هجومنده بر ساعت نوبت، بر سنه عبادت حکمنه گچه بیلیر. ایشته عینا اوילה ده: رساله نوره ویریلن اُهمیت دخی، زمانك اُهمیتندن، هم بو عصرك شریعت محمدیه (عصم) و شعائر اُحمدیه (عصم) ایتدیگی تخریباتك دهشتندن، هم بو آخر زمانك فتنه سندن اُسکی زماندن بری بتون اُمت استعاده ایتمه سی جهتندن، هم او فتنه لرک صولتندن مؤمنلرک ایمانلرینی قورتارماسی نقطه سندن رساله نور اوילה بر اُهمیت کسب ایتمش که: قرآن اوکا قوتلی ایشارته ایتفات ایتمش و حضرت امام علی رضی الله عنه اوچ کرامتله اوکا بشارت ویرمش و غوث اعظم (قس) کرامتکارانه اوندن خبر ووروب، ترجمانی تشجیع ایتمش.

اوت بو عصرك دهشتنه قارشى تقلیدی اولان اعتقادك استناد قلعه لری صارصیلمش و اوزاقلاشمش و پرده لنمش اولدیغندن؛ هر مؤمن، تک باشیله ضاللتك جماعتله هجومنه مقاومت ایتدیره جك غایت قوتلی بر ایمان تحقیقی لازمدر که طایانه بیلسین. رساله نور بو وظیفه یی؛ اُك دهشتلی بر زمانده و اُك لزوملی نازک بر وقتده، هرکسك اُکلایه جغی بر طرزده؛ حقائق قرآنیه و ایمانیه نك اُك درین و اُك گیزیلرینی، غایت قوتلی برهانلر ایله اثبات ایدهرک؛ او ایمان تحقیقی یی طاشییان خالص و صادق شاکردلری دخی، بولوندقلری قصبه و قریه و شهرلرده (خدمت ایمانیه اعتباریله) عادتاً برر گیزلی قطب گبی، مؤمنلرک معنوی برر نقطه استنادی اولارق، بیلینمه دکلری و گوروغمدکلری و گوروشلمدکلری حالده، قوه معنویه اعتقادلری جسور برر ضابط گبی؛ قوه معنویه یی، اهل ایمانك قبلرینه ووروب، مؤمنلره معنأ مقاومت و جسارت ویریورلر.

اگر بر معند طرفندن دینیلسه: "حضرت امام علی رضی الله عنه، بو عموم مجازی معنالی اراده ایتمه مش." بز ده دیرز که: فرضاً حضرت امام علی رضی

الله عنه إرادہ ایتمزسه، فقط کلامی دلالت ایدر و قرینه لرک قوّتيله، إشاری و ضمنی دلالتله معناری ایچنه داخل ایدر. هم مادام او مجازی معنا و إشاری مفهوم لر حقدر، طوغریدر و واقعه مطابقدر و بو إلتفاتله لایقدر و قرینه لر قوّتلیدر؛ ألبته حضرت إمام علی رضی الله عنہ، بویله بتون إشاری معناری إرادہ ایدہ جک کّلی بر توجّهی فرضا بولونمازسه؛ جلجلوتیه وحی اولمق جهتيله حقیقی صاحبی، حضرت إمام علی رضی الله عنہ استادی اولان پیغمبر ذی شان علیه الصلاة والسلامک کّلی توجّهی و استادینک استاد ذو الجلالنک إحاطه لی علمی اونلره باقار، إرادہ دائره سنه آلیر.

بو خصوصده قطعی و یقین درجه سنده کی قناعتک بر سبی شودر که: مشکلات عظیمه ایچنده، الآیه الکبرانک تفسیر اکبری اولان یدنجی شعاعی یازمقده چوق زحمت چکدیگمدن، بر قدسی تسلّی و تشویقه جدّا چوق محتاج ایدم. شیمدی یه قدر مکرّر تجربه لرله بو گبی حالتلرمده، عنایت إلهیه إمدادیمه یتیشیوردی. رساله یی بیتیردیگم عین وقتده (هیچ خاطریمه گلمدیگی حالده) بردن بو کرامت علویه نك ظهوری، بنده هیچ بر شبهه بیراقمدی که؛ بو دخی بنم إمدادیمه گلن سائر عنایت إلهیه گبی، ربّ رحیمک بر عنایتیدر. عنایت ایسه الداتماز، حقیقتسنز اولماز.

سعيد النورسی

حقیقت چکردکلی

(اوتوز بش سنه اول طبع ایدیلن "حقیقت چکردکلی"
نامنده کی رساله دن وجیزه لر در.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلٰی اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِیْنَ﴾

۱. مریض بر عصرک، خسته بر عنصرک، علیل بر عضوک رچته سی؛ اِتِّباعِ
قرآندر.

۲. عظمتلی بختسز بر قطعه نك، شانلی طالعسز بر دولتك، دگرلی صاحبسز
بر قومك رچته سی؛ اِتِّحادِ اسلامدر.

۳. أرضی و بتون نجوم و شوسی تسبیح دانه لری گبی قالدیره جق و
چویره جك قوتلی بر آله مالک اولمیان کیمسه، کائناتده دعواي خلق و اِدَّعايِ
ایجاد ایده مز. زیرا هر شی، هر شیله باغلیدر.

۴. حشرده بتون ذوی الأرواحك إحیاسی؛ موت آلود بر نوم ایله قیشده
اویوشمش بر سینگك بهارده إحیا و اِنشاسندن قدرته داها آغیر اولاماز. زیرا قدرتِ
أزلیه ذاتیه در؛ تغیر ایده مز، عجز تخلل ایده مز، عوائق تداخل ایده مز. اونده مراتب
اولاماز، هر شی اوکا نسبة بر در.

۵. سیوری سینګځ گوزینی خلق ایدن، گونشی دخی او خلق ایتمشدر.
۶. پیره نځ معدہ سنی تنظیم ایدن، منظومۂ شمسیه یی ده او تنظیم ایتمشدر.
۷. کائناتک تالیفنده او یله بر إعجاز وار که؛ بتون أسباب طبیعیہ فرض محال اولارق مقتدر برر فاعل مختار اولسه لر، ینه کمال عجز ایلہ او إعجازہ قارشی سجده ایدہ رک ﴿سُبْحَانَكَ لَا قُدْرَةَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ دییه جکلردر.
۸. أسبابہ تأثیر حقیقی ویریلیمه مش، وحدت و جلال او یله ایستر. لکن ملک جهتندہ أسباب دستِ قدرته پرده اولمشدر، عزّت و عظمت او یله ایستر. تا نظر ظاهرده، دستِ قدرت ملک جهتندہ کی امور خسیسه ایلہ مباشر گورولمه سین.
۹. محلّ تعلّق قدرت اولان هر شیده کی ملکوتیت جهتی شفّافدر، نزیهدر.
۱۰. عالم شهادت، عوالم الغیوب اوستندہ تنتنه لی بر پرده در.
۱۱. بر نقطه یی تام یرنده ایجاد ایتمک ایچون، بتون کائناتی ایجاد ایدہ جک بر قدرتِ غیر متناهی لازمدر. زیرا شو کتابِ کبیر کائناتک هر بر حرفنځ، باخصوص ذی حیات هر بر حرفنځ، هر بر جمله سنه متوجّه برر یوزی، ناظر برر گوزی واردر.
۱۲. مشهوردر که: هلالِ عیده باقارلردی. کیمسه بر شی گورمدی. اختیار بر ذاتِ یمین ایدہ رک "هلالی گوردم." دیدی. حالبوکه گوردیگی هلال دگل، کیرپیگنځ تقوّس ایتمش بیاض بر قیلی ایدی. او قیل نرده؟ قمر نرده؟ حرکاتِ ذرات نرده؟ فاعلِ تشکیل انواع نرده؟
۱۳. طبیعت، مثالی بر مطبعه در، طابع دگل؛ نقشدر، نقّاش دگل؛ قابلدر، فاعل دگل؛ مسطردر، مصدر دگل؛ نظامدر، ناظم دگل؛ قانوندر، قدرت

دگل؛ شریعتِ ارادیه‌در، حقیقتِ خارجیه دگل.

۱۴. فطرتِ ذی‌شعور اولان وجدانده کی انجذاب و جذبہ، بر حقیقتِ جاذبه‌دارک جاذبه‌سیله‌در.

۱۵. فطرتِ یالان سویله‌مز. بر چکرده‌کی میلانِ نمُو دیر: "بن سنبللنه‌جگم، میوه ویره‌جگم." طوغری سویلر. یمورطه‌ده بر میلانِ حیات وار. دیر: "پیلیچ اولاجغم." بِاذنِ الله اولور. طوغری سویلر. بر آووج صو، میلانِ انجماد ایله دیر: "فضله یر طوته‌جغم." متین دمیر اوئی یالان چیقاراماز؛ سوزینک طوغریلغی دمیری پارچه‌لر. شو میلانلر، اراده‌دن گلن اوامرِ تکوینیّه‌نک تجلیلریدر، جلوه‌لریدر.

۱۶. قارینجه‌یی امیرسز، آری‌یی یعسوبسز بیراقمیان قدرتِ اُزلیه؛ اَلبته بشری نبیسز بیراقماز. عالمِ شهادتده کی انسانلره انشقاقِ قمر، بر معجزهٔ اُحمدیه (عصم) اولدیغی گبی، معراجِ دخی عالمِ ملکوتده کی ملائکه و روحانیاته قارشی بر معجزهٔ کبرای اُحمدیه‌در که؛ نبوتنک ولایتی بو کرامتِ باهره ایله اثبات ایدیلمشدر و او پارلاق ذات، برق و قمر گبی ملکوتده شعله‌فشان اولمشدر.

۱۷. کلمهٔ شهادتک ایکی کلامی بربرینه شاهددر. برنجیسی ایکنجیسنه برهانِ لمّیدر؛ ایکنجیسی برنجیسنه برهانِ اِنّی‌در.

۱۸. حیات، کثرتده بر چشید تجلّی وحدتدر. اونک ایچون اِتّحاده سَووق ایدر. حیات، بر شیئی هر شیئه مالک ایدر.

۱۹. روح، بر قانونِ ذی‌وجودِ خارجیدر، بر ناموسِ ذی‌شعورددر. ثابت و دائم فطری قانونلر گبی، روح دخی عالمِ اُمردن، صفتِ اراده‌دن گلمش، قدرت اوکّا وجودِ حسّی گیدیرمشدر. بر سیّالهٔ لطیفه‌یی او جوهره صدف ایتمشدر.

موجود روح، معقول قانونک قارداشیدر. ایکسی هم دائمی، هم عالم آمدن گلمشدر. شاید نوعلده کی قانونلره قدرت اُزلیه بر وجود خارجی گیدیرسه ایدی، روح اولوردی. اگر روح، وجودی چیقارسه، شعوری باشندن ایندیرسه، ینه لا یموت بر قانون اولوردی.

۲۰. ضیا ایله موجودات گورونور، حیات ایله موجوداتک وارلغی بیلینیر. هر بریسی برر کشفدر.

۲۱. نصرانیت، یا انظفا ویا اِصطفا ایدوب اسلامیه قارشى ترك سلاح ایده جکدر. نصرانیت بر قاچ دفعه ییرتیلدی، پروتستانلغه گلدی. پروتستانلق ده ییرتیلدی، توحیده یاقلاشدی. تکرار ییرتیلمغه حاضرلانیور. یا انظفا بولوب سونه جک ویا حقیقی نصرانیتک اساسنی جامع اولان حقائق اسلامیه یی قارشیسنده گوره جک، تسلیم اولاجقدر.

ایشته بو سرّ عظیمه، حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام اِشارت ایتمشدر که: "حضرت عیسی نازل اولوب گله جک، اُمّتمدن اولاجق، شریعتمله عمل ایده جکدر."

۲۲. جمهور عوامی، برهاندن زیاده، مأخذده کی قدسیت اِمثاله سَوَق ایدر.

۲۳. شریعتک یوزده طقسانی (ضروریات و مسلّمات دینیّه) برر اَلماس ستوندر. مسائل اِجتهدایه خلافيه، یوزده اوندر. طقسان اَلماس ستون، اون آلتونک حمایه سنه ویریلمز. کتابلر و اِجتهدالر قرآنه دوربین اولمالی، آیینه اولمالی؛ گولگه و وکیل اولمالی!

۲۴. هر مستعد؛ نفسی ایچون اِجتهد ایده بیلیر، تشریع ایده مز.

۲۵. بر فکړه دعوت، جمهور علمانک قبولنه وابسته در. یوقسه دعوت بدعتدر، رد ایدیلیر.

۲۶. انسان فطره مکرم اولدیغندن، حقّی آرایور. بعضا باطل ائنه گلیر؛ حق ظن ایدهرک قویننده صاقلار. حقیقی قازارکن، اختیارسز ضلالت باشنه دوشر؛ حقیقت ظن ایدهرک قفاسنه گیدیریور.

۲۷. بربرندن اشف و اطف، قدرتک چوق آیینهلری واردر؛ صودن هوایه، هوادن ائیره، ائیردن عالم مثاله، عالم مثالدن عالم ارواحه، حتّی زمانه، فکړه تنوع ایدیور. هوا آیینه سنده بر کلمه میلیونلر کلمات اولور. قلم قدرت، شو سر تناسلی پک عجیب استنساخ ایدیور. انعکاس، یا هویتی ویا هویتله ماهیتی طوتار. کثیفک تمثاللری برر میّت متحرکدر. بر روح نورائینک کندی آیینهلرنده اولان تمثاللری، برر حی مرتبطدر؛ عینی اولماسه ده، غیری ده دگلدر.

۲۸. شمس حرکت محوریه سیله سیلکنسه، میوهلری دوشمز؛ سیلکنمزه، میشلری اولان سیارات دوشوب طاغیلاجقدر.

۲۹. نور فکر، ضیای قلب ایله ایشیقلا نوب مزج اولمازسه، ظلمتدر، ظلم فیشقیرر. گوزک مظلم نهار ابيضی، مضیه (حاشیه) لیلۀ سؤیدا ایله مزج اولمازسه بصرسز اولدیغی گبی، فکرت بیضاده سویداء قلب بولونمازسه، بصیرتسزدر.

۳۰. علمده اذعان قلب اولمازسه، جهلدر. التزام باشقه، اعتقاد باشقه در.

۳۱. باطل شیلری اییجه تصویر، صافی ذهنلری اضا لدر.

۳۲. عالم مرشد، قویون اولمالی؛ قوش اولمالی. قویون، قوزوسنه سوت؛ قوش، یاوروسنه قئی ویرر.

(حاشیه): مثالی: گوزک گوندوزه بژهین بیاضی، گیجه یه بژهین سیاهلیله برابر اولمازسه؛ گوز، گوز اولماز.

۳۳. بر شیئڭ وجودی، بتون أجزاسنڭ وجودینه وابسته در. عدمی ایسه، بر جزئڭ عدمیله اولدیغندن؛ ضعیف آدم، إقتدارینی گوسترمك ایچون تخریب طرفداری اولویور، مثبت یرینه منفیجه حرکت ایدیور.

۳۴. دساتیر حکمت، نوامیس حکومتله؛ قوانین حق، روابط قوتله إمتزاج ایتمزسه جمهور عوامده مثمر اولاماز.

۳۵. ظلم، باشنه عدالت کلاهنی گچیرمش؛ خیانت، حمیت لباسنی گیمش؛ جهاده بغی اسمی طاقیلمش، أسارته حریت نامی ویریلمش. أضداد، صورتلرینی مبادلله ایتمشله.

۳۶. منفعت اوزرینه دونن سیاست، جاناواردر.

۳۷. آج جاناواره قارشی تحبب؛ مرحمتنی دگل، إشتهاسنی آچار. هم ده دیش و طیرناغڭ کراسنی ده ایستر.

۳۸. زمان گوستردی که: جنت اوجوز دگل، جهنم دخی لزومسز دگل.

۳۹. دنیاچه خواص طانیلان انسانلرده کی مزیت، سبب تواضع و محویت ایکن؛ تحکم و تکبره سبب اولمشدر. فقارانڭ عجزی، عوامك فقری سبب مرحمت و إحسان ایکن؛ أسارت و محکومیتلرینه منجر اولمشدر.

۴۰. بر شیده محاسن و شرف حاصل اولدقجه، خواصه پیشکش ایدرلر؛ سیئات اولسه، عوامه تقسیم ایدرلر.

۴۱. غایه خیال اولمازسه ویاخود نسیان ویا تناسی ایدیلسه؛ أذهان أنالره دونوب أطرفنده گزرلر.

۴۲. بتون إختلالات و فسادك أصل معدنی و بتون أخلاق رذیلهڭ محرك و منبعی تك ایکی کلمه در:

برنجی کلمه: "بن طوق اولسه م، باشقه سی آجلقدن ئولسه بڭا نه!"

ایکنجی کلمه: "استراحتم ایچون زحمت چک؛ سن چالیش، بن ییهیم."

برنجی کلمه نڭ عرقنی کسه جک تک بر دواسی وار که، او ده وجوب زکاتدر.

ایکنجی کلمه نڭ دواسی، حرمت ربادر. عدالت قرآنیه عالم قیوسنده

طوروب، ربایه "یاساقدرد، گیرمگه حقک یوقدر" دیر. بشر بو امری دیگله مدی، بیوک بر سیلله یدی. داها مدهشنی ییمه دن، دیگله ملی!..

۴۳. دولترلر، ملتدر محاربه سی؛ طبقات بشر محاربه سنه ترک موقع ایدیور.

زیرا بشر أسیر اولمق ایسته مدیگی گبی، أجیر اولمق ده ایسته مز.

۴۴. طریق غیر مشروع ایله بر مقصدی تعقیب ایدن، غالباً مقصودینک

ضدایله جزا گورور. آوروپا محبتی گبی غیر مشروع محبتک عاقبتک مکافات، محبوبک غدارانه عداوتیدر.

۴۵. ماضی یه، مصائبه قدر نظریله و مستقبله، معاصی یه تکلیف

نقطه سنده باقمق لازمدر. جبر و اعتزال، بوراده باریشیرلر.

۴۶. چاره سی بولونان شیده عجزه، چاره سی بولونمیان شیده جزعه إلتجا

ایتمه مک گرکدر.

۴۷. حیاتک یاره سی إلتیام بولور. عزت اسلامیه نڭ و ناموسک و عزت

ملیه نڭ یاره لری پک دریندر.

۴۸. اوپله زمان اولور که؛ بر کلمه بر اوردوی باتیریر، بر گله اوتوز میلیونک

محوینه سبب اولور. (حاشیه)

(حاشیه): صرب بر نفرک آوستریا ولی عهدینه آتدیگی بر تک گله؛ أسکی حرب عمومی پی

پاتلاندیردی، اوتوز میلیون نفوسک محوینه سبب اولدی.

اويله شرائط تحتنده اولور كه؛ كوچك بر حركت، إنسانی اعلای علیینه چیقاریر و اويله حال اولور كه؛ كوچك بر فعل، إنسانی اُسفل سافلینه ایندیرر.

٤٩. بر دانه صدق، بر خرمان یالانلری یاقار. بر دانه حقیقت، بر خرمان خیالاته مرجّحدر. ﴿لَا يَلْزَمُ مِنْ لُزُومِ صِدْقٍ كُلِّ قَوْلٍ قَوْلُ كُلِّ صِدْقٍ﴾ هر سوزك طوغری اولمالی؛ فقط هر طوغری بی سویله مك، طوغری دگل.

٥٠. گوزل گورن، گوزل دوشونور. گوزل دوشونن، حیاتندن لذت آلیر.

٥١. انسانلری جانلانلیران املدر؛ ئولدیرن یأسدر.

٥٢. اُسکیدن بری اعلای کلمه الله و بقای إستقلالیتِ اسلام ایچون فرض کفایه جهادی درعهده ايله کندينی، يك وجود اولان عالم اسلامه فدايه وظيفه دار و خلافته بايراقدار گورمش اولان بو دولتِ اسلاميه نك فلاکتی؛ عالم اسلامك سعادت و حریتِ مستقبيله سیله تلافی ایديله جکدر. زیرا شو مصیبت، مایه حیامتز اولان اخوتِ اسلاميه نك انكشافنی خارق العاده تعجیل ایتدی.

٥٣. خرستیانلغك مالی اولمیان محاسنِ مدینتی اوڭا مال ایتمك و اسلامیتك دشمنی اولان تدنّی بی اوڭا دوست گوسترمك، فلگك ترس دونمسنه دلیلدر.

٥٤. پاصالنمش بی همتا بر ألماس، دائما مجلا جامه مرجّحدر.

٥٥. هر شیئی ماده ده آرایانلرك عقللری گوزلرنده در، گوز ایسه معنویاتده کورددر.

٥٦. مجاز، علمك اَلندن جهلك اَلنه دوشسه، حقیقته إنقلاب ایدر؛ خرافاته قیو آچار.

٥٧. إحسانِ إلهیدن فضله إحسان، إحسان دگلدر. هر شیئی، اولدیغی گبی توصیف ایتمك گرکدر.

۵۸. شهرت، انسانك مالی اولیائی دخی انسانه مال ایدر.

۵۹. حدیث، معدنِ حیات و ملهمِ حقیقتدر.

۶۰. إحيایِ دین، إحيایِ ملتدر. حیاتِ دین، نورِ حیاتدر.

۶۱. نوعِ بشره رحمت اولان قرآن؛ آنجق عمومك، لا اقل اکثریتك سعادتنی تضمّن ایدن بر مدنیتی قبول ایدر. مدنیتِ حاضره، بش منفی أساس اوزرینه تأسس ایتمشدر:

۱ - نقطهٔ استنادی، قوتدر. او ایسه، شأنی تجاوزدر.

۲ - هدفِ قصدی منفعتدر. او ایسه، شأنی تزامدر.

۳ - حیاطده دستوری، جدالدر. او ایسه، شأنی، تنازعدر.

۴ - کتله‌لر ماییننده کی رابطه‌سی، آخری یوقمقله بسله‌ن عنصريت و منفی ملتیدر. او ایسه، شأنی مدهش تصادمدر.

۵ - جاذبه‌دار خدمتی، هوا و هوسی تشجیع و آرزولرینی تطمیندر. او هوا ایسه، انسانك مسخ معنویسنه سبیدر.

شریعتِ احمديه‌نك (عصرم) تضمّن ایتدیگی و أمر ایتدیگی مدنیت ایسه: نقطهٔ استنادی، قوته بدل حقدركه؛ شأنی، عدالت و توازندر. هدفی ده، منفعت یرینه فضیلتدرکه؛ شأنی، محبت و تجاذبدر. جهت‌الوحدت ده، عنصريت و ملت یرینه، رابطهٔ دینی و وطنی و صنفیدرکه؛ شأنی صمیمی اخوت و مسالمت و خارجك تجاوزینه قارشی، یالکز تدافعدر. حیاطده، دستورِ جدال یرینه دستورِ تعاوندرکه؛ شأنی، اتحاد و تسانددر. هوا یرینه هُدادرکه؛ شأنی، إنسانیهٔ ترقی و روحًا تکاملدر.

موجودیتمزك حامیسی اولان اسلامیتدن أنی گۆشتمه، درت آل ایله صاریل؛ یوقسه محو اولورسك.

۶۲. مصیبتِ عامّه، أكثریتك خطاسندن ترتّب ایدر. مصیبت؛ جنایتك نتیجهسی، مكافاتك مقدمه سیدر.

۶۳. شهید کندینی حیّ بیلیر. فدا ایتدیگی حیاتی، سكراتی طاتمدیغندن، غیر منقطع و باقی گوروپور. یالكز داها نزیه اولارق بولویور.

۶۴. عدالتِ محضه قرآنیه؛ بر معصومك حیاتی و قانی، حتّی عموم بشر ایچون ده اولسه، هدر ایتمز. ایکیسی نظرِ قدرته بر اولدیغی گی، نظرِ عدالته ده بردر. خودکاملق ایله، اوپله انسان اولور که؛ إحتراسنه مانع هر شیئی، حتّی ألدن گلیرسه دنیایی خراب و نوع بشری محو ایتمك ایستر.

۶۵. خوف و ضعف، تأثیراتِ خارجیہیی تشجیع ایدر.

۶۶. محققِ مصلحت، موهومِ مضرتّه فدا ایدیلمز.

۶۷. شیمدیلکِ إستانبول سیاستی، إسانیول خسته لغی گی بر خسته لقدر.

۶۸. دلی آدمه "ایسك، ایسك" دینیلسه ایلشمهسی، ایی آدمه "فناسك، فناسك" دینیلسه فنالاشمهسی نادر دگلدر.

۶۹. دشمنك دشمنی، دشمن قالدقجه دوستدر؛ دشمنك دوستی، دوست قالدقجه دشمندر.

۷۰. عنادك ایشی: شیطان بریسنه یاردیم ایتسه؛ "ملکدر" دیر، رحمت اوقور؛ مخالفنده ملك گورسه، "لباسنی دگیشدیرمش شیطاندر." دیر، لعنت ایدر.

۷۱. بر دردك درمانی، باشقه بر درده زهر اولاییلیر. بر درمان، حدّندن گچسه، درد گتیرر.

۷۲. ﴿الْجَمِیَّةُ الَّتِیْ فِیْهَا التَّسَاوُدُ اَلَّةٌ خُلِقَتْ لِتَحْرِیْكِ السَّكَنَاتِ وَ الْجَمَاعَةِ الَّتِیْ فِیْهَا التَّحَاوُدُ اَلَّةٌ خُلِقَتْ لِتَسْکِیْنِ الْحَرَكَاتِ﴾

۷۳. جماعتده واحدِ صحیح اولمازسه؛ جمع و ضم، کسر ضربی گبی کوچولتور. (حاشیه)

۷۴. عدم قبول، قبولِ عدمله إلتباس اولونور. عدم قبول؛ عدم دلیل ثبوت، اونک دلیلدر. قبولِ عدم، دلیلِ عدم ایستر. بری شک، بری إنکاردر.

۷۵. ایمانی مسئلهلرده شبهه، بر دلیلی، حتّی یوز دلیلی آتسه ده؛ مدلوله ایراثِ ضرر ایده مز. چونکه بیگلر دلیل وار.

۷۶. سوادِ اعظمه إتبّاع ایدیلملهلی. اکثریتیه و سوادِ اعظمه طایاندیغی زمان، لاقید أمویلك، اَكْ نهایت اهلِ سنّت جماعتنه گپردی. عددجه اقلّیتده قالان صلابتلی عُلویلك، اَكْ نهایت آز بر قسمی رافضیلگه طایاندی.

۷۷. حقهده إتّفاق، أحقهده إختلاف اولدیغندن؛ بعضًا حق، أحقندن أحقندر؛ حسن، أحسندن أحسندر. هرکس کندی مسلگنه "هو حق" دیمهلی، "هو الحق" دیمهملی. ویاخود "هو حسن" دیمهلی، "هو الحسن" دیمهملی.

۷۸. جنّت اولمازسه، جهنّم تعذیب ایتمز.

۷۹. زمان إختیارلندقجه، قرآن گنجلشییور؛ رموزی توضّح ایدیور. نور، نار گوروندیگی گبی؛ بعضًا شدّت بلاغت دخی، مبالغه گورونور.

(حاشیه): حسابده معلومدر که؛ ضرب و جمع، زیادهلشدیرر. درت کَرّه درت، اون آلتی اولور. فقط کسرلرده ضرب و جمع، بالعکس کوچولتور. ثلثی ثلث ایلّه ضرب ایتمک، تُسع اولور؛ یعنی، طوقوزده بر اولور. عینّا اونک گبی، إنسانلرده صحت و إستقامت ایلّه وحدت اولمازسه؛ زیادهلشمکله کوچولور، بوزوق اولور، قیمتسز اولور.

۸۰. حرارتده کی مراتب، برودتک تخللی ایله در؛ حُسنده کی درجات، قبحک
تداخلی ایله در. قدرتِ اُزلیه ذاتیه در، لازمه در، ضروریه در؛ عجزِ تخلل ایده مز،
مراتب اولاماز، هر شی اوکا نِسبَةً مساویدر.

۸۱. شمسک فیضِ تجلیسی اولان تمثالی، دَکْزُک سطحده و دَکْزُک قطره سنده
عین هویتی گوستریور.

۸۲. حیات، جلوهُ توحیددندر، منتهاسی ده وحدت کسب ایدیور.

۸۳. إنسانلرده ولی، جمعه ده دقیقه إجابہ، رمضانده لیلہ قدر، اُسماءِ
حسنی ده اسمِ اعظم، عمرده أجل مجهول قالدقجه؛ سائر افراد دخی قیمتدار قالیر،
أهمیت ویریلیر. یگر می سنه مبهم بر عمر، نهایتی معین ییك سنه عمره مرجّحدر.

۸۴. دنیا ده معصیتک عاقبتی، عقابِ اُخروی یه دلیلدر.

۸۵. رزق، حیات قدر قدرت نظرنده اهمیتیلدر. قدرت چیقاریور، قدر
کیدیریور، عنایت بسله یور. حیات؛ محصل مضبوطدر، گورونور. رزق؛ غیر
محصل، تدریجی منتشردر، دوشوندیرر. آجلقدن ئولمک یوقدر. زیرا بدنده شحم و
سائر صورتنده إدّخار اولونان غذا بیتمه دن اُول ئولویور. دیمک، ترکِ عادتدن
نشئت ایدن مرض ئولدیور؛ رزقسزلق دگل.

۸۶. آکل اللحم وحشیلرک حلال رزقلری، حیواناتک حدسز جنازه لریدر؛
هم رویِ زمینی تمیزله یورلر، هم رزقلرینی بولویورلر.

۸۷. بر لقمه قرق پاره یه، دیگر بر لقمه اون غروشه. آغزه گیرمه دن و
بوغازدن گچدکدن صوگره بردرلر. یالکز، بر قاچ ثانیه آغزده بر فرق وار. مفتّش
و قپوجی اولان قوّه ذائقه یی تلطیف و ممنون ایتمک ایچون بردن اوکا گیتمک،
إسرافک اُک سفیهیدر.

۸۸. لڏاڏڏ چا غير دقجه، صانکه ييدم ديمه لي. صانکه ييدمي دستور ياپان؛
 "صانکه ييدم" نامنده کي بر مسجدی ييه بيليردي، ييمه دي.

۸۹. اُسکيدن اُکثر اسلام آج دگلدی، ترقّهه اختيار واری. شيمدی
 آجدر، تلذذه اختيار يوقدر.

۹۰. موقت لڏدن زياده، موقت امله تبسم ايتملی؛ خوش گلدک ديمه لي.
 گچمش لڏاڏڏ، آه واه ديديرتير. "آه!" مستتر بر املک ترجمانيدر. گچمش آلام،
 "اوخ!" ديديرتير. او "اوخ" مضمير بر لڏت و نعمتک مخبريدر.

۹۱. نسيان دخي بر نعمتدر. يالکز هر گونک آلامی چکدير، متراکمی
 اونوتدير.

۹۲. درجه حرارت گبی، هر مصيبتده بر درجه نعمت واردر. داهه بيوگنی
 دوشونوب، کوچکده کي درجه نعمتی گوروب، الله شکر ايتملی. يوقسه
 استعظام ايله اوفلنسه، شيشر؛ مراق ايديلسه، ايکيله شیر؛ قبله کي مثالی، خیالی،
 حقيقته انقلاب ايدر.. او ده قلبی دوگر.

۹۳. هر آدم ايچون، هيئت اجتماعيه ده گورمک و گورونمک ايچون مرتبه
 دينيلن بر پنجره سی واردر. او پنجره قامت قيمتندن يوکسک ايسه، تکبر ايله
 تطاول ايده جک؛ اگر قامت قيمتندن آشاغی ايسه، تواضع ايله تقوس ايده جک
 و اگیله جک.. تا او سويه ده گورسون و گورونسون. انسانده بيوکلگک مقیاسی؛
 کوچکلکدر، يعنی تواضعدر. کوچکلگک ميزانی؛ بيوکلکدر، يعنی تکبردر.

۹۴. ضعيفک قوی يه قارشى عزت نفسی، قويده تکبر اولور؛ قوينک ضعيفه
 قارشى تواضعی، ضعيفه تذلل اولور. بر اولو الأمرک مقامنده کي جدّیتی، وقاردر؛
 محویتى، ذلتدر.. خانه سنده کي جدّیتی، کبردر؛ محویتى تواضعدر. فرد متکلم وحده

اولسه، مسامحه سی و فداکارلغی عملِ صالحدر؛ متکلم مع الغیر اولسه، خیانتدر، عملِ طالحدر. بر شخص، کندی نامنه هضم نفس ایدر، تفاخر ایده‌مز؛ ملت نامنه تفاخر ایدر، هضم نفس ایده‌مز.

۹۵. ترتیبِ مقدماتده "تفویض" تنبیلکدر، ترتیبِ نتیجه‌ده توکلدر. ثمرهٔ سعینه و قسمتته رضا؛ قناعتدر، میلِ سعی قوتلندیرر. موجوده اکتفا، دون همتلکدر.

۹۶. أوامر شرعیه قارشی اطاعت و عصیان اولدیغی گبی، أوامرِ تکوینییه قارشی ده اطاعت و عصیان واردر. برنجیسنده مکافات و مجازاتک اکثری آخترده؛ ایکنجیسنده، أغلبی دنیاده اولور. مثلاً: صبرک مکفاتی ظفدر، عطالتک مجازاتی سفالتدر، سعیک ثوابی ثروتدر، ثباتک مکفاتی غلبه‌در. مساواتسز عدالت، عدالت دگلدر.

۹۷. تماثل تضادک سبیدر، تناسب تساندک اساسیدر، صغرِ نفس تکبرک منبعیدر، ضعف غرورک معدنیدر، عجز مخالفتک منشئیدر، مراقِ علمک خواجه‌سیدر.

۹۸. قدرتِ فاطره احتیاج ایله، خصوصاً آخلقِ احتیاجیله؛ باشده انسان بتون حیواناتی گملندیروب، نظامه صوقمش. هم عالمی هرج و مرجدن خلاص ایدوب، هم احتیاجی مدنیته استاد ایده‌رک، ترقیاتی تأمین ایتمشدر.

۹۹. صیقنتی، سفاهتک معلمیدر. یأس، ضالالتِ فکرک؛ ظلمتِ قلب، روح صیقنتیسنک منبعیدر.

۱۰۰. ﴿إِذَا تَأَنَّثَ الرَّجَالُ بِالتَّهَوُّسِ تَرَجَّلَ النِّسَاءُ بِالتَّوَجُّعِ﴾ بر مجلسِ إخوانه

گوزل بر قاری گیردکجه؛ ریا، رقابت، حسد طماری انتباه ایدر. دیمک انکشاف

نسواندن، مدنی بشرده أخلاق سیّئه إنکشاف ایدر.

۱۰۱. بشرک شیمدیکی سیّئات آلود خیرچین روحنده، متبسم کوچک جنازهر اولان صورتلرک رولی اَهْمیتلیدر.

۱۰۲. ممنوع هیکل؛ یا بر ظلم متحجّر، یا بر هوس متجسم ویا بر ریای متجسّددر.

۱۰۳. اسلامیتک مسلّماتی تماماً إمتثال ایتدیگی جهتهلّه بحقیّ دائره داخلنه گیرمش ذاتده؛ میل التوسیع میل التکمّلدر. لاقیدلق ایله خارجده صاییلان ذاتده میل التوسیع، میل التخریدر. فورطنه و زلزله زماننده؛ دگل إجتهد قیوسنی آچمق، بلکه پنجره لرینی ده قیاقم مصلحتدر. لاابالیر رخصت لرله اوقشانیلماز؛ عزیمت لرله شدّتله ایقاظ ایدیلیر.

۱۰۴. بیچاره حقیقتلر، قیمتسز آلرده قیمتسز اولور.

۱۰۵. کره مز حیوانه بگزه یور، آثار حیات گوستریور. عجبایمورطه قدر کوچولسه، بر نوع حیوان اولیه حق میدر؟ ویا بر میقروب کره مز قدر بیوسه، اوگا بگزه میه جک میدر؟ حیاتی وارسه، روحی ده واردر. عالم، انسان قدر کوچولسه، ییلدیزلری ذرات و جواهر فردیه حکمنه گچسه؛ او ده بر حیوان ذی شعور اولیه حق میدر؟ اللهک بویله چوق حیوانلری وار.

۱۰۶. شریعت ایکیدر:

برنجیسی: عالم اصغر اولان انسانک أفعال و أحوالی تنظیم ایدن و صفت کلامدن گلن بیلدیگمز شریعتدر.

ایکنجیسی: انسان اکبر اولان عالمک حرکات و سکاناتی تنظیم ایدن، صفت إراده دن گلن شریعت کبرای فطریه در که؛ بعضاً یا کلیلش اولارق طبیعت

تسمیه ایدیلیر. ملائکہ بر اُمتِ عظیمہ در کہ، صفتِ ارادہ دن گلن و شریعتِ فطریہ دینیلن اُوامرِ تکوینیہ سنکِ حَمَلہ سی و مَثَلی و مَتمَثَللریدرلر.

۱۰۷. ﴿إِذَا وَادَّنتَ بَيْنَ حَوَاسٍ حُويْنَةٍ خُرْدَپِينِيَّةٍ وَحَوَاسٍ الْإِنْسَانِ تَرَى سِرًّا

عَجِيبًا إِنَّ الْإِنْسَانَ كَصُورَةٍ يَسَ كُتِبَ فِيهَا سُورَةُ يَسَ﴾

۱۰۸. مادّیونلق معنوی طاعوندر کہ، بشرہ شو مدہش صیتہ بی طوتدیردی، غضبِ اِلهی یه چاریدیردی. تلقین و تنقید قابلیتی توسّع ایتدکجه، او طاعون ده توسّع ایدر.

۱۰۹. اُکْ بدبخت، اُکْ مضطرب، اُکْ صیقنتیلی؛ ایشسز آدمدر. زیر عطالت عدمک برادرزاده سیدر؛ سعی، وجودک حیاتی و حیاتک یقظه سیدر.

۱۱۰. ربانک قاب و قپولری اولان بانقه لرکِ نفعی؛ بشرکِ فنا سی اولان گاورلر و اونلرکِ اُکْ ظالمترینه و بونلرکِ اُکْ سفیہلرینه در. عالمِ اسلامه ضررِ مطلقدر؛ مطلق بشرکِ رفاہی نظره آیینماز. زیرا گاورور حربی و متجاوز ايسه، حرمتسز و عصمتسزدر.

۱۱۱. جمعه ده خطبه؛ ضروریات و مسلّماتی تذکیردر، نظریاتی تعلیم دگلدر. عبارۀ عربیہ داها علوی إخطار ایدر. حدیث ایلہ آیت موازنه ایدیلسه، گورونور کہ؛ بشرکِ اُکْ بلیغی دخی، آیتکِ بلاغتہ یتیشہ مز، اوکّا بکّزه مز.

سعيد النورسی

(مدینہ منورہ دہ بولونان مہم بر عالمک، رسالہ نور حقندہ
یازدیغی بر منظومہ سیدر.)

گوگلر فاتحی بیوک استادہ

نوریلہ بتون گوگلمی فتح ایلہین استاد
گوگلہ سنی، قدسی ہیجانلرلہ ایدر یاد
إلهامہ جان گلدی برائت خبر گلہ
مؤمنلری شاد ایلہین علوی ظفر گلہ
صیرلدی أفقلدن او قسوتلی بلوطلر
گوکلردہ ملکلر، بو بیوک بایرامی قوطلار
میلیونلرک ایمانی قورتاردی جہادک
پار پار یانار ایمانلی گوگللردہ کی یادک
جوشدیرمادہ ایمانلری، بیگلرلہ وجیزہک
تاریخکی قدسی ہیجانلرلہ سوزہ رکن
إلهامی مست ایتدی تجلای جمالک
"فاتح" گبی رہبرلری آکدیرمادہ حالک
طاغلر گبی صارصیلمدک، اُک قورقولی گونلردہ
هر آنی ئولوملر طولو تضیقک او کئندہ
دنیلرہ دہشت صالییور سندہ کی ایمان
صارصیلیمیان ایمانکگہ دشمن بیلہ حیران

رہبر سکا زیرا "یوجہ پیغمبریمز" در
 ئولمز اُترک: گنجلگہ گوستردیگک ایزدر
 قرآن کریمک اُزلی فیضنه ایردک
 انسانلغہ، ایمان و کمال درسنی ویردک
 آی باشلرہ جنتلرک اُفقندن اینن تاج
 عالم سنک عرفانگہ، إرشادیگہ محتاج
 دریا گبی نورلر طاشییور ہر اُترندن
 اللہہ گیدن نورجیلرک رہبریسک سن
 میلیونلری دریا گبی جوشدیرمادہ "سوزلر"
 جنتدہ کی عالملری سیر ایتہدہ گوزلر
 حکمت طولو ہر جملہدہ، قراندہ کی نور وار
 ہر لمعہدہ، بیکبر گونشک حُزمہ سی چاغلار
 "نور یولجیسی" انسانلغہ ئورنک اولاجقدر
 قدسی ہیجانلرلہ، گوگلر طولاجقدر
 مفکورہ سی، گوندن گونہ ایردکجہ کمالہ
 غرق اولمادہ ایچ عالمی، اُک طاتلی وصالہ
 جوشدقجہ دُکزلر گبی قلبندہ کی ایمان
 بیگ درس حقیقت ویریور روحنہ قرآن
 آزادہ در اسلامی صاران تھلکہلردن
 دعواسی تمیز چونکہ سیاسی لکہلردن

هر حمله سنڱ قوۋۋۋ قدسيه سى واردر
 وجدانلرى مست ايله ين علوى سسى واردر
 عشقك ازلى سرينه ايردكجه گوڭلر
 ير ير دوناتير اُفقنى سودا طولو رنكلر
 بر ئولكه يي باشدن باشه فتح ايلدك اى نور
 نورك اولاجقدر، بتون انسانلغه دستور
 قرآن سنى تايد ايدىيور معجزه لرله
 اى شانلى گوڭل فاتحى هيچ طورمادن ايلرله
 تاريخ حياتك طولودر خارقه لرله
 هيچ سونمه دن عالمده گونش لرگى پارلا
 منظومه شمس يه يي تمثيل ايدىيورسك
 هيبتلى فضالرده خيز آلمش گيدىيورسك
 ايمانلى نسللر سنى تعقيب ايدىيورسك
 ييللرجه، عصرلرجه پيشكڭن گيده جكدر
 تاريخى آشاركن سن او ايمان طولو خيزله
 ميليونلرى آشمش بتون اولادلريڭزله
 بردن آچيلير روحه اسرارلى بر عالم
 وصف ايله يه مز عشقمى، شعرمده كى ناله م!

(بو مکتوب، اون ایکی سنه اُول یازیلماش و سگّه تصدیق
غیبی مجموعه سنده درج ایدیلماش بر مکتوبدن بر پارچه در.

رساله نورک بو وطن و ملّته قزانیدر یغی بیوک و چوق
مقدّس ایکی نتیجه یی بیان ایتمه سی، فی الحقیقه عیناً بو ایکی
نتیجه نك تظاهری بو مملکتده و عالم اسلامده گورولماش اولماسی
طولایسیله بو مکتوب چوق اهمّیتلیدر.)

﴿بِسْمِ سُبْحَانَهُ﴾

رساله نور، بو مبارک وطنك معنوی بر خلاصکاری اولق جهتیه؛ شیمدی
ایکی دهشتلی معنوی بلایي دفع ایتمك ایچون مطبوعات عالمی ایله تظاهره
باشلامق، درس ویرمك زمانی گلدی ویا گله جك گیدر ظن ایدرم.

او دهشتلی بلادن بریسی: خرستیان دینی مغلوب ایدن و آنارشیلگی
یتیشدیرن، شمالده چیقان دهشتلی دینسزلك جریان بو وطنی معنوی إستیلاسنه
قارشى رساله نور بر سدّ ذو القرنین گبی بر سدّ قرآنی وظیفه سنی گوره بیلیر.

ایکنجیسی: عالم اسلامك بو مبارک وطنك اهلایسنه قارشى پك شدتلی
اعتراض و إتهاملرینی إزاله ایتمك ایچون مطبوعات لسانیه قونوشمق لازم گلمش
دییه قلبمه إخطار ایدیلدی.

بن دنيانك حالى بيلمىيورم، فقط آوروپاده إستيلاكارانه حكم ايدن و آديان سماويه طايانميان دهشتلى جريانك إستيلاسنه قارشى رساله نور حقيقتلى بر قلعه اولديغى گي، عالم اسلامك و آسيا قطعه سنك حال حاضرده كى اعتراض و إتهامنى ازاله و أسكیده كى محبت و اخوتنى اعاده ايتمگه وسيله اولان بر معجزه قرآنيه در.

بو مملكتك وطن پرور سياسيلرى چابوق عقلنى باشنه آلوب رساله نوري طبع ايدهر ك رسماً نشر ايتملرى لازمدر كه، بو ايكي بلايه قارشى سپر اولسون.

عجبا بو يگر مى سنه ظرفنده ايمان تحقيقاتى ي پك قوتلى بر صورتده بو وطنده نشر ايدن رساله نور اولماسه ايدى؛ بو دهشتلى عصرده، عجيب انقلاب و انفلاقدرده بو مبارك وطن، قرآنى و ايمانى دهشتلى صدمه لردن تام محافظه ايدى بيلير ميدى؟

سعيد النورسى

فهرستہ مکتوبات

برنجی مکتوب: ۳

درت سؤالک جوابیدر.

برنجی سؤال: حضرت خضرک حیاتی حَفْنده و او مناسبتله حیاتک بش مرتبه سنی غایت گوزل و مقنع بر طرزده بیان ایدر.

ایکنجی سؤال: ﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ﴾ آیتنده کی موتی، نعمت صورتنده و مخلوق اولدیغنک سَرینی غایت گوزل بر صورتده اثبات ایدر که، موت دخی حیات گبی بر نعمت و حیات گبی مخلوقدر.

اوچنجی سؤال: "جهنم نره در؟" جوابنده، غایت معقول بر صورتده یرینی بیان ایدر و گوسترر. جهنم صُغرا و کبرای تفریق ایدوب، فَنی بر طرزده و منطقی بر صورتده اثبات ایتمکله برابر؛ آخرنده غایت محتشم و پارلاق بر صورتده، عظمت و ربوبیتِ إلهیه ناک بر سَرِ عظیمی و جهنم کبراناک بر حکمتِ خلقتی گوستردیگی گبی؛ جَنّت و جهنم، شجرهٔ خلقتک ایکی میوه سی و سلسلهٔ کائناتک ایکی نتیجه سی و سِل شئوناناک و محصولاتِ معنویّهٔ ارضیه ناک ایکی مخزنی، لطف و قهرک ایکی تجلیگاهی اولدیغنی گوسترر.

دردنجی سؤالک جوابنده؛ محبوبره اولان عشقِ مجازی عشقِ حقیقی یه انقلاب ایتدیگی گبی، قوجه دنیا یه قارشى انساناک عشقِ مجازی سی دخی، سَرِ ایمان ایله مقبول بر عشقِ حقیقی یه انقلاب ایدیه بیلدیگی غایت گوزل و مقنع بر صورتده اثبات ایدر.

ایکنجی مکتوب: ۱۴

بو زمانده ضرورت اولمادن، ارشاد ناسه و نشر دینه چالیشانلرک، صدقه‌لری و هدیله‌لری قبول ایتمه‌ملری لازم گلدیگنک سَرینی درت سببله بیان ایدر .

﴿إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾ آیتی ایله ﴿اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا﴾ آیتی گبی انسانلردن إستغنا حَقْنده کی آیاتک مهم بر سَرینی تفسیر ایدر. و علم و دینی نشره چالیشان انسانلر، ممکن اولدیغی قدر إستغنا و قناعتله حرکت ایتمزسه؛ هم اهل ضلالتک إتهامنه هدف اولور، هم عزت علمیه‌یی محافظه ایده‌مز. هم صلاح و نشر دین گبی امور اُخروییه مقابل هدیله‌لری آلمق، آخرت میوه‌لرینی دنیاده فانی بر صورتده یمک دیمکدر.

اوپنچی مکتوب: ۱۷

﴿فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنْصِ * الْجَوَارِ الْكُنْصِ﴾ قَسَمنده و یمیننده کی علوی بر نور إعجازی‌یی و ﴿وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ﴾ آیتک تشبیهنده کی پارلاق بر لمعه إعجازیه‌یی و ﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا﴾ آیتنده، کُرّه اُرضی، فضای کائناتده یوزن بر سفینه ربّانیه اولدیغی گوسترن پارلاق بر حقیقتی تصویر ایده‌رک، کُرّه اُرضدن جهنمه گوجمک ایچون اهل ضلالتک سیاحتی و بتون اُشیا بر تک ذاته إسناد ایدیلسه، وجوب درجه‌سنده سهولت و قولایلق اولدیغی؛ اُشیانک ایجادی متعدّد أسبابلره إسناد ایدیلسه، إمتناع درجه‌سنده بر صعوبت و مشکلات اولدیغی غایت گوزل و مقنع و مختصر بر صورتده بیانیه ایکی نکتّه مهمّه إعجازیه‌یی تفسیر ایدر.

دردنچی مکتوب: ۲۲

﴿وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا﴾ آیتک بر سَری، رساله نور حَقْنده تجلی

ایتدیگنی بیان ایدر. هم:

﴿دَرْ طَرِيقِ نَقْشِ بِنْدِي لَا زِمَ أَمَدٌ چَارَ تَرَكْ﴾

﴿تَرَكْ دُنْيَا تَرَكْ عُقْبِي تَرَكْ هَسْتِي تَرَكْ تَرَكْ﴾

دستورینه مقابل، عجزمندی طریقنده پک مهم بر دستوری بیان ایدر.

هم ﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا﴾ آیتک بر سرّینی؛ شعره بکزر فقط شعر اولیان، منتظم فقط منظوم اولیان، غایت پارلاق فقط خیال اولیان، ییلدیزلری قونوشدیران بر ییلدیزنامه ایله تفسیر ایدر.

۲۶.....: بشنجی مکتوب

شریعتک بر خادمی و بر وسیله سی اولان طریقه منسوب بعض ذاتلرک، طریقه فضله اهمیت و یروب اوکا قناعت ایدهرک، حقائق ایمانیه نک نشرنده تنبللک و لاقیدلق گوستردکلری مناسبتیله یازیلمش. و ولایتک اوچ قسمی بیان ایدوب، اک مهم طریقت اولان ولایت کبرا، سر وراثتله سنت سنییه اتباع و نشر حقائق ایمانیه ده اهتمام اولدیغنی اثبات ایدر. و طریقتلرک اک مهم غایه سی و فائده سی و منتها سی اولان انکشاف حقائق ایمانیه، رساله نور ایله دخی اولایلدیگنی و رساله نورک اجزالری او وظیفه یی، طریقت گبی فقط داها قیصه بر زمانده گوردیگنی گوستریور.

۲۹.....: التنجی مکتوب

﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴿ آیتلرینک بر سرّینی، بربری ایچنده حسن ایدیلمش بش نوع حزین غربتلر ظلمتنده نور ایمان و فیض قرآن و لطف رحماندن گلن بر نور تسلینک بیانیله او سرّی تفسیر ایدیور. بو مکتوب اک قاتی قلبی ده آغلاتدیره جق درجه ده رقتلیدر. و اک مأیوس و مکدر قلبی دخی فرحلانیدیره جق درجه ده نورلیدر.

۳۳.....: یدنجی مکتوب

منافقلرک إتهامندن برائت نبویه حنّنده گلن ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ﴿ آیتلرینک مهم بر سرّینی تفسیر ایدیور. رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک کثرت ازدواجی نفسانی اولمادیغنی؛

بلکه أقوال و أفعالی گبی، أحوال و أطوارندن تظاهر ایدن أحكام شریعتہ واسطہ اولمق ایچون خصوصی دائرہ سنده زیاده شاگردلری بولونماسیدر. و حضرت زینبی تزوُجی، صرف بر أمرِ إلهی و قدرِ ربّانی ایله اولدیغنی بیان ایدیور. أسکی زمان منافقلری گبی، یئگی زمان زندیقلمرینک تنقیدلرینی قطعی بر صورتده قیریور.

سکرنجی مکتوب: ۳۶

﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾ دین حضرت یعقوب علیہ السلامک حضرت یوسف علیہ السلامه قارشى حسیاتی عشق اولمادیغنی، بلکه علوی بر مرتبۀ شفقت اولدیغنی و شفقت عشقندن چوق یوکسک و کسکین بولوندیغنی و إسمِ رَحْمَن و إسمِ رحیمک وسیله سی شفقتدر دییه بیان ایدهرک ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ک گوزل بر سرینی، ﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾ ک پارلاق بر نکته سنی تفسیر ایدیور.

طوقوزنجی مکتوب: ۳۹

کرامت و إکرام و عنایت و إستدراجہ دائر مهمّ بر قاعده یی بیان ایدر. کرامتک إظهاری ضرر اولدیغنی گبی، إکرامک إظهاری شکر اولدیغنی و اُکّ سلامتلی کرامت ایسه، بیلمدیگی حالده مظهر اولمق اولدیغنی و حقیقی کرامت ایسه، کندی نفسنه دگل بلکه ربّنه إعتما دینی زیاده لشدیرن اولدیغنی، یوقسه إستدراج اولدیغنی؛ هم حیات دنیویه یی بختیارانه گچیرمه نك چاره سی، آخرت ایچون ویریلن حسیّات شدیده یی دنیانك فانی امورینه صرف ایتمه مک اولدیغنی و عشقک مجازی و حقیقی ایکی نوعی اولدیغنی گبی؛ حرص و عناد و اُنْدیشۀ إستقبال گبی حسیّات شدیده نك دخی، مجازی و حقیقی اولارق ایکیشر قسمی بولوندیغنی؛ مجازیلری غایت ضررلی و سوء أخلاقه منشأ و حقیقیلری غایت نافع و حسن أخلاقه مدار اولدیغنی إثبات ایدر.

هم إسلام و ایمانک مهمّ بر فرقنی بیان ایدر. یعنی: إسلامیت، حقّه طرفگیرلک و إلتزامدر؛ ایمان ایسه، حقّی إذعان و تصدیقدر. یگرمی سنه اُول دینسز بر مسلمان

بولونديغى گېي، شيمدى ده غير مسلم مؤمن دخى بولونور گېي گورونديگنى گوسترر.
هم رساله نور أجزالى نه درجه شدتلى بر صورتده اسلاميته طرفگيرلك حسنى
ويرديگنى و أركان إيمانيه ي نه درجه قوتلى و قطعى إثبات ايتديگنى بيان ايدر.

اوننجى مکتوب:..... ۴۵.

ايكى سؤالڭ جوابيدر.

برنجيسى: ﴿وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ
أَخْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ﴾ آيتلرينڭ بر سړىنى تفسير ايدر. "إمام مبين"، "كتاب
مبين" نه دن عبارت اولديغنى بيان ايدر.

ايكنجى سؤال: "ميدان حشر نره ده در؟" جوابنده، غايت معقول و مهم و
پارلاق بر جواب ويريور.

اون برنجى مکتوب:..... ۴۹.

درت آيرى آيرى مبحدر. بو درت مسئله بربرندن اوزاق اولديغندن، بو مکتوب
پريشان گورونويور. بو پريشان مکتوب مناسبتيله قارداشليمه إخطار ايديورم كه:

بو كوچك مکتوبلى خصوصى بر صورتده، خصوصى بعض قارداشليمه
يازمشدم. بيوك مکتوبلر ميدانه چيقدقدن صوڭره، كوچكلر ده عمومك نظرينه
گوستريلمسى لازم گلدى. حالبوكه تنظيمسز، مشوش بر صورتده ايديلر. اونلر نه
حال ايله يازيلمش ايسه، اويله قالماسى لازم گليوردى. صوڭره دن تصحيح و تنظيم
ايتمگه مأذون دگلز! ايشته بو اون برنجى مکتوب، پريشان بر صورتده، بربرندن چوق
اوزاق درت مسئله دن عبارتدر. هم مشوش، هم پريشاندر. فقط شاعرلرڭ و أهل
عشقڭ، زلف پريشانى سؤدكلرى و إستحسان ايتدكلرى نونعدن، بو مکتوب ده (زلف

پريشان طرزنده) صوغوق تصنع قارشيمان، حرارت و حلاوت اصلیه سنی محافظه ایتمک نیتیه کندی حالنده بیراقيلمش.

بو مکتوبک برنجی مبحثی ﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾ آیتک بر سرینی تفسیر ایله، وسوسه شیطانه مبتلا اولان آدمیره مهم بر علاج و مرهمدر.

ایکنجی مبحث: ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ آیتک بر سرینی، چام طاعنک حیرت فزا و هیبت نما آغاجلرینک وضعیتلرینی و محتشم ولوله آلود بر زلزله رقص نما و جذبه آدا تسبیحاتلرینی، لطیف و شیرین و حرارتلی فارسی بر مناجات ایله تفسیر ایدیور. او مناجات چندان نظمه و شعره بکزه یور، فقط نظم و شعر دگل. بلکه حقیقتلرینک پارلاقلی و إنتظامی ترشح ایدوب، نظم و شعر صورتی ویرمش. او مناجاتک ترجمه سی ده او مکتوبده یازیلمشدر.

اوچنجی و دردنجی مسئله لری إعجاز قرآنه قارشى مدنیتک عجزینی گوسترن یوزر مثالردن ایکی مثالدر. قرآنه مخالف اولان حقوق مدنیت نه قدر حقسز اولدیغنی إثبات ایدن ایکی نمونه در.

برنجی مثال: ﴿فَلِلذِّكْرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ﴾ محض عدالت اولان حکم قرآنی، قیزه نصف ویریور. مدنیت، إرثیت خصوصنده قیزک حقنده فضله حق ویرمکله بیوک بر حقسزلق ایتمش و مرحمته محتاج قیزه ظلم ایتمش اولدیغنی قطعی بر صورتده إثبات ایدیور.

ایکنجی مثال: ﴿فَلِأَمْرِ السُّدُسِ﴾ آیتک بر سرینه دائردر که، میمسز مدنیت ناصل قیزه حقندن فضله حق ویردیگندن حقسزلق ایتمش؛ اوپله ده، والده حقنده حقنی کسمکله داها زیاده حقسزلق ایتدیگنی و اک محترم بر حقیقت اولان والدهک شفقتنه قارشى دهشتلی بر حقسزلق و وحشتلی بر حرمتسزک و جنایتلی بر حقارت و عرش

رحمتی تیتړه تن بر کفران نعمت و حیات اجتماعیه نځ تریاق گې بر رابطۀ شفقتنه بر زهر قاتمق حکمنده بر خطا اولدیغنی إثبات ایدر.

اون ایکنجی مکتوب:..... ۵۹.

متفّن بعض دوستلرک مناقشه ایتدکلری اوچ مسئلهیه دائر اوچ سؤلرینه مختصر اوچ جوابدر.

برنجی سؤل: "حضرت آدمک جنتدن إخراجی و بر قسم بنی آدمک جهنمه إداخلی حکمتی نه در؟" سؤلنه، غایت قطعی بر جواب ویریور.

ایکنجی سؤل: "شیطانلرک و شرلرک خلق و ایجاد، شر دگل می، چرکین دگل می؟ جمیل مطلق و رحیم علی الإطلاک جمال رحمتی ناصل مساعده ایتمش؟" سؤلنه قارشی غایت قطعی بر صورتده جواب ویریور.

اوچنجی سؤل: "معصوم انسانلره و حیوانلره مصیبت و بلالری مسلط ایتمک، ظلم دگل می؟ عادل مطلق عدالتی ناصل مساعده ایدیور؟" دییه سؤلک جوابنده غایت مقنع و قطعی بر طرزده جواب ویریور.

اون اوچنجی مکتوب:..... ۶۶.

أهل دنیا و أهل سیاست بگا ایتدکلری ظلم و تضییق قارشیسنده کی سکوت و تحمّلی مراق ایدن چوق قارداشلریک متعدّد سؤلرینه قارشی، أسکی سعید لسانیه و یځی سعیدک قلبیه ویریلمش عبرتلی و مراق آور بر جوابدر. أساسی شودر که: خالق رحیمک رحمتی یار ایسه، هرکس یارد، هر یر یارار؛ اگر یار دگلسه، هر شی قلبه بارد، هرکس ده دشمندر. فَلِلّهِ الْحَمْدُ رحمتِ إلهیه یار اولدیغی ایچون؛ أهل دنیاک بگا ایتدکلری أنواع ظلمی، او رحمتِ إلهیه أنواع مرحمته چویرمشدر.

سربستلک وثیقه سی ألمق و قانونسز تضییقاتدن قورتولمق ایچون عدم مراجعتک بر ایکی مهم سببی بیان ایدر. خلاصه سی: ظالم انسانلرک محکومی دگل؛ بلکه بن،

عادل قدرک محکومی یم، اوکا مراجعت ایدیورم. هم حقسزلغی حق ظن ایدن آدملره قارشى حق دعوا ایتمک، بر نوع حقسزلقدر و حقّ قارشى بر نوع حرمتسزلکدر. هم دنیا سیاستندن سرّ اجتنابک سببى، مهمّ بر حقیقتله بیان ایدیور.

اون دردنجى مکتوب: ۷۱
تألیف ایدیلمه مشدر.

اون بشنجى مکتوب: ۷۲
آلتى مهمّ سؤاله، آلتى أهیتلى جوابدر.

برنجى سؤال: "صحابه لر، ولیلردن بیوک اولدقلرى حالده؛ صحابه نك ایچنده کی فتنه یی چویرن مفسدلى نه دن نظر ولایتله کشف ایده مدیلر؟ تا، درت خلفای راشدیندن اوچینک شهادتلیله نتیجه لندی؟" ایکی مهمّ مقامله جواب ویریلیور.

ایکنجى سؤال: "حضرت علی نك (رض) زماننده کی محاربه لرک ماهیتی نه در؟ او حربده ئولن و ئولدیرنلره نه نام ویریلیر؟" غایت مهمّ و مراق آور بر جواب ویریلیمش.

اوچنجى سؤال: آل بیتک باشنه گلن فجیع و غدارانه معامله نك حکمتی نه در؟ غایت مهمّ بر جواب ویریلیور.

دردنجى سؤال: "آخر زمانده حضرت عیسی نك (عس) نزولی و دجالى ئولدیرمىسی و انسانلر عمومیتله دین حقّی قبول ایتمه سى و قیامت وقتنده الله الله دینلر بولونماسى روایت ایدیلیور. بویله عمومیتله ایمانه گلدکدن صوگره ناصل کفره گیدیلیر؟" سؤالرینه قارشى، مراق آور و حقیقى بر مهمّ جواب ویریلیور.

بشنجى سؤال: "قیامتک حادثاتندن ارواح باقیه متأثر اولاجقلر می؟" جوابنده، مهمّ بر حقیقت بیان ایدیلیور.

آلتنجى سؤال: ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ آیتک حکمى؛ آخرته، جتنه و جهنمه و أهللرینه شمولی وار می، یوق می؟ جوابنده، غایت مهمّ و مراق آور و قوتلى بر

جواب ویریلیر. بو رساله ده کی سؤالری مراق ایدنلره بو رساله بر اِکسیرِ اعظمدر.

اون آلتنجی مکتوب: ۸۸

﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾ آیتنک بر سرینی، باشمه گلن بر حادثه مناسبتیه "بش نقطه" ایله تفسیر ایدیور.

برنجی نقطه: حق و حقیقت اولان خدمتِ قرآنیه، شیمدیکی زمانده چوغی یالانچیلقدن عبارت و بدعه و ضلالت اولان سیاستدن بنی قطعیا منع ایتدیگنه دائردر.

ایکنجی نقطه: حیاتِ ابدیهیه جدی چالیشمق و ضررسز و مستقیم یول ایله قرآنه خدمت ایتمک، اَلَبته دغدغه سیاستدن چکیلماگی اِقتضا ایتدیگندن، اهلِ دنیانک خطا و حرکاتلرینی خوش گورمک دگل، بلکه قبلریمزى بولاندریمامق ایچون باقمامقدهیز.

اوچنجی نقطه: باشمه گلن آغیر تضییقات و مصیبتلره قارشى تَحَمُّلْکْ مهمّ بر سببى ایکی واقعه ایله بیان ایدر.

دردنجی نقطه: اهلِ دنیانک اوهاملی سؤالرینه قارشى جوابدر. او جوابده بالمجبوریه خدمتِ قرآنییهه عائد بر کرامت اولارق حَقْمَزده گوز ایله گورولن و هیچ بر جهتهده اِنکار ایدیلهمهین بر قاچ عنایتِ اِلهیهیی بیان ایدیور.

بشنجی نقطه: اهلِ دنیانک قتمرلی بر ظلم ایله بگا تکلیف ایتدکلری بدعه کارانه قاعدهلرینه قارشى، اونلری تام صوصدیره حق بر جوابدر.

بو اون آلتنجی مکتوبک ذیلی: ظالم اهلِ دنیانک و ملحدلرک دنیالردن و سیاستلردن بتون بتون چکیلیدیگم حالده، کندی خائئلکلردن حَبَّی قَبَّه یاپارق حَقْمَده گوستردکلری اوهام و تلاشه قارشى اُسکی سعید لسانیهله، عزّت علمییهی محافظه نقطه سنده آغلرینه شدّتلی بر طوقات ووره رق، باشلرنده کی اوهامی اوچورور.

اون یدنجی مکتوب: خاص بر قارداشمه یازیلیمش کوچک بر تعزیه نامه در. چندان بو مکتوب صورت کوچکدر؛ فقط فائده سی بیوک اولوب، اوکا قارشی احتیاج عمومیدر. حد بلوغه ایرمه دن چوجقلری وفات ایدن پدر و والده لره مهم بر مژده در. بو تعزیه ایله اڤ مایوس و مکدر بر قلب، حقیقی بر تسلی و فرح بولور. کوچک اولارق وفات ایدن چوجقلر، عالم بقاده ابدی سومیلی چوجق اولارق قالوب، پدر و والده لرینک قوجاقلرینه ویریلیمسی، **«وَلَدَانْ مُخَلَّدُونْ»** سربله، ابدی مدار سرورلری اولدقلرینی اثبات ایدر.

اون سکرنجی مکتوب: ۱۱۶

اوج مسئله مهمه در.

برنجیسی: محققین اولیانک کشف ایله حق گوردیگی و بیوک مقیاسده مشاهده ایتدکلی حادثه لر، عالم شهادتده بعضا خلاف واقع و بعضا کوچک بر مقیاسده تظاهر ایتمه سنک سربنی، شیرین و گوزل بر تمثیل ایله بیان ایدر.

ایکنجی مسئله سی: وحدت الوجود مشربنه دائر غایت مهم بر حقیقت و گوزل بر ایضاحدر. وحدت الوجوددن دم ووران و او مسئله یی مراق ایدن، بو ایکنجی مسئله یی دقتله اوقومالی. چونکه بو وحدت الوجود مسئله سی، مدار التباس اولمش مهم بر مشربدر. و اهل حقیقتک مدار اختلافی اولمش بر عجیب مسلکدر. بو ایکنجی مسئله، اونک ماهیتنی گوسترر و اثبات ایدر که؛ او مشرب، اهل صحوڤ مشربی دگل، هم اڤ یوکسک دگل! و اهل صحو اولان صحابه و صدیقین و ورثه نڤ مشربلری؛ وحدت الوجود مشربندن داها یوکسک، داها سلامتلی، داها مقبول اولدیغنی اثبات ایدر.

اوجنجی مسئله سی: طلسم کائناتک اوج معمای مهمه سندن برینسک حلنه مختصر بر اشارتدر که: او معمالردن بریسی یگرمی طوقوزنجی سوزده، ایکنجیسی اوتوزنجی

سوزده، بو اوچنجیسی ایسه یگرمی دردنجی مکتوبده قرآن حکیمک سرّیله تمامیله کشف ایدیلمش و او معما آچیلمشدر.

اون طوقوزنجی مکتوب: ۱۲.۶

معجزاتِ اُحمدیه (عصم) دائردر. اوچ یوزدن فضله معجزاتی بیان ایدر. بو رساله، رسالتِ اُحمدیه نك (عصم) معجزه سنی بیان ایتدیگی گبی، کندیسی ده او معجزه نك بر کرامتیدر که، اوچ درت نوع ایله خارقه اولمشدر.

برنجیسی: نقل و روایت اولمقله برابر، یوز اَللی صحیفه دن (حاشیه ۱) فضله اولدیغی حالده، کتابلره مراجعت ایدیلمه دن اُزبر اولارق طاغ و باغ کوشه لرنده، اوچ درت گون ظرفنده، هر گونده ایکی اوچ ساعت چالیشمق شرطیله مجموعی اون ایکی ساعتده تألیف ایدیلیمسی خارقه بر واقعه در که، بو رساله ده کی معجزاتِ اُحمدیه نك (عصم) بر شعله کرامتی اولمشدر.

ایکنجیسی: شو رساله، اوزونلغیله برابر نه یازماسی اوصانج ویر و نه ده اوقوماسی حلاوتنی غائب ایدر. تنبل اهلِ قلمی اوילה بر شوق و غیرته گتیردی که؛ بو صیقتیلی و اوصانجلی زمانده، بر سنه ظرفنده جواریمزده یتمش عدده یاقین نسخه لری یازیلدی. او معجزه رسالتک بر کرامتی اولدیغنی، مطلع اولانلره قناعت ویردی.

اوچنجیسی: عجمی و توافقدن خبری یوق و بزه ده داها توافق تظاهر ایتمه دن اُول یازدقلری نسخه لرده، لفظِ "رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام" کلمه سی بتون رساله لرده و لفظِ "قرآن"، بشنجی پارچه سنده اويله بر طرزده توافق (حاشیه ۲) ایتمه لری گوروندی که؛ ذره مقدار انصافی اولان تصادفه ویره مز.

(حاشیه ۱): أصل نسخه سنه گوره در.

(حاشیه ۲): أصل نسخه سنه گوره در.

کیم گورمش ایسه، قطعی حکم ایدیور که: "بو بر سرّ غیبیدر، معجزاتِ احمديه نڭ (عصم) بر کرامتیدر."

شو رساله نڭ باشنده کی اساسلر چوق مهمدرلر.

هم شو رساله ده کی احادیث همان عموماً ائمه حدیثجه مقبول و صحیح اولمقله برابر، اڭ قطعی حادثات رسالتی بیان ایدیورلر.

او رساله نڭ بتون مزایاسنی سویله مک لازم گلسه، او رساله قدر بر اثر یازمق لازم گلدیگندن، مشتاق اولانلری اونی بر کرّه اوقوماسنه حواله ایدیورز.

اون طوقوزنجی مکتوبک بشنجی و آلتنجی نکته لرینک فهرسته سیدر:

بو نکته لر، امور غیبیه دائر حدیثلرک بر قاجنی ذکر ایتمشدر. هم حضرت حسن (رض) ایله حضرت معاویه نڭ (رض) محاربه و مصالحه سنی؛ هم حضرت علی (رض) ایله حضرت زبیرک (رض) محاربه ایده جگنی؛ هم أزواج طاهراتک ایچندن بریسنک مهم بر فتنه نڭ باشنه گچه جگنی؛ هم حضرت علی نڭ (رض) قاتلنی خبر ویرمش. هم حضرت حسینک (رض) کربلا ده قتلنی؛ هم ذاتندن (عصم) صوگره آل بیتی، قتل و نفیه معروض قالا جقلرینی؛ هم حضرت علی نڭ (رض) خلافتنک تأخیرینی؛ هم خلافت نه ایچون آل بیت نبویه تقرر ایتدیگنی؛ هم عصر سعادتک باشنه گلن او دهشتلی فتنه نڭ حکمتنی؛ هم اهل اسلام، عموم دولتره غلبه چالا جقلرینی؛ هم حضرت أبو بکر (رض) و حضرت عمرک (رض) ماهیت خلافتلرینی؛ هم مشرک قُریش رئیس لرینک نرده قتل اولونا جقلرینی؛ هم بر آی اوزون مسافه ده موته حربندن عینا خبر ویردیگنی؛ هم حضرت حسنک (رض) خلافتنی؛ هم حضرت عثمانک (رض) قرآن اوقورکن شهید اولاجغنی؛ هم دولت عباسیه پی؛ هم جنگیز و هلاکوی؛ هم ایرانک فتحنی؛ هم حبش ملکنک جنازه نمازینی، وفاتندن خبری اولمادن عین وقتده قیلدیغنی بیلدیرر. هم حضرت فاطمه نڭ (رض) وفاتنی؛ هم أبو ذرک (رض) یالکز بر طاغده وفات ایده جگنی؛ هم اُم حرامک قبریسده وفات ایده جگنی؛ هم یوز بیك آدمی تولدیرن حجاج ظلمی؛ هم

إستانبولك فتحني؛ هم إمام أبو حنيفه يي (رض) هم إمام شافعي يي (رض) هم أمّتك يتمش اوج فرقه اولاجغني؛ هم قدره طائفه سني، هم رافضيلري؛ هم حضرت علي نك (رض) يوزندن إنسانلر ايكي قسم اولاجقلىرى؛ هم فارس و روم قيزلىرى؛ هم خير قلعه سنك فتحني؛ هم حضرت علي (رض) ايله معاويه نك حربى؛ هم حضرت عمر (رض) صاغ قالدقجه فتنه لر ك ظهور ايتيميه جگني؛ هم سهل ابن عمر ك (رض) مهم بر وظيفه سني؛ هم كسرى نك اوغلى باباسنى ئولد يردىگني عين دقيقه ده خبر ويردىگني؛ هم حاطبك، قريشه گيزلى مکتوب يازدىغني؛ هم أبو لهب ك اوغلى عتبهي بر آرسلا نك پارچه لاماسنه ايتدىگي بددعاسنك قبول اولوب عينا چيقدىغني؛ هم بلال حبشينا ك (رض) اذان اوقودىغى زمان، قريشيلر ك گيزلى تنقيد ايتدكلىرى عينا خبر ويردىگني؛ هم حضرت عباس (رض) ايمان ايتمه دن اول اونك گيزلى پاره سندن خبر ويردىگني؛ هم حضرت پيغمبره (عصم) بر يهودينا ك سحر ايتدىگني؛ هم صحابه مجلسنده برينا ك إرتداد ايده جگني؛ هم حضرت پيغمبر ك (عصم) قتلى نيت ايدنلر ك ايمان ايتدكلىرى؛ هم مشركلر ك كعبه ديوارنده كي يازىلىرى قوردلر ك ييدىگني و يالكر او يازىلر ايچنده كي الله اسملىرى ييمه دكلىرى؛ هم بيت المقدسك فتحنده بيوك بر طاعون چيقه جغني؛ هم يزيد و وليد گي شرير رئيسلري خبر ويردىگني؛ هم "بوندن صوكره اونلر بزه دگل، بز اونلره هجوم ايده جگن" ديه خبر ويردىگني و بونلر گي چوق اخبارات غيبه بو ايكي نكته ده بيان ايديلمشدرد.

معجزات احمديه نك برنجي ذيلي: ۲۸۰

﴿يَسَّ ۞ وَ الْقُرْآنَ الْحَكِيمَ ۞ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ آيتك مثالنده يوزر آياتك اك مهم حقيقتلري اولان رسالت احمديه يي (عصم) "اون درت رشحه" ناميله اون درت قطعي و پارلاق و محكم برهانلره تفسير و اثبات ايدىيور. و اك معند خصمي دخي الزام ايدر. گونش گي رسالت احمديه يي اظهار ايدىيور.

شق قمر معجزه سنه دائر: شو رساله، شق قمر معجزه سنه بو زمان فيلسوفلرينك ايتدكلى اعتراضلريني "بش نقطه" ايله غايت قطعي بر صورتده رد ايدوب إنشقاق

قمرک و وقوعه هیچ بر مانع بولوغادیغنی گوسترر. و آخرنده ده بش إجماع ایله شقّ قمرک وقوع بولدیغنی غایت مختصر بر صورتده إثبات ایدر و شقّ قمر معجزه احمديه سنی (عصم) گونش گبی گوسترر.

معجزات احمديه ذیلنک بر پارچه سی: رسالت احمديه (عصم) حَقْنده اولوب، معراج رساله سنک اوچنجی اساسنک نهایتنده کی اوچ مهمّ مشکلدن برنجی مشکله عائد "شو معراج عظیم، نیچون محمد عربی علیه الصلاة والسلامه مخصوصدر؟" سؤالنه مختصر بر فهرسته صورتنده ویریلن جوابدر.

آیت الکبرا رساله سنک، رسالت احمديه دن بحث ایدن اون آلتنجی مرتبه سی: کائناتک ارکاندن خالقنی صوران بر سیّاحک مشاهداتندن بر پارچه اولوب، مقام مناسبتیله بورایه إلحاق ایدیلمشدر.

یگرمنجی مکتوب: ۳۱۶

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ آیتنک اُکْ مهمّ بر حقیقتنی بیلدیرن و ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ کلامنک اون بر کلمه سنده اون بر بشارت و اون بر برهان قطعی بولوندیغنه دائر بر مکتوبدر. الحقّ مراتب توحید حقیقینک حَقْنده بو مکتوب بر کبریت احمدر و بر اِکسیر اعظمدر. او درجه پارلاق و او مرتبه ده قوّتلی دلیللری و حجتلری گوستریور که، اُکْ متمرّد زندیقلری دخی ایمانه گتیریور. اون طوقوزنجی مکتوب اولان رساله احمديه (عصم) کلمه شهادتک ایکنجی کلامی اولان ﴿أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ﴾ حکمنی نه درجه قطعی و قوّتلی إثبات ایتمشدر؛ اویله ده بو یگرمنجی مکتوب، کلمه شهادتک برنجی کلامی اولان ﴿أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ حکمنی، او قطعیت و قوّتله إثبات ایدیور. حقیقی و قوّتلی ایمانی قزاقق ایسته ینلر بونی اوقوسونلر. و بِالْخَاصّه طوقوزنجی کلمه بچشده، علم و إرادّه إلهیه نک إثباتنی چوق واضح بر صورتده بیان ایتدیگی گبی؛ اوننجی کلمه بچشده

ده ﴿وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ برهانيله ﴿مَا خَلَقُكُمْ وَلَا بِعَشْكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ آيتك مهم بر سريني و اُك معظّم بر حقيقتنى "بش نكته" ده بيان ايدييور. حقائق ايمانيه نك بر طلسم اعظمنى او بش نكته ايله حل ايدييور.

يگرمنجى مکتوبك اوننجى كلمه سنه ذيل: ۳۶۴

﴿إِلَّا يَذْكُرِ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ﴾ آيتيله ﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ

مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا﴾ آيتك اُك مهم و اُك معظّم بر حقيقتنى اوج تمثيل ايله تفسير ايدييور. و هر شى و بتون اشيا جناب حَقَّ قدرتيله اولسه، بر تك شى قدر قولاي اولديغنه و قدرت اِلهيه و يريلمديكى وقت، بر تك شى كائنات قدر مشكلاتلى و صعوبتلى اولديغنه دائر اُك مهم بر سريني و اُك مغلق معماسنى، غايت قولاي بر طرزده تفسير ايدهر ك كشف ايدر.

يگرمى برنجى مکتوب: ۳۷۱

كوچك بر مکتوبدر؛ فقط غايت بيوك بر آيتك بيوك بر حقيقتنى بيان ايتديكى ايچون، اوگا اِحتياج بيوكدر. ﴿إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُبٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا﴾ و اخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا﴾ آيتى، بش آيرى آيرى صورتده اِختيار والدينه شفقتى جلب ايتديگنك سريني گوسترييور. خانه سنده اِختيار والدينى ويا اقرباسى ويا مسلمان قارداشلىرى بولونان ذاتلر، بو مکتوبى اوقومغه پك چوق محتاجدرلر.

يگرمى ايكنجى مکتوب: ۳۷۵

"ايكى مبحث" در.

برنجى مبحث: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾ اِدْفَعْ بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾ وَ الْكَافِرِينَ الْعَظِيمَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ آيتلرينك سريله؛ اهل ايماني، اخوت و محبته دعوت

ایدیور. نفاق، شقاق، کین و عداوتدن منع ایده جک مهمّ أسبابی گوستریور. کین و عداوت؛ (أهل ایمان اورته سنده) هم حقیقتجه، هم حکمتجه، هم إنسانیتجه، هم اسلامیتجه، هم حیاتِ شخصیه جه، هم حیاتِ اجتماعیّه جه، هم حیاتِ معنویه جه غایت چرکین و مردود و ظلم اولدیغنی غایت قطعی بر صورتده إثبات ایدوب، مذکور آیتلرک مهمّ بر سرّینی تفسیر ایدر.

ایکنجی مبحث: ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝ وَكَانَ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ

رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ سرّیله، أهل ایمانی حرصدن شدتلی بر صورتده منع ایدن أسبابی گوسترر. و حرص دخی، عداوت قدر مضر و چرکین اولدیغنی قطعی دلیلرله إثبات ایده رک؛ شو آیت عظیمه نك مهمّ بر سرّینی تفسیر ایدیور. حرصه مبتلا آدملر، بو ایکنجی مبحثی چوق دقتله مطالعه ایتملیدرلر. کین و عداوت مرضیله خسته اولانلر، تام شفالربنی برنجی مبحثده بولرلر.

ایکنجی مبحث خاتمه سنده، زکاتک اهمیتینی و بر رکنِ اسلامی اولدیغنک حکمتنی گوزل بر صورتده بیان ایتمکله برابر؛ حقیقتلی بر رؤیاده گوزل بر حقیقت بیان ایدیلیور.

شو رساله نك خاتمه سنده، ﴿أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ﴾

ایتی آلتی درجه ذمّی ذمّ ایتمکله، آلتی وجهله غیبتدن زجر ایتدیگنی و معجزانه و خارقه بر إعجاز ایلله، غیبتی هم عقلاً، هم قلباً، هم إنسانیه، هم وجداناً، هم فطره، هم ملیّه مذموم و مردود و چرکین و مضر اولدیغنی غایت قطعی بر صورتده، قرآنک إعجازینه یاقیشه جق بر طرزده بیان ایدیور. و غیبت، آلچاقلرک سلاحی اولدیغنی جهته، عزّت نفس صاحبی بو پیس سلاحه تنزل ایدوب إستعمال ایتمدیگنه دائر

دینیلمشدر: ﴿أَكْبَرُ نَفْسِي عَنْ جَزَاءٍ بَغِيْبَةٍ ۝ فَكُلُُّ اغْتِيَابٍ جَهْدُ مَنْ لَا لَهُ جَهْدُ﴾

یگرمی اوچنجی مکتوب: ۳۹۸

بو مکتوبک بر قاچ مبحثی وار. اوتہ کی مبحثلره بدل لطیف و معنیدار بر تک مبحث عینا یازیلدی. شویله که:

أَحْسَنُ الْقَصَصِ أُولَانِ قِصَّةُ يَوْسُفَ (عس) خاتمه سنی خبر ویرن ﴿تَوَفَّيْ مُسْلِمًا
وَالْحَقِّنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ آیتنک علوی و لطیف و مژده لی و إعجازکارانه بر نکته سی شودر
که: سائر فرحلی، سعادتلی قصه لرک آخرنده کی زوال و فراق خبرینک آجیلری و ألمی؛
قصه دن آلینان خیالی لذتی آجیلاشدیریور، قیریور. باخصوص کمال فرح و سعادت
ایچنده بولوندیغنی إخبار ایتدیگی هنگامده موتی، فراقنی خبر ویرمک داها ألملیدر.
دیگله ینلره "ایواه" دیدیرتیر. حالبوکه شو آیت، قصه یوسفیه نك اُك پارلاق قسمی که:
عزیز مصر اولماسی، پدر و والده سیله گوروشمسی و قارداش لریله سَویشوب طانیشمه سی
اولان دنیاچه اُك سعادتلی و فرحلی بر هنگامده، حضرت یوسفک (عس) موتنی شویله
بر صورتده خبر ویریور و دیور که: "شو فرحلی و سعادتلی وضعیتدن داها
سعادتلی، داها پارلاق بر وضعیته مظهر اولمق ایچون، حضرت یوسف علیه السلام،
جنابِ حقدن وفاتنی ایستدی و وفات ایتدی، او سعادته مظهر اولدی. دیمک او
دنیوی، لذتلی سعادتدن داها جاذبه دار بر سعادت و داها فرحلی بر وضعیت قبرک
آرقه سنده واردر که؛ حضرت یوسف علیه السلام گبی حقیقت بین بر ذات، او غایت
لذتلی بر وضعیت ایچنده، غایت آجی اولان موتی ایستدی، تا اوتہ کی سعادته
مظهر اولسون." ایشته قرآن حکیمک شو بلاغتنه حیران اول، باق که، قصه یوسفک
(عس) خاتمه سنی نه صورتله خبر ویردی. او خبری دیگله ینلره ألم و اُسف دگل؛ بلکه
بر مژده، بر سُرور علاوه ایدیور. هم إرشاد ایدیور که: قبرک آرقه سی ایچون
چالیشکز! حقیقی سعادت و لذت اونده در.

هم حضرت یوسف علیه السلامک عالی صدیقیتنی گوستریور و دیور: "دنیا نك
اُك پارلاق و اُك سرورلی حالتی دخی اوکّا غفلت ویرمیور، اونی مفتون ایتمیور؛ ینه
آخرتی ایسته یور."

یگر می دردنجی مکتوب: ۴۰۶

(حاشیه) کائناتک طلسم عجیبی و مشکل معماسنک اُک مهم بر سرینی کشف و حلّ ایدن بر مکتوبدر و اُک مهم بر سؤالک جوابیدر. شویله که:

"أسماء إلهیه نك أعظم لرندن اولان رحیم، کریم، ودودک إقتضا ایتدکلری شفقت پرورانه و مصلحتکارانه و محبتدارانه تلطیفلری؛ نه صورتله پک مدهش و موحش اولان موت و عدم ایل، زوال و فراق ایل، مصیبت و مشقت ایل، توفیق ایدیلیر؟" دییه سؤالک جوابنده، طلسم کائناتک اوچنجی معماسنی حلّ ایدن و کائناتده کی دائمی فعالیتک مقتضاسنی و أسباب موجبہ سنی گوسترن "بش رمز" ایل و غایه لرنی و فائده لرنی اثبات ایدن "بش اشارت" ایل جواب ویریور. شو مکتوب "ایکی مقام" در. برنجی مقامی "بش رمز" در.

برنجی رمز: اثبات ایدیور که: صانع حکیم نه یاپارسه حقد. هیچ بر شی و هیچ بر ذی حیات، اوکا قارشی حق دعوا ایدمه دیگنی و "حقسز بر ایش اولدی" دییه مدیگنک سرینی، قطعی بر طرزده اثبات ایدر.

ایکنجی رمز: حیرت نما، دهشت انگیز، دائمی بر صورتده کی فعالیت ربّانیه نك سرینی و خلق و تبدیل اشیاده کی حکمت عظیمه سنی بیان ایدیور و اُک مهم بر معمای خلقی حلّ ایدیور.

اوچنجی رمز: زواله گیدن اشیاده عدمه گیتمدیگنی، بلکه دائره قدرتدن دائره علمه گچدیگنی و اشیاده کی حسن و جماله عائد استحسان و شرف و مقام، أسماء إلهیه یه عائد اولدیغنی غایت گوزل بر صورتده اثبات ایدر.

دردنجی رمز: موجوداتک متمادیا تبدل و تغیر ایتمه لری؛ بر تک صحیفه ده، هر دقیقه ده آیری آیری و معنیدار مکتوبلری یازمق نوعندن، صحیفه کائناتده أسماء إلهیه نك

(حاشیه): بو مکتوبک مسائلنی بر درجه احساس ایتمک آرزو ایدیلدیگندن؛ فهرستیت اختصاری محافظه

ایدیلمدی، اوزون اولدی.

جلوه‌لریله یازیلان جمال و جلال و کمالِ إلهیه‌نځ حدسز آیاتی، محدود صحیفه‌لرده ده حدسز بر صورتده یازیلدیغی اثبات ایدر.

بشنجی رمز: ایکی نکتهٔ مهمّه‌در.

بررسی: واجب الوجوده إنتسابی ایمان ایله حسّ ایدن آدم، حدسز أنوار وجوده مظهر اولدیغی و حسّ ایتمه‌ین، نهایتسز ظلماتِ عدمه و آلام فراقه معروض بولوندیغی گوسترر.

ایکنجی نکته: دنیانځ اوچ یوزی بولوندیغی.. ظاهر یوزنده، زوال، فراق، موت و عدم وار؛ فقط أسماءِ إلهیه‌نځ آیینه‌سی و آخرتځ مزرعه‌سی اولان ایچ یوزلرنده، زوال و فراق، موت و عدم ایسه، تازه‌لنمک و تجدددر و بقانځ جلوه‌لرینی گوسترن بر توظیف و ترخیصدر.

بو مکتوبځ ایکنجی مقامی: بر "مقدمه" ایله "بش إشارت" در:..... ۴۱۶

مقدمه: خلافت و تصرفاتِ إلهیه‌دن غایت عظیم بر حقیقتی، معظم و محتشم قانونلرله بیان ایدیور. مثلاً: بر قوشځ تویلی لباسنی دگیشدیرن صانع حکیم، عین قانونله کائناتځ صورتنی قیامت وقتنده و عالم شهادتځ لباسنی حشرده او قانون ایله دگیشدیرر.

هم بر آغاچځ نه قدر میوه‌لری و چیچک‌لری بولونویور؛ هر بر چیچکځ او قدر غایه‌لری، هر بر میوه‌نځ او قدر حکمت‌لری بولوندیغی گوسترر.

"بش إشارت" ایسه: اشیاء، وجوددن گیتدکدن صوگره ویردک‌لری اهمیت‌لی بش نتیجه اعتباریله، بر وجهله معدوم ایکن، بش وجهله موجود قالییور. شویله که:

هر بر موجود، وجوددن گیتدکدن صوگره، إفاده ایتدیگی معنالر و آرقه‌سنده باقی قالان هویتِ مثالیه‌سی، عالم مثالده محفوظ قالیر. هم حیاتنځ أطواریه "مقدّراتِ حیاتیه" دینیلن سرگذشتِ حیاتیه‌سی عالم مثالځ دفترلرندن اولان لوح مثالیده یازیلیر.

روحانیلره، دائمی موجود بر مطالعه گاه اولور. هم جنّ و إنسك عملری گبی، آخرت پازارینه و عالم آخرته گوندریله جك محصولاتی باقی قالیر. هم أطوار حیاتیه لرله ایتدکلی انواع تسبیحات ربّانیه باقی قالیور. هم شئونات سبحانیه نك ظهورینه مدار چوق شیلری آرقه سنده موجود بیراقیر، او یله گیدر. بو بش إشارتده کی بش حقیقتی، قطعی دلیل حکمنده بش معقول و مقبول تمثیل ایله بیان ایدر.

یگر می دردنجی مکتوبك برنجی ذیلی:..... ۴۲۷.

﴿قُلْ مَا يَعْبُرُوا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ﴾ آیتك مهمّ بر سرّینی بش نکته ایله تفسیر ایدیور. و دعا، بر سرّ عظیم عبودیت اولدیغنی و کائناتدن دائمی بر صورته درگاه ربوبیته گیدن اَك عظیم وسیله ایسه دعا اولدیغنی و دعائك عظیم تأثیری بولوندیغنی قطعی إثبات ایتمکله برابر؛ کَلّیت و دوام کسب ایدن بر دعا، قطعیا مقبول اولدیغنه بناء؛ عموم اُمّتك رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامه صلوات نامیله دعالریك نتیجه سنده، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلامك نه قدر یوکسك بر مرتبه ده اولدیغنی گوسترر. دعائك ده اوچ نوع مهمّنی ذکر ایتمکله برابر، بیان ایدر که؛ دعائك اَك گوزل و اَك لطیف میوه سی، اَك لذیذ و اَك حاضر نتیجه سی شودر که: دعا ایدن آدم، بیلیر و دعا ایله بیلدیرر که؛ بریسی وار، اونك سسنی دیکلر، دردینه درمان یتیشدیرر، اوگا مرحمت ایدر، اونك آلی هر شیئه یتیشیر. و بو بوش، خالی دنیاده او یالکز دگل؛ بلکه بر کریم ذات وار؛ اوگا باقار، اُنسیت ویرر. اونك حدسز إحتیاجاتنی برینه گتیره بیلیر و حدسز دشمنلرینی دفع ایده بیلیر بر ذاتك حضورنده کندینی تصوّر ایده رک، بر فرح و سُرور طویوب، دنیا قدر آغیر بر یوکی اوزرندن آتوب، "الحمد لله ربّ العالمین" دیر.

ایکنجی ذیلی: معراج نبوی و مولد نبویّه (عصم) دائر اوچ مهمّ سؤاله، غایت مقنع و منطقی و پارلاق بر جوابدر. بو ذیل چندان قیصه در، فقط غایت قیمتداردر. مولد نبویّه (عصم) إشتیاقی اولانلر بوگا چوق مشتاقدرلر.

خاتمه سنده غایت مهمّ بر دستور منطقی ایله، کائناتده اَك بیوک فرد اُکمل و استاد کَل و حبیب اعظم، رسول اُکرم علیه الصلاة والسلام اولدیغنی إثبات ایدر.

یگرمی بشنجی مکتوب:.....: ۴۴۰

سورۂ یسک یگرمی بش آیتنه دائر "یگرمی بش نکته" اولمق اوزره رحمتِ إلهیهدن ایسته نیلمش؛ فقط داها زمانی گلمدیگندن یازیلما مشدر.

یگرمی آلتنجی مکتوب:.....: ۴۴۱

﴿وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ سَرینه دائر "حجّة القرآن علی الشیطان و حزبه" نامیله، إبلیسی إلزام و أهل طغیانِ إسکات ایدن غایت مهمّ بر مکتوبدر.

بو مکتوبک درت مبحثی وار.

برنجی مبحث: شیطانک اُک مدهش هجومی دفع ایتمکله، شیطانی اوپله بر صورتده إلزام ایدر که؛ ایچنه گیره رک صاقلانوب وسوسه ایده جک بر یر بیراقمیور. و او قدر قوتلی دلائل عقلیه ایل و قطعی برهانلرله شیطانی و شیطانک شاکردلرینی إلزام ایدر که، شیطان اولماسه ایدیلر ایمانه گله جک ایدیلر. فقط مع التأسف شیطان جنّ و إنسک، غایت چرکین دعوالرینی و دسیسه لرینی بتون بتون إبطال و دفع ایتمک ایچون، فرضی بر صورتده اونلرک چرکین فکرلرینی ذکر ایدوب اوپله إبطال ایدیور. مثلاً دیر که: "اگر فرضاً دیدیگکز گبی، قرآن کلام الله اولمازسه؛ اُک عادی و ساخته بر کتاب اولوردی. حالبوکه میدانده کی آثاریله گوسترمش که، اُک عالی بر کتابدر." ایشته بو گبی فرضی تعبیراتک، تیتیه ره رک یازیلما سنه مجبوریّت حاصل اولمشدر. شو مبحثک آخرنده، شیطانک سورۂ ﴿ق وَ الْقُرْآنِ الْمَجِید﴾ ک فصاحت و سلاستنه دائر بر وسوسه و إعتراضنی ردّ ایدیور.

ایکنجی مبحث: بر إنسانده، وظیفه و عبودیت و ذات إعتباریله اوچ شخصیت بولوندیغنی و او شخصیتلرک أخلاقی و آثاری بعضاً بربرینه مخالف اولدیغنی بیان ایدر.

اوجنچی مبحث: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ

شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا﴾ آیتک، حیاتِ اجتماعیہ بشریہ نځ مناسباتنه دائر غایت مهم بر سرینى و انسانلر، ملت ملت و قبیله قبیله یارادیلماسنځ مهم بر حکمتنى یدى مسئله ايله تفسیر ایدیور. بو مبحث، ملتجیلره مهم بر تریاقدرد. بو زمانځ اځ مدهش مرضنه غایت نافع بر علاجدرد. و ساخته کار حمیت فروشلرځ و یالانجی ملت پرورلرځ یوزلرنده کی پرده پی آچار، ساخته کارلقلرینی گوسترر.

دردنچی مبحث: آلتی سؤالځ جوابنده "اون مسئله" در.

برنجیسی: "رب العالمین" کلمه سنځ تفسیرنده اون سکر بیځ عالم دیدکلرینځ حکمتی مناسبتیله، بر قاچ نکتہ قرآنیہ بیان ایدیلیر.

ایکنجی مسئله: "اللّٰهی بیلیمک، وارلغی بیلیمه نځ غیریدر" محی الدین عربی، فخر الدین رازی به دیمش. اوندن مراد نه در؟ جوابنده، غایت مهم بر مسئله معرفت الله بیان ایدیلیمشدر.

اوجنچی مسئله: ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾ آیتيله ﴿إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾ آیتک وجه توفیقی نه در؟ دییه سؤالنه، غایت گوزل و نورلی مهم بر جوابدر.

دردنچی مسئله: ﴿جَدِّدُوا إِيمَانَكُمْ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ حکمتی نه در؟ دییه سؤاله، غایت گوزل و نورلی بر جوابدر.

دردنچی مسئله نځ ذیلنده، وحدانیتک غایت عظیم بر حجتنه و گنیش و اوزون بر برهانه مختصر بر إشارتدر.

بشنجی مسئله: "یا لکځ ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ دین، "محمد رسول الله" دیمهین اهل

نجات اولاییلیر می؟" سؤالنه قارشی مهم بر جوابدر.

آلتنجیسی: برنجی مبحثده کی شیطانه مناظره نځ چرکین تعبیراتلرینځ سبب ذکرینی بیلدیریور. هم مهم بر تمثيل ايله، حزب الشیطانی اځ طار و اځ محال و اځ منفور بر موقعه صیقیشدیریور. میدانی حزب القرآن حسابنه ضبط ایدهرک، هر بر حال احمديه (عصم) هر بر خصلت محمدیه (عصم) هر بر طور نبوی (عصم) او قوتلی تمثیله گوره برر معجزه حکمنه گچوب، نبوتنی اثبات ایتدیگنی گوسترر.

یدنجیسی: وهام و ضرردن صاقینمق ایچون بزدن اوزاقلاشان بعض دوستلرځ قوه معنویه لرینی تأیید ایچون و خدمتمزدن بعض مقصدلرله چکیلن و مقصدلرینځ عکسیله طوقات ییه نلری، چوق مثاللردن یدی کوچک مثال ايله گوسترر که؛ سپرینی بیراقوب قاچانلر، داها زیاده یاره لانیلر.

سکرنجیسی: دیورلر که: "ألفاظ قرآنیه و ذکریه و تسبیحاتلرځ هر برندن، بتون لطائف إنسانیه حصه لرینی ایسته یورلر. معناری بیلینمزسه، حصه آیینماز؛ اویله ایسه ترجمه ایدیلسه داها ای دگل می؟" دییه اولان مدهش و مغالطه لی شو سؤاله قارشی، غایت مهم و عبرتلی و ذوقلی بر جوابدر. ألفاظ قرآنیه و نبویه (عصم) معناله، جامد و روحسز لباس دگلر؛ بلکه حیاتدار فیض آور جلدلدر. ذی حیات بر جسد صویولسه، البته ئولور. هم لسان نحوی اولان ألفاظ قرآنیه ده کی إعجاز و ایجاز، حقیقی ترجمه یه مانع اولدیغنی گوسترر.

طوقوزنجیسی: "أهل سنت و جماعت اولان أهل حق دائره سنځ خارجنده أهل ولایت بولونه بیلیر می؟" سؤالنه، مهم و مراق آور بر جوابدر.

اوننجیسی: قرآن حکیمځ خدمتنده بولونان بو بیچاره سعید ايله گوروشن و گوروشمځ آرزو ایدن دوستلره مهم بر دستورددر.

یگر می یدنجی مکتوب: ۴۹۵

بو مکتوب، رساله نور مؤلفنځ طلبه لرینه یازدیغی عین حقیقت و چوق لطافتلی، گوزل مکتوبلریله؛ رساله نور طلبه لرینځ استادلرینه و بعضا بربرلرینه یازدقلری و رساله

نورک مطالعه‌سندن آلدقلى پارلاق فيضلىرىنى إفاده ايدن چوق زنگين بر مکتوب اولوب، بو مجموعه‌نك اوج درت مثلى قدر بيوديگى ايچون بو مجموعه‌يه إدخال ايديلمه‌مشدر. بارلا، قسطمونى، أميرطاغى لاحقه‌لى اولارق مستقلاً نشر ايديلمشدر.

۴۹.۶..... يگرى سكرنجى مکتوب:

"سكر مسئله" ناميله سكر رساله‌در.

۴۹.۶..... برنجى رساله اولان برنجى مسئله:

رؤيای صادقانه حقيقتنى و فائده‌سنى، غايت گوزل و حقيقتلى "يدى نكته" ايله بيان ايدىيور. بو رساله هم قيمتداردر، هم مراق آوردر.

۵۰.۲..... ايكنجى مسئله اولان ايكنجى رساله:

"حضرت موسى عليه السلام، حضرت عزرائيل عليه السلامك گوزينه طوقات وورمش." مثالنده كى بر حديثه دائر اهميتلى بر مناقشه‌ي كوكندن قالديرر و بو نوع حديثلره ملحدلر طرفندن گلن اعتراضاته بر سد چكر. بو رساله كوچكدر، فقط مراق آوردر.

۵۰.۶..... اوچنجى مسئله اولان اوچنجى رساله:

بو بيچاره مفلس سعيدك زيارته گلنلرك نه نيته گوروشملرى لازم گلديگنى بيان ايدوب، صرف قرآن حكيمك دلالي اعتباريله گوروشمك لازم گلديگنى و او گوروشمه‌نك مهم فائده‌لىرى و سعيدك شخصيتك هيچلگى نظره آينميه‌جغنى، بلكه دلالي اولديغى مقدس دكانك قيمتدار جوهرلىرىنى نظره آلمق لازم گلديگنى "بش نقطه" ايله غايت گوزل بر صورتده اثبات ايتمكله برابر؛ خدمت قرآنيه‌نك كراماتندن و عنايت ربّانيه‌دن، بن و بعض قارداشلم مظهر اولديغمز چوق عنایتلردن بر قاچ واقع و قطعى مثاللى ذكر ايدىيور.

بو رساله نك تته سنده؛ رساله لرك يازمه سنده، خصوصاً تأليفنده و بالخاصه يگرى طوقوزنجى مکتوبده تظاهر ايدن خارقه بر عنايتى بيان ايدىيور.

دردنجى رساله اولان دردنجى مسئله: ۵۱۶

مسجدیمزه ايکى دفعه تعرض ايدىلدى، آخركى دفعه ده قپاديلر. اوندن ايکى ويا اوچ سنه مقدم، ينه مبارک بر مسافرک گلمه سيله، غايت وحشيانه و ظالمانه تجاوز ايدىلدىگى ايجون، هر طرفدن بندن سؤال ايدىلدى. بويله مراقى عمومى يى تحريك ايدن بر حادثه يه لايق جواب ويرمک ايجون، أسكى سعيد لسانيله "دردت نقطه" ايله مهم بر عبرتلى جوابدر.

بشنجى رساله اولان بشنجى مسئله: ۵۲۲

قرآن معجز البيانده تکرار ايله ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ و ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ و شکر ايتمه ينلرى، اوتوز بر دفعه ﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ فرمانيله تهديد ايتديگنك سرنى غايت عالى و طاتلى و معقول و مقبول بر صورته تفسير ايدىيور؛ انسان بر شکر فابريقه سى اولديغنى اثبات ايدىيور. كائنات بر نعمت خزينه سى اولوب؛ شکر ايسه آناختارى اولديغنى؛ و رزق، اونك نتيجه سى و شكرك مقدمه سى بولونديغنى غايت گوزل و قطعى بر صورته اثبات ايدىيور.

﴿دَر طَرِيقِ عَجْزَمَنْدِى لَازِم اَمْدُ چَارُ چِيزِ:﴾

﴿عَجْزِ مُطْلَقْ، فَقْرِ مُطْلَقْ، شَوْقِ مُطْلَقْ، شُكْرِ مُطْلَقْ اَى عَزِيزْ!﴾

اولان دستور حقيقتده كى دردنجى ركن بولونان شكر مطلقك پارلاق و يوكسك حقيقتنى ايصاح ايدىيور.

آلتنجى رساله اولان آلتنجى مسئله ﴿وَ اتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا

مِنْكُمْ خَاصَّةً﴾ آيتك مهم بر سرنى وهابيلرك حرمين شريفينى استيلا لرى مناسبيله

تفسیر نبّیلَه و هابیلرک ماهیتِ تاریخیه سیله وضعیتِ حاضرهلرینی و عالمِ اسلامه قارشى تأثیراتلرینی مختصر فقط اُهمیتلی بر صورتده "درت نکته" ایله بیان ایدر.

یدنجی رساله اولان یدنجی مسئله ﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا

هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ﴾ آیتک، رسالَه نور و خادملى حقّنده کی مهمّ بر سرّینی، "یدی اِشارت" نامیله، یدی عنایتِ ربّانیه یی بیان ایدیور. و تحدیثِ نعمت صورتده بو عنایتِ سبعةک اِظهارینه، یدی معقول سببى بیان ایدیور. بو عنایتِ سبعةکّیهکّ خارقه لرینه اِشارة، کندی کندینه تألیف وقتنده ایکی صحیفهکّ بتون سطرلى باشلرنده یگرمی سکز ألف گلهرک، یگرمی سکزنجی مکتوبکّ مرتبه سنه توافق ایتدیگنی، (حاشیه) تألیفدن بر زمان صوگره مطّلع اولدق. بو عنایتِ سبعة یی اوقویان آدم، رسالَه نور اُجزالریکّ نه قدر اُهمیتلی و نظرِ عنایتِ اِلهیه ده بولوندیغنی و حمایتِ ربّانیه ده اولدیغنی بیله جک. بو یدی عنایتِ کّیهدر، جزئیاتلری یتمشى گچر.

آخرنده، بر سرّ عنایتّه عائد محرم بر سؤالکّ جوابی واردر. خاتمه سنده، عنایتِ سبعة دن برنجیسی اولان توافقاته گلن ویا گلمکّ اِحتمالی اولان اوهامی غایتِ قطعی بر صورتده دفع ایدیور. او خاتمهکّ آخرنده ده، اوچنجی نکته ده عنایتِ خاصّه و عنایتِ عامّه یه دائر مهمّ بر سرّ دقیق ربوبیته و اُهمیتلی بر سرّ رحمانیته اِشارت ایدیور.

سکزنجی رساله اولان سکزنجی مسئله: ۵۵۶

آلتی سؤالکّ جوابی اولان "سکز نکته" در.

برنجی نکته: توافقه کی اِشاراتِ غیبیه، عموم رسالَه نور اُجزالرنده جزئی کّلی بولوندیغنه دائردر.

ایکنجی نکته: توافقاتکّ مزیتی، لفظِ جلالدن باشقه نه ایچون قرآنده فوق العاده مطلوب اولمادیگنکّ سرّینی بیان ایدر.

اوچنجی نکته: بر قارداشمنزك فضلہ احتیاط و جسارتسزلگی یرنده اولمادیغنی و بر مفتینك اوننجی سوزه سطحی تنقیدینه قارشى گوزل بر جوابدر. (فقط بو مجموعه یه إدخال ایدیلمه مشدر.)

دردنجی نکته: "میدانِ حشرده انسانلر ناصل طویلا ناجقلم، چیپلاق اولارق می؟ هرکس أحبابلرینی گوره بیلیر می؟ رسول اکرم علیه الصلاة والسلامی شفاعت ایچون ناصل بولا جغز؟ حدسز انسانلرله بر تك ذات اولان رسول اکرم علیه الصلاة والسلام ناصل گوروشه جك؟ أهلِ جَنَّت و جهَنَّمك لباسلری ناصل اولاجق؟ و بزه کیم یول گوستره جك؟" آلتی مراقلی سؤالک مقنع و معقول جوابیدر.

بشنجی نکته: "زمانِ فترتده، رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک أجدادی، بر دین ایله متدین می ایدیلر؟" جوابنده، گوزل بر حقیقت بیان ایدیلیور.

آلتنجی نکته: "حضرتِ إسماعیل علیه السلامدن سوږره، پیغمبرک (عصم) أجدادندن پیغمبر گلمش میدر؟" سؤالنه قارشى، غایت مهمّ بر جوابدر.

یدنجی نکته: "رسول اکرم علیه الصلاة والسلامک پدر و والده سنک و جدّی عبد المطلبک ایمانلری حقّنده أكّ صحیح خبر هانگیسیدر؟" سؤالنه قارشى غایت مهمّ و معقول بر جوابدر.

سکزنجی نکته: "عموجه سی أبو طالبک ایمانی حقّنده أصحّ اولان نه در؟ جنّته گیره بیلیر می؟" سؤالنه قارشى گوزل بر جوابدر.

یگرمی طوقوزنجی مکتوب: ۵۶۵

"طوقوز قسم" در. یگرمی طوقوز نکته مهمّه ایچنده واردر. او طوقوز قسم، کوچک بیوک اون یدی رساله در.

برنجی رساله اولان برنجی قسم: ۵۶۵

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ
إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ * هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ
مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ... الخ﴾

آیتلرینک بعض سرلرینی، "طوقوز نکتہ" ایله تفسیر ایدر.

برنجی نکتہ: "قرآنہ عائد و قرآنک اُساری بیلینمیور و مفسرلر حقیقتی
آکلامامشدر." دینلره قارشى مهم بر جوابدر.

ایکنجی نکتہ: قرآن حکیمده ﴿وَالْتِّينِ وَالزَّيْتُونِ * وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا﴾ گبی
قسمات قرآنیهده کی مهم بر حکمتی بیان ایدیور.

اوجنجی نکتہ: سورهلرک باشلرنده کی برر شفره إلهیه اولان حروفِ مقطعهیه
دائردر.

دردنجی نکتہ: قرآن حکیمک حقیقی ترجمهسی قابل اولمادیغندن و معنوی
إعجازنده کی علویتِ أسلوب ترجمهیه گلمدیگندن، مهم بر بیانله، أسلوبِ قرآنیهده کی
بر لمعه إعجازیهی گوستر.

بشنجی نکتہ: "الحمد لله" جمله سنک إفاده ایتدیگی معنائک اُک قیصهسی، بر سطر
قدر اولدیغنی و حقیقی ترجمه سنک قابل اولمادیغنی گوستر.

آلتنجی نکتہ: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ ده کی نُون متکلم مع الغیره دائر مهم
بر سرینی، نورلی بر حال و حقیقتلی بر خیال ایچنده بیان ایدیور.

طوقوزنجى نكتە: مسائل شريعتك "تَعْبُدِي" و "مَعْقُولُ الْمَعْنَا" اولارق ايكي قسم اولديغى؛ و تَعْبُدِي قسمى حكمت و مصلحتلرُكْ تَبَدِّلِي ايله تَغْيِرْ ايدەمديگنك سَرِييَ بِيان ايدر. و اَذَانُكْ فائدهسى، يالگُزْ بَر كُوى اَهَاليسنى نمازە دعوت دَگَلْ، بلكە كائنات سرائندە موجوداتە قارشى عموم مخلوقات نامنە بَر اِعلانِ توحيد اولديغى بيان ايدر .

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ﴾

قرآن معجز الیہانك انواع إعجازندن كوز ایله كورونهك قسمنك بش آلتی وجهندن بر وجهنی، یكی بر قرآنی یازمقله كوسترمكه دائردر. لله الحمد، اوپله بر قرآن یازیلدی. اُمتجه حافظ عثمان خطیله مقبول قرآنك عین صحیفه لرینی و سطرلرینی محافظه ایتمكه برابر؛ لفظ الله، مجموع قرآنده ایکی یك سكر یوز آلتی دفعه تكرر ایتیلكی حالده؛ نادر و نكته لی مستثنال خارج قالوب، متباقیسی توافك ایتیلكی اكلادق، صحیفه و سطرلرینی تغیر ایتمك. یالكر بز تنظیم ایتك. او تنظیمدن خارقه بر توافك تظاهر

ایندی. یازدیغمز قرآنك پارچه لرینی بر قسم اهل قلب گورمش، لوح محفوظ خطنه یاقین اولدیغنی قبول ایتمشله. بو رساله ایسه؛ توافقات قرآنییه دائر اولدیغنی مناسبتیه، صرف بر إشارت غیبیه اولارق، هیچ بریمزك خبریمز اولمادن، ابتدا تألیف و برنجی تسویدنده اون بر "قرآن" کلمه سی؛ بر تك صحیفه ده، برر سطرده، بر صیره ده خط مستقیم ایله توافقلری، توافقی قرآنییه ده کی لمعه إعجازیه نك بر شعاعی شو رساله ده بو خارقه لطافتی گوستردیگنی، گورنله قناعت گلدی.

بو اوچنجی قسمك متباقی مسئله لری ایله درنجی قسم توافقاته دائر اولدیغنی ایچون، توافقاته دائر اولان فهرسته ایله إکتفا ایدیلیمشدر.

درنجی قسم اولان درنجی رساله: ۵۹۱

"اوچ نکته" در.

برنجی نکته: قرآنده، "قرآن" کلمه سنك چوق سرلرندن بر سرینی، آلتمش طوقوز آیات عظیمه ده لطیف و معنیدار صحیفه لر آرقه سنده بربرینه توافقله باقدقلرینی و او آیات عظیمه نك معنا بربرینك حقیقتنی تأیید ایتدکلرینی گوسترمك و تلاوت قرآن ثوابی و ذکر فضیلتنی و تفکر عبودیتنی بردن قزاق ایسته یلره، أورد نوعدن غایت گوزل بر حزب قرآنی اولارق یازیلیمشدر.

ایکنجی نکته: قرآن حکیمده "رسول" کلمه سنك تکرارنده کی أصرارك توافقی جهتیه بریسنه إشارت ایچون، یوز آلتمش آیاتده کی "رسول" کلمه سی بربرینه توافقله معنیدار باقماسی گبی؛ (حاشیه) او یوز آلتمش معظم آیتلر ده بربرینه باقیبور. بربرینی تأیید و إثبات ایتدیگنه إشاره و قرآندن هم قرائت، هم ذکر، هم فکر اولمق

(حاشیه): بو رساله نك، او مقدس ایکی کلمه نك إعجازی توافقلرندن بخی عین حقیقت اولدیغنه دلیل، او درنجی رساله ده بتون او ایکی کلمه نك توافقی ایتمه سیدر. هر بر آیت آیری و سطر باشنده یازیلما سندن، عموم او ایکی مقدس کلمه لر توافقی ایتمشله در.

اوزره بر حزبِ مخصوصدر. کندیه عالی و طاتلی و چوق قیمتلی و چوق فضیلتلی بر ورد آرزو ایدنلره مهم بر ورددر.

اوچنجی نکته: لفظ اللّٰهک ایکی یئک سکز یوز آلتی دفعه ذکرینک چوق نکتهلری وار. إعجاز قرآنک چوق شعاعلرینی گوسترییور. بو اوچنجی نکته ده، اونک درت شعاع إعجازینی گوسترییور.

بشنجی رساله اولان بشنجی قسم:.....۵۹۵

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكُوهٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ﴾ (الخ آیه...) آیت پرأنوارینک چوق أنوار أسراندن گوزل بر نوری، رمضان شریفده بر حالت روحانیده، مهم بر سیاحت قلبیهده گورونمش و بر درجه بو رسالهده بیان ایديلمشدر. بو رساله کوچکدر، فقط چوق نورلی و اَهْمیتلیدر.

آلتنجی رساله اولان آلتنجی قسم:.....۶۰۰

﴿وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ﴾ آیتنک مهم بر سَرینی و عظیم بر حقیقتنی؛ انس و جنّ شیطانلرینک و مسلمانلر ایچنه گیرمش ملحدلرک و منافقلرک آلتی دسیسهلرله آلتی جهتدن هجوملرینی آلتی حقیقتله سد و رد ایتمکله، او سَر عظیمی تفسیر ایدیور.

برنجی دسیسهلری: قرآن خادملرینی حبّ جاه واسطه سیله آلداتمالرینه مقابل، غایت مقنع و قطعی بر جوابله صوصدیدر.

ایکنجی دسیسهلری: قورقو طماریله، اهل حقّی حقدن چویرمهلرینه قارشى، غایت گوزل و قطعی بر جوابله طرد ایدیلیر.

اوچنجی دسیسهلری: طمع و حرص جهتیهله، اهل هدایتی خدمت قرآنیهدن

واز گچیرمه لرینه قارشی، غایت پارلاق و قطعی بر جوابله ردّ ایدیلیر.

دردنجی دسیسه لری: عصبیتِ ملیّه یی تحریک ایتمک صورتنده، حقیقی دین قارداش لرینک و خدمتِ قرآنیّه ده صمیمی آرقداش لرینک ایچنه بیانیلک و اختلاف آتمق و استادلرندن صوغوتملرینه مقابل، غایت مهمّ و قطعی اوپله بر جوابدر که؛ شیطانِ انسی یی تمامیه صوصدیردیغی گبی، ساخته کار ملیتجیلرک ماسکه لرینی بیرته رق، اوپله لر ملتک دشمنلری اولدقلرینی و حقیقی ملیت پرورلر کیملر اولدیغی گوسترر.

بشنجی دسیسه لری: انسانک اؤک ضعیف طماری اولان آنانیتنی تحریک ایدوب، اهل حقّی حقسزلغه سوق ایتمک و اهلِ إتحادی اختلافه دوشورملرینه مقابل، قوتلی و آنالری صوصدیره حق بر جواب ویریلمشدر.

آلتنجی دسیسه لری: تنبللک و تن پرورلک و وظیفه دارلق طمارندن استفاده صورتیله، قرآن شاکردلرینک غیرت لرینی، صداقت لرینی، إخلاص لرینی زده له مک صورتنده کی هجوملرینه قارشی بر جوابدر. آخرنده، عموم جوابلرک خلاصه سی اولارق شو ایکی آیت ایله، قرآن معجز البیان معجزانه جواب ویریور: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ﴿

شو رساله نؤک آخرنده؛ ایکی یاپراقده یازیلدقدن صوگره گورولمش، إختیارسنز کندی کندینه گلن لطیف و ظریف بر توافقدر که؛ صیقنتیلی اُسارتمک تام طوقوزنجی سنه سنده تألیف ایدیلن شو رساله نؤک آخرنده، یگرمی طوقوزنجی مکتوبک بحثنده یگرمی طوقوز نکته بولونماسی و طوقوز قسم اولماسی و بو رساله فهرسته سنده طوقوز دفعه "طوقوز" لفظی ایله او مکتوبدن بحث ایدیلیمه سی و برنجی قسم طوقوز نکته اولماسی؛ و رمضانک، بوراده إشارت ایدیلن و ایکنجی قسمده مذکور حکمتلری طوقوز بولونماسی؛ و بوراده إشارت ایدیلن و دردنجی قسمده مذکور "قرآن" کلمه سنه دائر آیتلرک آلتمش طوقوز ایتمه سی؛ و قرآن کلمه سی ده بو مبحثده یگرمی طوقوز

گلمه سی و لفظ الله دخی طوقوز اولماسی؛ و بو رساله ده یگر می طوقوز صحیفه ده تمام اولماسی جهتیه، طوقوز دفعه طوقوزلر بریرینه توافقی ایدرهك چوق شیرین دوشمشدر. بو رساله نك دخی، سرّ توافقدن کوچك، فقط پارلاق بر حصّه سی وار اولدیغنی گوسترر. بو طوقوز دفعه طوقوزلر ك سرّینك، طوقوزنجی سنه أسارتمده ظهوری ایسه، إن شاء الله أسارتك طوقوزنجی سنه سنده بیته جگنه إشاری بر بشارتدر. طوقوزنجی سنه أسارتمده صیقتیدن او سنه طوقوز دیشم دوشدیلر؛ او مناسبتله إسپارطیه مأذونیتله گیتمك او سنه ده اولدی. هم لطیف بر توافقدر؛ بو پارچه دخی، بو صحیفه ده (حاشیه) طوقوز، اون طوقوز دفعه گلمشدر. هم فهرسته نك دردنجی قسمنده و بو ایکنجی قسمك بعض نسخه لرنده، آشاغیده کی گوستریلن توافقی واردر.

عموم ألف یوز اون طوقوز، عموم رساله لر دخی یوز اون طوقوزدر. دیمك ألفلر ده بر نوع فهرسته یه إشارتدر.

آلتنجی قسم اولان آلتنجی رساله نك ذیلی:..... ۶۲.۴

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

﴿وَمَا لَنَا إِلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْنَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى

اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾ آیتك سرّینه إستنادا، دنیانك هیچ بر اصول و قانونه تطبیقی ایدیلیمه یین، وجدانسز انسانلر ك بزه قارشى تجاوزاته صبر ایله و حقّه توكل ایله برابر؛ إستقبالده گله جك نفرت و تحقیردن صاقینمق ایچون و إستقبال عصرلری، بو عصرك سیماسنه و غیرتسز آدملر ك یوزلرینه "توه!" دیدکلری زمان، توکروکلری یوزیمزه گلمه مك ایچون ویا سیلمك ایچون یازیلمش بر لایحه در. و آوروپانك انسانیت پرور ماسکه سی آلتنده صاغیر قولالقرینی چینلاقمق و بو وجدانسز غدارلری بزه مسلط ایدن

او انصافسز ظالم لړک گورمه یېن گوزلرینه صوقمق و بو عصرده، یوز بیځ جهتدن "یاشاسین جهنم!" دیدیرتن میمسز مدنیت پرستلرک باشلرینه وورمق ایچون یازیلیمش بر عرضحال و اهل الحاد و بدعتجیلری إلزام و إسکات ایده جک " آلتی سؤال در.

یدنجی قسم: إشاراتِ سبعه: ﴿فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ * يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿آیتلرینک بر سرینی و مهم بر حقیقتنی "یدی إشارات" ایله و یدی مهم سؤاله یدی قطعی و قوتلی جوابله تفسیر اییدیور.

برنجی سؤال: "أجنبیلردن إهتدا ایدنلر، کندی دیللریله شعائرِ اسلامییه یی ترجمه اییدیورلر. عالمِ اسلامک اونلره قارشى سکوتی و إعتراض ایتمه مسی، جواز شرعی اولدیغنی گوسترمز می؟" دین اهل بدعتک سؤالنه قارشى، غایت قطعی و قوتلی بر جوابدر.

ایکنجیسی: "فرنکلرده کی إنقلابجیلر و فیلسوفلر، قاتولک مذهبنده إنقلاب یاپمقله ترقی ایتدکلرندن، عجباً اسلامیته بویله بر إنقلابِ دینی اولاماز می؟" دین اهل بدعتک سؤالنه قارشى؛ غایت قطعی، ظاهر و باهر و مسکت بر جوابدر.

اوچنجیسی: "آوروپا، تعصبی بیراقدقندن صوگره ترقی ایتدیگندن، بز ده تعصبی بیراقسهق داها ای اولماز می؟" دین اهل بدعت و سفاهتک سؤالنه قارشى، غایت مسکت و مقنع و منطقی بر جوابدر.

دردنجیسی: "ضعفه اوغرایان اسلامیتی تقویه نیتیه، قوتلی اولان ملیته مزج ایتمک و سجایای ملیتی شعائرِ اسلامییه ایله قوتلشدیرمک بو عصرده داها ای اولماز می؟" دییه دئاس اهل دنیانک بو مدھش سؤالنه قارشى، غایت متین بر جوابدر.

بشنجیسی: "بو قدر هیئت اجتماعی بشریه فساده گیرمش و حسیات دینییه

ضعیف‌لشمش و شخصی دهالر و حرکات، جماعتک شخص معنویسنک اجراآته مغلوب دوشمش بر زمانده، ناصل روایت صحیح‌ده دینیلدیگی گبی، بر قاچ سنه ظرفنده، مهدی دنیایی إصلاح ایده‌جک؟ حالبوکه بتون ایشی خارقه اولوب و بر قاچ نبی‌نک معجزاتی ده برابر اولسه، ینه إصلاحی پک مشکل گورونویور. "دییه، اهل تنقیدک سؤالنه قارشی، غایت قوی بر جوابدر.

آلتنجیسی: آخر زمانده حضرت مهدینک سفیانی قومیت‌سنه غلبه‌سی، حضرت عیسی علیه السلامک دجال قومیت‌سنی طاغیتماسی و شریعت اسلامییه تبعیتنه دائردر.

یدنجیسی: "متفکرین اسلامییه، اروپانک دستورلرینی و فنک قانونلرینی بر درجه قبول ایدوب، اونلرک اصولیه اونلره قارشی اسلامیتی مدافعه ایتدکلری حالده (سن ده اُسکیدن بویله یاییوردک) شیمدی نه‌دن بتون باشقه بر چیغیر آچوب، فلسفه‌یی کوکندن ووریورسک؟ و فنون مثبته دیدکلری اصوللرینک، قرآنک دستورلرینه نظرًا پک سطحی قالدیغنی گوستریورسک؟" دییه چوقلر طرفندن گلن سؤاله قارشی، غایت حق و حقیقتلی بر جوابدر.

سکزنجی قسم اولان رموزات ثمانیه:..... ۶۴۳

"سکز رمز"در، یعنی سکز کوچک رساله‌در. شو رمزلرک اساسی، علم جفرک مهم بر دستوری و علوم خفیه‌نک مهم بر آناختاری و بر قسم اُسرار غیبیه قرآنییه‌نک مهم بر مفتاحی اولان توافقدر. ایلریده مستقلاً نشر ایدیله‌جگندن بورایه درج ایدیلمدی.

طوقوزنجی قسم اولان طوقوزنجی رساله:..... ۶۴۴

طُرُق ولایت حقّنده "طوقوز تلویح"در که، تلویحات تسعه نامیله معروف بر رساله‌در.

برنجی تلویح: طریقتک سرّینی و معراج احمدینک (عصم) سایه‌سی آلتنده قلب آیاغیله بر سیر و سلوک روحانی نتیجه‌سنده؛ ذوقی و حالی و بر درجه شهودی حقائق

ایمانیه و قرآنیہ مظهریت اولدیغنی بیان ایدوب، انسانک ماهیتِ جامعہ سنده عقل ناصلکه حدسز فنونہ استعدادی و اطلاعی جہتیلہ ماهیتی انکشاف ایتمش و او صورتلہ ایشلتدیریلمش، قلب دخی اونک گبی، بو عالمک بر خریطہ معنویہ سی و چوق کمالاتک بر چکردهگی حکمنده اولدیغندن؛ طریقت جہتیلہ اونی ایشلتدیرمک و کمالاتنه سوق ایتمک اولدیغنی اثبات ایدر.

ایکنجی تلویح: قلبک ایشلمه سی، ذکر و تفکرلہ اولدیغنی و ایشلمه سنک محاسنندن حیاتِ دنیویہ نک مدارِ سعادتِ اولان بریسنی بیان ایدر.

اوچنجی تلویح: ولایت، بر حجتِ رسالت؛ و طریقت، بر برهانِ شریعت اولدیغنی و اونک قیمتی تقدیر ایتمه یین، نه قدر خسارته دوشدیگنی بیان ایدر.

دردنجی تلویح: مسلکِ ولایت چوق قولای اولمقلہ برابر چوق مشکلاتلی، چوق قیصہ اولمقلہ برابر چوق اوزون، چوق قیمتدار اولمقلہ برابر چوق خطرلی، چوق گنیش اولمقلہ برابر چوق طار اولدیغنی و آفاقی و آنفسی ایکی یول ایله سلوک ایدیلدیگنی بیان ایدر.

بشنجی تلویح: وحدت الوجود و وحدت الشهودک ماهیتی بیان ایدرهک، اهلِ صحوک و اهلِ وراثتِ نبوتک عالی مشربنک رجحانیتنی اثبات ایدر.

آلتنجی تلویح: ولایت یوللری ایچنده اُک گوزلی و اُک مستقیم، سنتِ سنیہ یه إتباع اولدیغنی و ولایتک اساسلرینک اُک مهمی، إخلاص؛ و اُک کسکین قوتی، محبت اولدیغنی بیان ایدرهک؛ بو دنیا دار الخدمت اولدیغندن و دارِ اجرت و مکافات اولمادیغندن، طریقتک لذائذینی و اذواق و کراماتنی قصداً طلب ایتمه مک لازم گلدیگنی بیان ایدر.

یدنجی تلویح: طریقت و حقیقت، شریعتک خادملرندن اولدیغنی؛ طریقت و حقیقتک اُک یوکسک مرتبه لری، شریعتک جزءلری بولوندیغنی؛ طریقت و حقیقت،

وسيله لکدن چيقيمہ مق و دائما شريعتہ تبعيتہ قالمق لزومنی بيان ايدوب، "سنتِ سنيه و احکام شريعت خارجنده اوليا بولونه بيلير می؟" ديه سؤاله، مراق آور بر جواب ويرر.

سکرنجی تلویح: طریقتک سکز ورطه مهمه سنی بیان ايدر.

طوقوزنجی تلویح: طریقتک پک چوق ثمراتندن غایت شیرین و گوزل طوقوز عددینی بیان ايدر.

بو رساله اهل طریق اولانه و اولیانه بر اکسیر اعظمدر و بر تریاقی أنفعدر.

ذیل: ۶۶۶

اڭ قيصه و سليم و اڭ مستقیم بر طریقک اساسنی "درت خطوه" ناميله، تزکیه نفسک و تکمّل روحک مداری اولان درت مهم درسی ویریور.

اوتوزنجی مکتوب

مطبوع، عربی "إشارات الإعجاز تفسیری" در.

اوتوز برنجی مکتوب

اوتوز بر لمعه در.

اوتوز ایکنجی مکتوب

کندی کندینه منظوم طرزینی آلان مطبوع "لمعات" رساله سیدر. عین زمانده "اوتوز ایکنجی لمعه" اولوب، سوزلر مجموعه سنک آخرنده نشر ایديلمشدر.

اوتوز اوچنجی مکتوب

معرفت إلهیه پنجره لر آچان "اوتوز اوچ پنجره لی رساله" اولوب، بر جهته "اوتوز اوچنجی سوز" اولدیغندن سوزلر مجموعه سنده نشر ایديلمش، بورایه درج ایديلمه مشدر.

۶۷۲.....: إشارات غیبیه حقّنده بر تقریض:

۶۸.....: حقیقت چکر دکلری:

مدینه منوره ده بولونان مهم بر عالمک رساله نور حقّنده

۶۹۶.....: یازدیغی بر منظومه:

اون ایکی سنه اول یازیلمش و سکه تصدیق غیبی مجموعه سنده درج

۶۹۹.....: ایدیلمش مهم بر مکتوبدن بر پارچه در:

۷۰۱.....: فهرست:

حقیقت ایشیق لری

هرکس بیلمز گوکده نه وار

گورور اونی گوز صاحبی

پاریلدیور گونش قدر

حقیقتی عمان گی

ایستر گوگل اَلبت حضور

آخر دمده ایتمش ظهور

عالمره طوغمش او نور

گوکدن اینن فرمان گی

فردیتی الحق عیان

اودر گوگلره سلطان

وار می بیلیم اولو برهان

بو بدیع الزمان گی

لسانندن صاچیلیر نور
جئی اوقور، انسان اوقور
حُورِ جَنّت ایشته بو "نور"
گوڭلرده جانان گبی

آخر زمان اُسرارینی
اخبارِ غیب اُنوارینی
آتدی عالم اُکدارینی
طوغدی شمسِ تابان گبی

سماواتدن رحمت ایندی
آقان گوز یاشلری دیندی
کفر و ضلال ییلدی، سیندی
گورونمه‌ین شیطان گبی

سوندی خائن فعالیت
ییقیلدی او دجالیت
خلاص بولدی اسلامیت
تخته چیقان خاقان گبی

أی یاره‌لی شیرِ ژیان
بو حُوابِ غفلتدن اویان
عالم‌له دورِ عمران
عصرِ نزولِ فرقان گبی

اقلیم‌لرده ایمان یلی
أثر، گوڭلر نشئه‌لی
اوپسم، او گُل قوقان‌لی
او بلبلِ خندان گبی

آدم اوغلی نجات آرار
حق دعوتی نورلرده وار
أی شهریار شهریار
سنسک بزه سلطان گبی

عرشه چیقان فریادیمز
آلیندی شیمدی دادیمز
او سؤگیلی استادیمز
گوکلده سلیمان گبی

أی اکمل آخر زمان
سنسک محبوب مستعان
فدا سکا بو جسم و جان
حق یولنده قربان گبی

سعیدی بکلردی ییلر
سنسک گوکلده منتظر
پیغمبرم ویرمش خبر
اوله بزه پنهان گبی

پرده لنمشسه ظهورک
گیزلنمز حشمتلی نورک
گولگه سی اولماز که نورک
فردوسده کی جانان گبی

أی خطیب دور زمان
شورور بولدی کون و مکان
سنی بکلر گیزلی عیان
هپ خسته لر لقمان گبی

نور یولنڭ قربانی یز
 کهکشانڭ صامانی یز
 او آتشڭ دومانى یز
 آتش یانان کلخان گبی

رعنا رنگڭ گله بڭزر
 روح اوفورور، قوقوڭ أسر
 أفقمزده اولدڭ سَحَر
 تام آغاران بر تاڭ گبی

أی جلوه سی ظاهر رحمت
 بارى بزلره إمداد ایت
 قولڭ اولمق دیلر ألبت
 باغچه گزده فدان گبی

پس گوڭلمز هپ دائم پس
 أی آغلایان، فریادی کس
 بوش گچمه سین هیچ بر نَقَس
 "الله بس، غیرى هوس."

محمد قیالر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا اللَّهُ ﴿ يَا رَحْمَنُ ﴿ يَا رَحِيمُ ﴿ يَا فَرْدُ ﴿ يَا حَيُّ ﴿

يَا قَيُّوْمُ ﴿ يَا حَكَمُ ﴿ يَا عَدْلُ ﴿ يَا قُدُّوْسُ ﴿

إِسْمِ أعظمك حَقُّه و قرآنِ معجز البيانك حرمتنه و رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامك شرفنه، بو مكتوباتی باصدیرانلری و مبارك یاردیمجیلرینی و رسالهُ نور طلبه لرینی جَنَّت الفردوسده سعادتِ أبدیه یه مظهر أیله. آمین... و خدمتِ ایمانیه و قرآنیه ده دائما موفق أیله. آمین... و دفترِ حسناتلرینه مكتوبات مجموعه سنك هر بر حرفنه مقابل ییك حسنه یازدیر. آمین... و نورلك نشرنده ثبات و دوام و إخلاص إحسان أیله. آمین.

یا أرحم الراحمین!.. عموم رسالهُ نور شاکردلرینی ایکی جهانده مسعود أیله. آمین... إنسی و جَنَّت شیطانلرك شرلرندن محافظه أیله. آمین... و بو عاجز و بیچاره سعیدك قصوراتنی عفو أیله. آمین...

عموم نور شاکردلری نامنه

سعید النورسی

